C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Turtledove_Harry-Kralovstvi_bohu_2-Princ_severu.pdb

PDB Name: Turtledove Harry-Kralovstvi boh
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.4.2007
Modification Date: 30.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HARRY TURTLEDOVE
KRÁLOVSTVÍ BOHŮ
2 – PRINC SEVERU

I.

Liox zavadil okem o nové klády v palisádě svého hradu. I po pěti letech působení počasí je bylo snadné rozeznat. Čaroděj Siglorel je kdysi natřel zelenou směsí, která je chránila před ohněm trokmoiského čaroděje Balamunga. Přestože to svinstvo fungovalo, Balamung Siglorela stejně přemohl. Gerin sám o čarodějnictví leccos věděl, ale Siglorelova umění nikdy nedosáhl.

Na zemi před nově postavenými kládami posedávala v kruhu hrstka Foxových poddaných. Gerinův čtyřletý syn Duřen pobíhal od jednoho k druhému a vykřikoval: „Mohu si hodit kostkami? Necháte mě hrát?“

Drago Medvěd podal vyřezávané kostky Durenovi, který je hodil rovnou mezi hráče. „Chá! Dvanáct! S takovou už tě nikdo neporazí,“ poznamenal Drago. Posbíral výhru a pohlédl na Gerina. „Tomu chlapci se štěstí lepí na paty, pane.“

„To rád slyším,“ odvětil krátce Gerin. Pokaždé, když pohlédl na svého syna, vloudila se mu do mysli vzpomínka na chlapcovu matku. Když si Elise bral, byl si jist, že mu bohové dávají své věčné požehnání. Myslel si to až do dne, kdy před třemi lety utekla s nějakým pocestným všivákem. Jen bohové věděli, kde se teď na rozlehlém severu nachází a jak sejí vede.

Fox kopl do prachu. Možná kdyby si všiml, že s ním není šťastná, mohl s tím něco udělat. Nebo už ho třeba měla plné zuby. To se u žen někdy stává, u mužů ovšem taktéž. „Velký bůh Dyaus ví, zeje příliš pozdě,“ zamumlal.

„Nač je příliš pozdě, kapitáne?“ zahučel Van Silná paže přicházející ze stájí. Cizinec převyšoval Gerinovu šestistopou postavu o pěkných pár palců a v objemu hrudníku měl snad dvojnásobnou míru. Do ruda nabarvený chochol z koňských žíní tyčící se nad jeho helmou jeho postavu ještě zvyšoval. Jak vždy měl svůj lehký bronzový krunýř vyleštěný skoro jako zrcadlo.

„Už celé roky na to, abychom sem dostali císařské oddíly,“ odpověděl Gerin. Patřil mezi muže, kteří své důvěrné myšlenky chránili i před nejbližšími přáteli.

Van plivl na zem. „Tak aby bylo jasno. Už před pěti lety bylo příliš pozdě, aby sem ti blbouni dorazili, když ta smradlavá Elabonská říše uzavřela všechny stezky na sever dříve, než nám pomohla proti Trokmoicům.“

„Dyaus ví, že jsme mohli říši využít i poté,“ pronesl Gerin. „Mohli jsme je tenkrát potřebovat, kdyby přišli a kdyby...“

„Kdyby nevztahovali pracky na to, co náleží tobě,“ dodal Van.

„No, právě,“ přiznal neochotně Gerin.

Van nesouhlasil. Nevrle zavrčel. „Há! 'No, právě', říká. Ty si myslíš, že by byl Císař Elabonu nadšen titulem, který si přivlastňuješ? Víš, že by zaútočil proti komukoli, kdo si nechá říkat ? Připíchl by tě na kříž, aby ti havrani vyklovali oči, tak je to.“

Van měl bez pochyb pravdu, a tak Gerin jen pokrčil rameny, aby zabránil hádce. Dělal to vždy, když došlo na souboj s některým z jeho přátel. Této lsti využíval, aby porazil sílu a váhu. V zápasu to nefungovalo vždycky. Odvětil: „Nejsem na severu jediný, kdo by si rád přivlastnil nový titul, když se nás Elabon zřekl. Měl bych na křížovém poli celkem hojnou společnost.“

„To jo,“ odpověděl Van. „Jak si poslední dobou nechá říkat Aragis Lučištník? Velkovévoda, tak je to. Há! Přitom je to jen novopečený baron, stejně jako ty. Přitom jsou tady dva nebo tři z tvé elabonské krve a nějací Trokmoici, kteří přišli na jih přes Niffet s Balamungem a drží se i přesto, že jejich čaroděj selhal.“

„Já vím.“ To se Gerinovi nelíbilo. Hranicí mezi Elabonským císařstvím — či spíše řečeno jakousi rádoby hranicí - a lesními barbary byl Niffet po několik století. Nyní tato hranice zanikla a Elabon se svých severních provincií sám zřekl.

Van poklepal Gerina po hrudi mozolnatým ukazováčkem. „Já ti říkám jedno, kapitáne: ty máš ten nejvznešenější titul, takže ty jsi na tom nejlépe.“

„Včetně cti, která mi náleží,“ pronesl Fox. „Mimochodem, měli bychom být realisti. Elabon nepřekročí hranice hor. Nejvíce bych se měl starat o hádky se svými sousedy — zvláště s Aragisem. On je ze všech ten nejmocnější.“

„Je stejně dobrý jako ty, kapitáne, i když ne tak záludný.“

„Záludný?“ Gerin znovu změnil téma hovoru: „Stále mě po těch letech oslovuješ kapitáne. Cožpak je to oslovení, které přísluší Princi Severu?“

„Zatraceně, budu tě oslovovat tak, jak sám budu chtít,“ odvětil Van, „a kdyby to jeho milosti a výsosti jednoho dne

nepřišlo vhod, tak se na to vykašlu a odejdu pryč. Občas si říkám, že už jsem to měl udělat dávno.“ Potřásl hlavou nad myšlenkou, že by po letech cestování a dobrodružství měl někde zapustit kořeny.
Gerin netušil, ze které země vlastně jeho přítel pochází; Van o svém rodišti nikdy nemluvil, i když vyprávěl celé příběhy o tom kde všude pobýval. Určitě nebyl rodilý Elabonian. Gerin byl naproti tomu jasným příkladem svého rodu: měl tmavou pleť, dlouhý nos a podlouhlý obličej, hnědé oči a černé vlasy a vousy (nyní již prokvétaly šedí).
Van byl naopak světlovlasý se světlou, i když opálenou pletí a žlutooranžovým vousem. Nos měl krátký a rovný. Nyní byl krátký a křivý, u kořene se mu skvěla jizva. Jasně modré oči se šelmovsky blýskaly. Pro ženy byl okouzlující a neodolatelný. U některých vzbuzoval opak.
„Hodíme kostkou?“ vykřikl Duřen. „Hodíme kostkou?“
Van se nad Durenovými slovy rozesmál. „Možná ano, později, co říkáš, kapitáne? Zahrajeme si o to, kdo stráví dnešní noc s Fand?“
„Ne tak nahlas,“ odpověděl Gerin a rozhlížel se kolem, jestli jejich společná holka není v doslechu. „Bude po nás obou házet vším, co jí přijde pod ruku, jestli se dozví, že si takhle občas sázíme. Ta její trokmoiská nátura...“ Zavrtěl hlavou.
Van se nahlas rozesmál. „Hloupá děvka je děvka nanic. Proto se k Fand tak rád vracím.“
„Myslíš tím pokaždé, když vyzkoušíš všechny nové,“ přidal svou Gerin. Van by možná mohl zůstat na jednom místě, ale jeho city byly divoké a svobodné jako let racka.
„A co ty?“ poznamenal. „Kdyby ti nepasovala její povaha, cožpak bys ji neposadil na první vor a neposlal ji po Niffetu zpět k její rodině?“
„Jen Dyaus ví, že už jsem o tom uvažoval mnohokrát,“ přiznal Gerin. Poté, co jej opustila Elise, pomýšlel na to, že se žen zřekne úplně. Ať však jeho myšlenky byly jakékoli, jeho tělo si připouštělo jiné úvahy. Smutně se zasmál. „Kdyby se do ní jeden z nás opravdu zamiloval, asi by pro nás bylo velmi těžké zůstat přáteli.“
„Tak to není, kapitáne,“ odpověděl Van. „Kdyby se do ní zamiloval jeden z nás, druhý by řekl, nech si ji a buď s pánem bohem. Ale kdybychom se zamilovali oba dva...“
„Máš pravdu,“ připustil Gerin. Kopl do prachu. Vadilo mu, že v této bezvýznamné slovní přestřelce prohrál. Když však nedokázal uznat bystřejší úsudek někoho druhého, a v tomto případě bylo Vanovo vítězství zřejmé, jaký by pak mělo smysl se s někým dohadovat?
Van pronesl: „Myslím, že si chvíli zahraju. Přidáš se?“
„Ne, chci teď projít další zkouškou svých magických studií, jestli víš, o čem mluvím,“ odvětil Gerin.
„Dávej si pozor,“ poznamenal Van. „Abys neskončil v horších potížích, než co bys dokázal zvládnout.“
„To se ještě nestalo,“ odpověděl Gerin. „Myslím, že mým měřítkem je moje nevědomost.“ Jako mladík už magii trochu studoval ve městě Elabonu. Tehdy ještě lidé mohli bez omezení cestovat mezi severním územím a středem Říše. Musel se jí však vzdát stejně jako studia
historie, když mu Trokmoici zabili otce a staršího bratra. Tak se stal baronem hradu Fox.
„V to taky doufám,“ dodal Van. Z váčku na opasku vytáhl kousky stříbra, které potřeboval k hraní kostek. Ještě než se stačil posadit, Duřen na něj skočil jako hladové štěně. Van se zasmál, popadl chlapce a několikrát ho vyhodil vysoko nad hlavu. Duřen kvičel radostí.
Gerin se vydal do chatrče, kterou si postavil v zadním rohu nádvoří. Byla dost daleko od palisády, proto kdyby se vzňala, nehrozilo spálení vnějšího opevnění hradu. Dosud by ji zapálit ani neuměl.
„Možná dneska,“ mumlal si pro sebe. Rozhodl se, že vyzkouší formuli z nové kouzelnické knihy, kterou koupil od jednoho lordíka z jihovýchodu, jehož dědeček uměl číst, zato on byl patřičně hrdý na svou negramotnost. Jako ve všech kouzelnických knihách zněla zaklínadla úžasně. Otázkou však zůstávalo, zda se jejich pomocí dalo provést to, co slibovala.
Několik stránek knihy bylo na mnoha místech poškozeno dírkami po rybenkách a myši vyžraly části kožené vazby. Bylo jasné, že ležela po mnoho let zapomenutá někde ve špižírně. Kouzlo, které Gerina zajímalo, zůstalo netknuté. Kouzelník, autor této formule, zde psal rázným rukopisem, „KOUZLO, KTERÝMŽTO LZE ZÍSKATI PLANOUCÍ MEČ.“ Ono 'získati' probouzelo v Gerinovi podezření. Společně s čarodějnictvím a historií studoval ve městě Elabonu také literaturu. (A kde, uvažoval, se bude Duřen moci takovým věcem naučit, když bude chtít? Odpověď byla žalostně jasná: na severu, tedy nikde.) Věděl, že elabonský jazyk tato archaická slova nepoužívá už stovky let, což znamenalo, že se autor knihy pokoušel svému dílu připsat větší stáří, než jaké mu náleželo.
Ale planoucí meč... ať už jde o falešnou starobylost, říkal si Gerin, za pokus to stojí. Nejen že by způsoboval strašná zranění, ale pouhý pohled na něj by mohl v srdcích jeho nepřátel probouzet hrůzu.
Potěžkal své bronzové ostří. Mělo spoustu vrubů a zářezů, že by snad lépe posloužilo jako pila a ne meč. Bronz byl nejpevnější a nejtvrdší kov, jaký byl v těchto končinách znám. Nebyl však tvrdý natolik, aby ostří zůstávalo pevné a hladké.
Pro symbolické zajištění správného živlu měl Gerin k dispozici drcené vosy a čmeláky a sušený jedovatý list z dubu. Rádně je rozmělnil (měl na rukou dlouhé pracovní rukavice) a vmíchal do rozpuštěného másla. Kouzelnická kniha pro základ směsi předepisovala olivový olej, ale tuto záměnu provedl záměrně. Bylo to nutné; olivy na severu nerostly a zásobování z jihu bylo přerušeno.
Připravoval se na hlavní zaříkadlo, když do jeho chatrče někdo nahlédl. „U velkého Dyause, už to zase zkoušíš?“ ozval se hlas Rihwina Foxe. Jeho měkký jižanský přízvuk Gerinovi připomněl studentská léta ve městě Elabonu pokaždé, když ho zaslechl.
„Ech, je to tak a máš štěstí, že jsi dorazil ve chvíli, kdy se ještě můžu zastavit,“ odpověděl Gerin. Rihwin byl jediný, komu prominul vyrušení. Muž, který s ním sdílel přízvisko, toho věděl o magii více než on; Rihwina vyloučili z kouzelnického kolegia těsně předtím, než byl formálně uveden do funkce familiáře kvůli nemístnému šprýmu, který

provedl svému učiteli.
Rihwin vešel do chatrče a pohlédl na meč a přípravy, které měl Gerin přichystané. Od doby, kdy se usídlil na severu, se přestal holit. Přesto mu jaksi zůstávala uhlazenost a typicky jižanská elegance. Možná s tím měla něco společného zlatá kruhová náušnice, která se mu leskla v levém uchu.
Ukázal na kbelík z kůže a dřeva plný vody, stojící hned vedle hrubě opracovaného stolu, kde Gerin pracoval, a prohlásil: „Tvá obezřetnost je důkladná, jako vždy."
Gerin zavrčel. „Kdyby sis ji vzal také k srdci, stál bys teď vedle mě." Rihwin se kdysi bezhlavě vrhl do vzývání Mavrixe, sithonského boha vína, který byl obecně uctíván také v Elabonu, zatímco Gerin si vysloužil leda svérázný boží hněv. Na oplátku Mavrix Rihwinovi odňal schopnost kouzlit. Mohl být vděčný, že jeho potrestání nebylo horší.
„No, tedy," Rihwin lehce mávl rukou. „Když člověk zakrní na svém neúspěchu, jen stěží se může dočkat vítězství, není to tak?"
„Snad by tě to mohlo odradit od dalšího neštěstí," odvětil Gerin; on sám měl právě tolik zodpovědnosti, kolik se jí Rihwinovi nedostávalo. Došel však k závěru, že Rihwin jakékoli změně statečně odolává, takže vzdal hádku hned po první přestřelce. Znovu se naklonil nad kouzelnickou knihou a pronesl: „Tak se na to podívejme."
Kouzlo nepatřilo k jednoduchým; pravou rukou musel pomalovat ostří meče, levou provést magické tahy a přitom bezchybně deklamovat zaklínadlo, napsané stejným pseudoarchaickým jazykem jako nadpis.
Podezříval autora knihy, že pro levou ruku určil složité tahy, aby tak kouzlo ještě ztížil. Při zpěvu se však usmíval: byl levák, a tak pravé ruce rád přenechal, aby nemotorně vykonávala jednodušší práci.
Jakmile skončil s malováním a kouzelnickými tahy, zvedl meč a vykřikl: „Nechť se vykonavatelovo přání vyplní!"
Chvíli uvažoval, jestli se něco bude dít. Mnohé z údajných kouzelnických knih byly podvrhy. Možná proto ležela tato nedotčená po celé generace někde na polici. Najednou se však podél ostří zvlnily žlutooranžové plamínky. Nevypadaly a ani nepáchly jako spálené máslo; spíše působily jako plazmová esence získaná ze země.
„To je úžasné," zašeptal Rihwin, zatímco Gerin planoucím mečem naznačoval útočné výpady. „To..."
S náhlým klením Gerin ponořil meč do kbelíku s vodou. Syklo to a zvedl se oblak páry; k jeho nemalé úlevě oheň zhasl. Opatrně vyzkoušel ukazováčkem teplotu vody. Když zjistil, že je chladná, vrazil do ní celou ruku. „Zatracená rukojeť, celá se rozpálila, takže jsem ji neudržel," vysvětloval Rihwinovi s vyvalenýma očima. „Už je to lepší."
„Což je bezpochyby hlavní důvod, proč jsme nikdy neměli to štěstí uvidět žádného skvělého bludného rytíře, jak třímá ve své kruté pěsti zářící ostří," poznamenal Rihwin. „Mnohá kouzla, která se na stránkách kodexu zdají být znamenitá, se pak ve skutečnosti ukáží jako bezcenná."
„Máš pravdu," odpověděl Gerin a ruku si přitom sušil o pytlovité vlněné kalhoty. Na severu všichni nosili kalhoty; kraloval zde trokmoiský styl oblékání. Dokonce i Rihwin, který vždy upřednostňoval jižanské róby, se do nich poslední dobou oblékal. Gerin si prohlédl levou dlaň. „Myslím, že ani nebudu mít puchýře."
„Kdyby ano, natři si to máslem nebo lojem," řekl Rihwin, „jen ne žádnou z těch rozpálených míchanic, co sis tu vyrobil."
„Myslíš jedovaté dubové listí a tak? Ne, toho se zbavím." Gerin vylil obsah hliněného hrnce na zem. Chvíli uvažoval a pak na mastnou kaluž nasypal bláto. Kdyby měl náhodou v podrážce díru, nechtěl, aby se mu to svinstvo dostalo na kůži.
Společně s Rihwinem opustili chatrč. Stíny se prodlužovaly; zanedlouho už nikdo nebude chtít zůstat venku. Duchové naplňovali noční povětří strachem. Muž přistižen v temnotě bez posvěcené krve, kterou by je zklidnil, nebo bez ohně při ruce, by mohl do rána přijít o rozum.
Gerin pohlédl na oblohu, aby podle postavení měsíců odhadl čas. Bledý půlměsíc Nothosu visel mírně na jihozápad; zlatavý Math v první čtvrtině se jako polovina mince nacházel skoro přesně na východě. A rubínový EUeb (díky pozdním slunečním paprskům narůžověle bílý) někde mezi první čtvrtí a půlměsícem stál přímo na východním horizontu. Čtvrtý měsíc, rychle putující Tiwaz, už bude rychle ubývajícím srpkem, až se po východu slunce vydají otroci do práce.
Jako by je Gerinovy úvahy o otrocích, kterým vládl, probudily k životu, ozval se z vesnice nedaleko hradu Fox chmurný zvuk rohu, svolávající muže a ženy z polí.
Gerin se znovu zahleděl na měsíce a pozvedl jedno obočí. „Dneska to zabalili nějak rychle," poznamenal. „Asi si zítra budu muset promluvit z jejich velitelem."
„Nebude tě mít rád, když ho budeš nutit, aby přiměl ostatní více pracovat," ozval se Rihwin.
A kdo mě vlastně z jakéhokoli důvodu vůbec má rád? napadlo Gerina. Matka zemřela při jeho porodu; snad právě proto se k němu otec vždycky choval odtažitě. Nebo možná otec nevěděl, jak se k němu má mít, když se z něj namísto rváče stal myslitel.
Jeho syn Duřen ho měl rád, to ano, ale teď bylo na Gerinovi, aby jeho lásku opětoval, protože kdykoli se podíval na Duřená, vzpomněl si na Elise. Chvíli ho milovala, dokud neochladla vášeň... a pak prostě zmizela. Nechala za sebou jen vzkaz, prosbu, aby ji nepronásledoval. Vlastně právě tak s ním utekla z tvrze svého otce.
Ani v nejmenším neměl chuť se s Rihwinem dohadovat. A tak jen odvětil, „je mi jedno, jestli mě má Břichatý Besant rád nebo ne." Přinejmenším to byla aspoň pravda. „Jde mi jen o to, abychom vypěstovali dost na zimu. Jestli se nám to nepodaří, Besant už nebude břichatý."
„Kdyby se odvážil, řekl by ti, že všichni poddaní by byli břichatější, kdyby ti nemuseli platit čtvrtinou z toho, co vypěstuj ou," pronesl Rihwin.
„Klidně mi to může říct do očí, to on moc dobře ví," zareagoval Gerin. „Nepatřím mezi lordy, který otroky pokládá za zvířata, která čirou náhodou chodí po dvou, ani z nich netlačím polovinu úrody, jako to dělá většina baronů. Ale když nic nedostanu, kdo je pak bude chránit před vlky ve vozech, kteří se na ně vrhají?"

Očekával od Rihwina, že odpoví něco ve smyslu, „však oni se ubrání sami.“ Měl pro takovou odpověď připraven vodopád výsměchu, stejně jako když se z palisády vylévá na hlavy útočníků vařící voda. Zemědělci neměli k dispozici potřebnou výzbroj, aby z nich mohli být bojovníci: koně, vozy, meče ani zbraně. Nezbýval jim ani čas, aby se s takovou výzbrojí naučili zacházet. Své dny trávili v rytmu polí a dobytka.
Místo toho Rihwin pronesl, „můj příteli Foxi, občas ani nepochopíš, když si z tebe někdo vystřelí.“
Místo aby přebil Rihwinův rétorický triumf, zpražil přítele pohledem. S chechtajícím se Rihwinem v patách odkráčel k přední části hradu. Když vešli dovnitř, ozval se roh vzdálenější vesnice a pak téměř sotva slyšitelný zvuk dalšího, dalekého rohu. Gerin řekl: „Vidíš? Když to jedna vesnice zabalí brzy, chytnou se toho i ostatní. Nebudou přece pracovat víc než jejich kamarádi za humny.“ „Kdo má rád práci?“ pronesl Rihwin. „Nikdo rozumný,“ připustil Gerin, „ale nikdo rozumný by se nevyhýbal práci, která ho drží při životě. Potíž je v tom, že ne každý je rozumný.“
„Jestli si myslíš, že s tebou v tomhle budu polemizovat, tak patříš mezi ty, kterým rozum chybí,“ řekl Rihwin.
Velká síň tvrze zabírala velkou část jejího přízemí. V kamenném krbu proti vchodu hučel oheň, druhý menší, před oltářem Dyause, hořel opodál. Nad krbem polévaly kuchařky tukem kusy hovězího masa a otáčely krmi na rožni. Z tukem obalených kostí, božské oběti, se kouřilo na oltáři. Gerin věřil, že je třeba boha dobře krmit; po šarvátce s Mavrixem došel k názoru, že musí využít veškeré boží ochrany.
Od vchodu ke krbu stály dvě řady lavic. V zimě se každý tlačil co nejblíže ke krbu. Nyní, kdy bylo podnebí vlahé, seděl Gerin někde v polovině jedné z lavic. Po hliněné podlaze pokryté sítinou Přiklusali dva psi, ulehli ujeho nohou a s očekáváním k němu vzhlíželi.
„Mizerní žebráci,“ pronesl a podrbal je za ušima. „Sám jsem ještě jídlo nedostal, tak jak vám můžu házet kosti a zbytky?“ Psi vrtěli ocasy. Věděli, že dříve nebo později od lidí, sedících na těchto lavicích, nažrat dostanou. Kdyby to mělo být později, počkají.
Van, Drago Medvěd a ostatní hráči vstoupili, a stále si ještě povídali o hře. Duřen poskakoval mezi nimi. Když uviděl Gerina, přiběhl k němu a křičel, „táto, dneska jsem si pořádně zaházel! Dvakrát dvojitou šestku, třikrát pětku a šestku a...“
Asi by ze sebe vyklopil celý seznam, ale Van ho přerušil, , jo, jo, ten malý ničema mi hodil jedničku a dvojku, takže jsem odcházel skoro nahý.“ V předstíraném hněvu zlobně zamával na Duřena zaťatou pěstí. Chlapec v bezpečí přítomnosti svého otce ztichl.
„Jednou kostky přinesou štěstí, jindy smůlu,“ pokrčil Drago rameny téměř stejně širokými, jako byly Vanový. Pro něj to byla přímo filozofická otázka. Nedosahoval úrovně nejchytřejších Gerinových poddaných, ale mnozí bystřejší se svými statky dopadli hůře. Drago nikdy nezkoušel nic nového, a proto se také nikdy nepouštěl do nových vod, které by mu mohly přinést nezdar.
Gerin zvolal k jednomu z kuchařů: „Už je nás tady pro začátek dost. Proč nám nepřinesete pivo?“
„Jo, jo, pane princi,“ odvětil muž a odběhl do sklepení. Vrátil se o chvíli později, trochu vrávoraje pod tíhou naplněného džbánu s pivem. Nádoba měla špičaté dno. Kuchař ji zapíchl do bláta podlahy, aby stála rovně. Ještě odběhl pro konvičku a pro smolou napuštěné kožené poháry. Před každého u stolu postavil jeden (Duřen dostal menší), pak ponořil konvičku do amfory a naplňoval ji a vyléval do pohárů, až byly všechny plné.
„Dej si taky,“ řekl Gerin; nepatřil mezi lordy, kteří by škudlili na svých sloužících. Kuchař si s úsměvem nalil do hrdla množství, které vypadalo jako polovina obsahu konvičky. Gerin odplivl trochu piva na podlahu. „Na Baiverse, boha ječmene,“ zahlaholil a napil se.
„Na Baiverse,“ opakovali ostatní při své božské oběti. Přidal se dokonce Van; Baivers nepatřil mezi bohy cizinců. Této božské podstatě rašily na hlavě místo vlasů ječmenné klasy a v kraji byl uctíván ze všech bohů nejvíce.
Rihwin se zašklebil a postavil pohár. „Chybí mi sladká krev vinných hroznů,“ pronesl.
„Tak za prvé: na severu neroste vinná réva a o jižní dodávky jsme přišli,“ připomínal Gerin. „Za druhé: když piješ příliš mnoho vína, dějí se strašlivé věci. Toho jsme byli svědky mnohokrát. Za třetí: víno se nachází v Mavrixově provincii. Neměl jsi toho svého času s Mavrixem do činění už dost?“
„Pravda, pravda,“ odvětil smutně Rihwin. „Přesto se mi po hroznech stýská.“ Kuchaři obcházeli stoly s miskami naplněnými fazolemi a pastinákem, doplněnými malými kousky soleného vepřového masa, které krmi dodávaly chuť. Podobně jako ostatní Gerin zvedl misku k ústům. Když dojedl, otřel si rty do rukávu. Na jihu od Vysokých Kirs si tváře a ruce otírali do zvláštních kusů látky, na severní straně hor však pro takovou vytříbenost nebylo místa.
Následovalo hovězí připravované na rožni. Zatímco jeden kuchař krájel maso na porce, druhý odešel do kuchyně, odkud přinesl kulaté, ploché pecny chleba. Před každého strávníka položil jeden. Nejdříve do chleba nechají vsáknout šťávu, pak se pustí do masa.
Gerin poklepal na prázdné místo mezi ním a Vanem. „Sem taky jeden polož, Anseisi. Fand už se ukáže co nevidět.“
„Jistě, můj princi,“ odpověděl kuchař a udělal, jak mu bylo řečeno.
Duřen se dal do trhání své chlebové placky a cpal si ji rovnou do pusy. Gerin ho varoval: „Jestli se tím nacpeš, kam pak chceš dát svou porci masa?“
„Někam se to tam vleze.“ Duřen se poplácal po břichu, aby tim naznačil, kam se to všechno má vejít. Ve chvíli, kdy kuchař začal na hliněný podnos nakládat rožněné maso, z obývacího křídla hradu Fox dorazila Fand. Gerin sVanem na sebe pohlédli, pousmáli se a pak na ni oba mávli, aby se posadila mezi ně.
„Ach, vy jste o mě ještě pořád nepřestali bojovat,“ pronesla v posměšném zklamání; podle Gerina to však bylo zklamání opravdové. Smířila se s tím, že se o ni dělí, ale nelíbilo sejito.
V naději, že odvrátí její pozornost od krvelačných myšlenek, Gerin zavolal sluhu, aby jí nalil pohár piva. Sám jí ho podal. „Tady máš.“
„Děkuji ti z celého srdce.“ Její elabonština měla silný trokmoiský přízvuk. Byla to statná žena, jen o málo menší než Fox.

Měla světlou pleť, sypanou pihami všude tam, kde se jí dotklo slunce, šedomodré oči a vlnité vlasy měděné barvy po ramena. Pro Gerina by muži takového zbarvení byli nepřáteli už od pohledu; někdy se divil tomu, že sdílí postel se ženou pocházející z oblasti na sever od Niffetu.
I když to není dost divné natolik, abych se s ní o tu postel nedělil, pomyslel si. Nahlas k Fand pronesl: „Měl jsem tě snad posadit na loď mířící na druhou stranu řeky?“
„Kdybys to udělal, byla by to jen tvoje chyba,“ odsekla. Pohodila hlavou, až se jí ve vlasech zalesklo světlo pochodní. Bylo zřejmé, že jí nechybělo sebevědomí - a proč ne, když kolem ní podle jejího pískání poskakovali hněd dva muži?
Gerin odvětil: „Stejně si pořád myslím, že jsi do toho chlápka, co tě dostal přes Niffet, vrazila kudlu.“
„Už jsem ti jednou řekla, drahý Gerine: přes řeku jsem se dostala sama. Říkala jsem si, že by tady mohlo být živo. Ach, a stalo se, ale nepočítala jsem s tím, že bych se nechala ovládnout jižanem“ Odmlčela se, napůl se obrátila na Vana a udělala na něj oči, „tedy vlastně dvěma.“
„Nejsem Elaboňan,“ zavrčel Van uraženě, „a děkoval bych ti, kdybys mě jím nenazývala. Jednoho krásného dne zapřáhnu vůz s posádkou, nebo odejdu pěšky—“
„Kolik let už tak vyhrožuješ?“ optal se Gerin.
„Od té doby, co jsem tady, to jistě, přinejmenším po
jednom oběhu nejrychlejšího měsíce.“ Van potřásl hlavou. Vždycky ho rozladila představa, že by měl tak dlouho zůstat na jednom místě. „Strom, jasně, ten k životu potřebuje kořeny, ale člověk—?“
„Člověk?“ opáčila Fand, která se pořád snažila vyvolat potíže. „Ty se budeš hádat, jestli jsi jižan, ale nepopereš se o mě? Co ty jsi za chlapa?“
„To by sis měla dobře pamatovat po minulé noci.“ Van vypadal jako kočka hozená do džbánku se smetanou.
Fand uraženě vykvikla a otočila se zpět na Gerina. „Ty mu dovolíš, aby se mnou tak mluvil?“
„Ech, nejspíš asi ano,“ odpověděl. Kdyby jich konečně měla obou plné zuby a nechala je být, chvíli by mu to bylo líto, ale věděl, že by se mu zároveň ulevilo. Neměl sebemenší náladu na hádku, atak poznamenal: „Už se nese maso.“
Tato skutečnost odvrátila její pozornost. Jeho taktéž. Vytáhl z opasku dýku a začal si z kosti před sebou odkrajovat plátky masa a házet šije do úst.
Dýka, stejně jako zbytek jeho osobní výzbroje, byla prostá. Rukojeť tvořila pouhá kost obalená kůží. Byla však dobře vyvážená a ostří udržoval pěkně ostré; občas upřednostňoval jednoduchost, aby dosáhl výsledku.
Rukojeť Vanová nože byla naopak omotána zlatým drátem, a v hrušce měl zasazený velký topas. Pro něj konala okázalost stejnou službu jako pro Gerina pravý opak: maskovala pravého bojovníka. Jak Gerin zjistil, působit nebezpečně nebezpečí násobilo.
S těmito úvahami pohlédl na Fand, která si ukrajovala svou tenkou čepelí z bronzu. Maskovala snad ona něco? Zasupěl a řádně si přihnul piva. Svou povahou snad nic skrývat nechtěla. Ale to si o Elise myslel taky, a jak to s ní dopadlo?
Ozval se Duřen: „Táto, pomohl bys mi uříznout ještě maso?“ Jeho nůž byl malý a neostrý. To aby se neřízl, ale také aby nejedl příliš rychle.
Gerin se nahnul a uřízl mu několik plátků. „Až dojíš, opláchni si obličej vodou,“ poznamenal. Vzpomněl si, jak byl příjemně překvapený, když zjistil, jak propracovaným systémem teplých a studených lázní se město Elabon pyšní. Na sever od Vysokých Kirs, jak dobře věděl, vedl
jen jeden vodovod, a ten nebyl v jeho vlastnictví. Bez velkého soužení se tak vrátil do prostředí, kde byl po většinu času hrozně špinavý.
Fand nejdřív zamrkala na Vana, pak na něj. „Ach, žena pak vždycky osiří, tak to chodí.“
„Jestli se cítíš sama s námi dvěma, když ti zahříváme postel, tak příště raději vyzkoušej celý oddíl banditů,“ řekl Van.
Proklela ho v trokmoištině, protože jí na to elabonština nestačila. Van zanadával v jejím jazyce; než přeplaval NifFet (svou skvělou výzbroj táhl na provizorním voru za sebou) a vpadl na Gerinovo území, projížděl křížem krážem pochmurnými trokmoiskymi lesy.
„Ty mu dovolíš, aby se mnou takhle mluvil?“ dorážela Fand znovu na Foxe.
„Asi ano,“ odpověděl. Fand popadla svůj pohár a mrštila jím po něm. V té chvíli ji přemohl vztek. Tekutina se rozstříkla před ním a na párek psů, kteří se rvali o kost. S vyjeknutím se od sebe odtáhli. Fand vyskočila na nohy a vyřítila se po schodech vzhůru.
„Tady se opravdu nenudíme,“ pronesl Van jen tak do prostoru.
„Pravda,“ přizvukoval Gerin. „Občas si říkám, že s trochou nudy bychom si odpočinuli.“ Klidu si mnoho neužil, zvláště od doby, co přešel Kirs a ujal se otcova majetku, a o to méně, když Trokmoici a jejich čaroděj Balamung vpadli na sever. Balamung už byl po smrti, neměl ani svůj hrob, ale příliš mnoho Trokmoiců stále napadalo a osídlovalo tento břeh Niffetu, a stalo se tak dalším rušivým elementem v již tak vrtkavé politice.
Gerin vyprázdnil svůj pohár mnohem prozaičtějším způsobem než Fand, pak přistoupil k amfoře a znovu si nalil. Někteří z jeho vazalů se už zpíjeli do němoty. Kdyby se mi zachtělo nudy, pomyslel si, stačí, když budu poslouchat řeči, co se vedou kolem stolu. Kostky, koně a vozy, úroda, ženy... nikde nic nového, jen stará úsloví, která vyprávějí, jako by to bylo něco, co je třeba vytepat do čistého zlata. Toužil po dnech, kdy vysedával ve studentských hospodách a diskutoval o kouzelnických technikách a dějinných převratech.
Rihwin Fox znal potěšení z intelektuálního rozhovoru,
ale zároveň znal potěšení i z vinného džbánku, a když mu teď chyběl, zastoupila ho pivní konvička. Možná si stěžoval, že z poháru teče pivo, ale to jej neodradilo, a proléval ho hrdlem v nemalém množství. A právě nyní měl na klíně jednu ze služek a třesoucíma se rukama se s ní snažil laškovat.
Van uměl číst; zmínil se, že se to naučil poté, co zjistil, že existuje psaná elabonština. Dokonce dokázal o abecedě

hovořit. Gerin se dozvěděl, že se na svých cestách zabýval i jinými, prapodivnějšími myšlenkami. Ale čtení ho nena-lákalo ktomu, aby se zajímal o poezii, snad kromě příběhu; následný rozbor už vynechal.
Většina Gerinových baronů pokládala čtení za poněkud zženštilou činnost (nechápal proč; negramotných žen bylo ještě více než mužů). Nijak mu to však nepředhazoval. A také zjistili, že i když si drží místnost s několika tucty svitků a kodexů, je zároveň dobrým bojovníkem. Ani to je ale nepřivedlo k tomu, že by možná měli začít přemýšlet.
Gerin si povzdechl a napil se. Někdy ho napadlo, že vklouznout zpět do téměř úplného barbarského způsobu života je snazší než se pokoušet udržovat civilizační návyky, kterým se naučil na jihu od Vysokých Kirs. A tak se civilizace rozpadá, pronesla ta část jeho osobnosti, která studovala historii.
Po dalším poháru piva už neměl náladu se s touto částí sama sebe hádat. Rihwin s děvčetem se vytratiliDrago Medvěd chrápal na podlaze, ani se neprobudil, když si jeden ze psů zkrátil cestu přes jeho tělo. Duřen už také spal; jako kočka se stulil na lavici.
Naopak Van byl zcela vzhůru a vypadal střízlivěji, než jak se cítil Gerin. Fox jeho směrem pozvedl obočí. „Co bys rád?“ zeptal se. „Tak si nakonec hodíme kostkami?“
„O tu naši holku?“ Van zavrtěl obrovskou hlavou“Dnes k ní jdi ty, jestli chceš. Řekl bych, že by mi to nejdřív hezky osladila, a já nemám trpělivost na to řvaní, které tomu předchází. Ještě se trochu napiju a pak už asi půjdu spát sám.“
„Dobrá.“ Gerin zvedl Duřena z lavice. Syn se zavrtěl, ale neprobudil se. Jak nesl Duřena do schodů, byl vděčný za zábradlí, které nechal ke schodišti přidělat, když se
vrátil z jihu. Sjeho pomocí měl větší naději, že nezakopne a nezlomí oběma vaz.
Položil Duřena do postele ve svém pokoji. Doufal, že se chlapec probudí, bude-li v noci potřebovat čurat. Jinak se bude muset v matraci vyměnit seno.
S Duřeném v náručí už s sebou Fox nemohl vzít do ložnice lampu ani svíčku. Byla tam tma jako v lupičově srdci. Klopýtl přes dřevěnou hračku, kterou Durenovi vyřezal, a málem upadl na tvář. Máchal kolem sebe rukama a podařilo se mu pádu zabránit. Pak s mumlavým klením vyšel na chodbu.
Zde hořelo několik skomírajících pochodní vydávajících matné červené světlo. Bylo jen otázkou několika kroků, aby došel k vedlejšímu pokoji. Zaklepal na dveře a přitom uvažoval, jestli Fand už usnula. Když se neozve, vrátí se do své postele.
Tu zaslechl její odpověď: „Který z vás je to tentokrát?“
Snad to bylo tím pivem, ale Gerina přepadla zlomyslná nálada. Ozval se hlubokým hlasem s hrdelním přízvukem: „Kdo myslíš?“
Slyšel tři rychlé kroky ke dveřím. Trhnutím je otevřela a vyštěkla, „Vane, jestli si myslíš, že mů—“ Pak si ve světle pochodní a svíčky u své postele uvědomila, že tam nestojí Van. Zamračila se. „Ty jeden ďáble, takhle mě balamutit. Měla jsem ti před tím tvým zobákem třísknout dveřmi.“
Pohlédl na ni tak, že se zklidnila. „No?“ ozval se, když tak neučinila.
„No, vážně,“ řekla a povzdechla si. „Musela jsem být blázen, když jsem si začala s jižanem —je to se mnou ještě horší, s jižanem a jeho přítelem hromotlukem, s oběma najednou. To říkám hodně často, ale—“ Tvář jí zjihla. „Jelikož jsem blázen, můžeš vejít.“
Postavila se stranou, aby mohl projít, a zavřela za ním. Pokoj udržovala v úzkostlivém pořádku; bylo zvláštní, že právě tato část hradu zůstávala nejčistší. Gerin věděl, že tuniky a košile v cedrovém prádelníku jsou vždy úhledně poskládány. Vedle byly v párech pečlivě seřazeny její sandály a boty. On tak nešetřil jen na své výzbroji, která byla záležitostí života a smrti.
Když zaklepal, Fand právě spravovala tuniku; ležela
na vlněné pokrývce na posteli. Světlo svíčky se odráželo od leštěné kostěné jehly, s níž pracovala. Uchopila tuniku a uložila ji na prádelník. Kývla směrem ke svíčce. „Mám ji sfouknout?“
„Jak si přeješ,“ odpověděl. „Víš přece, že se na tebe rád dívám.“
Odměnila ho úsměvem. „Vy jižané, jak usuzuji podle tebe, vedete hezčí řeči než naši muži. Snad právě proto tady zůstávám. Velitel Trokmoiců by mi jen rozkázal, abych roztáhla nohy a nezdržovala.“
Gerin pochybovačně zvedl jedno obočí. „Předpokládám, že kterýkoli muž by u tebe s takovými slovy vyšel s nožem mezi žebry.“
„Jistě, nic jiného by nemohl čekat, zatracený parchant,“ odvětila. „Proč by asi jinak hledala osamělá žena na tvé tvrzi za soumraku útočiště před duchy? Kdyby mě chytili naši muži, upálili by mě v proutěné kleci.“
Věděl, že nemluví do větru — nejspíš by ji podobný osud opravdu čekal. Na jihu od Vysokých Kirs lotry křižovali. On se pokládal za milosrdného pána: jestli měl někdo přijít o život, pak se to mělo stát rychle a čistě. Ale za posledních několik let jich zabil víc než dost.
Zároveň ho však napadlo, že její výrok o ubohé, osamělé ženě byl tak věrohodný, jako když se řekne o velké šelmě, že je to vlastně kočička. V případě nouze by byla schopna ukřičet i duchy.
Sklonila hlavu na stranu a zvědavě na něj pohlédla. „Na co čekáš? Nemám u sebe nůž ani jehlu.“
„Tak to je dobře.“ Udělal krok směrem k ní, ona k němu. Stáli blízko sebe. Tvář zvedla kjeho, pažemi objala jeho krk. Byla svéhlavá, hádavá, vzpurná — Gerinovi se nikdy nepodařilo najít to správné slovo. A na vlněné pokrývce pak házela zadkem jako hřebeček, ječela jako divoká kočka a zarývala nehty do jeho zad jako rosomák.
Svým způsobem mu to nesmírně lichotilo. Dokonce když uspokojil Elise, což se nestávalo vždycky (vlastně jen zřídka), dávala to jen málo najevo. S Fand nemusel mít pochybnosti. Ale soulož s ní mu v mysli utkvěla spíše jako jízda v bouři než milování; rozkoš, kterou posléze prožíval, byla často protknuta úlevou z toho, že už to má za sebou.
Když se z ní překulil, jejich těla byla zbrocená potem. „Otoč se,“ řekl.
„Říkáš, že se mám otočit?“ pronesla. „Proč? Ty snad nepatříš mezi ty, co si říkají Sithoniané — jak mají rádi chlapečky a

stejně to dělají se svými ženami. Moc dobře víš, že já na to nejsem.“ Po svém varování se přesto obrátila na břicho. Posadil se obkročmo na její kostrč a začal jí třít ramena. Varovné brblání se proměnilo vpředení. Svaly pod jeho rukama byly teplé a pevné. „Není to moc silně?“ zeptal se a zaryl jí palci do těla.
Něco odsekla, ale zavrtěla hlavou. Její světlé vlasy přitom klouzaly tam a zpátky; několik zářivých pramenů mu překrylo prsty a hřbety rukou. „Tohle je teda něco, na co sme eště u nás na sever od NifFetu nepřišli,“ řekla. „Něco asi na tý civilizaci, co kolem ní tak prdelkuješ, bude. Ještě že sem tady. U nás chcíp pes.“
Uvažoval nad tím, jestli jí má povědět také o nejlepším masérovi, jakého znal v městě Elabonu. Že to byl Sithonian, který by mu velice rád dělal mnohem více než jen třel záda. Nakonec tuto myšlenku zavrhl: čím více lidí na severu, kteří budou obdivovat civilizaci, z jakéhokoli důvodu, tím lépe pro válkou trpící zemi.
Jak se Gerinovy ruce pohybovaly dolů z ramen k páteři, přesunoval se níž také on. Po chvíli Fand ostře vyjekla, „Říkala jsem ti, nejsem na“ Zmlkla, pak se zachichotala. „Jak ty seš mazanej, umíš to strčit na správný místo z nesprávný strany.“ Podívala se na něj přes rameno. „Takhle je to jinačí.“
„Lepší? Horší?“ I v takové situaci, i v takové chvíli by rád věděl přesně, jak se věci mají.
Ale ona se jen zasmála. „Jak ti to můžu říct, když sme s bídou začali?“ A tak pokračovali, aby se dostali k nějaké odpovědi.
Následujícího rána se Gerin probudil, když vstal Duřen z postele, aby vyhledal nočník. V ložnici bylo šero. Slunce ještě nevyšlo, ale už k tomu nebylo daleko. Gerin vstal, zívl, protáhl se a promnul si oči: pivo vypité minulého večera teď mělo na svědomí lehkou bolest hlavy.
„Dobré ráno, táto,“ ozval se Duřen.
„Dobré ráno,“ odpověděl Gerin, a znovu zívl; pomalu se probouzel. Pocuchal chlapci vlasy. „To jsem rád, že jdeš na nočník. Už jsi skončil? Tak teď jsem na řadě já.“ Když vykonal potřebu, natáhl si tuniku a kalhoty, které pohodil po zemi, když se vrátil od Fand. Nebyly na nich žádné nové skvrny, tak proč by je měnil? Lidé na druhé straně Vysokých Kirs, byli zhýčkanější, ale zas ne o moc.
S Duřeném v patách Gerin prošel halou ke schodům. Z Fandiny komnaty se ozývalo chrápání. Ještě hlasitější zvuky spánku řinčely z Vanová pokoje hned vedle. Ve velké síni tvrze už byli někteří z vazalů vzhůru; ostatní leželi na slamnících zabalení do přikrývek. Oheň na oltáři stále hořel a udržoval noční duchy v patřičných mezích.
Dveře vedoucí na dvůr byly otevřené; tudy vcházel do velké síně čerstvý vzduch, rozptylující kouř z kuchyňského ohně. Gerin minul bojovníky a vyšel ven. Na východě na vyjasňující se obloze spatřil zapadající srpek Tiwaze. Ostatní tři měsíce už zapadly.
Podél palisády dýmily pochodně. Duřen, který následoval otce, zakňoural a řekl: „Nelíbí se mi, když mi duchové ječí do uší, táto.“
Podle Gerina nebyl křik nočních duchů jekot, ale fňukání a vzdálený vzlykot. Vzhledem k ohňům a obětované krvi ve velké síni nebyli jemu ani Durenovi nebezpeční. Zatnul čelist a snažil se křik ve své mysli nevnímat. Avšak děti jsou prý na duchy citlivější než dospělí.
O několik minut později se vrcholu vysoké strážní věže, která se tyčila nad tvrzí, dotkly první paprsky vycházejícího slunce. Vzlyky zazněly náhle vyděšeně, pak se duchové ztratili kamsi do svých pochmurných doupat, kde přes den přebývali.
„Nový den,“ řekl Gerin Durenovi. „Cas, kdy živí lidé přebírají vládu nad světem.“ Poplácal chlapce po zádech, aby mu dodal odvahy.
Van Silná paže vyšel ven o několik minut později, s hlasitým, i když falešným pískáním. Z oken a dveří se řinul kouř; kuchaři přikládali na oheň, aby uvařili kaši k snídani. Van mžoural, jak mu dým vstoupil do očí. „Měl by se vymyslet způsob, aby vařili jídlo, ale zároveň neudili každého, kdo bude jíst,“ stěžoval si rozložitý cizinec.
Gerin přimhouřil oči také, ale ne kvůli kouři. Měl by
se vymyslet způsob byla fráze, která ho vždy přiměla k přemýšlení. Někdy z toho nic nevzešlo, někdy ano. Prohlásil: „Vzpomeň si na třmeny na sedle Duina Chrabrého. Mohl pak jet, aniž by pozadu spadl z koně. Možná taky najdeme způsob, jak se zbavit kouře.“
„Vzpomenout si na to, co se přihodilo Duinovi? S tím svým vynálezem našel leda smrt, tak je to. Já bych raději bojoval z vozu.“ I přes zvědavost, přes všechny podivné věci, které viděl a dělal, Van zůstával věrný tradicím.
Gerin o něm už věděl své. „Myslím, že se toho přesto dočkáš: kůň přejde terén, který vůz nezvládne. Ale ty máš svou vlastní potíž — kde najdeš zvíře, které tě unese?“
„Nikdy jsem nebyl žádné tintítko, to je pravda,“ pronesl Van samolibě. „A jak tak poslouchám svůj žaludek, budu hubeňour, jestli do sebe něco nenaláduju. Zbylo doufám nějaké maso ze včerejška?“
„Jestli ne, tak si budou kuchaři už zítra hledat nového pána,“ odpověděl Gerin. Van tleskl velikýma rukama a odspěchal dovnitř.
Gerin vždy trval na tom, aby někdo zůstával na strážní věži. Život tu byl nebezpečný i v dobách předtím, než se Trokmoici přihnali na jih přes NifFet. Nyní však mohl útok přijít ze všech stran a kdykoli. Když zazněl výstražný roh, muži na palisádě popadli zbraně; posádka ubrány se připravila stáhnout padací most a nachystala se k obraně.
Ale po zaznění rohu hlídač zvolal: „Přichází jeden člověk — podle vzhledu asi obchodník.“
Jak se ukázalo, chlápek skutečně nebyl posel žádné drancující hordy: jeho malý úhledný vůz táhli dva koně. „Nechť ti Dyaus dopřává dobrého dne, pane,“ pozdravil ho Gerin, když dorazil na nádvoří. Fox mrkl na slunce. „Tos musel přespat pod širým nebem, když jsi sem dorazil tak časně zrána.“
„Ano, vážený princi,“ odpověděl muž. Byl malý a upravený, mžoural před sebe krátkozrakým pohledem a prsty měl dlouhé a štíhlé. „Koupil jsem dvě slepice od jednoho sedláka — nejspíš to byl jeden z tvých nevolníků — a jejich krev v příkopu mě před duchy chránila. Jsem Oteš, syn engelerského rodu, výrobce a dodavatel šperků všeho druhu, také

ovládám dráteničinu, takže vám mohu vyspravit hrnce a jiné nádobí.“
„Jo, takové se tady najdou,“ odpověděl Gerin. „Jestli jsi opravdu schopný, určitě si tu vyděláš pěkných pár stříbrňáků, než se zas vydáš na cesty. Zkoušel jsem pájet, ale k ničemu to nevedlo. Ale šperky, nohm.“ Uvažoval nad tím, jestli by nepořídil nějakou cetku pro Fand.
K vozu přistoupil Van a podle zahloubaného pohledu bylo zřejmé, že se zaobírá podobnou myšlenkou. Ale jeho slova sledovala jiné úvahy: „Nepatříš k těm nejbojácnějším, jaké jsem kdy potkal, mistře zlatnický, když se ti samotnému podaří pronést zboží takovou bandity prolezlou zemí.“
Oteš Engeler kývl cizinci na pozdrav. „Jsi laskavý, pane. Cestuji na Foxovo území od Aragise Lučištníka. Několik banditů se mě pokusilo okrást na tvém území, lorde Gerine, nebo snad na jeho prostě těch, co nejsou vazaly a prohlašují se za barony.“ Usmál se na znamení, že jen žertuje.
„Jo, Aragis je silák.“ Tím Gerin narážku uzavřel. Kdysi dávno měl s Aragisem vést válku. Tato vyhlídka jej vzrušovala méně než to, co by mohl ztratit.
„Ukaž nám ty své šperky,“ zaburácel Van.
Oteš, jak říkal, měl ozdoby všeho druhu, od leštěné mědi a bižuterie až po zlato a smaragdy. Než otevřel všechny cedrové skříňky, aby předvedl své tretky, vyšla z hradu Fand a začala je s oběma svými muži obdivovat. Náhle ukázala na jednu brož. „Tahle je ale hezká, co?“ povzdechla. „Určitě trokmoiská práce. Připomíná mi rodnou vesnici na druhém břehu Niffetu, to jo.“
Zlatník ji s úsměvem vyňal a podržel na dlani. Byla kulatá, tři prsty velká, vykládaná tenkými stříbrnými spirálami.
„Vlastně jsem ji, má paní, vyrobil sám, a to jsem stejný Elaboňan jako oni,“ řekl Oteš. ‚Ale nepopírám, že zdobení je původem ze severu.“
„Slušela by mi přímo na tý tunice, co mám na sobě,“ prohlásila Fand a rukou si pohladila tmavomodrou lněnou látku. Pohlédla z jednoho milence na druhého.
Van, který se s ní předešlou noc pohádal, změkl jako první. „Mistře Oteši, snad bys mi mohl laskavě povědět, jakou nestydatou cenu požaduješ za ten kousek cínu a špínu“
„Cínu?“ zaječel Oteš. „Špíny? Jsi snad slepý, pane? Zešílel jsi? Jen potěžkej ten kov. A pohleď na mistrovskou práci, kterou jsem do toho kousku vložil, ty umně spletené stříbrné nitky—“
„Jo, jo, ještě chvíli povídej ty své lži,“ odpověděl Van.
Gerin pochopil, že tohle smlouvání ještě bude chvíli trvat, a tak odešel. Řekl si, že je načase, aby se vydal do vesnice u hradu; chtěl si popovídat s Břichatým Besantem o brzkém zvonění oznamujícím konec práce. Zpět se dostane jistě dříve, než se Van s Otesem domluví. Věděl, jak dokáže být Van tvrdohlavý, a na zlatníkovi bylo také vidět, že má v sobě krev tvrdohlavého mezka.
Než však mohl Fox odejít, ze strážní věže se znovu ozval zvuk rohu. Strážce zvolal: „Přijíždí vůz, lorde Gerine. Jede vněm někdo, kdo vypadá jako trokmoiský vůdce banditů, ve společnosti dvou mužů.“
„Jen jeden vůz?“ zvolal Gerin. „Nejede za ním armáda?“
„Vidím jen ten vůz, pane,“ odpověděl strážný. Za chvíli dodal: „Vůdce drží zelenobílé pruhovaný štít: přichází se znamením příměří.“
Gerin zavolal na posádku ubrány: „Nejdříve ho prověřte, pak mu také ukažte znak příměří. Uvidíme, co chce.“ Před invazemi napadal každého severana, kterého chytil na svých državách. Nyní na jih od Niffetu získali moc Trokmoici. I když ho to štvalo, byl teď nucen s nimi jednat.
„Kdo přichází?“ zvolal jeden z mužů u brány k přijíždějícímu vozu.
„Diviciacus, syn Dumnorixe, leník samotného velkého vůdce Adiatunna, syna Commuse, který mě pověřil, abych donesl zprávu Gerinu Foxovi,“ odpověděl vůdce v Elabonštině, přízvukem podobné jazyku Fand. „Mezi námi nyní nestojí žádná hádka ani spor.“
Trokmoici zavraždili Gerinova otce a bratra. Podle něj měli mezi sebou nekonečný spor. Navíc je poté, když Elabon odepřel této provincii svou ochranu, pokládal za smrtelné nebezpečí vůči přežívající civilizaci na severu. Ale v jakémsi zúženém slova smyslu měl Diviciacus pravdu: mezi Adiatunnovými muži a Foxovými nyní neexistoval přímý boj.
Gerin začal mluvit v trokmoištině: „Jestli hledáš Foxe,
jsem tady. Uznávám příměří mezi tvým vůdcem a mnou. Pojď se posadit k mému krbu, popít číši piva a vyslovit Adiatunnovu žádost v klidu a pohodě.“
Diviciacus se usmál. Byl to vysoký hubený muž s propadlou vyžilou tváří, čistě vyholenou až na rozcuchaný jasně rezavý knír. Na sobě měl kostkovanou tuniku a plandavé vlněné kalhoty zastrčené do bot; z opasku visel dlouhý rovný meč z bronzu. Druhý válečník ve voze a kočí byli muži stejného typu, jeden s vlasy barvy písku, druhý blonďák.
V zakouřené velké síni do sebe Diviciacus hodil první pohár piva, otřel si ústa o rukáv, nahlas si odříhl a řekl: „Nechť je tvé jméno jednou provždy spojováno s pohostinností, lorde Gerine.“
Gerin narážku pochopil. Znovu Trokmoici doplnil pohár a pak řekl: „A copak by Adiatunnus rád?“ Vůdce ze severu ovládal několik držav poměrně daleko na jihozápad od hradu Fox. Ze všech Trokmoiců, kteří se usídlili na jih od Niffetu, byl asi nejmocnějším a právě u něj se dalo předpokládat, že se pustí — a také pořádně zamíchá — vířícími politickými proudy severu.
Diviciacus přešel k podstatě věci s barbarskou přímostí: „Chce vědět, jestli bys s ním spojil své síly a vydal se vytlačit uher na prdeli lidství, který si říká Aragis.“
„Opravdu?“ zareagoval Gerin. Mělo to svou logiku: Aragis bránil Gerinovým ambicím stejně jako Adiatunnovým. Na druhé straně... „Proč bych se raději proti nájezdníkovi neměl spojit s člověkem své krve?“
„Adiatunnus říká, že pro tebe je trnem v boku spíše Aragis než on sám.“ Diviciacus se vytříbenosti mluvy svého pána pousmál; takový obrat by většina severanů vyjádřit nedokázala. Vyslanec pokračoval: „Kromě toho, říká, až Lučištník

utrží smrtelnou ránu, každý se můžete vydat po svém. Nemusíte spolu zápasit jako dva jeleni v říji.“
„To opravdu říká?“ Gerin tomu nevěřil a stejně smýšlel i o Adiatunnovi. Což znamenaloJeho úvahy přerušil příchod Duřena, „Já se nudím, táto. Pojď si se mnou zakopat nebo něco.“
„Hezké dítě,“ pronesl Diviciacus. „Jsou mu taková, no — čtyři jara?“ Gerin přikývl. Trokmoiec také, a pokračoval: „Jo, je velký jako můj nejmladší a asi stejně starý.“
Gerin byl natolik zvyklý myslet na Trokmoice jen jako na bojovníky a nepřátele, že mu chvíli trvalo, než přivykl pomyšlení, že je Diviciacus asi i starostlivým otcem. Říkal si, že by ho to nemělo vyvést z míry; bez otců by Trokmoici zmizeli v jedné generaci (a život všech Elaboňanů na severu by se stal mnohem snazším). Přesto byl překvapen.
Obrátil se na Duřena: „Teď si s tebou nemůžu hrát. Právě mluvím tady s tím mužem.“ Duřen se postavil na špičky, zhluboka se nadechl a už chtěl ze sebe vydat navztekaný jekot. Gerin zareagoval: „Chceš, abych ti to vysvětlil ručně?“ Duřen vydechl; na křik nedošlo. Pochopil, že táta nemluví do větru, a tak se vydal ven za jinou zábavou.
„Děláš dobře, že ho učíš, aby poslouchal starší, i když je ještě tak malý,“ řekl Diviciacus. „A teď mi pověz, co říkáš té představě, jak mezi sebou tví a Adiatunnovi muži drtí Aragise jako obilí na mlatu.“
„Smysl to dává.“ Gerin nechtěl odmítnout rovnou. Bál se Adiatunnova hněvu a nechtěl, aby to vypadalo, že se snad hodlá spřáhnout s Aragisem. Fox si dovedl představit, jak se Aragis dává dohromady s Trokmoici proti jeho državám; žádné pokrevní ani kulturní svazky by Aragise neodradily, aby provedl to, co mu slibovalo výhodu.
„Tak smysl? A co to má znamenat?“ naléhal Diviciacus.
To byla dobrá otázka. Gerinovi však scházela dobrá odpověď, a tak začal hrát o čas: „Dovol, abych se poradil s některými ze svých vazalů. Zůstaň přes noc, jestli máš zájem; pojez s námi, popij piva - u Dyause, přísahám, že se ti na hradu Fox nic nestane. Přijď ráno, dostaneš odpověď.“
„Tak si říkám, že kdybys měl zájem, řek bys to rovnou,“ odvětil Diviciacus pochybovačně. „Ale přizpůsobím se. Počkám na tvou odpověď. Ale povídám rovnou, neobelstíš mě žádným ze svejch triků, kterejma sis vysloužil svý přízvisko.“
Protože jedním z těchto triků bylo, že je přiměl, aby ihned neodešli v největší zlosti, Fox obezřetně mlčel. Měl podezření, že Diviciacus a jeho kumpáni den využijí k tomu, aby vyprázdnili co nejvíce džbánků piva. Lépe prolité pivo než krev, řekl si s postojem filozofa.
Vešla Fand se stříbrnou broží nad levým ňadrem. Diviciacusovy oči se nemohly vynadívat. „Moje milenka,“ pronesl významně Gerin.
To Diviciacusovi připomnělo důvod jeho návštěvy. „Jestli ses s námi spojil takhle, proč to neuděláš i na bitevním poli?“ prohlásil, doufaje, že by tak své poslání mohl rychle a úspěšně zakončit.
„Jak jsem řekl, promluvím si se svými muži a ráno ti povím jak jsem se rozhodl.“ Gerin se vydal na nádvoří, kde cvičil Van obranu a útočné výpady s těžkým kopím delším než on sám. Cizinec se i přes svou výšku pohyboval s takovou elegancí, že to vypadalo jako tanec a ne příprava na válku.
Když mu Gerin řekl o Adiatunnově nabídce, zamračil se a zavrtěl nesouhlasně hlavou. „JJávat se dohromady s Trokmoici se nakonec ukáže jako větší hrozba než Aragis.“
„Taky jsem si to myslel,“ odpověděl Gerin. „Jen jsem chtěl vědět, jestli to nevidíš jinak, kdybych si to měl rozmyslet.“ Van znovu zavrtěl hlavou a vrátil se k cvičení.
Stejnou otázku položil Gerin také Dragovi. Medvědova odpověď byla přímější: „Za žádnou cenu, ani v nejhoroucnějším pekle bych nechtěl bojovat po boku Trokmoiců. Už jsem strávil příliš mnoho času jejich zabíjením.“ Gerin se zamyšleně prohrábl bradkou. I kdyby snad uvažoval, že s Aditunnem uzavře dohodu, jeho vazalové by mu to stejně nedovolili.
Vydal se najít Rihwina, aby získal další pohled na věc. Než se mu to podařilo, hlídka na věži znovu zahlaholila: „Přijíždí další muž ve voze.“
„Velký Dyausi, tři návštěvy za jediný den,“ vykřikl Gerin. Někdy se u hradu Fox neobjevil jediný člověk za deset dní, nebo dokonce za dvacet. Obchod — tedy aspoň cestovní ruch — po odtržení severu upadl. Časté bojůvky odrazovaly od putování po cestách a živobytí se baroni stále více snažili obstarat sami. Co nesehnali, bez toho se obešli.
„Kdo tam?“ zvolal bojovník z palisády.
„Jsem minstrel, Tassilo jméno mé,“ zněla melodickým tenorem odpověď. „Budu tvému pánovi zpívat za postel a za cokoli, co mi poskytne.“
Tassilo? Gerin ztuhl a zaťal ruce v pěst. Minstrel zpíval na tvrzi Elisina otce, Ricolfa Rudého, noc před svatbou s Wolfarem Sekyrou. Elise tehdy raději utekla s Gerinem. Jen při zmínce Tassilova jména se ve Foxovi probudily vzpomínky, sladké i hořké zároveň. Tassilův hlas jej znepokojil.
Avšak všichni muži, když zaslechli minstrelovo jméno, radostně zajásali: „Dnes v noci se bude zpívat, u samotného Dyause!“ „Třeba zahraje něco nového!“ „Ať žije Tassilo!“
Když to Gerin slyšel, pochopil, že šumaře nemůže vyhodit. Pro jeho poddané byla zábava, kterou si sami nedokázali zajistit, něco vzácného a drahého. Možná ho ta návštěva rozruší, ale staly se už horší věci. S povzdechem prohlásil: „Minstrel je vítán. Vpusťte ho dovnitř.“
Na nádvoří vyskočil Tassilo ze svého lehkého vozíku a hluboce se Foxovi poklonil. „Princi, myslím, že už jsme se setkali. Nebylo to na Ricolfově území? Okolnosti, jak si vzpomínám, byly poněkud neobvyklé.“ Minstrel přesunul jazyk na stranu.
„Říkáš neobvyklé? To je jemně řečeno. I když to je vlastně práce minstrela, že? — myslím tím hraní se slovy.“ Gerin byl v tomto ohledu také trochu trénovaný, a proto si vážil každého, kdo byl na tom líp než on. Pohlédl na Tassila. „Rád bych věděl, proč jsi hrad Fox od té doby ještě nenavštívil.“
„Když se Trokmoici přehnali přes Niffet, vydal jsem se na jih, princi, a většinu času jsem strávil u Vysokých Kirs,“ odpověděl Tassilo. Výraz jeho tváře byl otevřený a přátelský; působil stejně dobře jako bojovník i jako zpěvák. Měl

široká ramena a štíhlé boky. Na severu musel být každý pocestný také bojovníkem, pokud chtěl dlouho žít.
„Co tě přimělo k opětovným cestám na sever?“ zeptal se Gerin.
„Dcera jednoho barona prohlásila, že je se mnou těhotná. Myslím, že to nebyla pravda, ale otec jí věřil. Tak jsem si řekl, že mi nové podnebí přispěje ke zdraví.“
Gerin pokrčil rameny. Neměl dceru, o kterou by se musel bát. Řekl: „Muži se už na tvé představení těší.“ Trochu zalhal, když dodal: „Už jsem tě spoustu let neslyšel.“ Proč by minstrel nemohl zpívat a hrát? Foxovy vzpomínky nebyly Tassilovou chybou.
Po krátkém přátelském rozhovoru Gerin zamířil k padacímu mostu a vydal se do vesnice několik set yardů opodál. Kolem chatrčí z proutí a lepenice, jejichž doškové konické střechy se doširoka rozbíhaly, aby zdi chránily před deštěm, se prohánělysleplice, prasata a Vyzáblí psi. Na Gerina procházejícího rozblácenou cestou vyježdělou středem vesnice zíraly děti příliš malé na práci na poli.
Strčil hlavu do chatrče Břichatého Besanta. Byla trochu jiná než ostatní. Velitel tu nebyl, jen jeho manželka, hubená žena jménem Marsilia. Seděla u dřevěného stolu a spřádala vlnu. Řekla: „Pane, jestli hledáš mého muže, je venku, pleje v zahradě.“
Zahrada se nacházela na kraji vesnice. Besant tam opravdu byl, vytrhával plevel v řádku hrachoru. Nejen že měl velké břicho, ale i pozadí. Gerin ovládl chuť ho nakopnout a vyštěkl: „Proč jsi troubil na roh, když slunce ještě nebylo těsně nad obzorem?“
Besant zaječel, jako by ho Gerin opravdu nakopl. Otočil se a nemotorně se vyškrábal na nohy. „P—pane Gerine,“ vykoktal ze sebe. „Neslyšel jsem tě přicházet.“
„Jestli nemáš zájem o další neohlášené návštěvy, tak si dej pozor, abys pracoval celý den,“ odpověděl Gerin. „Jestli teď budeš povolovat, v zimě budeme trpět hlady.“
Besant se na Gerina rozmrzele zahleděl. Měl soudkovitou, rozbředlou postavu, bylo mu asi padesát let. Na sobě měl podomácku ušité oblečení, tu a tam zašpiněné. „Jak si přeješ, můj princi,“ zamumlal. „Jen že poslední dobou jsou duchové nějak zlí.“
„Krmte je štědřeji, nebo přidávejte do nočního ohně více dřeva,“ prohlásil Gerin. „Nemusíte se ukrývat ve svých domech už hodinu před západem slunce až do hodiny po svítání.“
Besant přikývl, stále se však tvářil nešťastně. Potíž byla v tom, že se s Gerinem navzájem potřebovali. Bez nevolníků by Gerin a jeho vazalové vymřeli hlady. To bylo Besantovi Břichatému jasné. Ale bez baronů by byli rolníci v malých vesnicích vydáni na milost Trokmoiců a banditů: zemědělci s vidlemi a kosami by se nemohli postavit vozům, bronzové výzbroji, oštěpům a mečům. Velitel se ale ze všech sil snažil tuto polovinu dohody obejít.
Gerin řekl: „Pamatuj, budu poslouchat, kdy večer odtroubíš.“ Čekal na další Besantovo přikývnutí. Pak odešel, aby zjistil, jak si vesnice vede.
S boží vůlí, pomyslel si, bude sklizeň dobrá. Pšenice na chleba, oves pro koně a na ovesnou mouku, ječmen na pivo, žito pro rozmanitost, fazole, hrách, tykev: vše na teplém slunci dobře rostlo. Řádek vedle řádku vodnice a pastináku, zelí a kapusty, hlávkového salátu a špenátu. V zahradách rostl hrachor, cibule, ředkvičky, česnek a léčivé bylinky. Některá pole nebyla osetá, rostla zde tráva na seno. Dobytek a ovce se pásly všude kolem až ke stromům. Opodál mezi sebou zápasil párek jehňat. „Mohli by být taky barony,“ zamumlal si Gerin pro sebe.
Rolníci pracovali pilně jako obvykle: pleli jako Besant, opravovali dřevěné ploty, aby se jim nerozbíhala zvířata, rozbalovali slámu na opravu zatékajících střech — všechny práce, které vesnici udržovaly vchodu. Gerin se zastavil na kus řeči s několika nevolníky. Většina vypadala celkem spokojeně. Na rozdíl od jiných pánů patřil mezi ty mírné, a oni to věděli.
Ve vesnici strávil více času, než zamýšlel; když zamířil k tvrzi, slunce se pomalu sklánělo nad vrcholky stromů. Ne, dneska Besant nezatroubí brzy, ne když jsem se tady objevil, pomyslel si. Uvidíme, co zítra.
Když se vrátil na hrad, kuchaři si nemohli vynachválit Oteše, syna Engelerse, že jim vyspravil půl tuctu hrnců. Fox uznale pokyvoval hlavou. Dobrý obchod, který zlatníkovi zajistila Fand (či spíše Van), ho neodradil od provádění druhé poloviny své živnosti. Otesova přítomnost přiměla Gerina, aby jej pozval na večeři a na noc pak do velké síně. Oteš se jen tak mimochodem zasmál a bez váhání pozvání přijal, upravený mužík jeho slova očekával.
Tassilo ve velké síni natahoval na svou loutnu nové struny a ladil. Duřen jej pozoroval s vykulenýma očima. „Chci se to naučit, táto!“ volal.
„Možná, jednou,“ odpověděl Gerin. Někde měl ještě schovanou loutnu, kterou dostal jako malý chlapec. Nikdy to s ní moc neuměl, ale kdo ví, co by s ní dokázal jeho syn?
Po večeři Tassilo předvedl své umění. „Na počest mého hostitele,“ řekl, „Zazpívám několik písní o Gerinovi a té hrůzné noci, když stály všechny měsíce v úplňku.“ Hrábl do strun, ozval se zvučný akord a začal.
Gerin, který noc šelem prožil na vlastní kůži před pěti lety, poznával její popis jen pomalu. Bylo to hlavně tím, jak Tassilo svou píseň složil. Nevytvořil ji z ničeho; to by bylo náročné i pro Lekapena, velkého básníka sithonianské epiky.
Namísto toho, podobně jako Lekapenos, Tassilo svou píseň sestavil z kousků a úryvků starých balad. Některé verše doplnil jen pro zvuk a rytmus; Fox si rychle zvykl na své přízvisko „chrabrý Gerin“. Tassila zachránilo, stejně jako i ostatní básníky, že nemuseli vymýšlet nový přídomek pokaždé, když byl hrdina v příběhu jmenován.
A některé části starých písní už Gerin dříve slyšel, takže do toho příběhu jaksi nepasovaly. Úryvky o bojích s Trokmoici pocházely z dob, kdy byl Gerin malý chlapec, a nejspíš ještě z dob, kdy byl malý jeho dědeček. Na tom však nezáleželo. Šlo spíš o to, jakým způsobem je minstrel látal dohromady, než odkud verše pocházely.
Přesto se Gerin naklonil k Vanoví a řekl: „Pamatuju se jednu věc, o které se Tassilo ani v nejmenším nezmiňuje. Měl jsem zatracený strach.“

„Ech, jenže ty pro něj nejsi člověk z masa a kostí," odvětil Van. „Jsi chrabrý Gerin, hrdina, a jak by se mohl chrabrý Gerin bát kdejaké bestie, i kdyby mu chtěla roztrhat hrdlo?"
„Tenkrát to bylo snadné," řekl Gerin, čímž si od Vana vysloužil smích. Jeho Tassilo v písni nazýval „Neohrožený Van". V tom se sice nemýlil, ale ani on nebyl vůči strachu tak úplně odolný.
Posluchači viseli Tassilovi na rtech. Drago Medvěd, který si hrůznou noc také prožil, vyskočil na stůl a s radostí si vyslechl, jak Gerin vítězí nad svým strachem. Možná to nebyla pravda, ale znělo to hezky. I Duřen visel na každém Tassilově slovu, a to už měl být dávno v posteli.
Dokonce i Trokmoici, jejichž druhové chtěli Gerina vyřídit, naslouchali příběhu o porážce svých lidí s dychtivostí. K tomu, aby se upokojili, i když náleželi k poražené straně, postačily skvěle volené fráze a bojové písně.
Tassilo se odmlčel, aby uhasil žízeň pivem. Diviciacus se obrátil na Gerina:"Pověz mi svou odpověď nyní, drahý Foxi. Jsem netrpělivý, nemůžu se dočkat rána."
Gerin povzdechl. „Musím odmítnout."
„To jsem si myslel," odpověděl Trokmoiec. „Kladná odpověď je jednoduchá, záporná potřebuje předstírání. Budeš toho ale litovat."
„Stejně tak i tvůj vůdce, bude-li se se mnou chtít hádat," odpověděl Fox. „To mu pověz." Diviciacus se zatvářil nasupeně, ale přikývl.
Když se zívající Gerin pokoušel zvednout Duřena a odnést ho do postele, syn tak ječel a plakal, až to Fox vzdal. Když chce Duřen usnout ve velké síni za poslechu písní, protentokrát mu to dovolí. Gerin znovu zívl. Byl unavený, Duřen možná ne. Mávl na Tassila a vydal se do své komnaty.
Co Fand prováděla s Vanem ve vedlejší místnosti, prokazoval hluk skoro stejně hlasitý jako minstrelův zpěv, a možná byl i zábavnější.
Gerin se zavrtěl, otočil a zavrčel. Zrovna když konečně usínal, kousl ho do obličeje komár. Plesknutím hmyz zabil, což jej však probralo natolik, že byl zase vzhůru. Ležel tam a brblal si pod nosem, až konečně usnul.
Slunce už urazilo čtvrtinu své cesty dnem, když přišel do velké síně. Van, který právě dojídal misku ovesné kaše, se zasmál: „Hleďme na lenocha!"
„Usnul bych dříve, kdyby ti dva vedle nedělali takový randál," významně pronesl Gerin.
Van se zasmál ještě hlasitěji. „Vymýšlej si výmluvy, jaké chceš. V každém případě jsi zaspal odjezd hostů. Všechny tři návštěvy už jsou pěkně dlouho pryč."
„Chtějí se dostat co nejdál, dokud na nebi kraluje slunce. Na jejich místě bych jednal stejně." Gerin se rozhlédl. „Kde je Duřen?"
„Myslel jsem, že je s tebou, kapitáne," řekl Van. „Copak jsi ho s sebou nevzal do postele, jak to vždycky děláš?"
„Ne, chtěl si ještě poslechnout Tassila." Gerin si naložil do misky kaši z hrnce nad ohněm a zvedl ji k ústům. Když polkl, řekl: „Asi na nádvoří provádí nějaké lotroviny."
Na dvoře našel Drága Medvěda, jak kbelíkem vody ze
studně polévá hlavu Rihwina Foxe. Oba vypadali na to, že si předešlou noc až příliš často prohlíželi dno svých pohárů.
„Ne, za celé ráno jsem chlapce nezahlídl," odpověděl Drago na Gerinův dotaz.
„Ani já ne," prohlásil Rihwin, ze kterého crčela voda, a dodal: „Jestli všichni malí chlapci dělají tolik povyku, tak si pamatuju, že jsem ho viděl... až moc." Oči měl zarudlé.
Gerin se zamračil. „To je — divné." Zvedl hlas. „Durene!" Vložil do úst dva prsty a dlouze a pronikavě zahvízdal. Rihwin s Dragem sebou škubli.
Jeho syn věděl, že při tomto zvuku musí všeho nechat a přijít. Proto také nesměl chodit sám daleko od hradu Fox, aby otcovo hvízdání uslyšel. V lesích řádili vlci a jiná divá zvěř, a rovněž i divocí lidé.
Ale Duřen se neobjevil. Gerina přepadly obavy. Možná chlapec odešel do vesnice. Jednou nebo dvakrát už to udělal a pak dostal pořádný výprask. Ale chlapci potřebovali většinou několik takových trestů, aby si to zapamatovali. Gerin si z dětství na několik takových pamatoval.
Odešel do vesnice, připraven hromovat jako samotný Dyaus, až syna najde. Ale tam Duřena také nikdo nespatřil. Když se Gerin vracel zpátky na hrad, měl žaludek sevřený strachem. Vyslal své muže na všechny strany, aby prohledali okolí hradu. Vrátili se poškrábaní od trnů a poštípaní od vos, ale bez dítěte.
Duřen zmizel.

II.
Gerin chodil tam a zpět mezi lavicemi. Van s Dragem mu museli uhnout z cesty. „Museli ho sebrat jedni z těch tří," řekl. „Diviciacus, Tassilo nebo Oteš. Nevěřím tomu, že by se Duřen o svobodné vůli vypravil někam, kde bychom ho nemohli najít; určitě ne sám od sebe."
„Jestli je to tak, kapitáne, pak jsme promarnili celý den pobíháním po okolí," prohlásil Van.
„Vím," odpověděl nešťastně Gerin. „Přesto půjdu a vyšlu několik lidí vozem; jestli budou Dyaus a ostatní bohové milostiví, dohoníme naše — hosty." Poslední slovo procedil mezi zuby. Hosté byli posvátní; ti, kdo jejich postavení zneužili, mohou očekávat dlouhý, zoufalý posmrtný život. Strach z tohoto rčení naneštěstí neodradil kdejaké lumpy.
„Kdo by chtěl ukrást tvého syna?" zavrčel Drago Medvěd. Spojil ruce a sevřel je, jako by už škrtil toho nebetyčného lotra.
Gerinova bystřejší mysl odpověď znala. „Možná Diviciacus, aby mě Adiatunnus mohl držet v šachu," pronesl.
„Nemyslím si, že by to Adiatunnus přikázal — kdo by mohl odhadovat, co se stane? — ale myslím, že by se nezlobil, kdyby mu takový dáreček padl do klína."
„Teď pro něj možná Duřen představuje záruku, ale nakonec toho bude trpce litovat," odvětil Van.

„To jistě, ale když jsem odmítl spojenectví proti Aragisovi, pak ode mě nic dobrého čekat ani nemůže," odpověděl Fox a přitom jej napadlo, Určitě si to může myslet. Nahlas pokračoval: „Když mluvíme o Aragisovi, zlatník Oteš pochází z jeho země. A nemůžeme očekávat, že by Aragis očekával, že ode mě získá nějakou záruku."
„To je taky pravda," ozval se Drago s kašláním.
„Vynecháváš Tassila," ozval se Van.
„Vím," kývl Gerin. „Nedokážu si ale představit důvod, proč by mi chtěl ublížit."
„Já ano," ozval se hlas Rihwina Foxe.
„Opravdu?" pronesl překvapeně Gerin. „Jaký?"
Rihwin si odkašlal a trochu zčervenal. „Možná si budeš pamatovat, můj pane, že když jsem se posledně viděl s tímhle Tassilem, ztratil jsem právě šanci získat ruku krásné Elise. Už tomu tenkrát bylo dávno, co jsem naposledy okusil víno, chápeš."
„Je to spíše tvoje ostuda," ozval se jako vždy nechápavý Van. Úžasně opilý Rihwin tenkrát tancoval na stole a udělal stojku hned před Ricolfem Rudým. Jižanská tóga mu tehdy spadla přes hlavu a odhalila jeho nahé tělo.
Znovu si odkašlal. „Snad máš pravdu, příteli Vane. Ale ať je tomu tak či onak, zkrátím to: Elise v tobě nenašla o moc větší zalíbení, lorde Gerine, než její otec ve mně. Třeba využila služeb minstrela, aby jí chlapce přivedl násilím a aby ho mohla vychovávat sama."
Gerin stiskl zuby. Od té doby, co ho Elise opustila, se na ni snažil nemyslet: vzpomínky na ni ho zraňovaly. Neměl tušení, kde se na severním území nachází, a jestli stále žije s tím mužem, s nímž utekla, nebo zda vůbec ještě žije. Ale Rihwinova slova nepostrádala smysl, a Gerinovi začala vrtat hlavou.
Pak pomalu odvětil: „Ech, máš pravdu, do háje, mohlo to tak být." Podrbal se ve vousech. „Stejně je ale nejpravděpodobnější, že Duřena ukradli Trokmoici, takže se s Vanem vydáme na jihozápad za nimi. Kam mířil Tassilo?"
„Na západ na državy Schilda Sukovice, aspoň to tvrdil hlídce u bran," odpověděl Drago.
Gerin zavrčel. Jestli měl Tassilo u sebe Duřena, mohl o cíli své cesty lhát. Ale také nemusel. Schild byl jedním z předních vazalů Wolfara Sekyry. Pro Gerina nepředstavoval smrtelně nebezpečného protivníka, i když se ani nectili jako velcí přátelé. Když Gerin Wolfara zabil, Schild uznal Foxe za svého lenního pána. Přesto na tuto skutečnost zapomínal, kdykoli se mu to hodilo. Možná by Tassi-lovi poskytl útočiště, nebo aspoň zajistil bezpečný průchod.
„Dobrá, Rihwine," promluvil Gerin. „Vyrazíš na západ k hranici se Schildem, a když tě hlídky pustí dál, tak jeď. Pokud ne" Působivě se odmlčel. „Tak jim pověz, že toho budou společně se svým pánem litovat."
Rihwin přikývl. „Jak říkáš."
„A teď Oteš," pokračoval Gerin.
Znovu se ozval Drago: „Říkal, že pojede na východ po císařské silnici, aby zjistil, jestli má pro něj Hagop, syn Hovana, nějakou drátenickou práci. Nedoufal, že by u Hagopa prodal i nějaké šperky: nazval ho, mám dojem, vydřiduchem."
„To na Hagopa sedí," pronesl uvážlivě Gerin. „Dobrá, vydejte se tedy za ním."
„Provedu, můj pane," odpověděl Drago a odešel z velké síně. Gerin věděl, že Drago míří do stájí, aby sebral své lidi do vozu, a jakmile bude vše připraveno, vydá se bez prodlení za Otesem. Pro Drága světu vládla jednoduchost. Jeho pán vydal příkaz a on se ho vydá splnit. Gerin mu občas docela záviděl.
Ozval se Vanův hlas: „Chceš, abych jel s tebou, kapitáne? Navíc jestli dojde k bóji, budeme potřebovat kočího."
„Ano," kývl Gerin. Nejprve uvažoval nad tím, že by s sebou vzali ještě jeden vůz se třemi bojovníky, ale nakonec tuto myšlenku zavrhl. Van v boji zastal dva obyčejné válečníky a Fox se před ním rozhodně nemusel stydět. A Raffo Rudá Čepel, který jim kočího dělal už celé roky, nedostal svůj přídomek za útěky z bitevního pole. Fox dodal: „A pošleme Widina, syna Simrina, na jih, aby zjistil, co ví Aragis. Vane, najdi ho — bude se potulovat někde po nádvoří — a ať sebou mrskne."
Bylo rozhodnuto. Gerin sňal ze zdi brnění a navlékl si
ho: nejprve bronzové pláty na holeně, pak kožený kyrys s bronzovými šupinami a nakonec jednoduchou helmici. Brnění nebylo vyleštěné; okázalost a nádheru Fox přenechával Vanovi. Výzbroj mu však sloužila tak, jak potřeboval: bránila ostrým a špičatým kouskům kovu, aby probodly svalstvo, a na tom jediném záleželo. Přes rameno si přehodil toulec, uchopil luk a pak popadl štít. Byl to disk z kůže a dřeva o yardovém průměru, s bronzovým kováním, které ho chránilo před údery mečů.
Výzbroj podobnou té Foxové měla většina elabonských válečníků. Někteří si potrpěli na zlaté nebo stříbrné ornamenty, ale on po ničem takovém netoužil: kudrlinky a vykládání mohlo zachytit hrot zbraně. A na bitevním poli vytvářelo drahé brnění pouze těžko přehlédnutelný terč.
Van Silná paže se se svým cizineckým brněním takovým cílem stával vždycky, ale dosud se nikomu nepodařilo mu heknu s chocholem a dvoudílný lehký krunýř sejmout. Kromě kopí nosil meč, palcát a několik dýk. Byl zároveň výborným lučištníkem, i když v boji luk nepoužíval, protože zabíjením nepřátel z povzdálí opovrhoval; bylo to pod jeho mužskou důstojnost.
„Hloupost," prohlásil Gerin jako už tolikrát dříve. „Pokud jsi na rozdíl od svého protivníka naživu, pak už na ničem nezáleží. Nedostáváš body za styl, určitě ne ve válce."
Van se ohnal kopím. „Kapitáne, o to přece nejde." Jak se usmál, odhalil v ústech jen několik polámaných zubů, další důkaz toho (jako by jich ještě bylo zapotřebí), že byl se zbraní v ruce mnohem nebezpečnější než kterýkoli muž, jenž mu dosud vběhl do cesty.
Gerin se svou příznačnou praktičností vešel do kuchyní a naplnil kožený vak pečeným chlebem s dlouhou trvanlivostí (k jeho pozření bylo zapotřebí dobrých zubů) a plátky uzeného skopového ještě tužšího než chléb. Kdyby došlo na boj z vozu, mohou vak vyhodit ven. V opačném případě může společně s Vanem a Raífem cestovat několik dní, aniž bude nutné se starat o zásoby.

Gerin si přehodil zavazadlo přes rameno a vydal se do stájí. Raffo, mladík s vyrážkou prosvítající náznakem bradky, vzhlédl. Právě přivazoval ke každé straně oje vozu koně. „Je dobře, že vyrážíme na cestu, lorde Gerine," řekl, zaváděje přitom zvířata do dvojitého chomoutu a zajišťuje je k oji řemeny, které jim procházely kolem šíje.
„Bylo by lépe, kdybychom vyráželi z jiného důvodu," těžce si povzdechl Gerin. Raffovi poklesly koutky. Fox už rezignoval na to, že by od svých lidí mohl očekávat ohleduplnost. Občas jej se stínem zoufalství napadlo, že byli se svou civilizovaností před Trokmoici jen o několik krůčku napřed. Další pokroky se daly očekávat až v dalších generacích, nebyla to otázka pouhých let. Někdy i snaha odvrátit je od barbarství vyžadovala nemalé úsilí.
Vložil štít do podpěr uvnitř vozu. Pak do stájí vešel Van. Jeho místo ve voze bylo napravo. Odložil svůj štít do držáků a když uviděl vak se zásobami, souhlasně zavrčel.
„Skvělé," prohlásil. „Ještě budeme muset od rolníků koupit slepici, kdybysme měli tábořit venku. A pokud půjdeme na lov, necháme svou kořist pěkně vykrvácet: konečně, něco musíme obětovat duchům."
„Jo." Gerinův hlas zněl nepřítomně. „Pronásledování nebude snadné. Diviciacus a jeho přívrženci mají před námi půldenní náskok a navíc se mohou kAdiatunnovi vracet po vícero cestách —ještě ke všemu ani nevíme, jestli mého chlapce mají." Vzteky a strachem se mu chtělo křičet. Místo toho byl ještě zamlklejší a duchem nepřítomnější než jindy. Nepatřil mezi ty, kteří si mohli dovolit projevit své obavy navenek.
„Existuje jen jeden způsob, jak to zjistíme," ozval se Van.
„Pravda, pravda." Gerin se obrátil na Raffa. „Už jsi koním upevnil postroje?" Chlapec místo odpovědi naskočil do vozu. Fox ho poplácal po zádech. „Dobrá. Dejme se na cestu."
Kola se šesti příčlemi se dala do pohybu. Bronzové kování na obručích chrastilo a skákalo po dláždění. Gerin cítil každý sebemenší předmět, přes který přejeli. Kdyby nemusel spěchat a věděl předem, že kvůli Durenovi nebude muset bojovat, vzal by si místo toho těžký nákladní vůz. Ale on potřeboval válečný vůz.
„Bude stačit, když strávíme jeden den ve stoje v tomhle voze, a budeme se motat jako námořníci, vystupující na souš po dlouhé cestě na moři," řekl. Vůz vykodrcal ven z bran na padací most a pryč z hradu Fox.
„Když mluvíš o plavbě," ozval se v tomto směru zkušenější Van. „Ve voze nemůžeš dostat mořskou nemoc, za což můžeš děkovat bohům. Párkrát jsem na lodi div nevyzvracel svou duši a to bych si zopakovat nechtěl."
„Na jih a na západ," pronesl Raffo zadumaně. „Kterou cestu by si vybrali, lorde Gerine? Jeli by na jih Elabonskou cestou a pak rovnou na západ k Adiatunnovu hradu? Nebo by se rozhodli pro menší silnice, které vedou přiměji?"
Fox zapřemýšlel a přitom si mnul bradu. Nakonec prohlásil: „Kdyby to vzali Elabonskou cestou, potkají Widina, protože ten pojede přímo na Aragisovo území."
„Bude jeden proti třem," poznamenal Van.
Gerin se zašklebil. „Vím. Ale nebude přece tak pošetilý, aby proti nim zaútočil. Když budou mít Duřena a on to zjistí, pošle zpátky do hradu zprávu. Můžeme plánovat, co bude následovat - nejspíš válka s Adiatunnem."
„Myslím, že o to teď zrovna nestojíš, lorde Gerine," řekl Raffo.
„To ne," odpověděl Gerin, „ale co se dá dělat. Když se však dáme stejnou cestou jako Widin, pak příliš zúžíme naše hledání. Hodlám rozhodit síť tak široce, jak to jen půjde. Doufám, že tak jednou ranou zabiju tu správnou mouchu."
„Jo, tomu rozumím," ozval se Van, aby ulevil Foxovým úvahám. Jeho statný přítel byl dobrý taktik, i když o sobě si Gerin myslel, že plány na několik let dopředu dokáže sám odhadnout lépe.
Raffo tedy zamířil přímo k Adiatunnovým územím. Po několika minutách zmizeli Gerinovi nevolníci a pozemky, kde se lopotili na svém živobytí, za vozem. Na obou stranách cesty, která kromě občasného rachotu vozů mohla sloužit jako zvířecí stezka, zavládl les. Do prostoru vystupovaly větve stromů a jakoby se pokoušely plesknout Foxe přes tvář. Zvedl paži, aby je odrážel stranou. Vždycky, když se dostal na takovou cestu, jej ohromovalo, jak málo zasáhla civilizace severní území. Pach hradního smetiště a ještě většího hnojiště ve vesnici už nechal daleko za sebou. Les voněl svěže a čistě, jako by ho člověk se svými pachy nikdy nezasáhl. Mezi panenskými borovicemi a jilmy sladce zpívali drozdi, cvrlikaly cikády a sojky vydávaly své poplašné
výkřiky. Na větvi se mihl červený ocásek veverky, šplhající v korunách.
Ale Gerin toho o lese věděl mnohem více, než aby si ho idealizoval jako někteří sithonianští básníci (většina z nich nepřekročila území města Elabon). V lesích řádili vlci a za hladových zim pronásledovali stáda chráněná ovčáky. Divoká zvěř chytala lidi po celý rok stejně jako jinou kořist. A co takoví zubři, velcí a divocí býci lesa? Před pár lety Gerin málem pod rohy a zkázonosnými kopyty jednoho z nich přišel o život.
Kývl na Raffa, aby zastavil vůz. Kočí se zmateným výrazem poslechl. Kromě ptačího zpěvu a jemného zurčení potoka někde mimo dohled se kolem rozlévalo ticho. Foxovi, který si vystačil s přítomností sebe sama, to znělo příjemně a poklidně.
Avšak Van brzy zneklidněl. Vytáhl z opasku flétnu z pálené hlíny a začal hrát melodii nemající s elabonskou hudbou nic společného. „Teď je to lepší," řekl. „Jinak je tu zatracené ticho."
Gerin potlačil povzdech a poklepal Raffa po rameni. „Dejme se zase na cestu. Raději budu poslouchat cinkání postrojů než Vanovo muzikantství."
„Jo, jo, lorde Gerine. Když to říkáš ty, budu s tebou souhlasit." Raffo škubl otěžemi. Koně rozmrzele odfrkli -právě se začali pást na travnatém pásu uprostřed cesty -a vyrazili.
Upřísti vesnice se Gerin zeptal nevolníků, zda tudy neviděli projíždět vůz plný Trokmoiců. Všichni potřásali hlavami, jako by něco takového nejen neviděli, ale nikdy o něčem podobném ani neslyšeli.
Fox se zachmuřil. „Jen Dyaus ví, jestli jedeme příliš na sever nebo na jih. Nebo se taky rozhodli pro Elabonskou cestu, jak se obával Raffo." Pěstí zoufale bouchal do postranice vozu.
„Podle mých odhadů jedeme moc na sever," ozval se Van. „Stezka, po níž jsme jeli, se stáčela a mířila spíše na západ než na jihozápad."

„Já jsem si toho nevšiml, ale v těchto případech míváš většinou pravdu ty," odpověděl Gerin. „Raffo, vydáme se první stezkou, která povede na jih, a pojedeme po ní tak dlouho, dokud se nebude křižovat jinou ve směru, který potřebujeme." Nebo dokud se nám úplně neztratí, pomyslel si: ne všechny cesty se napojovaly na další.
Rolníci svého pána pozorovali, dokud z vesnice neodjel. Na svém území raději vládl osobně, než prostřednictví vazalů, avšak do těchto končin přicházel jen velmi zřídka, kromě povinné každoroční podzimní návštěvy. Rád by věděl, co si o jeho nečekaném příjezdu nevolníci myslí. Nejspíš si oddychli, když zjistili, že po nich nic nechce.
Vůz drkocal a poskakoval po cestách. Stíny se začínaly prodlužovat a les se zdál být ještě hustší. „Jsem zvědavý, jestli nás tahle cesta někam dovede," pronesl Van.
„Jestli se to už zatraceně brzy nestane, budeme se muset otočit a vyrazit zpět do poslední vesnice. Musíme koupit pár slepic," řekl Gerin. „Při zahánění duchů bych se nechtěl spoléhat jen na oheň."
Raffo před sebe ukázal volnou rukou. „Zdá se, že je před námi více světla, lorde Gerine. Třeba je to jenom louka, ale taky by to mohlo znamenat pole, a pole znamenají další vesnici."
Byla to pole; Gerin měl sto chutí zajásat. Vůz se vymotal z lesa, až když se ozval zvuk rohu, svolávající nevolníky domů z práce. Fox se rozhlédl. „Ano, tohle místo znám — velitelem je tady Divnooký Pinabel. Obvykle sem ale přicházím z východu, ne ze severu."
. Pinabel měl levé oko modré, pravé hnědé. Když Gerin dorazil do centra vesnice, valil obě dvě. Pinabel se hluboce poklonil. „P—pane princi, co tě sem přivádí?" zakoktal.
Neklid, který se u něj projevoval, vzbuzoval v Gerinově mysli otázky nad tím, co před svým pánem ukrývá, ale obavy odsunul stranou. „Unesli mého syna," pronesl stroze. Pinabel a ostatní nevolníci zděšeně vykřikli; rodinné vztahy se mezi nimi velmi ctily, bylo to vlastně to jediné, co doopravdy měli. Pokračoval: „Myslím, že únos mají na svědomí tři Trokmoici, kteří včera navštívili hrad Fox."
Tato slova vyvolala mezi nevolníky další vlnu šepotu. Trokmoiců se báli dokonce víc než nočních duchů, a oprávněně: duchy bylo možné uchlácholit, ale lesoběžci pustošili, jak je napadlo. Když se však Gerin zeptal, zda Pinabel nebo někdo jiný z vesnice neviděl Diviciakův vůz, příznivou zprávu pro něj neměl nikdo.
Věřil jim, stejně jako si přál, aby si mohl myslet, že
lžou. Pinabel řekl: „Možná jeli cestou, co vede víc na jih. Je velmi široká a pěkná, jak jsem slyšel, i když jsem se nikdy nevydal tak daleko, abych se na ni sám podíval."
„Možná." Gerin neměl to srdce, aby veliteli prozradil, že ona cesta je jen další blátivou stezkou. Podobně jako většina nevolníků se Pinabel za svůj život nedostal dál než několik hodin chůze od své rodné vesnice.
„Zůstaneš u nás do rána, pane princi?" otázal se Pinabel. „Už brzo přijde noc." Ukázal směrem na východ, kde vycházel Elleb, jehož dělil jediný den od úplňku. Math visel v polovině své nebeské cesty, zatímco Nothos téměř v první čtvrtině ležel skoro přesně na jihu. A na západě se k obzoru klonilo slunce. Až zapadne, začne doba duchů.
Avšak Gerin zavrtěl hlavou. „Pojedu, jak nejdál to jen půjde — každá chvilka by mohla být vzácná. Prodej mi dvě slepice, abych měl co obětovat duchům."
„Jistě, pane princi." Pinabel odspěchal. Vrátil se o pár minut později se dvěma slepicemi, s nohama svázanýma provazy ze surové kůže. Gerin mu za ně dal stříbrný čtvrťák: možná to bylo více, než jakou měly cenu, ale na druhou stranu menší minci ve váčku u pasu neměl. Divnooký Pinabel se při úkloně hlavou téměř dotýkal kolen.
Když se vůz rozjel, Raffo zkonstatoval: „Většina lordů by řekla, 'Dej sem dvě slepice'."
To Gerina ani nenapadlo. Řekl: „Tyhle slepice nejsou součástí odvodů Pinabelovy vesnice. Nemám právo je po nich chtít bez náhrady."
„To ani žádný z elabonských lordů, jestli dobře chápu místní zákony," ozval se Van. „Věc se má tak, že by jim v tom nic nezabránilo."
„Nejspíš máš pravdu," odvětil Gerin s povzdechem. ‚Ale podle mě je mou povinností se ke svým rohlíkům chovat spravedlivě, stejně jako to dělají oni. Kdybych jim nezaplatil, jak bych od nich mohl očekávat, že budou slušní vůči mně?"
„Většinou se od nich spravedlivého jednání nedočkáš, ať už se k nim budeš chovat, jak chceš," řekl Van.
."Zase máš pravdu," povzdechl si Fox. „Ale kdybych to od nich neočekával, nebylo by to ode mě spravedlivé." Gerin na své spravedlivosti trval. Každý, kdo ho v tomto pokládal za slabocha, brzy zaplakal nad výdělkem.
„Jestli teď nezastavím, lorde Gerine, nebudeme mít čas se připravit na příchod duchů," ozval se Raffo a ukazoval přitom na západ. Slunce rudé jako rozpálená měď ohlašovalo soumrak. Gerin je chtěl přimět k ještě dalším dvěma až čtyřem stům metrů, ale s lítostí si uvědomil, že má Raffo pravdu. Po Gerinově přikývnutí Raffo přitáhl otěže. Gerin seskočil a zabořil dýku do měkkého prachu u cesty. To příliš nesvědčilo její čepeli, ale byl to jediný nástroj ke kopání, který měl k dispozici. Van mu podal svázanou drůbež. Uřízl slepicím hlavy, jedné po druhé — k tomuto účelu byla čepel ostrá dostatečně — a do zářezu v zemi nechal téci jejich krev.
Stihl to jen taktak: ještě držel druhou slepici nad dírou, když se objevili duchové. Jako vždy byli nezřetelní, s nejasnými obrysy. Bzučeli kolem krve jako mouchy a vysávali z ní život. Jelikož jim Gerin věnoval dar, nebyli vzteklí ani zlí a děsiví, ale na oplátku se mu snažili poradit.
Nerozuměl jim. Nikdy toho nebyl schopen, ani té noci, kdy se mu duch jeho bratra snažil doručit zprávu vskutku podivnou — ačkoli jí později využil ke zničení Balamunga, když už se zdálo, že naopak Balamung zničí Gerina.
Van se sklonil nad lukem a tyčinkou s koženým řemínkem, aby rozdělal oheň. Zavrtěl hlavou jako muž očarovaný nějakou maličkostí. „Kéž by mi přestali skučet v hlavě," zavrčel, ale pak spokojeně odfrkl. „Už to bude, Raffo — přidávej chrastí, hezky postupně. Ty víš jak."
„Jo." Raffo sbíral suché Ústí. Část přiložil do místa, kde se tyčinka dotýkala prohlubně. Van lehce zafoukal do jisker, ve snaze je rozdmýchat, ne odfouknout. „Máš to!" zvolal Raffo a přiložil další chrastí, aby přikrmil nesmělé plamínky. Jak

se oheň rozhoříval, podával Vanoví větší kusy ke spálení. Brzy v prohlubni zahořel konec větve, kterou cizinec použil k jejímu zapálení.
„Kdyby to bylo vždycky tak snadné," prohlásil Van. „Vyvrhni ty slepice, Foxi, a oškubej je, ať z nich taky něco máme."
Fox vyvrhl zvířata rychle a nedbale. Bylo mu to jedno; měl hlad. Z vnitřností vybral srdce, játra a žaludky, aby si je mohli opéci nad ohněm, a zbytek odhodil do díry s krví.
Pomocí stébel trávy losovali o pořadí na noční hlídce.
Někteří bandité pokoušeli duchy cestováním v noci a Gerin nepatřil mezi ty, co zbytečně riskují — nevyhnutelného nebezpečí bylo už tak dost. A lesní zvířata si nočních duchů nevšímala vůbec. Obvykle pocestné utábořené v lesích nenapadala, ale jeden nikdy neví.
Van si vytáhl krátké stéblo a vybral si první hlídku. Gerin a Raffo táhli znovu. Tentokrát zvítězil RaíFo a rozhodl se pro hlídku před svítáním. „Když už budu muset přerušit spánek, raději toho Využiju co nejvíce," prohlásil Gerin a zabalil se do přikrývky — hlavně na ochranu před hmyzem, protože jinak byla noc vlahá.
Van jím zatřásl s radostnou bezstarostnosti muže, který má svůj dfl práce za sebou. „Nic moc se nedělo, kapitáne," tvrdil, zatímco se Gerin pokoušel vymanit z mlh zastírajících jeho mysl. Van si sňal helmu, krunýř a holenní brnění, zavrtal se do své pokrývky a než se Fox zcela probral, Van už hlasitě chrápal.
Gerin si nasadil heknu a připjal si meč, ale s kyrysem se nenamáhal. Obcházel tam a zpátky; nehodlal se zastavit dříve, než získá jistotu, že u ohně znovu neusne. Oheň se rozpadl do doutnajících uhlíků. Přikrmil ho nejprve chrastím, pak větvemi, čímž ho opět přivedl k životu. To odlákalo několik duchů, kteří okouněli kolem. Šum v jeho mysli se zmírnil.
Když dokončil tuto práci, byl si mnohem jistější, že zůstane vzhůru. Poodešel k okraji kruhu vyznačeného světlem ohně a posadil se zády k plamenům. Postupně ustupovalo oslnění od ohně a on začal opět rozeznávat temné okolí.
Měsíce už po nebi urazily hezký kus cesty. Nothos se blížil k západnímu horizontu, Math na jihozápad - až se jeho zlatý, vypouklý kotouč přehoupne za obzor, nastane chvíle, kdy Fox probudí Raffa. Elleb se jako jasně bronzová, čerstvě ražená mince blížil k zenitu.
V lese tu a tam mezi jasany, duby a borovicemi rostla bříza. Na tmavším pozadí jejich kmeny ve světle měsíců téměř zářily.
Gerin si přál, aby měl i sluch v temnotě citlivější, podobně jako zrak. V dálce zahoukala sova pálená. Trokmoici věřili, že v těchto nočních ptácích přebývají duše mrtvých válečníků. Fox měl o tom své pochybnosti, ale nikdy nezkoušel žádné kouzlo, aby toto tvrzení vyvrátil či potvrdil. Nějakou dobu se zabýval tím, jak by takový pokus provedl a co by mohl udělat, kdyby zjistil, že Trokmoici nemají pravdu. Přimět tyhle arogantní pobudy z lesů, aby o sobě pochybovali, za to stálo.
„Víš," povídal sám sobě tiše, „půlnoční hlídka není nakonec tak špatná. Nemám pro sebe mnoho času, kdy by po mně někdo nechtěl, abych něco hned v tuto chvíli rozhodoval." V malých dávkách, tedy někdy ne ve zrovna malých — si samotu vychutnával.
Asi ve třetí čtvrtině své čtyřhodinové hlídky ho v jeho úvahách přerušil nedaleký řev. Trhl zátylkem. Nikdo by nemohl nepoznat vytí divoké šelmy na lovu; pro lidi to představovalo nebezpečí. Jeden z koní polekaně zafrkal. Fox si uvědomil, že levou rukou třímá hrušku meče, aniž by si to uvědomil — žádný meč by nedokázal zastavit útok této velké kočkovité šelmy.
Dlouhozubec se k jeho nemalé úlevě už dál k jejich táboru nepřibližoval. „Dobrá," zamumlal, „tímto mě spánek přešel."
Měl pocit, jako by ho někdo polil ledovou vodou. Když kolem prosvištěl lelek v honbě za můrou poletující kolem ohniště, málem vyskočil z kůže.
Sotva zašel Math, probudil Raffa. Kočí pohlédl na západ, zjistil, že je měsíc už pryč, a souhlasně pokýval hlavou.
„Nikdo o tobě nemůže říct, že bys kdy nejednal spravedlivě, pane," zamumlal a zívl.
Gerin se znovu zachumlal do deky. Hlídal Raffa, aby se ujistil, že mladík znovu neusne. Avšak Řaffo bral svou noční povinnost vážně, popocházeje dokola stejně jako Fox. Gerin se bál, že bude mít potíže znovu usnout, ale přes své obavy se brzy pohroužil do spánku.
Probudil jej úsvit. Otevřel oči právě ve chvíli, kdy s prvními slunečními paprsky odcházeli duchové. Když se mu podařilo vstát, připadal si jako stařec. Van stále ještě chrápal. Gerin jej opatrně probouzel; při ranním vstávání — zvláště když ho někdo rušil — cizinec obvykle popadl zbraň.
Avšak, jak se zdálo, tentokrát si uvědomil, kde je, a vstával bez projevů násilí. Zamířil k lesu se slovy: „Buď zajdu za keř, nebo rovnou vybuchnu."
„Zalil jsem trávu už při hlídce, takže takové starosti
nemám," poznamenal Gerin a přitom si připevňoval brnění na pravou holeň. Raffo dával koním postroje.
Kosti a vnitřnosti drůbeže začínaly páchnout. Cestovatelé se najedli chleba a uzeného masa a chystali se na cestu.
„Připraveni?" zeptal se Raffo a přehlížel malé tábořiště, aby se ujistil, že nic nezapomněli. Gerin se také rozhlédl.
Nastoupili na vůz. Raffo kočíroval, Gerin se za ním usadil nalevo, Van napravo. Raffo trhl opratěmi. Koně se hnuli vpřed. Když dojeli k potoku, Raffo koně chvíli nechal, aby se napojili. Gerin nabral vodu do dlaně a přidal ji do vaku u opasku.
Odbočili na cestu vedoucí na západ. Nedaleko od křižovatky ležela malá vesnice. Uvidět svého pána tak brzy poránu byl pro rolníky učiněný zázrak. Když se zeptal, jestli předešlého dne nespatřili Diviciaka a jeho kumpány, jeden z mužů přikývl. „Jo, projeli tudy před polednem," řekl. S pokyvováním se k němu přidalo několik dalších.
Fox se zamračil; byl na správné stezce, ano, ale ode dne odjezdu se k Trokmoicům nepřiblížil ani o píď. Kdyby barbaři cestovali rychleji, možná by k tomu měli dobrý důvod. „Měli s sebou chlapce?" zeptal se a pak dodal: „Myslím mého syna."
Nevolníci pohlíželi jeden na druhého. „Neviděli sme žádnýho kluka, pane," odvětil muž, který promluvil prve.

To Gerin nechtěl slyšet. Co když Trokmoici podřízli chlapci hrdlo jako nějaké oběti nočním duchům a pak jeho mrtvolu zakopali někde u cesty? Zmocnil se ho zoufalý strach: nejdříve otec, pak bratr a teď i jeho syn? Jestli se něco takového stalo, přísahal, že nespočine dříve, než poslední zloděj s červeným vousem na jih od Niffetu najde svou smrt nebo bude vyhnán zpět do lesů na severu. Už když tuto přísahu skládal, mu bylo jasné, že ji nebude možné naplnit. I když ji vyslovil jen ve své mysli, představovala smysl jeho života.
„Sejmi z koní všechno, co můžeš," řekl Raffovi spěšně. „Musíme je dohonit dříve, než dorazí na Adiatunnovo území."
„Jasně, lorde Gerine." Avšak Raffova odpověď zněla pochybovačně. „Maj dost velkej náskok. Nebude snadný je dohonit, navíc ani přesně nevíme, kudy jedou."
„Vím," zavrčel Gerin. „Já z nich ale dostanu každé slovo, i kdybych je měl vymačkávat rozžhavenými kleštěmi."
Van ho udeřil do ramene. „Klid, kapitáne, klid. Ještě ani nevíme, jestli se zrovna oni chlapce zmocnili, na to nezapomeň."
„Ale museli—" Gerin se zarazil a zavrtěl hlavou. Říkat si, že něco existuje jen proto, že si člověk myslí, že by to tak být mělo, byla jedna z trhHn v logice, která by učence z města Elabonu rozesmála. Zhluboka se nadechl a prohlásil: „Máš pravdu. Nevíme, jestli ho mají."
Chtěl by vědět, jestli se to někdy dozví. Kdyby Diviciacus a jeho lidé Duřena zabili a jeho tělo pohodili někde v lesích, mrchožrouti by s jeho ostatky udělali krátký proces (sám dobře věděl, že jeho syn nebyl nijak svalnatý). Když se vydal za Trokmoici, byl si jist, že on, Drago, Rihwin nebo Widin Durenovy únosce dohoní, chlapce zachrání a vítězoslavně se vrátí na hrad Fox. Teď si však uvědomil svou bláhovost. Nejistota byla svým způsobem horší než jistota Durenovy smrti. Jak dlouho jí ještě bude odolávat, aniž by zešílel?
Po chvíli si řekl, že se s nejistotou žít nedá. Musel si přiznat, že je Duřen mrtev, pokud se sám bude chtít udržet při životě.
„Přidej," řekl Raffovi. Tentokrát kočí neodmlouval. Mrskl bičem nad hřbety koní. Zapřeli se do postrojů a dali se do rychlého klusu.
Vůz se Překodrcal přes další vesnici a pak projížděl kolem malé tvrze Notkera Lysého, jednoho z Gerinových lenních baronů. „Hej, lorde Gerine," zvolal Notker z palisády, „projížděli tudy včera někdy po poledni, ale nesli si štít příměří, stejně jako na tvém hradě, tak už jsem se tím nezabýval."
„Měli s sebou Duřena?" zeptal se Gerin. Dvě skupiny nevolníků na tuto otázku jednotně odpovídali záporným potřásáním hlavy, ale Fox se přesto vyptával znovu. Možná, říkal si s jistou dávkou nelogičnosti, si šlechtic povšiml něčeho, co zůstalo před nevolníky utajeno.
Ale Notker zavrtěl hlavou. „Tvého syna, pane?" zvolal. „Ne, neviděl jsem ho. Proč? Nehledě na štít příměří, mezi lesáky a námi zuří válka?"
„U všech bohů, to bych sám rád věděl." Gerin poklepal
Raffovi po rameni, aby pokračoval v jízdě dříve, než mu Notker začne pokládat otázky, na něž nezná odpovědi.
Časně odpoledne míjeli hraniční kámen rozdělující Gerinovy pozemky a vlastnictví jeho jihozápadního souseda, Capuela Žabáka.. Od noci šelem se s Capuelem nikdo z nich nesetkal; Gerin se občas zamýšlel nad tím, jestli není jeho přídomek vodítkem k tomu, v co se té noci, kdy nastal úplněk všech měsíců, proměnil. Bylo však pravděpodobnější, že ho zavraždili Trokmoici.
Nyní byl kámen povalený na stranu, uvádějící tak na pravou míru znaky prosperity a míru, které na něm byly vyryty. Gerin si uvědomoval, že si v posledních letech bývalé Capuelovy državy příliš míru neužily. Toto území nebyl schopen ovládnout žádný z jeho vazalů. Část vlastnil sám Fox, několik tvrzí okupovali Trokmoici a zbytek byl ponechán banditům.
První vesnice, již vůz míjel, byla vypálená a zpustlá. Na plevelem zamořených polích tu a tam rostlo obilí, ale za pár let tu po lidské existenci už nebude ani památka.
„Kapitáne, snad bychom se měli před soumrakem vydat na lov, a nemyslím tím Trokmoice," ozval se Van. „Kdo nám tady prodá slepice?"
Gerin neodpověděl. Věděl, že má Van pravdu, ale nechtěl to přiznat ani sám sobě. Kdyby zastavili, aby ulovili nějakou zvěř, jejíž krev bude sloužit ke chlácholení duchů, znamenalo by to ztrátu času při honbě za Diviciakem.
Následující vesnici našli přece jen obydlenou, ale pocestným to nijak nepomohlo. Vtom, co bývalo poměrně velikou vesničkou, nyní přebývala jen hrstka lidí. Někdo zpozoroval příjezd vozu a dal se do křiku plného strachu a zoufalství. Všichni — muži, ženy, děti — utekli z polí a domů do nedalekého lesa.
„Počkejte!" volal Gerin. „Jen bych se vás chtěl na něco zeptat." Nikdo mu nevěnoval pozornost.
Bezmocně pohlédl na Vana. Cizinec prohlásil: „Jestli se ptáš, kapitáne, tak tyhle ubohý zoufalci poslední dobou naletěli až moc často, aby vítali někoho, kdo vypadá jako válečník."
„Určitě máš pravdu," odpověděl Fox a povzdechl si. „Nesvědčí to o dobrém stavu severských území, co?"
„Tví nevolníci od tebe neutíkají," poznamenal Raffo.
„To ano," odvětil Gerin, „ale sever nepředstavují jenom moje pozemky - a kdybych si je zabral, vstoupil bych tím do války, takže by místní zemědělci ani neměli příležitost se dozvědět, že se knim chovám slušně. Prostě by přede mnou zase utekli."
Raffo neodpověděl. I kdyby byl zatažen do bojů zajišťujících kontrolu nad územím mimo Gerinovy pozemky, bylo to pro něj příliš vzdálené, aby se tím zabýval. To pro něj bylo typické a Gerin kvůli tomu smutněl: pokoušel se přemýšlet v širších souvislostech.
Van prohlásil: „Nejsi jediným baronem — omlouvám se, kapitáne, princem — kterému neutíkají nevolníci. Co Aragis dělá těm, které na útěku pochytá, to ty ostatní přiměje k tomu, že si třikrát rozmyslí, jestli se o to pokusí."
„Je to tvrdý chlap," souhlasil Gerin. „Myslím, že až příliš. Třeba je to tak, že tvrdá doba vyžaduje tvrdé muže. Kdo ví?"
„Víš, jakou máš chybu, kapitáne?" pronesl Van.

„Ne, ale dovolím si hádat, že mi to zrovna chceš říct," odpověděl Fox a pozvedl obočí. Van na něm nacházel chyby celkem často; jen vzácně zmínil dvě stejné. Ke Gerinovu vzteku se navíc jen málokdy mýlil.
„Tvoje potíž, kapitáne, je v tom, že jsi příliš zaneprázdněn úvahami nad úhlem pohledu ostatních, takže ti nezbývá příliš času na vlastní úsudek."
Gerin si přitiskl ruce k hrudi a zhroutil se do vozu, jako by ho zasáhl šíp. Do hrudi se mu zabořila Vanová pěst. Byl to jen náznak a Fox to moc dobře věděl. Řekl: „Porozumění druhých má také své výhody. Někdy jsou totiž ti ostatní chytřejší."
„A co to má s tím vším společného?" řekl Van. „Jediné, o co se můžeš opravdu strachovat, je to, co máš v hlavě ty a on o tom ví."
„Jsi si jistý, že nejsi nakonec Trokmoiec?" zeptal se mírně Gerin. Tím si vysloužil pohled, který očekával.
Vůz míjel vypálenou tvrz. Na jedné z ohořelých klád seděl tlustý drop. Van poklepal Raffovi na rameno a ukázal. Kočí zatáhl za opratě, koně se zastavili a dali se do pastvy. Van se natáhl po Gerinově luku. „Já toho ptáka viděl první — dovolíš mi ho ulovit?" zeptal se.
„Poslouž si," odpověděl Fox. Van možná pokládal žabíjení lidí pomocí luku za ponižující, ale přesto byl skvělým lučištníkem.
Cizinec zadrnkal na luk. Gerin mu podal šíp. Van seskočil z vozu a s lehkostí dlouhozubce se plížil k dropovi. Pták si zobákem čistil peří pod křídlem. Van k němu přistoupil na dvacet kroků, pak ztuhl, nasadil šíp na tětivu, zamířil a vystřelil.
Šíp dropa zasáhl hned pod místem, kde se škrábal. Překvapeně vykřikl, pokusil se odletět, ale místo toho se z klády sesul do příkopu před pobořenou palisádou. Van vyrazil k němu. Když se vracel, nesl ptáka za nohy a na tváři mu zářil obrovský úsměv.
„Dobrá rána," řekl Gerin; měl radost, že byl lov úspěšný - a tak krátký. „Krev pro duchy a pro nás večeře."
„Právě to jsem měl na mysli," dodal Van.
Po nějaké době přinutil soumrak cestovatele zastavit. Gerin a Van vystoupili z vozu, jeden s mečem a druhý s oštěpem. Opatrně procházeli lesem, každý na jedné straně cesty, až Gerin narazil na malou mýtinu skrytou mezi stromy. Odspěchal zpátky na prašnou stezku a hvízdl na Vana, aby mu dal vědět, že našel, co hledají.
„Našel jsi místo, které nás ochrání před očima slídilů?" zeptal se cizinec, vyskakuje zpoza dvou mohutných dubů. Přes svou velkou postavu se pohyboval tak tiše, že ho Gerin do chvíle, kdy promluvil, nezpozoroval.
„Našel. Na svých pozemcích bych oheň rozdělal kdekoliv. Tady by ovšem mohl lákat nevolníky na útěku, bandity - kdo ví? Proč se takovému nebezpečí vystavovat?" Fox se obrátil na Raffa. „Odstroj koně. Na mýtinu je můžeme zavést také, cesta není nijak zarostlá."
„Jasně, lorde Gerine." Raffo uvolnil koně z oje vozu; společně s Foxem je odváděl k mýtině, kde je hodlali přivázat. Van se k nim připojil o několik minut později. „Stáhl jsem vůz z cesty do křoví," řekl. „Nebude tak na ráně."
„Dobrá," přikývl Gerin. „Kdyby některý z koní zchromnul, víme aspoň, že tě můžeme zapřáhnout k oji místo něj. Třeba bychom ho mohli naložit na vůz, aby jel zase místo tebe."
„Děkuji, kapitáne," pronesl vážně Van. „Je vždycky příjemné poslouchat, jak se staráš o jejich blaho."
Gerin si uvědomil, že by z této slovní výměny mohl vyjít s porážkou, a tak raději vykopal jamku na krev z dropa. Když zvíře vykrvácelo, zamračil se. „Doufám, že to bude stačit," řekl. „Raději bychom měli rozdělat větší oheň, jinak nás budou celou noc pronásledovat zlé sny."
Když slunce zašlo, duchové s povděkem bzučeli nad obětovanou krví, ale rozletěli se od ní mnohem rychleji, než by se Gerinovi líbilo. Připomínali mu lidi vstávající od stolu s kručením v břiše. Zároveň částečně odolávali světlu a teplu ohně, aby získali více životní esence z kusů masa, které Gerin, Van a Raffo opékali. Fox držel hlídku jako první. Když probudil Raffa k nočnímu střídání, usnul pak téměř okamžitě. Měl zlé sny: viděl zrůdy běsnící po severských územích, které se zoufalí lidé beznadějně snažili odrazit. Nejprve, jak to u téměř vědomých momentů ve snech bývá, si myslel, že se vrací k noci šelem. Ale brzy si uvědomil, že tomu tak není; ta monstra byla děsivější než pouhá divoká zvířata ozbrojená zbytky lidského rozumu.
Když jím Van při úsvitu zacloumal, vstal tak čile, až se po něm cizinec zvědavě ohlédl a řekl: „Nezdá se, že bys byl poránu nějak veselý."
„Zlé sny," zamumlal Gerin a zasouval přitom nohu do sandálu.
„Jo, taky jsem je měl." Van potřásl hlavou. „Zdálo se mi o všelijakých nestvůrách, pobíhajících, jak se jim zachtělo — u všech bohů, musel jsem mít těžký žaludek, když jsem se ve snu musel dívat na takové hrůzy."
Fox se zarazil, sandál dosud nepřipevněný k noze. „Tak to vypadá, že se mi zdálo totéž," řekl pomalu.
„A já," souhlasně dodal Raffo, „bych vůbec nebyl proti, kdybych mohl strávit víc času na hlídce než pod dekou. A to víte, že tohle často neříkám."
Nad snídaní své sny probírali; každý z nich vyprávěl o tom, co si pamatoval. Gerin by s nejlepším svědomím mohl říct, že byly všechny stejné. „To se mi nelíbí," řekl. „Tohle nevěstí nic dobrého." Prsty znázornil znamení odhánějící smůlu. Gesto působilo dobře na různé nepříjemné drobnosti. Ať už je čekalo jakékoli neštěstí, bál se, že nebude malé. Rituál znamení provedl, jako člověk bez kouska jídla v domě obětuje sousedovi vědro vody. Nemělo to velký význam, ale nic jiného dělat nemohl.
Van prohlásil: „Jestli je tohle předzvěst, pak tomu nemůžeme uniknout, ať už to znamená cokoli. Tak či tak tím budeme muset projít." Potěžkal své kopí a provedl náhlý, divoký výpad, jako by se chtěl všech náznaků předpovídajících těžké časy zbavit.
Fox si přál přítelovu sebejistotu sdílet. Van se nikdy v životě nesetkal s něčím, dokonce snad ani během noci šelem, co by nepřekonal silou a odvahou. Gerin svým fyzickým schopnostem věřil mnohem méně.

Někdy k poledni Fox spatřil na vzdáleném kopci stavení. Nešlo tak docela o tvrz, ale bylo pevnější a propracovanější, než jaké by potřeboval obyčejný nevolník. „Jestli tohle není doupě banditů, tak jsem nomád ze Shandy," zamračil se Raffo.
„Je to tak, ať si říká kdo chce co chce." Gerin si odplivl do prachu cesty. „Všechno jde z kopce, když se bandité tváří jako baroni."
„Čím myslíš, že byli první baroni?" ozval se Van. „Zbohatlí bandité, nejspíš. Tak tomu bylo většinou."
„Tak ty urážíš mé předky?" řekl Gerin. „Asi bych měl větší vztek, kdybych nevěděl, že to bude nejspíš pravda. Stejně sem jednoho dne vyrazíme a vypálíme bandity dříve, než budou mít příležitost se barony stát."
„Blížíme se k Adiatunnovu území," poznamenal Raffo. „Asi se mu to nebude líbit."
„Nejspíš ty otrapy bude chtít použít jako nárazníku mezi sebou a mnou," souhlasil Gerin. „I když to neznamená, že se tak stane."
Slunce urazilo už více než polovinu své cesty od nadhlavníku, když vůz dokodrcal k novému hraničnímu kameni. Balvan nenesl žádné elabonské znaky či písmo, byly zde jen Svastiky a spirály používané Trokmoici. U cesty stáli dva severané s rusými vousy, jeden držel oštěp, druhý meč. Ten s oštěpem zahalekal v elabonštině: „Kdo jsi, co přicházíš na území velkého vůdce Adiatunna?"
„Mohu být kdokoli. Jsem Gerin Fox," odpověděl Gerin. „Projížděl tudy Diviciacus, lenní pán Adiatunna?"
„Ano." Hraniční hlídka hleděla na Gerina spíše zvědavě než nepřátelsky. „A musím dodat, zeje přinejmenším podivné, Foxi, když jej následuješ. Copak jsi změnil názor na nabídku, se kterou byl k tobě Diviciacus vyslán?"
„Ne," odpověděl bez váhání Gerin. Trokmoici se zamračili. „Zároveň však nevedu rozepři s Adiatunnem, ani s nikým z jeho lidí. Trvá mezi námi stále ještě mír, nebo ne?" Natáhl se po sekeře s bronzovou hlavou, která spočívala na postranici vozu. Van se zmocnil svého oštěpu. Toto gesto nebylo nepřátelské, spíše uvážlivé, jako by chtěl zjistit jeho váhu.
Trokmoici zaváhali. Muž, který promluvil už prvně, poznamenal: „S námi se teď jistě nemusíte bít. Diviciacus jen pořád dokola opakoval, že jsi potměšilý lotr, Foxi — to jsou jeho slova, nezapomeň, ne moje — a nezazněla tady sebemenší zmínka, že by s tebou chtěl bojovat."
„Jak už jsem mu říkal, s Adiatunnem nemám jediný důvod k hádce," souhlasil Gerin. „Ale pověz mi jednu věc — když tudy Diviciacus projížděl, neměl ve voze čtyři jara starého chlapce? Nechci to příliš rozmazávat, ale neměl snad s sebou mého syna? Než odpovíte, nezapomeňte na jedno: když budete lhát, dostaneme se do sporu na život a na smrt."
Severané pohlédli jeden na druhého. Tentokrát odpověděl muž s mečem. „Foxi, u samotného Ešuse, Taranise a Teutata, přísahám, že ne." Byla to ta nejsilnější přísaha, jakou Trokmoici používali, a nevyslovovali ji jen tak zbůhdarma. Muž pokračoval: „Kdybychom s tebou chtěli válčit, dáme se do toho rovnou, bez okolků. Ale ukrást dítě?" Odplivl si. „Každého, kdo by provedl něco tak odporného, čeká ten nejhorší osud."
„Jasně," přidal se druhý válečník. „Kdyby ti, Foxi, někdo z našich tohle udělal, dostal bys toho dotyčného hezky svázaného, abys s ním provedl, co uznáš za vhodné. Mohl bys hezky spočítat jeho poslední dny a přimět ho, aby litoval dne, kdy se narodil. Sám mám dva kluky a holku a udělal bych totéž, kdyby nějaké takové hovado třeba jen zkřivilo vlásek na hlavě některého z nich, aniž bych mu k tomu dal své požehnání."
Jeho zlost a upřímnost nenechávaly nikoho na pochybách. Možná sem Adiatunnus poslal dva ze svých přátel, jen aby takto věrohodně lhali, ale Gerin s tím nemohl nic dělat, ne bez armády na své straně. Řekl: „Věřím vám, ale pamatujte, co jsem vám řekl pro případ, že jste lhali."
„Ech, řekli jsme ti čistou pravdu, takže se nemáme ceho obávat," řekl muž s mečem. „Doufám, že kluka najdeš v pořádku, Foxi."
Jeho společník přikývl a dodal: „Nejspíš asi strávíte noc venku. Nechcete si od nás koupit slepice?"
„Beztak jste je ukradli," odvětil Gerin bez dávky nenávisti. „To jste vy Trokmoici na jih od Niffetu všichni - nic jiného než banda zlodějů slepic."
„To určitě ne," rozhořčeně odpověděl muž s kopím. „Přišli jsme sem na jih, protože vy Elaboňané máte spoustu mnohem lepších věcí, než jsou kradené slepice."
Vlastně to byla pravda, takže mu Gerin nemohl ani odporovat. Poklepal RaíFovi po rameni. Kočí vůz otočil a vydali se na východ, zpátky na hrad Fox. „Vypadají docela rozumně," ozval se Van. „A celkem přátelsky, i když si budeme muset udržovat odstup. Někdo z jejich vrchnosti by se třeba mohl rozhodnout, že by stálo za to nás v noci přepadnout."
„Ano," souhlasil Gerin. „Kaffo, dokud je den, drž se vedlejších cest, pokud povedou na sever nebo na východ. Kdybychom zůstali na hlavní silnici, říkáme si o potíže."
„Jo, jo, lorde Gerine," kývl Raffo a po chvíli dodal: „Je mi líto, že jsme tvýho syna nenašli."
Gerin si povzdechl. „Mně taky. Jen se modlím, aby lépe pořídil Rihwin, Drago nebo Widin." Snažil se nemyslet na to, co se Durenovi mohlo stát. Příliš mnoho obrazů, výplodů jeho fantazie, bylo Černých.
„A byli jsme si tak jistí, že s ním utekli Trokmoici," pronesl Van. Jiný by řekl 'ty sis tím byl tak jistý'. Jako každý dobrý přítel se cizinec o zodpovědnost dělil, stejně jako o čest.
„Až se vrátíme na hrad, budeme vědět víc," prohlásil Fox. Doufal, že se mu podaří do té doby nezešílet.
Rihwin Fox rozhodil ruce. „Lorde Gerine, hraniční hlídky Schilda Sukovice mi nedovolily překročit hranici na území jejich pána a vládce. Přesto mi vojáci tvrdili, že Tassilo sice vstoupil na jejich území, ale žádného malého chlapce s sebou neměl."
„To ti tvrdili," opáčil Gerin. „Jestli ale Duřena svázal a schoval vzadu ve voze, je jejich tvrzení úplně na nic. Nebo na druhou stranu" Vzdal to a zklamáním potřásl hlavou. Doufal, že na hradu Fox získá odpovědi, ne jen další otázky. Otočil se na Simrinova syna Widina: „Am tys neměl štěstí?"
Widin byl mladý muž, ale nosil dlouhý vous rozdělený podle staré módy pěšinkou napůl. Zavrtěl hlavou. „Stejně jako

Rihwin, ctěný princi. Aragisovi pohraniční strážní tvrdí, že neviděli Tassila ani Oteše - ale také mi nedovolili vstup na území jejich pána.“
Ozval se Drago Medvěd: „Co se týče Oteše z Engelerů, lorde Gerine, pokud můžu říct, tak se po něm slehla země. Směrem na východ po něm není ani stopy, to je jisté.“
„Kam se teda poděl?“ zavrčel Gerin. Zároveň moc dobře věděl, že by na tuto otázku mohl dostat nesčetně odpovědí. Zlatník mohl přeběhnout k banditům, mohl nemocnět a ulehnout v nějaké malé vesničce, kterou Drago minul, nebo se mohl také rozhodnout, že se na východ ani nevydá. Žádná z možností nepředstavovala jistotu, zvláště teď, když se Drago Medvěd rozhodl pustit stopu a vrátit se na hrad Fox. Gerin po něm možná mohl vyžadovat více horlivosti, ale on udělal, co mu bylo řečeno, a potud také sahaly jeho schopnosti.
Jako by vycítil, že s ním jeho pán není spokojen, Drago se pokusil změnit téma hovoru: „Lorde Gerine, neměl by sis nechat líbit ty urážky, kterými tě Schild poslední dobou častuje. Poklekl před tebou, když jsi zabil Wolfara, ale podle toho, jak se chová, člověk nikdy neví. Má ten chlapík nervy, to jo, když zadržuje tvoje vazaly na svých pozemcích, jako by byl sám zdejším pánem.“
„Podle práva máš pravdu,“ řekl Gerin. „Potíž je v tom, že tady na sever od Vysokých Kirs se práva nedovoláme. Pokud nezačal válku nebo nenapadl mé území, mám vždy důležitější věci na práci než jej nutit, aby přede mnou padl na kolena.“
„Ale když jde o tvého syna, ctěný princi?“ zeptal se mírně Widin.
Gerin si povzdechl. „An°» jistě, teď jde o mého syna — vypadá to, že Tassilo ho u sebe nemá. Pošlu k Schildovi posla s dopisem; kurýra zplnomocněného mými rozkazy, aby jejich pánovi doručil vzkaz, pohraniční hlídky zdržovat nebudou.“
„Neměly by,“ poznamenal Drago. ‚3ylo by to proti vší slušnosti.“ Dole v srdci Říše by byl Drago skvělým zastáncem práva: žil ve světě, kde měl precedent větší váhu než holá skutečnost. Často mu to pomáhalo — nemusel tak o věcech příliš uvažovat. Když se však měl smířit s něčím novým a neobvyklým, býval lehce zranitelný.
Do rozhovoru se zapojil Rihwin Fox: „Doufám, že pouhé zaslání dopisu neurazí Schildovo, ehm, citlivé vnímání.“
„Chceš tím říct, že by ho mohlo rozčílit, že můj kurýr umí číst a on ne?“ zeptal se Gerin. Rihwin přikývl. Gerin dodal: „To by neměl být problém. Schildovi sice chybí vzdělání, ale jeho nenávist není namířená proti lidem, kteří je mají — na rozdíl od jiných, které bych mohl jmenovat.“ Třeba některé z mých vazalů, pomyslel si.
„Kdybys ho vážně chtěl potrápit, kapitáne, mohl bys poslat jednoho z těch nevolníků, cos je naučil číst,“ ozval se Van.
„To dělá starosti i mně,“ zamumlal Drago dostatečně nahlas, aby jej Gerin zaslechl.
„Ne, nehodlám se kvůli tomu s někým pouštět do křížku,“ řekl Gerin. „Doba ještě nedozrála.“
„Stejně nechápu, proč jsi s tou hloupostí vůbec začal, pane,“ přidal se Widin.
„Proč? Protože se na celém severu příliš rozmáhá lhostejnost, proto,“ opáčil Gerin. Widin a Drago zmateně zírali. Van potřásl hlavou; věděl, o co se Fox už celá léta snaží, a i když s tím nesouhlasil, nevymlouval mu to.
Dokonce i Rihwin, který byl nejen gramotný, ale formálně získal lepší vzdělám než Gerin, byl, jak se zdálo, na pochybách. „Jediná věc, k níž jsou nevolníci vesele lhostejní, je jejich beznadějný osud,“ poznamenal. „Nauč je přemýšlet a uvažovat, a oni se dozajista začnou divit příkazům, které je udržují v jejich chatrčích, a baronům, kteří jim vládnou z obrovských tvrzí, jako je tato.“
„Diví se tomu i tak,“ odvětil Gerin. „Sever neměl nikdy pokoj od nevolnických povstání. A od té doby, co Trokmoici překročili Niffet, je to jenom horší. Ale mí nevolníci, mezi nimiž jsou i ti, které jsem učil, zůstali věrní.“
„Možná to tak vypadá - aspoň teď,“ ozval se Van. „Ale často to funguje tak, že člověk, který je příliš vyhladovělý a unavený, než aby se vzepřel, pokračuje v práci i tam, kde by i stádo mezků padlo vyčerpáním. Dej tomuhle muži kousek naděje, k tomu plné břicho, a pak zkus o jeho hřbet šlehnout bičem... bude nejlépe, když si začneš hledat nějaký dobrý úkryt, to jsem ti chtěl říct.“
Gerin mlaskl. Něco pravdy na tom bylo; jeho vlastní studium historie podávalo stejné závěry. Přesto odpověděl: „Musím to zkusit. Kdybych toho nechal, celá tahle země by upadla zpátky do barbarství; stačily by k tomu pouhé dvě generace. Jediný způsob, jak potom rozhšíš Elaboňana od Trokmoice, bude černý a rusý vous.“
„Já nejsem netečný,“ pronesl Drago rozhořčeně. „Dost mě unavuje, když to musím pořád poslouchat, lorde Gerine. Umím válčit, umím se postarat o koně a udržet si na svých statcích pořádek. Co dalšího potřebuju?“
„Co když přijdou sucha a budeš potřebovat nějaké kouzlo, které by způsobilo déšť?“ zeptal se Gerin.
„Samozřejmě si na to zaplatím čaroděje.“
„Kde si myslíš, že se čaroděj naučí své umění? Když stráví aspoň nějaký čas v kouzelnické akademii ve městě Elabonu. Ale to už je severským čarodějům odepřeno -jsme od města odříznuti, nezapomeň. Jestli chceme, aby současné čaroděje, kteří jednou zemřou, někdo nahradil, budeme je muset vyučit sami. To znamená, že je taky naučíme číst a psát.“
Drago se zamračil. „To od tebe není spravedlivé, Foxi.“
„S tim nemohu souhlasit,“ ozval se Rihwin. „Tvrzení lorda Gerina mi připadají naprosto logická - a logika, jak se mi zdá, je jednou z vymožeností civilizace, kterou je nutno chránit. Otázkou zůstává, zda nebezpečí tkvící ve výchově civilizovaných vrstev z nevolníků převažuje nad výhodami tohoto počinu.“
Gerinovi bylo náhle z diskuse zle. „Do prdele s tím,“ zavrčel. „Teď záleží jenom na tom, kdo má Duřena a co s ním dělá. Říkal jsem to už předtím, než jsme jej jeli hledat. Doufal jsem, že až se vrátíme na hrad Fox, dozvíme se něco nového. Místo toho tu jen sedíme kolem zatraceného stolu jako před pěti dny, stejně nevědomí jako ve chvíli, kdy jsme vyjížděli.“
Rihwin se po něm podíval. „Tam, kde vozy kodrcající po cestách a muži mlátící do keřů zklamou, zbývá ještě magie. Mluvím čistě abstraktně, chápeš, protože schopnost kouzlit mi odňal rozzlobený bůh, ale tato možnost stojí za

zmínku.“
„Byla by o to cennější, kdybych byl lepší kouzelník,“ povzdechl si Gerin. „Ech, ale jo, máš pravdu, zkusím to, i když jsem se tím už dříve zabýval a nikdy pomocí toho nic nenašel. Ale než seženeme pořádného kouzelníka a přivedeme ho sem, stopa vychladne.“
„Pokoušet se o kouzlo a přitom nevěřit v jeho úspěch je nejjistějším způsobem, jak je zmařit,“ odvětil Rihwin.
„To vím taky, ale je pro mě dost těžké mluvit optimisticky, když pro to nevidím jediný důvod.“ Fox by v tomto směru měl rád více sebevědomí. Jak říkával Rihwin, mohl z něj být lepší kouzelník - i když nikdy ne dobrý, pomyslel si. Bylo to však jeho součástí stejně jako jizva přes levé oko.
Právě v té chvíli do velké síně vstoupila Fand. Ukázala na Rihwina, Widina a Drága. „Vím, že neměli štěstí,“ řekla. „Víš už, kde jinde hledat tvého ztraceného chlapce? Je tak malý a vůbec.“
„Ne,“ odpověděl Gerin a toto jediné slovo dolehlo na jeho bedra o to větší vahou porážky a zoufalství.
„Ech, ať skončí v pekle, kdo krade děti,“ řekla Fand. Myslí to vážně, usuzoval Gerin, ale podle své nátury se zabývala potížemi druhých jen kratičkou chvíli, pak se hned vrátila ke svým zájmům: „Jak jsem jen byla sama, když oba mí muži zmizeli za nějakou marnou pochůzkou. Nebo mi snad přivezli něco na usmířenou?“ Očima těkala s nadějí mezi Gerinem a Vanem.
Cizinec odpověděl jako první: „Co bys řekla výprasku na svůj nenasytný zadek? Chápeš vůbec, proč jsme odjeli?“
Když Van promluvil hromovým tónem připomínajícím nadcházející zemětřesení, popocházeli kolem něj mnozí s největší obezřetností. Ale Fand si to vůbec neuvědomila. Zvolala: „Tak nenasytný, říkáš, když ti jen položím jednoduchou otázku? Docela často se ty ptáš na něco mě, to jo, a je jasný, že moje odpověď bývá ano, jinak bych toho litovala. A ty mě nazýváš nenasytnou? Kapavku na tebe!“
„Kdybych já měl dostat kapavku, tak od koho?“ odsekl Van.
„Jen se tolik nediv,“ zamumlal Gerin.
Fand ho neslyšela. Místo toho se znovu rozkřikla na Vana. „Ty? Kdo ví, kde ty bys chytil kapavku? Myslíš si, že nevím, že šťouchneš do každý díry jako kozel zjara? To já bych se měla bát tvejch potulek než ty mejch. Jen mluv, řekni, že jsem lhářka.“
Van zrudl jako uhlíky doutnající v krbu. „Takoví už chlapi jsou,“ zadrmolil. Drago, Rihwin a Widin přikyvovali. Gerin se k nim přidal, i když ze sebe kance dělal jen nerad.
„Ech, to znám,“ kývla Fand pohrdlivě hlavou. „Ale když už to tak je, proč mně vyčítáte něco, co je zároveň i vaší chybou?“
Gerin jen stěží zadržoval smích a nakonec se rozkašlal. Van nebyl jediný, kdo s ním strávil příliš mnoho času. Ani sithonianský sofista navlečený do tógy by nedokázal s větší logikou odrazit cizincův výsměch, jak se to nyní podařilo Fand.
Van na něj pohlédl. „Ty mi nepomůžeš?“ otázal se tklivě, jako by zůstal sám na bitevním poli, tváří v tvář nepřátelům.
„Myslím si, že naše dáma byla i nenasytná, ale pokud jde o ten zbytek, do něj ses dostal sám a určitě se dokážeš dostat i ven.“ Gerin vstal a zamířil ke schodům. „Pokud jde o mě, jdu se podívat na nějaká vyhledávací kouzla, která by se dala použít při pátrání po mém synovi.“
Nahoru do knihovny ho následoval křik připomínající hromobití.
Nikdo na severu pravděpodobně neměl tolik knih jako on, přesto si uvědomoval, jak nedokonalá jeho sbírka je. Existovaly stovky kouzelnických knih, on jich však vlastnil méně než deset. Kromě nich zde měl Lekapenovy epické texty, několik historických kodexů, dvě knihy o přírodní filozofii, pojednání o jezdectví, další o válce, školní soubor sithonianských her (většinou drobky z Lekapenovy hostiny) — a to bylo vše. Opravdové bohatství znalostí bylo uloženo daleko odtud, nikdy ho neuvidí, kdyby on sám... myšlenky na vlastní nevědomost ho rozesmutněly.
Procházel kouzelnickými knihami jednou po druhé, hledaje kouzlo, které by mu umožnilo spatřit toho, kdo Duřena unesl, nebo ukázalo, kde se jeho syn nachází. Našel jich pěknou řádku, ale většinu musel rovnou vyloučit.
Některá byla mimo jeho omezené schopnosti mága. Mnohá vyžadovala ingredience, které neměl šanci získat: například sušenou ploutev ochechule z Velkého Vnitřního moře.
A příliš mnoho z nich vyžadovalo víno. Ale i kdyby pro něj nebylo tak nedosažitelné, měl by ho strach použít. Poslední věc, o niž stál, bylo upoutat na sebe Mavrixovu pozornost.
„To by mě zajímalo, jestli by nestačilo pivo,“ zamumlal, ukazuje si prstem po řádcích natěsnaného odstavce kouzla. Vypadalo slibně až na stříbrnou misku plnou vína, jež měla sloužit jako věštící médium.
Zavadil očima o větu skoro na konci kouzla: Zatímco mok boha ječmene Baiverse způsobuje malátnost, těžkopádnost a útlum mysli, víno Mavrixe, pána sladké révy (jemuž patří naše EvoiU), jiskří bystrostí a důvtipem. Proto není radno zaměnit pivo za víno, takovýto chytrák by své hlouposti dozajista litoval.
„To byl jen takový nápad,“ pronesl Fox, jako by prostřednictvím knihy rozmlouval s autorem. Tím byl Sithonian; i když byl Foxův opis přeložen do elabonštiny, našel už nejednu pohrdavou poznámku na adresu západních obyvatel, kteří je ovládli, aby byli následně téměř ovládnuti zemí s pradávnou historií civilizace, a rovněž krátké poznámky na elabonské bohy.
Gerin si prsty pročesával vous a uvažoval. Náhrada oleje za máslo funguje dobře. Ať si ten nafoukaný Sithonian říká co chce, pivo místo vína by mohlo mít taky dobré výsledky. Navíc byl s Baiversem vždycky zadobře. Zvedl knihu se slovy: „Zkusím to.“
Stříbrnou misku vlastnil. Na hradu Fox se nacházela od dob jeho dědečka. Sice už dříve uvažoval, že by ji měl roztavit s ostatními zlomky stříbra, aby mohl začít razit vlastní mince, ale teď byl rád, že se k tomu nikdy nedostal. Sehnat pivo nebyl samozřejmě problém.
Sebral misku a džbánek nejsilnějšího piva ve svém sklepě a vše odnesl do chatrče, kde prováděl studia magie. Než se

pustil do zaříkání, chvíli ještě pročítal text kouzla. Chtěl se ujistit, že bez problémů vypustí Mavrixovo jméno a přízviska a nahradí je Baiversovými. Ostatní pasáže, které zaříkání doprovázely, snad měnit nemusí.
„Modlím se k tobě, Baiversi, bože jasné vize, a vzývám tě: pozvedni temnotu noci," zanotoval a do poloviny misky nalil zlatavé pivo. Pousmál se, když nad tím tak uvažoval; míchání zlata a stříbra, i když symbolické, by mělo působení kouzla vylepšit.
Jak se často stávalo, deklamování přivolalo Rihwina. Zůstal stát ve dveřích a hleděl, co Fox dělá. Gerin mu pokynul a přiložil si prst ke rtům na znamení ticha. Rihwin odpověděl kývnutím hlavy. Věděl, že člověk věnující se magii nesmí být rušen.
Kouzelník, který napsal tuto knihu, nejdříve přikazoval provádět složitější pohyby levou rukou. A Gerin to opět ' bral s povděkem, tím pro něj bylo kouzlo snazší. Už brzy, pomyslel si, se pivo promění, získá krystalickou čirost a on bude odměněn zábleskem Durenovy tváře, nebo aspoň tím, co jej obklopuje.
Tu se někde v polovině kouzla přistihl, že zívá. Co se děje? říkal si. Nemohl mluvit nahlas; byl uprostřed deklamací. Připadal si čím dál více malátnější, slyšel, jak se mu hlas změnil v šum...
„Princi! Lorde Gerine!"
Fox s velkým úsilím otevřel oči. Ustarané tváře nad ním clonily světlo čadících pochodní ozařujících velkou síň. Gerin se zamračil — naposledy, co si pamatoval, přece nebyl ve velké síni a zdaleka ještě nebyl čas na světlo pochodní.
„Co se stalo?" zaskřehotal. Zjistil, že leží na podlaze na sítině. Když se pokusil vstát, cítil se, jako by zapomněl používat polovinu svalů.
Mezi obličeji zírajícími na něj uviděl Rihwinův. „To bys měl ty říct nám, lorde Gerine," odpověděl jižan. „Usnul jsi, nebo možná tvůj duch opustil tělo — ať už je to, jak chce — uprostřed kouzla, které jsi zrovna prováděl. Od té chvíle jsme se tě až do teď pokoušeli probudit."
„Přesně tak," přidal se Drago. „Nevěděli jsme, co k čertu dělat — možná jsme ti měli strčit nohu do ohně."
„Jsem rád, že k tomu nedošlo," kývl Gerin. Kdyby to řekl Rihwin, Gerin by to považoval za vtip. Drago však na žerty nebyl — vše, co řekl, myslel vážně.
Podivný pocit slabosti ustupoval. Gerinovi se podařilo postavit na nohy. Vždy praktický Van mu podal pohár piva. „Není očarované, kapitáne, ale skutečně výborné," prohlásil.
Gerin do sebe hodil polovinu obsahu. Zalkl se a vyprskl. „To je ono," prohlásil. „Bylo to špatně. Tentokrát byl chlápek, co napsal tu kouzelnickou knihu, chytřejší než já. Varoval, že Baiversův vliv na kouzlo způsobuje útlum, a tak se taky stalo."
„Ten elabonský panteon je těžkopádný," poznamenal Rihwin. Podobně jako mnozí z jeho vzdělaných rodáků dával přednost sithonianským bohům před elabonskými.
Tu se ozval Van: „Oho! Jen si vzpomeň, kolik legrace sis užil s Mavrixem." Rihwin sebou škubl, ale měl k sobě tolik upřímnosti, že přikývl, čímž uznal správnost této poznámky.
„To je jedno," řekl Gerin; jeho mysl se pozvolna vyjasňovala, a jak se zdálo, i tělo ho začínalo poslouchat. „Něco jsem si přesto uvědomil."
„A to?" zeptal se Van.
„Ať použiju jakékoli kouzlo, syna mi najít nepomůže. Ale já ho najdu." V tvrdohlavosti byl Gerin nepřekonatelný. Když svůj problém nenecháš na pokoji, nakonec se ho přece jen zbavíš. Pokračoval: „Když jsem pro to kouzlo namísto vína použil pivo, třeba mě to položilo, ale u Dyause, přece existují oči, které nikdy nespí."
„Ne uDyause," odvětil Drago. „Myslíš tím uBitona, nebo se snad mýlím?"
„Vůbec ne," přisvědčil Gerin. „Vydám se za Sibylou do Ikosu. Tara se dozvím, co potřebuju." Odmlčel se, pak dodal: „Jestli tomu ovšem budu rozumět."

III.

Když ovládla Elabonská říše území mezi Vysokými Kirs a Niffetem, Elaboňané vystavěli silnici, zvanou Elabonská cesta, která byla průjezdná po celý rok. Vedla na sever z města Cassatu až křeče, aby se tudy mohli kdykoli přesunovat oddíly proti nájezdníkům či povstalcům.
Na severu už po celé generace předtím, než se Elabon od provincie na sever od Kirs odtrhl, žádné velké královské oddíly nespatřili, ale silnice zůstala. Bylo to široko daleko nejlepší spojení, jímž seveřané disponovali. Dokonce i baroni, kteří se jinak skoro o nic nestarali, udržovali vždy část Elabonské cesty, která procházela jejich územím, v pořádku, přinejmenším proto, aby mohli od pocestných vybírat mýtné.
„Tvrdé pro koňská kopyta," poznamenal Van, jak vůz rachotil po kamenném dláždění silnice.
„Je to tak," ozval se Gerin. „Nic se s tím ale nedá dělat, pokud nechceš ztratit cestu vždycky, když bude dva dny v kuse pršet. Vytahovat vůz z hlubokého bahna není taky žádná legrace."
„To ano," přisvědčil Van. „Ale nechceme, aby se nám zvířata zjančila nebo nějak poranila."
„Ne. Nebudeme je ovšem nějak honit, zvláště když je to do Ikosu pět dní cesty," řekl Gerin. „Abych řekl pravdu, koně mě v této chvíli znepokojují ze všeho nejmíň."
„Vždycky si najdeš něco, čím se můžeš trápit — snad si ani neumíš představit život bez problémů," kroutil hlavou Van. „Co je to tentokrát?"
„Bude logické, když se na třetí noc zastavíme u Ricolfa Rudého," odpověděl Fox. „Nebo by to určitě bylo logické, kdyby—" Hlas se mu vytratil.
„—kdyby nebyl Ricolf Elisiným otcem. Kdyby tě Elise neopustila," dokončil za něj Van. „Ech, to ti ale pěkně komplikuje život, co?"
„Dá se to tak říct," suše podotkl Gerin. „Ricolf nepatří mezi mé vazaly. Když byla Elise se mnou, zdálo se, že to není

třeba. A později jsem neměl tu drzost ho o to požádat. Ani on o mou ochranu nikdy nepožádal; umí se o sebe dobře postarat i beze mě. Když byla Elise ještě se mnou, měl jsem dědičný nárok na jeho tvrz. Teď, když odešla, bude jediným právoplatným dědicem asi Duřen: ona je jediným Ricolfovým legitimním dítětem a žádný z nemanželských synů nepřežil."
„Což znamená, že je Duřen jediný Ricolíův vnuk," dodal Van. „Měl by se o jeho zmizení dozvědět. Řeknu to jinak — naštvalo by ho, kdybys beze slova projel kolem."
Gerin si povzdechl. „Takhle jsem nad tím neuvažoval, ale obávám se, že máš pravdu. Odedávna jsem býval jeho přítel; stejně to bude trapné. Myslí si, že by Elise nikdy neutekla, kdybych... uDyause, kdybych věděl, co jsem měl tehdy udělat, udělal bych to. Těžko si ho znovu získám, až zjistí, že jsem si nechal unést Duřena."
„Kapitáne, už tak je ti z toho všeho dost zle — ani si nevšimneš, když se to kvůli někomu ještě zhorší."
„Ty jsi jediný, kdo mi pomůže tím, že mi připomene, jak zle na tom jsem." Tato metoda, jak si připustil Gerin, skvěle odpovídala jeho trudomyslné nátuře.
Van sedící vedle něj na voze se s téměř dětskou radostí protáhl. „Je skvělý být zase na cestách," řekl. „Hrad Fox je v pohodě, ale já mám rád každou minutu nový věci, nebo za každým zákrutem cesty — Elabonská cesta se často nezatáčí, ale ty víš, jak to myslím."
„Ano." Fox pohlédl na východ. Rychle se pohybující Tiwaz, den po své první čtvrtině, se přiblížil kNothosu, jehož bledý vypouklý kotouč právě vycházel nad zalesněnými kopci. Potřásl hlavou. Stejně jako Tiwaz dohání Nothos, tak i jeho každý den dohánějí jen samé potíže a on se pohybuje příliš pomalu, aby jim unikl.
„Ale mám docela dobrý nápad," poznamenal Van domýšlivě hlasitě. „Namísto noci strávené pod širým nebem bychom dnes v noci mohli spočinout v příští vesnici. Budou tam mít pivo a bude lepší, když se opiješ a zítra budeš pokračovat s hlavou plnou bubnování. Pak budeš aspoň najisto vědět, co tě trápí."
„Vím, co mě trápí zrovna teď," řekl Gerin. „Nemám Duřena. Nevím, co mám dělat, a to mě žere stejně jako to, že je pryč."
Přesto zadumaně pokračoval: „Velitel příští vesnice na jihu je Tervagant Včelař. Reputace jeho piva není na mých državách ta nejhorší."
Van jej poplácal po zádech s takovou silou, že ho málem vyklopil z vozu. „To je ono. Věř mi, kapitáne, bude ti líp, když se přidáš k pořádné pijatice."
„Takhle uvažoval Rihwin a skončil s oblečením přes uši a s ptákem houpajícím se ve vánku."
Když dojeli do Tervagantovy vesnice, Fox zatáhl otěže. Velitel, nervní človíček, hnětl oběma rukama přední část své tuniky, jako by míchal těsto, a vítal svého pána se špatně ukrývaným znepokojením. „C—co tě přivádí tak daleko na jih, c—ctěný princi?" otázal se.
„Unesli mi syna," odvětil Gerin chabě. Tervagant vypoulil oči. Novinky, jak Fox viděl, ještě nedorazily. Krátce vyložil, co se stalo, a velitel a okolostojící — většinou ženy a děti, protože muži se ještě nevrátili z pole — naslouchali.
„Ctěný princi, modlím se k bohům, abys dostal svého syna zpátky," řekl poté Tervagant. Ostatní mu přizvukovali; úzkost o ztracené dítě urození se sedláky sdíleli. Velitel pustil tuniku a bledost z jeho tváře zmizela. Další z těch, co je rád, že se nestarám o jeho povinnosti, pomyslel si Gerin. Napadlo ho, kolik velitelů vesnic má své záležitosti. Později se na to zaměří.
I když ne dnes. Tervagant zalezl do své chatrče a vrátil se s beraním rohem. Než jej pozdvihl ke rtům, vynutil si pohledem Gerinův souhlas. Fox přikývl. Tervagant jednou táhle nelibozvučně zatroubil. Někteří ze sedláků od své práce překvapeně vzhlédli: slunce stálo daleko na západě, ale o horizont se ještě neopíralo. Muži se spokojeně vraceli do vsi.
„Zabijeme prase, ctěný princi?" zeptal se velitel.
„Ano, pokud to dokážete, aniž byste si sami ublížili," odpověděl Gerin. Myšlenka na tučné vepřové mu do úst vehnala sliny. Dodal: „Krev obětujte duchům."
„Část krve," dodal Tervagant se šetrností. „Zbytek použijeme na krvavý prejt." Za dobrých časů žili nevolníci na pokraji nouze. Za špatných časů žili v nouzi, přičemž vydržovali urozené. Nemohli si dovolit plýtvání.
Prase, podobně jako všechna ostatní, bylo napůl divoké, na hřbetu se mu skvěl chlupatý hřeben. Tervagant je nalákal na vodnici, pak mu prořízl hrdlo. Musel uskočit, aby ho nezasáhly prasečí tesáky. Krev stříkala všemi směry, jak zvíře běhalo po vesnici, až nakonec kopající padlo na zem.
„Tohle duchy uspokojí víc, než kdyby krev vtekla do nějaké díry v zemi," poznamenal Van.
Oheň, který vesničané připravili, byl dost velký na to, aby zahnal všechny duchy. Prase vykuchali, část upekli v jílu, zbytek na rožni. Věrný svému přídomku vešel Tervagant do své chatrče a vyšel s kotlíkem plným medu, kterým maso poléval. Chutná vůně v Gerinovi probudila ještě větší hlad.
Společně s chlebem a lesními plody zakonzervovanými v Tervagantově medu chutnalo vepřové stejně dobře, jako vonělo. Když si Gerin konečně dosyta nacpal břicho, ležela před ním už úctyhodná hromada kostí. Van si ještě našel ostrý kámen, kterým z polámané kosti získal morek.
„Ještě pivo, ctěný princi?" zeptala se jedna selka.
„Děkuji." Podal jí číši. Když mu ji plnila, usmívala se. Jak si všiml, nevypadala špatně; její světlé oči napovídaly trokmoiský původ. Měla dlouhé nezapletené vlasy, což znamenalo, že dosud není vdaná. Nebyla to však stydlivá panna.
Když se jí na to zeptal, její tvář se zachmuřila. „Byla
jsem vdaná, ctěný princi, máš pravdu, ale můj muž před dvěma lety zemřel na otravu krve."
„To je mi líto," řekl Gerin a myslel to vážně - už viděl člověka umírajícího na tuto nemoc. „Tak to chodí."
„Ano, ctěný princi, ale život jde dál," odvětila.
Vážně pokynul hlavou; to už měl za sebou nemálo pohárů piva. „Jak se jmenuješ?" zeptal se.

„Ethelinda, ctěný princi.“
„Ethelindo,“ řekl a tím skončil. Přikývla, jako by vyslechla i zbytek věty.
Po večeři Tervagant pokynul Gerinovi a Vanovi směrem ke dvěma chatrčím, kde jim jejich obyvatelé narychlo uchystali přístřeší. „Bohové vám přejí dobrou noc, ctěný princi, pane Vane,“ řekl.
„Já mám v úmyslu bohům trochu pomoci,“ řekl Van. Zatímco seděl u ohně a jedl, dvě mladé ženy se o něj málem popraly. Nyní vedl obě do chatrče, kterou jim Tervagant poskytl. Gerin potřásl hlavou. To nevypadá dobře, když dvě ženy vcházejí k jednomu cizinci.
Přesto Foxe nepřekvapilo, když v chatrči, kterou mu Tervagant ukázal, našel Ethelindu. „Ty nemáš žádného milence?“ zeptal se. Někteří páni se vesničanek zmocňovali, aniž by mysleli na jejich potěšení. Společně s hladem to byla věc, která vyvolávala odpor. Jako obvykle byl Gerin ostražitý.
Ale Ethelinda zavrtěla hlavou. „Ne, ctěný princi.“
„Dobrá.“ Ve vchodu do chatrče musel Gerin sklonit hlavu. Uvnitř byla tma a silný zápach kouře. Vklouzl dovnitř a pod nohama ucítil slamník. „Jdeme na to.“
Sláma zašustila, jak do ní klesl, pak podruhé, když jej Ethelinda následovala. Přetáhla si dlouhou tuniku přes hlavu; nic jiného na sobě neměla. Gerinovi trvalo poněkud déle, než se dostal ze svého oblečení, ne však příliš. Když se k němu tiskla, uvědomil si, že asi mluvila pravdu, když tvrdila, že nikoho nemá; říkal si, že se jí nikdo takto nedotkl už hodně dlouho.
To jej přimělo k tomu, aby jí věnoval co nejvíce rozkoše. A v poslední chvíli se stáhl a vystříkl jí své semeno na břicho místo do jejího nitra. Myslel si, že to v ní probudí vděčnost, ona se však ozvala: „Proč jsi to udělal?“ Její hlas nezněl příliš šťastně.
„Abys neotěhotněla,“ odpověděl, uvažuje nad tím, jestli si uvědomuje souvislost mezi tím, co udělal, a tím, co by se mohlo stát o necelý rok později. Pokaždé, když si o nevolnících dělal nějaký úsudek, ho vždy znovu překvapili svým myšlením.
Avšak Ethelinda si byla všech následků moc dobře vědoma. „Chtěla jsem otěhotnět,“ řekla. „Doufala jsem, že se tak stane.“
„Opravdu?“ Gerin se od ní odsunul a málem spadl z úzkého slamníku. „Proč?“
„Kdybych čekala tvoje dítě, mohla bych odejít na hrad Fox a ty by ses o mě postaral,“ odpověděla. „Nemusela bych těžce pracovat, tedy aspoň nějakou dobu.“
„Och.“ Gerin zíral do tmy. Byla upřímná. A, jak si přiznal, měla nejspíš pravdu. Žádná žena ještě nepřišla s tvrzením, že čeká jeho nemanželské dítě; byl ve svých milostných avantýrách velmi střídmý, a když už se tak stalo, snažil se, aby nedošlo k následkům. Ale nikdy by žádnou z žen, se kterými kdy spal, neodvrhl.
Možná ses odtahovat neměl, šuškalo jeho temné já. Duřen je pryč a ty budeš potřebovat dědice, i když bude nemanželský.
Potřásl hlavou. Někdy se dostal do sítě vlastní trudomyslnosti a pak ztrácel směr své cesty. To se nesmělo stát, ne teď. Jeho syn na něj spoléhá.
Ethelinda se posadila a natáhla se pro tuniku. „Chceš, abych odešla, ctěný princi?“ ozvala se.
„Tahle postel je sice pro dva příliš úzká, ale jestli chceš, zůstaň,“ odvětil Gerin. „Noc není tak teplá, že by nám vadilo, kdybychom se navzájem dotýkali.“
„To určitě,“ souhlasila. „Jsem vždycky ráda, když je se mnou někdo v posteli. Tak jsem taky vyrostla, kolem sebe jsem měla bratry a sestry, tátu a mámu, dokud ještě byla naživu, všichni jsme spávali namačkaní na sobě. Spaní bez nikoho je smutné.“ Pohodila tuniku do prachu na podlaze. „A kdo ví, co se může přihodit později?“
Jediné, co se přihodilo, bylo, že Gerin celou noc prospal a probudil se až za svítání, když Ethelinda vstávala ze slamníku a konečně na sebe navlékla tuniku. Když spatřila, že má otevřené oči, zamračila se na něj, jako by chtěla říct, Tak takový ty jsi kanec.
Povznesl se nad to a nevstával; na rozdíl od Vana svou pýchu neoblékal do kalhot. Porozhlédl se po nočníku. Když žádný nenašel, vstal, rychle se oblékl a vydal se do křovin v okolí vesnice, aby si ulevil. Zápach, který se z křoví zvedal, prozrazoval, že jen následoval příkladu sedláků.
Když se vrátil, spatřil Vana, jak stojí před přidělenou chatrčí a preluduje na svou píšťalu. Dvě ženy, které s ním večer odcházely, se k němu nyní zbožně tiskly. Samolibě se usmíval. Fox měl sto chutí po něm něco hodit, ale spokojil se se slovy: „Je čas, abychom vyrazili. Pojíst můžeme cestou.“
„Jak si přeješ.“ Van přistoupil ke koním přivázaným k nízkým větvím javorů. „Ty se postaráš o velitele a já o zvířata. Když se tak nemůžeš dočkat cesty, tak se my dva vydáme na cestu co nejrychleji.“
Toho odpoledne vůz dokodrcal na državy Palina Orla. Palin s Trokmoici na západní hranici uznával Gerina za svého lenního pána. Vzhledem ktomu, že využil Foxovy pomoci proti lesoběžcům více než jednou, byl ve své podřízenosti upřímnější než Schild Sukovice.
Nedaleko hranic Palinova území se Gerinovi s Vanem naskytl pohled na zpustošené pásmo: několik mil byla Elabonská cesta a pozemky na obou stranách poznamenány krátery Balamungovy ničitelské magie. Nyní, po pěti letech, kdy díry v zemi obrůstaly plevel a křoviny, vypadalo vše o něco mírněji než dřív. Přesto byla země příliš zničená na to, aby ji mohli využívat farmáři.
Na Gerinův příkaz byla Elabonská cesta částečně vyspravena; nechtěl, aby hlavní cesta na jih od hradu zůstávala v troskách. Jak dobře věděl, opravy zdaleka nedosahovaly standardu Elabonské říše, když tuto hlavní spojnici na sever k Niffetu stavěla, S nedozírnými zdroji svého království stavěli řemeslníci s obrovskou pečlivostí, cesta měla hluboké základy sypané štěrkem, kamenné dlaždice spojoval cement a po obou stranách cesty vedla drenáž.
Gerin mohl využít jen svých nevolníků odvolaných z práce na polích, a proto nemohl očekávat, že bude stavba

provedena ve stejné kvalitě. Dlažební kostky a štěrk, které použili na opravu, aspoň zajišťovaly, že se cesta po dešti nezměnila vrozblácenou stezku, i když pro kopyta koní byl povrch tvrdý.
„To je zvláštní," ozval se Gerin, jak vůz kodrcal po nerovném terénu. „Vždycky, když jedu tímhle úsekem, si vzpomenu, jak jsem se tudy probojovával směrem na sever před nocí šelem."
„Nejspíš na to nezapomeneš nikdy," přisvědčil Van. „Pro mě je zvláštní, že tudy projíždím víc než jednou. Jsem opravdu tak zvyklý vidět každý den něco nového, než abych dokázal jezdit pořád tam a zpátky. Je to nuda pohlížet každý den na stejné kopce na obzoru. Chci zjistit, co je za nimi."
„Tyhle kopce?" ukázal Gerin na západ. „Ty ukrývají Trokmoice a bandity."
„Tak to nemyslím," odvětil Van. „Kapitáne, v tobě není ani kousek básníka, tak je to."
„Máš pravdu. Docela se bez toho obejdu, to je celé." Před večerem míjeli tvrz Raffa Pohotového, kde se zdrželi při poslední cestě na jih do Ikosu. Dnes je nikdo nepohostí: tvrz podlehla náporu Trokmoiců, zůstaly jen rozvaliny. Gerin potřásl hlavou; vzpomněl si na skvělé jídlo, které jim Raff nabídl. Dnes v noci je místo toho čeká tvrdý chleba, sušené maso, kyselé pivo a co se jim podaří ulovit, aby uklidnili duchy.
Před vozem přeběhla rezavá liška. Zastavila se u chomáče plevele, posadila se a s vyplazeným jazykem je pozorovala.
Van poklepal Gerina po rameni. „Zaraz. Já popadnu luk a budeme mít oběť pro dnešní noc." „Co? Kde?" pronesl Gerin.
Van ukázal na lišku. „Zrovna tady. Copak jsi slepý?" Gerin zažíral nejprve na lišku, pak na přítele. „Jsi něco jako můj bratr, i když občas zapomínám, že ses nenarodil v Elabonu. Naším zvykem není zabíjet zvíře, jehož přídomek nosíme1. Na všechno štěstí, které snad při mně doposud stojí, můžu zapomenout, když se pokusím zabít lišku."
„Neuděláš to ty," odpověděl Van.„Ale já." „Dal bych ti za pravdu." Gerin zavrtěl hlavou. „Ale ve světě duchů to znamená bod pro druhou stranu."
„Když brzy nenajdeme něco s krví, nebude svět duchů počítat jen body," zavrčel Van. „Vypadá to, že odsud všichni místní farmáři zdrhli a noc strávená jen při ohni není ta nejlepší vyhlídka."
„Brzy se to vyřeší." Gerinova slova zazněla s větší jistotou, než na jakou se cítil. Ale ani ne minutu poté, co promluvil, spatřil vypasenou veverku s šedou srstí, sedící na uschlé větvi dubu. Nyní opravdu zatáhl za otěže. Van zahlédl veverku taktéž a už se nakláněl do vozu pro luk.
Tětiva zadrnčela. Veverka se skácela z větve a pak už sebou jen cukala na mechem porostlé zemi. Než k ní Van přistoupil, byla už mrtvá. „To by mělo stačit," poznamenal.
„Masa z ní není moc, ale když ho upečeme v hlíně, může být docela dobré," poznamenal Gerin. „Kdybys zabil lišku, možná by nám bohové neseslali do cesty veverku."
„Když byli k mému dobrému chování tak blahosklonní, proč tedy raději neposlali hezky vypaseného jelena, namísto té krysy s chlupatým ocasem, které se pořádně nenajíme?"
„Zhýralče," pronesl Gerin, i když se mu z úst dral smích nad představou jelena s parožím, jak sedí na větvi mladého stromku. „Prokaž elabonským bohům trochu úcty."
„Prokazuju jim jí tolik, kolik si zaslouží, ani o kapku víc," prohlásil Van. „Mám za sebou hodně cestování, viděl jsem hodně bohů, takže vím, že jsou silnější než já. Ale vážně mě dojme, když potkám aspoň jednoho, který bude i o něco chytřejší než já."
Gerin cosi zamumlal, vzpomínaje na Mavrixův dlouhý růžový jazyk vystřelující mu z úst jako žábě. Bůh se tehdy rozčílil a Rihwin přišel okouzelnické schopnosti. „Třeba něco v hlavě máš, ale jestli některý z bohů slyšel, co jsi právě řekl, moc si tím nepomůžeš."
„Kdyby ano, tak se prostě vydám někam, kde už soudní výnosy elabonských bohů nemají platnost," ušklíbl se Van. „S bohy je to tak, že jsou spojeni se zemí těch, kteří je uctívají, a já," poklepal si na hruď, „nejsem ten případ."
„Chtěl bych si být tak jistý jako ty, že se odtud dostaneš," řekl Gerin, ale pak si vzpomněl na něco jiného. „Bohové můžou cestovat, stejně jako jejich uctívatelé — jen se podívej, jak se sithonianská božstva zmocnila Elabonu.
A obávám se, že nám tady na severu začnou zakořeňovat taky trokmoištĺ bohové, když se lesoběžci usadili na jih od Niffetu."
„Nejspíš máš pravdu; na to jsem nepomyslel," odvětil Van. „Tohle není společnost, kterou bych chtěl mít za sousedy: jejich lačnost po krvi je stejně velká jako samotných Trokmoiců. To přece znám; lesoběžci mě zrovna chtěli obětovat, když jsem jim utekl."
„Ano, o tom jsi mi vyprávěl," přisvědčil Gerin. Potřásl hlavou. „Další nepříjemnost, kterou musím vzít v úvahu." Potíž byla v tom, že nějaká přibyla snad každý den. Zastavil vůz. Vzhledem k tomu, že jim nechyběla oběť pro dnešní noc, nebude se žádnými problémy zabývat až do příštího rána.
Noc si rozdělili na dvě hlídky namísto tří a krátce po svítání vyrazili opět na cestu. „Jsem nějaký utahaný, a to není dobré," pronesl Gerin. „Až překročíme území Bevona Křivonosého, budeme potřebovat jasnou mysl."
„Pro něj by se spíš hodil přídomek Bevon Křivozemní," poznamenal Van.
„Jak říkáš," odvětil Gerin. Ještě před pěti lety se Bevonovi synové hádali o otcův majetek. Bevon byl stále ještě naživu, ale celkově se o záležitosti nad vzdálenost dostřelu šípu od své tvrze nezajímal.
Gerin mávl před sebe. „Jsme tu. Teda, tomu se říká pokrok."
„Myslíš tu strážnici? Jo, jo. Je to asi to jediné, díky čemuž je Elabonská cesta přes Bevonovo území volně průchodná."
Přestože tu stála dřevěná palisáda, nejednalo se o tvrz v pravém slova smyslu: mezi zdmi nestál kamenný hrad, ale jen dřevěný srub. Gerin přispěchal do pevnosti necelý rok po noci šelem a umístil do ní svou posádku, aby si tak zajistil průjezdnost cesty. Bevon a všichni jeho čtyři synové zuřivě protestovali, ale nedokázali se ani sjednotit na tom, aby se Foxových mužů zbavili.
„Jednoho krásného dne, kapitáne, si ve vší tichosti přivlastníš i území podél cesty, není to tak?" zjišťoval Van. „Bez tvých hlídek by se sem vrátila pustá divočina, jak

tomu bylo předtím - to se ti taky podobá, necháš ještě dříve, než otevřeš pusu, mluvit fakta.“
„Po pravdě řečeno jsem o tom poslední dobou uvažoval.“ Gerin pohlédl na přítele napůl s respektem, napůl znepokojeně. „Jsem klidnější, když se to, nad čím Uvažuju, neříká nahlas.“
„Stačí s tebou žít nějakou dobu na tvrzi a hned máš na člověka silný vliv,“ řekl Van a dodal, „i když se o to nebude snažit,“ pročež, jak neskrývaně doufal, se Gerin zamračil.
Ze severu po Elabonské cestě do pevnosti přijížděla hlídkující skupina tří vozů. Když uviděli jejich vůz, změnila směr a vydala se přímo knim, aby zjistila, kdo se blíží. Gerin mávl na jednoho z mužů v předním voze. „Buď zdráv!“ zvolal nahlas. „Jak to vypadá se silnicí, Onsumere?“
„Lorde Gerine!“ Tělnatý muž s černými vousy opětoval jeho pozdrav. „Však jsem si myslel, že jsi to ty. Trochu jsme se projeli k Ricolfově hranici a zpátky; silnice je v pořádku.“ Obličej se mu zachmuřil. „A co ty? Jde o tu záležitost, o které mluvil Widin, Simrinův syn?“
„Myslíš únos mého syna? Ano,“ odpověděl Gerin. „Všechno hledání bylo marné jak u mužů, kteří by ho mohli unést, tak v okolí hradu Fox. Jedu do Ikosu. Chci zjistit, jestli Sibyla vidí dál než já.“
Jd tě Dyaus s Bitonem doprovází,“ zahlaholil Onsumer. Kočí a bojovník, kteří s ním sdíleli vůz, horlivě přikyvovali.
„Doufejme,“ pokračoval Gerin. „Widin povídal, že tady u vás není nic nového. Zaslechli jste něco nezvyklého od Bevonových synů? Řekl bych, že jeden z nich by dokázal Durenův únos zorganizovat, i když tomu nevěřím.“
Onsumer zavrtěl hlavou. „Ne, lorde Gerine, nic. Myslím, že ti jsou dost zaneprázdněni pokusy zabít jeden druhého, než aby se zajímali o někoho zvenku, i kdyby to byl někdo, koho nenávidí. Už je to skoro rok, co na pevnost nikdo nezaútočil, ale bitky mezi bratry nemají konce.“
„Asi máš pravdu,“ pronesl Gerin. „Všichni baroni na severu se mezi sebou hašteří a nevšímají si Trokmoiců tak dlouho, až je nakonec příliš pozdě. Zajímalo by mě, jestli se my Elaboňané někdy poučíme od Sithonie ze spojenecké strategie boje.“
„Tak o tom nemám ani tušení,“ řekl Onsumer. Byl dobrý voják, ani v nejmenším hloupý, ale o světě věděl jen tolik, co se dozvěděl z písní minstrelů.
Koně se dali znovu do pohybu. „Hodně štěstí,“ zvolal Onsumer za odjíždějícím vozem. Pak se vojáci otočili a zamířili zpátky k tvrzi.
Asi o hodinu později Van ukázal na mrak černého kouře, zvedající se v dálce. „Někdo vypaluje souseda, nebo vážně nevím.“
„Aspoň že bojují mezi sebou a ne s mými muži,“ odvětil Gerin. „I když by bylo lépe, kdyby nebojovali vůbec.“
„Hohó, a jaké jsou pro to vyhlídky?“
„Při pohledu na dění před námi mizivé,“ připustil Gerin. „Ale není tomu tak dávno, co byl Elabon jedna říše rozprostírající se od Niffetu na východ k Menšímu Vnitřnímu moři až po bohaté říční pláně v Kizzuwatně. Teď se rozpadá, a jenom proto, že se císař a jeho dvůr stará spíše o zlaťáky ve svém měšci než o to, co bude s říší, až ji převezme příští generace.“
„Nejsou to jenom ti nahoře,“ přizvukoval Van. „Silní se snaží obohatit na slabších a svým stejně silným sousedům by nejradši namlátili kokos.“
„Tak to chodí,“ souhlasil Gerin. „Na počátku říše, aspoň se to tvrdí, se elabonští váleční velitelé vraceli po vyhrané válce zpět k pluhům.“ Unaveně se pousmál. „Je ale otázkou, nakolik jsou tyhle starobylé příběhy pravdivé.“
Nedaleko jižního okraje Bevonova území ležel další pás svědčící o Balamungově ničitelské magii. Jako předtím vůz tvrdě kodrcal po hrubých opravách, k nimž Gerin přinutil své sedláky. Ozval se Van: „Pamatuješ, jak se Bevonovi synové předháněli v tom, aby ti zabránili v opravě cesty, a jak každý z nich vykřikoval, že to udělá sám?“
„No jistě.“ Foxův smích nebyl radostný ani v nejmenším. „Kdybych na to měl tenkrát čekat, čekal bych do smrti, stejně jako Durenovi vnuci.“
Když Gerin před pěti lety přijížděl na území Ricolfa Rudého, na hranicích hlídalo jen pár strážných. Nyní tu stála pevnost podobná té, již vystavěl na Bevonově území. Jejím hlavním účelem byla obrana proti banditům -a možná i proti jeho vlastním mužům. Tato myšlenka ho rozesmutněla.
Z otevřené brány vyšel strážný, aby se zeptal na důvod jejich příjezdu. Když poznal Gerina s Vanem, začal se chovat zdvořile. Gerin reagoval stejně; neměl tušení, jak se bojovník jmenuje, ale měl zde službu už při jeho poslední cestě. Fox vzpomínal na první dny seznámení s Elise, kdy ji unesl z tvrze jejího otce, a jeho vzpomínky byly tak živé, jako by se to přihodilo před nedávnem. Teď, když se rozešli, si na to často přál zapomenout. Vzpomínky se však probouzely s ještě větší intenzitou.
„Ctěný princi,“ řekl Ricolfův muž uctivě, ale ostražitě. „Co tě přivádí na statky Ricolfa Rudého? Jedná se o záležitost, o níž mluvil tvůj vazal — jak že se jmenuje? — před několika dny?“
„Simrinův syn Widin,“ dodal Gerin. „Ano, týká se to mého syna — Ricolfova vnuka. Nepodařilo se nám ho najít -jsem na cestě k Sibyle z Ikosu, abych se přesvědčil, zda ji Biton neobdaří viděním, kde je můj syn nyní.“
„Přeju ti štěstí, pane,“ odvětil strážný. „Když přicházíš jen ty se společníkem bez ozbrojeného nepřítele v zádech, vejdi, ctěný princi.“
„Bez ozbrojeného nepřítele v zádech?“ pronesl Gerin vztekle. „Hledá snad Ricolf nějakého? Nejsem s ním ve sporu, ovšem co není, může být.“
„S Bevonem taky nejsi ve sporu, a tvoji lidé přitom zůstávají proti jeho vůli na jeho území. Nechceme, aby se něco podobného přihodilo i u nás.“
„Ricolf by měl přede mnou pokleknout a děkovat mi,“ zavrčel Gerin. „Kdyby mí muži nezajišťovali na Elabonské cestě pořádek, pocítili byste potíže toho území více, než by vám bylo milé. Ale Ricolf si žije spokojeně a o mou pomoc nestojí.“

„Tak běž," odbyl ho strážný.
Gerin práskl do otěží s takovou silou, až koně s polekaným frkáním poskočili. Ozval se Van: „To je dobře, že jedeme. Už jsem myslel, že na toho chlápka skočíš a zamordujješ ho."
„Nestalo se." Gerin si třel jizvu přes oko. Věděl, že je bílá; vždycky zbledla, když se rozčílil. „Nejhorší na tom je, že ten chlap jenom opakoval to, co prohlašuje Ricolf."
„Takže lituješ, že jsme se Ricolfovi nevyhnuli?"
„Když o tom mluvíš, tak ano." Fox si však povzdechl.
„Musí to být — jak říkáš, Duřen je jeho vnuk. Ale strach nemám. Nejezdil bych sem, kdybych věděl, že mi chce opravdu ublížit — určitě ne bez ozbrojeného nepřítele v zádech."
„Bohové to nedopustí."
„Ano." Gerin neměl na mysli jen bohy. I kdyby se chtěl vydat na tažení proti Ricolfovi, jeho bývalý tchán by se nejspíš obrátil o pomoc u Aragise Lučištníka. A poslední věc, po níž Gerin toužil, byla, aby Aragis posílil svůj vliv směrem na sever. Proto, stejně tak kvůli Durenovi, s postarším baronem mluvil ve vší slušnosti. To si aspoň říkal.
Slunce obarvilo západní část nebe do růžova. Gerin měl dojem, že už cítí nápor duchů, i když ti se objeví až po soumraku. Z hradu před nimi ze strážní věže se ozval chlapecký hlas: „Kdo přichází na pozemky Ricolfa Rudého?"
Všechno vypadalo stejně jako před pěti lety. Gerinovi se sevřel žaludek. Měl pocit, že se stal obětí času, jako hmyz, který skončí svou pouť v lepkavé míze borovice; jen málokteré mouše se podařilo uniknout. Fox si uvědomoval, že za to mohou jeho bolestné vzpomínky, ale nijak mu to neulehčilo.
Odpověděl zvoláním svého a Vanová jména — stejně jako tenkrát. Ale tehdy měl Ricolf z jeho příjezdu radost; po dřívějších Gerinových cestách na jih se z nich stali přátelé. Ted? Kdoví, co si Ricolf myslí teď?"
Tak či tak se začal spouštět padací most; přes příčle rumpálu chřestily a skřípaly tlusté bronzové řetězy. Když přejížděli klády překlenující vodní příkop, kopyta duněla jako hromobití. Hladinu pokrývaly vodní rostliny a stoupající pach napovídal, že Ricolfovi muži používají příkop k vyprazdňování umyvadel i nočníků.
Ricolf Rudý stál uvnitř v opevnění nedaleko brány a čekal, aby Gerina přivítal. Byl to statný, břichatý muž, téměř šedesátiletý. Působil stále energicky, vlasy měl husté, i když z velké části prošedivělé a postrádající trokmoiský odlesk, díky němuž získal své přízvisko. Když otevřel ústa, aby promluvil, Gerin si povšiml, že mu od posledního setkání scházejí přední zuby.
„Přátelská návštěva je posvátná věc," řekl Ricolf mladě znějícím hlasem. „S touto posvátností na paměti tě vítám, Foxi, a tebe také, Vane Silná paži. Užívejte mé tvrze jako doma."
„Jsi štědrý jako vždy," odvětil Gerin. Ricolfovo pozvání neznělo dvakrát přátelsky; spíš mluvil jako člověk hledící si své povinnosti, o kterou ani moc nestojí. Gerin si to moc dobře uvědomoval. Občas to byl jeho vlastní smysl pro povinnost, díky jemuž pokračoval ve svém konání.
„No, tak to by stačilo." Ricolf kopl do prachu. „Prý je něco v nepořádku s mým vnukem. Chci vědět všechno. Nejdřív Elise, pak Duřen" Potřásl hlavou. „Neměl jsem dvakrát štěstí, když jsem svou rodinu spojil s tvou."
„Tehdy jsi mluvil jinak," odpověděl Gerin tak klidně, jak jen dokázal; jako vždy, když si vzpomněl na Elise, pocítil vztek a touhu. Pokračoval: „Bohové vědí, že nejsem dokonalý. Smíříš se s myšlenkou, že Elise možná není dokonalou ženou?"
„To mě nijak neuklidňuje." Ricolf znovu kopl do prachu. „O tom si promluvíme později. Co takhle dát si večeři? Dnes odpoledne jsme porazili ovci, takže bychom si mohli dát skopové. Nebo dáte přednost drůbeži? Můžeme zaříznout pár slepic."
„Skopové," ozvalo se dvojhlasně. Fox dodal: „Posledních několik dní jsme byli stále na cestách a živili se drůbeží obětovanou duchům."
„Dobrá," odpověděl Ricolf, ,jen jsem měl dojem, že vám musím dát na výběr." Byl v přijímání návštěvy vskutku pečlivý. Na Dyausově oltáři v Ricolfově velké síni doutnaly tukem obalené kosti. Sloužící u kuchyňského krbu opékali žebra a kusy masa. Nad rožněm bublal obsah bronzového kotlíku. Van na hrnec ukázal. „Jazyk, žaludek a vnitřnostti?"
„Jistě," odvětil Ricolf. „Které z těchto lahůdek dáváš přednost?"
„Jazyku," odpověděl bez váhání cizinec. „Přidáváte kamennou sůl?"
„Dávám ji tam," odpověděl Ricolf. Použil přitom trokmoiskou frázi, což by předtím, než se jeho sousedy stali Trokmoici, rozhodně neučinil. „Na mém území je hned několik zdrojů, a jeden z nich je tak velký, že má smysl ji těžit."
Kdyby Ricolfovy pozemky náležely Gerinovi, mohl by ji těžit a prodávat sousedům. Hranice území ale Ricolfa zajímaly jen z hlediska nepřítele, který by je mohl překročit a napadnout ho. Se svým územím byl spokojen tak, jaké bylo. Gerina napadlo, jestli by on sám mohl být někdy s něčím spokojen.
Chléb, pivo a maso jej od podobných úvah odvedly. Jedl s chutí skopové a kosti odhazoval psům. Drsťky byly pod ostřím nože kluzké a lepkavé, v ústech se rozplývaly. Silné aroma ledvinek přebilo i zápach kouře a zaplnilo síň lahodným příslibem skvělé pochoutky.
Najedl se dosyta, ale Van ho překonával. Ricolf cizince pozoroval s úctou protknutou obavami. Řekl: „U Dyause, už jsem zapomněl, jak se umíš ládovat. Dokázal bys z člověka vyžrat i jeho baronství."
„Jídlo, to je moje," odvětil Van sebevědomě. „Podal bys mi džbánek s pivem? Ech, děkuji, je to od tebe hezké." Pozvedl jemně vypracovaný pohár; byla to část jižanského zboží, které Ricolf připravil, aby zapůsobil na nápadníky ucházející se o Elisinu ruku. Elise byla pryč. Rohy k pití a ještě pracněji vysekaná vana v horké lázni společně s ostatními předměty však zůstaly a nejspíš drásaly Ricolfovo nitro pokaždé, když se na ně podíval nebo je užíval.
Van do sebe nalil roh piva; zdálo se, že ani nepolyká. Znovu ho naplnil a se stejnou lehkostí vyprázdnil. Ricolf evidentně očekával, že se každou chvíli sesune pod stůl. Van místo toho vstal a něžně promluvil k mladé ženě, která roznášela jídlo. Gerin zaslechl chichotání a vůbec jej nepřekvapilo, když spolu s cizincem o něco později odešla po

schodech nahoru.
Fox by si je přál následovat, i kdyby měl odejít sám, ale Ricolfovy oči jej zadržovaly. Bělovlasý baron řekl: „Přese všechno jsi musel mít dobrou úrodu, když si ho pořád ještě vydržuješ.“
„Nijak ho vjeho choutkách nekrotím,“ odpověděl Gerin. „Ani v jedné. Zbytek jeho povahy je takový, jak má být.“
„Jistě, jistě.“ Avšak Ricolf neměl v plánu mluvit o Vanovi, a Gerin to moc dobře věděl. Ricolf chvíli zíral do svého rohu, než pokračoval: „Tak, Foxi, teď mi u všech pekelníků řekni, co se přihodilo?“
„Myslíš s Dušeném? Už jsi slyšel všechno, co vím,“ odpověděl Gerin. „Někdo kluka unesl. Až zjistím, kdo to byl, bude litovat dne, kdy jeho otec ucítil tlaky v kalhotách.“
„Ech, to je bez řečí.“ Ricolf se napil, mlasknul a pěstí bouchl do stolu. „Půjdeš tomu lotrovi po stopě a pak mu všechno necháš vyžrat i s úrokama. Na tohle jsi zatraceně dobrý. Teď si říkáš ? Nepopírám, že si ten titul zasloužíš. Vlastníš víc území — nebo spíše spravuješ, což je skoro to samé — než kdokoli jiný na severu, snad kromě Aragise a jednoho nebo dvou zatracených Trokmoiců; taky se o ně líp staráš.“
„Jsi šlechetný.“ Fox upil piva. Cítil mírné bzučení v hlavě. Snad právě to způsobilo, že najednou vybuchl: „Přál bych si na všechno se vykašlat.“
„To my všichni,“ pronesl Ricolf. „Svou práci však děláš dobře, i když se ti to třeba nelíbí. Ale jednu věc mi řekni: proč se ti s Elise tak nedařilo?“
Gerin by se nejraději opil do němoty — nebo by se tak chtěl aspoň tvářit. Ale nemohl si to dovolit — věděl, že Ricolfovi dluží odpověď. Znovu se napil, aby získal čas. Ricolf čekal, byl trpělivý, tvrdohlavý a neústupný jako balvan.
„Asi to bylo částečně proto, že se její život na hradu Fox nelišil tak, jak doufala, od toho, který vedla tady,“ prohlásil Gerin pomalu. Potichu si povzdechl. Ať už byla Elise kdekoli, její život se určitě výrazně změnil.
„Pokračuj,“ ozval se Ricolf.
„Víš, jaká je prvotní vášeň,“ promlouval Gerin. „Halí všechno špatné nebo dokonce nudné, co na objektu lásky je. Ale po nějaké době se člověk probudí a zjistí, že to není to, co chtěl. Já — myslím si, že tak to viděla Elise.“
„Tak ty na tom nemáš sebemenší vinu, co?“ Ricolfův baryton střílel sarkasmem jako katapult kameny.
„To jsem neřekl,“ odvětil Gerin. „Když nad tím teď Uvažuju, myslel jsem si, že je všechno v pořádku, když si nestěžovala dost nahlas. Protože nejsem z těch, kdo si myslí, že musí být všechno vždycky dokonalé, nezneklidňoval jsem se, když věci nebyly takové, jaké být měly. Láska nás zpočátku zaslepila. A když se do našeho vztahu vloudila všednost, všechno se jí zdálo jaksi horší než ve
skutečnosti. Kdybych si to uvědomil dříve... ech, kdo ví, co jsem měl udělat?“
Ricolf se zatvářil, jako by kousl do zatraceně kyselého jablka. Napil se a na chvíli se zamyslel, než promluvil: „Máš úžasnou schopnost, Foxi, vidět se a mluvit o sobě, jako bys byl někdo druhý. Není mnoho lidí, kteří to umí.“
„Děkuji,“ odvětil Gerin.
„Neděkuj.“ Ricolf pozvedl ruku. „Potíž je v tom, že ty se vždy distancuješ sám od sebe a ode všech, co jsou kolem tebe. Mluvil jsi o tom, jak asi vychladla vášeň mé dcery, ale co ty? Vracel ses zpátky do tvrze ve své hlavě, kde většinou přebýváš?“
„Urážíš mě,“ odpověděl tiše Gerin.
„Proč? Tim, že se ptám?“
„Ne, protože odpověď zní bez nadsázky ano a ty to moc dobře víš.“ Pokud měl sarkasmus moc bodnout, pravda řízla jako nůž tím bolestivěji, že se ozvala neočekávaně.
Ricolf zívl. „Asi stárnu, protože už nevydržím propít polovinu noci,“ prohlásil. „Když o tom mluvíme, stárnu i pro všechno ostatní. Na téhle državě přežívá už jen hrstka nevolníků, kteří se narodili dříve než já. Jednou v zimě, už zanedlouho, mě přepadne zápal plic, nebo mě raní mrtvice. To by nebylo tak zlé — hezky rychle.“
„Jsi pořád ještě silný,“ ozval se Gerin, polekaný slovy hostitele. Jen málo lidí hovořilo o smrti s takovou otevřeností; nebylo radno dráždit bohy. „Jestli zemřeš, pak jedině v boji.“
„To by se taky mohlo stát,“ řekl Ricolf. „Už nejsem tak rychlý ani silný jako kdysi a všude kolem zuří války. Co se pak stane s mým majetkem? Doufal jsem, že se dožiju doby, kdy ho bude moct převzít Dušen, ale teď...“
„No jo, ale teď,“ opáčil Gerin. Když Ricolf zemře bez dědice, jeho baroni se o pozemky začnou hašteřit jako Bevonovi synové na severu. Zapletli by se do toho taky Ricolfovi sousedé, Aragis z jihu, ze západu by si nejspíš kus přivlastnili Trokmoici... a Fox si nedokázal představit, že by zůstal pozadu. Měl na toto baronství přece svým způsobem nárok.
Jako by mu četl myšlenky, Ricolf pokračoval: „Jo, pár z mých vazalů by si mohlo vzpomenout i na tebe, protože jsi býval Elisiným manželem. I když většina z nich tak
uvažovat nebude, protože ti utekla. A kdyby se tu někdy objevila vdaná za muže, který za sebou potáhne svůj válečný oddíl—“
Gerin uchopil roh a jedním hltem dopil zbytek jeho obsahu. O tom už také uvažoval, většinou za nocí, kdy nemohl usnout. „Nemám sebemenší tušení, jestli by se to mohlo stát, ani nevím, co bych udělal. Hodně by záleželo na tom, o koho by šlo.“
„Ech, chceš tím říct, že záleží, jestli bys ho mohl využít.“ V Ricolfově hlase nebyla ani známka jedovatostí. Vyprázdnil svůj kalich a vstal. „Jdu do postele. Chceš jít také, abych ti ukázal pokoj, který jsem ti nechal připravit? Ve tvrzi se to teď dvořany zrovna nehemží; dneska nemusíš spát v kamrlíku vedle kuchyně.“
„Půjdu,“ kývl Gerin a rovněž vstal. Cestou nahoru Ricolf nesl lampu. Nic neříkal. Fox to pokládal zajedno malé vítězství. Děsil se rozhovoru s Ricolfem ode dne, kdy ho Elise opustila, a teď se už zdálo, že to má za sebou.
Ricolf otevřel dveře. Jak Gerin vcházel do malé ložnice, která se ve světle lampy objevila, starý muž se tiše zeptal: „Schází ti?“
Další nůž v zádech. Gerin potichu odpověděl: „Ano, občas. Někdy hodně.“ Vešel do pokoje a rychle zavřel dveře dřív,

než mu mohl Ricolf dalšími otázkami uštědřit novou ránu.
Na jih od Ricolfova území následovalo další, které bylo předmětem sporu. Gerin a Van projížděli ozbrojeni, Fox měl v rukou připravený luk. Elabonská cesta se zdála opuštěná. To Gerinovi vyhovovalo. Moc dobře si uvědomoval, jak je vůz zranitelný.
Cesty ústící do Elabonské cesty z východu a západu byly jen prašné stezky podobné těm, jaké křižovaly Foxovy pozemky. Také části Elabonské cesty tu vypadaly stejně; sedláci totiž vydlabávali dlažební kameny pro stavbu domů, možná také baroni pro své tvrze. Před pěti lety vypadala cesta úplně jinak.
Rozhlédl se na tou spouští a pronesl: „Vybírání kamenů z hlavní cesty býval hrdelní zločin. A podle mě oprávněně; cesty jsoutepnami země."
„Tady neplatí zákon, až na ten, který hájí ostří meče," odvětil Van. „A ten platí skoro všude."
„Na jih od Vysokých Kirs, v Elabonu, ne, nebo aspoň tehdy ne," řekl Gerin. „Zákon tam byl důležitější než moc, po mnoho let. A tady nějaký čas také. I když je to už minulostí. V tom máš pravdu."
Pomalu míjeli další spojovací cestu. Na křižovatce stál žulový balvan s vyrytými symboly, které znázorňovaly cíl cesty: venkovskou tvrz obklopenou farmami a koňmi. „Tam asi nechceme, co, kapitáne?" dotazoval se Van.
„Ne. Hledáme okřídlené oko — to je Bitonova značka. Myslím, že jsme se ještě nedostali dost na jih. Doufám, že tam ten kámen pořád stojí; mám takový pocit, že některé od poslední cesty k Sibyle zmizely."
„Ty sis tehdy všímal kamenů?" Van nevěřícně pokýval hlavou. „Netušil jsem, že jsi měl oči i pro něco jiného než pro Elise."
„Děkuju, příteli. To jsem teď potřeboval, to jo," odvětil Gerin. Z návštěvy u Ricolfa byl stále ještě nevrlý. A když mu Van vtíral sůl do ran, pálily o to více.
Poté však Van naštěstí ztichl. Stejně jako Gerin očima neustále šmejdil dopředu a dozadu, pořád dokola. Pokaždé, když se vůz přiblížil k houštině nebo ke skupince jilmů v těsné blízkosti cesty, přehodil otěže do levé ruky, aby mohl pravou v rychlosti popadnout oštěp, kdyby bylo zapotřebí.
Fox se zanedlouho ujistil, že některé kameny na křižovatkách skutečně chybí: míjeli totiž díry v zemi, dokazující, že kameny nedávno někdo odnesl — tak nedávno, že prohlubeniny ještě nezarostly travou. „Někteří kvůli tomu přicházejí o obchod," pronesl smutně. „Zajímalo by mě, jestli o tom vůbec vědí."
Časně odpoledne si Gerin všiml okřídleného oka, které hledal. „Říkal jsem si, že tady bude," prohlásil Van. „Ten, kdo by je ukradl, by si zahrával s bohem, a který člověk s kapkou rozumu tohle udělá?"
„Kolik lidí má kapku rozumu?" opáčil Gerin a jeho přítel na oplátku zavrčel. Dodal: „Nejen to, kolik z nich si uvědomuje, že jej nekrade nějakému lordíkovi, ale samotnému Bitonovi?"
„Předem to nevědí, ale hodně brzy to zjistí," pronesl
Van. Jeho slova byla natolik pravdivá, že nepotřebovala ani Gerinovo přikývnutí. Rozčílený bůh si už vyhledal, co mu patřilo.
Vůz se tedy vydal na východ k Sibyle. Gerin si území vzdálené od Elabonské cesty pamatoval mnohem méně než barony sídlící na hlavní severojižní trase. Zdálo se jiné. Nebylo to proto, že by zbohatlo. Statky podél hlavní cesty mnohem více trápili Trokmoici a šarvátky mezi samotnými šlechtici.
Když Elabon zvítězil a přivlastnil si sever, cesta nesoucí jméno říše byla zároveň jednou z hlavních tras, podél níž se usídlovali kolonisté. Dále od Elabonské cesty žili místní domorodci. Dali se snadno rozpoznat: byli tmaví jako Elaboňané, avšak štíhlejší a kostnatější, v obličeji jim vystupovalo čelo a lícní kosti.
Dále od hlavní cesty se také více udržovaly staré zvyky. Panské hrady byly vzácností; většinu selských vesnic vlastnili svobodní lidé, kteří nebyli povinni odvádět část úrody baronovi. Gerin uvažoval, jak si asi vedli, když je napadli Trokmoici: neměli žádné panstvo, které by přispěchalo na jejich obranu.
Vlastníci pozemků si odměřeně prohlíželi oba válečníky, když se zastavili ve vesnici, aby koupili slepici, ještě než přijde večer. „Tak vy jedete za Sibylou?" zeptal se muž, který jim prodal drůbež. Jeho elabonština měla zvláštní nádech, nebyl to přízvuk, byla však zastaralá, jako by se současný jazyk rozšířil podél Elabonské cesty, ale do této vísky nedorazil.
„Ano," odpověděl Gerin.
„Máte drahou výstroj," podotkl sedlák. „Vy šlechtici?"
Nejprve promluvil Van: „Já jsem jenom bojovník. Každý, kdo by se mi pokusil sejmout brnění z hrudi, zjistí, co jsem zač, i když ho to poznání dvakrát nepotěší."
„Já se o sebe taky dokážu postarat," přizvukoval Gerin. Sedláci bez panstva se museli bránit sami, což znamenalo, že potřebují zbraně a výzbroj. Bylo zřejmé, že šije ponejvíce obstarávají krádežemi.
Jestli se podobné myšlenky prohánělyv sedlákově hlavě, brzy toho nechal (i když, nic jiného mu nezbývá, pomyslel si Gerin). Muž dodal: „Jo, vypadáte na to. Šťastnou cestu, ať vás bohové doprovázejí."
Sotva se dostali z doslechu, Gerin promluvil na Vana, který kočíroval: „Dostaň se od té vesnice do nejdál. Jestli těsně před soumrakem narazíš na boční cestu, jeď kousek po ní. Musíme se utábořit tak, aby nikdo nezpozoroval náš oheň."
„Máš pravdu," odpověděl Van. „Udělal bych to, i kdybys nic neřekl, víš, ale jsem rád, že uvažuješ stejně jako já. Spi tak, abys měl rychle po ruce luk, meč, štít a helmu."
„Kdyby to šlo, spal bych dneska v brnění," dodal Fox. Van se uchechtl a přikývl.
Cestovali až do chvíle, kdy uslyšeli kvílení duchů. Gerin vzápětí obětoval slepici, aby je uklidnil. Světlo ohně stínil balvan stojící na odbočce od hlavní cesty do Ikosu.
První hlídku držel Gerin. Nothos a Tiwaz stály blízko sebe: oba přibývaly k úplňku, i když rychlý Tiwaz dosáhne svého vrcholu o pár dní dříve. Math nevyjde, dokud neuplyne téměř polovina jeho hlídky, a Van vstane s Ellebem, neboť rubínový měsíc vzejde nad horizontem někdy po půlnoci.
Fox se odplížil od ohně a krví naplněné spáry tak daleko, jak jen mu duchové dovolili: chtěl si být jist, že včas odhalí

případné nebezpečí z vesnice. Luk měl natažený a toulec na zádech, aby mohl jediným pohybem vytáhnout šíp s bronzovou špičkou.
V době, kdy zlatě rozzářený Math rozséval paprsky v listí stromů, zaslechl, jak od západu přichází skupinka mužů. Nijak zvlášť si nedávali záležet, aby je nebylo slyšet: během chůze si mezi sebou hlasitě povídali.
Všichni nesli pochodně. Spatřil je, když došli na křižovatku. Duchové jim evidentně nedali pokoj. Jeden z mužů prohlásil: „Já snad z toho jekotu zešílím. Jestli je brzy nenajdeme, vrátím se radši do chatrče k ženě."
„Ech, a myslíš, že ji potěší, když se vrátíš teď, uprostřed noci?" zeptal se jiný. Ozval se smích. Zastavili se u odbočky, kde tábořili Gerin s Vanem. Někteří z mužů se zahleděli směrem k Foxovi. Skrčil se za keř. Doufal, že jej světlo tří měsíců sedlákům neprozradí. Snad světlo pochodní způsobilo, že ho ve tmě nespatřili. Po krátkém dohadování pokračovali hlavní cestou na východ.
Asi o půl hodiny později si razili cestu zpátky. Teď už jim dohořívaly pochodně a oni spěchali zpět do vesnice.
„Asi je dobře, že jsme ty hovada nenašli," podotkl jeden; Gerin poznal hlas muže, který mu prodal slepici. „Ještě bysme si zadělali na nepřítomnosti."
„Potřebujeme výzbroj," ozval se jiný.
„To je sice pravda, ale potřebujeme taky chlapy, co by ji nosili," odpověděl prodavač drůbeže. „Tys byl na poli, neviděl jsi je: byl to párek bytelnejch pocestnejch, připravenejch na všecko. Povídám, že kdybysme se s nimi dali do křížku, asi by jim naše krev posloužila jako voběť."
Jak se sedláci vzdalovali, Gerin už zbytek hádky neslyšel. Sedlák, který mu prodal slepici, měl pravdu. On s Vanem by své životy prodali draze. I když byl jen rád, že je farmáři či zloději, nebo za co se vlastně pokládali, nenašli. Ačkoli člověk prodá svůj život draze, zpátky ho už nekoupí.
Fox se vydal po stezce zpátky k tábořišti. Nepředpokládal, že by se místní objevili znovu, a měl nakonec pravdu. Když se Math přehoupl přes polovinu cesty mezi horizontem a nadhlavníkem, probudil Vana a vypověděl mu, co se odehrálo.
„To jsem si myslel," odpověděl cizinec, posadil si na hlavu heknu a upravil lícnice. „Vypadali na to, Vopravdu. Nejspíš se už nevrátí, určitě ne tak pozdě v noci."
„Ne." Gerin svlékl brnění, sotva ho Van oblékl. „Jeden na to ale nemůže spoléhat."
„Těžko," uchechtl se Van. „Ještě něco ti povím, kapitáne. Na cestě domů to uděláme tak, abysme tudy procházeli někdy v poledne; nesmíme s nima mít nic společného noc předešlou ani následující."
„Můžu jenom souhlasit," zhluboka zívl Gerin. „Teď nemám náladu se o čemkoli přít. Chci jenom spát. Jestli mě během tvé hlídky někdo zabije, nikdy ti to neodpustím."
„Nemaj šanci," znovu se zachechtal Van. Gerin se zavrtal do přikrývky, ponechaje mu velkoryse poslední slovo.
Následujícího rána se probudil lahodnou vůní pečící se uzenky. Van rozdělal oheň a chystal právě snídani. Plameny prskaly kapajícím tukem. Gerin přijal prut s pořádnou klobásou. Spálil si patro, jak se nedočkavě pokoušel pozřít příliš horké sousto. Zanadával a pak se mu podařilo polknout.
Van dojedl jako první a šel zapřáhnout koně, zatímco
on se odíval do kyrysů a holenních chráničů. Na smrkové větvi se usadila sojka a bez ustání křičela. Van proti ní napřáhl ruku. „Měla bys raději mlčet — v některých zemích, jimiž jsem projížděl, pokládají místní obyvatelé zpěvné ptáky za pochoutku." Jako by mu rozuměla, sojka ztichla. „Elaboňané zpěvné ptáky také občas jedí," podotkl Gerin.
„Chytáme je obvykle do sítí, ne lukem a šípem."
„Chápu," odvětil Van. „Jsou malí a mrštní. Aby je člověk chytil, musí to být smrtelná rána a stejně vyplýtváš hromadu šípů." Upevnil poslední přezku. „Pojď, kapitáne. Vypadneme odsud."
Les zhoustl a sevřel cestu ve svém objetí. Je to jako za starých časů, pomyslel si Gerin. Elabonští obchodníci a průzkumníci v dobách předtím, než Ros Nelítostný přivedl sever pod říšskou kontrolu, tuto oblast popisovali jako téměř nedotčený les táhnoucí se od Vysokých Kirs až po Niifet a na západ až po Orynijský oceán.
Kolem Sibylina chrámu v Ikosu zůstával prastarý les neporušený. Některé ze sukovitých dubů a borovic v hlubokých hvozdech možná byly pouhými odrostlými stromky, když byli ještě lidé na území budoucího města Elabon negramotnými barbary. Některé z nich možná ještě předtím, než Kuzzuwatnani v údolích řeky vyrývali na jílové desky první slova na světě a zapékali je v pecích.
Možná huňaté vousy mechů visící z mnoha stromů pomáhaly tlumit zvuk, nebo se možná k lesu pojila nějaká síla: v každém případě některé ze zdejších stromů Gerin nikdy nespatřil kdekoli jinde. Ať už byl důvod jakýkoli, lesy zůstávaly děsivě tiché. Dokonce i vrzání a skřípot nenaolejovaných náprav vozu zněl velmi tlumeně. Větve se vysoko nad cestou z obou stran proplétaly, čímž pohlcovaly velkou část denního světla a vytvářely chladné a neklidné přítmí.
„Kdybychom jeli s vozem po mořském dně, vypadalo by to stejně," ozval se Gerin.
„Možná." Van neustále natahoval krk, dívaje se vrhů-ru, dolů a všude dokola. „Tady se mi nelíbí — a nemyslím si, že by to místo mělo rádo lidi. Přeje si, abychom zmizeli, a já taky."
„Hádal bych se s tebou jenom v případě, kdybych si myslel, že nemáš pravdu." Gerin nejasně slyšel jakési zvuky, které je doprovázely podél cesty, jako by stopovaly vůz, a obracel se za vším, co nejasně viděl a co by mohlo zvuky způsobit.
Ozvalo se Vanovo mumlání: „To by mě zajímalo, co by se stalo, kdyby sem nějaký pán poslal sedláky se sekyrami a pochodněmi."
Gerina napadlo, jestli les a jeho obyvatelé rozumí elabonštině. Bál se, že ano, protože překryv nad cestou najednou zhoustl a zdálo se, že většina větví je plná ostnů. Cesta mezi houstnoucími ostnatými stromy se zúžila, jako by chtěla vetřelce polapit. Jednou či dvakrát si byl jist, že zahlédl oči, upírající se na něj zlověstně zpoza větví, ale nikdy se mu nepodařilo rozeznat žádného tvora.

Znepokojeně prohlásil: „Jenom jsi vtipkoval, že, příteli?“
„Cože? Ech, no jasně.“ Van byl kurážný vůči jakémukoli lidskému nepříteli, ale jak se může i ten nejkurážnější člověk postavit lesu? Při pohledu na pronikající větve pokračoval: „Tenhle nádherný les? Po pravdě řečeno by byla škoda odříznout jediný lístek z řapíku.“
Dlouho se nic nedělo. Pak ale ve chvíli, kdy už chtěl Gerin popadnout meč a začít se skrze stromy a keře prosekávat, se vše vrátilo do původního stavu. Sluneční světlo prorazilo zeleným baldachýnem, cesta se znovu rozšířila a stromy zase byly jen stromy. To, co se pohybovalo podél cesty, zmizelo, nebo alespoň utichlo.
„Páni!“ mumlal Van. „To místo si konečně uvědomilo, že jsem opravdu jenom vtipkoval.“ Poslední slova dodával mnohem hlasitěji.
„No jistě,“ překotně souhlasil Gerin. Pak dodal tišeji: „Stejně dnes radši přespíme v nějaké hospodě v Ikosu, ne tady.“ Vanův pohled se setkal s Gerinovým. Oba muži sdíleli jedinou myšlenku: Nejsme tu vítáni. Slova však pro všechny případy zůstala nevyřčená.
Slunce už viselo nad západním obzorem za jejich zády, když vyjeli na vrcholek kopce a shlédli dolů do údolí, kde se tyčil Bitonův blyštící se chrám z bílého mramoru. Z něj vycházela podzemní chodba vedoucí k Sibylině jeskyni.
„Když jsme sem přijížděli posledně, nocovali jsme v lese,“ připomněl si Yan. „Jak jsi ale řekl, dnes v noci bude lepší si raději připlatit za nocleh v hostinci.“ Přímo před Sibyliným chrámem vyrostlo malé městečko, poskytující ubytování a služby těm, kdo sem přijeli vyhledat radu věštkyně.
„Tak tak.“ Gerin si povzdechl. Jen nerad utrácel své stříbro bez dobrého důvodu. Vlastně se mu nelíbilo stříbro utrácet ani z dobrých důvodů. Nechtěl však strávit noc v tom zlověstném lese. Trhl opratěmi a popohnal koně kupředu.
Když Ikos navštívil naposledy, bylo město obklopující chrám plné Elaboňanů ze severu i z území jižně od Vysokých Kirs, Sithoňanů, Kizzuwatnanů, Trokmoiců, shandských nomádů a dalších národností. Hlavní důvod, proč tehdy Gerin raději volil přenocování v lese, byl ten, že všechny zájezdní hostince praskaly ve švech.
Teď ale, když jejich vůz vjel do města, našel ulice jako vymetené. Několik hostinců bylo zavřených; mnohé evidentně už pár let, protože vypadaly na spadnutí. Hostinští, kteří ještě přežívali, se teď všichni vyhrnuli ze svých podniků a vrhli se na něj a Vana s radostnými výkřiky. Gerin s nimi ani nemusel smlouvat; hádali se mezi sebou tak dlouho, až získal nocleh, večeři a příslib snídaně za sotva polovinu toho, co původně očekával, že bude muset zaplatit.
Výčep hostince byl takřka liduprázdný. Kromě Gerina a Vana tu u stolů sedělo jen několik místních, kteří popíjeli pivo a vykládali příběhy, které museli všichni slyšet už nejméně tisíckrát. Hostinský svým nově příchozím hostům rychle přinesl pivo a poháry. „A copak byste si ráčili přát k večeři?“ zeptal se a uklonil se přitom, jako kdyby byl Fox sám Hildor III, císař Elabonu.
„Hlavně ne kuře,“ odpověděl jednohlasně s Vanem, stejně jako v Ricolfově pevnosti.
„Takže jste už nějakou dobu na cestě a strávili jste noc venku v divočině.“ Hostinský soucitně našpulil rty. „Zrovinka dnes odpoledne jsem porazil mladé prase. Chtěl jsem maso pěkně vyudit a nasolit, ale udělám vám výtečné řízečky s bazalkou a tymiánem na divokých houbách. Je to báječné jídlo, jestli to tak můžu říct, a poslední dobou nemám příležitost ho dělat tak často, jak bych sám chtěl. Pravda, příprava nějakou chvíli trvá, ale kampak byste, vzácní hosté, zatím chtěli chodit?“
Gerin s Vanem se na sebe beze slova podívali. Pak přikývli. Fox ještě poznamenal: „Váš obchod od doby, co se Trokmoici vyrojili přes Niffet a Říše uzavřela poslední přechod od jihu, asi notně upadl.“
„Dobrý pane, ty nemáš ani tušení.“ Hostinský zvedl oči k nebi. „Někdy si říkám, že my všichni, co jsme tu ještě vydrželi, se vlastně držíme nad vodou vzájemnými službami. Na chrám dopadly tvrdé časy, jen co je pravda, a my se svezli s ním.“
„Žije ještě stará Sibyla?“ zajímal se Gerin. „Když jsem tady byl před pěti lety, vůbec by mě nenapadlo, že ji najdu ještě naživu. Teď už by mě nemohlo překvapit nic.“
„Ne, Biton ji k sobě povolal už minulý rok,“ odpověděl hostinský. „Bůh teď promlouvá skrze mladší ženu. Ne, že by za úpadek našeho obchodu nějak mohla snížená kvalita věštění,“ pospíšil si rychle ujistit Foxe, „ale sem k nám si teď najde cestu mnohem méně lidí.“
„Chápu.“ Gerin žíznivě vyprázdnil pohár. Hostinský jej rychle doplnil až po okraj. Gerin se znovu napil a potom si povzdechl. „Je příjemné si tady odpočinout, stranou nočních duchů, v bezpečí před nočními loupežníky. Na ramenou nesu jenom břemeno starostí, s nimiž jsem se sem vydal.“
„Srdce mi plesá, že ti můj skromný podnik může ulehčit tvé břímě,“ prohlásil hostinský.
„Nemluvě o tvém měšci,“ poznamenal suše Gerin.
Hostinský odvrátil hlavu stranou a významně si odkašlal, jako kdyby se jej zmínka o penězích nějak nemile dotkla. Potom se ale zarazil, když mu došlo, o čem se Gerin před okamžikem zmínil. „Noční loupežníci, můj pane? Takže se lidé už nebojí nočních duchů a začínají pohrdat bohy?“
„An°» přímo na cestě vedoucí sem,“ odpověděl Fox a vyprávěl mu o svobodných rolnících, kteří se chtěli vyzbrojit na jeho a Vanův úkor. „Nenapadli nás, za což buď vzdána Dyausovi chvála — a Bitonovi také, že nad námi bděl — ale rozhodně se nebyli jen tak projít. Slyšel jsem jejich řeči; vím dobře, o čem mluvím.“
„Někdy si myslím, že se celý tenhle svět řítí nezadržitelně do temnoty; jako když dohořívá konec knotu svíčky,“ poznamenal hostinský smutně. „Dokonce i moje sny jsou v poslední době plné nestvůr a bledých stvoření z podzemní temnoty. V noci ve své posteli je vidím, jak zaplavují tuhle zemi a ubozí lidé se jim nemohou nijak bránit.“
Gerin začal přikyvovat: tady má dalšího člověka, jenž s ním sdílí temné vyhlídky na budoucnost světa. Pak se ale na hostinského ostře podíval. „Já mám přesně takové sny,“ řekl.
„I já,“ přidal se Van. „Něco vám povím — ta znamení se mi pranic nelíbí.“
„Možná nám je Sibyla dokáže osvětlit.“ Gerin se ze všech sil snažil, aby to znělo nadějně, ale měl obavu, že jeho úsilí

nestačí.

IV.

Když Gerin vstoupil do stáje, aby vyzvedl své koně, zjistil, že jsou zvířata vyhřebelcována do lesku a již zapražená kvozu. Dal podkonímu spropitné se slovy: „Udělals více, než jsem žádal.“

„Pane, jsi štědrý více, než si zasloužím,“ odvětil muž, přesto nabízené mince neodmítl.

Vždycky když Gerin v minulosti navštívil Sibylinu svatyni, tísnily se na prostranství před oplocenou vstupní dvoranou vozy, kočáry a lidé, kteří s dychtivostí toužili co nejdříve přednést své otázky Bitonově věštkyni. Jediný způsob, jak se dovnitř dostat rychle - někdy také jediný, jak se vůbec dovnitř dostat - bylo podplacení jednoho z eunuchů, kteří v chrámu sloužili jako kněží.

Fox se na tuto možnost připravil. U pasu se mu houpaly dva středně těžké váčky, jeden měl sloužit jako chrámová oběť, druhý jako úplatek (i když se na veřejnosti nehodilo vyslovovat toto slovo v dané souvislosti) pro kněze, který ho uvede do svatyně.

Brzy zjistil, že se mu část peněz podaří ušetřit. Když s Vanem přijeli k bráně v mramorové vnější zdi, stály před nimi jen asi tři nebo čtyři skupinky. Za jejich vozem přijíždělo jen několik dalších. Namísto křiku a lomozivého zmatku se čekatelé seřadili do úhledného jednostupu.

Vanoví také došlo, co to znamená. „Jsem zvědavý, jestli se z nás kněží dneska pokusí vyrazit víc, než je jejich povinností,“ prohlásil se smíchem.

Knězům však sloužilo ke cti, že se o nic podobného nepokoušeli. Přijímali jednu skupinku prosebníků za druhou a odváděli jejich zvířata, aby na ně dohlédli v době, kdy se jejich majitelé budou radit se Sibylou. Všechno probíhalo stejně hladce, jako se točí příčle jedoucího kola vozu. Gerin by si byl přál, aby všechny jeho zdejší návštěvy probíhaly tak dobře. Zároveň by ho ale potěšilo, kdyby se sem dnes nemusel vydávat vůbec.

K vozu přistoupil obtloustlý bezvousý muž v blyštivém zlatém rouchu. Poklonil se Gerinovi a Vanoví a řekl: „Urození pánové, můžete mi říkat Kinifore. Zavedu vás k Sibyle, a poté, co jejími ústy promluví bůh, vás vyvedu nazpět.“ Jeho hlas byl příjemný, skoro sladký, nezněl mužsky, ale ani ne žensky.

Ve společnosti eunuchů cítil Gerin vždy nervozitu. Jelikož si ale svou újmu nezapříčinUi sami, dělal, co mohl, aby své pocity potlačil. Pohodil buclatý váček do stejně zaoblené ruky Kiniforovy. „To je na údržbu vaší svatyně.“

Eunuch potěžkal váček, nejen aby ohodnotil jeho váhu, ale aby také uslyšel sladký cinkot stříbrňáků. „Jsi štědrý,“ prohlásil a zdálo se, že je velmi potěšen i přesto, že nedostal částku, která by šla rovnou do jeho kapsy; Gerina napadlo, jestli se do chrámové pokladny vůbec dostanou všechny peníze v koženém váčku. Kněz pokračoval: „Sesedněte z vozu, prosím, a následujte mě do chrámu.“

Když Gerin s Vanem slezli z vozu, objevil se další kněz v méně zdobené říze a odváděl koně. Pocestní následovali Kinifora k bráně a dál na oplocené svaté prostranství obklopující svatyni. První, co Fox spatřil, byla nahá mrtvola vystavená hned za branou tak, aby byla dobře na očích; tělo pokrývala ošklivá zranění. Gerin na ni ukázal. „Jeden z vykradačů chrámu?“

„Přesně tak.“ Kinifor se po něm zvědavě podíval. „Podle toho, že nejsi překvapen, snad mohu usuzovat, že už jsi viděl jiné, které Biton obdařil ranami za jejich odpornou troufalost?“

„Viděl,“ odvětil Gerin. „Od té doby, co jsem tu byl naposledy, padl na severní území válečný zmatek. Proto mě jen udivilo, že váš bůh pořád ještě střeží zdejší poklady před nenechavýma rukama.“

„To je Bitonovo posvátné místo na zemi,“ prohlásil Kinifor pohoršeně. „Když nebude mocný tady, tak kde jinde?“

Třeba nikde, pomyslel si Gerin. Když Elaboňané zavládli v severních provinciích, přijali Bitona do svého panteonu jako Dyausova syna. Avšak Trokmoici si přivedli své bohy, a jak se zdálo, o místní se starali jen málo. Jestli se jim podaří zvítězit, Biton by kvůli nedostatku svých přívrženců mohl skončit.

Van uznale přehlédl poklady vystavené na nádvoří před chrámem: sochy ze zlata a slonoviny, jiné z mramoru pomalované tak, že vypadaly jako živé, jiné zářily zelenající mědí, kotle a misky postavené na zlatých podstavcích, navršené zlaté pruty, od nichž se matně odrážely sluneční paprsky.

Cizinec tiše hvízdl. „Říkal jsem si, jestli si správně pamatuji na svou poslední návštěvu, ale je to tak: váš bůh má tady pěknou hromadu věcí, kterou musí střežit, kněži.“

„Blahořečený to vše chrání s dokonalostí boží.“ Kinifor jednou rukou provedl gesto požehnám. „Nechť dlouho přetrvává jeho ochrana.“

Chrám z bílého mramoru poskytující střechu vchodu do Sibyliny jeskyně byl vystavěn v sithonianskoelabonském stylu. Byl to dar Orena Stavitele, který získal přízeň Bitonova kněžství — a samotného boha — nedlouho poté, co padl sever pod nadvládu Elaboňanů. Vznešený chrám, elegantně prostý zvenku a bohatě zdobený zevnitř, byl bezesporu dostatečně velkolepý, aby důstojně vyhovoval svému účelu.

Zdánlivě v odstupu od lesknoucího se kamene, leštěného dřeva a čistého kovu stála kultovní socha Bitona. Nacházela se hned u průrvy v zemi, která vedla do jeskyně, kde Sibyla pronášela svá proroctví. Chrám představoval památník elabonské civilizace vtom nejlepším smyslu, památník všeho, co se Gerin na severu pracně snažil uchránit. Kultovní socha byla... něco jiného.

Stejně jako když svatyni navštívil posledně, i dnes Fox uvažoval, jak je ten čedičový blok asi starý. Nedovedl to odhadnout ani tentokrát. Nešlo o realistickou představu boha, vytesanou s milující péčí sithonianského mistra sochařského či nějakého elabonského umělce, dlouhá léta studujícího v Kortysu. Jediné náznaky tvarů, které kvádr nesl, byly nahrubo vytesané oči a vystouplý falus. I přesto, snad díky auře nezměrné starožitnosti, kterou ztvárnění vyzařovalo, kultovní socha vyvolávala stejný účinek jako jakýkoli hladký artefakt sochařského umění.

„Posaďte se, vzácní pánové,“ ozval se Kinifor a mávl směrem k řadám lavic před čedičovým kvádrem, „a modlete se,

aby pohled páně Bitonův dosáhl až na dno vašich strastí, ať už jsou jakékoli.“
Eunuch se posadil vedle Gerina, sklonil hlavu a začal mumlat své prosby k bohu. Fox se také modlil, přestože si vůbec nebyl jist, kolik pozornosti Biton žádostem svých prosebníků přikládá. U některých bohů, jakým byl kupříkladu Mavrix, se zdálo, že naslouchají každému šepotu, který je jim určen, i když ne vždycky prosby vyplní. Jiní, jako Dyaus, otec všech, byli odtažitější. Nevěděl, kde se na této škále nachází Biton, přesto nic neponechával náhodě.
Sotva dokončil svou modlitbu, pohlédl na kultovní sochu. Kratičký moment se mu zdálo, že z téměř nerozpoznatelných škrábanců v čediči na něj zírají hnědé oči. Trochu se zachvěl; tento podivný dojem měl i při poslední návštěvě svatyně. Bitonova moc třeba nesahala příliš daleko, ale tady ve svém srdci byla silná.
Z pukliny v zemi vedoucí do Sibyliny komnaty se vynořil mírně zadýchaný baculatý kněz. Za ním kráčel šedovlasý Elaboňan se zamyšleným výrazem ve tváři. Kývl na Gerina a vyšel z chrámu ven, aby sehnal své lidi a povoz.
Ozval se Kinifor: „Nic nám teď nebrání, abychom přijali moudrost, kterou sdělí Biton pomocí svaté Sibyly. Prosím, následujte mě, opatrně sestupujte po schodech dolů...“
Posledně musel Gerin zde v chrámu bojovat o svůj život s Trokmoici nespokojenými se svou věštbou. Pohlédl na zem, aby se ujistil, jestli mezi spárami v mozaice nezůstaly stopy krve. Nespatřil nic, což jej potěšilo.
Kinifor vešel do ústí jeskyně. Gerin jej následoval. Pohltila ho temnota ozářená nečetnými pochodněmi. Vzduch byl však v jeskyni úplně jiný, na rozdíl od dusivého horka, které musel vystát v chrámu: byl vlhký, ale čerstvý a tvář ovíval neustávající vánek. Stíny tří procházejících mužů se ve světle pochodní míhaly a skákaly jako šílení ptáci. Blikající plameny prozrazovaly zlomky krystalů - nebo snad drahokamů - vetknuté do kamenných zdí jeskyně. Jeden záblesk zazářil rudým světlem připomínajícím krev. „To byl rubín?“ zeptal se Gerin.
„Je to možné,“ odpověděl Kinifor. „Biton nás přivádí k mnohým pokladům podzemí.“
„Váš bůh nebo vaše chtivost?“ otázal se Van. Kinifor cosi podrážděně zadrmolil. Cizinec se uchechtl. To už přicházeli k části jeskyně zastavěné silnou cihlovou zdí. „Co na to řekneš? Nemuseli jste to tady zazdít, protože vaše zvědavost odkrývala věci, které je lépe nechat spát?“
„No, ano,“ připustil váhavě Kinifor, „ale to ještě v dobách, kdy jsme jeskyni teprve poznávali. Cihly ti také leccos napoví, když víš, jak se z nich dá číst.“
Gerin to věděl. Cihly nebyly rovné ze všech stran, nahoře byly vypouklé a vypadaly jako spousta spálených bochníků chleba. Pocházely od Kizzuwatnanů z pradávných dob těsně předtím, než se lidé vůbec začínali shromažďovat ve městech, učili se číst a psát a opracovávat bronz. Dlouze se zadíval na cihly. Přece není možné, aby pocházely z tak dávné doby... nebo snad ano?
Po prvním dlouhém pohledu následoval další. Cihly ve tvaru bochníků nebyly u Kizzuwatnanů v oblibě dlouho: vyžadovaly při stavbě mnohem více malty než cihly běžného tvaru. Tady už část malty - snad jen Biton ví, před kolika staletími byla umíchaná - začala praskat a odpadávat; na kamenné podlaze jeskyně ležely drobné úlomky.
Fox na ně zamračeně ukázal. „Když jsem tudy procházel posledně, nepamatuju se, že by se zeď hroutila.“
„JJoteď jsem si toho nevšiml,“ přiznal Kinifor. „Některý večer, až odejdou všichni prosebníci o Sibylinu radu, sem budeme muset poslat zedníky, aby vroubky času napravili.“ Jeho smích zněl hladce a plynule, připomínaje nízké tóny flétny. „Jestliže zábrana dokázala zamezit přístup čemukoliv, co se za ní nachází, po celá ta dlouhá léta, jistě už těch pár dní bude představovat jen bezvýznamné prodlení.“
„Ale“ Grerin ztichl. Kněz měl nejspíš pravdu. Přesto — nešlo o letité hromadění škod. I kdyby se mýlili oba dva, k poškození došlo nedávno.
Průrva pokračovala hlouběji do země. Kinifor vedl Gerina a Vana kolem dalších zdí střežených kouzly. Na několika místech spatřil Fox na zemi další odpadanou maltu. Mohl by přísahat, že při poslední návštěvě tu bylo čisto, ale už se o tom znovu nahlas nezmínil. Kinifor prostě žádné starosti nepřipouštěl.
Kněz zvedl ruku na znamení, aby se jeho společníci zastavili. Nakoukl do komnaty před nimi a přikývl. „Urození pánové, můžete vejít. Vyžadujete ke své otázce pro Sibylu soukromí?“
Soukromí by Gerina stálo zvláštní úplatek. Zavrtěl hlavou. „Ne, můžeš poslouchat mou otázku i Sibylinu odpověď. Není to žádné velké tajemství.“
„Jak myslíš.“ Kiniforův hlas zněl rozmrzele; většina lidí, kteří uvažovali na otázkou tak důležitou, aby se zeptali Sibyly, ji také pokládali za tak významnou, že ji nesvěřovali nikomu jinému než Bitonovi. Tak se Gerin rozhodl při poslední návštěvě. Teď mu však bylo jedno, zda kněz poslouchá, neboť se vyptával na osud svého syna.
Kinifor ustoupil stranou, aby Fox s Vanem mohli vstoupit do Sibyliny podzemní komnaty. Stejně jako minule Grerin žasl nad trůnem, na němž seděla. Ve světle pochodní vydával třpytivé, perleťové pablesky, jako by byl vytesán z jediné černé perly. Pouhé přemítání nad perlorodkou, která by urodila takovou perlu, roztočilo jeho fantazii na plné obrátky.
„Je to nová Sibyla,“ zamumlal Van velmi tiše.
Grerin přikývl. Namísto prastaré, vyprahlé babizny, která v této komnatě přebývala při jeho předchozích návštěvách Ikosu, před nimi seděla pohledná, asi pětadvacetiletá žena v jednoduché lněné bílé říze, připevněné kolem levé paže a sahající do půli lýtek. Zdvořile pokývla hlavou, nejprve směrem ke Kiniforovi, pak ke svým tazatelům.
Když však promluvila, zdálo se, zeje to znovuzrozená i
stará Sibyla. „Přistupte blíže, chlapci,“ pronesla ke Gerinovi a Vanovi. Její hlas zněl zvučným kontraaltem s příměsí pradávné vážnosti. Přestože Fox i cizinec byli starší než ona, v porovnání s božskou mocí, již představovala, nebyli chlapci, ale nemluvňata. Gerin ji bez váhání uposlechl.
Všechno mu připadlo přirozené. Při pohledu na mladou Sibylu se poprvé zamyslel nad tím, jaký život tady vedla. Bitonova ústa v zemi vyžadovala celoživotní celibát: dokonce musela přísahat, že se nikdy ani nedotkne opravdového muže. Zůstávala tady, hluboko pod zemí, den za dnem pronášela svá proroctví, bůh se zmocňoval znovu a znovu jejího těla, a jejími jedinými společníky i nad zemí (aspoň si říkal — doufal — že je jí dovoleno opustit komnatu, jakmile

odejdou prosebníci) byli eunuchové a možná nějaké služky. Tak musela žít po všechny své dny.
Zachvěl se. Připadlo mu to spíše jako boží trest než odměna.
„Co by ses chtěl dozvědět od mého pána Bitona?“ zeptala se Sibyla.
Gerin nad formulací své otázky přemýšlel po celou cestu z hradu Fox až sem. Pokud bůh obdržel dvojznačnou otázku, tazatel musel očekávat dvojznačnou odpověď; Biton byl dokonce známý tím, že nacházel dvoj smyslnost i tam kde nikdo jiný. Fox se zhluboka nadechl a řekl: „Je můj syn naživu a zdráv, a jestliže ano, kdy a kde se znovu shledáme?“
„Tak se mi zdá, že to jsou hned dvě otázky,“ ozval se Kinifor zamítavě.
„Ať rozhodne bůh,“ odpověděl Gerin, na což kněz zdráhavě přikývl.
Bylo zjevné, že Biton pokládá otázku za přijatelnou. Mladou Sibylu zachvátilo šílenství s mnohem větší intenzitou než stařenu. Oči zvrátila v sloup a bez ohledu na svou zdrženlivost sebou začala mlátit na trůnu. Hlas vycházející z jejího hrdla byl cizí; jednalo se však o stejný mocný baryton, jaký vydávala její předchůdkyně — Bitonův hlas:
„Mluvíme o Sibylině zkáze, (o dítě tolik nestrachuj se):
Utíká z Ikosu hrůznou vřavou
(Durenův osud by nemusel být tak strašný více).
Vše končí, tak zní slib,
stvrzen znesvěceným zjevením.“
Bůh opustil svá ústa na zemi stejně náhle, jako do ženy vstoupil. Sibyla se ve smrtelné slabosti zhroutila do křesla.
„Pánové, pán Biton promluvil,“ řekl Kinifor. „Teď musíte odejít, aby se Sibyla mohla uklidnit a připravit se na dalšího návštěvníka.“
„Ale Sibyla — nebo Biton, když chcete — mi toho moc neřekl,“ protestoval Gerin. „Většina veršů se týkala vás, ne toho, na co jsem se ptal já.“
„Je mi líto,“ vrtěl hlavou Kinifor. „Bůh promlouvá tak, jak chce, ne jak by si kdekdo přál. Kdo jsi, smrtelníku, že pochybuješ o našem pánovi?“
Na to neměl Gerin žádnou přiměřenou odpověď, jen se cítil frustrován, že se nedověděl nic podrobnějšího, už proto, že kvůli tomu musel absolvovat dlouhou a těžkou cestu ze své tvrze.
Něco málo se dověděl: Biton ho ubezpečil, že už nemusí mít strach. Ale co když to znamená, že je Duřen již po smrti? Kdo mohl znát boží záměry? Místo, aby mohl Gerin vyloučit dvojznačnost, si jen přidělal další starosti. S povzdechem se otočil k odchodu.
Van ještě pohlédl na Sibylu, která byla stále v bezvědomí.
„Neměla by už přijít k sobě? Asi sem teď těžko můžete přivést někoho dalšího, když je víc mrtvá než živá.“
Kinifor otevřel ústa, jako by chtěl něco říct. Ale než tak učinil, rovněž na Sibylu znovu pohlédl a svraštil čelo.
„Je to - neobvyklé,“ připustil. „Už se měla probrat a zeptat se mě, co bůh skrze její ústa vyjevil.“
Gerin k ní zamířil, ale pak si vzpomněl, co pro ni znamená sloužit Bitonovi. Jakýkoliv jeho dotek by ji znesvětil a znemožnil jí nadále tuto funkci zastávat. Vzpomněl si zároveň na poslední větu proroctví, ale pak potřásl hlavou. Zeptal se Kinifora: „Dohlédnete na ni, zatímco se my vrátíme sami zpátky do chrámu?“
Stejně tak mohl navrhnout podpálit chrám. „Nikdy!“
vykřikl eunuch. „Zaprvé, můžete snadno zabloudit — špatně zahnout a už se nikdy nedostat ven. A za druhé, některé chodby vedou k pokladům, které v chrámu nevystavujeme. Nikdo, kdo není členem Bitonova společenství, je nesmí vidět.“
„Vím, co Biton dělá se zloději,“ protestoval Gerin, ale Kinifor zavrtěl hlavou tak vehementně, až se mu tučná tvář roztřásla.
Van, jako vždy, promluvil k věci: „Co ale teď s tou holkou?“
Kinifor přešel k ní, shýbl se a přidržel jí ruku před nosem a ústy, aby se ujistil, že dýchá, a nahmatal puls. Když se napřímil, tvářil se velmi znepokojeně. „Nemyslím, že v nejbližších minutách zemře. Nechte mě vás vyvést zpět na zemský povrch, však ona bude v pořádku.“
„Cha!“ řekl Van. „Mám spíš pocit, že se staráte jen o Bitonovo zlato a poklady než o jeho Sibylu.“
Kinifor odpověděl uraženým mlčením. Ale byli na knězově území, nikoli na svém, a tak Kiniforovi předali vedení a vraceli se dlouhou temnou chodbou zpět do chrámu. Van kněze následoval jen velmi neochotně za neustálého bručení a ohlížení se.
Ke Kiniforově cti postupovali svižně. Kinifor své rozměrné tělo protlačoval chodbou tak rychle, jak jen mohl, a na konci chodby funěl jak pes po dlouhém běhu. Překvapivě brzo se nad nimi v ústí chodby objevilo denní světlo, které dosud stínilo Kiniforovo tělo. Gerin přimhouřil oči a zamžikal, aby se zbavil oslnění.
„No sláva,“ odfrknul si drsně vyhlížející chlapík, který v chrámu už nedočkavě čekal na své setkání s vědmou. „Vezmi mě dolů, knězi, a rychle.“
„Obávám se, že nemohu, pane,“ zavrtěl hlavou Kinifor. „Sibyla je indisponována, a nebude schopna tlumočit boží hlas o něco déle, než je obvyklé.“
Když to zaslechl další kněz v chrámu, rychle ke Kiniforovi přispěchal a zeptal se, co se stalo. Ten rychle vysvětloval. Dva Bitonovi sluhové rychle zmizeli v ústí jeskyně. „Jestli nepřijde k sobě, budeme ji muset vynést,“ řekl jeden z nich.
Elabonský válečník, jehož knězi odbyli, zvolal: „To je urážka!“ Protože na to ale nikdo nijak nereagoval, pronesl ještě horší slova a tvář mu zbrunátněla a zrudla jako javorové listy na podzim.
Gerin pohlédl na jeho dlouhý, přímý nos a pak muži do očí. „Víte, koho mi připomínáte, pane?“ otázal se chladně.
„Mého čtyřletého syna, který se rozčílil, když jsem mu řekl, že nedostane žádné borůvky v medu, dokud nedojí večeři.“
„Kdo k čertu jsi, že se mnou mluvíš tímhle tónem?“ řekl chlapík a pravou rukou se dotkl jílce meče.
„Gerin Fox, ,“ řekl Gerin, napodobuje tentýž pohyb levou rukou. „A můžeš být rád, že neznám tvé jméno, nebo že

nechci.“
Muž se zamračil, ale neustoupil. Gerin uvažoval, jestli zde v Bitonově chrámu nebude muset opět bojovat, stejně jako při své minulé návštěvě. Chrámový komplex měl své strážné, ale většina z nich byla venku, aby chránila poklady Bitonova chrámu před nenechavými prsty zlodějů.
Pak kdosi zavolal od vchodu do svatyně: „Kdokoliv vytáhne zbraň na Gerina Foxe, tím spíše, pokud s ním bude Van Silná paže, je blázen. Samozřejmě, ty se, mládenče, jako blázen i chováš, takže je v tvém případě asi vše v pořádku.“
Rozzlobený Elabonian se otočil. „A co je ti do toho, ty inteligente?“ zahromoval, nedbaje na to, jestli a kolik má s sebou nově příchozí vojáků.
Muž přešel od vchodu dlouhými kroky až k němu. Byl vysoký, asi čtyřicetiletý, s hrubým obličejem, pyšným nosem a tmavýma chladnýma očima, které Gerinovi připomínaly jestřába. Řekl: „Byl bych blázen, kdybych mířil za svými cíly a nevěnoval přitom pozornost Gerinu Foxovi. Jsem velkovévoda Aragis, taktéž zvaný Lučištník.“
Když rozčílený muž zjistil, že se náhle ocitl mezi dvěma nejmocnějšími muži severu, rychle vychladl a zbledl. S posledním tichým zaklením obešel obloukem Aragise a zamířil ven z chrámu.
„Buď pozdraven,“ řekl Gerin. On a Aragis byli rivalové, ale nikoliv v otevřeném konfliktu.
„Ty rovněž,“ odpověděl Aragis a upřeně se na Foxe zahleděl. „Mohlo mě napadnout, že tě tu najdu. Jde o tvého syna, nebo se mýlím?“
„Ne,“ přiznal Gerin. „A co ty?“
„Jsem tu kvůli svým vlastním záležitostem.“
„Které nejsou mými záležitostmi,“ kývl Gerin. Aragis také kývl — jednou; choval se velmi stroze. Gerin promluvil: „Poslouž si. Ale ať už ti jde o cokoli, obávám se, že ti Sibyla asi moc neporadí.“
„A to proč?“ zeptal se Aragis podezíravě. To, že Gerin věděl něco, co on ne, ho dráždilo.
Dříve než mohl Gerin odpovědět, vrátili se zpět do chrámu dva kněži, kteří předtím zmizeli v chodbě k Sibylině jeskyni. Nesli ženu mezi sebou, bílou jako stěna a naprosto bezvládnou.
„Žije?“ vyděsil se Gerin.
„Žije, drahý pane,“ odpověděl jeden z eunuchů. „Ale dokud se neprobere, bude muset zůstat ve své chýši.“ Pokynul hlavou ve směru, kam se ji chystají odnést. „Ve své posteli si přinejmenším odpočine lépe než v podzemní komoře. A samozřejmě, lord Biton bude jejímu uzdravení nápomocen.“
Gerin by tomu i věřil, pokud by to znělo více jako konstatování a méně jako modlitba.
„Proč by to mělo pána Bitona zajímat?“ poznamenal Van, neomalený jako vždycky. „Dole to vypadalo, že už ho hra na věštění nebaví.“
„Fantazíruješ, dobrý pane, a zahráváš si s rouháním,“ odvětil kněz. Podporu hledal vKiniforovi, který poslední Sibylino proroctví slyšel.
Eunuch, jenž doprovázel Gerina a Vana, podivně zachrčel; znělo to jako koňské zařehtání. Pomalu odpověděl: „Ty verše by mohly znamenat naznačenou interpretaci. I když jiné výklady budou určitě pravděpodobnější.“
I toto poloviční připuštění způsobilo mezi dvěma přítomnými kněži šok. S mumláním odnášeli bezvládnou Sibylu.
Ozval se Kinifor: „Začínám se obávat, že dnes už k žádnému spojení s naším pánem Bitonem nedojde. Snad bude nejlépe, když se přítomní pánové odeberou do svých hostinců, kde posečkají na Sibylino zotavení. Budeme vás neprodleně informovat o tom, jak to vypadá, a poskytneme vám odpověď na vaše otázky bez nároku na další poplatek.“
„Nic jiného bych vám ani neradil.“ VAragisově hlase
zazněl takový příslib hrozby, jaký Gerin ještě v životě neslyšel. „A jestli to děvče zemře, předpokládám, že své stříbro dostanu zpátky.“
Eunuch zalomil rukou, jako by chtěl odehnat přízrak špatné budoucnosti. „Náš pán Biton by nepovolával jednu Sibylu za druhou po tak krátké době,“ prohlásil, ale jeho slova, podobně jako výroky ostatních kněžů, postrádala jistotu.
Před chrámem se shromažďovali lidé a neustával šum jejich mumlání. Kinifor vyšel ven, aby všem čekajícím na nádvoří oznámil, že jejich naděje, že vyslechnou věšteckou odpověď na své otázky, zůstane bohužel nevyplněna. Jejich reakce, podobně jako ve svatyni, se pohybovala od zvědavosti až po zlost.
Aragis se s jistou hrubostí otočil na Gerina. „Na co ses jí vlastně ptal, že ji to tak rozrušilo? Snad jsi jí nenabídl sňatek?“
Gerin tiše zanadával a vykročil směrem k lučištníkkovi. Na rozdíl od svého přítele, který se k němu užuž hrnul, se nakonec ovládl. „Musím ti snad připomínat, že je to moje věc?“ řekl. „Ale když už víš, proč jsem tady, tak co? Ptal jsem se po synovi, jak jsi sám uhádl.“
„Zatracená věc,“ odvětil Aragis. „Ten zkurvysyn, co to udělal, by se mohl ukázat u mě a chtít si mě tím získat na , svou stranu. U Dyause, jestli to udělá, vystavím mu hezky kříž a kluka máš zpátky tak rychle, jak dokážou klusat koně. Přísahám.“
„Jestli se tak stane, budu tvým dlužníkem,“ odpověděl Fox. „Lhal bych, kdybych tvrdil, že mě nenapadlo, že v tom máš prsty.“
Aragis se zamračil. „Protože jsme na severu dva nejmocnější, kroužíme kolem sebe jako vzteklí psi. Taky ti nevěřím, jak určitě dobře víš. Ale s tímhle nemám nic společného a ani se z toho nebudu snažit něco vytěžit. Ty by ses zachoval jinak, kdyby šlo o mého kluka?“
„Doufám, že ne,“ řekl Gerin. Aragis skousl, pak pomalu přikývl. Vypadalo to, že mluví upřímně, ale jeho tvář, jak si Gerin všiml už dříve, vyjadřovala to, co on potřeboval, ne to, co možná opravdu cítil. Byla to však schopnost užitečná pro vládce, jak Gerin až moc dobře věděl.
Ozval se Van: „Tak dobrá, Aragisi, pokud na nás nehodláš zaútočit, mohl bys nám třeba říct, proč přicházíš do Ikosu ty, jestli to není otázka života a smrti tvých statků, o kterých víme.“

Na chvíli se zdál Aragis vyveden z míry. Gerin si tím ovšem nebyl tak jistý. Když si Aragis cizincova slova promyslel, vrátil se mu jeho obezřetný výraz. Nakonec prohlásil: „Dobrá. Přijel jsem, protože se mi zdají zlé sny. Doufal jsem — pořád ještě doufám — že jim dá Sibyla nějaký význam."
„Jaké sny?" Gerinova zvědavost byla stejně předvídatelná jako fáze měsíců.
Aragis se znovu zarazil; snad nechtěl protivníkovi vyjevit svou slabinu. Ale po chvíli zamyšlení zamumlal: „Když tomu nerozumím já, ty nebudeš taky." Pak promluvil o něco hlasitěji: „Sny o strašlivých nestvůrách, které ničily mou zemi — a celý sever, pokud se nemýlím." Potřásl hlavou, jako by jej zmínka o snech nutila všechno vidět znovu.
„Taky jsem měl takový sen," pronesl Gerin rozvážně.
„A já taky," přidal se Van.
„Stejně tak hostinský, u něhož jsme tady přespávali," dodával Gerin. „Nelíbilo se mi to, už když jsme o tom mluvili sami s Vanem. Teď jsme čtyři—" Zarazil se. „Teď, když už jsme čtyři, musím přiznat — líbí se mi to ještě míň."
„I když se neshodneme v čemkoli jiném, Foxi, v tomhle jsme zajedno." Aragis si rukou promnul šedivějící vous. „Řekla ti o tom něco Sibyla, než omdlela? Jak zněl její verš?"
„Proč se ho rovnou nezeptáš, jak ho má dlouhýho, když už tak vyzvídáš?" ozval se Van.
Podobně jako jiní vypadal Aragis vedle hromotluckého cizince jako výrostek. Přesto se ho nezalekl a sáhl po meči, který mu visel u pasu. Dříve než mohl Van popadnout jednu ze svých smrtelných zbraní, jež u sebe nosil, Gerin zvedl ruku. „Nechte toho, oba dva," zvolal. „Aragisi, víš, nač jsem se ptal. Odpověď s tebou neměla nic společného, proto ti ji klidně zopakuji." Vzápětí tak učinil.
Aragis pozorně naslouchal a škrábal se na bradě. Když Gerin skončil, šlechtic neochotně pokývl. „To se mnou opravdu nemá nic společného. Možná je to dobrá zpráva o Durenovi. Ale ten zbytek? Ještě nikdy jsem neslyšel - ani nezaslechl - odpověď plnou tolikeré zkázy. Není divu, že Sibyla omdlela."
„Rád bych věděl, jestli to nějak souvisí s těmi sny," poznamenal Van.
Aragis s Gerinem se po něm ohlédli. Jako by ožili stejnou vůlí, oba provedli gesto zahánějící špatné znamení. „Zmizni, přízraku," zvolal Aragis. Fox horlivě přikyvoval.
Znovu promluvil Van: „Tohle není znamení, které by se dalo zahnat překřížením prstů."
„I malý hraboš se může zakousnout do orlích pařátů," odvětil Gerin. „V jednom případu z tisíce, nebo z tisíce tisíců, se mu podaří orla donutit, aby ho pustil. Se zlými znameními jeden nikdy neví, které může odehnat, tak se je pokoušíš odehnat všechny."
Teď se zamyslel Van. „Něco by na tom být mohlo. Vím, co by se mělo udělat ze všeho nejdříve, když vám teď Sibyla nemůže dát, co chcete."
„A to?" zeptal se Gerin, i když tušil, že odpověď zná. Van nezklamal: „Vrátíme se zpátky do hostince a vyzunkneme tolik piva, aby nám byla všechna znamení a Sibyly na háku."
„Když už jsme tu skončili, měli bychom se vydat rovnou zpátky na hrad Fox," prohlásil Gerin, i když sám svým slovům nevěřil.
Van pohlédl na slunce. „Chceš se vydat na cestu těsně před polednem a přenocovat pak přímo uprostřed strašidelného lesa? Sorry, kapitáne, ale to je ten nejhloupější nápad, jaký jsem od tebe kdy slyšel."
Gerin dokázal vždy přiznat chybu a byl na to hrdý. „Máš pravdu. A když už máme ztvrdnout další den v hostinci, proč si ho nezpříjemnit pitím?"
S pochybnostmi pohlédl na Aragise. Zdvořilá rozmluva s největším protivníkem na severu byla jedna věc, den zpříjemněný popíjením zase jiná. Aragis si jej prohlížel se stejnými pochybami. Fox si uvědomil, že zatímco on a samozvaný vévoda jsou dva zcela rozdílní lidé, jejich postavení jim přinášelo společné cíle. To jej velmi znepokojovalo; nikdy dříve se duševně nepokoušel vžít do Aragisovy kůže.
Po chvíli trapného ticha problém vyřešil Lučištník: „Cesta zpět na mé statky je celkem přímá. Jestli se rovnou vydám na cestu, dostanu se z lesa ještě před soumrakem. Asi hned vyrazím."
Napřáhl ruku. Gerin ji přijal. „Ať se stane cokoli, doufám, že se přes to dostaneme, aniž bychom museli jeden druhému kuchat játra z těla," prohlásil. „Jediný, kdo by z toho těžil, je Adiatunnus."
Aragisovy oči opět získaly výraz orla na lovu. „Slyšel jsem, že k tobě poslal svoje lidi. Prý ses obával, jestli ti neunesli kluka. Říkáš, že ses s ním nespojil."
„Přesně tak," odpověděl Gerin. Já se propadnu do pekla, jestli bych se měl dát do holportu s Trokmoici."
Očekával, že Aragis vyřkne něco podobného. Nedočkal se. Aragis pouze přikývl na znamení, že slyšel, co říká, a pak si odešel vyzvednout svůj vůz či kočár, v němž do Ikosu přijel.
„Studenej čumák," poznamenal Van. „I když podle mě nepatří mezi ty, co by si dělali nepřátele bez rozmyslu."
„Nemýlíš se," odvětil Fox. „Dříve jsme se setkali jenom párkrát, takže přesně nevím, jaký opravdu je. Ale co udělal pro rozkvět svých statků, mluví samo za sebe. Už jsi slyšel, co udělal, když jeho muži ulovili dlouhozubce, který se živil dobytkem z jeho vesnic?"
„To se ke mně nějak nedostalo," řekl Van. „Pověz mi o tom."
„Nechal postavit kříž a mrtvolu toho zvířete na něj přibít, aby tak varoval ostatní jeho druhu — a navíc taky každého, kdo by si s ním chtěl zahrávat."
„Hmm, tak to vážně stojí za zamyšlení," pronesl Van. „No, pojďme pomalu za ním pro naše koně."
Zvířata a povoz je očekávaly za oploceným nádvořím chrámu. Kněz, který jejich vůz předtím odvážel dovnitř, teď stál naštěstí opodál. Gerin tak nemusel nikoho přesvědčovat, že si nepřivlastňuje cizí majetek. Když nastupoval, ukázal na dřevěnou chatu s doškovou střechou stojící nedaleko. „Tam přebývá Sibyla, když zrovna nevěští?" zeptal se.
„Ano, můj pane," odpověděl kněz. Na jeho hladké tváři se zračily obavy. „Viděl jsem, jak ji tam před chvílí odnášeli, a slyšel jsem zvěsti tak podivné, že se mi tomu ani nechce věřit: dokonce i ti, co ji nesli, vypadali zmateně. Podařilo se

vám ji ještě zastihnout ve věšteckém transu?“
„Ano. Vlastně přišla do bezvědomí hned poté a už se neprobrala.“ Aniž by opakoval prorocký verš, Gerin knězi vypověděl, co se v podzemní komnatě přihodilo.
Koutky eunuchových úst ještě poklesly. „S Bitonovým přispěním se brzy zotaví,“ zvolal. „Dobrý bůh k sobě nepovolává dvě Sibyly tak rychle za sebou. V době, kdy se hledá panna, jejímiž ústy by promlouval, trpí chrám dlouhým rozvratem.“
„Nemluvě o příjmech, o něž přijdete, když je věštírna prázdná,“ poznamenal Gerin, vzpomínaje si na váček stříbrných, který vtlačil do knězových buclatých dlaní.
Avšak eunuch odpověděl ublíženě: „O penězích jsem se nezmínil jediným slovem.“ Možná byl opravdu zbožný. Už se staly podivnější věci, pomyslel si Gerin. Zatáhl za opratě a vedl koně zpět k hostinci.
Hostinský s vrchním podkoním jej uvítali před domem. „Hodláš poctít můj hostinec svou přítomností ještě jednu noc?“ vyptával se horlivě hostinský. „Pevně věřím, že u Sibyly všechno proběhlo hladce. Doslechl jsem se, že v chrámu došlo k nějakým zmatkům.“ Stejně jako každý se velmi zajímal o klepy.
„Ne v chrámu — pod ním,“ odpověděl Van. Gerin ho nechal, aby sám vylíčil, co se přihodilo. Cizinec byl lepší vypravěč než on. Gerin vždy mluvil stroze, předkládal fakta, ať hovoří sama za sebe, zatímco Van je okrášlil a vyšperkoval jako nějaký minstrel.
Když skončil, hostinský spráskl ruce. Hluboce se poklonil a pravil: „Skvělé, můj pane. Jestli tě někdy unaví způsob života, který vedeš, jsi u nás vždy vítán. V mém hostinci si na živobytí vyděláš, protože příběhy, které vyprávíš, mi sem přivábí nové zákazníky a ty ode mě dostaneš podíl.“
„Děkuji, pane, ale ještě nejsem tak daleko, abych vysedával u ohně a vydělával si na večeři historkami,“ odpověděl Van. „Jestli však mně a Gerinovi přineseš velký džbánek plný piva, bude to čin hodný zapamatování.“
Aby působil ještě přesvědčivěji, Gerin jemně zacinkal stříbrňáky. Hostinský pohotově zareagoval. Jak Gerin s Vanem vstupovali do výčepu, už pokřikoval rozkazy na sloužící. Dva muži funící námahou vynášeli ze sklepa velikou amforu. Hned za nimi přicházel muž se širokým hrncem plným hlíny. Fox se tomu divil do chvíle, než do nádoby zapíchli hrot amfory.
„Na dřevěné podlaze by nestála, chápete?“ poznamenal hostinský. „A jestli ji vy dva nějakou náhodou vyprázdníte, sami budete mít s rovnováhou potíže.“
„Výborně. Přesně o to nám jde,“ zaburácel Van. „Jestli máš naběračku, příteli, můžeme si sami dolévat, jak budeme chtít. Ach, tady je. Skvělé. Až se dostaneme do stavu, kdy nebudeme schopni stát, byl bys tak hodný a přikázal svým lidem, aby nás odnesli ďo postele?“
„Už jsme to dělali několikrát, teda více než několikrát,“ odvětil jeden z pomocníků. „Za vás ale budeme chtít příplatek.“ Vypadal, že je připraven se bránit v případě, že by si Van jeho slova špatně vyložil, ale cizinec zaklonil hlavu a dal se do burácivého smíchu, až se otřásal celý výčep.
Hostinský kroužil kolem Gerina jako včelka kolem dosud nerozvitého květu. Foxovi brzy došlo proč. Stříbrem sice zacinkal, ale dosud žádné neukázal. Svou chybu hned napravil. Hostinský se při přebírám mincí téměř hlavou dotkl kolenou, což pro něj nebylo snadné, protože byl skoro stejně kulaťoučký jako chrámoví eunuchové.
Po zaplacení už nechal hosty jejich osudu. Van naplnil oba poháry, jeden podal Gerinovi. Zvedl ruku s číší nad hlavu. „Zmatek věštbám!“ zvolal a nechal si červenohnědé pivo vtéci do hrdla. Spokojeností si dlouze povzdechl: „Aáááách!“ Gerin pil také, ale mnohem pomaleji. Když upil polovinu poháru, postavil ho na stůl a pravil: „Chudák Sibyla. Doufám, že už se probrala.“
„To já taky,“ přiznal Van. Netrpělivě mlaskl. „No tak, kapitáne, dopij, ať ti zase můžu nalít. Tak je to lepší.“ Svižně zapracoval s naběračkou. Než do sebe hodil další pohár, pokračoval: „To by mě zajímalo, jestli ženské s takovou jiskrou stačí, že ji celá léta naplňuje jenom slovo boží, a to bez chlapa. Přiznám se, že bych si to s ní nevyměnil ani za nic.“
„Sám jsem o tom uvažoval, když jsem ji uviděl v té komnatě namísto té staré babizny. Ta už musela být šílená,“ odvětil Gerin. „Nemyslím si, že by Biton promlouval k někomu, kdo by nebyl ochoten mu naslouchat.“
„Hm, možná ne.“ Van mu pod stolem uštědřil kopanec. „Na co si připijeme teď?“
Gerin bez váhání pozvedl pohár a prohlásil: „Dyausovu i Bitonovu kletbu na toho, kdo unesl Duřena.“ Jedním dlouhým douškem pohár vyprázdnil, i když měl co dělat. Van souhlasně zahlaholil a pil s ním.
Po chvíli přestali s přípitky a dali se do nepřerušovaného popíjení. Gerin se palcem a ukazováčkem strefoval do špičky nosu. Nos měl znecitlivělý, což bylo znamením počínající opilosti. Napůl opilý pak náhle došel k názoru, že se mu nechce skončit pod stolem.
Van naplnil svůj pohár, zalovil naběračkou v amfoře, vytáhl ji a s bryndáním ji sunul ke Gerinově. Když ji obrátil, aby jantarový mok vtekl do poháru, znenadání přelil. Zamračil se na Foxe. „Jsi pozadu.“ Jen námaha, s níž vyslovil „pozadu“, napovídala, kolik naléval sobě.
„Vím. Pokračuj beze mě, jestli se ti chce. Kdybych se měl dneska zpít, zpiju se do lítostivé nálady. Už teď to cítím. Smutku mám dost, i když mám smysly pohromadě.“
Cizinec na něj pohlédl s podivným výrazem. Gerin potřeboval chvilku, aby ten pohled rozpoznal; na necitlivé tváři s tvrdými rysy svého přítele nevídal lítost často. Pak Van promluvil: „Jádro tvého problému je, kapitáne, že tě smysly neopouštějí bez ohledu na to, jak moc se opiješ. Já jsem jako většina lidí. Po chvíli přestanu myslet. A je to příjemný, když si to tu a tam zopakuju.“
„Když myslíš,“ odpověděl Gerin. „Už je to tak dlouho, co se zabývám svými úvahami, že už se bez nich asi brzy neobejdu vůbec. Cítil bych se pak jako nahý - hůř než nahý.“
„Ubožáčku.“ Van se opil natolik, že si pouštěl pusu mnohem více na špacír než jindy. „Řeknu ti jedno: před mnoha lety jsem pochopil, že je blbost nutit člověka, aby šel směrem, který se mu nelíbí. Tak si dělej, jak chceš. Já se hodlám

zchlastat pod obraz. Zítra budu mít hlavu jako vnitřek trokmoiského bubnu, ale to mě bude trápit až pak.“
„Dobře,“ řekl Gerin. „Vlastně jsi promluvil moudře, víš?“
„Já? Pchá!“ zvolal Van rozhořčeně. „Neznám žádné moudro. Vím jenom, že mi pivo chutná, že se cítím skvěle, když jsem v nějaký holce, a že nějaká ta přátelská potyčka je tou nejlepší zábavou pod sluncem. Co víc potřebuju?“
„Vlastně nic.“ Fox vypil dost piva na to, aby zůstal bolestně vážný. „Spousta lidí se nespokojí s tím, aby jejich přátelé“ — málem promluvil o lidech, které mají rádi, ale jeho neklamný instinkt mu napověděl, že by to pro Vana bylo příliš velké sousto — „zůstali takovými, jací jsou. Pořád se je snaží předělávat na něco, čím by podle nich měli být.“
Van zavrčel: „Bláznovství,“ a víc už neřekl nic. Znovu zanořil naběračku a pak se dal chraplavým hlasem do zpěvu jakési odrhovačky v jazyce, který Gerin neznal.
Cizinec pak během odpoledne zaútočil na pohár ještě několikrát, až pivo konečně začínalo uspokojovat jeho touhu po pomstě. Když se naposled vracel od amfory ke stolu, křižoval cestou jako loď mířící do přístavu za silného větru. Jak si zprudka sedl, křeslo zaúpělo, ale nápor vydrželo.
Po několika dalších pohárech se dokonce ještě zmohl i na úsměv, když k jejich stolu přišel sluha s chlebem a šťavnatou hovězí pečení. Jídelním nožem si uřízl kus, který by nasytil i hladového dlouhozubce, a systematicky ho začal pořádat. Jednotlivá sousta zaléval dalšími doušky piva.
Po dlouhých letech přátelství už Gerina cizincovy možnosti neohromovaly, i když v něm stále probouzely respekt. Hostinský pozoroval Vanovu spotřebu jídla a pití s úžasem; evidentně litoval, že si nenechal zaplatit víc. Gerin se také cpal hovězím, ale Vanovi se nemohl zdaleka rovnat.
Soumrak se rozpustil do noci. Pochodně, namáčené do tuku, aby vydávaly více světla, kouřily a praskaly v bronzových stojanech. Gerin naposledy vyprázdnil pohár, postavil ho na druhý konec stolu a vstal. Pohyboval se pomalu a s rozvahou; na nic jiného by se už toho večera nezmohl. „Jdu do postele,“ oznámil.
„Škoda, škoda, ve džbánu ještě pořád zbývá nějaké pivo,“ odpovídal Van. Vstal, aby se podíval na dno. „Není ho moc, ale něco málo ano.“
„Ani mi to nepřipomínej,“ zvolal Fox. „Už teď vím, že budu mít zítra ráno bolehlav; proč to ještě urychlovat?“
„Ty!“ vykřikl Van. „A co já?“ Na jeho tváři se znovu rozlila lítost, tentokrát spíše sebelítost — když už došel k plačtivé náladě, pak bylo jasné, že pil s opravdu velkou vervou.
Gerin stoupal po schodech nahoru. Musel vynakládat námahu, jako by s každým schodem stoupal na stále vyšší horu. Vítězně — as břichem plným piva — vystoupal do prvního patra. Podlaha se pod ním houpala jako na moři, ale do pokoje, který s Vanem sdílel, se dostal, aniž by se opíral o zeď nebo lapal po dveřích. To bylo také svým způsobem vítězství.
Vodou ze džbánu si vypláchl pusu, i když věděl, že v ní do rána bude mít žumpu. Pak se svlékl a bezvládně padl na postel, doufaje, že si ji Van nevybere také a nerozmáčkne ho. Otázkou zůstávalo, jestli se cizinec dostane do patra.
Někdy uprostřed noci se Fox zmateně posadil na posteli. Zíral před sebe a srdce mu zoufale bušilo. Hlava mu třeštila, ale toho si nevšímal. Děs snu, který ho vyburcoval z těžkopádné dřímoty, jej uvedl do tvrdé skutečnosti, vedle níž byla kocovina ničím.
Nejhorší bylo, že si nedokázal vybavit, co vlastně viděl — možná byla temnota snu tak dokonalá, že selhala i jeho fantazie. Tmou se kradlo něco hrůzného.
Pokoj, v němž ležel, byl také tmavý, ale ne natolik, aby neviděl. Světlo všech ostatních měsíců doplňovalo El-leba, který zářil oknem dovnitř a na podlaze vykresloval křížové stíny. Na vedlejší posteli chrápal Van jako bronzová pila prořezávající se vápencem.
Zrovna když se Gerin snažil sám sebe přesvědčit, že sen, i když děsivý, byl pouhým snem, a pokoušel se znovu usnout, cizinec se zavrtěl a zasténal. Foxe udivilo, že se vůbec může pohnout; místnost páchla zvětralým pivem.
Van vykřikl — nikoliv v elabonštině, nebyla to vůbec slova, ale výkřik zvířete v nejvyšší nouzi. Zašmátral velikou rukou a vytáhl nůž. Vyskočil na nohy, nahý a hrůzný, oči zíraly v naprostém šílenství.
„Uklidni se,“ zvolal Gerin naléhavě dříve, než ho Van v omámení napadne. „Je to jenom sen. Lehni si a prospi se.“
„Sen?“ promluvil Van podivným, nejistým hlasem. „To
nemohl být jenom sen.“ Jako by se trochu stáhl, když se mu vracelo vědomí. „U všech bohů, asi máš pravdu. Ale nemůžu tomu uvěřit.“
Položil nůž na zem, posadil se na okraj postele a obrovským loktem si zaclonil oči. Gerin to chápal; když si uvědomil, jak jemu třeští hlava, nechtěl být ve Vanově kůži. Cizinec znovu vstal, tentokrát aby použil nočníku. To také Gerin chápal.
„Až skončíš, podej mi ho,“ ozval se.
„Měl jsem dojem, jako bych byl v černé díře,“ řekl Van s údivem. „Něco se na mě určitě dívalo, ale já ani nezahlídl lesk očí — byla příliš velká tma. Jak můžu bojovat s něčím, co nevidím?“ Zachvěl se a pak zavrčel. „Kéž by mi upadla hlava. Oči mě bolí i z měsíčního světla.“
„Taky jsem měl takový černý sen, i když si z něj nepamatuju tolik co ty,“ odvětil Gerin. I přes kocovinu byl schopen uvažovat. „To je zvláštní. Vypil jsi mnohem víc než já, ale přesto si toho víc pamatuješ. To by mě zajímalo proč.“
„Kapitáne, je mi úplně jedno“ Vanovu odpověď přerušilo zděšené zasténání, které přicházelo oknem spolu s nepřirozeně jasným měsíčním světlem. Fox rozeznal strachem protknutý hlas hostinského.
Více než hlavobol, více než jeho hrůzný sen to byl strach, který způsoboval, že nemohl znovu usnout. Van už nepromluvil, ale podle toho, jak sebou házel, bylo zřejmé, že má stejné potíže.
Snídaně následujícího rána nepatřila mezi šťastné chvíle. Gerin pojídal jahelnou kaši a přivřenými víčky hleděl do denního světla. Van si v okovu u studny před hostincem vytáhl vodu a přelil si ji přes hlavu. Když vešel dovnitř, voda z něj crčela a prskal. Misku s kaší, již mu hostinský nabízel, se zachvěním odmítl.
Hostinský se ze všech sil snažil být veselý a široce se usmíval, ale když se jim podíval do očí, vkradla se mu do tváře

nejistota. Postupně se přestával přetvařovat a nakonec byl skoro stejně zasmušilý jako trpící hosté. „Doslechl jsem se něco o naší Sibyle, vážení pánové," pronesl.
„Mluv," naléhal Gerin. „Aspoň budu moci uvažovat nad něčím jiným než jen nad svým utrpením." Na Vanovi bylo vidět, že není schopen souvislé řeči, ale aspoň přikývl — opatrně, jako by se bál, že mu upadne hlava.
Hostinský se dal do řeči: „Slyšel jsem, že pořád leží na loži, kam ji uložili kněží, a tu a tam sebou cloumá, jako by měla zlé sny."
„Rád bych věděl, jestli jsou stejné jako ty moje a Vanový," ozval se Gerin, „temnota a neviditelní tvorové, kteří se v ní pohybují."
„Viděl jsem — nebo spíše neviděl — minulou noc totéž." Hostinský se teatrálně zachvěl. Očima zabloudil k Dyausovu oltáři nad krbem. Král bohů dokázal udržovat na uzdě duchy, ale nyní se zdál bezmocný.
Van zachroptěl, pak promluvil: „To by mě zajímalo, co se minulou noc zdálo Aragisovi." Nešeptal, pouze používal jen malou část svého hlasu: víc by mu přivodilo bolest.
„Určitě nebudeš jíst?" zeptal se Gerin. „Dneska bychom měli urazit dlouhou cestu. Musíme se dostat přes le, a taky přes tu vesnici, kde nás posledně naháněli."
„Rozhodně ne," prohlásil tiše Van. „Mohl bys být dol rou kvočnou, kapitáne, ale kdybych do sebe teď něco nasoukal, asi bychom pak ztráceli čas zastávkami v lese. Musel bych to totiž zase vyhodit."
„Jak myslíš," odvětil Fox. Kaše nijak nedráždila, all v žaludku mu zůstávala jen nejistě. Když se postavil, cítil jak se v něm houpá. „Pojďme tedy nahoru obléci si zbroj I když nám není nejlíp, bude lépe, když se trochu ozbi jíme."
„Dobrá," odpověděl Van. „Sice by mi udělalo líp, kdybysme tu ještě chvíli zůstali — asi tak rok nebo dva — ale jinak máš pravdu." Opatrně odkráčel ke schodům a pak vzhůru. Gerin ho následoval.
Skřípot a vrzání kovu o kov Foxovi způsobovaly bolení hlavy a s Vanem to bylo podle jeho mumlání ještě horší.
„Nedokázal bych bojovat ani v případě nejvyšší nouze," prohlásil Gerin. „Snad kdybych mohl někoho odstranit vlastními zvratky, ale na víc se nezmůžu."
„Jak říkáš," prohlásil Van, „ale ať už je to, jak chce, je to výběr mezi bojem a jistou smrtí, takže udělám všechno, abych bojovat dokázal."
„Fajn," kývl Gerin. „Jestli si ale myslíš, že budu chtít dneska bojovat, tak se mýlíš."
„Ani já nechci," souhlasil Van. „Věc se má tak, že si tě boj může najít sám."
„A proč si myslíš, že si beru zbroj?" Gerin několikrát pokrčil rameny, jak se snažil brnění co nejlépe usadit, pak si nasadil na hlavu bronzovou helmu. S povzdechem dodal: „Pojďme."
„Chviličku." Van si připevňoval lícní díly své okázalé helmy, pak přikývl. Podle zoufalého pohledu bylo zřejmé, že také zažívá bolest. S předzvěstí bolesti, která měla následovat, prohlásil: „A to budeme muset po zbytek dne poslouchat skřípot kol toho našeho zatraceného vozu."
Na to Gerin nepomyslel. Sotva si to uvědomil, žaludek se mu znovu obrátil. „S tím musíme něco udělat," prohlásil. • .
„Zůstaneme o něco déle?" navrhoval Van.
„Už jsme zůstali příliš dlouho, kvůli tobě a tvé kocovině. Ať se propadnu, kdybych tu měl prožít další den s rukama v klíně a čekat, až dopiješ další džbán piva — přiznávám, že bych ti s tím pomáhal," rychle dodal Fox. Zatahal se za vous.
Jasné a účelné uvažování s třeštící hlavou nebylo ani trochu jednoduché. Po několika minutách však luskl prsty. „Mám to! Poprosíme hostinského o hrnec husího nebo slepičího sádla. Bohové vědí, že to sice nebude úplně dokonalé, ale mělo by to skřípot zmírnit do té míry, abychom ho vydrželi."
Van se pokusil o první dnešní úsměv. Napřáhl se, jako by chtěl Gerina poplácat po zádech, ale raději si to rozmyslel. „U bohů, kapitáne, to nemůže uškodit," zvolal. „Už jsem si myslel, že to budeme muset trpět celý den."
„Není třeba trpět, pokud nemusíš," řekl Gerin. „A já si nedovedu představit lepší využití rozumu než ve chvílích, kdy může odpomoct od strádání."
Hostinský trochu udiveně přinesl hrnec slepičího sádla. Fox se mu pokusil vysvětlit, nač sádlo potřebuje. Hostinský se zatvářil zmateně, ale přikývl.
Gerin se nasoukal pod vůz a obě nápravy řádně pomazal. Když se znovu postavil, Van poznamenal: „Budeme přitahovat mouchy."
„Jistě," odvětil Gerin. „Po chvíli se to zhorší a začne to smrdět, a někdo to bude muset seškrábat. Dneska to ale bude tišší. Myslíš, že to za to stojí?"
„Ech, no jasně, přít se s tebou nebudu." Vanův smích jen vzdáleně připomínal jeho obvyklý výbuch, ale stačilo . to.
„Když nad tím tak Uvažuju, já jsem ten, kdo obvykle nemyslí na nic jiného než dnešek, zatímco se ty strachuješ o zítřek, nebo o příští rok nebo o dobu, až tvému vnukovi zešediví vous. Je to zvláštní, že si teď tak přizvukujeme."
Fox se nad tím zamyslel jen na chvíli. „Tolik filozofie tak brzy ráno? Raději už pojeďme."
„Tak dobrá," odpověděl Van. „Mohl bych tě co nejponíženěji poprosit, aby ses na první část cesty ujal opratí? Myslím si, že tobě to neuškodí tolik jako mně."
„Souhlasím." Gerin se vyškrábal na sedátko v přední části vozu a uchopil opratě do mozolnatých dlaní. Van se usadil za ním, pohybuje se s opatrností starce.
„Nechť vám náš pán Biton oběma požehná, dobří muži," zvolal podkoní.
Gerin máchl opratěmi. Koně se zapřeli do postrojů. Vůz se rozjel vpřed a přestože chřestil a skřípal, nevrzal zdaleka tolik jako prve. Vanoví se na tváři zračila unavená spokojenost. „To je teprve první stupeň," zamudroval. „S trochou štěstí budu mít pocit, že žiju, někdy v poledne."
„Doufám, že já také," přidal se Gerin. Vyjel ze dvora před stájí a do prostoru před hospodou. Vůz byl hlučný, ale přesto tak tichý, aby byl Gerin spokojený.
Hospodský stál ve vchodu a jak jej vůz míjel, hluboce se klaněl. „Nechť vám oběma žehná velký Biton," řekl podobně

jako podkoní. „A když vás cesta opět zavede do Ikosu, jste v mém skromném hostinci vítáni.“
„Předtím, než Říše znemožnila průchod přes Kirs, se takhle nechovali,“ zamumlal Gerin. „To měli hostů až na půdu, někteří spali ve stájích. Bylo jim úplně jedno, jestli ještě někoho z nich někdy uvidí.“
„To mi připomíná jednu historku, kapitáne,“ pronesl Van, což byl jasný příznak toho, že už je mu lépe. „Už jsem ti vyprávěl, jak se učí opice sbírat pepř?“
„Ne, to jsem myslím ještě neslyšel,“ odpověděl Gerin. „Jak“
Dál se nedostal, protože koně zděšeně zafrkali. Gerin se je snažil uklidnit; jejich nečekané škubání způsobilo, že se vůz rozhoupal, jako by se náhle proměnil v loďku razící
si cestu po rozbouřeném moři. Pak zvolal Van: „Zemětřesení!“, a tu si Gerin uvědomil, že se opravdu chvěje celá země. Zemětřesení zažil jednou nebo dvakrát už před lety. Země se tehdy zachvěla, ale než v plné míře pocítil hrůzu, zase se zklidnila. Teď se však stalo něco jiného než tehdy. Chvění dál pokračovalo, jako by nikdy nemělo ustat. Přes hřmění země a praskání budov města Ikosu slyšel výkřiky děsu. Po chvíli si uvědomil, že ten nejhalasnější je jeho.
Několik hostinců a domů se zhroutilo. Když se Fox podíval k Bitonovu chrámu, s hrůzou zjistil, že zářivé mramorové stavení se společně se zdmi chránícími posvátné místo taktéž proměnilo v hromadu sutě.
Jakmile se země konečně zklidnila a ztichla, Gerin ucítil, že kocovina ustoupila a zmocnil se ho děs. Zíral na Vana, jenž mu odpovídal stejným pohledem. Jeho obvykle načervenalá pleť byla nyní mrtvolně bledá. „Kapitáne, tohle bylo hodně zlé,“ pronesl cizinec. „Už jsem zemětřesení párkrát zažil, ale tohle se nedá srovnat.“
„Souhlasím,“ kývl Gerin. Země se zatřásla znovu. Ucítil srdce v hrdle. Sesunul se z vozu a běžel k nejbližšímu domu, odkud se ozývaly bolestné výkřiky. Van běžel těsně za ním. Společně odtahovali klády a odhazovali kameny, až vyvlekli muže, který byl až na několik oděrek a rozmačkaného prstu jako zázrakem téměř v pořádku.
„Nechť vám bohové žehnají,“ pronesl muž a zajíkal se kašlem. „Je tam někde ještě moje žena.“ Bez ohledu na svá zranění se začal probírat troskami. Gerin s Vanem mu pomáhali. Z domů podél cesty vybíhali další lidé.
Pak někdo vykřikl: „Oheň!“ Nejspíš se rozšířil z krbu nebo z Dyausova oltáře, snad jej způsobil olej z rozbitých lamp. K nebi se vznášel zprvu tenký proužek černého kouře, který však rychle houstl. Brzy byly v plamenech všechny zhroucené domy. Křik lidí uvězněných ve staveních přehlušil nový děsivý lomoz.
Gerin společně s ostatními bojoval s ohněm. Bylo však málo věder a vody. Plameny narůstaly, šířily se a začaly pohlcovat i domy, které nerozbilo zemětřesení.
„Je to beznadějné,“ prohlásil Van. Kašlal a zajíkal se, a tvář měl umazanou od sazí. „Jestli odsud nezmizíme, tak se i s vozem a koňmi usmažíme.“
Gerinovi se myšlenka na útěk protivila, ale musel s přítelem souhlasit. Znovu se zadíval na zničený Bitonův chrám. „U bohů,“ řekl tiše a zachvěl se. Jako by ho bohové slyšeli, země se znovu otřásla. „To bych rád věděl, jestli o tom Sibyla věděla.“
„Těžko říct.“ Vanová tvář se vyjasnila. „Tak mě napadá: když se zhroutily zdi, strážní buď padli pod jejich troskami nebo jsou vyděšení k smrti, tak co nám brání v tom, abychom nabrali do vozu zlato z posvátného území?“
„Jsi odvážnější než já, když chceš riskovat Bitonovo prokletí,“ řekl Gerin. „A co mrtvoly těch lidí, co se tam pokusili krást?“ Van se nejprve zatvářil vzdorovitě, pak přemýšlivě. Gerin pokračoval: „Ale vydejme se tam stejně. Musíme zjistit, jestli nemůžeme pomoci ubohé Sibyle. Jak znám ty hamižné kněze, budou se tak strachovat o chrám a své poklady, že by mohli na Sibylu lehce zapomenout — třeba je pořád ještě v bezvědomí.“ Představa, jak leží v troskách, v pasti a bezvědomí a možná dokonce zapomenutá, v něm vzbudila novou vlnu hrůzy: nedokázal si představit horší smrt.
„Máš pravdu, kapitáne.“ To už se Van vyhoupl na vůz a bez zdráhání se zmocnil opratí; snad to byl také šok způsobený zemětřesením, který mu dal zapomenout na ranní bolesti. Gerin se vyškrábal vedle něj. Koně zaržáli strachem, neboť kouře přibývalo. Fox pokládal za štěstí, že jim neutekli, když začalo hořet.
Během zemětřesení se zhroutily zlaté a slonovinové sochy Rose a Orena — padly a roztříštily se na kusy, z nichž byly vyrobeny. Orenovu hlavu doplňovala masivní zlatá koruna, třpytící se rubíny, safíry a smaragdy. Při zemětřesení odskočila a odkutálela se za rozvalenou mramorovou zeď ohraničující Bitonovo posvátné území.
Gerin s Vanem na sebe pohlédli a v hlavách se jim zrodila stejná myšlenka. Tolik zlata - Fox zašeptal modlitbu usmíření k Bitonovi a seskočil z vozu. Popadl hlavu mrtvého vládce, připraven ji odhodit při prvním náznaku prokletí (zbožně si přál, aby se to stalo brzy). S reptáním nad vahou zlata hlavu a korunu zvedl a vhodil je na korbu vozu.
„Nějakou chvíli se nebudeme muset starat o peníze,“
poznamenal Van, který zářil, a dokonce i zdrženlivý Fox přikývl.
Zemětřesení uhodilo tak brzy ráno, že se za Sibylou snad ještě nikdo nevypravil. Před jejím obydlím stál jen jeden vůz a kočár. Chatrč naštěstí dosud stála.
Když viděl, že je Sibylino obydlí neporušeno, Fox zaváhal. „Možná bychom se měli vydat rovnou domů,“ pronesl nejistě. „Ti chlápci se o ni už postarají.“ Dírou ve zdi ukázal na postavy pobíhající kolem zhrouceného chrámu.
Van se tam zahleděl také. Jeho oči byly bystřejší než Gerinovy, snad díky tomu, že na rozdíl od Foxe netrávil čas hleděním do vybledlých rukopisů na křehkých svitcích. Popadl palcát zastrčený za pasem. „Kapitáne, podívej se pořádně. Ať už je to kdokoli, myslím, že bys nechtěl, aby se o Sibylu postarali zrovna oni.“
„Cože? To jsou přeci kněží a zrovna—“ Gerin se odmlčel a podíval se znovu a pořádně. Uvědomil si, tam kněží sice jsou, ale všichni leží nehnutě na zemi a nad nimi se sklánějí podivné bytosti, které nebylo snadné na pozadí trosek rozeznat. Nepohybovaly se ale ani nevypadaly jako lidé.
Jedna z nich zvedla hlavu a zadívala se na ně. Tlamu měla potřísněnu krví. Gerin nevěřil, že je to zranění — ve skutečnosti tvor právě rozsápal jednoho z knězů.
Jak Van popadl palcát, Gerin nahmatal luk. Nestvůra vyběhla směrem k vozu. Fox si stále nebyl jistý, zda je to člověk nebo zvíře. Chodilo to po dvou, ale čelo to mělo těsně nad očima (ty byly malé a podlité krví) zešikmené vzad, a ústa

byla plná zubů stejně hrůzostrašných, jako byl chrup dlouhozubce.
Po zádech mu přeběhl mráz. „Zemětřesení muselo rozbít zdi v podzemí," vykřikl. „A tohle se tak dostalo na svobodu."
„Nejspíš máš pravdu," odpověděl Van. „Ale nemyslíš, že bys udělal nejlíp, kdybys to sestřelil dřív, než nás to zakousne? Ať už to předtím snědlo cokoli, nezdá se, že by ho přešel hlad."
Při pohledu na bestii Gerin málem zapomněl, že v rukou třímá luk. Vytáhl z toulce šíp, nasadil ho, natáhl a jediným ladným pohybem vypustil. Zvíře se nenamáhalo kličkováním nebo uhýbáním; nejspíš luk nikdy dříve nespatřilo. Šíp tvora zasáhl přímo doprostřed rozložité hrudi.
Popadl ho do drápů, chraplavě zavřeštěl a pak se zhroutil na zem.
Křik upoutal pozornost dalších dvou nestvůr. Kolik jich jenom v podzemí mohlo přežívat? A jak dlouho? Ať už byla odpověď jakákoli, teď se dostaly na povrch a bažily po pomstě na lidech, kteří je k dlouhému životu v podzemí přiměli — a stejně tak na každém, do koho mohly zanořit krvežíznivé zuby.
Než se nestvůry vrhly směrem k vozu, vyrušil je hlouček chrámových strážných. Napadly je se zuřivostí divokých šelem. Strážní měli sice k dispozici kopí, meče a brnění z bronzu a kůže, ale nestvůry se zdály mnohem rychlejší a silnější než obyčejný člověk.
Gerin rvačku zběžně obhlédl. „Jestli se do toho přimícháme, dočkáme se leda smrti," řekl Vanovi. „Kolem trosek chrámu se těch zatracených nestvůr motá ještě mnohem víc."
„Tak pojďme sebrat Sibylu a zmizme odsud dříve, než ji najdou a zjistí, že by jim mohla chutnat," prohlásil Van. Za jiných okolností by to znělo jako černý humor. Při vzpomínce na zkrvavená ústa nestvůry, již zastřelil, to Gerin chápal jako věcnou poznámku.
Van zabrzdil vůz u Sibylina příbytku a Gerin okamžitě seskočil na zem. Dveře byly snad následkem zemětřesení otevřeny dokořán. Gerin vběhl dovnitř.
Kdyby otřesy neshodily hrnce z poliček a lampy ze stolů, Fox by si pomyslel, že zde přebývá nějaký bohatý sedlák. Vápnem nabílené stěny oživovaly gobelíny a místnost doplňoval kvalitnější nábytek, než bylo obvyklé. Stolky však ležely převrácené a hliněná kamna v rohu místnosti praskla.
Sibyla ležela na posteli, stále ještě v bezvědomí. Když k ní Gerin přistoupil, země se znovu zachvěla. To téměř stačilo k tomu, aby utekl z domu ven ve strachu z Bitonova hněvu. Ale pak si řekl, že zemětřesení do kompetencí prozřetelného boha nepatří. Kdyby se Biton hněval, projevil by svůj nesouhlas mnohem konkrétněji.
Sibyla měla na sobě stejné lněné šaty jako v komnatě pod zničeným chrámem. Napadlo jej, jestli se pod jeho dotekem neprobere. Když ji zvedl, pohnula se a něco zamumlala, ale oči neotevřela. Spěchal zpátky ke dveřím.
„Je to dobré, nestvůry ještě bojují," prohlásil Van, když se vracel. „Ta holka v tvým náručí je docela hezká, i když ti nepatří, ale ve rvačce nám moc nepomůže."
„Bezbožníku," poznamenal Gerin. Blížící se hluk souboje na posvátném území u chrámu jej však varoval. Jak jen nejjemněji dokázal, uložil Sibylu do zadní části vozu. Znovu cosi nesrozumitelně pronesla, ale nevzbudila se. Posadil se vedle Vana a opět popadl luk a šíp. Nachystal si zbraň a zvolal: „A teď rychle pryč."
„Jak říkáš." Van trhl opratěmi. Koně vyrazili vpřed s radostí, že se mohou vzdálit zdroji svého děsu. Jak vůz kodrcal dírou v plotu, objevila se nestvůra. Gerin ji zastřelil. Van pobídl koně ke klusu. Po okraji hořícího Ikosu pak zamířili do starého lesa.

V.

Krátce po poledni se SiX^. byla probrala. To už měli více než polovinu cesty lesem za sebou. Gerin předpokládal, že na ně budou čekat spadlé stromy přes cestu jako další příznak zemětřesení, ale nic takového se nestalo. V lesích snad k žádným otřesům ani nedošlo.
„Skvělý," odvětil Ván, když si toho všiml. „Třeba les pohltí i ty nestvůry z Ikosu."
„Kéž by," zasnil se Gerin. „I když na to nemůžeme spoléhat, protože" Zarazil se, když se vůz zhoupl. Nebylo to zemětřesení, jak se zprvu obával. Ohlédl se a zjistil, že se Sibyla posadila. Kývl směrem k ní. „Přeji hezký den, lady."
V očích se jí zračil nezměrný zmatek. „Vám dvěma jsem před chvílí věštila," pronesla, ale hlas jí náhle selhal. Gerin se trochu zarazil: poté, co skrze její tělo promlouval Biton, téměř zapomněl, že má také vlastní hlas.
„Nebylo to před chvílí," pronesl. Uvažoval nad tím, jak jí vysvětlí, co se přihodilo. „Stalo se to už včera; zmítala ses v Bitonově transu déle než jeden den."
„To je nemožné. To se mi nikdy nestalo," zvolala zlostně. Ale po chvíli se znovu zatvářila zmateně. „Jestliže však nemluvíš pravdu, proč se mi tak moc chce? Zastav na chvíli, prosím tě." Van zatáhl za opratě. Koně vděční za chvíli odpočinku se začali pást po stranách cesty.
Gerin seskočil z vozu a obešel ho. Pozvedl ruku. „Lady, prosím, pomůžu ti dolů, aby sis mohla ulevit."
Stáhla se, jako by jí chtěl pomoci z vozu dolů, aby ji pak znásilnil. „Zešílel jsi?" Hlas měla chladný jako zimní počasí. „Nemohu se dopustit jakéhokoli kontaktu s nevykleštěným mužem. Jestliže se tak stane, nejsem už více Sibylou."
Fox se zhluboka nadechl a dlouze vydechl. Neuvědomovala si, jak se dostala do vozu. Nemohl jí to vyčítat, ale neznamenalo to, že pro něj bude snazší jí to říct. „Lady, obávám se, že k tomu, abych ti zachránil život, jsem se tě dotknout musel. Bohové vědí, že je mi to líto, ale neměl jsem jinou možnost." Zopakoval jí věštecké verše, které mu sdělila, a vypověděl jí hrůzy toho rána.
Při jeho slovech Sibyla čím dál více bledla. „Lži," zašeptala. „Jsou to určitě lži. Zničil jsi mě a teď se snažíš obrátit má vlastní slova proti mně a přesvědčit mě, že jsi to všechno udělal pro mé dobro?" Otáčela hlavou jako štvané zvíře; při pohledu na hlavu Orena Stavitele ze zlata a slonoviny se jí rozšířily oči. Gerin si původně myslel, že snad už více zblednout nemůže, ale mýlil se. „Tys -to vzal?" zvolala. ‚A náš pán Biton tě nezasáhl, aby tě usmrtil?"
Gerinovi hlavou probleskla rychlá odpověď; než však mohla projít jeho ústy, spolkl ji. „Nic mi neudělal, lady. Když

jsem ji bral, ležela mimo svaté území. Jak už jsem říkal, zemětřesení obrátilo vše vzhůru nohama. Chrám je v troskách. Netuším, co se stalo s komnatou, kde jsi věštila, ale zemětřesení asi rozbořilo ochranné zdi, které bránily nestvůrám, aby vystoupily na povrch."
Van se otočil a dodal: „Jak sis možná uvědomil, Foxi, mohlo to být i obráceně. Vzpomínáš na kousky odpadané malty, které jsme viděli při úpatí těch zdí, když nás Kinifor vedl k lady? Nestvůry se možná celá léta snažily rozbít kouzlo, které je drželo pod kontrolou, a když se jim to konečně podařilo, došlo nejspíš i k tomu zemětřesení."
„Máš pravdu; mohlo se to přihodit i takto," souhlasil Gerin. „Ale na tom teď nezáleží." Znovu obrátil svou pozornost k Sibyle. „Lady — máš nějaké jméno?"
Poslouchala je, jako by byli dva šílenci, kteří si náhodou ve svém pomatení mysli velmi dobře rozumějí. Když jí Fox položil otázku, cukla sebou. Potřebovala chvíli na rozmyšlenou. Nakonec pronesla: „Jmenovala jsem se... Se-latre. Jméno mi vzali, když jsem se stala Bitonovými ústy, ale vzpomínám si na ně." Na tváři se jí objevil hořký úšklebek. „A můžu si tak nechat říkat zase, protože kvůli vám už nemohu bohu více sloužit. Jestli je pravda všechno, co tady říkáte, měli jste mě tam raději nechat zemřít."
„Lady... Selatre... Kéž bych se mýlil, ale obávám se, že ne. Říkám ti, že do západu slunce nebude v Ikosu živ nikdo kromě nestvůr, které vyšly z Bitonova chrámu. Jak hluboké a široké jsou jeskyně, a kolik nestvůr skrývaly — nevím. Ale nemohl jsem tě tam nechat, aby tě znesvětily svými zuby aparáty, stejně jako ty mi neodpovíš na otázku, co způsobilo tvé bezvědomí," řekl Gerin.
Selatre odvětila: „Jestli si myslíš, že jsi mi prokázal laskavost, tak se mýlíš. Ztracená, poskvrněná... jak teď můžu jenom doufat, že se vrátím zpět do světa, když jsi mi vzal smysl mého života?"
„Žila jsi i předtím, než ses stala Sibylou," zavrčel Van. „A na světě žije spousta lidí, kteří zažili mnohem větší strasti než ty. Běž do lesa, zalej tam kapradí, vrať se a my ti dáme chleba, uzenky a pivo. S plným břichem hned vypadá celý svět růžověji; určitě máš hlad jako vlk, když jsi spala víc jak celý den."
Selatre nad dobře míněnou radou ohrnula nos, ale protože neměla na vybranou, po chvíli přikývla. Gerin znovu zvedl ruku, aby jí pomohl z vozu, ale ona se opět stáhla s takovým odporem, že ruku znovu spustil. Rovněž okázale od vozu poodešel a nechal ji sestoupit samotnou.
„Co uděláme, když bude chtít utéct zpátky do Ikosu?" řekl tiše Vanoví, když zmizela mezi keři u cesty.
„Jestli je ta husa tak hloupá, necháme ji," odpověděl cizinec. „Podle mě není."
Gerin vybalil jídlo, které Van Sibyle přislíbil. Trvalo jí to o něco déle, než očekával, takže už začal uvažovat nad tím, jestli neutekla. Představa, jak ji nahánějí tajemným lesem, se mu ani trochu nezamlouvala. Ale když už se začal obávat, že jim nic jiného nezbývá, s nevyzpytatelným výrazem ve tváři se vrátila. Ukázal na jídlo z cestovních zásob, ale podávat se jí ho nepokoušel. Jestli si nepřeje, aby sejí dotýkali, pak je to její věc.
Tiše poděkovala, pak se vrhla na chléb, uzenky, cibuli a pivo, jako by nejedla hned celých deset nebo dvacet dní, ne jenom jeden. Ještě jedla, když se z velké dálky od západu ozvalo chrčivé vřeštění. Nebyl to medvěd, dlouhozubec, vlk ani žádné jiné zvíře, které kdy Gerin zaslechl. Chlupy na pažích a šíji se mu zježily.
Ozval se Van: „Podle mě je to jedna z těch nestvůr z jeskyní."
Selatre odložila kus chleba, který ukusovala. „Zní to hrozně," pronesla a zachvěla se. „Slýchávala jsem to ve svých děsivých snech. Myslím, že vám začínám věřit."
Hostinský přece říkal, že se jí zdávají zlé sny. Stalo se to dneska ráno, pomyslel si Gerin s údivem. Připadalo mu to jako před dávnými věky, v jiném světě. Podle všeho se už svět jaksi změnil.
Pak promluvil: „Také jsme v našich snech vídávali nestvůry — ale dneska jsme je viděli naživo v chrámovém komplexu."
„A jestli si to nechceme zopakovat, měli bychom vyrazit," poznamenal Van. „Odhaduju, že teď nejdou konkrétně po nás, jenom zkoumají terén. Ale jestli na nás natrefí, na pouhý přátelský rozhovor nesázím."
Gerin odstoupil od vozu a nechal Selatre, aby sama nastoupila. Až ji přivede na hrad Fox, bude to pro ni dost nepříjemné, když bude každý náhodný dotyk pokládat za zneuctění. Totéž jí provedl on, přesto s tím nemohl nic dělat. Kousl se do spodního rtu. Na to teď není čas. Pravá chvíle přijde, až se dostanou do bezpečí.
Obrátil se na Vana: „Budu chvilku řídit. Aspoň si tvá hlava trochu odpočine."
„Není třeba," odpověděl cizinec. „Od chvíle, co začalo zemětřesení, jsem si na ni ani nevzpomněl."
„Já jsem na tom stejně," prohlásil Gerin. „I když bych si takovou léčbu po prochlastané noci určitě nevybral."
„Ani já ne, Foxi, ani já ne." Van se rozesmál, ale rázem ztichl: tichem lesa se rozlehl další chrčivý řev. Cizinec zatáhl za otěže a otočil se dozadu, aby z vozu vytáhl bič. Práskl jím nad hřbety koní. Gerina napadlo, že to ani nemusel dělat, protože zvířata byla vyděšená a táhla ze všech sil.
Ozvala se Selatre: „Dávej pozor, prosím, když ses nakláněl, málem ses mě dotkl." Seděla schoulená ve vzdáleném rohu vozu, jako by si byla jistá, že Van šmátrá po ní.
„Lady — Selatre — nechceme ti ublížit, ani tě nepova-líme na cestu, abychom tě znásilnili nebo cokoliv podobného." Cizincův hlas zněl, jako by svou trpělivost držel oběma rukama na uzdě. „Za prvé, já i Gerin dáváme přednost ochotným holkám. A za druhé, jestli si myslíš, že jsem ti teď lhal, tak jsme tě mohli mít cestou nejmíň čtyřikrát, než ses probrala."
„To vím," odpověděla tiše. „Mě však poskvrňuje každý dotyk, i když není necudný. Lorde Gerine, uznávám, žes to myslel dobře, když jsi mě z mého domu vynesl. Ale ztráta pocitu jednoty s bohem, vědomí, že už mým prostřednictvím nikdy nepromluví, protože už pro něj nejsem čistou nádobou... čeká mě teď dlouhý a prázdný život."
Fox se nasupeně nadechl. „Biton by už tvým prostřednictvím stejně nikdy nepromluvil, i kdybych tě ponechal svému osudu. Kdybychom tě nezachránili, stala by ses do hodiny žrádlem nestvůr. A tomu já říkám krátký a prázdný život; jen břicho nestvůry by bylo spokojeně plné."
Otočil se, aby se podíval, jak to Selatre přijala. Nechtěl na ni být zlý; vždyť se právě dostala do situace, již by si dříve

ani nedokázala představit a na niž nebyla připravena. Kdyby uhodil příliš tvrdě, byl připraven se omluvit.
Kjeho úžasu se neurčitě usmála. „Život je asi lepší volbou než smrt. Dobrá tedy; nevyčítám ti to - příliš.“
„Děkuji, lady.“ Mohl by — a se svou povahou k tomu neměl daleko — svou odpověď doplnit dávkou sarkasmu. Avšak tentokrát to myslel upřímně. Tato Sibyla — ne, vlastně bývalá Sibyla - se snažila přizpůsobit okolnostem; on by mohl přinejmenším udělat totéž.
Když se dostali z tajemného lesa, který obklopoval Ikos, a vstoupili do lesů, jaké jsou stejné na celém severu, stíny se už prodlužovaly. Jakmile se ocitli v normálním lese, objevilo se znovu působení zemětřesení, a nešlo jen o pár vyvrácených stromů křižujících cestu.
Odstranění všech kmenů by vyžadovalo nevolníky poloviny vesnice. Van je objížděl porostem. Jak se prodíral vpřed, poznamenal: „Nechtěl bych zajíždět moc daleko. Člověk neví, jestli by se dostal zpátky.“
„Tak je to tedy,“ ozvala se Selatre. „Dovolili jste mi, abych si do lesa odskočila, a doufali jste, že se mě tak zbavíte?“
Van zakašlal a vyprskl. „Ne, lady, nic podobného. A kdyby ano, měl bych za to, že jsi dost svatá, aby ses nebála.“
„Možná jsem bývala, kdysi,“ odpověděla Selatre a znovu ji přepadl smutek. „Teď už ne.“
Dál pokračovali mlčky. Gerin mrkl na zapadající slunce a poznamenal: „Uděláme dobře, když se poohlédneme po tom místě, kde jsme přenocovali posledně, za tou svobodnou vesnicí. Dozví se tak o nás až brzy ráno, až budeme projíždět.“
„Jestli ovšem někdo z nich přežil zemětřesení,“ dodal Van. „Obávám se jenom jedné věci, kapitáne - nepočítaje duchy, kterým nemáme co nabídnout — těch nestvůr, co jsou nám v patách.“
„Duchové jim v noci cestovat nedovolí...“ Gerinův hlas zněl do ztracena. „Aspoň doufám,“ přiznal. Uvědomil si, že ani netuší, jestli mohou být duchové nestvůrám z jeskyní vůbec nějak nebezpeční.
„Celou noc jet nemůžeme,“ prohlásil Van. „Bez ohledu na to, co nám můžou provést duchové, koně potřebují odpočinek, pokud o ně nechceme přijít. Zastavit musíme. Doufám jenom, že vybereš nějaké slušné místo.“
Malou boční stezku, kde přespali před několika dny, našel k Foxovu údivu Van. Gerin ji poznal také - ale až ve chvíli, kdy k ní dorazili. Při příchodu ze západu vypadaly značky jinak než z východu, a tak by sám odbočku nejspíš přejel.
Cizinec se začal zabývat rozděláváním ohně. Gerin s lukem v ruce vešel do lesa, aby se pokusil ulovit nějaké zvíře pro oběť duchům. Když už se povážlivě šeřilo, aniž by mezitím objevil jediného ptáka či jiné zvíře, razil si právě cestu mezi kameny. Zde se mu podařilo chytit vykrmenou ještěrku s dlouhým ocasem dříve, než mohla uprchnout do úkrytu. Kroutila se v jeho sevření a kousla ho bolestivě
do prstu. On však nepustil a s klením ji donesl do tábořiště.
Van se tvářil pochybovačně. „Nic lepšího nemáš?“ zeptal se a užuž vstával. Slunce již zmizelo za obzorem a duchové začínali dotírat. Zamračil se. „Prořízni jí hrdlo, rychle. Musí to stačit.“
Gerin provedl oběť a odhodil bezvládné tělo. Nahlédl do jamky, kterou dříve vyhloubil. Jak se zdálo, krev ani nesmočila prach na dně. Začal uvažovat nad tím, jestli by neměl pokračovat v lovu, aby chytil ještě něco dalšího.
I přes ubohou oběť se noční duchové přesto vzdali svých zlých výpadů a zdáli se nějak mírnější než jindy, když nocovali venku. Trochu ho to zmátlo, ale neměl v úmyslu si na své štěstí stěžovat. Z vozu vytáhl vak se zásobami. Selatre přijala kousek chleba. Dával si velký pozor, aby se její prsty neotřely o jeho.
Jen tak z nudy zvolal: „Lady, zdá se, že svátost, již přináší z Ikosu — obávám se, že jsi poslední svátost z Ikosu — nám pomáhá odhánět duchy.“
„Už nejsem svatá,“ odpověděla zachmuřeně. „A nejsi Sibylou, máš pravdu,“ přisvědčil Gerin. „Rád bych věděl, co ta další. Ty ses Bitona nezřekla; to on se rozhodl, že tě opustí. Jak by to tedy mohla být tvoje chyba?“
Zatvářila se polekaně a více nepromluvila. Znovu sebou trhla ve chvíli, když Gerin s Vanem losovali, kdo bude mít první a kdo druhou hlídku. Zavrtěla však hlavou nad svou pošetilostí. „Jistě, tady je to nezbytné,“ říkala napůl pro sebe. „Kdo by to dělal za vás?“
„Žádné strážce chrámu jsme s sebou nevzali, jak sis možná všimla,“ přisvědčil Van. Vstal a prošel se; Gerin vyhrál a hodlal celou první hlídku prospat. Cizinec pokračoval: „Poslyš, lady, dokud neprobudím Foxe, můžeš si vzít moji deku; pak ti on půjčí svoji.“
„Jste oba šlechetní,“ řekla Sibyla, když viděla, jak Fox přikyvuje. Než se zabalila do kostkované vlněné přikrývky a uložila se ke spánku, přemístila se na opačnou stranu ohniště, než ležel on.
Van musel pak s Gerinem nejen třást, ale i ho mlátit, než se probudil. Cizinec přes uhlíky ukázal na Selatre. S úšklebkem pronesl: „Je to holka z masa a kostí - ona
chrápe.“ Úsměv zmizel. „Jak ji teď ale mám probudit a vzít si přikrývku, aniž by si myslela, že ji chci znásilnit? Vždyť ji to napadne, jen její člověk dotkne.“
„Jestli chceš, vezmi si moji,“ navrhl Gerin.
„Ta je pro mě moc malá; vždyť víš, že mám větší než normálně,“ odvětil Van. „V nejhorším si ji vezmu, ale fakt bych se raději zavrtal do té svojí.“
Gerin se zamyslel. Uprostřed noci se mu uvažovalo hůře. Nakonec však prohlásil: „Dostanu ji.“ Vstal a brouzdal se kolem stromů, až našel dlouhou suchou větev. Pak přistoupil k Sibyle a šťouchal do ní klackem tak dlouho, až se probudila a posadila se.
„Jak si dovoluješ na mě položit své ruce“ začala. Pak si uvědomila, že Gerin nic takového nedělá. Bledé světlo dohasínajícúio ohně a všech měsíců kromě Elleba (ten ještě nevyšel) prozrazovalo její zmatek. „Aha,“ řekla nakonec a nakláněla hlavu směrem ke Gerinovi. „Tvůj přítel chce zpátky deku, je to tak? A ty jsi přišel na způsob, jak mi to dát vědět, aniž by ses mě dotkl. Zajímalo by mě, jestli bych si taky tak věděla rady.“ Odhodila přikrývku a postavila se. „Tady máš, Vane Silná paži.“
Van si svlékl brnění a vzal si přikrývku. Selatre poodstoupila, aby se ujistila, že se jí opravdu nedotkl. Dokud se

neuložil, hleděla stranou. Ještě než přijala Gerinovu deku, pronesla: „Dovol, abych si nejdříve odskočila do lesa.“
Kvůli duchům nešla daleko (jejich kvílení, jak se Gerinovi zdálo, za její nepřítomnosti zesílilo), a vrátila se opravdu brzy. Než však dorazila, Van už hlasitě chrápal. Tvrdil sice, že Selatre také chrápe, ale Fox pochyboval o tom, že by vydávala tak ohlušující zvuky jako on.
Bývalá Sibyla se zachumlala do Gerinovy přikrývky a zachvěla se, pokoušejíc se najít pohodlnou polohu. Chvíli sebou vrtěla, zatímco Gerin chodil sem a tam, aby se probudil. Nakonec Selatre prohlásila: „Nemůžu usnout.“
„Myslím, že na tom není nic divného, když jsi spala celý den a noc a pak ještě kus následujícího dne,“ odvětil Gerin.
„Pořád tomu nemůžu uvěřit.“ Selatre vzhlédla k nebi. Po chvíli si Gerin povšiml, že pozoruje měsíce. Když znovu promluvila, v hlase jí zazněl údiv: „Tiwaz je blíže k Mathovi, než by měl být, a příliš se vzdálil zlatému Nothosu. Proto mluvíš určitě pravdu, a to svědčí i pro skutečnost vašeho vyprávění.“
„Lady, nelhal jsem ti já ani Van.“ Foxe to rozčílilo; riskoval život, aby ji zachránil, a ona ho pořád považuje za obyčejného únosce? Jeho podrážděnost se projevila jízlivým úšklebkem, když utrousil: „Pevně věřím, že se necítíš pošpiněná pouhou rozmluvou s mužem.“
Cukla sebou, jako by ji udeřil. „Ne,“ odpověděla bezvýrazně. „I když—“ Otočila se k němu zády a znovu se začala halit do jeho přikrývky.
„Omlouvám se.“ Okovanou podrážkou svých sandálů začal škrábat o mělký kořen vyrůstající ze země. „Neměl jsem to říkat. Mluv si, jak chceš, budu poslouchat.“
Napadlo jej, jestli mu vůbec věnuje pozornost; po tak výsměšné poznámce by se jí ani nedivil, kdyby ho ignorovala. Ona se k němu však po chvíli obrátila a pozorovala ho s vážnou pozorností, jakou před chvílí věnovala měsíci. ‚tJá se omlouvám. O mužích obecně toho vím hodně málo, zvláště o baronech. Nejsi snad trochu jiný než ostatní?“
Pobaveně se zasmál. „Když to na severu říká každý, proč bys ty měla být výjimkou?“
„Nechtěla jsem tě urazit,“ odvětila Selatre. „Řečem, které se do Ikosu donesly poté, co si mě Biton vyvolil, abych se stala Sibylou, nebylo možné nic vytknout: vskutku ses s nejlepšími úmysly snažil, aby na tvém území setrvala životní úroveň Elabonské říše dokonce i potom, co se Elabon severu zřekl.“
„Je příjemné slyšet, že někde někdo pochopil, o co jde,“ řekl Gerin. „Jak je vidět, jiní to chápou lépe než mí vlastní vazalové.“ S velkým úsilím se přiměl zahnat neradostné myšlenky a změnil téma hovoru: „Jak se vlastně přihodilo, že si tě Biton vybral za Sibylu, která bude za něj promlouvat svými ústy?“
„Věděla jsem o té možnosti od chvíle, kdy jsem se stala ženou,“ odpověděla Selatre. „Jinak jsem byla úplně normální, až na to, že mi nikdy nezačala menstruace, což je jasným znamením prozřetelnosti, známým ve všech vesnicích v okolí chrámu. Ale tehdejší Bitonova ústa na zemi mu sloužila tak dlouho, že jsem ani nesnila o tom, že by si ji k sobě jednou konečně zavolal — a že by si pak vybral právě mě, abych zaujala její místo.“
„Jak jsi zjistila, že jsi to právě ty, koho si žádá?“ vyptával se dále Gerin.
„Přišel ke mně ve snu.“ Oči Selatre zmatněly. Místo na Foxe hleděla někam skrze něj. Pomalu pokračovala: „Byl to ten nejskutečnější sen, nejvíce podobný realitě, jak si jen umíš představit. Bůh — se mě dotkl. Nic víc k tomu nemohu říct. Nikdy se mi nezdálo nic tak živoucího a bezpečí toho snu se dá vyjádřit opakem děsu a hrůzy, které ke mně přicházely v těch zlých snech poslední dobou.“
Gerin přikývl. „Já vím. Byly to ty nejhorší, jaké jsem kdy měl, máš pravdu.“ Napadlo jej, jestli díky úzkému spojení s Bitonem a obecně s duchovnem měla sny živější než on. Nevěděl ale, jak to objektivně posoudit, a proto pokračoval jinak: „To ses pak vydala do chrámu a tam ses přihlásila?“
„Ne. Udělala bych to, ale hned následující den do naší vesnice přišli knězi. Některým z nich se Biton také zjevil ve snu a oni se mě vydali hledat.“
„Aha,“ pronesl Fox. Kdyby se ten sen zdál jenom Selatre, myslel by si, že jde jen o výplod její fantazie, ale když také kněží věděli, že si ji prozřetelný bůh vybral za následnici staré Sibyly, pak nebylo pochyb o tom, že se jí opravdu zjevil samotný Biton.
Nezměrně zvědavý Fox jí teď mohl položit otázku, o níž si myslel, že pro něj zůstane navždy nezodpovězena: „Jaké to je, když Biton promlouvá tvým prostřednictvím? Jak se cítíš nebo co si myslíš nebo jak by se to dalo říct?“
„Nepodobá se to ničemu, co znám,“ odpověděla Selatre. „Když jsem ve věšteckém transu, nevím o ničem; vždy se musím potom zeptat kněze, pokud tam se mnou nějaký zrovna je, jak zněla odpověď. Ale když se mě zmocňuje božská síla, než mě zcela ovládne“ Zmlkla, ale zachvěla se a její oči byly plné touhy. Nakonec dodala: „Už nikdy, nikdy více. Už nikdy.“
Téměř se rozplakala. Gerin najednou z hloubi duše věřil, že by opravdu raději zemřela, než by ztratila spojení s Bitonem; cítila to s téměř stejnou intenzitou, jako kdyby ztratila milence či manžela. Z chrámu však zbyla hromada sutin a po severu se šířily nestvůry, a spojení by bylo dozajista zničeno tak či tak. Kdyby tomu sám neuvěřil, asi by se utápěl ve vlastní vině.
Zdálo se, že snad Selatre situaci pochopila, i když velmi neochotně, protože dodala: „A teď, když už je všechno pryč, lorde Gerine, jaký život mi nabízíš na hradu Fox? Co chceš, abych dělala?“
Gerin otevřel ústa, když tu si uvědomil, že vůbec neví, co by odpověděl. Jaké postavení by na své tvrzi mohl nabídnout Bitonově bývalé Sibyle? Místo služky, aby ji kdejaký jeho vazal plácal po zadku? Mohla by se vrátit k vesnickému životu poté, co žila ve spojení s bohem? O tom pochyboval.
Když vtom ho něco napadlo. „Umíš číst a psát?“ zeptal se.
„Ne — Biton ke mně promlouval přímo, ne prostřednictvím spisů,“ odpověděla. „Ale vždycky jsem si říkala, že by se mi líbilo se učit.“
„Rád bych tě vzdělával,“ řekl. „Jednou z věcí, jak udržovat životní úroveň Elabonské říše, jak tomu říkáš, je pochopení toho, co zasahuje dál, než můžeš udržet ve své hlavě. Čím více je lidí, kteří umějí číst a psát, tím více je těch, co získávají

širší znalosti, které potřebuje civilizace. Učím co nejvíce lidí.“
„Budiž,“ pronesla Selatre. „Ale jak to souvisí s mým životem na hradě Fox?“
„Mám tam pěknou sbírku knih,“ odpověděl Gerin. „Ech, kdejaký bibliofil by se mi vysmál, kdyby mě slyšel, ale opravdu vlastním několik tuctů svitků a kodexů a dostávám další — staré od lidí, které o ně nemají zájem, tu a tam i nové. Myslím si, že bys je mohla dostat na starost, kdybys chtěla. Učila by ses z nich, zjišťovala bys, kde bychom mohli získávat další, mohla bys je opisovat v případě, že by o ně měl někdo zájem, což není za daného stavu severských území příliš pravděpodobné, ale člověk nikdy neví, co se může stát. Co říkáš?“
Dlouho neříkala nic, tak dlouho, až se začal obávat, že ji nějak urazil. Chtěl jí přece najít uplatnění, kde by mohla být užitečná, a ušetřit ji toho, co by sama pokládala za nedůstojné zacházení. Pak konečně prohlásila: „Nestydím se za to, že tě žádám o omluvu, lorde Gerine.“
„Proč?“ zeptal se polekaně. „Za co?“
„Navzdory tomu, co jsi právě řekl, musíš chápat, že jsem se potýkala s tím, proč jsi mě odvlekl z Ikosu,“ odpověděla. „Kdo by mohl vědět, co se mnou na svém hradě zamýšlíš? Vlastně jsem svou představu měla a nijak mě netěšila.“ Rozechvěle se zasmála. „A ty namísto abys mě strčil do své postele, mě strkáš do knihovny. Divíš se tomu, že jsem potřebovala chvíli, než ti odpovím?“
„Aha,“ odvětil Gerin. „Podle toho, co říkáš, ne.“ Také se na nějakou chvíli odmlčel, aby si svou odpověď rozmyslel, pak pokračoval: „Lady, je mnoho žen, které jsou ochotny na takový nátlak přistoupit; je jich velmi mnoho. Ale lidé, kteří jsou nadaní, jsou jako cín, který poskytuje mědi tvrdost bronzu. Podle mého soudu náležíš právě k těm. Jestli je tomu tak, u Dyause, pak tvých schopností využiju.“
„Jsi poctivost sama,“ řekla a překvapeně zívla. „Teď snad usnu. Ulehčil jsi mi víc, než jsem si myslela.“
„Tak to mě těší,“ promluvil Gerin a ona se znovu zachumlala do přikrývky. Zdálo se, že zapomněla i na nestvůry vynořující se z jeskyně pod Bitonovým chrámem. On si na ně vzpomněl, ale nedovolil si jí je připomenout. Dovolil jí odpočinek, dokud to šlo.
Svobodná vesnice, jejíž muži chtěli Gerina a Vana v noci cestou do Ikosu přepadnout, se proměnila v zoufalou trosku. Projížděli tudy před polednem. Polovina domů se zhroutila během zemětřesení; na zemi leželo několik ztuhlých těl čekajících na pohřeb.
„Kdyby si postavili lepší domy, byli by na tom lépe,“ poznamenal Van; neměl ochotu projevit více sympatií nad lidmi, kteří by je byli okradli a možná i zabili.
„Možná,“ řekl Gerin, „možná také ne. I pevnější domy by padly, jen si vzpomeň na Bitonův chrám.“
„Hm, snad,“ připustil Van. „Tak či tak mi nebude líto, až odtud odjedeme.“ Přinutil koně ke cvalu.
„Ne, počkej.“ Gerinova slova vyvolala v cizincových očích překvapení; nevěřícně na něj pohlédl. Fox přispěchal s vysvětlením: „Lady má na sebe jen ty lněné šaty, které jsou dost dobré k věštění, ale ne ke každodennímu životu. Myslel jsem si, že bychom se zde mohli zastavit a koupit jí jedny vlněné, které by mohla nosit, dokud se nevrátíme na hrad Fox.“
„Ech, tak to vypadá, že jsi nakonec o rozum nepřišel. Jindy tě docela chápu, ale tentokrát jsem trochu zapochyboval.“ Van přitáhl otěže.
Několik vesničanů pracovalo na polích; bez ohledu na zemětřesení a neštěstí bylo třeba pokračovat v nekonečné rutině vlastní obživy. Kolem vozu se shromáždily ženy, děti a několik mužů, kteří zůstali v domech. „Šlechetní pánové, dopřejte nám v našem neštěstí, co můžete,“ zvolala jedna žena. Ostatní pokřikovali totéž jinými slovy.
Fox na ně hleděl úkosem. „U Dyause, teď se lísáte, ale kdo nás chtěl posledně přepadnout a okrást nám naši výzbroj a meče?“
„A palcát,“ dodal Van a zamával přitom výhružně zbraní s ostrými hroty. Pokud vesničany napadlo, že by se je mohli pokusit napadnout nyní, rudě zářící odlesky bronzových hrotuje nemálo odradily.
Starší muž, který jim prvně prodal slepici, teď řekl: „Pánové, žijeme, jak se dá, fňukat vám tu nebudu, a předpokládám, že nám přejete jen to nejhorší. Ale copak vám nevadí ten bezútěšný pohled na naši vesnici?“
„Jiní jsou na tom hůře,“ poznamenal Gerin. „Včera se zhroutil chrám v Ikosu.“ Vesničané zanaříkali, někteří hrůzou a úzkostí, jiní, jak soudil Gerin, strachem, že po zániku chrámu už Elabonskou cestou do Ikosu nikdo nepojede. Došel k závěru, že je vyděsilo hlavně to druhé. Pokračoval: „Díky tomu vám nyní mohu představit lady Se-latre, která byla ještě do včerejška Sibylou a již jsme zachránili ze sutin chrámu.“
Vesničanům poklesly brady a znovu začali pokřikovat. Fox seskočil z vozu, aby Selatre umožnil sestoupit bez toho — bůh chraň! — aby se ho dotkla; Van se přesunul na vedlejší sedátko, aby jí cestu usnadnil. Vesničané na ni zírali a přitom si mezi sebou cosi pošuškávali. Konečně zvolal jeden z nich: „Lady, když byl chrám zničen, proč jsi nezůstala a nepočkala na jeho opravu?“
Selatre sklopila oči a neodpověděla. Gerin rychle přemýšlel nad tím, jak jim šetrně sdělit novinu o nestvůrách rojících se z jeskyní pod svatyní. Zatímco nalézal slova, Van se nezdráhal a řekl: „Kdyby tam zůstala, sežraly by ji. A je dost dobře možné, že se vám něco podobného přihodí za několik dní, takže raději poslouchejte, co říkáme.“
Oba se, jak bylo jejich zvykem, ve vypravování o tom, co se přihodilo v Ikosu, střídali. Když skončili, muž, který jim prodal slepici - vypadalo to, že je mluvčím vesnice -prohlásil: „Kdyby s vámi nepřijela Sibyla, myslel bych si, že jste si tu povídačku vymysleli, abyste nám oplatili naši loupežnou výpravu.“
„Když je tady tahle dáma s námi, tak si myslíte co?“ naléhal Gerin s nemalou dávkou vzteku. „Už brzy uvidíte, že je to pravda. Povím vám jedno. Udělali jste dobře, že jste si opatřili zbraně a výzbroj, ať už jakýmkoli způsobem. Až přijdou ty nestvůry, budete je potřebovat. A nikde je neschovávejte; oblečte si brnění, a kopí a meče berte s sebou na pole.“
„Taky nezapomeňte na luky,“ ozval se Van. „Ty nestvůry nejsou zrovna dvakrát chytré, aspoň podle našich zkušeností. Neznají šípy. S každou, kterou zabijete zdálky, nebudete muset bojovat zblízka. Řekl bych, že jsou silnější a

rychlejší než lidé, a mají děsivé zuby.“
Podrobnosti, jak je Fox s Vanem líčili, vesničany nakonec přesvědčily, že se je nepokoušejí jen polekat. „Možná se zařídíme, jak říkáte,“ prohlásil muž, když obhlédl všechny své soukmenovce.
„Zatraceně, dělejte si tu, co chcete,“ řekl Gerin. „Když se nestaráte o své hlavy sami, nečekejte, že se vám o ně postarám já. Než odtud odjedu, chci jedinou věc. Koupím od vás pro lady jedny pořádné vlněné šaty. Zaplatím za ně stříbrem, i když jen bohové vědí, proč jednám na rovinu s lidmi, kteří se ke mně zachovali nečestně.“
Po zmínce o stříbře se tři nebo čtyři ženy rozběhly ke svým domům - které ještě stály. Šaty, které přinesly, byly podle Foxe jedny jako druhé; otočil se na Selatre. Taje začala osahávat a prohlížela vzorek proti slunci se zkušeností ženy, která už má spřádání, tkaní a šití mnoho za sebou. Gerin si vzpomněl, že než se stala Sibylou, žila ve vesnici a v takových věcech se vyznala.
„Tyto,“ prohlásila nakonec.
Žena, jež je vyrobila, požadovala cenu, která se více méně rovnala její hmotnosti ve stříbře. Gerin, který se se vzácným kovem loučil jen nerad, se stroze zasmál. „My nemusíme nakupovat uvás,“ připomínal. „V dalších vesnicích budou určitě mít švadleny, které se nezbláznily.“
Poté zazněla rychle rozumnější nabídka a nakonec šaty koupil za zlomek původní ceny.
„Máš na prodej taky nějaké spodní prádlo?“ zeptala se Selatre.
Žena zavrtěla hlavou. „Nosím to jenom v zimě, abych měla zadek v teple.“ Selatre pokrčila rameny; nejspíš tomu tak bylo i tam, kde vyrostla.
„Nechceš si tady ty šaty hned převléct? Měla bys tu více soukromí,“ zeptal se Gerin.
„Na to jsem nepomyslela,“ odvětila.“Děkuju ti, žes mi to připomněl.“ Vklouzla do jedné z vesnických chatrčí a brzy se vrátila oblečená do vlněných šatů; lněné si nesla pod paží. Se změnou oděvu přišla o část aury ze Sibyliny jeskyně; nyní se stala mnohem více součástí světa, který ji obklopoval, už nevypadala jako osiřelé dítě. Snad to také tak pochopila. Když procházela kolem Gerina, aby lněné šaty uložila ve voze, povzdechla si. „Je to, jako bych odkládala část své minulosti.“
„Je to boží vůle, máš před sebou ještě spoustu let života,“ odpověděl Gerin. Mínil to jako něco více než jen zdvořilou poznámku, i když se tomu sám divil. Pokud vzal v úvahu nestvůry, které unikly z podzemí, navíc z trosek Bitonova chrámu; kdo mohl soudit boží vůli?
Van promluvil k vesničanům: „Pamatujte na to, co jsme vám řekli. Jak moc budete litovat, záleží na tom, jestli nás poslechnete. Jestli nás nebudete brát vážně, nebudete mít později příležitost litovat, a budete si přát, abyste nás raději poslechli.“
„A vy prostě odjedete a starosti necháte za zády,“ řekl mluvčí vesnice.
Pro tuto hořkou poznámku měl své důvody. Venkované záviseli na svých pozemcích; cestu do vedlejší vesnice chápali jako něco neobvyklého. Na to jim však Gerin odpověděl: „Jestli se vyplní mé obavy, setkáte se s nestvůrami dříve než my; stejně tak jich může být tolik, že zaplaví celý sever.“
Vesničana ale nepřesvědčil: „No jo, jenže ty jsi lord; můžeš se skrýt za kamennými zdmi.“ Ukázal na vesnická stavení — některá už nestála a ta, jež vydržela nápor zemětřesení, nevypadala nijak bezpečně. „Pohleď na naše opevnění.“
Na tato slova Fox odpověď nenašel. Sotva Selatre nastoupila do vozu, vyskočil také na své místo. Van mlaskl na koně a přitáhl opratě. Zvířata si odfrkla a dala se do pohybu. Vůz opustil vesnici. Když urazili pár mil, ozvala se Selatre: „Ten muž měl pravdu. On a jeho lidé se před nestvůrami nemohou ukrýt.“
„Já vím,“ odvětil Gerin smutně. „Ale není v mých silách jim pomoci. Kdybych zůstal a bojoval spolu s nimi, zemřel bych stejně jako oni, čímž bych jim nepomohl a sám bych přišel o život.“
„Sama si nevím rady,“ rozhovořila se Selatre. „Jinak bych byla nečekala a promluvila, dokud by mi ti vesničané nezačali naslouchat. Světem vládne lhostejnost.“
„Lady, tenhle svět se s nikým nemazlí,“ prohlásil Van. „Prosím za prominutí, ale myslím si, že jsi ho ještě neviděla v celé jeho kráse. No, teď budeš mít příležitost a většina z toho, obávám se, ti jistě nebude působit radost.“
Selatre neodpověděla. Gerin nevěděl, jestli proto, že sVanem nesouhlasila a byla příliš zdvořilá, aby to přiznala, nebo že souhlasila, ale nechtěla to přiznat. Jeho názor na její smysl pro realitu doznal jisté újmy, i když, na druhou stranu, zmlkla ve chvíli, kdy by ho otevřeně vyjádřený názor mohl uvést do rozpaků.
Toho odpoledne dorazili na Elabonskou cestu. Když míjeli patník s Bitonovým znakem označující odbočku, po níž přijížděli, Selatre vesele vykřikla. Jakmile si ale připomněla, co se v Ikosu stalo, znovu zvážněla. Gerin řekl: „Je mi líto, že ti ten kámen připomněl chrám, ale musím připustit, že to bereš statečně.“
„Zdá se to všechno tak neskutečné. Vždyť jsem to nespatřila na vlastní oči,“ odpověděla. „Většinu života jsem prožila ve vesnici podobné té, kterou jsme projížděli. Vím, že život může být krutý.“
Van zavedl koně na kamenné dláždění Elabonské cesty. Klapot podkov, jenž se tak lišil od dusotu na vedlejší silnici, upoutal Selatřinu pozornost. Udiveně zvolala: „To je úžasné! Kdo by si pomyslel, že vydláždíte cestu, aby se po ní dalo jezdit celý rok? Není tady žádné bláto.“
„Správně,“ kývl Gerin. „Dá se jet rychleji.“
„Té práce, co to stálo,“ poznamenala Selatre. „Jak dlouhá ta cesta je?“
„Od Ears až po Niffet,“ odvětil Fox. Povzdechl si při vzpomínce, kolik ho stálo námahy, aby velká část Elabonské cesty zůstala pod jeho kontrolou a jak ubohé jsou její opravy, jež nechal provést.
Van řekl: „Tak se mi zdá, kapitáne, že se vždycky, když se vracíme na sever na tvůj hrad, dostaneme do potíží. Posledně jsme se dostali rovnou do drápů Trokmoiců, a teď jsou nám v patách ty, no, ty nestvůry, co se vyrojily v Ikosu.“
„Měli bychom si pořád udržovat náskok,“ řekl Gerin. „Jinak to na hrad Fox nestihneme.“ Ukázal na koně. „Musíme z nich dostat co nejvíce, aniž bychom je zchvátili. Kdybychom měli někde ztvrdnout, asi bychom se dostali do nesnází.“

„Tak tomu říkáš ty," řekl Van, ‚já bych to nazval jinak."
Gerin doufal, že se jim před soumrakem podaří dorazit na hrad nějakého lorda a stráví noc za vysokými zdmi. Avšak postupující západ slunce vůz zastihl uprostřed cesty, odkud nebyla v dohledu žádná tvrz, jen vesnice. Fox zasmušile koupil slepici a nutil koně vpřed až do chvíle, kdy je první výpady duchů přiměly zastavit.
„Zítra mineme hned tři tvrze," zamručel, zatímco Van lukem rozdělával oheň. Gerin podřízl slepici, krev obětoval, pak vyvrhl vnitřnosti, a než maso naporcoval a připravil k pečení, zhruba oškubal peří.
„Tak to na světě chodí, kapitáne," souhlasil Van. Obrátil se na Selatre. „Ach, děkuji, lady - našla jsi divokou bazalku?"
„Ano." Položila bylinu na zem, aby ji mohl zvednout a potřít jí slepici dříve, než maso přesune nad plameny.
První hlídku měl Gerin. Selatre se schoulila do jeho přikrývky a tentokrát usnula téměř okamžitě. Když začala chrápat (Van se o tom sice už zmínil, ale Gerinovi se přesto nedařilo si chrápání spojovat s někým, kdo byl ve spojení s bohem), cizinec se posadil. Gerin sebou polekaně trhl. „Myslel jsem, že už spíš," pronesl vyčítavě.
„Skoro jsem usnul, ale pak mě napadlo něco, co mě zase probudilo," řekl Van. „Uvědom si, Foxi, nemám nic proti tomu, co jsi udělal — ty mi rozumíš nejlépe. Ale..."
„O co jde?" zeptal se Gerin podezřívavě. Každý, kdo
uváděl své poznámky slovy, že ho nemá v úmyslu kritizovat, vždycky skončil právě jeho kritikou.
„No, kapitáne, dobrá, zachránili jsme Sibylu, i když se brání mužskému doteku. Dobrá — dokonce skvěle — zajistil jsi jí na hradě Fox místo, pokud se naučí číst a psát, jak doufáš. Ale přivádíme s sebou děvče, které je mladé a ne zrovna ošklivé, jak mi jistě potvrdíš - takže se ptám: co na to řekne naše sladká Fand?"
„Ech, u otce Dyause." Gerin odpověď neznal, ale při těchto úvahách ho rychle rozbolela hlava. ‚3ude chtít vědět, který z nás dvou ji vyhodí z tvrze, a pak si neuvidí ani na špičku vlastního nosu — takže budu mít sto chutí ji také vyhodit, přestože mě to vlastně napadlo až teď."
„Přesně to jsem měl na mysli, kapitáne. Není snadné myslet vilně na ženu, která zesiná, jen když se otřeš o její ruku při náhodném setkání, ale bude to Fand taky tak chápat? Co ty na to?" I
„Nejspíš ne." Jeden z nevolníků Besantovy vesnice byl docela slušným hrnčířem. Ne že by vyráběl něco zajímavého, ale nabízel praktické poháry a džbánky. Gerin už počítal s tím, že až začne Fand vzteky házet nádobím, bude mít hrnčíř dost práce na hodně dlouho. Fox se na přítele zamračil. „Pěkně děkuju. Při hlídce jsem se nechtěl zabývat žádnými starostmi. Teď nevím, jestli se mi pak vůbec podaří usnout."
Van se dal do štěkavého smíchu, pak náhle přestal. „Možná nebude bezpečné s ní spát v jednom pokoji, když si člověk představí, jak zapíchla nůž do toho Trokmoice."
„Hm, ano." Gerin se pokusil na celou věc podívat z té lepší stránky: „Možná to vezme v klidu. Nebo se třeba tak naštve, že se sebere a první lodí odpluje na druhou stranu Niffetu."
„Odkdy Fand mimo ložnici nedělá žádné těžkosti?" řekl Van. Na odpověď nečekal, namísto toho si lehl a brzy už chrápáním přehlušil i Selatre.
Po krátké době, kdy v každé vesnici a na každé tvrzi podél Elabonské cesty vyprávěl, co se v Ikosu přihodilo, se Gerinovi začaly rozplývat všechny detaily. Nevíra, jíž neustále čelil, byla tak silná, že občas pochyboval o vlastní paměti. Jen pohled na dřívější Sibylu jej ujišťoval, že si to všechno nevymyslel.
„Je to banda bláznů," prohlásil Van, když opouštěli tvrz jednoho z Ricolfových vazalů.
„Ech, já nevím," odpověděl Gerin rezignovaně. „Kdyby někdo přišel na hrad Fox s podobnou povídačkou, věřil bys mu?"
„Však pravdu už brzo poznají sami," řekl Van. „A budou litovat, že nám nevěřili."
Nevrlost cizince ovládala ještě během oběda na Ricolfově sídle. Van však tak rád vyprávěl příběhy, že mu popis událostí v Ikosu Ricolfovi náladu znovu zlepšil. Ricolf řekl: „Jo, zemětřesení jsme tu pocítili taky a přišli jsme při něm o hliněné nádobí. Ale nepřikládal bych tomu nikdy takovou váhu, kdybyste mi nepřišli říct, co se stalo."
Jakmile Gerin zjistil, že jeho bývalý tchán bere jejich slova vážně, prohlásil: „Bylo by od tebe moudré, kdybys začal uvažovat nad tím, jak před nestvůrami ochránit své nevolníky. Mohl bys zajistit, aby před nimi mohli utéct na nějakou tvrz, nebojím zaopatřit ozbrojence."
„Ach, Foxi, měl ses přece jen stát učitelem," řekl Ricolf. Úsměvem nedokázal překrýt ostrou hranu svých slov. „Jsi dobrý v tom, jak někomu říct, co má dělat; jen jestli se podle toho zachováš sám."
„Co tím myslíš?" řekl Gerin.
Namísto přímé odpovědi vstal Ricolf od stolu a zamířil ven na nádvoří. Gerin jej následoval. Ricolf se na dlouho odmlčel. Gerin si připadal jako hlupák; jestli se chtěl starší baron pobavit na jeho účet, měl to ignorovat. To však neudělal, a teď byl na tom hůř, než kdyby se otočil a odešel.
„Co tím myslíš?" zopakoval.
„Vidím, že nechápeš, a proto ti to řeknu na rovinu," řekl Ricolf. „Všechno se každému člověku přihodí jen jednou; bohové nás s oblibou udržují zmatené, abychom si pamatovali, že nejsme tak moudří a silní jako oni. Když ale člověk provede stejnou věc dvakrát, tak to mluví za vše."
„Tomu říkáš odpověď na rovinu?" řekl Gerin. „Má to snad co dělat se Sibylou?"
„Bezpochyby," odpověděl Ricolf a opřel se o zděnou obrubu studny. „Foxi, to je podruhé, co ses svévolně zmocnil ženy; tou první byla Elise."
Gerin se zlostně nadechl. „A co jsem měl dělat, Ricolfe? Měl jsem tam Sibylu nechat zneuctít těmi — nestvůrami? Kdybych za tebou přišel s tímhle, určitě by sis taky našel způsob, jak to dát do spojitosti se svou dcerou... abys mi to mohl vyčítat. Já Selatre nemiluji."
„Nemiloval jsi ani Elise, ne, když jsi s ní odjížděl," řekl Ricolf. „Jen jsi ji odvážel k jejímu strýci na jih. Ale tyhle věci se snadno mění."

„Ricolfe, přestože jsme spolu za posledních několik let měli nějaké rozepře, popřel bys, že jsem se k tobě vždy choval ve vší dvornosti, jaká náleží otci mé ženy?“ zeptal se Gerin. Čekal, až Ricolf zavrtí hlavou, a pak pokračoval: „Pak ti ve jménu této dvornosti musím sdělit, že máš hlavu až po krk v hnoji.“
Obezřetně o krok ustoupil. Kdyby Ricolf vytasil meč, chtěl získat prostor k boji. Nebál se, že by starého barona nepřekonal, ale chtěl jej přemoci tak, aby ho Ricolfovi bojovníci neobvinili z vraždy — aby bylo jasné, že se bránil.
Ricolf na něj zíral, jako by nevěřil svým uším. Tvář mu zrudla tak, až téměř získala odstín podobný barvě jeho vlasů (Elise měla podobnou barvu kůže, jak si Fox pamatoval — průsvitnou, jako měli Trokmoici). Pak ke Gerinově úlevě zavrčel a rozesmál se. „Dobrá, Foxi, jedna nula pro tebe,“ zasípal, ale dodal, „aspoň pro tentokrát. Za rok nebo za dva se uvidí, kdo se zasměje naposledy.“
„Ech, jen se směj,“ řekl Gerin.
„Dobrá, dobrá.“ Ricolf zvedl ruce v mírumilovném gestu. „Dyaus chraň; já ti chtěl něco říct, ale ty už víš všechno, co bylo napsáno a vymyšleno všemi moudrými od té doby, co si bohové usmysleli, že si pořídí mičudu, aby mohli čutat a nemuseli se tak nudit, teda krom toho věčnýho obcování mezi sebou. To ale člověka unaví docela rychle, takže s bohy to bude podobné.“
„Podle těch příběhů, co se o nich vyprávějí, ne,“ odpověděl stroze Gerin. Ricolfovy filozofické úvahy mu za diskusi nestály.
ARicolfova následující slova byla vskutku světského rázu: „S celým tim cirkusem za zády se nejspíš chceš dostat na hrad Fox co nejrychleji, takže nepředpokládám, že
by ses zdržel na noc. Budeš asi chtít slepici nebo tak něco na odhánění duchů.“
„Kdybys byl tak laskav,“ souhlasil Fox. „Víš, vypadá to, zeje Selatre svou přítomností nějak zahání — ne úplně, ale částečně určitě. Řekl bych, že je to díky tomu dlouhému těsnému spojení s Bitonem.“
„Vážně?“ Ricolfův tón hlasu Gerina rozčílil, ne však natolik, aby ho vyprovokoval. Starý baron pokrčil rameny a řekl: „Zjistím, jakou drůbež ti můžu zajistit z kuchyně.“
Namísto slepice kuchaři Gerina obdarovali kachnou, která se ho neustále pokoušela štípnout do ruky, a když ji se svázanými nohama uložil do vozu, vztekle káchala. „Ani se jí nedivím,“ poznamenal Van, když usedal na své místo ve voze. „Na jejím místě bych taky nebyl nadšený.“
„Nemohla bys jí převázat zobák?“ navrhl Gerin Selatre, když opustili Ricolfovo sídlo a najeli znovu na Elabonskou cestu, a kachna začala protestovat ještě hlasitěji.
„Tak ji nech; vždyť co jiného může ta chudinka na svou obranu dělat?“ pronesla Selatre. Protože seděla vzadu na voze a musela přetrpět větší hluk než Gerin, a protože Van se Selatre víceméně souhlasil, Fox to nechal být. Do soumraku nebylo daleko a Gerin se těšil, že kachně podřízne krk také z jiných důvodů, než že tím uspokojí duchy.
Pak zastavili na noc a vůz odtáhli z cesty k malému rybníku, kde rostlo rákosí chránící je před zraky případných nočních cestujících. Van vyrazil sbírat chrastí.
Gerin obešel vůz a řekl Selatre: „Podej mi, prosím, tu otravnou kachnu. Dneska večer ji sice sníme, ale už se nám za to stačila i pomstít. Bolí mě z toho hlava.“
Bývalá Sibyla se v té chvíli zachovala praktičtěji, než čekal, popadla kachnu za nohy a Gerinovi ji podala se slovy: „Dávej pozor. Bude se tě snažit za každou cenu štípnout.“
„Já vím.“ Pokoušel se kachnu od Selatre převzít, aniž by se jí dotkl, čímž byl úkol ještě složitější. Nakonec se mu to podařilo a ani se přitom nezmínil o podivné trapnosti celé situace. Jestli se takto Selatre hodlá chovat, bude to respektovat, jak nejlépe dokáže.
Vzápětí položil kachnu na zem a ustoupil, aby mohla Selatre také slézt z vozu. Přitom uvažoval, jak dlouho mu bude trvat, než si odvykne být jí k ruce. Pak však Selatre zakopla o kořen, ale než spadla na zem, Gerin bezmyšlenkovitě přiskočil a pomohl jí znovu získat rovnováhu.
„Děkuji,“ řekla, pak se zmateně zarazila a odskočila od něj, jako by se spálila.
„Omlouvám se,“ řekl, i když mu omluva za to, že jí pomohl, připadala absurdní.
Selatre se zachvěla, pak kývla se stejnou rozvážností, jakou prokázal Gerin, když jí před několika okamžiky nepomohl z vozu. „Nedá se nic dělat,“ řekla. „Když jsem byla tak bezohledně vhozena do tohoto světa, budou se nyní podobné věci stávat, ať se budu snažit sebevíc. Měla bych se snažit k tomu přivyknout.“
Fox se poklonil. „Lady, i z naší velmi krátké známosti jsem pochopil, že máš bystrý rozum. Vše, co děláš, mi napovídá, že je můj úsudek správný.“
„Opravdu?“ Selatre se rozechvěle zasmála. „Pokud tomu tak je, proč mám neustále pocit, jako bych zavrhovala část sama sebe, místo abych se obohacovala něčím novým a lepším?“
„Změna, jakákoliv, je často jako kopanec do zubů,“ odpověděl Gerin. „Když Trokmoici zabili mého otce a staršího bratra a já se stal pánem hradu Fox, měl jsem dojem, že na mých bedrech spočívá tíha celého světa: chtěl jsem se stát učencem, ne baronem. A pak...“ Zarazil se.
„Pak co?“ zeptala se Selatre.
Gerin by byl nejradši, kdyby zavřel pusu o několik slov dříve. Avšak nakousl myšlenku a měl dojem, že by ji měl dokončit: „Pak mi před několika lety utekla žena s koňským felčarem. Nechala mi našeho chlapce, abych ho vychoval podle svého nejlepšího svědomí. Do Ikosu jsem se vydal kvůli tomu, že ho někdo unesl.“
„Ano, to už jsi mi říkal.“ Selatre přikývla na znamení, že si vzpomíná. „Ale kdybys nepřišel, podle toho, cos mi říkal, tak by mě ty nestvůry, co přebývaly v jeskyních pod Bitonovým chrámem, po tom zemětřesení zabily a sežraly.“
„Kdyby mělo dojít k zemětřesení, nepřišel bych,“ řekl Gerin, vzpomínaje na slova zkázy během posledního zjevení, které Biton skrze Selatřina ústa sdělil.
Van přicházel od opačné strany vozu. „Rozdělal jsem

oheň," oznamoval. „Hodláš tu kachnu dorazit, nebo budeš dál postávat a vykecávat se, až tě duchové připraví i o ten zbytek rozumu, co ti zbývá?" Obrátil se na Selatre. „Nevšímej si ho, paní, když začne být mrzutý. Dej mu stříbrnou nit a on už si najde důvod, proč by měl zjistit, z jakých vláken je spředená."
„K čertu s tebou," řekl Gerin. Van se jen zasmál. Gerina to trápilo o to víc, že měl Van z velké části pravdu.
Fox dýkou v zemi vykopal rýhu, pak máchl mečem a uťal zlostné vřískání kachny úderem, který by dokázal setnout hlavu i člověku. Krev nechal odkapat do rýhy. Van se pak postaral o zbytek. „Bude asi dost mastná, ale co se dá dělat?" prohlásil, když kachně rozpáral břicho, aby ji vyvrhl.
„I když bude tučná, mám kachní maso ráda," ozvala se Selatre. „Kachní vejce jsou také dobrá. Jsou chutnější než slepičí."
„To ano, ale slepice nevyžadují tolik péče — prostě si jen samy hledají potravu, jako prasata," řekl Gerin. Rozhlédl se kolem sebe. „I když jsme si dali s obětí načas, duchové jsou stále poměrně klidní. Paní, myslím, že díky tobě, ač jsme se znovu navzájem dotkli."
Selatre sklonila hlavu na stranu a zaposlouchala se do kvílení. „Možná máš pravdu," kývla. „Pamatuju se, že když jsem ještě žila ve vesnici předtím, než si mě Biton vybral za Sibylu, byli mnohem hlučnější a nenávistnější. Teď už ale Sibylou nejsem; tak řekl bůh a ty jsi jeho slova potvrdil svým dotykem..." Zmateně potřásla hlavou; z ramene se jí svezl tmavý pramen vlasů.
Gerin řekl: „Nemyslím si, že by svátost skončila, jako když sfoukneš plamen svíčky. To, že jsem se tě dotkl, není tak důležité — neučinil jsem tak se žádostivostí v srdci ani ve snaze tě poskvrnit. Nejpodstatnější je, že se tě dotkl bůh. Můj dotek okamžitě mizí, Bitonův přetrvává."
Selatre se nad tím zamyslela a pomalu zamyšleně přikývla. Gerin ji ve světle plamenů pozorně sledoval a došel k závěru, že měl Van pravdu: Fand z ní nadšená nebude. Uvažoval nad tím, která z nich je přitažlivější, ale lišily se natolik, že je nemohl nijak srovnávat. Zároveň ho napadlo, jestli Ricolf přeci jen neměl pravdu a nebyl prozíravější než on v dané chvíli.
Zamračil se, nazlobený se sám na sebe, že se něčím podobným zaobírá. Ozvala se Selatre: „Co se děje? Vypadáš, jako bys zrovna kousl do něčeho kyselého."
Než mohl vyrukovat s uspokojivou výmluvou, zachránil jej Van zvoláním: „Pojďte oba k ohni a najezte se. Je to sice, jak jsem prorokoval od prvopočátku, mastné, ale lepší než prázdný žaludek."
Gerin jedl přesto s povděkem. Nemusel přitom aspoň Selatre odpovídat, a díky plnému břichu téměř i pozapomněl na nevítané myšlenky.
Vůz vyjel zpoza poslední skupinky jedlí, které bránily výhledu na hrad Fox. „Tak jsme tady," prohlásil Gerin a ukazoval přitom na své vlastnictví. „Není to hrad, jenž by se mohl vyrovnat těm na jih od Cassatu, ale stojí tady už pěknou řádku let; a s božím požehnáním tu bude nějakou chvíli ještě stát."
Selatre se z korby vyklonila, aby lépe viděla. Stále si však dávala pozor, aby se o Gerina či Vana neotřela. „Proč je většina klád v palisádě tak ošklivě bledozelená?" ozvala se.
Van se zajíkl. „Dáma má vkus."
„To jistě." Gerin stiskl rty a odpověděl: „Tou barvou je natřel jeden kouzelník. Chtěl tak zabránit jinému čaroději, aby je zapálil."
„Aha," pronesla Selatre. Z dáli se nesl zvuk rohu, kterým hlídač oznamoval jejich příjezd. Gerin se přičinil o to, aby nikde v blízkosti hradu nerostly stromy a případný nepřítel byl tak zdaleka viditelný.
Jak se stále více přibližovali, zmocňovaly se ho smíšené pocity zvědavosti, očekávání a strachu. Rád se zase setká se svými přáteli a třeba bude mít někdo z nich nějakou zprávu o Durenovi. Děsilo ho jen, jak zareaguje Fand.
„Vesnice, kde jsem vyrostla, byla svobodná; neměli jsme žádné povinnosti k pánovi," řekla Selatre. „O Elabonských baronech jsme nikdy neslyšeli nic dobrého, a proto jsem o nich neměla ani já valné mínění. Od doby, co znám tebe, mám pocit, že se mohu mýlit."
Gerin pokrčil rameny. „Baroni jsou jen muži jako všichni ostatní. Jsme dobří i špatní, někteří tak půl napůl, jako většina lidí. Já jsem například docela osvícený, ale takových mnoho není. Můj vazal Drago Medvěd, s nímž se seznámíš, mezi ty bystré nepatří a nesnáší cokoli, co zavání nějakou změnou. Je však statečný a věrný, a působí v tomto směru i na své lidi. Wolfar Sekyra, ten už je mrtvý, byl sice nebezpečný a záludný, ale nikdy se nezalekl boje. Jak říkám, jsme hodně různorodá banda."
„Mluvíš, o sobě, jako bys byl z docela jiného těsta," řekla Selatre.
„Někdy nad sebou tak uvažuji," odpověděl Fox. „Nehraju si na mistra světa. Člověk, který si je jistý svou neomylností, spláče nad výdělkem."
Z brány vyšli dva muži a zamávali na uvítanou: rozložitý Drago a štíhlý Rihwin vedle něj. „Jak se ti dařilo, pane?" zvolal Drago.
„Co řekla Sibyla?" křičel Rihwin.
„Přinášíme tu nejposlednější vlnku zpráv z místa, kde kámen dopadl na hladinu rybníka," řekl Van.
„Je to tak," přisvědčil Gerin a dodal: „Líbí se mi tvůj příměr." Všemi směry za nimi lidé roznášeli zprávy o tom, co se v Ikosu přihodilo. Brzy se o tom dozví celý sever. Nyní však existovala dělící čára mezi těmi, co věděli, a těmi, co nevěděli. Na této hranici stál on s Vanem.
Směrem ke svým vazalům zvolal: „S vaším dovolením všechno vypovím ve velké síni, ani o minutu dříve. Není toho málo."
„To za tebou je Duřen?" otázal se Rihwin.
Drago s věkem lépe viděl na dálku. Dnes se mu to hodilo. „Ne, blázne," řekl. „To je dospělý člověk. Ne, počkej -není to žena?" Fox se nedivil jeho překvapení.

Rihwinova bystrá mysl došla k závěru, jehož by Drago nebyl schopen. „Dohonil jsi Elise?“ volal. „To ona chlapce ukradla, můj pane Gerine?“ Ač byl chytrý, nemuselo to samozřejmě znamenat, že má pravdu.
V tu chvíli si Gerin přál, aby Rihwin raději mlčel. Takové řeči se roznesou po celé tvrzi, po všech přilehlých vesnicích a budou se roznášet rychleji, než jak rychle je bude následovat pravda. „Ne, to není Elise,“ řekl hlasitěji než Rihwin. „Je to paní Selatre, která byla ještě před několika dny Bitonovou Sibylou v Ikosu.“
Válečníci na palisádě, kteří už začali spřádat drby
o Rihwinově nápadu, náhle ztichli. Pak se ale do řeči pustili znovu a s větší vervou než prve. Možná se Rihwinova domněnka nakonec neroznese, pomyslel si Gerin: pravda byla o tolik podivnější, že nejspíš převáží původní dohady.
Vůz přejel po padacím mostu na nádvoří. Gerin i Van seskočili a odklidili se z cesty Selatre, aby mohla sejít, aniž by vyvstalo riziko kontaktu.
Gerin jí jednoho po druhém představil své vazaly. Uvažoval, jak si asi poradí s neznámými jmény a stejně neznámými obličeji; on sám s tím míval potíže. Ona to ale zvládla skvěle, a velmi tím na něj zapůsobila.
Simrinův syn Widin se sám zeptal na něco, nad čím uvažovali snad všichni: „Ehm, lorde Gerine, jak se stalo, že s tebou přijíždí svatá Sibyla?“
„Pocítili jste před několika dny zemětřesení?“ opáčil Gerin.
Muži pokyvovali hlavami. Drago řekl: „Jo, pocítili, pane. Zastrašilo to i takového ničemu, jako jsem já. Přišli jsme o pár hrnců, a rozbilo se i pár džbánů s pivem.“ Nezapomněl si smutně povzdechnout. Pak se poškrábal na hlavě. „Mělo to snad s touhle dámou co do činění?“
„Téhle dámy se to týkalo především,“ řekl Gerin. Van přikývl; karmínový chochol na helmě se mu přitom sesunul do očí. Fox pokračoval: „Pojďme všichni do velké síně. Doufám, že se všechno pivo nerozlilo.“ Než pokračoval, počkal si na zápornou odpověď. „To je dobře, protože budu při vyprávění rozhodně pár džbánků potřebovat.“
Pokynul směrem ke vchodu do hradu. Drago, Widin a Rihwin spěchali dovnitř. Selatre počkala, až všichni projdou dveřmi, a pak teprve vešla také. I když se vědomě přesvědčovala o tom, že se nebude rozčilovat nad každým bezděčným dotekem, hodlala se podobným nehodám co nejvíce vyhnout.
Gerin vstoupil do velké síně až po Selatre. Říkal si, a oprávněně, že je to záležitost slušnosti, ale zároveň cítil rozrušení: odkládal chvíli, kdy se bude muset setkat s Fand.
Uvědomoval si svou pošetilost: odkládání potíží, byť na chvíli, za námahu nestálo a výsledek byl často ještě horší. Ale zde šlo o něco jiného. Do velké síně nakonec vstoupil schoulený, jako by měl odolávat zimnímu větru.
Jakmile se jeho oči přizpůsobily šeru místnosti, jeho ztuhlý postoj se uvolnil: Fand ještě zůstávala nahoře. „Trvalo ti to,“ zavrčel Van, i když měl stejné starosti jako Gerin. „Kdybys venku zůstal o něco déle, už bychom ti vypili všechno pivo.“
„To bych nedopustil.“ Gerin přistoupil ke džbánu a naplnil si pohár. Svlažil si hrdlo a pak se jal vyprávět, co se přihodilo cestou a při příjezdu do Ikosu. Když se rozmluvil o vesničanech, jež je v noci nahánělí, ozývalo se mezi barony zlostné mručení. Zavrtěl hlavou. „Taky mě to tenkrát naštvalo, ale to všechno nebylo nic proti tomu, co se stalo později.“
Vyprávěl o cestě do Sibyliny jeskyně a o děsivé věštbě, kterou Biton předal prostřednictvím Selatřiných úst. Posluchači se znovu dali do řeči, tentokrát se strachem, který pocítil i Gerin, když tato zkázou překypující slova uslyšel poprvé. Selatre jej přerušila: „Pamatuji se na příchod lorda Gerina a Vana, avšak nic z toho, co následovalo, protože mě ovládl věštecký trans.“
Gerin pokračoval ve vyprávění. Mluvil o Selatřině neobvyklé ztrátě vědomí, o setkání s Aragisem v chrámu, o pitce, jež následovala (Vana už nesoužila kocovina, a tak se nad těmito vzpomínkami uškHbal), a o zemětřesení, které nastalo příštího rána.
Někdy během jeho vyprávění přišla konečně i Fand a posadila se vedle Drága Medvěda. Snad baronova rozložitá postava přispěla k tomu, že si jí Gerin nevšiml hned, přestože zrakem stále těkal ke schodišti. Když vyprávěl o nestvůrách, které se vyhrnuly z ruin Bitonova chrámu, naklonila se dopředu. Zděšení posluchači viseli na každém jeho slově. Fand se však držela zpátky, i ve chvíli, kdy vyprávěl o boji nestvůr s chrámovými strážci na posvátném území.
Pak řekl: „S Vanem jsme se tam vrátili, protože nám hostinský řekl, že se Sibyla ještě neprobrala. Po zemětřesení jsme dostali strach, aby její dům nezačal hořet stejně jako spousta jiných stavení v Ikosu. Zavinili jsme její bezvědomí, a tak jsme si mysleli, že bychom to mohli nějak napravit. Její obydlí sice nehořelo, ale kdybychom se tam nevypravili, nestvůry by už s ní udělaly krátký proces.“
Fand se pohnula, ale stále ještě nepromluvila. Pokračovala Selatre: „Probrala jsem se až o několik hodin později ve voze a teprve tehdy zjistila, zeje celý můj svět vzhůru nohama.“
Sotva promluvila, zdálo se, že na ni v té chvíli Fand obrátila pozornost. Trokmoika se předklonila s rukama pod bradou a pečlivě si bývalou Sibylu prohlížela. Pak ke Gerinově úleku vstala a hleděla střídavě na něj a na Vana. Promluvila tichým, ne však o to méně hrozivým hlasem: „A teď se přiznejte, kterej z vás mě chtěl vyměnit za první ranec, na kterej jste narazili, stejně jako pocestnej dráteník spraví hrnec za nocleh a kus chleba na snídani!“
„No tak, děvče, cožpak jsi neslyšela, co říkal Fox?“ Van s ženami obvykle nemíval potíže, ale tentokrát zněl jeho hlas nervózně. „Neměl zájem o její tělo, chtěl jí jen zachránit život.“
„Hezky řečeno,“ odfrkla Fand. „Určitě byste se chovali stejně, kdyby byla stará a bezzubá, a ne mladá a zdravá, to vám Vopravdu věřím.“
Gerin se pokládal za největšího stoupence sarkasmu na celém severu; říkat jedno a myslet tím něco jiného bylo jemným uměním používaným spíše jižně od Vysokých Kirs. Ať už si to Fand uvědomovala či ne, byla v něm nebezpečně dobrá.
Fox se přiměl zauvažovat nad tím, zda by se hnal zpátky do chrámu, aby zachránil Selatřinu předchůdkyni. Musel si přiznat, že neví, a to jej rozrušilo.

„To je tvá manželka, lorde Gerine?“ zeptala se Selatre. „Doufám, že ne.“ Na její tváři se objevil výraz, jako by znovu pochybovala o všech ujištěních, jimž během cesty z Ikosu na sever uvěřila.
„Přesněji řečeno moje a Vanová milenka,“ odpověděl Fox. Selatre nad jeho domácí situací pozvedla jedno obočí, ale on si toho nevšímal; na to bude čas později. Fand, jako obvykle, představovala neodkladnou potíž. Obrátil se na ni: „Děkuji ti za tvé civilizované vystupování. U bohů, důvody pro své jednání jsem ti osvětlil a jestli se ti to nelíbí, můžeš se sebrat a vypadnout.“
„To by se ti Ubilo!“ Fandin jekot přiměl Drága, aby se od ní odsunul, „Takže, lorde Gerine Foxi, a ty taky, věro-lomníku,“ — to patřilo Vanovi — „tak snadno se mě nezbavíte, to si pište. Nejdřív mě zneužijete a pak vyženete?“ Popadla svůj pohár a mrštila jím po Gerinovi. Byl napůl prázdný, a jak letěl, tekutina se rozstříkla a vypadala jako ohon komety. Fox to očekával, takže uhnul právě včas — když chtěl člověk žít s Fand, potřeboval reakce bojovníka.
Van to zkusil znovu. „No tak, děvče...“
Chňapla po džbánku s pivem a hodila ho po Vanovi. Třískl do jeho bronzového brnění. Na svou výzbroj byl pyšný; lítostivě a zlostně hleděl dolů a pozoroval, jak pivo stéká na zem.
„Za to bych ti měl pořádně vyprášit zadek,“ řekl a udělal jeden krok vpřed, jako by chtěl svá slova bez prodlení proměnit ve skutek.
„Tak pojď, uhoď mě,“ zašklebila se Fand a odhalila část těla, jejímž vyprášením vyhrožoval. „A já potom zítra nebo pozítří, až na mě zase budete jako z medu a nastrčíte mi toho svýho zatraceného jednookýho hada na oči, kousnu a nechám vám ho tam tolik jako novorozenci. Nevěříte, že bych to udělala?“
Podle Vanová polekaného výrazu bylo zřejmé, že jí věří. Obrátil se na Gerina s prosbou, aby tuto vzpouru uklidnil. Fox ale také nevěděl co říct. Uvažoval, jestli by Fand hrad opustila se svou příznačnou prudkostí nebo by ji odtud musel vyhodit. Vlastně to ani udělat nechtěl; i přes její pekelnou náturu byl rád, že je tady, a nejen proto, že s ní spal. Než unesli Duřena, starala se o chlapce s takovou něhou, jako by ho sama porodila. Ke své nelibosti si občas uvědomoval její nemalou inteligenci.
V dané chvíli by jí klidně nařezal, kdyby věděl, že to zlepší situaci. Bohužel si však uvědomoval, že by nastal pravý opak. Když tedy nepomůže fyzická síla, která by ji přivedla k rozumu, pak tedy co? Přál si, aby na něco přišel.
Pak vstala Selatre, udělala před Fand pukrle, jaké by si zasloužila samotná královna Elabonu, a řekla: „Paní, nepřišla jsem sem se záměrem rozvrátit vaši domácnost jakýmkoli způsobem: na to mohu přísahat ke všem bohům. Co se týká mužů, jsem panna a tak to zůstane: jak lord Gerin a Van Silná paže oba dobře vědí, předtím než -než se mě Biton zřekl, znesvětil by mě z božského hlediska jakýkoli dotyk muže.“ Krátké zaváhání prozrazovalo bolest, již při této myšlence pociťovala. „Říkám ti znova, nejsem tu kvůli žádnému z tvých mužů.“
Zabralo to a Fand se, jak se zdálo, uklidnila. „Ech, děvče, nechci tě z něčeho obviňovat,“ řekla. „Podle toho, co jsem vyslechla, jsi neměla všech pět pohromadě, když tě ti dva ničemové sebrali. Ale co očekáváš a co se skutečně stane, není vždy totéž. Myslíš, že jsem se chtěla zahazovat s jižanskými budižkničemy?“
„Nejsem jižan,“ pronesl Van s jistou dávkou důstojnosti.
„Ale ani žádnej Trokmoiec,“ odvětila Fand, na což mu nezbylo než přikývnout. Ale Fand už nekřičela; její hlas teď zněl smutně, snad proto, jak se odvíjel její život, snad proto — což se Gerinovi zrovna nezdálo — že litovala svého hysterického výstupu.
„A co jsem já?“ řekla Selatre. A sama si odpověděla: „Byla jsem boží služebnicí, hrdou a poctěnou tím, že si bůh vybral zrovna mě jako svá ústa. Teď mě však opustil, a tak jsem vlastně nikdo.“ Skryla tvář do dlaní a rozplakala se.
Gerin si s plačícími ženami nevěděl rady. Možná dokázal vyjít s Fand, protože po něm namísto pláče házela věcmi. Netušil, co má dělat, ani když plakala Elise, a teď si náhle uvědomil, jestli ho právě proto neopustila.
Pohlédl na Vana vládnoucího uměním ženy rozveselovat, avšak ten se také tvářil polekaně. Většinou ženy bavil, aby je dostal do postele; když měl čelit panně, která mu netoužila podlehnout, byl v koncích.
Nakonec se Fox vydal do kuchyní a přinesl odtud misku s vodou a kousek látky. Vše postavil před Selatre. „Tady máš, omyj si obličej,“ řekl. Polkla a přikývla. Van se rozzářil a Gerin pocítil uspokojení; nemohl toho udělat mnoho, ale něco udělal. Pro začátek to stačilo.

VI.

Směrem k hradu Fox drkotal kočár. Kočí šlehal koně tak zostra, že se vůz na každém hrbolů vznesl do vzduchu a hrozilo, že on i jeho společník vypadnou na zem. „Lorde Gerine! Lorde Gerine!“ křičel lučištník.
Fox se zrovna nacházel na palisádě. Znepokojeně na rychle se blížící kočár hleděl. Obával se, že už tuší, s jakými zprávami spěchající bojovníci přijíždějí. Ale uplynulo teprve pět dní od chvíle, kdy se vrátil; doufal, že bude mít na přípravy více času. Naděje a skutečnost se však až příliš často rozcházejí. „Co se děje?“ zavolal na kočího a jeho společníka.
Pro skřípot kočáru a dusot koňských kopyt jej neslyšeli, a vlastně ho ani neviděli. Kočár dohřímal na nádvoří tvrze. Kočí prudce zatáhl za opratě, až se koně vzepjali. Jeden z nich se pokusil couvat, čímž hrozilo nebezpečí, že se kočár převrhne. Prásknutí biče ho přimělo ke klidu.
Jindy by Gerin kočího za takové zacházení s koňmi pokáral; byl přesvědčen, že když se člověk chová ke zvířeti slušně, to sě mu za to pak odmění. Nyní se však řítil dolů z ochozu a podobných hloupostí si ani v nejmenším nevšímal.
„Co se děje?“ opakoval. „Tomrile, Digane, co se děje?“
Tomril Křivonosý odhodil bič a vyskočil z kočáru. „Lorde Gerine, jsem tady, abych se ti omluvil,“ řekl.
„Proto jsi snad málem neztrhal svoje koně,“ odpověděl Fox.
„Ale ano, princi,“ ozval se Digan, Sejanův syn. „Tomril a já jsme si mysleli, že to, před čím varuješ lidi podél Elabonské cesty, myslím to o napůl lidech, napůl zvířatech, co se prý dostali ven z nějakého starého chrámu, jsou jenom žvásty.“

„My jsme je ale viděli, lorde Gerine," přerušil jej Tomril s vytřeštěnýma očima. „Jsou oškliví, zlí, a baží po krvi..."
Nyní se do řeči vložil Gerin: „To musejí být někde pod Bevonovým baronstvím, když jste je zahlédli. Jaké máte zprávy z Ricolfových území?"
„Jak jsi předpovídal," odpověděl Tomril. „Jsou tam všude, ty zatracené potvory, a drancují nevolnické osady."
„Ech, jsou jako mor," pronesl Gerin unaveně. „Jestli jsou na Ricolfových a Bevonových državách, dostanou se i sem. Jak mají sedláci pěstovat úrodu, když je pozabíjejí na polích nebo roztrhají přímo v postelích?"
„Ať se propadnu, jestli vím, co s tím," řekl Tomril. „To, co jsem viděl a slyšel, mě přesvědčuje o tom, že jsou horší než Trokmoici a že bude taky mnohem těžší se jich zbavit."
„Kašlou na válečnou kořist," přidal se Digan. „Jenom zabijí, nažerou se a jdou dál —jsou chytré a v lesích se těžko chytají."
„O tom jsem neuvažoval, ale máš pravdu," řekl Gerin. „Kolika Trokmoiců jsme se zbavili jen díky tomu, že zůstávali na místě, všechno plundrovali nebo nakládali nakradené cetky, až pak nedokázali utéct?"
„Máš pravdu, pane." Tomril se při příjemné vzpomínce dotkl hrušky svého meče. Pak okovaným sandálem kopl do prachu. „Teď to tak jednoduché nebude. Mají tesáky a pařáty a dost lidské chytrosti, aby mohly být nebezpečnější, než se komu kdy zdálo. Ale tak moc chytré zase nejsou — aspoň myslím - aby kradly to, co jsme vyrobili."
„Možná jsou právě na to příliš chytré," řekl Gerin. Jeho válečníci na něj zírali s nepochopením. Nesnažil se jim nic vysvětlovat. Mysl mu zahalila černá beznaděj. Sotva odrazil invazi Trokmoiců, začínal užuž věřit, že by se mu na sever od Vysokých Kirs mohlo podařit zachránit něco z elabonské civilizace. Teď se však zdálo, že dokonce i bůh tuto zemi zavrhl a nechal ji nestvůrám z podzemí zcela napospas.
Rihwin dorazil právě ve chvíli, kdy zaslechl poslední část rozhovoru mezi Gerinem a dvěma válečníky. Řekl: „Lorde Gerine, tak se mně zdá, že tyhle nestvůry, jakkoli hrůzostrašné, by mohly být velmi bezbranné vůči magii: nemají přece žádné kouzelníky, kteří by jim pomohli v boji proti kouzlům, která proti nim použijeme."
„Kouzla, která použiji já, chtěl jsi říct," řekl Gerin. Rihwin se nervózně kousl do rtu a přikývl. Gerin pokračoval: „Opravdu mocné kouzlo by mohlo mít smysl. Jestli jsem ho ovšem schopen, je druhá otázka. Upřímně řečeno se zlých kouzel dost bojím, protože moc dobře vím, že by mohly zasáhnout mě namísto těch, proti nimž je směřuji."
„Moudrý je člověk, který si uvědomuje hranice svých schopností," řekl Rihwin, přičemž Gerin zasupěl, protože jestli někdy poznal muže neznalého svých hranic, pak to byl Rihwin.
Gerin přecházel sem a tam po nádvoří. Nakonec se zastavil a zatvářil se znechuceně. „Nebudu se o taková kouzla pokoušet," řekl. „Nejde jenom o to, že bych je mohl pokazit. I kdybych je provedl správně, nejspíš bych skončil jako Balamung, ovládnut a přemožen černou magií."
Rihwin si jej kriticky prohlížel. „Jestli existuje někdo, kdo by mohl pracovat se zlými kouzly, aniž by ho ovládly, pak jsi to ty. Musím však přiznat, že zůstává nezodpovězenou otázkou, jestli je toho schopen vůbec někdo."
„Někdy je dobré nechat některé otázky nezodpovězené," řekl Gerin. Co by dělal, kdyby měl čelit úplné a nevyzpytatelné pohromě, nevěděl; bezhlesně zamumlal modlitbu k Dyausovi, aby to nemusel zjišťovat. Nahlas pokračoval: „Myslím, že bychom měli ze všeho nejdříve svolat naše vazaly z jihu, abychom věděli, jestli dokážeme dát těm nestvůrám za vyučenou natolik, aby je to přimělo zdržovat se daleko od hranic mých území."
„Jak říkáš, princi," souhlasil radostně Rihwin. „Už se těším na protiútok." A hned pantomimicky naznačil, jak střílí z luku z vysunuté plošiny kočáru.
Fox se na protiútok netěšil. Cítil nepokoj. Nikdy se nechtěl stát baronem hradu Fox, a když už se jím přece jen stal, nikdy ve válce nenašel zalíbení, na rozdíl od mnoha mužů na severu. Poté, co se Elabonská říše zřekla severských provincií, bylo jeho hlavním cílem udržení vlastní legitimity na území, jemuž vládl. Neustálé boje tomuto cíli nikterak nenapomáhaly, ale kdyby bojovat přestal, stálo by ho to život, tak co měl dělat?
Ozval se Rihwin: „Také musíš brát samozřejmě v úvahu možnost, že se trokmoiské klany na sever od Niffetu chytí příležitosti zaútočit na jih, až zjistí, že zbrojíš na opačné straně svých držav."
„Děkuji mnohokrát, jasný sluneční paprsku," řekl Gerin. „Taky bych se měl obávat Schilda Sukovice aAdiatunna, nebo kam sakra zmizel můj syn, a taky mnoha jiných věcí, v nichž mám prsty."
„Lorde Gerine, právě proto vymysleli Sithoniané počítací tabulky," prohlásil Rihwin s lišáckým úsměvem. Gerin se sklonil, popadl hroudu bahna a hodil ji po něm. Rihwin uhnul. Jeho úsměv se ještě rozšířil. ‚Ach, příteli Foxi, vidím, že ses poučil z chování své milé."
„Pošklebky a uhýbání tě teď nezachrání," vykřikl Gerin. „Měl by ses raději dát na útěk." Naháněl Rihwina polovinu cesty kolem tvrze a oba se přitom smáli jak malí kluci. Nakonec se Gerin zastavil. „Ty jsi prostě cvok, víš to?"
„Možná," řekl Rihwin.
„Šílím z toho," odpověděl Gerin náhle. „Udržet své statky a zároveň uchovat ideály říše... zblázním se!" Náhle vystřízlivěl. „Musím poslat pro své vazalské barony, aby se tu shromáždili s co největším počtem ozbrojených mužů. To nepočká. Jestli ano, pak nás navštíví i někdo jiný než naši bojovníci."
Fand stála na prahu svého pokoje a vrtěla hlavou. „Ne, Foxi, dneska večer nemám zájem, tak si dej odchod." Gerin se na ni zamračil. „Proč ne? To už je potřetí, co
mě odmítáš, a vím, že Vanovi už jsi nejmíň dvakrát neodmítla." Jedním z důvodů, proč Gerin a Van zůstali přáteli, bylo, zeje Fand vždycky přijímala spravedlivě - až dosud.
„Protože nechci, proto," řekla a potřásla hlavou. „A pokud to není dost jasný důvod, tak jdi ke všem čertům."
„Měl bych" začal.
„Měl bys co?" vpadla mu do řeči. „Vzít si mě násilím? Och, jestli chceš, zkus to, jsi větší než já a taky silnější. Ale potom se měj na pozoru, jinak nebudeš mít klidné spaní, leda za zamknutými dveřmi. Protože já se pomstím, i kdyby mě to mělo stát život."

„Zavři hubu, ty bláznivá ženská, necháš mě laskavě domluvit?“ zavrčel natolik hlasitě, že ustoupila. „Než jsi na mě začala křičet, chtěl jsem ti říct, že bych rád věděl, co si myslíš, že jsem zpackal, abych to pak mohl vzít v úvahu nebo zjednat nějakou nápravu.“
„Ach.“ Fand se k němu přiblížila, až se zdálo, že změnila názor. Po chvíli si povzdechla. „Nejde o to, že to myslíš dobře. Ale copak neznáš ženy natolik, abys věděl, že si odpověď na takovou otázku za rámeček nedáš?“
Podobně mluvila Elise krátce předtím, než ho opustila. Tenkrát tomu nerozuměl, a stejně tak ani dnes. „Nerad se hádám,“ řekl pomalu. „Obvykle mi nic netajíš. Proč teď nejsi upřímná?“
„Víš co, už je pozdě a já chci spát,“ řekla Fand. „Jdi taky, Foxi. Možná k tobě budu zítra vlídnější — kdo ví?“ Pak, protože byla svým způsobem upřímná, dodala: „Nebo možná ne?“
Její výmluvy Gerina o to více navztekaly; když chtěl něco vědět, otravoval tak dlouho, až se mu vyhovělo. „Řekni, co si myslíš,“ zavrčel. „Jestli jsem něco udělal špatně, najdu způsob, jak to napravit.“
„Musím uznat, že se snažíš,“ řekla Fand. „Ale tentokrát to tak jednoduché nebude.“ Sevřela rty a výrazem tváře naznačila, že už nepromluví jediné slovo.
Gerin však pochopil všechno i beze slov. Pleskl se dlaní do čela. „Pořád ještě prskáš, že jsem na tvrz přivedl Se-latre,“ zvolal.
„A ty bys neprskal, kdybych si sem přivedla svalnatýho Trokmoice s velkýma koulema a žlutým vousem?“ řekla. „Ubohýho hladovýho chlapce, kterýho bych cestou
našla. Ne, určitě bych si ho nepřivedla a nespala s ním, i kdyby nakrásně zůstal na hradě, v žádném případě.“ Se zlomyslnou jízlivosti převrátila všechna jeho vysvětlování a navíc svou verzi ještě korunovala domněnkou stejně nevinnou jako zlou.
Gerin doufal, že se mu jeho polekané zasmání podařilo zamaskovat kašlem, ale ruku do ohně by za to nedal. „Máš jazyk jako zmije, víš o tom?“ pronesl. Potěšeně se usmála. Pokračoval: „U všech bohů, od chvíle, co jsme dorazili, jsem se jí ani nedotkl. Tím nemyslím, že bych se o něco pokoušel; doslova jsem se jí ani nedotkl. Vidíš problém tam, kde žádný není.“
„Csss, vím, že ses jí nedotkl.“ Fand spokojeně přikývla. „Ale můžeš mi taky s klidným svědomím říct, že jsi to nechtěl zkusit?“
„Já—“ Gerin do jisté míry lhával svým sousedům; byl přesvědčen, že jenom blázen může říkat při každé příležitosti čistou pravdu. Lhát však své milence bylo něco jiného. Nakonec zůstal zticha.
Když to pochopila, pokývla hlavou a tiše mu zavřela dveře před nosem. Nebylo slyšet klapnutí západky; mohl by vejít. Chvíli ještě postál na chodbě, než si pro sebe zamumlal: „Sakra, jaký to má celé smysl?“, vrátil se do své komnaty a lehl si. Když se na východě objevil bledý Nothos oznamující příchod půlnoci, byl stále ještě vzhůru. Nakonec usnul.
Zatímco si Van prozpěvoval ve stájích, EaíFo chystal povoz na válečné tažení. Gerin válku vždycky pokládal za nepříjemnou stránku baronských povinností, ale nyní mu celkem vyhovovalo, že se z hradu Fox na nějaký čas dostane. Když také něco takového poznamenal, Van přestal zpívat a dal se do smíchu.
„Zatraceně, co je tady k smíchu?“ ozval se Fox podrážděně.
„Jsi rád, že se dostaneš od sladké Fand, že je to tak?“ chechtal se Van. „Řeknu ti jedno: je stejně ráda, že budeš pryč, jako jsi ty, že odtud vypadneš. Nejenom že má zelené
oči; žárlivostí by kolem sebe dokázala plivat jed jako někteří z těch hadů, co žijou v džungli na východě.“
„To už jsem si zažil,“ prohodil Gerin. Přál si, aby Van takhle nemluvil před RaíFem a mnohými dalšími, kteří by mohli poslouchat. Po chvíli mu však došlo, že je to vlastně jedno: jediní lidé na jeho hradě, kteří neslyšeli, s jakým nadšením Fand uvítala jeho příjezd se Selatre, byli hluší, a těm dozajista jejich kamarádi všechno vymalovali klacíkem do bláta. Probodl cizince zlověstným pohledem a zavrčel: „A jak je možné, že se nezlobí na tebe? Vždyť jsme Selatre přivezli spolu.“
„Ech, to jistě, to jistě,“ připustil Van. V tu chvíli RafFo nasedl na vůz. Van jej následoval; štít si uložil na svou stranu vozu.
Gerin se zařídil stejně. „Cos říkal?“ naléhal, když se Van odmlčel.
„Cože? No, jak bych to řekl?“ Van si pohrával se svými zbraněmi, aby získal čas k přemýšlení. RafFo švihl otěžemi a přiměl koně k pohybu. Jak projížděli od stáje na dvůr, cizinec pronesl: „Hádal bych, že když jí řeknu, že nestojím o Selatřinu postel, věří mi, a v tom bude zakopanej pes. Ve tvým případě si není tak jistá.“
„Nevím, co mám dělat,“ unaveně povzdechl Gerin. „Říkal jsem Fand, že“
„To není tak jednoduchý, kapitáne, a víš to stejně dobře jako já,“ odvětil Van. „Já jsem jenom obyčejnej děvkař, nic víc. Fand mně docela vyhovuje, jenom bych ocenil, kdyby to nebyla taková zrzavá dračice. Ty a Fand, snad... kromě postele, teda, ať si mě usmažej v tom nejhoroucnějším pekle, ale já nechápu, v čem si vy dva můžete rozumět.“
„Přišla na hraď Fox v pravý čas,“ odpověděl Gerin.
„Já vím,“ řekl Van. „Když Elise pláchla, nedivím se, že se ti hodila jakákoliv ženská už jenom proto, abys nezapomněl, že jsi chlap. Jenom bych nečekal, že to tak dlouho vydrží.“ Znovu se rozesmál. „Myslel jsem si, že budeš mít toho jejího hašteření brzy dost a necháš ji mně. I když nevím, jestli bych to s ní sám vydržel.“
„Vypadá to, že už ji teď máš jenom pro sebe,“ poznamenal Fox. Ani v nejmenším se mu nelíbilo, že ho má přítel tak prokouknutého.
„Ano, ale pořád ještě nevím, jestli to snesu.“ Cizinec si
povzdechl. „Všechno fungovalo skvěle, dokud jsme to my tři táhli dohromady, protože Fand má na jednoho chlapa příliš jedovatostí. Dá se snést, když jí může obdarovat chlapy dva. Určitě nám taky pomohlo, že na sebe my dva nežárlíme.“
„To jo.“ Gerin pokrčil rameny. Kdyby stál o Fand více, uvažoval, určitě by i žárlil, ale nechtělo se mu to říct přímo.

Místo toho dodal: „Navíc je tak poživačná, že jsme ji mohli uspokojit jedině oba. Myslím, že kdybych seji snažil obšťastňovat sám, měla by mě za chvíli plné zuby.“
„Stárneš,“ poznamenal Van, načež mu Fox naznačil úder do zubů; vždyť jeho přítel nebyl mladší. Pak si Van znovu povzdechl a pokračoval: „Je tu ještě jedna věc.“ Zarazil se, jako by nad svými slovy přemýšlel, a pak se rozřehtal. „U bohů, už jsem s tebou moc dlouho, kapitáne. Už dokonce mluvím jako ty.“
„Věř mi, tohle mě štve určitě víc než tebe,“ odpověděl Gerin a Van pantomimicky naznačil, že ho bije. RafFo se u otěží zasmál.
Vozy mířily Elabonskou cestou na jih ve volném uskupení, chvílemi namačkané jeden na druhém, jindy v dlouhých odstupech. Občas Foxovi válečníci zpívali nebo si vyprávěli veselé historky, poté se uzavírali do sebe. Gerin věděl, že za zlatých časů vyžadovalo Elabonské císařství po vojácích přísnější disciplinu, jenom netušil, jak toho dosahovali. Měl ale za to, že dnes už to neumí ani Elabon.
Přestože jeli stále po jeho území, ostražitě sledoval lesy a podrosty lemující Elabonskou cestu. Pokud se obludy z Ikosu objevily na Bevonově území (i když ten toho mnoho nevlastnil), mohly se také rozprchnout po Palmových pozemcích — a možná se dostaly ještě dál na sever.
Nevolníci zírali na vozy hrkající kolem nich. Někteří nečekali, popadli motyky a kamenné krumpáče a prchali do bezpečí mezi stromy. Poté, co sever celých pět let ovládal zmatek, to Foxe nepřekvapovalo. Byl z toho smutný. On a jeho přátelé vyjížděli do okolí, aby zemědělce chránili, a teď to vypadalo, jako by rolníci naopak potřebovali ochranu před vlastními pány.
Díky Gerinově prozíravosti měla malá armáda mezi zavazadly několik slepic. Také se zásobili dostatečným množstvím seker, takže narubali tolik dříví, aby večer zapálili pořádný oheň. V prostoru mezi obětním místem a ohněm neměli duchové šanci.
Určíme dvojice hlídek do trojúhelníku, které budou hlídat celou noc,“ řekl Gerin. „Nechci, aby nás napadli bez varování.“ ¦
Van se postaral o upečení dvou kuřat, která toho večera obětovali. Že tento úkol padl zrovna na něj, nepostrádalo logiku: nejen že byl stejně dobrým polním kuchařem jako kdokoli jiný, ale zároveň to byl muž, s nímž by se nikdo nehádal při dělení masa; nebylo jej tolik, aby vystačilo pro všechny přítomné. Ti, jež se toho večera měli obejít bez kuřete, se potýkali se suchary, uzeným masem, sýrem a cibulí. Všichni popíjeli pivo.
Gerin hodil ohryzané stehýnko do ohně. Žvýkal suchar, který byl snad stejně tvrdý jako jeho zuby. „To bych rád věděl, jestli jsou od Rose Nelítostného nebo přímo od Orena,“ pronesl, když se mu sousto konečně podařilo polknout.
„Na Orena Stavitele nemáš sebemenší důvod si stěžovat,“ ozval se Rihwin, „protože hlava jeho sochy, již jsi s sebou přivezl z chrámu v Ikosu, z tebe dělá nejbohatšího muže na severu.“
„Ech, zlato není nikdy k zahození, to nepopírám,“ připustil Gerin. „A v žádném případě si nestěžuji.“
Někteří bojovníci se hned po jídle zachumlali do přikrývek. Ostatní zůstávali vzhůru, aby si ještě chvíli popovídali, jiní ve světle plamenů hráli kostky. Když Van třikrát za sebou prohrál, vztekle zavrčel; obvykle mu štěstí přálo mnohem více. Pak prohrál znovu a definitivně skončil. „Když dost, tak dost,“ prohlásil.
„Dobrá, tak co kdybys nám vyprávěl nějaký příběh?“ ozval se Simrinův syn Widin. Měl pro skončení hry své důvody: před ním se třpytila hromádka stříbra.
Každý, kdo zaslechl jeho poznámku, se přidal, zvláště muži přebývající na vzdálených tvrzích, kteří měli jen zřídka příležitost poslouchat Vanovo vyprávění. Cizinec si odkašlal a zamnul si vous. „A co byste chtěli slyšet?“ zeptal se. „Vyberte si.“
„Co třeba o tom, jak se učí opice sbírat pepř?“ ozval se Gerin. „Načal jsi to před několika dny, ale přerušili nás. Možná už ten příběh někteří z nás slyšeli celý.“
Podle výkřiků ostatních válečníků jej nikdo neznal. „Takže jsem to ještě nevyprávěl?“ nadhodil Van. „To jsem rád, že mi ještě nedošla pára, a je to pravda. Dobrá, to bylo tak: příběh o tom, jak učili opice sbírat pepř.“
Než se dal do vyprávění, napil se piva, aby svlažil hrdlo. Pak pokračoval: „Viděl jsem to v Mabalalu, což je pořádně žhavá a vlhká krajina pěkný kus na jihovýchod od Kizzuwatny. Když si představíte nejparnější letní den tady u nás a desetkrát ho znásobíte, tak si dokážete taky představit tamější podnebí.
Snad kvůli tomu počasí by se dala většina obyvatel Mabalalu nazvat lenivými. Nevymýšlím si, když řeknu, že někteří z nich si raději lehnou a nechají si napršet do pusy, než aby vstali a hledali hrnek, z něhož by se napili — ale to se netýká příběhu.
Jestli chcete vědět, jak vypadají pepřovníky, tak si představte vrby — ty jsou jim hodně podobné, až na chomáče plodů. Potíž je vtom, že rostou na nejstrmějších stráních a útesech, takže se lidi musej hodně snažit, aby se k pepři dostali.“
„Snad proto je tak drahý, když se dostane až sem,“ poznamenal Gerin.
„Nejspíš proto, kapitáne. A tihle obyvatelé Mabalalu jsou teda strašně leniví, jak už jsem řek. Kdybysme předpokládali, že by se škrábali na ty stráně a útesy, aby sbírali pepř, tak by je to stálo až moc námahy, to vám povídám. Místo toho využívaj opice, které pracují místo nich, lépe řečeno je k tomu nutí lstí.“
„Co je to opice?“ zeptal se válečník ze vzdálené tvrze, muž, který se až na pár tažení nedostal dál než několik hodin od svého obydlí.
„Opice je zvíře vysoké asi jako půlroční dítě, které vypadá jako chlupatý, ošklivý človíček s ocasem,“ trpělivě vysvětloval Van. „Žijí na stromech a mají oddělené palce na nohách i na rukách. Jsou bystré a nezbedné skoro jako děti. Je s nimi spousta potíží, protože kradou věci a pak je ničí.
Další vlastností opic je, že rády dělaj to co lidi — a obyvatelé Mabalalu s nimi nakládaj jako my s kočkama a se psy, chápejte. V divočině, kde rostou pepřovníky, žijí celé skupiny opic. Takže když Mabalalci chtějí získat pepř,

udělají tohle: vydají se na úpatí těch divokých hor, natrhají všechno ovoce z okolních stromů a naházejí ho na mýtinky, které za tímto účelem vykáceli; pak předstírají, že odcházejí.
Opice je celou dobu pozorují ze stromů. Pak jdou a sesbírají pepř ze stromů, sejdou dolů a naházejí ho na mýtinky, jak to viděly u lidí. Někdy nakradou ovoce, které tam nechají Mabalalci, někdy ani to ne. V každém případě Mabalalci seberou pepř, aniž by se museli dřít. Jak vidíte, někdy není taková lenivost úplně k zahození.“
Válečníci spokojeně zamručeli jako vždy, když vyslechli zajímavé vyprávění. Nejen že si zpříjemnili čas, ale zároveň získali historku, kterou zase budou moci vyprávět dál. Za daných okolností se pobavil i Gerin, i když jej stále tížily černé myšlenky. „Je zvláštní, kolik užitečných věcí vzešlo díky lidské lenosti, aby se tak vylepšily staré, těžkopádné metody,“ zauvažoval.
„Uveď příklad, kapitáne,“ řekl Van.
Fox se podrbal na hlavě. Nakonec pronesl: „Tak třeba člověk, který vymyslel vůz. Vsadil bych se, že už měl plné zuby tahání věcí na zádech, nemyslíš?“
„Ech, teď už chápu,“ přitakal Van. „Nejspíš.“
„A co třeba člověk, který uvařil první pivo, čeho ten musel mít plné zuby?“ ozval se Rihwin. S úšklebkem si sám odpověděl: „Střízlivosti, řekl bych.“
Gerin s Vanem se dali do smíchu, ale Drago Medvěd si nesouhlasně odfrkl. „První pivo neuvařil člověk,“ řekl rozhodně. „Byl to dar boha Baiverse a každý, kdo nechce pocítit jeho hněv, by si to měl raději pamatovat.“
Rihwin otevřel ústa, připraven — jak se Gerin domníval — odpovědět v duchu filozofa z města Elabonu. Než však mohl začít, skočil mu Gerin do řeči: „Rihwine, doufám, že si vzpomínáš na potíže, které jsi měl před nedávnem s Mavrixem, bohem vína?“
„No, to ano,“ odvětil Rihwin váhavě. „Jenom bych nevěřil, že ze všech lidí na severu budeš zrovna ty umlčovat otevřenou diskusi na jakékoli téma. Já—“
Gerin ho popadl za paži. „Pojď se mnou,“ řekl nesmiřitelným tónem. Muži se vzdálili od ohně a krvavé oběti tak daleko, jak jim to jen kvílení duchů umožnilo. Pak Gerin konečně promluvil. „Za celá svoje studia ses nenaučil jednu věc: všechno chce svůj čas a místo. Jestli chceš diskutovat na téma povahy a moci bohů, nezačínej s tím, když táhneš do boje. Chci, aby se mí lidé soustředili na dvě věci: vzájemnou spolupráci a zabití každé obludy, která jim vstoupí do cesty. Rozumíš?“
„Myslím, že jo,“ pronesl Rihwin, i když v jeho hlase zněl vzdor. „Přesto bys jen stěží popřel, že v teorii—“
Gerin jej znovu zarazil, tentokrát rychlým mávnutím levé ruky. „Teorie je úžasná,“ řekl. „My se tady ale musíme potýkat se skutečností - jestli se muži budou mezi sebou hádat, nebudou dobře bojovat. Jestli uděláš ještě něco, pročež by bojovali hůř než za jiných okolností, nechám tě na první tvrzi, na kterou narazíme, eventuálně v první vesnici. Rozumíš mi?“
„Jo, jistě.“ Rihwin zlostně pokýval hlavou; od zlatého kroužku v levém uchu se odráželo světlo plamenů. „Když se vydáš na bitevní pole, je z tebe tvrdej chlap, lorde princi Gerine Foxi.“ Gerinův titul pronesl s dávkou pohrdání.
„Válka je příliš vážná záležitost, než aby se na ni člověk pořádně nepřipravil,“ prohlásil Gerin s pokrčením ramen.
„Uděláš, jak jsem ti řekl, a nebudeš mluvit o bozích, nebo se tě mám zbavit? Jinou možnost nemáš, lumpe.“
Rihwin si povzdechl. „Ať je po tvém, i když by ses ty měl naučit, jak lidem pomoci, aby plnili tvou vůli, namísto abys jek tomu nutil.“
„Ano.“ Gerin si také povzdechl. Rihwin měl sice všech pět pohromadě, jen mu chybělo trochu selského rozumu. „A ty uděláš nejlépe, když se předtím, než začneš něco říkat nebo dělat, trochu zamyslíš. Všichni se snažíme být co nejlepšími lidmi a všichni také různými způsoby selháváme. Kterou hlídku máš dneska večer?“
„J?rostřední.“ Rihwinovy rysy tváře vyjádřily odpor.
„Vidíš?“ mudroval Gerin. „Jídybys měl v hlavě aspoň tolik rozumu co zelná hlávka, už bys spal, místo aby ses tu se mnou hádal. Mazej pod deku.“
„Síla tvé argumentace mne znovu uchvacuje,“ vykřikl Rihwin. Gerin zachrčel a naznačil jeho směrem kopnutí do zadku. Jižan si ale přesto šel lehnout a brzy už spal. Na Gerina také připadla prostřední hlídka, přesto zůstal vzhůru mnohem déle.
Když Foxovy vozy projížděly Bevonovými državami, všichni místní baroni se zavírali na svých tvrzích a připravovali se na obléhání. „Chceš si urvat další kus naší země?“ křičel jeden z nich z palisády, když Gerin přistoupil k jeho zdem.
„Nic takového,“ odvětil Gerin. Doufal, že ho bílý hadr, který si nesl, ochrání před lučištníky lordíků. Stále dokola vykládal o obludách, jež se vyrojily z jeskyní pod Bitonovým chrámem.
A stále se jako dříve setkával jen s nedůvěrou. Onen bezvýznamný baron se jen pohrdavě zasmál. „Říká se o tobě, že jsi docela chytrý, Foxi. Proto bych čekal, že přijdeš s lepší výmluvou, když se rozhodneš drancovat sousedy.“
„Říkej si, co chceš.“ Fox si uvědomoval, že jeho hlas zní unaveně, ale nešlo to jinak. „Už brzy zjistíte, jestli jsem vám lhal. Pak si na moje slova možná vzpomenete.“ Otočil se a odkráčel zpátky k vozu, kde na něj čekal Van s Raffem. Nikdo po něm nestřílel, a tak pokračoval v cestě.
Na jižní hranici Bevonových pozemků se už Ricolfovi lidé nad Gerinovým vojskem nepozastavovali a nechali Elabonskou cestu průjezdnou. Nestvůry spatřili na vlastní oči — viděli jich dokonce mnohem více než Gerin. Prvních pár hodin po svém příjezdu strávil Gerin rozhovory s místními.
„Zdá se, že některé nestvůry jsou chytřejší než ostatní, princi,“ řekl jeden z Ricolfových vojáků. „Pár jsem jich viděl, jak si nesou meč nebo sekeru, a jedna měla dokonce na své odporné hlavě helmu. Ale zbytek buď zaútočí nebo uteče, jako divoký zvířata.“
„Zajímavé.“ Gerin si promnul plnovous. „Kolik jich tady asi je a jakou škodu nadělaly?“
„Kolik? Strašně moc, to je jistý,“ řekl voják. ‚A co se týče škody, představ si, jak by bylo veselo, kdyby měli vlci trochu

víc za ušima a ruce, kterejma by si otvírali dveře a brány, co nás před nimi chrání.“
Gerin se zamyslel. Obrazy, které mu vytanuly v mysli, se mu nelíbily ani v nejmenším. Elaboňané měli ve zvyku nazývat Trokmoice vlky pro jejich kruté nájezdy, jejich motiv však byl z lidské hlavy, a proto pochopitelný: vydávali se pro válečnou kořist, otroky a také je vzrušovalo samotné zabíjení. Nestvůry, které lovily a zabíjely bez chápání pojmu milosrdenství a bez smyslu pro nějakou mez, byly děsivé zcela jiným způsobem.
Fox poděkoval Ricolfovu muži a vydal se prohodit pár slov se svými bojovníky. „Jedna věc je jistá,“ pronesl, když jim sdělil ponuré novinky: „Tahle stvoření se nebudou chovat jako obvyklá lidská armáda. Vůbec to není armáda. Namísto aby se řítily Elabonskou cestou v jednom velikém přívalu, počítám, že se roztrousily po lesích po jednom, po dvou, možná po skupinách — nebudou to větší tlupy, nebo jak to nazvat.“
„Jestli je to tak, pak bylo možná zbytečné brát s sebou tyhle vozy,“ podotkl Simrinův syn Widin.
„Z bojového hlediska máš pravdu,“ odpověděl Fox a dovolil mladým vazalům, aby si udělali pohodlí. „Jenže kdybychom se sem vydali pěšky, trvalo by nám to o dva až tři dny déle.“
Widin rozpačitě přikývl. Ozval se Drago Medvěd: „Tak co teď chceš s těmi vozy dělat? Do lesa s nimi nemůžeme, to je jasný, a přitom tvrdíš, že ty potvory najdeme právě tam.“ Nesouhlasně zavrtěl hlavou. „Ty z nás chceš udělat pěšáky, zeje to tak?“
„Mám na vybranou?“ dotázal se Gerin. „Vidím to takhle: rozdělíme se podle osádek na vozech, tři osádky budou tvořit skupinu. Každá skupina tedy bude mít devět mužů, což by mělo stačit, aby se ubránili i tlupě nestvůr. Tak vznikne asi osm nebo deset skupin, které se rozmístí mezi Bevonovými aRicolfovými pozemky. Tím bychom mohli zabránit většině nestvůr, aby se dostaly dál na sever.“
„A co ty, co se už přes hranici dostaly?“ ozval se Van. „Co hodláš udělat s nimi?“
„Některé z nich pobijí Bevonovi vazalové, lépe řečeno vazalové Bevonových synů,“ vysvětloval Gerin. „Přesvědčí se tak o jejich existenci a nebezpečnosti. Pokud jde o ty zbývající, musíme doufat, že jich není mnoho.“
„To se mi zamlouvá,“ prohlásil ke Gerinově úlevě Van. Fox měl strach z jedné věci, kterou nechtěl před svými lidmi vyslovovat nahlas: děsil se toho, že by se obludy na severu podobně jako Trokmoici natrvalo zabydlely. Když se lidem nedařilo zbavit se vlků, jak by mohli vyhubit bytosti, které jsou ještě chytřejší a zákeřnější?
Rozdělil muže po třech a ty pak do skupin, a v každé z nich jmenoval jednoho velitele. Při jmenování Drága a Rihwina měl protichůdné pocity: zatímco'jeden by mohl o něco důležitého přijít, druhý by se mohl dostat do potíží kvůli své přílišné podnikavosti. Ale byli lepší než kdokoli jiný ve skupině. Jejich jména vyslovil bez náznaku pochybností a tiše doufal, že to dobře dopadne.
Polovinu lidí odvelel po Elabonské cestě na východ, druhou na západ. „Půjdeme tři dny, pak budeme den lovit a potom se vrátíme,“ rozhodl. „Každý, kdo se nevrátí do sedmi dnů, aniž by byl sežrán, se mi bude osobně zodpovídat.“
Východní a západní jednotky opustily hlavní cestu; Fox a osádka jeho vozu se vydali na západ. Zpočátku malá armáda putovala v jednom šiku, aby spíše zastrašila místní šlechtu před pokušením je napadnout. Muži si povídali a zpívali, po chvíli začali nadávat na bolavé nohy.
Když se ráno změnilo v odpoledne a slunce se nachylovalo k horizontu, obrátil se Gerin na skupinku vedenou Simrinovým synem Widinem. „Vy se budete pohybovat tady v okolí,“ řekl. „My ostatní půjdeme dál a později za sebou necháme další a další skupiny, takže až skončíme, budeme mít obsazenou celou hranici, jasné?“
„Jasně, pane,“ reagoval Widin. „To znamená, abych tak řekl, že když budeme zde, nemůžeme pátrat blíže k Elabonské cestě.“
„Máš pravdu,“ pronesl Fox, „ale nevím, jak to udělat jinak. Cestování zabírá čas a s tím my nic nenaděláme.“ Uznale přikývl směrem k Widinovi. „Neměl bys zájem naučit se číst a psát, až se vrátíme na hrad Fox?“
„Ne, můj princi,“ odvětil rozhodně Widin. „Mám lepší na práci ve svým volným čase, to jo. Lovím, větrám holkám sukně a držím svý vazaly a nevolníky v lajně.“ Jeho odpověď zněla tak sebejistě, že Gerin s povzdechem ustoupil a už se k této otázce nevracel.
Nechali za sebou Widinovu skupinu a pokračovali v cestě. V dubovém hájku vystopovali stopy vysoké zvěře a pak došli na vzdálený konec obdělávaných mýtin, kde pracovali nevolníci. Zemědělci na ně zděšeně zírali, jako by to byly samotné nestvůry, a pak se dali na útěk.
Jejich polekané výkřiky v Gerinovi vzbudily melancholickou náladu. „Tyhle državy zažily už příliš mnoho válek,“ poznamenal. „Projdeme tak, abychom tu nic nezničili: ať vědí, že ne všichni válečníci jim ukradnou i to málo, co mají.“
„To je ale pěkná blbost,“ ozval se Van. „Příští banda, co se tudy přežene a nebude patřit k nám, se k nim bude chovat tak, jak očekávají.“ Gerin mu věnoval tak přísný pohled, že rychle dodával: „Ale uděláme, jak říkáš, kapitáne — proč taky ne?“
Večer nadešel dříve, než došel Fox k názoru, že je nejvyšší čas rozmístit další skupinu. Rozdal mezi muži, kteří mu zůstali, kostky, aby rozlosoval noční hlídky. Měl sto chutí zajásat, když zjistil, že má před sebou nerušenou noc. Ještě než se pořádně uvelebil v přikrývce a zavrtěl se tak, aby ho kamínky netlačily do žeber, už nevěděl o okolním světě.
K sobě přišel, až když k němu dolehlo vytí, částečně připomínající vlka, dlouhozubce a šílence. Posadil se a zoufale se kolem sebe rozhlédl, uvědomuje si postupně, kde je a co tam dělá. Jeho pohled zavadil o nebe. Tiwaz, skoro v úplňku, stál vysoko na jihu; rudý Elleb, několik dní po úplňku, se nacházel na jihovýchodě. Srpek Mathu už zapadl a Nothos ještě nevyšel. Byla to hodina těsně před půlnocí.
Pak se mu všechna postavení měsíců a další praktické úvahy vypařily z hlavy, neboť lesem a poli se opět rozeznělo hrůzné zavytí. Mnozí muži vyskakovali z přikrývek a vrhali se na luky a meče. Jiní se stáhli, jako by chtěli zadusit výkřik v tlusté vrstvě vlny přikrývek. Gerin se jim nemohl divit; křik jej nutil k podobnému konání.
Někdo tiše pronesl: „To je křik těch nestvůr?“
„Nevím, co jinýho by to mohlo být.“ Vanův hlas zněl podivně vesele. „Jsou to pěkně uřvaný hovada, co?“

Gerin mohl chladnokrevnost svého přítele jen obdivovat, stejně jako to, jak se cizinec snaží, aby nestvůry z jeskyně působily méně nebezpečně.
Děsivý výkřik se ozval znovu. „Jak můžeme spát v takovým randálu?“ ozval se jeden z mužů.
„Zavrtáš se do deky a zavřeš oči,“ radil Gerin, nemaje v úmyslu rušit účinek Vanový chladnokrevnosti. „Máme spoustu hlídek; nesežerou tě.“
„A jestli jo, tak za to můžeš vděčit Foxovi,“ prohlásil Van a dodal, „ale to už ti bude k ničemu.“
V dálce, téměř na prahu slyšitelnosti, řevu odpovídalo jiné zvíře. Gerinovi po zádech přejel mráz. Nebylo to ani tak ze strachu ze vzdáleného volání. Bylo mu jasné, jak daleko na sever se nestvůry, vydávající děsivé výkřiky, dostaly. Gerin však uvažoval nad tím, kolik dalších, nezachytitelných volání se ozývalo ze všech stran.
To nejbližší se už odmlčelo. Foxová mysl bojovala mezi únavou a nervovým vypětím; nakonec zvítězila únava. Pak už si uvědomil jen sluneční záři, která mu otevírala oční víčka. Vstal a protáhl se; připadalo mu, že opět výrazně zestárl. V ústech cítil pachuť, již si v duchu připodobnil ke zbytkům vyškrábaným ze dna nočníku. Přistoupil ke stromu, utrhl větvičku, zčásti ji seříznul dýkou a použil ji k očištění zubů. Někteří z mužů se zachovali podobně, jiní se tím nehodlali obtěžovat.
Rihwin, který vyrůstal na jih od Vysokých Kirs, byl tak zhýčkaný, že ho ořezané větvičky zcela neuspokojily. Odhodil jednu stranou a prohlásil: „V Elabonu dělají kartáčky ze štětin. Je to mnohem lepší než tyhle náhražky.“
„Jestli se ti bude chtít, můžeš to naučit nějakého sedláka, který vyrábí velké kartáče k hřebelcování koní,“ odvětil Gerin. „Mohli bychom je na severu prodávat — poslední dobou tu dost jižanských věcí chybí.“
„Příteli Foxi, obdivuji široké srdce tvého mecenášského ducha,“ poznamenal Rihwin.
„Každý, kdo přičuchl ke stříbru, už nechce žít bez něj.“ Gerin se rozhlédl. „Kam zmizel Van?“
„Před chvílí odešel do lesa,“ řekl jeden z mužů. „Nejspíš bude někde za stromem vykonávat své ranní záležitosti.“
Cizinec se vrátil o několik minut později. Prohlásil: „Přátelé, až skončíte svoji siestu, chci, abyste šli za mnou. Vydal jsem se hledat místo, kde to zvíře v noci dělalo takový randál, a myslím, že jsem je našel.“
Někteří muži cestou ukusovali tvrdý chléb a uzenky. Van je přivedl stezkou k mýtině, asi dvě stě metrů od tábora. Ležela zde zdechlina srny. Většina zadní části zvířete byla roztrhaná.
Ve chvíli, kdy se muži přiblížili, utekla od mrtvoly
liška. Van pronesl ke Gerinovi: „Doufám, že tvůj zvířecí jmenovec nezničil stopy, které jsem tu našel. To by mě vážně naštvalo a vím, že tebe taky.“ Přistoupil ke zdechlině a zavrčel: „Ne, jsou celé. Prohlížejte si je po skupinkách a dívejte se hlavně na zem.“
Gerin postoupil vpřed hned v prvním hloučku. Když přistoupil k mrtvé srně, Van ukázal na stopu v měkkém bahně vedle zvířete. Fox takové ještě nikdy nespatřil. Nejprve usoudil, že by mohla být lidská, pak medvědí — na okrajích jasně rozeznal otisky drápů. Ale v podstatě nebyly lidské ani medvědí. Byly — něčím novým.
„Tuhle stopu tedy budeme sledovat?“ otázal se ponuře.
„Buď tak, nebo máme před očima vlčí mlhu,“ odvětil Van. „Ale tomu bych nevěřil.“
Fox byl stejného mínění. Počkal, až si stopu všichni muži prohlédnou, pak řekl: „Mají drápy i na rukou. Teď, když už víme, jak vypadá jejich stopa, se podíváme, jestli bychom jich pár neulovili.“
Jak válečníci postupovali zpět do tábora, mlčeli. Měli jasný důkaz o tom, že si Gerin s Vanem celou povídačku o nestvůrách nevymysleli. Trochu jim věřili už dříve, ale poslouchat o něčem novém a hrůzném není totéž jako vidět důkaz, potvrzující skutečnost.
O několik hodin později se vydali na západ. Gerin určil další skupinu mužů ze svého oddílu, aby procházeli danou oblast. Ostatní se lopotili dál; brblání týkající se bolavých nohou se ozývalo čím dál hlasitěji.
Kolem poledne prohlásil Rihwin: „Lorde Gerine, napadlo mě něco, co by ti mohlo připadat důležité.“
„O co jde?“ otázal se Gerin varovně; člověk si Rihwinem nikdy nemohl být jistý. Některé z jeho myšlenek byly skvělé, jiné šílené, a rozpoznat jedny od druhých občas nebylo jednoduché.
Rihwin pokračoval: „Napadlo mě, můj princi, že tyto vpravdě nestvůry mohou být nočními tvory, a to vzhledem k tomu, že jsme zaslechli jejich noční vytí. Jedním z nacionálních důkazů pro toto tvrzení je skutečnost, že žijíce v troglodytických podmínkách po mnoho let, pravděpodobně po celá staletí, jejich oči za dané existence přivykly tmě, neboť žily v neustálé tmě, tyto nestvůry s největší pravděpodobností selžou za svitu jasných paprsků slunečních.“
„Troglo — co?“ pronesl Van nedůvěřivě, čímž promluvil z duše mnoha z Foxových válečníků.
Gerin byl vzdělaný a zvyklý na Rihwinovy komplikované učené slovní projevy, takže přinejmenším pochopil, o čem jeho jmenovec Fox mluví. „Tím je myšleno, že žily v jeskyních,“ vysvětloval těm, kteří nepochopili. Rihwinovi odpověděl: „Je to skvělý příklad logické dedukce; jedinou potíží je, že tomu tak není. Van a já jsme tehdy ráno při zemětřesení viděli, jak ty nestvůry bojují s chrámovými hlídkami za denního světla, a pak se za námi jedna rozběhla. Při slunečním svitu vidí skvěle.“
„Ech, do háje!“ vykřikl Rihwin. „Jak strašné je vidět tak impozantní sled myšlenek smetený tvrdou realitou.“
Následujících několik hodin se ponořil do trucovitého ticha.
Pozdě odpoledne Fox určil další skupinu a se zbývajícími dvěma skupinami se utábořil o něco později. Noc k jeho úlevě proběhla v klidu. První noční hlídka nebyla těžká — rozhodně mnohem lepší, než se uprostřed noci probudit hrůzostrašným řevem.
Časně zrána následujícího dne předal ke hlídání oblast Rihwinově skupině. „Dobrý lov,“ zahlaholil a poplácal svého jmenovce po rameni.
„Děkuji, lorde Gerine,“ odpověděl Rihwin apomračíval: „Víš, občas si říkám, jak jsem byl moudrý, že jsem vyměnil svůj pohodlný a lhostejný způsob života na jihu za kariéru plnou dobrodružství s tebou.“
„Občas si to říkám taky,“ přizvukoval Gerin. „Vlastně skoro pořád. Chceš tím snad říct, že by ti srdce nepuklo, kdybys

náhodou nezkřížil cestu žádné nestvůře?“
„Ano, něco v tom smyslu.“
„Myslím si totéž, věř mi,“ řekl Gerin, „ale kdybychom se po nich nevydali, pak by šly ony po nás. Raději bojuji za svých podmínek a co nejdále od svého hradu.“
„Ujišťuju tě, že logice tvého počínání rozumím,“ řekl Rihwin. „Disputace získává zcela jinou atmosféru, když se snese ze sféry úvah do reálné oblasti, kde se její závěry dotýkají člověka osobně. Logikové, kteří se drží abstraktních pojmů, se jen výjimečně vystavují riziku, že by mohli být sežráni.“
„Bez ohledu na to, jak moc by si to zasloužili,“ dodal
Gerin, za což si vysloužil Rihwinův naštvaný pohled. Znovu ho povzbudivě poplácal. Přes všechny jižanovy řeči se Gerin o jeho odvahu neobával. Kdyby přišel na přetřes jeho zdravý rozum, pak by to bylo něco jiného, ovšem to by nějaký musel mít.
Fox vedl svou skupinu dál na západ. Z mlází se vyřítil mladý jelen vyplašený jejich pochodem. Van vytáhl z toulce šíp, natáhl a vystřelil, vše během okamžiku. „Zásah!“ zvolal a už se hnal za jelenem, zanechávajícím za sebou krvavou stopu. „Pojďte, troubové,“ promluvil Van ke svým společníkům. „S takovou stopou by měl dneska k večeři jelení steaky i slepej.“
Zvíře dohnali asi o čtvrt hodiny později. Leželo na zemi a těžce oddychovalo, už příliš slabé, aby pokračovalo v běhu; v místě vedle srdce mu trčel Vanův šíp. Jelen hrabal nohama, jak se pokoušel vstát, ale už to nedokázal. Velké hnědé oči vyčítavě hleděly na válečníky. Van si stoupl vedle něj. Jedním rychlým pohybem mu škubl hlavou a prořízl hrdlo.
Van s Gerinem se společně pustili do krvavé řeznické práce. „Až se dostaneme k nějakému potoku, tak se umyju,“ prohlašoval Gerin.
„Možná to ani nebude nutné, kapitáne,“ podotkl cizinec a ukázal na západ. Počasí bylo příjemné, ale od vzdáleného Orynijského oceánu se sem valily mraky. „Vypadá to na déšť.“
„Vypadá.“ Fox se na oblaka zamračil, jako by je mohl zastavit pouhou silou vůle. „Jak máme něco stopovat, když začne pršet? U všech bohů, jak rozděláme oheň, abychom udrželi duchy aspoň na loket daleko?“ Jeho nadcházející špatná nálada se zaměřila dokonce i na Vana. „A proč jsi toho jelena nezabil těsně před západem slunce, abychom mohli jeho krev obětovat duchům?“
Van nad ním stál a zíral. „Chceš si snad ještě stěžovat, že je tráva zelená namísto modrá, nebo mi pomůžeš s masem toho macka?“ Jeho neotesanost jako obvykle dala Gerinovi najevo, že překročil hranici mezi sklíčenosti a nářky. Zahanbeně kývl a pustil se do práce.
Ozval se Raffo: „Něco mě napadlo, lorde Gerine.“ Nejdříve počkal na Foxův zavrčený souhlas a potom pokračoval: „Co kdybysme se rozestavěli do úkrytů tady okolo těch
vnitřností a počkali si, jestli to jednu z těch potvor, co po nich paseme, nepřiláká? Pach krve by je mohl přitáhnout.“
„Jsme už dál na západ než ostatní skupiny,“ přemítal Gerin. „Znamenalo by to, že se budeme zítra muset hnát, ale vlastně proč ne? Jak říkáš, návnada je stejně dobrá jako červ na rybářském háčku. No, vyzkoušíme to — ale přesto chci nejdřív najít nějakou vodu.“
„A já taky,“ souhlasil Van. Ruce měl od krve až k loktům.
„Vrátíme se co nejdříve,“ řekl Gerin. „Přichystejte zatím návnadu, před výstřelem se přesvědčte, na co míříte.“
Potok našli s Vanem několik set metrů od místa, kde padl jelen. Sotva došli ke břehu, ponořil se do vody ledňáček, aby se za okamžik vynořil s rybkou v zobáku. Něco dalšího, žába či želva, vklouzlo do potoka z mechem porostlého kamene a už se nevynořilo.
Jelení krev už pomalu zasychala; nebylo snadné ji smýt. „Potřebujeme mýdlo, co vyrábějí z tuku a popela jižně od Vysokých Kirs,“ poznamenal Gerin a přitom si nehty jedné ruky seškraboval krev z druhé. „Možná bych mohl jednu dávku zkusit uvařit, až se vrátíme na hrad Fox.“
„To mýdlo je na můj vkus moc drsné,“ oponoval Van. „Společně se špínou sedře člověku i svrchní vrstvu kůže.“ Pohlédl na Gerina. „Máš u nosu cákanec krve, Foxi... Ne, na druhé straně. To je ono.“
„Dobrá.“ Gerin se teatrálně otřepal. „Ta voda je ale studená.“ Znovu se ohlédl směrem na západ, kde se kupily špinavě šedé mraky. „A zakrátko budu mokrý celý, protože to vážně vypadá na déšť. Nevolníci z něj budou mít radost, jenom já bych si přál, aby bylo hezky až do té chvíle, co budeme zase pod střechou.“
„Počasí tě poslouchat nebude, stejně jako ženská,“ poznamenal Van. „Pojďme zpátky; musíme zjistit, jestli z toho RafFova nápadu něco vzejde.“
„To už bychom slyšeli,“ odpověděl Gerin. Přesto Vana následoval za zbytkem skupiny. Mohou se držet v úkrytu do doby, kdy bude třeba postavit tábor na noc, říkal si. Obrátil se na přítele a dodal: „Tak si říkám — i když už je na to příliš pozdě — že hromada vnitřností by mohla přilákat i něco jiného než nestvůry. Jestli se přijde nažrat nějaký dlouhozubec, doufám, že budou mít dost rozumu a nechají ho být.“
„Máš pravdu,“ podotkl Van. „Jsem jenom rád, že s námi není Rihwin. Je to dobrý chlap, to určitě, ale rozumu nemá ani za mák. Podle mě—“
Dál už se ale nedostal. Nedaleko před nimi se ozval hluk; uslyšeli křik mužů a hrůzný jekot podobný tomu z předešlé noci. Gerin tasil meč z pochvy, Van vytáhl ze smyčky u opasku palcát a oba vyrazili vpřed, co jim nohy stačily.
„To jsme my!“ křičel v běhu Gerin. „Nestřílejte — my nejsme nestvůry.“ Snad žádný z mužů neměl dost duchapřítomnosti, aby si jeho výkřik uvědomil.
Chápal to, a proto jej nepřekvapil ani nerozlítil šíp, který zasvištěl mezi ním a Vanem. Na chvíli mohl být rád, že je nezasáhl, pak se křovím prodral na malé prostranství, kde zdechl jelen a kde ho také vykuchali.
To už se z úkrytu vynořilo několik mužů. „To zvíře šlo tudy,“ zvolal Raffo a ukazoval na jih. „Všichni jsme na ně stříleli, trefili jsme nejmíň dvakrát, možná třikrát.“ Zdálo se, že si náhle uvědomil, co viděL Oči se mu rozšířily a zíral do prázdna.

„Lorde Gerine, promiň, že jsem kdy pochyboval o tom, cos říkal, zapřísahám tě. To stvoření je přesně takové, nebo ještě horší."
„Ano, ano," odvětil Gerin netrpělivě. „Dost řečí - pojďme to chytit a zabít. Raffo, veď nás."
Raffovi se ve tváři objevil neurčitý výraz radosti z výsady, jíž byl obdařen, a rychle zamířil k lesu. Sledovat stopu společně s krvavými skvrnami bylo snadné. Zanedlouho už Gerin zaslechl, jak se monstrum před nimi prodírá podrostem. „Ty potvory mají přece jen nějaké slabosti," poznamenal Van. „Nevědí nic o lese a nejsou nijak rychlé."
„To nemůžeš vědět," zareagoval Gerin. „Jak rychlý a obezřetný bys byl ty, kdyby v tobě vězely dva tři šípy?" Van neodpověděl, z čehož Gerin usoudil, že s ním souhlasí.
Řvoucí monstrum vyskočilo zpoza jilmu, čtyři muži na ně vystřelili šípy. Dva se netrefili; po zásahu druhých dvou zvíře zařvalo, ale i přes další zásahy útočilo neustále dál.
Drápy se snažilo zatnout do bronzových šupin Gerinova krunýře. Gerin sice nepřišel k úrazu, ale i tak pocítil jejich nadlidskou sílu. Bleskově sekl mečem. Zvíře znovu zarvalo.
Van je praštil palcátem. Jeho rána by rozbila lebku každému člověku. Nestvůra sice padla kzemi, ale zase vstala, nad uchem jí z obrovské rány proudila krev. Van klející v půl tuctu jazyků ji udeřil znovu, ještě silněji než předtím. Tentokrát netvor skutečně padl a už nevstal.
„Otče Dyausi nad námi," ozval se válečník jménem Parol, jemuž podle bradavice u nosu všichni říkali Cizrna. Gerinovi tlouklo srdce jako na poplach. Měl dojem, jako by bojoval s Trokmoicem a ne lovil zvíře. Síla nestvůry, i těžce zraněné, tento pocit jen zesilovala.
„Prohlídneš ji?" ozval se Raffo se zvědavostí v hlase. „Představte si toho nejhnusnějšího lumpa, kterého jste kdy viděli - například starého Wolfara - a udělejte ho pětkrát ošklivějšího, než byl, teda po všech stránkách, a dostanete tadyhle to."
Měl pravdu. Už od chvíle, kdy Gerin nestvůry spatřil poprvé, si uvědomoval, jak moc jsou lidem podobné. Doposud ale neměl dostatek času, aby si je prohlédl zblízka; v Ikosu mu šlo především o to, aby společně sVanem a Sibylou nepřišli o život.
Přihrbený, svalnatý, chlupatý — ten tvor opravdu připomínal Wolfara. Nebylo to kjeho dávnému nepříteli právě lichotivé, ale Gerin ho zabil už před pěti lety. Avšak Wolfar, kromě chvílí, kdy se měnil ve vlkodlaka, neměl na rukách ani nohách drápy, a dokonce ani jako vlkodlak neměl zuby, jež by konkurovaly těm, které se skvěly v dlouhé, impozantní mordě nestvůry.
Zbytek hlavy tvořila zrůdná parodie člověka: nízko položený nos s úzkými nozdrami; velké oči zasazené do těžkých kostních valů, husté vlasy připomínající srst vystupující k hřebenu na vrchu hlavy, překrývající nízké čelo.
„Vidíte to sami," řekl Gerin. „Jen Dyaus nad námi ví, kolik jich po severu běhá."
„Jsou všichni stejní jako tento?" zeptal se RafFo.
„Někteří z nich budou asi nejspíš něco jako ženy nebo samice nebo jak je nazývat," napadlo Parola.
„To je jedno, oškliví jsou všichni." Raffo se zatvářil znechuceně. „Měl jsem na mysli, jestli jsou všichni jako tenhle? Jeden totiž má o lidech úplně jinou představu,
když uvidí Vanovu mrtvolu nebo zdechlinu toho skřečka zlatnickýho, co možná unesl Duřena."
„Oteš," zavrčel Gerin. Jak mohl vůbec začít pořádně hledat svého syna, když celému severu hrozí taková katastrofa? Měl čím dál větší strach, že už Duřena nikdy neuvidí. RaíFova poznámka stála za zamyšlení. „Nemám s nimi tolik zkušeností, abych mohl odpovědět. Ricolfův muž povídal, že jsou některé z nich o něco chytřejší než ostatní," připustil. „Ať je to, jak chce, už brzy se všechno dozvíme."
Vrátili se zpět na místo, kde stáhli jelena. Tělo nestvůry nechali ležet za sebou. „Měli bysme se utábořit, jak říkal Raffo," poznamenal Van. „Nemá smysl pokračovat v cestě, když už zbývá tak málo do západu slunce."
Když padl večer, duchové byli velice klidní. „Nejspíš hodují na krvi té obludy," zauvažoval Gerin. Vzhlédl k nebi. Math teď měl být v první čtvrti a společně s Tiwazem a Ellebem brzy po setmění vyjít. Viděl však jenom mraky. Zvedal se vítr.
„Dneska budeme mít potíže s určováním času pro výměnu hlídek, navíc bude nejspíš pršet."
„Vůbec se mi nelíbí, že bych měl pochodovat v bahně," ozval se Van. „Na lov nestvůr to také nevypadá. V dešti si stěží uvidíme na prsty ruky, když rozpažíme."
„Ech, máš pravdu," zasmušile přitakal Gerin. „Na to jsem ještě ani nepomyslel." Jelení maso, které pomalu ukusoval, pro něj náhle ztratilo chuť. Jak měl jen zajistit, aby se nestvůry nedostaly na jeho území, když se mohly pohybovat i v několikametrové vzdálenosti od nich, aniž by si jich někdo všiml? Navíc, pokud s nimi ostatní šlechtici na severu nehodlali bojovat s takovým nasazením jako on, jak by se mu vůbec mohlo podařit zachránit své državy? Nejzřejmější odpověď, která se nabízela, byla zvláště deprimující: možná to prostě nedokáže. I když také neměl velkou naději, že přemůže Balamunga, ale nedal se odradit a nakonec dosáhl svého. Teď si musel věřit, že se mu povede stejně.
Odbyl si první hlídku, pak se zabalil do přikrývky a navzdory všem černým úvahám usnul. Když se probudil, zmateně se kolem sebe rozhlédl — proč je všechno ve tmě? Pak mu na špičce nosu přistála dešťová kapka, a další mu dopadla do vlasů.
Déšť se spustil jen o několik minut později. Muži rozespale nadávali a z přikrývek a větví vyráběli provizorní stany. I přesto zůstal zbytek noci chladný, vlhký a zoufalý.
Den začal neustávajícím deštěm padajícím z olověné oblohy. Oheň zhasl. Část jeleního masa se jim podařilo upéct už předešlého večera; v kombinaci s tvrdým chlebem vytvořilo docela příjemnou snídani; mohlo by to však být lepší, kdyby pojídali horké, šťavnaté maso přímo z ohně.
Pak si válečníci oblékli výstroj a čvachtavě pokračovali na západ. Gerin měl pocit, jako by se pohybovali v kruhu o průměru dostřelu luku; na větší vzdálenost vše halil déšť. Často on nebo někdo z jeho družiny uklouzli v bahně. Déšť je pomalu znovu očistil — dokud opět neupadli.

Raffo si neustále dokola drmolil, o čem minulého večera mluvil Van: „Jak v tomhle máme hledat? Budeme rádi, když se sami neztratíme, natož abychom se starali o nějaké zatracené nestvůry.“
Gerin neodpovídal, měl totiž obavu, že má kočí pravdu. Déšť a mraky halily slunce a mezní kameny, takže si ani nebyl jistý, jestli opravdu míří na západ. „Budeme se muset zastavit a zjistit, která polovina nebe začne tmavnout první,“ přemítal Van. „Pak budeme moci odhadnout, jak se dostat k Elabonské cestě nebo kde se na ni napojit.“
Rozpovídal se také Raffo: „Chudák starej Rihwin. Mohl teď sedět pod jednou z těch střech z červených cihel na jih od Kirs, o kerejch mele pořád dokola, a ženský by mu nosily maso a víno. Byl to ale blázen, že všechen luxus vyměnil za tohleto.“ Zachvěl se jako zmoklý pes.
Pouhé pomyšlení na sucho v Gerinovi vzbuzovalo přání být kdekoli jinde než tady. Poznamenal: „Doufám, že do příští kaluže zapadneš až po uši.“ Jako by chtěl svá slova proměnit v zaklínadlo, posměšně potřásl rukama v kouzelnickém gestu.
Málem přestal úplně sledovat okolí; mokrá, pochmurná země vypadala stále stejně. Hledání vyvýšenin, kam stoupal, mu připadalo mnohem důležitější než cokoli jiného.
Náhle Raffo vyjekl, napůl zděšeně, napůl udiveně. Protože neměl daleko k výkřiku, přiměl Gerina, aby rychle vzhlédl. Mokrou trávou před nimi se brodila skupina osmi, možná deseti nestvůr.
Gerinovy muže spatřily asi ve stejné chvíli, jako Raffo uviděl je. Podsaditý samec, zřejmě vůdce smečky, mávl směrem k válečníkům rukou. Něco vykřikl; v dešti nebylo jasné, jestli šlo o nějaké artikulované sdělení nebo jen o zvířecí pokřik. Ostatní v každém případě pochopili. S hrůzným jekotem vyrazili proti Foxovým lidem.
V dešti byly luky naprosto k ničemu. Gerin se sehnul a zvedl kámen velikosti husího vejce. Mrštil jím po blížících se nestvůrách a zařval: „Taste a na ně!“ V příštím okamžiku sám vytáhl čepel z pochvy.
Kolem hlavy mu proletěl kámen. Jedno ze zvířat muselo mít dostatek důvtipu na to, aby ho použilo coby zbraň. Pak už se boj odehrával na nevelkém bojišti, kde divokost a síla nestvůr čelila zbroji a bronzovým zbraním, jež si nesli Gerinovi válečníci.
Díky dlouhému, těžkému oštěpu, který byl lépe použitelný ze země než z vozu, měl Van proti obrovským útočníkům výhodu: mohl je napadnout dříve, než se dostali do jeho blízkosti. Sotva se však hrot ve tvaru listu zabodl do břicha jednoho řvoucího zvířete, druhé popadlo rukojeť kopí a vytrhlo je Vanoví z rukou. Vykřikl hrůzou; už dlouho byl zvyklý, zeje silnější než kdokoli, komu čelí. Protivník, s nímž by mohl změřit síly naplno, mu způsobil šok.
Nestvůra kopí odhodila; dávala přednost svým přirozeným zbraním než vyrobeným. Když však skočila po Vanovi, dopadla jí na hlavu rána palcátem. Nemusel udeřit znovu; včerejší boj se zvířetem ho poučil, že do rány musí vložit všechnu sílu hned napoprvé.
Gerin vnímal boj svého přítele jen útržkovitě — měl dost vlastních potíží. Do cesty se mu postavila samice, neméně hrůzná a ošklivá. Měl pocit, jako by bojoval s vlčicí nebo samicí dlouhozubce. Nepociťoval sebemenší zábrany, jež by mohl mít, kdyby bojoval s válečnicí. Sekl po zvířeti. Uskočilo. Vědělo, že je pro ně meč nebezpečný. Fox šel po něm, sekl znovu. Tentokrát netvor před ostřím uhnul a vyrazil proti němu. Ještě včas zvedl štít a zabránil nestvůře, aby mu rozdrásala hrdlo. Byla velmi silná; když se mu pokusila vyrvat štít z ruky, užuž si myslel, že mu ji vykloubí. Dokázal odolat jen s největším úsilím.
Přestože déšť neustával, tvor páchl napůl pižmem divokého zvířete a napůl člověkem, který se nikdy nekoupal. Navíc Gerin ucítil zatuchlinu, snad kvůli mnohaletému pobytu — po nespočetné generace — v podzemí.
Fox sekl znovu a uštědřil nestvůře krvavou ránu přes hruď. Vztekle zaječela a přestala se pokoušet mu vytrhnout štít. Přesto neutekla, jak by se raněné zvíře zachovalo, ale vyrazila do útoku. Podrazila Gerinovi nohy, a když padl do bahna, skočila na něj.
Znovu ho zachránil štít, který nestvůře nedovoloval, aby se mu dostala na obličej a krk. Sykl bolestí, když se mu její drápy zabořily do ramene. Neměl sice drápy, ale cvočky sandálů mu pomohly se zapřít o zem. Kopl nestvůru a uštědřil jí další zranění.
Odhodil meč; pro tento druh boje se nehodil. Kdyby se nemohl dostat ke své dýce nebo kdyby mu vypadla ve chvíli, kdy ji vytahoval z pouzdra u opasku, smrti by neunikl. Nic podobného se naštěstí nestalo, a tak zaútočil.
Začala řvát, zprvu pronikavě, pak se ozval bublavý podtón, jak jí proudy krve zaplavovaly ústa a nos. Protentokrát Gerin zalitoval, že je levák; zásahy do pravého boku poškozovaly plíci, ne však srdce. Jakmile se však pokusila o útěk, provedl levou nohou zápasnický chvat a podrazil jí nohy. S čvachtnutím upadla.
Posadil se a neustále bodal, vzrušený z hnusu, vzteku a strachu. Nestvůra lpěla na životě jako každé divoké zvíře, o tom nebylo pochyb. Musel ji bodnout ještě mnohokrát, než konečně ochabla.
Nevěděl, jestli zahynula. Bylo mu to jedno — určitě ji aspoň na dost dlouho vyřadil z boje. Znovu popadl meč, vyškrábal se na nohy a běžel pomoci svým kamarádům.
Někteří z nich byli na zemi, podobně jako většina nestvůr. Rafřb a Parol Cizrna bojovali s velkým vůdčím samcem. Právě skočil po Parolovi. Ten chraplavě vykřikl. Gerin použil meče jako kopí a zasáhl nestvůru zezadu. Zaskučela a pokusila se na Foxe zaútočit. To už se Raffovo ostří zařízlo do jejího mohutného hrdla. Vytryskla krev. S napůl useknutou hlavou zvíře padlo tváří na zem a zůstalo ležet.
Když padl vůdce, pár nestvůr, které se ještě držely na nohou, vzdaly boj a utekly. Gerinovi válečníci je nepronásledovali; měli dost práce se zabíjením těch, které ležely na zemi, a se starostí o vlastní zraněné. Jeden muž zemřel, Parolův kočí, sympatický mladík, syn Delampa Narraga. Někteří ostatní utržili kousance a rány většího či menšího rozsahu. Obvazování v dešti nebylo snadné.
„Foxi, ty krvácíš,“ poznamenal Van.
Gerin pohlédl na podrápané rameno. „Ano. Doufám, že se brzy dostaneme do nějaké vesnice. Musím si rány polít pivem a namazat sádlem. Jestli je to něco jako kočičí škrábnutí, mohlo by to začít hnisat.“

„Máš pravdu.“ Van přeletěl pohledem po bojišti. „Nandali jsme jim to. Nejsou takový tvrďáci jako ozbrojení válečníci. To už je něco.“
„To teda jo.“ Po boji si Fox začínal uvědomovat, jak moc ho zraněné rameno bolí. „Ale nechtěl bych být sedlákem, i kdybych měl při sobě krumpáč nebo kosu. Kdyby na mě z lesa vyskočila nestvůra, měl bych šanci jenom na jednu dobře mířenou ránu, a snad by utekla. Podruhé už bych příležitost neměl.“
„Zase máš pravdu,“ poznamenal Van. Po kratičké pauze dodal: „Jeden z nich utíkal na sever.“
„Viděl jsem ho. Radši jsem se na to snažil nemyslet,“ připustil unaveně Gerin. „Ten nám utekl, to je jisté. Kolik jich ještě asi bude, co jsme ani nezahlédli? I ten jeden je příliš.“
„A zase máš pravdu,“ řekl Van. „Sakra, když máš pořád pravdu, jak to, že jsme v takový bryndě?“ Gerin mu nedokázal odpovědět.

VII.
Rihwin smutně přecházel po nádvoří. Přes levé ucho měl obklad převázaný obvazem kolem celé hlavy, aby mu nespadl.
„Ještě si to nemůžeš sundat?“ zeptal se Gerin. „Už je to deset dní, co jsme se vrátili. Krvácet už to nemůže, a kdyby rána hnisala, už by ti dávno bylo zle.“
„No, v podstatě bych mohl,“ odpověděl Rihwin. „Smutnou pravdou však zůstává, že bez obvazu jsem ošklivější než s ním.“
Gerin se plácl do čela. „Jsi marnivější než páv, vážně. Kdyby sis do ucha nenavlékal ten zlatý kroužek, nezahákla by za něj ta nestvůra dráp a ty bys teď neměl kus ucha pryč. Utržené ucho navíc není ta nejhorší věc na světě. Už jsem viděl mnoho mužů s horšími jizvami, opravdu.“
Rihwinův obličej se zkroutil do ponurého úšklebku. „Ušní lalůček se mi scvrkl a vypadá hrozně. Na jihu by s tím doktoři určitě dokázali něco udělat, teda aspoň těm, co vydrží bolest. Od nynějška mi hrozí, že budu nazýván Rihwinem Jednouchým a ne Foxem. Kdo se však v téhle nevzdělané zemi vyzná v podobných technikách? Ani dušička, pokud se nemýlím.“
„Obávám se, že ne,“ připustil Gerin. „Tví jižanští doktoři mají v podobné práci možná praxi, ale my tady nenosíme náušnice.“ Na chvíli se odmlčel, pak se zvědavě zeptal: „Jak to vlastně ti doktoři dělají s těma ušima?“
„Ze všeho nejdříve narvou do pacienta co nejvíce vína a odvaru z makovic, aby co nejvíce otupili jeho smysly,“ rozpovídal se Rihwin. „Rovněž má u sebe své přátele, kteří ho v případě potřeby přidrží. Nezapomeň, takové služby jsem se jednou nebo dvakrát taky zúčastnil. Nejdříve nařízne kus masa za poškozeným uchem, pak nařízne to, co zbylo z lalůčku, aby rána byla čerstvá a od krve, a pak ty dvě části sešijí dohromady. Až to sroste, odřízne se ta část od hlavy a je to! Člověk má nové ucho, možná ne tak pěkné jako původní kousek, ale je pořád lepší než tenhle hnusný pahýl, který zbyl mně.“
Gerin si jej zamyšleně prohlédl. „Víš, milý Foxi, za ta léta tady v pohraničí už jsem si hrubé práce léčitele užil: vytahování šípů, sešívání ran, srovnávání zlomených kostí, co si jen vzpomeneš. Muži, které jsem ošetřoval, si pak nevedli hůře než pacienti jiných. Jestli chceš, mohl by se ti to ucho pokusit napravit.“
Rihwin se dal na náhlý a rychlý ústup, s rukama vztaženýma na obranu. „Děkuji ti, ale raději ne. Nejen že ti chybí základní materiál (vždyť kde bys tady na severu sehnal víno a vývar z makovic?), ale bez urážky, nikdy ses takové operace nezúčastnil, ani sis o ní nikdy nic nepřečetl.“
„Vždyť jsi celý zákrok popsal zcela jasně,“ pronesl Gerin, napůl aby Rihwina znepokojil, napůl se zklamáním. „Mám dojem, že bych ti mohl pořídit něco lepšího, než je ten pahýl. Kdybych ti inkoustem nakreslil tvar normálního lalůčku, tady na krk—“
Rihwin stále ustupoval. „Ne, děkuju,“ opakoval. „Připouštím, že obvaz nemůžu nosit pořád, ale když si nechám narůst dlouhé vlasy, nebude za půl roku co řešit.“
„Tak bys to taky mohl udělat,“ připustil Gerin. „Proč jsi o tom místo mukání nepřemýšlel už dříve?“
„Dosud jsem nenarazil na nic tak podnětného, abych uvažoval na jinou možností,“ prohlásil Rihwin s útrpným pošklebkem. „Ve srovnání s představou, že by mě řezal neohrabaný řezník bez zkušeností — neuraz se — se mi život s jedním ušním lalůčkem nejeví zdaleka tak hrůzostrašně.“
Rihwin byl sice marnivý, ale nebyl hloupý. Zahleděl se na Gerina podezřívavě. „A ty, mizero, jsi mě zmanipuloval tak, abych k tomuto řešení sám dospěl.“
„Já?“ Gerin se tvářil jako nevinnost sama. „Chtěl jsem se jenom trochu vzdělat v chirurgii.“
„Já vím,“ odvětil Rihwin hrozivě. „Jsem si jistý, že by byl zákrok velmi zajímavý — pro tebe. Ovšem nakolik bych si to užil já, už je jiná věc.“
„Jestlis to chtěl nechat, jak to je, neměl jsi o tom zákroku mluvit do takových podrobností,“ opáčil Gerin.
„Věř mi, drahý jmenovce Foxi, že už se podobné chyby nikdy nedopustím,“ konstatoval Rihwin. „Předpokládám, že bys byl stejně dychtivý mi pomoci, kdybych navrhl, abys operaci provedl nějakým kouzlem.“
„No to je nápad!“ zvolal Gerin. „To bych zvládnout měl. Nebylo by to nic složitého, jen přímá aplikace zákona podobnosti. Pravé ucho máš pořád ještě nedotčené, takže by mohlo posloužit jako model. Co by mohlo být podobnějšího levému lidskému uchu než jeho vlastní ucho pravé? Pojďme do mé chatrče a—“
Rihwin vzal do zaječích.
Selatre předčítala nahlas: „Toho roku, pátého roku vlády císaře Forenze, toho jména druhého“ odmlčela se, aby vyřkla slovo, s nímž se při obvyklé úvodní formulaci každoročního zápisu do kroniky nesetkávala tak často; přečetla ho sebejistě, „—byly zvýšeny daně v sithonian. ských městech. Shromáždili se muži z Kortysu a přemýšleli, jak se nejlépe vybourit—“
Gerin zamrkal, předklonil se, aby zkontroloval svitek před ní. „To je vzbourit,“ zamumlal.

Znovu pohlédla na přečtené řádky. „Ach. Je to tak.“ Rozpačitě se zasmála. „Mění se tím význam, že?“
„Trochu.“ Gerin se užuž chystal natáhnout a pochvalně ji pohladit po ruce, ale raději si to rozmyslel. Selatre dělala poslední dobou kvůli náhodným dotykům jen málo
povyku, ale úplně nešťastná zůstávala kvůli těm záměrným. Pokračoval: „I přes to malé škobrtnutí si vedeš velmi dobře. Písmena ses naučila mnohem rychleji než kdokoli jiný, koho jsem kdy učil.“
„Písmena jsou jednoduchá,“ řekla. „Horší je skládat je do slov.“ Rozhlédla se po místnosti, která na hradu Fox fungovala jako knihovna. „Je tady tolik slov k přečtení! To si ani neumím představit.“
Nyní se Gerin hořce zasmál. „Když to vidím, uvědomuji si, jak málo jich tady mám. Na severní provincie je to slušná sbírka — pokud vím, je to asi jediná sbírka na severu — ale je to dřevěná tříska plovoucí v moři nevědomosti. Studoval jsem ve městě Elabonu; vím, o čem mluvím.“
„Možná je to tak,“ odvětila Selatre. „Když mě Biton opustil, myslela jsem si, že je mi moudro navždy zapovězeno, ten pocit vědění, jež mnou procházelo. Je to něco jiného než přímé dary od boha, ale svým způsobem to má smysl. Děkuji ti za to.“
Na chvíli se zarazila, pak položila svou ruku na jeho; jen ho velmi jemně pohladila, pak se zase rychle stáhla. Gerin na ni zíral. Náhle ho upoutalo vzteklé zavrčení připomínající trhající se plachtovinu, přicházející ode dveří. To se zrovna rozhodla vejít Fand. Zuřivost v jejím obličeji byla děsivá. Gerin očekával, že na něj začne křičet, ale místo toho odešla. To jej znepokojilo více než bouře, již očekával.
„Omlouvám se,“ ozvala se Selatre. „Tvoje milenka mě nemá ráda, a kvůli mě je teď všechno jen horší.“
„O tolik zase ne,“ odpověděl. „Už to začínalo skřípat nějakou dobu předtím.“
Povzdechla si a podotkla: „Musím se přiznat, že tomu moc nerozumím. Když to mezi tebou a jí není v pořádku, jak říkáš, proč ještě vyhledáváš její ložnici?“
Pocítil, jak mu vzplály tváře. Kdyby se zeptal někdo jiný, odbyl by ho prostým: Do toho ti nic není. V případě Selatre se však snažil být co neupřímnější. Možná to bylo díky přetrvávající bázni a úctě vůči jejímu dřívějšímu tajuplnému poslání. Ale možná to nemělo s Bitonem vůbec nic společného a ona prostě jen na lidi kolem sebe tak působila. Na chvíli se zamyslel a pak řekl: „Protože to, co se děje v ložnici, jak říkáš, je jedna z mála věcí, které mezi
námi zůstaly. Musím říct, že to bývala jedna z těch dobrých věcí.“
Selatre vycítila rozdíl. „Chceš tím říct, že bývala, ale už není?“
„Ano.“ Fox se kousl do rtu. „Znáš hru, kdy si děti položí kus dřeva nebo větev přes kámen a pak si na ni sednou a houpají se nahoru a dolů?“
„Jistě,“ odpověděla. „Také jsem si tak hrávala, ty ne?“
Přikývl a pak pokračoval: „Van a já jsme si tak posledních pár let hráli s Fand. Ale zůstávat v rovnováze, my dva s jednou ženou, není snadné, stejně jako udržet břevno na kameni. A jak to vypadá, já jsem ten, kdo spadne.“ Zasmál se smutně, ale bez zlosti. „Nemělo by mě překvapovat, co se děje, když k tomu ještě vím, že má Fand náturu vařícího oleje. Spíš bych se měl divit, že nám to vydrželo tak dlouho.“
„Kdyby nebylo mě, určitě ještě déle,“ podotkla Selatre. „Myslí si, že jsem teď na jejím místě.“
„Já vím,“ přiznal Gerin. „Ale když jsem tě vezl na hrad Fox, neměl jsem nic takového v úmyslu.“
Pozorně se na něj podívala. Na chvíli se mu zdálo, že na něj skrze její oči hledí neproniknutelná moudrost Bitona. Pak si uvědomil, že tato moudrost je její vlastní, což ho neohromilo o nic méně. „Chceš to teď změnit?“ zeptala se. I kdyby se chtěl odpovědi vyhnout, neusnadnila by mu to; sotva znala abecedu, a slova přitom používala s přesností, jakou by jí řečníci z města Elabonu mohli závidět.
„U Bitona či Dyause — vyber si, kterého radši, Selatre — přísahám, že nechci, abys v mém životě zaujala Fandino místo,“ odpověděl pevným hlasem. „Jestli si myslíš, že mým koníčkem je skládání křivých přísah, tak si nejspíš dovedeš představit, jaký osud mě na tomto světě čeká.“
„Jenom blázen si utahuje z bohů. Ty můžeš být čímkoli, jenom ne blázen, lorde Gerine,“ prohlásila Selatre. „Proto a také z toho důvodu, že jsi mi doposud vždycky říkal pravdu, ti věřím.“
„A já ti za to děkuji,“ odvětil Fox.
„Vrátíme se ke kronice?“ otázala se Selatre. „Se slovy na pergamenu budeme mít méně prostoru pro nedorozumění.“
„To je dobrý nápad.“ Gerin naslouchal její četbě. Každou další větu jako by přečetla s větší jistotou. Pochopila základní princip a nyní dokazovala, že ho umí používat. Některým lidem trvalo celé roky, než dosáhli toho, čeho ona za jedno období měsíců. Někteří se zalekli a vzdali to příliš brzy.
Byl na ni pyšný a také měl radost sám ze sebe. Povedlo se mu správně odhadnout, kam by mohla v životě na hradu Fox patřit a vůbec v celé lidské spleti jeho državy. Fand ji nesnášela; Van to předvídal dříve než on. A jak se zdálo, Van s Fand spolu vycházeli stejně dobře jako dřív.
Během obvyklého víru myšlenek si Gerin vzpomněl na další věc — jak se k němu Selatre naklonila a vzala ho za ruku. Nevěděl, co to mělo znamenat; netušil, zda to vůbec něco znamenalo. Jedním si však byl jist: bude to chtít zjistit.
Hrad Fox omýval déšť, na dvoře se tvořily kaluže a stoka kolem palisády se měnila v bahnitý vodní příkop. Času do sklizně zbývalo ještě dost, takže sedláci hleděli na bouřku spíše s úlevou než s obavami.
Jiné roky by měl Gerin podobné starosti. Nyní mu však zamračené nebe a vodní clona ježily chlupy; mokré počasí mu příliš živě připomínalo bouři, kdy jeho skupina válečníků bojovala se smečkou nestvůr.
Opatrně pokládal nohy na kluzké schody. Stoupal na palisádu, aby se zadíval k jihu. Viděl vesnici rozkládající se nedaleko hradu. Zdi chatrčí z proutí a lepenice chránily před deštěm široké doškové střechy. Věděl, že až se liják přesune na východ, nevolníci stěny obydlí zpevní čerstvým bahnem. .
Za vesnicí, na hranici viditelnosti, již tvořil déšť, se rozprostíral les. Gerin si přál, aby mohl vhlédnout mezi stromy a spatřit každou skrýš či jeskyni, každý spadlý strom. Obával se, že se nestvůry mohou skrývat právě tam. Neměl však

dostatek mužů na to, aby rozmístil strážní útvary kolem celého svého území. Jak ale mohl bez takových jednotek nestvůry zastavit?
Byl zamyšlený tak hluboce, že si ani nepovšiml, že k němu někdo vystoupal, až do chvíle, kdy zavrzaly klády vedle něj. Van měl na hlavě kónický klobouk spletený ze slámy, aby mu nepršelo do obličeje. „Přemýšlíš, co je tam vzadu, kapitáne?“ dotázal se cizinec.
„Vím, co tam je,“ odvětil zadumaně Gerin. „Jen bych rád věděl, jak je to daleko a za jak dlouho se tím budeme muset začít znepokojovat. Ale po pravdě řečeno, zrovna jsem si říkal, kéž by byl bronz levnější.“
„Odpusť, Foxi, ale musím přiznat, že mi smysl téhle poznámky uniká,“ přiznal Van.
„Kdyby byl bronz levnější - kdybychom měli více mědi a zvláště cínu — mohli bychom si dovolit vyrobit víc zbraní. Pak by je dostali i sedláci, čímž by získali větší šanci, že nestvůry zabijí, než že budou sežráni.“
„Hm, nejspíš máš pravdu.“ Van se v zamyšlení zamračil. „I kdybys je měl, vsadím pět ku jedné, že by tvé vazaly nepotěšila představa, že dáš jejich nevolníkům meče, kopí, helmy a brnění.“
„Ze strachu, že by je pozvedli proti nim namísto proti nestvůrám?“ podotkl Gerin. Van přikývl. Fox rovněž. „Myslím, že jen málo z mých vazalů má opravdový důvod k obavám; vědí, že se nespokojuji s tím, co dělají v jiných državách. Ale jestli se ten nápad rozšíří po celém severu, nepopírám, že by to mnohé barony hodně znervóznilo. Jen tak namátkou si vzpomenu na půl tuctu, proti nimž bych se vydal rovnou, kdyby mi někdo dal do ruky meč.“
„Ech, je jich mnohem víc,“ kýval energicky Van. „Ale mám na tebe, Foxi, otázku: představ si, že ozbrojíš mnoho ze svých nevolníků. Až přijde čas, kdy ti budou muset zaplatit, co ti dluží, nepůjdou proti tvým výběrčím, místo aby vydali zrní, pivo a tak? Budou se bránit sami, tak proč by ti za to ještě měli platit?“
„To je — dobrá otázka,“ pronesl Gerin pomalu. „Všichni se pak stanou podobnými vesničany, jako nás tehdy chtěli přepadnout, tos chtěl říct?“
„Přesně tak,“ přitakal Van.
Gerin se na chvíli zamyslel. „Víš, je to hodně pravděpodobné,“ řekl nakonec. „Život tady u nás je, jaký je, protože je tady bronz tak vzácný a drahý. Sedláci si zbraně a výzbroj nemohou dovolit: není dost bronzu. Kdyby ho bylo víc, všechno by se změnilo.“ „K lepšímu? K horšímu?“ „Ať se propadnu do horoucích pekel, jestli to vím,“ odpověděl Gerin. „Ale určitě by se něco změnilo. Jako ty třmeny, co je před lety použil Duin Chrabrý, než zemřel v bitvě s Balamungem, a jako vše, co přišlo předtím. Neměl jsem šanci zjistit, na co jsou vlastně dobré, ale je jasné, že přinutí koně k jízdě a postavit ho na zadní mnohem snadněji než kdy dříve. Když člověk umí bojovat z koňského hřbetu, proč se vláčet s vozy?“
„Ty bys možná dokázal bojovat z koňského hřbetu,“ připustil Van. „Seš pořádnej kus chlapa, to jo, ale vedle mě seš střízlík. Kůň, který by mě unesl, zvlášť v brnění,“ poplácal se po širokých bronzem pokrytých prsou, „se ještě nenarodil. Kdyby nebylo vozu, je ze mě pěšák.“
„O to nejde,“ oponoval Gerin. „Vozy jsou jako kterékoli naše jiné zbraně; jsou vzácné a těžko dostupné. Více mužů by se stalo válečníky, kdyby jim stačil kůň mezi nohama a nějaká výzbroj namísto několika lidí a vozu.“
„Tak bude nejlíp, když jim začneš ukazovat ty třmeny a co se s nima dělá,“ odpověděl cizinec. „Budeme potřebovat každého, koho se nám podaří svolat, a to brzy.“
„Já vím — dříve než je naučím sedět pevně na koni. A to tím spíše, že sám nejsem příliš dobrý jezdec.“ Gerin si povzdechl. „Kdyby tak ta Balamungova zrůda nezabila Duina! To by nás ten malý divous musel naučit jezdit, i kdyby nechtěl.“
„Myšlení mu šlo ještě hůř než tobě, a to je fakt,“ podotkl Van. „Ty jsi ovšem lepší ve vybírání lidí pro jízdu na koni, to ti říkám.“
„Taková šlechetnost,“ pronesl Gerin tónem podstatně suššího, než jaké bylo počasí. „Dejme tomu, že naučím hodně mužů, baronů i sedláků jezdit a bojovat na koni...“ Ztichl. Činy mají své nevyhnutelné důsledky; na tom se shodují historikové i filozofové. Uměním je předvídat důsledky před činy, a ne se jimi nechat zaskočit později.
Při nejlepší vůli si představoval, že velké množství válečníků na koňských hřbetech bude stejně revoluční počin jako velké množství bronzových zbraní v rukou nevolníků. Pokud se jednomu lordovi podaří zformovat velkou jezdeckou armádu, pak by ho ostatní napodobili nebo se k němu připojili. Vzhledem k tomu, že na péči o koně není zapotřebí tolik prostředků jako na osádku a vůz, pak by se državy vazalských baronů mohly natolik zmenšit, až by se po několika generacích nedal rozeznat chudý baron od prosperujícího sedláka.
Gerin dříve učil bystré nevolníky číst. Měl opravdu v úmyslu je i ozbrojit? Byl připraven provést další velkou změnu v zemi, která byla poslední dobou svědkem až příliš mnoha zvratů?
V této chvíli nebylo rozhodnutí na něm. Zrychlené tempo udávaly nestvůry, ne on. Ale jestli se je nakonec podaří vyhubit —
Van si odkašlal aFoxovy myšlenky se vrátily zpět. Cizinec řekl: „Kapitáne, cos provedl Fand, že je tak nervózní? Včera večer nemluvila o ničem jiném než o tom, jak na Selatre hledíš jako na svatej obrázek. Tak jsem ji musel přetáhnout džbánkem přes hlavu, aby s tím přestala.“
„Nic takového jsem nedělal,“ rozhořčeně prohlásil Gerin. „Nějaký čas jsem s ní strávil, to jo, ale to musím, jestli se má naučit písmena, číst knihy v knihovně a zjistit, co v nich je. Udeřil jsi hřebík na hlavičku hned zpočátku — přivést sem Selatre nebylo kvůli Fand dobré. Pořád mi vyčítá, ne však tobě, že u nás Selatre je.“
„Povídala, že onehdy, když vstoupila do knihovny, viděla, jak Selatre osahávás,“ pronesl Van a v jeho hlase se ozývaly pochybnosti. „Ne že bych Fand věřil víc než tobě, ale říkala, že to viděla na vlastní oči.“
„To teda ne,“ trval na svém Gerin. „Myslíš si, že by tady Selatre zůstala byť jednu minutu, kdybych se ji pokusil osahávat? Po pravdě řečeno, položila svou ruku na mou, ne naopak.“
Selatre se dotkla tebe?' Van na Foxe ostře pohlédl. „Há!“ Jeho výkřik nebylo skutečné slovo, přesto představovalo

celou škálu významů.
Gerin si přál, aby jeho přítel nebyl tak vysoký; jak k Vanovi vzhlížel, dostával spíš křeč do šíje než aby cizince zastrašil. Nakonec řekl: „Fand se mnou skoro vůbec nemluví. Snad za ni nechceš orodovat?“
„Ani náhodou,“ ohrnul nos Van. „Od té doby, co jsem byl moc velký na to, abych poslouchal svoji mámu, žiju tak, jak se mi zachce. Navíc pevně věřím tomu, že by to takhle měli dělat i ostatní. Ale jestli si myslíš, že budu předstírat slepotu před tím, co se děje kolem mě, tak by ses měl ještě trochu zamyslet.“
Fox vytřeštil oči. „Víš, proč se mě dotkla? Byla šťastná, že jsem ji naučil číst; zaplnila se tím část prázdnoty, kterou cítí poté, co už není Bitonovými ústy. To je všechno.“
„Možná se tak tváří, ale faktem zůstává — že to udělala, nemusela to udělat a neudělala to nikomu jinému,“ rozumoval Van. „Podle mě ti neřekla všechno, zdaleka ne všechno.“
„To je—“ Gerin cítil, jak se v něm probouzí vztek. Rozčílil se jenom zřídka, ale vždy to stálo za to. Dříve než ale teď vybuchl jako pevně zavřený kotlík stojící příliš dlouho na ohni, na chvíli se odmlčel, aby si ujasnil, proč se tak rychle navztekal. Poté zlost zmizela. „To je možné,“ pronesl tiše.
Van si ho souhlasně prohlížel. „Jsi k sobě upřímný, to je pravda. Dejme tomu, že je to nejen možné, ale přímo skutečnost. Co pak budeš dělat?“
„Pokládáš dobré otázky. Otázka je lepší, než jakou ti v tuto chvíli můžu dát odpověď.“ Koutek Gerinových úst se zvedl v jízlivém úšklebku. Co kdyby o něj Selatre začínala mít zájem? Byl by on schopen její pozornost oplácet? Poté, co se zamiloval do Elise a pak sledoval, jak se láska mění v popel, uvažoval, zda by se znovu odvážil nějaké ženě odhalit svou zranitelnost. Svým způsobem byla bitva s nestvůrami snazší. To aspoň věděl, co musí dělat, aby vyšel nezraněn.
Ozval se Van: „Víš, Foxi, proti té holce nic nemám. Na můj vkus je moc tichá, ale já jsem na rozdíl od tebe rozený tlučhuba. Jen si chci být jistý, že ať uděláš cokoli, budeš mít přitom otevřené oči.“
„Já ani nevím,“ těžce pronesl Gerin. „Ale řeknu ti jedno: tak jako ti Selatre připadá moc tichá, tak z pár let života s Fand mi zvoní v uších, a to mluvím pravdu.“
„Ech, to není to nejhorší,“ oponoval Van. „Ona zakřičí, tyji okřikneš nazpátek. Párkrát ji ojedeš a všechno je zase v pořádku, teda do příštího kola.“
„Už spolu za sebou máme nejedno kolo,“ poznamenal Gerin. „Vlastně je jich víc než dost. Takové věci člověka rychle unaví, teda aspoň mě.“
„Ále, Foxi, platíš neskutečný prachy za pepř a hřebíček a bůhví za co ještě, aby tvoje jídlo zajímavě chutnalo, a přitom chceš prožít zbytek života naplano, jako když baštíš neosolenou ovesnou kaši?“
„Moje jídlo mi nevrazí nůž mezi žebra, když se mu nebude líbit, jak jsem si ho uvařil,“ dal se do řečnění Gerin. „A vůbec mi nebude do konce života vadit trocha nudy. Posledních několik let, jedno s druhým, byl můj život zatraceně živý, na mě až moc.“
Van otevřel pusu v jednom velkém, sarkastickém zívnutí.
Gerin se ozval podrážděně: „A navíc, ty jeden velkej pivní troubo, jsem tě ještě nikdy neslyšel, že bys o Fand mluvil tak slušně. Varuju tě: jestli se na mě vykašle, tak se bude celou svou bytostí soustředit na tebe. Jsi na to připravený?“
„Já si s ní poradím,“ řekl a hlas mu přetékal sebejistotou. Gerin uvažoval nad tím, jestli je opravdu tak chytrý, jak si myslí.
Ony děsivé zprávy Foxovi jednoho dne přinesl jeden sedlák. Muž přijel v zadní části vozu společně s Lysým Notkerem a jeho kočím. Vypadal ohromeně, a to nejen ze způsobu cestování a dálky, již urazil od domova. Gerin tušil, že důvody jsou ještě závažnější: když on prožil zemětřesení v Ikosu, měl možná ve tváři stejně nevěřícný a udivený výraz.
„Stalo se něco?“ zeptal se Fox Notkera.
„Ano, lorde Gerine,“ odvětil jeho vazal. „Tenhle chlápek dorazil na mou tvrz předevčírem. Je ze vsi, která je hned vedle pozemků Capuela Žabáka. Myslel jsem si, že bude nejlíp, když ho vyslechneš, a tak jsem ho sem dovezl.“ Jeho vráskami protkaná tvář vypadala ustaraněji, než zněl jeho hlas.
„Nestvůry?“ zeptal se Gerin.
„Nestvůry, jo, a ještě něco horšího,“ odpověděl Notker. Gerin si nedovedl představit, co by mohlo být horšího. Notker ukázal na nevolníka. „Tohle je Mannor Pstruh, pane — je to nejlepší rybář ve vesnici, podle toho dostal přízvisko a proto je také dneska mezi živými.“ Šťouchl do Mannora. „Pověz našemu princi, co jsi vyprávěl mně.“
Sedlák si odhrnul pramen tmavých vlasů, který mu
sklouzl do čela. „Jo, lorde Notkere,“ promluvil s vesnickým přízvukem. Jeho hlas zněl prázdně, jako by z něj vyloučil všechny pocity, aby vypudil vzpomínky na hrůzu, kterou zažil. „Naše vesnice leží na jihozápad odsud, víte, blízko hranice vašeho území a—“
„Já vím,“ řekl netrpělivě Gerin. „Projížděl jsem tamtudy docela nedávno, když jsem hledal svého syna Duřena. Nepamatuju se, že bych tě tam Zahlídl.“
„To ne, ani já jsem neviděl vás, i když se o vašem příjezdu mluvilo celé dny,“ řekl Mannor. „Byl jsem tehdy na rybách.“ Nadmul se pýchou. „Přináším toho z potoků dost, takže mě nenutěj chodit na pole. Teda nenutili mě.“ Zachvěl se; bezcitný tón, jímž hovořil, málem zmizel. Stál tu jako nahý proti něčemu, co se snažil potlačit.
„Takže jsi byl toho dne, kdy jsem projížděl, u potoka, a také tehdy, kdy se to přihodilo,“ řekl Gerin. Snažil se jeho vyprávění uspíšit, aby se Mannor nemusel příliš namáhat.
Nevolník přikývl. Pramen vlasů mu znovu padl do čela. Tentokrát ho nechal být. Řekl: „Měl jsem skvělej den, jestli mi rozumíte, lorde princi. Pokaždý, když jsem napíchl na háček žížalu nebo červa, vždycky jsem chytil pěkně šťavnatej kousek, fakt že jo. Nemohlo bejt dlouho po poledni, dyž jsem si řek, že je čas si to hasit zpátky. Říkal jsem si, něco snim, něco prodám vostatním, něco vyudim na zimu, zbytek nasolím: fakt toho bylo dost.“
„Dobrá, dobrá,“ skočil mu do řeči Gerin. „Nesls ryby zpátky do vesnice — přes les, je to tak?“

„Jak povídáte," souhlasil Mannor. „Už jsem byl na dohled vesnice, když slyším ten nejhrůznější řev, jakej ste mohli kdy slyšet. Skučení vlků, mrouskání dlouhozubců -dyž to všecko dáte dohromady, tak je to proti tomu pořád nic. Vodhodím ryby a běžim se podívat."
„Nestvůry ve vesnici." Gerinův hlas zněl stejně bezvýrazně jako sedlákův.
„Jo, nestvůry, ale to furt nebylo všecko," pokračoval Mannor. „Byly tam ty nestvůry, ale taky Trokmoici, všichni dohromady pracovali na tý zkáze a pustošení, ať mě Dyaus svrhne do horoucích pekel, esli si vymejšlím."
Notker přikývl, s tváří ještě zachmuřenější. Gerin zděšeně zíral. Dokázal si představit velké katastrofy, ale ani v těch nejhrůznějších nočních můrách by se mu nezdálo o tom, že by netvoři z jeskyní pod Bitonovým chrámem byli - nebo mohli být - ve spolku s jeho lidskými nepřáteli.
„Tím myslíš, že spolupracovali?" naléhal na Mannora. „Trokmoici využívali nestvůry jako lovecké psy, aby hnali lidi do zkázy?" Adiatunnus byl chytrý, o tom nepochyboval. Možná on nebo někdo z jeho lidí našli způsob, jak nestvůry zkrotit.
Avšak nevolník zavrtěl hlavou. „Některý z nich jen chodily kolem a kousaly do všeho, co se jim dostalo pod zuby, jako to dělaj vlci. Jiný si nesly meče a kopí a dokonce nějakou hrdelní řečí se domlouvaly s červenejma bradkama. Byly vošklivější než lesoběžci, ale neviděl jsem toho dost, abych si mezi nima vybral."
„Můžeš to potvrdit?" zeptal se Gerin Notkera. Ne že by Mannorovi nevěřil, jen mu nechtěl věřit.
Vazal mu odvětil: „Ne, lorde princi. Sotva jsem tuhle povídačku uslyšel, řekl jsem si, že by sis ji měl taky vyslechnout. Myslíš si snad, že si to vymyslel?" Fox si to nemyslel, ale přál si, aby mu Notker potvrdil pravý opak.
Téměř ignorován Mannor pokračoval: „Dva z nich lapili mýho chlapce. Hádali se o něj jako psi o kost, až přišel jeden Trokmoiec, uviděl, vo co jde, vzal sekeru a rozsekl jeho tělo vejpůl." Tiše, zoufale se dal do pláče.
„No tak," ozval se Gerin. Cítil, že slova jsou zbytečná. „No tak." Položil ruku kolem nevolníkových ramen. Horké Mannorovy slzy se mu vpíjely do tuniky. Nechal muže, aby se o něj opíral, ale sám měl co dělat, aby se nezhroutil a nerozplakal jako on. Jak slyšel, co se dělo s nevolníkovým synem, příliš živě si představil, co všechno se mohlo stát jeho synu Durenovi. Vzhledem k tomu, že však neměl ani tušení, co se chlapci přihodilo, nezbývalo mu než si představovat to nejhorší.
„Co s ním uděláme, lorde Gerine?" otázal se Notker.
Fox počkal, až se Mannor vypláče, a pak prohlásil: „Ze všeho nejdříve se o něj postaráme a dáme mu napít." Ukázal ke vchodu do velké síně hradu. „Běž tam, Mannore; řekni jim, že přikazuji, aby ti dali tolik piva, kolik jenom zmůžeš."
Postrčil Mannora směrem ke vchodu; muž se pohyboval, jako by mu nezbyl jediný kousek vlastní vůle. Gerin se znovu obrátil na Notkera. „Musíme se postarat,
aby s tím dokázal žít. A o to se samozřejmě musí postarat taky sám. Nebude to snadné; ponese si s sebou jizvy ne menší, než jaké by utržil ve válce, chudák."
„Ty to víš nejlíp, lorde princi," podotkl Notker. Fox přikývl. Už neměl jediného rodinného příslušníka: otce s bratrem zabili, žena utekla a syna mu ukradli.
Za ta léta si už zvykl odsunout smutek a starost někam do kouta mysli. Bylo nutné řešit mnohem naléhavější záležitosti. Obrátil se na Notkera: „Nezaútočili Trokmoici s nestvůrami na tvou tvrz?"
„Ne, pane," odvětil Notker. „Poprvé jsem se o nich doslechl, když jsem přecházel hranici s Capuelovým - ech, jenom samotný Dyaus ví, proč tomu území tak říkáme, když se o ně nikdo nestará už léta — teda když jsem promluvil s Mannorem. Jenom bohové vědí, co se dělo ještě předtím, ale dovedeš si spočítat, jaký bude rozdíl mezi nájezdníky a těmahle nestvůrama, který se dokážou pohybovat rychleji než poděšenej nevolník, když se jim zlíbí."
„Přesně jak říkáš." Gerin si nervózně mnul bradu.
Notker sdílel jeho dilema. „Není to nic, co by jeden od lesoběžců očekával. Když udeří Trokmoiec, je to většinou v takovým stylu, jako když chlap udeří na ženskou: chtěj se dostat co nejhloubějc a co nejrychlejc."
„Jen co je pravda." Gerin se zájmem zamlaskal, pak náhle zvedl ukazováček. „Myslím, že to mám. Adiatunnus je úlisný žebrák a není hloupý, i když ani zpoloviny tak chytrý, jak si o sobě myslí. Nějak se s těmi nestvůrami dohodl, ale neví, do jaké míry to bude fungovat. Tak pro začátek zkusil něco menšího. Jestli se to vydaří, udeří příště ve větším. Co na to říkáš?"
„Nevím, jestli tomu tak je," dodal Notker po chvíli rozvažování. „Ale smysl to dává."
„Svým způsobem ano," pokračoval Fox. „Ale jenom do určité míry - proto jsem Adiatunna nazval polovičním chytrákem. Dostalo se mi varování. Teď bude shromažďovat síly, dá dohromady další nestvůry a bude s nimi řešit všechno, co bude pokládat za podstatné. A víš, co mezitím provedu já?"
„Co, pane?" zeptal se Notker.
„Udeřím jako první."
Vůz poskočil ve výmolu. Gerin se bezmyšlenkovitě zapřel nohama. „Jak se mám starat o své statky, když mě pořád zaměstnává úplně něco jiného?" zeptal se.
Van se trhané jízdě přizpůsobil se stejnou samozřejmostí jako Fox. Pohlédl za sebe a odvětil: „Na tuhle otázku odpověď nemám, ale dovol, abych ti sám jednu položil: Jak se asi budeš starat o své statky, když ti na ně vtrhnou Trokmoici s nestvůrama a všechno ti seberou?"
„Tos mě dostal," prohlásil Gerin. „Když si je nemůžu ponechat, tak mi vlastně ani nepatří. Ale jestli odsud nemůžu utéct, tak ani nestojí za to si je nechat." Studia na jihu v něm zanechala zájem o vytváření podobných paradoxů.
Van to však stejně nemilosrdně jako vždy rozsekl. „Jestli se k nim pořád ještě hlásíš, tak to můžeš vždycky potvrdit později. Jestli o ně přijdeš, tak to bude navždy."
„Jistě," odpověděl Gerin, ale nijak ho to neuklidnilo. Nekonečné boje zavlečou obyvatele jeho pozemků k barbarství mnohem rychleji než cokoli jiného. Ale, jak poznamenal Van, všechno bude zcela nepodstatné, pokud jednou jedinkrát

prohraje.
Společně se znovu shromážděnou skupinou vazalů se kodrcal na jihozápad po stejné cestě, jíž cestoval k Adiatunnově hranici po zmizení Duřena. Tentokrát se však nehodlal zastavit na kus zdvořilé řeči s náčelníkem trokmoiských pohraničních hlídek. Půjde po Adiatunnovi a jeho zrůdných spojencích a udeří vší silou, kterou disponuje.
Lysý Notker vedl svůj vůz tak, aby jel souběžně s Gerinovým. Ukázal vpřed. „Moje tvrz je trochu stranou. Při tomhle tempu dorazíme do vesnice před setměním."
„To jistě, ale pojedeme rovnou dál," prohlásil Gerin. Sotva se slunce začínalo sklánět k horizontu, přikázal dvěma vozům, aby vyjeli nějakého půl kilometru před ostatní. Trokmoici bývali při stavbě úkrytů často velmi netrpěliví. Navíc předpokládal, že Adiatunnovi spojenci budou ve vymýšlení válečných lstí ještě méně obratní.
Závan větříku od západu s sebou přinesl náznak nechutně nasládlého pachu. Raffo se otočil a ohrnul nos. „Fuj! Co to tak smrdí?"
„Hnijící maso," odvětil Van. v
Fox přikývl. „Blížíme se k vesnici, ze které utekl Mannor Pstruh, nebo spíše k tomu, co z ní zbylo. Mannor nelhal, to je jisté."
Jak se přibližovali, pach nesnesitelně sílil. Gerin si odkašlal. Pach zkaženého masa v něm vždycky vyburcoval pocit strachu a vzteku: připomínal mu neblahé dozvuky příliš mnoha bitev a hrůz.
Nevolnická vesnice však dopadla ještě hůř, než očekával. Představoval si, že bude obklopen rozesetými nafouklými mrtvolami a ohořelými troskami, a nemýlil se. Odhadoval, že se dobytek jednak rozprchne a část se taktéž dočká jatek, a nemýlil se. Tušil, že se po jejich rušivém příjezdu zvedne černý oblak havranů a do lesa se rozprchnou lišky, a nemýlil se.
Jen nevěděl, že zde nalezne tolik zubožených mrtvol, které byly evidentně téměř sežrány ještě předtím, než se do nich pustili mrchožrouti. Žaludek se mu obracel. Mělo mu dojít, že si zrůdy opatří maso, jak uznají za vhodné. Teoreticky si to uvědomoval. Realita ho však ohromila.
Van řekl: „Myslel jsem, že bych tu splašil jednu nebo dvě slepice, abychom duchům dopřáli oběť a také se sami najedli. Ale asi se na to vykašlu. Jenom bohové vědí, co tahle drůbež sezobala od doby, co odtud Trokmoici a jejich přítelíčkové odtáhli."
Gerinovi se znovu obrátil žaludek. „To je přímo filozofické zdůvodnění," pronesl. O několik minut později z křoví vystrčilo hlavu prase. Nikdo na ně nevystřelil. Bylo totiž ještě pravděpodobnější než v případě přeživších slepic, čím se krmilo.
Poté, co se přesvědčili o tom, že ve vesnici nezbylo živáčka, Gerin mávl rukou. Vozy se rozjely směrem k hranici Capuela Žabáka. Každý teď přemítal nad tím, do jaké míry jsou pozemky v moci Trokmoiců a nestvůr. Někteří obšírně vyprávěli o tom, co viděli na mýtině, získajíce novou, hrůznou zkušenost. Byla to platba i s úroky, ba mnohem více.
Před západem slunce vyběhl z lesa jeden nešťastný bažant, aby se na louce nakrmil. Hlava s vykresleným obojkem se polekaně zvedla, když pták uviděl nebo snad zaslechl vozy na cestě. Rychle se dal do běhu, pak se za pleskotu křídel zvedl nad zem.
Jeho směrem zasvištělo několik šípů. Jeden z nich, buď dobře mířený nebo vystřelený s větším štěstím než ostatní, ptáka srazil zpátky na zem. „Dobrá trefa!" zvolal Gerin. „Dneska se najedí nejen duchové, ale také někteří z nás."
„Jo, jo, takovej bažant stojí za hřích, o tom není pochyb," ozval se Van. „Podle mě bychom ho ale nejdřív měli na chvíli pověsit, aby se trochu uležel, než ho začneme připravovat."
„Jistě, jednou nebo dvakrát jsem tě na hradě viděl, jak to děláš," řekl Gerin. „Nestojím ale o to, aby byl samé muší vajíčko, děkuju pěkně. Kromě toho, dneska večer nemáme na takové prkotiny čas. Štěstí už je jenom to, že se nám ho vůbec podařilo chytit."
„Nejde o muší vajíčka," odvětil Van. „Když se trochu zamře, dostane lepší chuť. Ale dneska máš pravdu: jenom ho oškubeme, vyvrhneme a upečeme na ohni nebo v hlíně."
„Palivo na oheň," souhlasil Fox. „Aspoň se dostaneme do nálady. A až dorazíme na území Adiatunna, tak si podpálíme dalších pár ohňů."
Podle Gerinova odhadu mohla být trokmoiská pohraniční hlídka na Adiatunnově území stejná jako ta, s níž mluvil, když hledal Duřena. Tentokrát neměl čas si je prohlédnout. Sotva uviděli přijíždějící kolonu vozů, vykřikli ve svém jazyce „Jižané!" a dali se na útěk. Než se dostali na dostřel Gerinových mužů podobně jako nebohý bažant, doběhli za stromy.
„Zastavíme a pustíme se za nimi, lorde princi?" otázal se RafFo.
„Ne," odpověděl Fox. „Vyrazíme vpřed. Tak se k lesákům dostaneme rychleji, než se o našem příjezdu dozvědí ostatní."
První vesnici, na niž narazili, obývali elabonští nevolníci. Před pěti lety se jim dostalo nových pánů, když Trokmoici vtrhli na jih přes NiíFet. Když zjistili, že jsou muži na vozech stejné krve, vybíhali s veselým jásotem z chatrčí.
„Díky bohům!" volali. „Přišli jste, abyste nás odvedli
od Trokmoiců a těch — tvorů." Po tomto vlastně neškodném označení se radost částečně změnila ve strach. Jeden z nich se rozmluvil: „Trokmoici jsou strašliví, kradou, znásilňují a tak. Ale tihle tvorové..." Hlas se mu vytratil jako vosk z hořící svíce.
„Jestli chcete odejít, poberte všechno, co unesete na zádech, a utečte na mé území," řekl Gerin. „Rolníci vás přijmou. Za těchto válek a plenění je na práci na poli pořád nedostatek lidí. Rádi se vás ujmou; aspoň jim pomůžete s lepší úrodou."
„Ať ti Dyaus žehná, pane," pronesl muž vroucně. Pak se zarazil. „Ale pane, jak máme cestovat, když se po lesích toulají ti tvorové a jsou vždycky připraveni se na nás vrhnout?"
„Vezměte si zbraně, blázni," ozval se Van. „Cokoli je lepší než nic. Nebo si radši počkáte, až nestvůry vtrhnou do vašich domů a zbaští vás ve vlastní posteli?"
„Pravda, pane," odvětil nevolník, netuše, jaké je cizincovo postavení. „Raději bych žil."

„Tak zmizte," řekl Gerin. „Nemáme dost času se tu s vámi dohadovat. Trokmoici s nestvůrami zničili vesnici na mém území, hned za hranicí bývalých Capuelových pozemků. Teď je za to necháme zaplatit." Plácl Raffa po rameni. Kočí práskl otěžemi vozu. Koně vyrazili vpřed.
Fox jel nyní v čele, hned ním Dragův vůz. Medvěd jej bude spolehlivě následovat, aniž by se dopustil nějakých hloupostí. Tento rys jeho povahy byl za daných okolností nad zlato v porovnání s úžasnými válečnými lstmi, s nimiž by mohl přijít Rihwin; ten by byl schopen provést nepředloženost, která by ohrozila bezpečí celé skupiny.
Cesta je zavedla k další mýtině, nedávno vysekané. Stály zde tři nebo čtyři statné domy ze dřeva, větší a pevnější než okrouhlé chaty obývané většinou nevolníků. „To jsou trokmoiské domy," poznamenal Gerin. „Viděl jsem jich na sever od Niffetu spoustu."
„Tak se pusťme do Trokmoiců, co je obývají," navrhl Van. Jeden z nich právě vyšel zpoza domu. Zíral na ně s údivem, který by za jiných okolností mohl působit směšně. Kde se tu jen mohli vzít Elaboňané, na tomto území, které pokládal za své? Vydrželo mu to jen pár sekund. Pak varovně vykřikl a rozběhl se do bezpečí domu.
Gerinův šíp už svištěl vzduchem. Zasáhl ho do kříže. Muž padl se zasténáním k zemi. Gerin zachytil Vanův pohled.
„Zkus tohle udělat s tím svým drahým kopím," řekl.
Před dům vyšel další Trokmoiec, aby zjistil, co se děje. Gerin a Drago po něm vystřelili - a oba minuli. Rychle vběhl zpátky dovnitř, práskl dveřmi a s třeskotem, který Gerin zaslechl i na těch sto metrů, zajistil závoru.
„Zápalné šípy!" zvolal Gerin.
V několika vozech měli připraveny kotlíky zpola naplněné rozžhavenými uhlíky, které bylo snadné foukáním přivést k životu. Ostatní vezly malé smotky slámy napuštěné smůlou. Zatímco muži rozdmýchávali oheň, druzí smotky připevňovali na šípy hned za hroty. Zbývající se bránili štíty před Trokmoici, kteří stříleli z oken domů.
Doutnající zápalné šípy vzlétly k úkrytům lesoběžců. Některé letěly krátce, jiné dopadaly jinam než měly — šípy nebyly dobře vyvážené. Ale některé se zabodávaly i do trámů stavení nebo do doškových střech. Zanedlouho se na tuctu různých míst vznášel dým. Trokmoici uvěznění uvnitř po sobě pokřikovali. Některé z hlasů byly ženské. Gerinovi zatrnulo, ale jen na chvíli. Trokmoici se nestarali
0 ženy a děti, když udeřili na jeho území. Co jim tedy dlužil on?
Oheň na střechách se rozhořel a začal se rozšiřovat. Ženské hlasy se změnily v jekot, pak náhle ustaly. Dveře se otevřely. Vyběhli muži s rudožlutými vousy, bylo jich asi půl tuctu. Někteří měli na hlavách helmy; dva nebo tři nesli štíty. Vrhli se na Gerinovy oddíly; nemysleli na vlastní přežití, jen na naději, že než padnou, vezmou s sebou pár Elaboňanů.
„Našich žen a dcer si neužijete," zafuněl jeden z nich, když zaútočil na Foxe. „Všechny jsme povraždili."
Vanovo kopí zasáhlo lesoběžce do boku. Chlápek na sobě neměl žádnou zbroj; kopí se mu zabořilo hluboko do těla. Než Van vytáhl zbraň, zakroutil hrotem. Trokmoiec vykašlal jasně rudou krev a zhroutil se.
Gerin se rozhlédl. Ani jeden z lesoběžců už nestál na nohou. Jeden z jeho mužů zaklel, když se chytil za poraněnou paži. Jak se zdálo, bylo to jediné zranění, které jeho lidé utržili — byli vůči svým protivníkům ve velké početní převaze, proti jednomu se sesypali tři, čtyři i pět.
Domy dál hořely. Drago Medvěd pronesl: „Ten kouř nás prozradí."
„Nespíš ano," souhlasil Gerin,, je snadné oheň zapálit, ale zatraceně těžké ho zase uhasit. Adiatunnus a jeho hoši brzy pochopí, že je něco v nepořádku, ale nebudou vědět, o co jde — dokud se neobjevíme my a nedáme jim za vyučenou. Jedeme dál."
Zanedlouho dorazili do další rolnické vesnice — spíše bývalé vesnice. Nyní si mezi domy vykračovalo několik nestvůr. Většina z nich trhala zbytky volů uprostřed vesnické návsi. Když Gerinovy vozy dojely na dohled, vzhlédly, mordy a paňáty potřísněné krví.
Dvě nebo tři nestvůry se vrhly rovnou k vozům, jak by se zachovala rozzuřená zvířata. Gerin na jednu z nich vystřelil: dobrá trefa, šíp projel hrdlem. Ostatní se zarazily; byly evidentně chytřejší než kterékoli jiné zvíře.
Zároveň se tím ostatním nestvůrám naskytla příležitost chopit se zbraní: kyjů, kopí a asi dvou mečů. Pak se také vrhly na Foxe, a jejich výkřiky mnohem více připomínaly slova než všechny pokřiky, které od nestvůr slyšel doposud.
Nastala mu horká chvíle. Nestvůr bylo mnohem více než mužů ve dvou vedoucích vozech. Už chtěl RafFovi rozkázat, aby otočil koně a dal se na ústup, když dorazily posily.
Některé z nestvůr dál pokračovaly v útoku, ale ostatní pochopily, že chvíle Gerinovy krize skončila: rozběhly se směrem do lesů a boj odložily na jindy. Když šarvátka skončila, Gerin ukázal na opuštěné vesnické chatrče a prohlásil: „To místo zapalte. Jestli tady ty nestvůry přežívaly, nedovolíme jim, aby se tam, kde jsme jednou prošli, mohly vrátit."
Nebe zakryl další oblak kouře. Fox věděl, že kdokoli ho uvidí, pochopí, že se v severovýchodní části území, které obsadil Adiatunnus, děje něco neobvyklého. Stiskl rty. Dospěl k bodu, kdy už odmítal mít za sousedy lesoběžce; Adiatunnus se pravda nechoval jinak než Capuel Žabák nebo jiní elabonští baroni, které nahradil, ale pokud se ovšem dal dohromady s nestvůrami—
To přivedlo Gerina k jiné myšlence. Jak Raffo vedl vůz hlouběji na trokmoiské území, Fox pronesl k Vanovi: „Zajímalo by mě, jak se nestvůry spojily s Adiatunnem. Většina z těch, které jsme viděli na Bevonově území, neměla na takovou věc dostatek inteligence."
„Jestli můžu hádat, kapitáne, řekl bych, že některý jsou chytřejší, jiný blbější, docela jako lidi," odpověděl cizinec.
„Řekněme, že ty chytřejší jsou tak bystrý jako blbí lidi: ty blbý jsou tak na úrovni vlků nebo dlouhozubců. Ty chytřejší jsou schopný se nějak dát do holportu s Trokmoicema, a možná dokážou dát dohromady některý z těch blbějších kamarádů." Zasmál se. „To vypadá, jako kdyby to byli napůl lidi, že?"
„Víc než napůl," řekl Gerin. Van se znovu zasmál. Fox pokračoval: „Přál bych si, abychom nemuseli ztrácet čas takovými šarvátkami. Chci Adiatunna zasáhnout vší silou, ale každá bojůvka mě zpomaluje. Má pořád více času připravit se."

„No, asi lesoběžcům nemůžeme říct, natož nestvůrám, 'Pardon, přátelé, máme na práci důležitější věci než vás pobít. Můžete nás nechat, dokud se nebudeme vracet?'„
Gerin zavrčel; z tohoto úhlu pohledu to znělo absurdně. Zároveň ho užírala nejistota. Než se vydal na svou odvetnou výpravu, bylo mu všechno jasné: dostat se na Adiatunnovo území, udeřit na Trokmoice — as trochou štěstí zabít jejich vůdce - a pak zase zpátky domů. Skutečnost nebyla tak přímočará, jako ostatně vždy.
Zanedlouho jeho armáda míjela polorozpadlé trosky, což před příchodem Trokmoiců na jižní břeh Niffetu bývala palisádou obehnaná tvrz. Lesoběžci se opravou spálených trámů vnějších zdí neobtěžovali; namísto toho svá obydlí vystavěli na dvoře kamenné tvrze, čímž místo proměnili v jakousi opevněnou vesnici.
Na zbytcích opevnění postával párek Trokmoiců, ale i když Gerinovy vozy dorazily na dohled, žádný poplach nevyhlásili. „Oni snad všichni spí?“ rozhořčeně zvolal Gerin. Nelíbilo se mu, když se jeho nepřátelé chovali hloupě; to vždy uvažoval nad tím, jakou lest připravují.
Avšak Van pleskl pěstí do dlaně. „Já bych věděl, kapitáne: oni si myslí, že jsme taky lesáci.“
„U bohů, máš pravdu.“ Gerin mávl směrem ke vzdálené tvrzi. Jeden Trokmoiec mu mávl zpátky. Fox se zamračil. „Nechce se mi útočit. Můžou mít tolik mužů, že bychom toho mohli litovat. A přišli bychom o výhodu rychlosti a volného pohybu vozů.“
„Další zápalné šípy?“ otázal se Raffo přes rameno.
„Jasně, a taky jednu držkovou pro ukecaného kočího,“ odvětil Gerin, ale poplácal mladíka po zádech, aby pochopil, že jde o vtip. „Chceme, aby se nikdo z nich nedostal ven, takže uděláme—“
Gerinův a Dragův vůz se trochu odklonily z cesty a začaly tvrz objíždět. To trokmoiské hlídky možná znepokojilo, ale stále ne natolik, aby způsobily povyk. Dokonce i když na dohled vyjely první z vozů Foxových oddílů, zůstávaly stále v klidu a vzpamatovaly se až ve chvíli, kdy vozy v kruhu obklíčily celou tvrz.
„Jižané!“ Výkřik v jazyce Trokmoiců dolehl přes zaplevelené pole až ke Gerinovým uším. „Byli jsme podvedeni jižany!“
Tak se stalo a než si to muži plně uvědomili, bylo už příliš pozdě na cokoli. Elabonští válečníci vystřelovali šípy na každého lesoběžce, který se objevil na dřevěné palisádě či na střechách domů, které palisáda chránila. Trámy palisády se rozhořívaly jen pomalu, na rozdíl od suché slámy pokrývající střechy.
„Dobrá, a co udělají teď?“ ozval se Van, když se z nádvoří vyvalil kouř.
„Sakra, to kdybych věděl,“ odpověděl Gerin. „Vážně nevím, co bych na jejich místě dělal já —já bych se hlavně snažil se do jejich situace nedostat. Ale oni takovou možnost už ztratili.“
Někteří z Trokmoiců hledali útočiště v kamenné tvrzi uprostřed nádvoří — Gerin zahlédl pohyb za okny. Pochyboval, že si tím pomohou; dveře a všechen nábytek uvnitř byl ze dřeva, všechno hořlavé... navíc byl vzduch uvnitř plný kouře, takže si museli připadat jako v udírně.
O příkop kolem palisády se Trokmoici nestarali, proto v něm v hojné míře rostly keře a podrost. To by obléhatelům hradu mělo usnadňovat situaci, ale za daných okolností vegetace pomáhala spíše těm uvnitř. Někteří vyskakovali z opevnění — nejen muži, ale také ženy, jejichž sukně při seskoku vlály kolem jejich těl — dopadali do křoví, aby se skryli před ohněm a nepřítelem.
Ozvalo se žuchnutí padacího mostu. Vyřítilo se dobrých dvacet lesoběžců v bronzové zbroji, aby se se vší vervou pustili do boje. Gerin oceňoval jejich statečnost. Boj pěšáka proti vozům bylo jako nabírat písek řešetem. Elaboňané na rachotících vozech protivníky zasypávali šípy, a lesoběžcům nezbývalo než stát a čekat na smrt.
Dostalo se jim i okamžiku triumfu: jeden z lučištníků zasáhl do šíje přijíždějícího koně. Zvíře se zhroutilo k zemi, strhlo s sebou i svého souputníka a převrátilo vůz, který koně táhli. Muži se jako polámané panenky vykulili na zem. Zbývající tři nebo čtyři živí Trokmoici začali jásat. Za chvíli už leželi mezi ostatními mrtvolami.
Jeden Elaboňan z převrženého vozu také nepřežil, ležel na zemi s hlavou zkroucenou v nepřirozeném úhlu. Druhý se svíjel a sténal bolestí nad polámanou nohou a jinými zraněními. Třetí z nich, Parol Cizrna, stál na nohou a skoro ani nekulhal. „U všech bohů, jsem ten nejšťastnější člověk na světě!“ volal.
Gerin se s ním nepřel, ale řekl: „Ať je to, jak chce, nechlub se tím. Jestli budeš pokoušet boží moc k tomu, aby ti vzala to, čím tě obdarovala, tak tomuto pokušení nebude příliš odolávat.“
Pro muže se zlomenou nohou udělal vše, co bylo v jeho silách: upevnil mu ji mezi dva ořezané klacky. Poté museli muže přivázat ve voze, čímž se ovšem notně snížila výkonnost povozu. Muž křičel na každém hrbolů či výmolu v cestě - a tahle cesta byla samý hrbol a výmol.
„Měl jsem s sebou vzít vůz pro raněné,“ prohlásil Fox, když se toho večera utábořili v srdci území, které obsadil Adiatunnus. „Nechtěl jsem, aby nás něco zdržovalo, ale všechen ten boj nás stejně zpomalil - a to je Adiatunnus ještě daleko.“
„Jestli chceš, aby tvůj plán rychlého přepadu fungoval, to člověk na svý straně potřebuje hodně bohů,“ poznamenal Van.
„Pravda.“ Gerin byl popuzený, i když souhlasil. Vždycky očekával, že se jeho plány do puntíku vyplní; pokud se tak nestalo, pak se obviňoval z vlastní neschopnosti. V minulosti mu mnohé vyšly, avšak zůstávala ta větší část, již si vyčítal.
Bledý Nothos téměř v úplňku byl jediným měsícem na nebi: Math byl v novoluní a příliš blízko slunce, aby ho bylo vidět, zatímco Tiwaz představoval blednoucí srpek a rudý Elleb něco mezi úplňkem a poslední čtvrtí. Byla to zhruba stejná konstelace jako v době, kdy Fox a jeho lidé zabili první nestvůru na Bevonově území, tenkrát je však pro zataženou oblohu neviděl.
Při vzpomínce na první zabitou stvůru se zamyslel nad těmi, které se přidaly k Adiatunnovi. Nepředpokládal, že by ho Trokmoici teď v noci přepadli. Stále doufal, i když tomu příliš nevěřil, že se Adiatunnus o jeho prvním útoku nedozvěděl. A i kdyby ano, poslat muže do noci nebylo jednoduché.

Ale co nestvůry? Už si ověřil, že na ně noční duchové nemají žádný vliv.
Proto se kolem hlavního tábořiště rozhodl zdvojnásobit noční hlídky. Mužům, kteří chtěli spát, se to zpočátku nelíbilo. „Dobře, jděte si klidně zase do pelechu," vyštěkl. „Když chcete být raději dobře odpočatí a mrtví než ospalí a naživu, je to vaše věc." Pobídnuti trnem sarkasmu se vydali na svá místa.
A opravdu, nestvůry se potulovaly všude kolem; jejich jekot Foxe před půlnocí vzbudil hned několikrát. Vždy popadl meč, štít a helmu, ujistil se, že nestvůry nejsou příliš nablízku, ještě se prošel, aby se uklidnil, a šel zase spát.
Pak uslyšel výkřiky, které nevydávaly jen nestvůry, ale také jeho vlastní muži. Popadl zbraně a vyskočil na nohy. Noc už pokročila; Elleb se napůl vyhoupl od západního horizontu k nadhlavníku. Avšak Gerin narudlý měsíc nevnímal.
Ve světle Nothose a karmínově záři pohasínajících polen spatní dvě z hlídek obklíčené nestvůrami, a další nestvůry přibíhaly směrem k pomalu se probouzejícím válečníkům ležícím okolo ohňů.
Gerin zařval, aby odlákal nestvůru od jednoho dosud spícího. Fox muži záviděl schopnost prospat jakoukoli situaci, ale přál si, aby to nebylo právě teď.
Nestvůra se otočila a vrhla se ke Gerinovi. Zuby se jí leskly měsíčním světlem. Ruce s drápy měla napřažené. Gerin si v tu chvíli náhle uvědomil, že má jen heknu a štít; chladný noční vzduch pronikal jeho lněnou košilí a vlněnými kalhotami. Došlo mu, jak moc je zranitelný.
Namísto seknutí se na nestvůru vrhl, aby neměla
možnost se přiblížit více než na vzdálenost paže a meče. Nabodla se na špičku bronzového ostří. Otočil ostřím v ráně, pak meč z těla vytrhl. Nestvůra znovu zařvala, tentokrát ve zděšeném překvapení, které tak často slýchával u zraněných lidí.
Zvíře zavrávoralo a on zaútočil znovu, tentokrát bodl přímo do hrdla. Vytryskla krev; ve svitu měsíců se zdála černá. Nestvůra zavrávorala a padla k zemi.
Fox zamířil k nejbližší další potyčce. Tentokrát bodl nestvůru do zad. Zaječela a otočila se k němu čelem. Voják, který s ní bojoval, jí mezitím uštědřil ránu téměř stejným způsobem jako Gerin.
Přestože mohly nestvůry coby jednotlivci připomínat neozbrojené lidi, neměly příliš ponětí o sebeobraně v boji. Tak se Elaboňanům nakonec podařilo získat převahu. A podobně jako většině dravců se příšerám nelíbilo čelit silnějšímu protivníkovi, proto nakonec utekly do lesa, ječící vztekem a nenávistí.
„Přiložte na ohně," rozkázal Gerin. „Porozhlédneme se kolem a dokončíme, co je třeba."
Sotva se plameny vyšvihly do výšky, bojovníci začali procházet okolí a dorážet nestvůry zraněné tak, že se nedokázaly do lesa ani doplazit. Bitka stála život i několik lidí. Gerin, Rihwin a pár dalších, kteří aspoň něco tušili o léčení, ošetřili kousance a škrábance zraněných.
„Naštěstí nešly po koních," poznamenal Van. Právě mu obvazovali poraněnou ruku. „To bysme se dostali do pěkné šlamastyky."
„Vážně?" ozval se Gerin. „Jak to vypadá, pojedou na několika vozech dva muži namísto tří. Ale máš pravdu; mohlo to být horší."
„O tom nepochybuj," odvětil cizinec; občas při řeči použil trokmoiskou frázi. „Co se mě týče, jsem rád, že nebudu muset šlapat pěšky, až proti nám Adiatunnus a jeho chlapíci vyrazí ve vozech. A to nás čeká už zejtra, jestli není Adiatunnus ještě slepější, než si myslím."
„Nejspíš ano," řekl Fox. „Mohlo k tomu dojít včera, vyjde to nastejno. Vlastně už bych to chtěl mít dneska za sebou. Všechny tyhle bojůvky nás jenom oslabují."
Van přikývl, ale dodal: „Už jsme jim uškodili více než oni nám."
„Snad," odpověděl Gerin, „ale i kdybys mě nechal smažit v nejhoroucnějším pekle, jestli vím, kdo má v téhle válce navrch, Adiatunnus nebo já, nedokázal bych odpovědět. Přivedl na jih přes Niffet spoustu Trokmoiců. A tyhle nestvůry jeho sílu jenom znásobují."
„Už brzy se to dozvíme," pronesl Van veselejším tónem, než jakého by byl Gerin schopen. „Teď bych se však ze všeho nejdřív trochu prospal." Složil na zem kopí, štít, sňal helmu, zachumlal se do přikrývky a už chrápal, zatímco Fox dosud rozčíleně zíral před sebe do tmy.
Gerin se myšlenek na zoufalý boj nedokázal zbavit tak rychle, podobně jako většina jeho mužů. Mnozí z nich sténali bolestí, zatímco jiní posedávali kolem ohňů a tiše si vyprávěli o tom, co právě zažili.
Východní strana oblohy zšedla, zrůžověla a pak zezlátla. Tiwazův srpeček v narůstajícím světle téměř zmizel. Slunce zalilo krajinu jasnou září. Foxovi muži vyhrabali mělké hroby pro své mrtvé druhy, a rovy zaplnili kameny v naději, že se k nim tak nestvůry ani jiní mrchožrouti nedostanou. Ztuhlé mrtvoly nestvůr nechali ležet.
Kočí zapřáhli koně do vozů. „Jedeme," zvolal Gerin. „Dneska se nám dostane odpovědí."
První vesnice, na niž narazili, byla opuštěná. Dokud vískou neprojeli, Gerin o tom moc nepřemýšlel. Pak si uvědomil, že obyvatelé zřejmě utekli před riimi. A jestliže zemědělci věděli, že na Adiatunnovo území vtrhli útočníci, pak to nemohlo zůstat tajemstvím ani pro Trokmoice.
„No, nemohli jsme přece předpokládat, že se náš příjezd utají," odpověděl Van, když Gerin svou úvahu vyslovil nahlas.
Cizinec zkontroloval štít a zbraně. Gerin přikázal Raffovi, aby zpomalil. Když tak učinil, zadní vozy se přiblížily natolik, aby je voláním varoval. Pak poplácal Raffa po rameni. Gerinův vůz se ve vedení zařadil vedle Dragova.
Na široké louce se pásl dobytek, ovce a pár koní. Zvířata trochu překvapeně zvedala hlavy — společně se zděšenými pastýři — když elabonské vozy postupovaly dál. Pasáci však přesto utekli do lesa.
„Půjdeme po nich?" otázal se Raffo. „Podle rudejch loken to budou lesáci."
„Ne, nechte je být," řekl Gerin. „Vypadají na to, že jim
snad nepatří ani vlastní zadky; nepředstavují pro nás žádné nebezpečí."
Van ukázal kamsi napříč loukou. Z lesa se řítily vozy tažené šedivými poníky pomalovanými spirálami a kříži jasných

barev. Muži v nich měli světlou pleť a vlasy jako pastýři. Ve slunečním světle rudě zářil bronz. „Jestli toužíš po lidech, kteří jsou pro nás nebezpeční, Foxi, myslím, že jsou právě před námi," řekl Van.
Než se Gerin zmohl byť na přikývnutí, Drago Medvěd zvolal ze svého vozu: „Co uděláme, pane?"
„Přesuňte se na jednu stranu a začněte stavět bojovou linii. Cestu nechte volnou, aby se mohly rozestavět také vozy za námi," odpověděl Gerin. Raffo, který jeho úmysly dobře znal, už dal svůj vůz do pohybu. Dragův kočí se přizpůsobil.
Gerin zašeptal Vanovi: „Teď uvidíme, nakolik se Adiatunnus z těch nekouká let bojů s Elaboňany poučil."
„Jestli si přivedl nesešikovanou obrovskou armádu v trokmoiském stylu, rozdupe nás dřív, než se sem dostanou naši," řekl cizinec. „Doufejme, že vyslal svoje průzkumníky vpřed stejně jako my a že taky teprve čekají na hlavní část armády." Uchechtl se. „Tenhle válečný trik' se teď obrátí proti němu."
K nemalé Gerinově úlevě Trokmoici na protější straně louky nepobídli koně k neřízenému útoku. Naopak se pomalu a bokem jako krab vkrádali na trávu, jako by chtěli zjistit, kolik vozů si Fox přivedl a za jak dlouho dorazí.
Gerina zajímalo totéž ohledně lesoběžců. Adiatunnus musel v přejímání elabonského vojenského pořádku udělat pořádný kus práce, neboť jeho posily začaly vycházet z lesa zhruba ve stejnou dobu jako Foxovy. Na louce se zhruba ve stejné délce rozprostřely dvě řady vozů. Mezi vozy Adiatunnovy bitevní Unie stály nestvůry. Gerin uvažoval nad tím, zda to bude Trokmoicům ku prospěchu či nikoliv; poníci táhnoucí vozy vypadali ve společnosti divokých spojenců nervózně.
Adiatunnus přiložil ruce k ústům a zařval jako býk. Gerin ten hlas znal. Ve stejný okamžik zvedl Gerin paži a mávl směrem k trokmoiské linii. Kočí na obou stranách vyrazili vpřed. Boje na vozech byly obecně nejisté a tento nebyl výjimkou. Stáda dobytka na široké louce se semkla
ve skupinách ve snaze se vozům vyhnout. Dusot koňských kopyt, řinčení a klapot vozů, vzrušené pokřiky bojovníků je však polekaly a rozehnaly do všech stran, což vyvolalo ještě větší zmatek.
Gerin vyndal z toulce šíp, natáhl a poslal jej směrem na Adiatunna: jestliže padne vůdce, bude pak snazší zmasakrovat ostatní. Střílet z kodrcajícího vozu — stál bez držení na plošině - nešlo tak snadno, ale díky nekonečnému tréninku to ani nevnímal. Když Trokmoiec nepadl, zaklel.
Kolem ucha mu prolétl šíp; lesoběžci chtěli také zasáhnout velitele protivníka. Tu a tam muži na obou stranách vypadávali z vozů a končili v husté zelené trávě. Koně klesali k zemi a často strhávali i vozy, které táhli. Někdy se válečníkům podařilo vyváznout bez zranění a pokračovali v boji jako pěšáci.
Před Gerinův vůz vskočila nestvůra. Netvor byl skoro stejně rychlý jako koně a mnohem pohyblivější. Na rozdíl od ostatních, které Fox spatřil, neměl žádnou zbraň. Navíc byl natolik bystrý, že se raději pustil do zapřažených koní, než aby zaútočil na lidi ve voze. Koně se nemohli bránit a kdyby jeden z nich padl, bylo téměř jisté, že se vůz převrhne.
Fox na nestvůru vystřelil, ale nepodařilo se mu ji zasáhnout. Van stál na opačné straně vozu, než aby mohl na nestvůru zaútočit, navíc ani svým kopím nemohl zasáhnout. Koně řičeli a snažili se před nestvůrou ustoupit.
Než mohl Gerin vytáhnout další šíp, Raffo nestvůru švihl bičem po napřažených pažích. Zvíře zaječelo. Kočí švihl znovu, práásk!, tentokrát přes tlamu, málem se trefil i do oka. Nestvůra se rukou ohnala po ráně a dala se na útěk.
Společně se třemi či čtyřmi vozy se Gerin dostal za trokmoiskou linii. „Do toho! Převálcujeme je!" vykřikl v divoké radosti a vedl své muže kolem bojového křídla nepřítele. Zmatek, který tím vyvolali, stál za to - a stál by za víc, kdyby linie lesoběžců neprotrhla jeho křídlo na druhé straně. Avšak stalo se, atak se bitevní pole proměnilo v točící se kolo zkázy.
Fox náhle stanul tváří v tvář Adiatunnovi. Trokmoiec někde v bitevní vřavě ztratil helmu; holá lebka mu od slunce a námahy rudě zářila. V očích však měl tvrdý a pronikavý výraz. „Nu, lorde Gerine," posměšně zasalutoval, „stojíme vám v cestě domů, co?"
„Ano," odpověděl Gerin trokmoiským jazykem, „ale o nic méně než my vám."
Boj se mezitím zklidnil. Adiatunnus se zamračil; snad doufal, že Gerina postraší, ale snažil se zbytečně. Zrakem změřil bitevní pole. „Co do ztrát jsme na tom zhruba stejně," řekl. „Chceš pokračovat, nebo oznámíme remízu a necháme toho?"
Gerin se také rozhlédl. Trokmoiský vojevůdce měl pravdu; bitva vycházela nerozhodně. Lesoběžci vyplenili vesnici Mannora Pstruha, ale pomsta byla jeho: Adiatunnovo území vyplenil více. Pohled na zbývající hrstku mužů, která se udržela na nohou, byl žalostný, zvláště když se po bojišti ještě potloukaly nestvůry.
„Pro tentokrát stačí," řekl zdráhavě, „pokud ovšem odvedeš ty — tvory — aby nás nechaly být."
„To udělám, i když bych ti rád poděkoval, že nemluvíš nepěkně o mých přátelích a spojencích," dodal Adiatunnus. „A máš pravdu, když říkáš protentokrát, neboť nepochybuji o tom, že se zase brzy utkáme. Ech, a než k tomu dojde, postarám se, abych měl při sobě přátel a spojenců mnohem více. Ale ty, Foxi - co budeš dělat ty?"
Když se pak nepřátelské síly ostražitě míjely, Gerin otázku zvažoval, a stejně tak, když překročil hranice svého panství a vrátil se domů na hrad Fox. Ať uvažoval, jak chtěl, nedošel k uspokojivé odpovědi.

VIII.

„Moje ubohé ucho," skučel Rihwin snad posté. Gerin byl pyšný na svou trpělivost, ale když mu došla, pak to stálo za to.
„U všech bohů, už je mi k smrti zle z toho tvého kňourání," zavrčel a popadl Rihwina oběma rukama. Jižan se z jeho objetí pokoušel vykroutit, ale Gerin patřil k nejlepším zápasníkům na severu. Zkroutil mu ruku za záda a v předklonu jej vedl k chatrči, kde se zabýval kouzly.
„Co to děláš?" vyjekl Rihwin.
„Hodlám ti to ucho spravit za každou cenu," řekl Fox. Rihwin do té chvíle neodporoval naplno, ale nyní zabral ze všech sil. Gerin zkroutil ruku o kousek výš, načež Rihwin vyjekl bolestí.

Uvnitř chatrče jím Gerin smýkl do jednoho z vratkých křesel u stolu, kde pracoval na kouzlech. Přemoci Rihwina nebylo snadné, ale dokázal to. Jižan už se nesnažil utéct, jen bezmocně opakoval: „Co to děláš?“
„To, co jsem řekl: použiji zákon podobnosti, aby to
ucho vypadalo jako to druhé. Kouzlo by to mělo být jednoduché: určitě to dobře dopadne.“
Vtom se Rihwinovi podařilo vstát. „To bych opravdu nerad zjišťoval. Jestli se mám rozhodnout mezi napůl vzdělaným kouzelníkem, což je, jak sám jistě uznáš, laskavé označení tvých schopností, a mlčet ke svému zohavení, pak bez váhání zvolím mlčení.“
Gerin ho srazil nazpět. „To říkáš pořád dokola. A pořád dokola své slovo porušuješ. Tak přestaň vyvádět — seď a než se naděješ, budeš to mít za sebou. Jestli ovšem nedáš přednost té operaci, kterou jsi mi popisoval...“
„Ne,“ odvětil spěšně Rihwin. „Jseš si jistý, že víš, co děláš?“ Vypadal jako člověk, který usedá k hazardu s hráčem, který za všech okolností používá falešných karet.
„Vím, co mám dělat,“ odpověděl Gerin, což neznělo příliš sebejistě. Listoval pergamenovými stránkami staré knihy, až našel kouzlo, které vysvětlovalo obecné využití zákona podobnosti. Na chvíli se zamyšleně zarazil. Pak náhle udeřil pěstí do dlaně. „To je ono!“ vykřikl. Obrátil se na Rihwina. „Jdu ven, abych zajistil něco, co dokonale přizpůsobí kouzlo na tvůj problém. Radím ti, abys tu do mého návratu zůstal.“
„Co hledáš?“ Rihwinův hlas stále zněl podezřívavě. Gerin se vítězoslavně zašklebil. „Škvory.“ „Tedy, u otce Dyause, to je důvtipné2,“ řekl Rihwin. „Tak to tady možná budu, až se vrátíš.“
To Gerinovi muselo stačit. Vyšel ven a začal obracet kameny na nádvoří. Několik lesklých, tmavě hnědých brouků našel pod jedním nedaleko stájí Pokusili se utéct, ale on je popadl a odnesl zpátky do chatrče. „Ty záhyby na jejich zadečcích budou dokonce symbolicky představovat náušnici, kterou jsi v uchu nosil.“
„To jistě.“ Náhle Rihwin přešel od pochybností k nadšení. „Jenom neplýtvej časem. Jdeme na to.“
Gerin se nezdržoval, jen si kouzlo v knize pořádně přečetl. Moc dobře si uvědomoval, že má v kouzelnictví nemalé nedostatky. Také dobře věděl, že nebude mít šanci opakovat stejnou chybu dvakrát. Přizpůsobení obecného kouzla na konkrétní situaci vyžadovalo jisté úpravy jak
veršů, tak gest. Šeptal si pro sebe jednotlivá slova a přitom si určoval, která změní. Kouzlo mělo být jednoduché, což znamenalo, že se většina gest prováděla pravou rukou. To však pro něj bylo spíše překážkou než pomocí. Tento problém však překonal už dříve, takže předpokládal, že to zvládne i nyní.
Když zahájil magický rituál, cítil se sebejistě. Pravá ruka byla sice neohrabaná, ale zdálo se, že s ní zvládne, co potřebuje. Na škvory uvězněné v bronzové misce nalil růžovou vodu. Neutopili se tak rychle, jak očekával, ale taková přesnost jistě nebyla důležitá.
„Mám v tom uchu takový divný pocit,“ poznamenal Rihwin. Zvedl ruku ke zbytku tkáně. „Ke změně ještě nedošlo, ale základ změny tam je.“
„Sklapni,“ ozval se ostře Gerin, i když mu Rihwin podával dobré zprávy. Ten osel musel vědět, že ho nesmí rozptylovat, když právě přichází ke zlomu v procesu kouzla. Pravou rukou provedl poslední gesto; spokojeně zavrčel, vše provedl správně. Bronzovým nožem, který nebyl určen k jinému účelu, přeťal nit z červené vlny. „Proměna!“
„Povedlo se ti to!“ jásavě vykřikl Rihwin. „Cítím změnu.
2 slovní hříčka: ear = ucho. earwie. — škvor
Gerin se otočil, aby se podíval, co jeho kouzlo provedlo. Málem se rozkašlal, ale včas se zarazil a doufal, že jeho obličej nic neprozradí. Proměnil Rihwinovo ucho, ale ne právě tak, jak by si přál. Bylo celé, ale ne růžové a okrouhlé: bylo podlouhlé, špičaté a chlupaté.
Věděl, co udělal špatně. Nazval ho vduchu oslem, když v nesprávnou chvíli promluvil. To se nějak prolnulo do zaříkání, a tak měl teď jeho jmenovec Fox oslí ucho.
Moucha bzučící uvnitř chatrče se na jeho nový přívěsek rozhodla usednout. Ucho zareagovalo jako pravé oslí a cuklo. Moucha odletěla. Rihwin se vztekle zvedl a pleskl rukou o hlavu. Důkaz byl naneštěstí příliš hmatatelný. „Co jsi mi to provedl, ty packale?“
„Zpackal jsem to.“ Gerin kopl do prachu na podlaze a připadal si menší a méně užitečný než utopení škvorové.
„No, co s tím hodláš udělat? Chtěl jsi mi přičarovat ucho, ty haldo holubího trusu, a ne tenhle - tenhle výrůstek.“ Gerin ještě nikdy neslyšel nezraněného muže tak ječet; svým způsobem to byl obdivuhodný výkon.
„Udělám, co bude v mých silách, abych to napravil,“ řekl Gerin. „Neměl by být problém provést zpětné kouzlo.“ Natáhl se pro knihu kouzel.
„To jsi tvrdil i předtím,“ připomínal Rihwin. Už nekřičel, z jeho úst se řinula ostrá čepel sarkasmu, kyselá jako ocet.
„Ano,“ připustil Gerin. „Poslyš, kdyby všechno selhalo, koupím ti klobouk.“ S těmito slovy se Rihwinův hlas opět zvýšil o několik oktáv.
Gerin se ho snažil ignorovat, ale nebylo to snadné. Teoreticky byla zpětná kouzla jednoduchá. Spojení zůstávalo dočasně silné, protože kouzlo, jež chtěl zvrátit, provedl před malou chvílí. Na druhé straně se snažil nemyslet na svou kouzelnickou neschopnost, již právě předvedl. Kouzelník musel ve svůj úspěch věřit.
Kouzelník také potřebuje talent, křičela část jeho já. Zbytkem svého vědomí hlas umlčel. Střemhlav se vrhl na první zpětné kouzlo, které našel. Čím více o neúspěchu přemýšlel, tím více začínal váhat. Když vypadneš z natřásajícího se vozu, musíš se hned dostat zpátky a pokračovat v jízdě.
Naštěstí se většina gest prováděla levou rukou. Pečlivě si je procházel, chyběla mu však sebejistota — rád by věděl, jestli jí ještě někdy dosáhne. Rihwin seděl se založenýma rukama v křesle a s kamenným výrazem na něj hleděl. Za normálních okolností by bylo Rihwinovo mlčení při magickém rituálu požehnáním. Tentokrát to Gerina ještě více znervózňovalo.
Kouzlo prováděl tak rychle, jak by si netroufl ani vyškolený kouzelník. Bylo to jedno, výsledek už se brzy dozví.

Zakroutil prsty v posledním a nejtěžším gestu. „Nechť je vše jako prve!“ vykřikl.
„Něco se stalo,“ řekl Rihwin. „Cítil jsem to.“ Nezvedl však ruku, aby se přesvědčil. Možná měl strach. Zeptal se Gerina: „Nepřičarovals mi tam chapadlo od chobotnice?“
„Chapadlo chobotnice jsem nespatřil od té doby, co jsem navštěvoval sithonianskou jídelnu ve městě Elabonu,“ odpověděl Gerin. Zíral Rihwinovi na hlavu, do místa, kde se ještě před chvílí tyčilo oslí ucho.
„To není adekvátní odpověď,“ teatrálně si povzdechl Rihwin. „Dobrá tedy, když mi to nechceš říct, budu si to muset zjistit sám.“ Pomalu zvedl levou ruku k hlavě. Vykulil oči jako Gerin.
„To je moje ucho,“ zašeptal. Pak ještě udiveněji dodal: „A je celé, vid?“
„Opravdu to tak vypadá,“ řekl Gerin. „Máš taky takový pocit?“ „
„U Dyause, ano. Jak se ti to povedlo?“
„Kdybych věděl, tak ti to řeknu.“ Gerin se nutil přijít na nějaké vysvětlení. Nakonec prohlásil: „Zpětné kouzlo muselo zrušit tvoje zranění - na nic lepšího jsem nepřišel.“
Rihwin si ucho ohmatával. „Tady je dokonce dírka, v níž jsem nosil náušnici. Určitě máš pravdu, lorde Gerine: ani mě nenapadá jiné možné vysvětlení.“ Když měl teď zpátky svoje ucho a zcela zdravé, rozesmál se. „Můj lišácký příteli, ty jsi ten nejlepší špatný kouzelník, jakého jsem kdy poznal.“
„Budu to brát jako kompliment.“ Najednou se začal smát na celé kolo i Gerin. Rihwinův výraz se změnil ve zvědavý, a tak Gerin řekl na vysvětlenou: „Kdybych tak dokázal vždycky ve správnou chvíli zopakovat to, co jsem právě udělal omylem, jenom si představ, jaký by měly o mé služby zájem holky, které si chtějí užít a přitom se provdat jako panny.“
Rihwin kývl. „Nojo, a představ si ty poplatky, které by sis mohl naúčtovat.“
„Docela mě překvapuje, že ženy už nějaké takové kouzlo nemají,“ rozváděl svůj nápad dál Gerin. „Anebo ho možná mají, ale nám chlapům o tom neřeknou.“
„Možné to je,“ připustil Rihwin. Znovu si ucho pečlivě ohmatával, jako kdyby pořád nemohl uvěřit tomu, že se Gerinovi podařilo, byť poněkud komplikovaně a zmatečně, udělat přesně to, co slíbil. „Teď budu muset počkat, až se tu zastaví Oteš nebo nějaký jiný klenotník, abych si ještě nechal udělat náhradu za tu náušnici.“
„Jestli si ale kvůli té své jižanské marnivosti zase natrhneš ucho, nečekej, že se budu ještě snažit ti ho zachraňovat,“ varoval ho Gerin.
„Jestli ještě někdy přijdu s prosbou, abys mi spravil ucho, nezasloužím si nic jiného, než mít místo něj ucho oslí,“ odpověděl Rihwin. Gerin pantomimicky naznačil zásah šípem do hrudi: tuhle slovní přestřelku Rihwin vyhrál.
Jeden z vojáků, kteří udržovali Elabonskou cestu přes Bevonovo území průchodnou, dorazil do hradu Fox se znepokojujícími novinkami. „Můj princi, proslýchá se, že Bevon a dva jeho synové uzavřeli spojeneckou smlouvu s Adiatunnem — a taky s nestvůrami z Ikosu,“ vykládal mezi mohutnými doušky piva.
„A kdo to říká?“ zeptal se vážně Gerin, který nemohl uvěřit tomu, že by Elaboňané klesli tak hluboko a spolčili se s těmi zrůdami.
„Dozvěděli jsme se to od Bevandera, dalšího Bevonova syna,“ odpověděl voják. „Přišel do našeho ležení, proklínal bývalé nepřátelství a prohlásil, že raději svůj osud spojí s tebou než s tlupou těch netvorů.“
„To by mě zajímalo, koho tím myslel,“ prohodil Gerin, „jestli ty nestvůry nebo svého otce a bratry.“ Voják, který zprávu přinesl, se na něj překvapeně podíval, pak se chtěl začít smát a přitom polkl, takže se zakuckal a rozprskl pivo po stole.
Gerin si zamyšleně hladil vousy. Adiatunnovo spojení s nepřátelskými stvůrami považoval za ohavný omyl. Jestliže se ale stále více pánů bude ochotno paktovat s nestvůrami jen proto, aby s jejich pomocí rozšiřovali své vlastní državy, skutečně se jim podaří získat trvalé místo na severních územích. Napadlo ho, kterého asi šlechtice, jenž se s nimi spojí, potom zničí jako prvního.
„Co budeš dělat, pane Gerine?“ zeptal se ho voják.
„Dělat s čím, kapitáne?“ zajímal se hned hlasitě Van už na schodech. Spolu s Fand právě scházeli po schodišti do velké síně, ruku v ruce. Podle přihlouplého výrazu v jejich tvářích nebylo pro Gerina těžké uhádnout, co ti dva až doteď dělali ve druhém poschodí. Fand na něj ještě laškovně mrkla, to snad pro případ, že by měl nějaké pochybnosti. Chtěla, aby žárlil — její dveře pro něj v posledních dnech zůstávaly uzavřené.
Pocítil rozmrzelost nad způsobem, jakým mu dávala svou bujarost a spokojenost na odiv, ale žárlivost v něm neprobudila. Trochu ho to jen zarazilo a uvažoval, co tím myslela. Aby nad tím nemusel moc hloubat, otočil se raději zpět k vojákovi a vyzval ho: „Povez mu podrobně to, co jsi právě řekl mně.“
Voják tedy poslechl. Van se při jeho vyprávění zlostně mračil a zlověstně si mnul jizvu táhnoucí se mu přes kořen nosu. Fand ho dloubla do žeber, zneklidněná tím, jak snadno se ocitla mimo jeho pozornost. Chytil ji za ruku, odtáhl ji stranou a pevně ji paží objal kolem pasu. Spokojeně se k němu přitulila, ale jeho pozornost byla stále z větší části soustředěna na to, co se právě dozvěděl. „Ta otázka je zcela na místě,“ prohlásil. „Co budeš dělat, Foxi?“
„To ještě nevím,“ odpověděl mu po pravdě Gerin. „Začínám si myslet, že i já sám budu brzy potřebovat nějaké spojence. Zajímalo by mě, jestli se ty nestvůry už dostaly až na Schildovo území. Jestli ano, mohlo by mu to třeba osvěžit paměť a snáz by si vzpomněl, že je mým vazalem. ARicolf bude určitě bojovat na mojí straně, i když už mi jistě není tak nakloněn.“
„Trokmoici jižně od Niffetu se přidají na stranu Adiatunna,“ mínila Fand.
Gerin nedokázal spolehlivě rozeznat, jestli se jim snaží pomoct anebo ho chce spíš ještě víc popíchnout. Pro její dobro se rozhodl tuto otázku raději nerozebírat a vzal to prostě jako konstatování. „Vůbec by mě nepřekvapilo, kdybys měla pravdu. Což je jenom další důvod pro to, abych se poohlédl po někom, kdo mi proti nim pomůže bojovat.“ Zkřivil rty, jako kdyby kousl do něčeho kyselého. Nesnášel, když se musel kromě sebe spoléhat ještě na někoho jiného. Stával se pak příliš zranitelným. Jenže on už vlastně zranitelný byl, byť poněkud jiným způsobem.
„Hagop, syn Hovanův—“ začal uvažovat Van.

„-snad ani nestojí za to mít ho na své straně, protože přivede jen malé posily," skočil mu do řeči Gerin. „Chci tenhle boj vyhrát, ne válku protahovat donekonečna." Během řeči ho něco napadlo. „Kdyby se mnou uzavřel spojeneckou úmluvu velkovévoda Aragis, to by pak—"
Van, Fand i voják se na něj všichni užasle podívali. A musel uznat, že se jim vůbec nemá co divit. Už od té doby, co se Elabon zřekl severních území a zabrali je Trokmoici, byli on a Aragis v budování svých panství na troskách bývalé říše nejúspěšnější. Býval by se vsadil, že se jednoho dne vzájemně utkají, a Aragis si určitě myslel totéž — jejich společné setkání v Ikosu tuhle variantu jenom podpořilo. Jenže nestvůry a šlechtici, kteří jejich sil využívali k zesílení své moci, představovali pro Aragise stejnou hrozbu jako pro Gerina.
Nakonec promluvil Van: „Ty rozhodně nejsi troškař, kapitáne. Tohle se tedy musí nechat."
Čím víc nad tím Gerin uvažoval, tim víc se mu to zamlouvalo. „Napadají mě dva možné problémy," začal rozvažovat. „Zaprvé se musíme ujistit, že zůstaneme sAragisem skutečnými spojenci a neskončíme jako jeho vazalové. Nepochybuji o tom, že on bude mít stejnou starost. Kvůli tomu by naše spolupráce mohla být trochu vratká."
„Jo, tohle je celkem srozumitelné," souhlasil Van smudrckým přitakáním. „Právě kvůli tomuhle ustálenému systému vazalství jste vy Elaboňané tak upnutí k hodnostem a čestným titulům, až je skoro zázrak, že vůbec dokážete věci dotáhnout do konce. Jaký je ten druhý problém?"
Gerin se zamračil. „Zdánlivě jednoduchý úkol dostat nějakého posla z hradu Fox do hradu Lučištníka. Vzhledem k tolika nestvůrám volně se potulujícím mezi mým panstvím a územím v Aragisově držení bych měl nejspíš opravdu vyslat celou bojovou jednotku, abych zajistil, že se k němu moje nabídka dostane a já pak také uslyším jeho odpověď. Jenže to si skutečně nemůžu dovolit, rozhodně ne teď, když se ty nestvůry a Trokmoici, a teď ještě navíc Bevon a jeho synové, šikují proti mně."
„Tak pošli Rihwina," navrhl Van. „Od toho okamžiku, co jsi mu navrátil jeho ucho, nemluví ten chlap o ničem jiném než o tvém — jak on to jenom nazývá? — přirozeném talentu kouzelníka. Ano, tak to říká."
Přitom si Fox chtě nechtě vzpomněl na příhodu v kouzelnické chýši a prohlásil: „To jenom dokazuje, že není tak chytrý, jak si o sobě myslí." Znovu se roztržitě podrbal ve vousech. „Budu se nad tím nejdřív muset pořádně zamyslet. Tohle není tak jednoduché a nemůžu dát věci do pohybu, aniž bych se zamyslel nad důsledky."
„Rihwina bys poslat mohl," poznamenal Van. „Ale jak sám říkáš: ne že by byl hloupý, to rozhodně ne, ale myslí si, že má Dyausův přehled o věcech, v čemž se mýlí."
„V čem se mýlím?" zajímal se hned Rihwin, když právě v té chvíli vstoupil do velké síně.
„Nerozeznáš svoji zadnici od dlouhozubčflio hovna," odpověděla mu hbitě Fand. Gerin ani Van by věc neformulovali ták ostře, ale na druhou stranu to stručně a výstižně shrnulo jejich názor. ,
Rihwin se ohlédl přes rameno na citovanou partii svého těla. „Tak přesně tohle jsem si myslel, že tam bude," odpověděl jakoby s úlevou. „Pokoušet se sednout na dlouhozubčí hovno mi připadá krajně neestetické."
„Tím chceš říct co?" zarazila se Fand. Elabonsky mluvila plynně takřka jako rodilá mluvčí, ale tohle slovo se v pohraniční tvrzi, stojící v bývalé hraniční oblasti upadající Elabonské říše, přecejen nepoužívalo tak často.
„Nechutné a páchnoucí," přeložil jí to Gerin. „Dělá si legraci."
„Vážně? Tak proč to neřekne rovnou?" nedala se jen tak Fand.
„Docela mě těší, když mě uráží tak sličná a bystrá dáma," odtušil Rihwin se zdvořilou úklonou, „ale jenom do určité míry." Po těchto slovech se otočil na podpatku a svižným krokem vyrazil ven.
„Jaká škoda, že jsi mu přičarovat zpátky to ucho," obrátila se Fand na Gerina. „Myslím, že bys býval udělal mnohem lépe, kdybys mu raději utrhl i to druhé." Vycenila přitom zuby a vypadala stejně divoce a nepříjemně, jako promluvila. Fox si byl jist, že tohle myslela doslovně.
Proto odpověděl: „Jenže jak by nám to pomohlo? Rihwin neposlouchal s oběma ušima ani potom s jedním, tak proč si myslíš, že by se to úplně bez uší zlepšilo?"
Fand na něj chvilku upřeně zírala a pak propukla v hlučný smích. „Ty nejenom že jsi levoruký, Foxi, ale určitě tak i přemýšlíš. Jak se pak mám na tebe vydržet vztekat, když mi říkáš takovéhle nesmysly?"
Gerin neodpověděl. Pokud šlo o jeho názor, nedopustil se ničeho, čím by si snad měl zasloužit její hněv. Něco jiného už byly jeho myšlenky, ale kdyby měli být muži — anebo také ženy — bičováni za své nevyslovené myšlenky, pak by každá záda v severních zemích — ne, každá záda na celém světě — nesla jizvy.
Van jej vrátil do reality: „Pošleš tedy vyslance k Aragisovi, kapitáne?"
„Nejspíš ano," odpověděl Gerin. „Ale jak už jsem řekl,
ještě to trochu zvážím, než se s konečnou platností rozhodnu. Moc se mi nelíbí, že s ním budu muset vyslat i vojáky"
„Dle mého názoru to zní rozumně," přitakal cizinec, „ale abys nepřemýšlel příliš dlouho. Mám takový divný pocit v žaludku, že nesmíme ztrácet čas."
Jestliže měl obavy Van, pak situace určitě nebyla dobrá; Van bral totiž obvykle válčení jako sport. Gerinovi se už tak zdála situace dost nepříznivá. Teď však zapochyboval, jestli nebyl ještě až příliš optimistický.
Ťuk, ťuk. Když Gerin klepal na Fandiny dveře, uvědomil si, že takhle nervózní ve vztahu k ženě nebyl už od té doby, co se někdy ve čtrnácti vydal do lesa s nevolnickou dívkou. Jestli mu opět řekne ne, přísahal si, nechá ji jít.
Dveře se otevřely. Fand si Gerina změřila se stejnou nerozhodností, jakou v nitru pociťoval i on. Nakonec s náznakem úsměvu promluvila: „Ty nejsi z těch, co se jen tak vzdávají, nemám pravdu?"
„Kdyby ano, byl bych už mrtvý anebo žil někde na jihu," odpověděl jí pohotově Gerin. „Můžu dovnitř?"
„Jistě, ale mohl bys použít milejší tón a ne to jenom tak ze sebe vysypat." Fand se zdála trochu nazlobená. Ale dveře před nosem mu nepřibouchla, jako se to stalo v poslední době mnohokrát. Po chvilce ustoupila stranou a pokynula mu, aby vstoupil. Potom za ním zavřela dveře a zajistila je na závoru.
Na posteli ležela tunika, u níž Fand právě zašívala roztržený rukáv — v půlce stehu vykukovala kostěná jehla s nití.

Gerin otočil rukáv lícem navrch, aby se podíval, jak bude výsledek vypadat. „Pěkné," zhodnotil výsledek.
„Díky za pochvalu, ačkoliv teď přemýšlím nad tím, že zašívání při světle čadící lampy znamená víc práce než užitku."
Přitom si Fand mnula oči, aby dala jasně na srozuměnou, co tím míní. Po poněkud zbytečné odmlce pokračovala: „Ale ty jsi sem určitě nepřišel, aby sis popovídal o košilích." Po těch slovech se posadila na postel.
„Ne, máš pravdu." Gerin se posadil na deku vedle ní. „Přišel jsem v naději, že bychom mohli konečně uzavřít neshody, které mezi námi panují."
„A trochu si užili," vpadla mu suše do řeči Fand. Nezdála se naštvaná jako jindy; stejným tónem by klidně mohla popisovat, jaká bude letos úroda pšenice. Po chvilce Gerin jenom beze slova přikývl; kdyby tvrdil, že ji nechce, lhal by.
Fand našpulila ústa v poněkud křivém úsměvu. „Tak bych řekla, že nejsi žádný velký svůdník, co? Ale budiž, ať je protentokrát po tvém, Foxi. Uvidíme, co z toho bude." Přetáhla si přes hlavu tuniku, kterou měla na sobě, a pak vstala, aby si sundala pestrobarevnou vlněnou sukni.
Když ji po tak dlouhé době uviděl nahou, úplně zapomněl dýchat, tak jako ostatně vždycky. Byla to nádherná žena a moc dobře to věděla, což jenom umocňovalo výsledný dojem. Gerin se spěšně svlékl. Pak se opět vrátili na postel. Vydali ze sebe to nejlepší, aby si vzájemně udělali dobře. Fox se snažil ze všech sil; měl dojem, že to Fand cítila stejně.
Když skončili, rychle se z ní překulil na postel, protože nechtěl, aby musela jeho váhu snášet déle, než bylo nezbytně nutné. „Díky," řekla a posadila se.
Gerin zůstal ležet na boku. Potom k ní vzhlédl a zeptal se: „Už to není takové jako dřív, co?"
Povzdechla si. „Když sám znáš odpověď, proč se mě na to ptáš?"
„Když ta slova říkám nahlas, slyším je, připadá mi to pravdivější," odpověděl. „A kromě toho jsem se mohl mýlit."
Překulil se na okraj postele, popadl ze země kalhoty a rychle si je zase natáhl. Když se pak mořil s tkanicí v pase, dodal ještě: „Už tě nechám na pokoji."
„Mně to přece nevadilo," namítla Fand. „Vlastně to skoro nestálo za řeč, jestli chceš znát můj názor. A víš, že mi to najednou připadá zvláštní? Bohové vědí, že jsem vlastně chtěla, abychom se my dva rozešli, ale myslela jsem, že to bude po nějaké pořádné pranici, kterou si oba zapamatujeme na zbytek života. Jenže teď jsme tu a prostě—se rozejdeme."
„Rozejdeme," bezduše opakoval Gerin. Natáhl se přes postel a políbil ji, ale ne na ústa, nýbrž na tvář. „Byla to ale vždycky paráda, dokud jsme byli spolu, no ne? Když jsme teď dospěli do bodu, kdy kouzlo zmizelo, je nejvyšší čas s tím skoncovat."
„Máš naprostou pravdu." Trochu s úzkostí se na něj podívala. „Nevyhodíš mě teď z hradu Fox jen proto, že už nejsem tvoje milenka, vid?"
Zasmál se. „Aby se na mě vzápětí vyřítil Van s tím svým děsivým palcátem? V žádném případě. Ne, jsi tu i nadále vítána a můžeš na tvrzi setrvat, jak jen dlouho budeš chtít - tedy za předpokladu, že nebudeš nikomu lézt na nervy. Což pro tebe bude možná obtížné." Rychle se na ni zazubil, aby pochopila, že žertuje.
„Ach, jenže jak mám mlčet ve chvíli, kdy mám já jediná pravdu a celý svět kolem se mýlí?" Jenže Fand se přitom také smála. „Vím moc dobře, co mi odpovíš - chceš, abych se to naučila. Ajá se budu snažit, opravdu. Jak se mi to podaří, to se teprve uvidí."
Přikývl a vstal z postele. Když odcházel ke dveřím, cítil se velice zvláštně. Ještě nikdy předtím neopouštěl svou dlouholetou milenku. Elise opustila jeho, a to bez jediného slova varování, ale to bylo něco docela jiného. S rukou na závoře se ještě otočil a rozloučil se: „Sbohem." To slovo mu ale připadalo pohřebně pochmurné.
Nejspíš to tak přišlo i Fand, protože hned dodala: „Já jsem neumřela, nezapomeň, ani se nechci vrátit zpátky do lesů. Za úsvitu přijdu do síně na ovesnou kaši, tak jako vždycky." Ale i na ni závažnost chvíle nepochybně dolehla. „Už to nikdy nebude stejné jako dřív?"
„Ne, ale bude to tak lepší. Kdybychom takhle pokračovali příliš dlouho, nakonec bychom se vzájemně nenáviděli."
Něco takového se totiž přihodilo mezi ním a Elise, ačkoliv to tehdy bylo tiché a jednostranné, dokud to nebouchlo jejím odchodem.
Kdyby u dveří zůstal ještě chvíli, pravděpodobně by své rozhodnutí začal sám sobě vymlouvat. Proto raději rázně odsunul závoru. Fand vstala a přišla ke dveřím, aby ji za ním opět zatáhla. Když vykročil na spoře osvětlenou chodbu, na rozloučenou se na něj usmála a pečlivě za ním zavřela dveře.
Od její komnaty to k jeho pokoji bylo jen pár kroků. Ale právě v té chvíli se na chodbě objevila Selatre, mířící nejspíš do šatny. Stačila ještě zahlédnout, jak se zavřely dveře Fandiny ložnice. Pohlédla ze dveří na Gerina, pak zase zpět a pokračovala v chůzi, aniž by nějak reagovala.
Tváře mu žhnuly. V nejlepším případě si oněm teď Selatre musela myslet, že právě ukojil svůj chtíč. Chtěl se chodbou rozeběhnout za ní a vysvětlit jí, že mezi ním a Fand je konec a už se nic podobného nebude opakovat, ale stejně by ho nejspíš vůbec neposlouchala.
„A k čemu by to vlastně bylo?" zamumlal si sám pro sebe a otevřel dveře svého pokoje. Rychle je za sebou zase zavřel, shodil ze sebe šaty a svalil se na postel. Slámou vycpaná matrace na síti z propletených pruhů nevydělané kůže se pod ním rozhoupala. Ten pomalý, valivý pohyb Gerinovi připomněl jízdu ve válečném voze.
Za malou chvíli na chodbě zaslechl měkké kroky; to se Selatre jistě vracela do svého pokoje. Nezastavily se přede dveřmi Fand a ani před jeho komnatou. Spíše mu připadalo, že naopak ještě zrychlily.
Pak se kolem opět rozhostilo ticho. Venku po obloze pluly měsíce v rytmu svého nekonečného nebeského tance: Tiwaz byl v úplňku, Elleb se ztrácel, Math ubýval z úplňku do třetí čtvrtě a Nothos k úplňku dorůstal. Gerin vstal a skrze úzké okno svého pokoje se díval ven na mnohočetné stíny, které měsíce vrhaly po krajině.
Než Fox konečně usnul, Nothos se už vyšplhal takřka na nejvyšší bod své nebeské pouti.
Po několika dnech rozmýšlení nakonec Gerin ustanovil Rihwina svým vyslancem s úkolem vypravit se za Aragisem

Lučištníkem. Raději by se byl na jih vydal osobně, ale to se neodvážil, rozhodně ne, když byla situace v okolí jeho tvrze tak nejistá.
„Pověz mu, jak se tady věci mají," dával Rihwinovi instrukce. „Spojenectví, které mu nabízím, je rovnocenné a žádný z nás nebude mít právo si nárokovat nadvládu či převahu nad tím druhým. Jestliže se mu to nebude zamlouvat, do pekel s ním. A Rihwine, můj lišácký druhu, můj příteli, můj kolego—"
„Aha, když jsi začal takhle sladce, přijde teď nevyhnutelně nějaká posměšná poznámka," vytušil Rihwin.
„Přeber si to, jak chceš," nedal se tak snadno Gerin. „Mám jen pocit, že se o tom musím zmínit. Tedy co jsem měl na srdci: pro spásu Dyause, nebuď příliš roztomilý."
„Já?" Rihwin teď byl dokonalým ztělesněním zraněné důstojnosti. „Co tím chceš naznačit?"
„Přesně to, co jsem řekl. Já jsem se už s Aragisem setkal. Ten člověk se dokáže veselit a smát asi tak jako průměrný nočník, ale rozhodně není hloupý. Při jednání s ním se naplno soustřeď na vyřízení naší záležitosti a všechno půjde dobře. Jakmile se ovšem nějak odkloníš — začneš vykládat vtipy, popiješ příliš mnoho piva, prostě takovéhle hlouposti - pak si od něj vysloužíš jenom pohrdání. Ajá bych nerad, aby se něco takového přihodilo, protože tam jedeš jako můj zástupce. Je ti to jasné?"
„Jestli se ti na mém způsobu vyjednávání něco nelíbí, pak raději pošli Drága Medvěda," odpověděl nakvašeně Rihwin. „Ten udělá přesně to, co mu řekneš — protože nemá dost vlastního rozumu, aby udělal cokoliv jiného."
„A právě proto posílám tebe," snažil se ho uklidnit Gerin. „Ale musíš pochopit, jak moc na tomhle jednání záleží a že si nepřeju, aby úspěch tvé mise na jihu ohrozily nějaké tvoje opičky nebo bláznivíny. Možná se nedokážeš ovládnout; vím dobře, že už jsi prostě takový. Ale přesto se snaž."
V Rihwinově tváři se zračil vztek, rezignace, ale také pobavení, to všechno během několika okamžiků. Nakonec prohlásil: „Dobrá, můj princi. Vezmu tedy na sebe úlohu pochmurného hnidopicha: jinými slovy, mám svoje chování ve všech směrech přizpůsobit tvému." Ajako kdyby mu tohle nestačilo, dodal ještě: „A aby byl obrázek dokonalý, měl bych se snažit uchvátit jakoukoliv nezadanou ženskou příbuznou, kterou tam náhodou velkovévoda bude mít."
Pobaveně uklonil hlavu trochu na stranu a sledoval, jaký to bude mít na Gerina účinek.
Fox se pořádně zamračil a už začal svírat ruce v pěsti, ale potom to vzdal, rozhodil rukama a rozesmál se. „Ty jsi, panáčku, naprosto nepolepšitelný," zvolal.
„V to pevně doufám," odvětil mu vesele Rihwin. „No a teď, když jsme se konečně shodli na tom, jak že se mám během své diplomatické cesty chovat, jak velkým komoň-stvem mě hodláš poctít?"
„Jako přiměřený doprovod mi připadají čtyři válečné vozy s posádkami," prohlásil Gerin. „Kdybych jich poslal víc, mohlo by to taky vypadat jako předvoj invaze; když ti
jich dám méně, nemuselo by se ti podařit dorazit do cíle. Jaký je tvůj názor, společníku?"
„Mě se to zdá jako rozumné číslo," ujistil ho Rihwin. „Kdybys mi řekl, že se mám na cestu vydat sám, rozhodně bych odmítl jet. Kdybys mi svěřil velem nad tuctem vozů a ne pouze tuctem mužů, pomyslel bych si, že ses nejspíš pomátl — tedy chci říct ještě víc než obvykle."
„Musím ti náležitě poděkovat za tvé tak okázalé zhodnocení mých schopností," odvětil Gerin. „A teď už se běž raději připravit na cestu. Byl bych rád, kdybys vyrazil ještě před západem slunce. Tvé poslání je příliš naléhavé, než abychom si mohli dovolit jakékoliv další zbytečné zdržení."
„Jestliže ale ani ty společně s Aragisem nedokážeš kontrolovat dění na severních územích, kdo jiný by měl?" zeptal se s obavou Rihwin.
„Možná Adiatunnus," odvětil Gerin. Rihwin se zatvářil překvapeně, pak kysele, ale nakonec pokývl. Začal se uctivě klanět tak mocně, jak by se bývalo jistě slušelo před samotným císařem Elabonu. Kdyby si opravdu lehl až na podlahu, Gerin by ho bez váhání nakopl mezi žebra. Ale on se naštěstí pro něj zarazil uprostřed hluboké úklony a pak odkvačil pryč, aby se mohl připravit na cestu.
Když teď konečně učinil rozhodnutí, Gerinovi se notně ulehčilo. Převzal iniciativu a odhodlal se zvrátit vývoj situace, a ne jenom trpně čekat, až na něj Adiatunnus s nestvůrami zaútočí první. Tahle touha něco podniknout a vidět akci, nehledě na to jakou, už přivedla mnohé do záhuby; to věděl. Ale čekat na vlastní zkázu mu taky rozhodně nebylo po chuti.
Vydal se ze dvora zpět do tvrze. Neměl tušení, jak moc dokázal jeho nájezd Adiatunna zasáhnout, ale přinejmenším byl teď Trokmoi kvůli tomu podstatně rozvážnější, protože od té doby nedostal Fox žádné zprávy o nájezdnících na jeho straně hraniční čáry. Ani nestvůry teď jeho rohlíky nijak zvlášť nepronásledovaly. Takže měl nájezd rozhodně svůj smysl.
Ve velké síni už u stolu seděl Van spolu s Fand a každý měl před sebou naplněný pohár piva. Van usilovně okusoval skopovou kýtu, která zbyla z předešlé noci. Když Gerin vešel, Fand se na lavici posunula ještě blíže k cizinci, jako kdyby chtěla dát jasně na srozuměnou, že ji od něj Gerin nemůže odtrhnout. Ale Gerin pociťoval spíše úlevu nad tím, že nemusí s obavou očekávat jejich další vzájemnou slovní potyčku. Jestliže s ní má Van v úmyslu zůstat, on svému příteli rozhodně nebude stát v cestě.
Nabral si pro sebe z nádoby také plný pohár piva a posadil se ke stolu proti nim. Když si pořádně přihnul, vypověděl Vanovi podrobně, co právě udělal.
Cizinec jeho postup pečlivě zvažoval a pak přikývl. „Jestli ti tvoje pýcha nebrání pustit se do práce bok po boku s Aragisem, pak je to pravděpodobně to nejlepší, co můžeš v současné chvíli udělat."
„Jestliže si mám vybrat mezi pýchou a přežitím, pak neváhám," ujistil ho Gerin.
Fand si odfrkla. „Co to má být za chabé prohlášení? Takhle by to řekl kdejaký nevolník."
Gerin už se začal ježit, ale potom si připomněl, že se od ní nemusí nechat urážet. „Můžeš si o tom myslet co chceš," ujistil ji. „Já můžu mluvit jenom sám za sebe." Vyprázdnil mocným douškem svůj pohár, postavil ho před sebe na stůl a

měl se k odchodu. „Přeji vám oběma co nejpříjemnější ráno. A teď mě omluvte, musím ještě dohlédnout na spoustu dalších věcí.“
Když kráčel ke schodišti, cítil v zádech upřený pohled Fandiných očí. Neřekla ale nic; možná si také uvědomovala, že už nemají žádný důvod se popichovat a provokovat se k hádkám. Na druhou stranu, napadlo ho, ji možná jenom zaskočilo, že se nenechal nachytat a vlákat do sporu.
Nahoře se rychlým krokem vydal směrem ke knihovně. Dělal to pravidelně už od té doby, co se vrátil z jihu; když byl tady mezi svými knihami, mohl vzpomínat na onoho studenta, jímž se chtěl stát, a zapomenout přitom na barona, jehož mu přisoudili bohové. Nespěchal náhodou do knihovny ještě rychlejšími kroky od té doby, co začal Selatre učit číst? No a kdyby ano, tak co? zeptal se sám sebe.
Když vešel do knihovny, už tam na něj čekala. Nepatřila ovšem k lidem, co čekají nečinně; měla přeslici a trochu vlny, a zabavila se vyráběním niti. Když se objevil ve dveřích, usmála se a odložila přeslen stranou. „Tak teď se můžeme konečně věnovat něčemu, co zaměstná mou hlavu namísto rukou,“ prohlásila a znělo to, jako že se na tu změnu skutečně těší.
„Přečtěme si ještě něco víc o povaze bohů,“ oznámil Gerin a vytáhl svitek z přihrádky, kde byl pečlivě uložen.
„Aha, dobře,“ odpověděla bleskově. „Celý můj život byl tak těsně spjat s Bitonem, že toho o ostatních bozích vím rozhodně méně, než bych měla, obzvláště teď po všech těch změnách.“ Neřekla to nijak hořce, spíše to jen věcně konstatovala.
Fox ze svitku sejmul stahovací hedvábnou stužku a chvíli kroutil dřevěnými konci, dokud nenašel pasáž, jíž chtěl dnes se Selatre pročíst. JHm, dneska jsme se dostali k bohu“ Najednou se tón jeho hlasu výrazně změnil. „Tumáš, přečti si to sama.“
„Mavrixovi,“ řekla Selatre, když si jméno přečetla. Zjevně si oné náhlé změny vGerinově hlase povšimla. „Proč tě sithonianský bůh vína —jak bych to řekla? — znepokojuje?“
„Chceš říct, proč je mi proti srsti?“ otřásl se Gerin. „Měli jsme spolu něco do činění, Mavrix a já. Řekl bych, že bůh z toho moc radost neměl, a já rozhodně také ne. Nebýt Mavrixe, Rihwin by zůstal čarodějem. Kdyby nebylo Ale na tom teď už stejně nezáleží; můžu ti to vyprávět někdy jindy. Teď mi prostě přečti, co náš nesmrtelný autor zachytil na pergamenu.“ Jeho hlas byl plný ironie. Tenhle svitek byl totiž nudnou směsicí všemožných bohů, uctívaných rozličnými národy Elabonské říše. S radostí by tuhle slátaninu býval vyměnil za nějaké zajímavější dílo na stejné téma, kdyby měl víc štěstí a nějaké takové vlastnil, Selatre zatím ve svém vzdělávání nepokročila natolik, aby mohla jemné odlišnosti autorských stylů ocenit. Prokousávala se slovy a větami a snažila se odhadnout smysl, jak nejlépe dovedla.
„'Mavrix, bůh vína náležející původně do Sithonie,'„ četla, „je také rozsáhle uctíván v Elabonu. Jeho přívržence můžeme najít dokonce i na sever od Vysokých Kirs, ačkoliv veškeré víno v této vzdálené provincii pochází nutně z dovozu.'„
„Ve svitku se o tom sice píše, ale já osobně jsem se s Mavrixovým kultem tady u nás nikdy nesetkal,“ poznamenal Gerin. ‚3uď jak buď, když ho onehdy Rihwin vzýval při jednom menším kouzlu, objevil se — ovšem ne aby vyplnil Rihwinovu žádost, ale aby ho potrestal za to, že se se mnou spolčil.“
„Ale co to boha vůbec napadlo?“ zajímala se Selatre. Než jí ale mohl Fox na otázku odpovědět, zarazila ho zdviženou dlaní. „Povíš mi to někdy jindy, jak jsi sám už řekl. Budu tedy pokračovat: 'Mavrixův kult je udržován a rozšiřován zejména těmi, kdož mají v životě nedostatek štěstí. V uvolnění, které jim poskytuje víno a orgiastická povaha jeho uctívám, nacházejí radosti a požitky, jež jsou jim jinak nedostupné.' Znamená orgiastická to, co si myslím?“
„Jakýkoliv typ nestřídmostí?“ navrhl Gerin. Selatre souhlasně přikývla. Gerin tedy vysvětlil: „Ano, přesně tak. Pokračuj; jde ti to velice dobře.“
„Děkuji.“ A tak začala Selatre opět číst: „'Elabonští císaři někdy pronásledovali a trestali ty, jež se Mavrixových rituálů účastnili, zejména když byla Sithonie ještě nově připojenou provincií. Ale stejně jako mnoho dalších sithonských zvyků, i tento boží kult se v posledních letech stal přijímanou součástí každodenního elabonského života a pokřik 'EvoiiF je možné slyšet na celém území říše.'„
„Taky jsem ho slyšel,“ doplnil Gerin. „A doufám, že naposled. Mavrix je jistě mocný, ale uctívat ho rozhodně nechci. Mám až příliš rád pořádek, než abych mohl snadno snášet zločinnost, kterou pán sladkých hroznů podněcuje.“
Selatre mlaskla jazykem mezi zuby. „Pán Biton je také patronem pořádku a rozumu, takže vím, o čem mluvíš, ale přesto - mohu číst dál?“
„Zdá se mi, že už jsi stejně četla napřed, když víš, co bude ve svitku následovat,“ odpověděl Gerin. „Ty sis to už přečetla pro sebe, že mám pravdu? Takhle brzy to dokáže jen málokdo.“
„Ty ale ano,“ poznamenala Selatre. „Snažila jsem se tě napodobit.“
Po několika vteřinách ticha se ozval: „Teď si nedokážu vůbec vybavit, kdy naposledy mi někdo složil takovou poklonu. Děkuji.“ Potom se trochu uštěpačně zazubil. „Ne že by se většina lidí, které vzdělávám, tak snažila.“
„Myslím, že takhle je to lepší,“ řekla na to Selatre, což způsobilo ještě delší odmlku, obzvláště když si Gerin uvědomil, že ke svému komentáři nepřipojila ještě slovo tady
ani nic podobného. Znovu se zadívala do svitku a začala číst: „'Mavrix je také bohem, který převážně inspiruje básníky i další umělce a je zároveň patronem divadla. Jeho láska ke krásе je všeobecně známá.'„ Vzhlédla od svitku. „To jsou šlechetné vlastnosti pro boha, řekla bych.“
„No jistě,“ odtušil Gerin suše. „Jenže náš kronikář je tady poněkud -jak bych to jenom řekl? - stručný a raději neuvádí podstatné detaily. Tahle bohova 'láska ke krásе' se totiž mimo jiné projevuje jako slabost pro krásné chlapce.
Zajímalo ho, jak tuhle připomínku Selatre přijme a zda jí bude vůbec rozumět. Protože jak Sithoňané, tak jejich bohové měli podstatně vřelejší vztah kpederastii než rolníci na severních územích, mezi kterými strávila celý život, dokud si ji Biton nevybral pro sebe. Ale musela si to zjevně domyslet, protože se srdečně zasmála. Pak se ale zase zklidnila a věcně se zeptala: „Píše se o tom v některé jiné z tvých knih? Jestli ne, pak to může být ztraceno.“

„Přiznám se, že ani nevím," zamyslel se Gerin. „Ale v jednom jsi mě právě utvrdila: nemohl bych si přát lepší knihovnici než tebe."
„Teď jsi zase vyznamenal ty mě," odpověděla. „Na oplátku bych ti ráda ještě jednou poděkovala, že jsi mě sem vzal a odvážil se mi své knihy svěřit. Není to takový život, jako jsem vedla předtím, ale je to mnohem víc, než v co jsem si mohla dovolit doufat."
Tentokrát nejenže ho uchopila za ruce, ale dokonce mu je stiskla a neucukla, když její stisk opětoval. Začal se pomalu naklánět blíž k ní, aby ji políbil, ale potom zaváhal. Ne snad z nedostatku touhy, ale z jakéhosi úzkostlivého smysl pro slušnost. Řekl: „Jestli tě přitahuji, zamysli se nad tím proč. Jestli je to jenom proto, že jsem tě vyvedl z Ikosu a pomohl ti ukázat, jak se žije ve velkém světě, uvaž, jestli je to důvod dostatečně závažný."
Zasmála se. Nemohla by ho víc překvapit, kdyby přímo před ním najednou vybuchla v plamenech. „Já už jsem dospělá žena, lorde Gerine, a ty nejsi můj otec." Jak už to ale bylo jejím zvykem, rychle zase zvážněla. „Tvůj vztah s paní Fand je zase něco docela jiného, obzvlášť když uvážím, co jsem viděla včerejší noci."
Tohle zase rychle usadilo Gerina. Pomalu se vzpamatoval a opatrně řekl: „To už pro mě skončilo. Ano, viděla jsi mě opouštět její komnatu." Povzdechl si. „A je pravda, že jsme spolu byli v posteli - nemá smysl to popírat. Ale jak říkám - skončilo to. Když jim to bude s Vanem klapat, přeju jim jenom štěstí. Jestli ne, pak bych mu měl nejspíš přát kůži přinejmenším stejně tvrdou jako jeho brnění."
„To bys tedy měl." Znovu se usmála, ale jen na okamžik. ‚A to, že o mě nyní projevuješ zájem, je snad proto, že jste se s Fand rozešli?"
„Možná částečně taky," připustil, což ji překvapilo. Rychle ovšem dodal: „Ale je to jenom chabý důvod, musím říct. Důležitější — řekl bych mnohem důležitější —je to, že jsi taková, jaká jsi. Můžeš mi věřit nebo nemusíš, to už záleží na tobě." Nadzvedl jedno obočí, jako by tak chtěl zdůraznit svá slova. „Kromě toho jsi mě vzala za ruku jako první. Já bych se ničeho takového neodvážil."
„Já vím," ona na to. „Právě to jsi sliboval, když jsi mě odváděl z Ikosu, ale kdo může vědět, jak pevné jsou mužské sliby, dokud je nepodrobí zkoušce? Když jsem viděla, že jsi svá slova myslel skutečně vážně, tak—" Vtom se odmlčela a místo aby pokračovala, zadívala se do svitku před sebou a začervenala se.
„Ses rozhodla učinit první krok," doplnil za ni Gerin. Selatre se neodvážila odtrhnout oči od pergamenu, ale takřka neznatelně přikývla.
Gerin se podrbal ve vousech. To, co prožíval s Fand, sice překračovalo hranice pouhého potěšení v ložnici, ale nijak zvlášť daleko; hluboko uvnitř cítil nevyužité jádro. Jen jednou jedinkrát je uspokojil, tehdy s Elise... a od jejího útěku měl obavu - ne, přímo se děsil, musel přiznat sám sobě - to riskovat znovu. Jestliže se ale zaplete do vztahu se Selatre, bude muset; to vycítil už teď.
Opravdu chceš prožít zbytek života vnitřně zcela osamocený? musel se sám sebe zeptat. Bylo to jednodušší; také bezpečnější; ale mnohem prázdnější.
„Jsi si jistá?" zeptal sejí. Vyříknout ta slova nahlas bylo skoro stejně obtížné jako vyrazit do bitvy.
Selatre přitakala, poněkud méně váhavě. S pocitem, jaký možná mají lidé potápějící se hluboko do vody, se k ní Gerin naklonil. Napadlo ho, jestli vůbec bude vědět, jak se
dává polibek; říkala mu přece, zeje Bitonovi zasvěcena už od doby, co jí ani po dosažení dospělosti nezačaly měsíčky. Ale jejich rty se pevně spojily; ona zároveň otevřela ústa a jazykem si pohrála s jeho. Byl to ve skutečnosti jeden z nejuspokojivějších polibků, jaké kdy dostal. Když se od sebe konečně odtrhli, odvážil se zeptat: „Kde ses tohle naučila?"
„V mojí vesnici samozřejmě." Na okamžik se na něj zadívala zmateně, pak se bujaře rozesmála. „Už to chápu -tys čekal, že jsem nejen panna, ale taky úplně nezkušená. Tak to není. Někteří z tamních mladíků vůbec nedbali na to, že na mě bůh seslal své znamení. Věděla jsem, že jim nesmím odevzdat své tělo, ale to neznamená, že jsem vedla zcela prázdný život."
„Aha," vypravil ze sebe tichým hlasem. „To mě vůbec nenapadlo. Když jsi říkala, že si tě Biton vybral, nejspíš jsem předpokládal, že jsi už od té doby žila osaměle."
„To ne," vyvedla ho z omylu Selatre. „Tedy aspoň ne, dokud k sobě Biton nepovolal tehdejší Sibylu a mě vyvolil za její náhradu - byť pouze na krátký čas." Přes její tvář jakoby přeběhl stín, ale rychle zase zmizel. „Ale musím říct, že jsi měl pravdu: jestli ta doba už skončila, musím zbytek svého života žít, jak nejlépe dovedu."
Tentokrát se ona naklonila kněmu. Polibek trval snad donekonečna. Objal ji pevně pažemi. Když se rukou dotkl jejích prsou, ztuhla. Rychle se stáhl zase zpátky. „Jestli nejsi připravená, stačí jenom říct," ujistil ji. Pořád ještě si sám nebyl jistý, jak rychle s ní hodlá postupovat. Kdyby byl teď o pár let mladší, jeho chtíč by myšlenky nepochybně převálcoval, ale ty časy už byly dávno pryč, ačkoliv Van pořád ještě občas myslel víc rozkrokem než hlavou.
Selatre odpověděla: „Když už jsme se dostali tak daleko, myslím, že je načase dokončit úkol a zcela mě navrátit do obyčejného světa. Slyšela jsem, že to poprvé může bolet, ale když člověk s bolestí počítá dopředu, je snazší ji snášet."
„Doufám, že to bolet nebude, aspoň ne moc," prohlásil Gerin. „Když jsem byl dole na jihu ve městě Elabon, měl tam jeden student svitek pojednávající o tom, jak zbavit dívku panenství co nejjemnějším způsobem. Bylo to docela poučné, ale upřímně řečeno jsem to dodnes nijak nevyužil."
„Ony se píšou knihy i o tomhle?" zarazila se Selatre a vykulila oči. „Kdybys měl nějakou z nich tady v knihovně, Gerine, jenom si pomysli, kolik dalších lidí bys mohl zlákat ke čtení."
„Nejspíš máš pravdu," připustil a nemohl si přitom nevzpomenout na ilustrace, jimiž autor svůj naučný svitek obohatil. Pak si rázem uvědomil, že mu Selatre řekla pouze jménem bez jakéhokoliv oslovení. Na okamžik ho to zarazilo. Pak se musel vduchu sám sobě vysmát. Jestliže hodlají navázat intimní vztah, nemá snad právo jej oslovovat také intimně? Později už se nikdy nedokázal s jistotou rozvzpomenout, kdo z nich vstal od stolu v knihovně jako první. Bok po boku

ale potom kráčeli chodbou kjeho ložnici. Jakoukoliv jinou ženu by objal kolem pasu. Se Selatre se ale držel přece jenom zpátky navzdory tomu, proč teď spolu mířili do jeho ložnice. Jestli se ho ona bude chtít dotknout dříve, má možnost.
Byli už sotva tři nebo čtyři kroky ode dveří jeho komnaty, když hlásný na strážní věži mocně zadul na svůj výstražný roh. Gerin se okamžitě zarazil. Se skřípěním zubů zasténal: „To je k zbláznění! Teď ne, zatraceně!“
Ze Selatřiny tváře nedokázal vůbec nic vyčíst. Byl to snad výraz potměšilého pobavení, nebo možná spíš úleva? Jestliže ale nevyužijí nynější příležitosti, nerozmyslí si to mezitím a necouvne? A co by měl dělat, jestliže opravdu změní své rozhodnutí? Předstírat, že se mezi nimi nic neodehrálo? Anebo?
Vtom strážný zahalekal: „Pane Gerine, je to Rihwin Fox a míří zpět k hradu Fox.“
„Cože?“ zvolal Gerin ohromeně a starosti ohledně Selatre rázem odsunul stranou. „Vždyť jsem ho vyslal na cestu před pouhými dvěma dny. Za tu dobu se nemohl dostat ani za hranice mých pozemků, natožpak aby mohl dojet až k Aragisovi a zase se vrátit zpět. Copak úplně přišel o rozum? Anebo snad ztratil nervy?“
Selatre ho přerušila. „Měl bys tam raději jít a zjistit, co se to děje. Ostatní může počkat, až přijde ta správná chvíle.“
„Ano,“ odpověděl poněkud nesoustředěně a nejistě. Znělo to slibně, ačkoliv mu tím vlastně nic neslibovala. Nezabýval se tím. V tu chvíli už totiž poklusem mířil ke schodům. Selatre ho o poznání pomalejším tempem následovala.
Gerinův poklus přešel do běhu, jakmile se dostal ze schodiště do velké síně. Vyběhl dveřmi na nádvorní prostranství a rozeběhl se k bráně. Kdosi zvolal seshora z dřevěné obranné palisády: „Vidím Rihwina a vozy s posádkami, které se vydávaly na cestu spolu s ním, pane princi, ale má s sebou ještě nějaké další vozy. Muže v nich ovšem nepoznávám.“
Přes příkop kolem palisádového opevnění se už s vrzáním pomalu spouštěl padací most. Gerin popocházel z místa na místo a netrpělivě vyčkával, dokud se most nesklopí natolik, aby mu umožnil výhled. Konečně byl most téměř dole. Nebylo sebemenších pochyb, v čele skupiny jel skutečně Rihwinův vůz, ale za ním jelo dvakrát tolik vozů, než s kolika se vydával za svým posláním.
Gerin vstoupil na most ještě o chvíli dříve, než jeho druhý konec bezpečně dosedl na zem. Čím dříve přijde na to, jakou bláznivinu to zase Rihwin vyvádí, tím rychleji může začít přemýšlet, jak se s tím vypořádat - pokud to ovšem půjde. Už ho skutečně unavovalo neustálé napravování Rihwinových přehmatů, obzvláště když byly tak nevhodně načasovány jako právě v tomto případě.
Když Rihwin Gerina zahlédl, přátelsky na něj zamával. „Zdravím tě, pane princi,“ volal. „Můj úkol vydat se na Aragisovo panství mi byl podstatně ulehčen.“
Gerin počkal, dokud se Rihwin nepřiblíží natolik, aby na něj nemusel hulákat, a potom na něj hned spustil: „O čem to tady u všech všudy blábolíš, ty - packale? Jak můžeš být pryč sotva dva dny a snažit se mi tady namluvit, že tvoje mise byla úspěšná? A kdo jsou vůbec ti darebáci, co jsi přitáhl s sebou?“
Ani se moc neodvažoval doufat, že by se mu naprosto nepolepšitelného Rihwina podařilo zastrašit, ale rozhodně také neočekával, že se před ním dá do hurónského smíchu. „Prosím za prominutí, můj princi,“ vypravil ze sebe Rihwin, když se konečně uklidnil natolik, že mohl promluvit, ačkoliv to lítostně vůbec neznělo. „Dovol mi, abych ti představil své nové známé, které jsem poznal na Elabonské cestě: Fabors, syn Faburův, a Marlanz Krvavý, vyjednavači velkovévody Aragise Lučištníka, vyslaní, aby s tebou projednali podmínky spojenectví.“
„Pane princi,“ ozvali se v tu chvíli oba jmenovaní muži zároveň. Poté, co se mu poklonili, dodal ještě jeden z nich hlasem takřka stejně hlubokým, jako byl Vanův: „Já jsem Marlanz.“ Byl to mohutný mladý muž se širokými rameny a vypadal, jako že je pro něj válčení nejoblíbenějším sportem. Fabors byl starší a, alespoň dle Gerinova soudu, pravděpodobně chytřejší (ačkoliv mnozí muži, kteří vypadali jako tupí válečníci, se nakonec ukázali mnohem mazanější).
„Dobrá,“ prohlásil Gerin. Bylo to rozhodně lepší než tam jenom tak stát s otevřenou pusou, ale ne o moc. Zkusil promluvit znovu, ale opět ze sebe dokázal vypravit jedině to ubohé: „Dobrá.“ Na třetí pokus se mu ze sebe konečně podařilo dostat souvislou řeč: „No, pánové, rozhodně bych lhal, kdybych řekl, že vás nevidím rád. Jste tu srdečně vítáni. Račte dál do mojí tvrze, vy i všechen váš doprovod. Dopřejte si piva; jistě uvítáte i něco k zakousnutí; budu rád, když se stanete mými hosty.“
„Pane princi, jsi velice laskav,“ odpověděl zdvořile Fabors, syn Faburův. Marlanz Krvavý jenom rychle souhlasně přitakal. Fabors ale ještě pokračoval: „Kdybys měl namířeno na jih, věz, že moje tvrz ti bude k dispozici, na jak dlouho budeš považovat za potřebné.“
„O mojí platí totéž,“ přidal se Marlanz.
„Pojďte, jen pojďte dál,“ vybídl je Gerin a ustoupil stranou, aby mohly vozy —jak ty, které odjížděly s Rihwinnem, tak i vozy Aragisových vyslanců — projet přes padací most na nádvoří Foxovy pevnosti.
Čeledíni ze stájí rychle vyběhli ven, aby si koně a válečné vozy vzali na starost. Na nově příchozí zírali s otevřenými ústy. Domácí válečníci se shromáždili kolem Gerina, pro případ, že by snad měli muži doprovázející Mar-lanze a Faborse za lubem nějakou zradu.
Marlanz upřeně sledoval Vana. „Slyšel jsem o tobě vyprávět, pane,“ prohlásil, „a protože vím, jak si vypravěči obvykle vymýšlejí, domníval jsem se, že bych se s tebou mohl klidně měřit. Teď vidím, že jsem se zřejmě přecenil.“
„Jestli dokážeš bojovat stejně dobře jako umíš mluvit, pane, pak si sám sebe ceníš dostatečně,“ odpověděl mu Van.
Marlanz se poklonil, načež mu Van poklonu opětoval. Gerinovi připadali jako dva mohutní psi, kteří se vzájemně zkoumavě očichávají.
„Tak mě následujte, pánové,“ vyzval je znovu. Když kráčel přes nádvoří směrem k velké síni, volal na služebnictvo: „Pivo pro mé vážené hosty. Jo, a nařežte pořádné steaky z té krávy, kterou jsme včera porazili, a dejte je opékat na oheň.“
„Pro mě ho jenom přihřejte, ožehnout, jak nejméně to půjde,“ vložil se do toho Marlanz. „Já prostě nesnesu hovězí opečené až došeda a tuhé jako podrážka.“
Kus masa, který před Marlanze o chvíli později služebníci předložili na bochníku plochého chleba, byl tak rudý a

šťavnatý, až Fox čekal, že se ozve bolestivé zabučení, jakmile do něj Marlanz zabodne nůž, ale host se do jídla pustil s největší chutí. Gerin začal chápat, jak asi host přišel ke svojí přezdívce.
Selatre stála v pozadí u schodiště. Gerin ji mávnutím vyzval, aby se připojila, a poplácal na lavici vedle sebe. Fabors, Faburův syn, pozvedl zvědavě obočí. „Že by ses konečně znovu oženil, princi?“ zeptal se. „Žádné takové novinky se knám do Lučištníkova hnízda v poslední době nedostaly.“
„To je dobré jméno pro pořádnou tvrz,“ poznamenal Gerin a vůbec ho nepřekvapilo, že Aragis pečlivě sleduje každý jeho krok - vždyť on sám se také snažil o Aragisovi dozvědět co nejvíc. Aby ale odpověděl na otázku, pokračoval: „Pane Faborsi, pane Marlanzi, dovolte mi, abych vás představil paní Selatre, jež byla Sibylou v Ikosu, dokud tamní Bitonovu svatyni nezničilo zemětřesení, které také osvobodilo nestvůry z podzemí.“
Marlanz už chtěl protestovat proti tomu, zeje představován ženě, místo aby tomu bylo naopak, ale hned se zase uklidnil, jakmile zjistil, kdo Selatre je. „Sibyla,“ zamumlal si pro sebe s respektem a uklonil se.
„Už nejsem Sibyla,“ opravila ho. „Teď už jen Selatre... a kdo je ve skutečnosti Selatre, to se musí teprve zjistit.“ Pohledem sklouzla na Gerina. Příjezd vyslanců přerušil podstatnou část tohoto zjišťování.
Jejich příjezd zároveň vyvolal takové pozdvižení, že sem ze své komnaty přišla i Fand. Když spatřila Selatre sedět hned vedle Foxe, oči se jí zúžily. Sešla ze schodiště a zamířila rovnou ke stolu. Posadila se vedle Vana. Gerin ji Aragisovým vazalům představil jako Vanovu společnici. Van přitom přikývl, ačkoliv si evidentně nebyl úplně jistý, zda ho to potěšilo. Fabors, syn Faburův, se zamyslel, ale nijak to nekomentoval — tady se změnilo víc věcí, co se do Lučištníkova hnízda nedonesly.
Když společně pojedli a popili, čímž stvrdili své přátelství, oslovil Gerin Marlanze a Faborse: „Tak, pánové, vím dobře, proč jste asi přijeli — z téhož důvodu, proč jsem já vyslal Rihwina na jih. Troufám si tvrdit, že jste to společně probrali už během cesty. Povězte mi, k jakým závěrům jste dospěli.“
„Lorde princi, náš pán velkovévoda Aragis nás vyslal na sever s představou návrhu takřka přesně stejných podmínek spojenectví, s jakými jsi ty vyslal Rihwina Foxe - mimochodem, je to příjemný společník,“ dodal Fabors. „Lučištník navrhuje naprosto rovnocenné spojenectví mezi ním a tebou po tak dlouho, dokud to bude přijatelné pro obě strany. Vrchní velení nad vojskem se bude řídit podle toho, zda se bude bojovat na sever či na jih od Ikosu.“
„To je docela zajímavý nápad,“ poznamenal Gerin uznale. „Já jsem prostě předpokládal, že budeme velet společně. No, pánové, přesně jak jste říkali, myslím, že spolu budeme dobře vycházet. Od té doby, co udeřilo zemětřesení, jsem z území jižně od Ikosu mnoho zpráv nedostal. Budete-li tak laskaví, povězte mi, jak se daří Aragisovu panství.“
Než Marlanz odpověděl, vyprázdnil svůj pohár piva. „Představ si vlky za tuhé zimy, když jsou nuceni vyrazit z lesů a napadají a zabíjejí nejen ovce, ale i jejich pastýře. Pak si představ něco ještě desetkrát horšího než tohle a dostaneš hrubou představu současného stavu. Ty prokleté nestvůry mají více rozumu než vlci, navíc mají ruce a nikdo před nimi není bezpečný. Nevolníci mají strach vycházet ven na pole, jenomže schovávat se v chatrčích jim stejně nijak nepomáhá. Stačí to na vysvětlenou?“
„Зohužel až moc,“ zachmuřeně odpověděl Gerin. Jeho vazalové shromáždění ve velké síni souhlasně přikyvovali. Fox se pak vyptával dál: „A už se ta stvoření spojila s některým zAragisových sousedů, aby mu mohla ještě víc znepříjemňovat život?“
„To ne, princi,“ odpověděli Marlanz s Faborsem jako jeden muž. Fabors ještě dodal: „Když nám tvůj vazal pan Rihwin pověděl o jejich dohodě s Adiatunnem — kéž by se navěky smažil v horoucích peklech - oba jsme vykřikli hrůzou.“
„Přesně tak,“ přitakal Marlanz Krvavý. „Jste silní, jestliže jste dokázali zadržet tak strašlivý spolek, když my musíme čelit pouze nestvůrám. A přesto Aragis považoval za nutné nás vyslat na cestu dříve, než jsi ty poslal svého vazala za námi.“
„Na tom není nic zvláštního,“ mírnil je Gerin. „Může to klidně znamenat, že jsem prostě tvrdohlavější a méně důvěřuji svým sousedům než váš velkovévoda.“
„Nechci se tě tím nijak dotknout, pane princi, ale to si dokážu jen obtížně představit,“ odvětil zdvořile Fabors, Faburův syn. Marlanz mohutně přikyvoval.
„Řekl bych, že tím jsi mohl urazit mnohem spíše svého pána než mě, ale nehodlám ti tvůj názor vyvracet,“ prohlásil Gerin. „Vzhledem k současné situaci bych navrhoval, aby Aragis nejprve vyslal na sever své vozatajstvo v co největší síle, jakou může postrádat. Pomůžou mým vojákům proti Adiatunnovi, nestvůrám a několika bezcenným, nevěrným Elaboňanům, co se k nim připojili. Jestliže to je možné, jak rychle může své vojáky poslat a kolik myslíte, že může postrádat vozů?“
„Pane princi, myslím že to možné bude a podle mého názoru je pošle brzy poté, co se do pevnosti vrátíme se zprávou o uzavření spojenectví,“ ujistil ho Fabors. „Jak velkou jednotku může postrádat, posoudí nejlépe on sám. Rozeslal své vozy spolu s posádkami do všech stran na pevnůstky bránící jeho území. Zároveň instruoval rolníky, aby zapálili kouřové signály v případě, že bude jejich vesnice napadena. Urychlí to příjezd pomoci.“
„To není úplně nejhorší taktika, jak zajistit bezpečnost nevolníků,“ poznamenal Rihwin. „Proč něco takového také nezavedeš, můj příteli Foxi?“
„Protože mi to připadá jako přikrýt si břicho až potom, co tě tam někdo udeřil, a pak rychle cuknout rukou na tvář, když tě udeří tam,“ odpověděl mu Gerin. „Nebo jinak: raději bych vytáhl šíp z rány, než abych ho kryl obvazem, když ještě zůstává v ráně.“
„Jsi velice rozumný muž, princi,“ uznale prohlásil Marlanz Krvavý. „Také sám velkovévoda neustále usilovně přemýšlí nad způsobem boje. Říká, že je to jako být uštípán k smrti houfem blech. Jestliže spojíme tvoje muže s jeho, pak bychom měli mít vojsko dostatečně silné na to, aby dokázalo víc než jen vracet údery, když někdo napadne nás.“
„V to právě pevně doufám,“ přitakal Gerin. „Proto jsem se k tomu spojenectví také rozhodl.“ Přesně jak řekl Marlanz, ačkoliv Aragise ohrožovaly pouze nestvůry, považoval i přesto za nezbytné vyhledat pomoc dříve než Gerin, který se

ještě musel vypořádat s Trokmoici. Díky tomu, že na každý nepřátelský úder vždy tvrdě odpovídal, dokázal si je jakžtakž udržet od těla.
„Společnými silami je rozdrtíme," řekl rázně Marlanz a sevřenou pěstí udeřil do desky stolu tak silně, až všechny pivní poháry nadskočily. Faburův syn Fabors souhlasně přikývl, ale mlčel. On vyjednával konkrétní podmínky spojenectví; vojenské otázky byly Marlanzova parketa.
„Jsme tedy domluveni, pánové?" zeptal se konečně Gerin. Oba Aragisovi vyslanci pokývali hlavami. Fox tedy pokračoval: „Pak bychom měli složit přísahy na stvrzení naší dohody. Složíme je my tři, neboť vás beru jako představitele Aragisovy moci. Vím, že to ode mě určitě bude očekávat, neboť spolu od odtržení Elabonské říše nejsme příliš zadobře."
„A nepřímo tím říkáš, že i ty bys je stejně tak vyžadoval od něj," poznamenal bystře Fabors. „Takový požadavek očekával a povolil nám učinit přísahu v jeho zastoupení, čímž se před očima bohů cítí zavázán dodržením této dohody. A samozřejmě máš pravdu i v tom, že stejnou přísahu očekává i on od tebe."
„Spolupráce je na předním místě; pak teprve následuje řadu důvěra," řekl Gerin souhlasně. „A ať už vám udělil své svolení či nikoliv, zákony podobnosti vás vážou kněmu a jeho tím pádem knaší smlouvě; jsem čaroděj s dostatečnými schopnostmi, abych je v případě nutnosti
dokázal vyvolat. Ale pevně doufám, že to nebude nezbytné. A kterým bohům chce Aragis přísahat?"
„Nijak se to nevymyká běžným zvyklostem, princi," ujistil ho Fabors: JDyausovi coby králi nebe, to je samozřejmé, a Bitonovi kvůli prozíravosti — že je tady jeho Sibyla, jenom dodá naší přísaze větší vážnost — a protože bojujeme také z valné části pro zajištění bezpečí našich nevolníků, připojíme ještě Baiverse a Mavrixe."
Foxovi v hlavě náhle zazvonil poplašný zvonek a zbystřil pozornost. „Cožpak by Baivers sám nestačil? Mavrix a já... no, v minulosti jsme se trochu poškorpili."
„To nám pan Rihwin říkal taky," připustil Fabors. Podle toho, jak přitom zabrousil pohledem směrem kRihwinnovi, Gerin usoudil, že bylo jeho vyprávění taky náležitě barvité. Ale potom se Fabors zhluboka nadechl a dokončil svou úvahu: „Nicméně můj pán mi zvláště zdůrazňoval, že chce, aby byl v přísaze zahrnut i bůh sladkých hroznů. Baivers, říkal, má moc pouze nad pivem a ječmenem, zatímco Mavrix, kromě toho, zeje bohem vína, je také obecně spojován s plodnosti, a tedy je ochráncem farmářů."
V tak logicky pevném a z teologického hlediska neotřesitelném prohlášení Gerin naneštěstí nedokázal najít žádnou skulinu, jíž by se dokázal vyvléknout. Vzpomněl si přitom, že se Selatre o Mavrixovi právě četli, když vyšla najevo jejich vzájemná náklonnost; chtíč byl také jednou z oblastí vlivu sithonianského boha. Možná šlo o nějaké znamení. Gerin možná nechtěl mít s Mavrixem nic společného, ale pokud se nepodřídí, jak má pak čelit vůli boha?
Povzdechl si - z toho se nevyvlékne. „Budiž tedy, jak si velkovévoda přeje," kývl nakonec. „Mám jenom jedinou podmínku: jestliže nám nedokáže vyslat na pomoc alespoň třicet vozů s posádkami tak, aby dorazily nejpozději do třiceti dnů, nebudu se už dál cítit touto naší společnou přísahou vázán."
Fabors a Marlanz dali hlavy dohromady a několik dlouhých minut se společně potichu radili. Nakonec Fabors přikývl. „Ať je po tvém."
Gerin a Aragisovi vyslanci si potřásli rukama a společně složili přísahu, čímž zavázali sebe a, skrze Marlanze a Faborse, také Aragise k dodržení dohodnutých podmínek spojenectví. Pak Fox zavolal na kuchyňské posluhy: „Zabijte nám další krávu. Tukem obalené stehenní kosti spálíme na Dyausově oltáři a necháme jejich vůni stoupat k nebi, aby nám byl bůh příznivě nakloněn."
„A o zbytek masa se už postaráme sami," zaburácel mohutným hlasem Van.
„Nezapomeňte, svou porci chci jenom trochu osmahlou," dodal rychle Marlanz.
Za slabého svitu lampy, kterou nesl v ruce, stoupal Gerin po schodišti ke své ložnici. Při každém kroku kladl nohu na schod velice opatrně; byl totiž trochu opilý a přejedený. Otevřel dveře, odložil lampu na desku svého prádelníku a začal si svlékat tuniku. Hned jak se svlékne, sfoukne lampu a usne jako dřevo.
Vtom někdo zaklepal na dveře. Gerin se do rukávů tuniky málem zamotal, jak se ji snažil opět rychle navléknout. Fabors, syn Faburův, mu předkládal dlouhé a notně zanícené vysvětlení toho, proč Aragis tak trvá na zapojení Mavrixe do jejich přísahy. Ve skutečnosti bylo tak dlouhé a zanícené, až si Gerin začal říkat, jestli skutečným důvodem přece jenom není, že Aragis o jeho potížích s tímto bohem dobře ví. Faborsovi se nechtělo končit s vysvětlováním ani ve chvíli, kdy se Fox s mohutným zíváním rozhodl opustit velkou síň. Jestli je teď tam venku Fabors a hodlá snad dokončit svou disputaci, Gerin byl připraven mu dát důkladně na pamětnou, že na takové blázniviny nemá náladu.
Prudce dveře rozevřel dokořán, jenže záplava peprných slov, jíž hodlal zpražit užvaněného Faborse, se změnila v záchvat kašle. Venku stála Selatre.
Chvilku ho překvapeně pozorovala a pak se s nepředstíraným zájmem zeptala: „Jsi v pořádku?" Když dokázal přikývnout, pokračovala: „No, jenom mě tak napadlo, že bychom třeba mohli pokračovat v tom, od čeho jsme byli dnes odpoledne vyrušeni."
„Jsi si jistá?" Odpověděla přikývnutím. Proto dodal: „Nepřišel jsem za tebou večer do komnaty, protože"
„Protože ses obával, že jsem znejistěla, to chceš říct?" doplnila za něj Selatre.
„Přesně tak," řekl s povděkem Gerin.
„Přemýšlela jsem, proč se asi držíš tak zpátky," vysvětlovala Selatre. „Dokázala jsem přijít pouze na dvě vysvětlení. Jedním z nich bylo právě tohle a druhá možnost byla, že jsi o mě ve skutečnosti nijak nestál. Řekla jsem si, že bude lepší přijít a zjistit, jak se věci mají."
„Jestli opravdu nevíš, které vysvětlení je správné" Gerinovi opět došla slova. Za okamžik se ale vzpamatoval a dokázal se vymáčknout: „Jestli to opravdu nevíš, budu ti to tedy muset předvést." Ustoupil o krok stranou tak, aby mohla Selatre vstoupit. Opět za ní dveře zavřel a zajistil je závorou, potom sklouzl pohledem na lampu na prádelníku. „Mám ji

sfouknout?“
„Jak chceš,“ odpověděla po krátkém zamyšlení. „Ale dnes ráno by tu bylo stejně plno světla.“
„To jistě,“ souhlasil. „Takže“ Cítil se jako hlupák, a proto raději vykročil vpřed, objal ji a políbil. Jak už dnes zjistil v knihovně, nebyla v tomto ohledu tak nezkušená, jak předpokládal.
Když se jejich rty konečně oddělily, zašeptala: „Tohle ses taky naučil z té knihy, o níž ses mi zmínil? Jestli ano, pak bych šiji taky ráda přečetla.“
„Hm — ne,“ odpověděl. „A jak už jsem říkal, stejně zde nemám její kopii.“
„Tak to je velká škoda,“ prohlásila Selatre docela vážně. „Měl bys zapsat to, co si z té knihy ještě pamatuješ — a přidat taky to, co ses přiučil jinde.“ Znovu jej políbila.
Po celkem dlouhé a velice příjemné chvíli ji jemně odvedl k posteli. Předpokládal, že alespoň nějaké tušení o tom, co se odehrává mezi muži a ženami, má — vyrůstala koneckonců v rolnické chatrči a ta, pokud vypadala podobně jako všechny ostatní chatrče, které dosud viděl, sestávala pouze z jediné velké místnosti a jediné postele pro celou rodinu. Jenže vědět, jak se věci odehrávají, a pak se stát sama jejich aktivní účastnicí, mohou znamenat dvě naprosto odlišné věci, obzvláště když Selatre ještě před nedávnem ani nedokázala snést dotyk muže, natožpak na nejintimnějších místech.
S rukama zaklesnutýma za okraj své tuniky na okamžik zaváhala. „Chceš raději, abych přece jenom sfoukl tu lampu?“ zeptal se rychle.
Selatre zavrtěla hlavou, možná ani ne tak na Gerinovu otázku jako spíš sama pro sebe. Takřka vzdorovitě si přetáhla tuniku přes hlavu, pak odkopla stranou sandály a vysvlékla se i z dlouhé vlněné sukně a lněných spodků, které měla pod ní. Gerin už předtím věděl, že je dobře stavěná, ale neuvědomil si, jak moc. Nechtěl na ni zírat příliš okatě, aby ji ještě více neznervóznil. Vyřešil to tak, že se také svlékl a lehl si na postel.
Než se k němu připojila, Selatre znovu na chvíli zaváhala. Jemná sláma v matraci lehce zašustila, když na ni dolehla její váha. „Odpusť,“ řekla tiše. „Jsem — nervózní.“
„A není důvod, proč bys neměla být, naopak je to jenom pochopitelné,“ uklidňoval ji. „Poprvé je to jenom jednou.“ Přikývla. „Tak co říkala tvá chytrá knížka, že bychom měli udělat teď?“
„Nic určitého,“ odpověděl.“Pokud si to vybavuji správně, pak se tam říkalo, že tě teď mám líbat a dlouho se s tebou mazlit tak, aby se tvá mysl uvolnila a pomohla tělu připravit se na to, co budeme dělat potom.“ Usmál se na ni. „To bych chtěl udělat tak jako tak.“
Něžně ji objal a přivinul k sobě. Když se jejich nahá těla poprvé dotkla, začala se bezděčně odtahovat zpět — přece jen to byl úplně jiný dotyk, než na jaký byla dosud zvyklá. Ale potom se překonala a dokonce se na Gerina dokázala mile usmát. Když ji políbil, bez přemýšlení mu polibek opětovala.
„To lechtá,“ ozvala se, když jí jazykem pomalu přejížděl po hladké, jemné kůži na krku. Pak se celkem rychle dostal k bradavce pravého prsu. „Ach,“ vydechla tiše, spíše než promluvila.
Po krátké chvíli se ústy odvážil vydat i o něco níž. Zvuk, který přitom nevědomky vydala, byl napůl směsicí překvapení, napůl požitku. Docela zapomněl na knihu; vychutnával si prostě to, co dělal, protože to bylo příjemné.
„Pane jo,“ zašeptala o chvilku později. „Nějaké překvapení jsem čekala, ale hned dvě? To ses naučil na jihu?“
„Vlastně ani ne,“ odpověděl. Jenže kdo mohl vědět, co se odehrává v rolnických vesnicích mimo Ikos?
„No, ať už ses to naučil kdekoliv, je to“ Vtom se zarazila a neříkala už nic, ale ta významná odmlka a slastný výraz na její tváři byly více než výmluvným znamením. Za chvíli ještě dodala: „Mohla bych totéž udělat já tobě?“
„Mohla, ale právě teď by to pravděpodobně nešlo moc dlouho,“ odpověděl Gerin. „Baďeji místo toho zkusíme zase něco jiného. Co kdyby sis mi sedla na klín?“
Posadila se na něj obkročmo, což rozhodně nečekal tak rychle; věděla tedy přinejmenším teoreticky, co teď budou dělat. Opatrně se připravil a zapřel se. Začala na něj klesat, pomalu a obezřetně. „Nijak to nebolí,“ poznamenala, a za okamžik dodala: „Moment. Teď.“
„Ano,“ přitakal Gerin. „Chceš přestat? Nemusíme nikam spěchat.“ Zavrtěla odmítavě hlavou. „Tak dobře,“ řekl Gerin, jemně ji chytil za zadnici a pomalu ji na sebe spouštěl, dokud se do ní zcela nevnořil - právě takhle to doporučoval onen bohatě ilustrovaný svitek ve městě Elabon a zdálo se, že si nevymýšlel. „Je všechno v pořádku?“ zeptal se starostlivě.
„Ani to nebolelo tak moc, jak jsem čekala,“ připustila a přikývla, „byl jsi velmi jemný. Děkuji ti.“
Políbil ji a rukama ji začal hladit po celém těle. Když se ujistil, že skutečně myslela vážně to, co řekla, začal se s ní pohupovat, pomalu, pokaždé jenom trochu a vůbec nikam nespěchal. Levou rukou jí sklouzl dolů mezi nohy, aby umocnil její rozkoš — anebo možná aby ji vyvolal, protože pravděpodobně jen málo žen má požitek z milování hned napoprvé.
Jeho vlastní rozkoš narůstala pomalu. Nechal tomu volný průběh a vychutnával to, spíše než aby se snažil všechno urychlit. Když jeho požitek konečně dostoupil vrcholu, byl díky pomalému a neuspěchanému nástupu, který k němu vedl, o to intenzivnější. Zavřel oči a pevně k sobě Selatre přitiskl.
Když z něj sklouzla zpět na postel, objevilo se trochu krve, ale ne moc. Bylo by ho zajímalo, co si asi myslí ona. Aniž by se na něj podívala, řekla možná z větší části spíše pro sebe: „Je mi tak líto všech Sibyl, které zemřely, aniž by kdy poznaly tohle.“
Jemně jí položil ruku na obnažené rameno. Místo aby se od něj odtáhla, přitulila se k němu. Řekl: „Dnes jsem uzavřel dvě spojenectví. Tohle ale bylo mnohem lepší.“ „Ach ano,“ souhlasila. „To ano.“

IX.

Aragisovi vyslanci se vydali na cestu za rozbřesku o dva dny později. Gerin ranní vstávání při východu slunce ze srdce nenáviděl, ale připadalo mu důležité je vyprovodit. Zahleděl se vzhůru na oblohu a prstem namířil na Math, jenž

byl tři dny po úplňku a pomalu klouzal k západnímu obzoru. „Pánové, jeho cyklus se uzavírá jednou za devětadvacet dní," pronesl směrem k Marlanzovi a Faborsovi. „Než se příště dostane do stejné fáze, jako je nyní, doufám, že budou velkovévodovy vozy válčit bok po boku s mými."
„Uděláme vše, co bude v našich silách, aby se tak stalo," odpověděl Fabors, syn Faburův.
„Ano, to by nám na cestu a poté na shromáždění mužů a vozů mělo stačit," doplnil Marlanz Krvavý. „Doufám, že mě Lučištník na sever opět vyšle. Bojovat proti nestvůrám a Trokmoicům zároveň bych si rozhodně nechtěl nechat ujít."
Gerin už viděl velkou řádku mužů, Trokmoiců i Elaboňanů (nemluvě o Vanovi), kteří válku jako takovou zbožňovali. Přesto ho vždy vyvedlo zmíry, když někoho takového potkal. Řekl tedy jen: „Raději bych se boji pokud možno úplně vyhnul, ale někdy prostě není jiná možnost."
Marlanz se na něj zvědavě podíval. „Tvoje paže ve válce rozhodně nezahálejí, princi. Možná ji nevyhledáváš, ale rozhodně si vedeš dobře."
Pravděpodobně mu dělalo stejné obtíže pochopit Foxe jako Gerinovi pochopit jeho — možná ještě větší, pokud občas nepřemýšlel o lidech uvažujících jinak než on sám. Gerinovi se zdálo, že by vysvětlováním jenom ztrácel čas, a proto se spokojil se stručnou odpovědí: „Když člověk neudělá, co je třeba, brzo už nemusí mít příležitost udělat vůbec nic."
Marlanz se nad tím zamyslel — přesně jak si Gerin pomyslel při jejich prvním setkání, byl chytřejší, než vypadal — a konečně přitakal.
Padací most dopadl s lomozem k zemi. Aragisovi poslové a bojovníci, kteří je doprovázeli, jej přejeli a zamířili kElabonské cestě. Posádka brány potom most opět vytáhla vzhůru. V těchto dnech chaosu a mizerného obchodního ruchu sem přijíždělo jen málo návštěvníků a kdo mohl vědět, co všechno se může potulovat v nedalekých lesích? Poctivému pocestnému by most vždycky spustili. Ale v mezidobí zůstával hrad Fox především pevností.
Van vyšel z tvrze na otevřené nádvoří a protíral si ospalé oči. „Takže naši hosté už odjeli, co?" zeptal se s mohutným zívnutím. „Rozhodně se nám hodí jakákoliv pomoc, kterou v dnešní bouřlivé době můžeme získat, to je jisté."
„Já vím," souhlasil Gerin. „Vůbec se mi nelíbilo, jak se Adiatunnus vysmíval při té potyčce na mýtině. Ještě uvidíme, jak se bude smát, až uvidí Aragisovy vozy vyrovnané vedle mých."
„Jistě, to bude určitě stát za to, o tom není pochyb." Van znovu zívl. „Potřebuju trochu chleba a piva. Snad mě dokážou probrat natolik, aby mi to zase začalo myslet."
„Urfští nomádi z pouští jižně od Elabonu vařili jakýsi hořký nápoj, který snad dokáže člověka udržet vzhůru, když je unavený, a má ho probudit, pokud je omámený tak jako teď ty," vzpomněl si Gerin. Povzdechl si. „To bylo ještě v dobách, kdy Urfové přijížděli do Ikosu promluvit se Sibylou. Měli jsme si od nich tenkrát nějaké ty bobule koupit. Teď už je věštírna v Ikosu jenom minulostí, ale i kdyby ne, Urfové už nemohou projet Elabonem, aby se k ní dostali."
„Teď už je věštírna v Ikosu jenom minulostí,', zopakoval Van, když spolu s Foxem kráčeli přes dvůr směrem k velké síni. Mrkl na Gerina. „Ale paní Selatre tu stále ještě je."
„To je pravda," přitakal Gerin. On a Selatre se svůj milenecký vztah nijak nepokoušeli udržovat v tajnosti -stejně by to k ničemu nebylo. Na hradě Fox na to bylo příliš mnoho párů očí a příliš mnoho žvaniyých jazyků. Kdyby mohl, podíval by se teď Gerin na Vana pěkně spatra. Ale protože byl cizinec o poznání větší, musel k němu místo toho vzhlížet. „A co?"
„Ale nic, kapitáne," ujistil ho chvatně Van. „Kéž vám to oběma přináší radost." Odmlčel se a po chvilce ještě slabým hlasem zamumlal: „A nechť bozi dohlédnou, abych s Fand vycházel a nemusel ji zaškrtit."
„Chápu," poznamenal Gerin. Fand mu neřekla nic; pochopil jen, zeje mezi nimi opravdu definitivní konec. Vždy když ale pohledem klouzala z něho na Selatre, viděl v jejích zelených očích zřetelně Já ti to říkala. Pravda byla, že mu to skutečně říkala; proto mu výraz její tváře připadal o to nepříjemnější. Fand na druhou stranu bavilo proti sobě každého popuzovat a on se jí to potěšení vidět ho rozmrzelého rozhodl nedopřát.
Van si u stolu odřízl pořádný krajíc z bochníku chleba. Protože bylo docela chladné ráno, Gerin si raději z kotlíku na ohni nabral pořádnou porci ječné kaše. Vzal si lžíci z rohoviny a spolu s plnou miskou ji na chvíli položil na stůl, zatímco si došel nabrat pohár piva.
Právě odlil drobnou úlitbu Baiversovi, když po schodech sestoupila Selatre.„Pojď, posaď se k nám," vyzval ji. „Marlanz a Fabors už před chvílí odjeli."
„Tušila jsem to, když jsi vstával tak brzy," poznamenala a odkrojila si přitom kus chleba, stejně jako předtím Van.
„Omlouvám se," řekl. „Nechtěl jsem tě vzbudit." Cítil se skutečně provinile; nestrávil celou noc s nějakou ženou ve.své posteli už tak dlouho, že se nejspíš nechoval tak
tiše, jak by mohl. Když tak přemýšlel, napadlo ho, že vlastně ve vlastní posteli nespal s nikým od té doby, co zmizel Duřen, a to bylo... už před více než šedesáti dny, uvědomil si překvapeně a přitom mu myslí proběhlo vše, co od té doby zažil.
„To je v pořádku," ujistila ho. „Stejně bych se každou chvíli vzbudila sama, když už vyšlo slunce. Tak tomu vždycky bývalo v mojí vesnici a i později v Ikosu." Podařilo se jí nevyvolat v Gerinovi pocit viny za to, že si rád přispal, když k tomu byla příležitost. Když si nalila do poháru pivo, posadila se hned vedle nej.
Fand se ve velké síni objevila o něco později. Když uviděla Gerina a Selatre pohromadě, nemínila se zdržovat snídaní. Rovnou zamířila k Vanoví a rozšafně se mu usadila na klíně.
Právě se natahoval po svém pivu. Místo toho ji ale hned objal pažemi. „Co si myslíš, že děláš?" vyprskl.
Její paže se mu vzápětí ovinuly kolem krku. „A co si myslíš ty, že právě dělám?" zavrněla mu do ucha.
Van dokázal odolat všemu, jen ne pokušení. Alespoň to zkusil: „Tak brzy po ránu?" zeptal se nevěřícně. Fand se k němu přitulila ještě blíž a pošeptala cizinci do ucha něco, co Gerin nedokázal zaslechnout. Ať už to ale bylo cokoliv, zdálo se, že dosáhla požadovaného výsledku. Van si odfrkl jako hřebec a pak, stále ještě s Fand v náručí, vstal a odnesl ji nahoru.

Gerin a Selatre se za nimi jenom dívali. Za okamžik se hlučně zabouchly nějaké dveře - pravděpodobně ty vedoucí do Fandiny komnaty. Když Selatre a Gerin sklouzli pohledem ze schodiště jeden na druhého, neovládli se a vybuchli v záchvatu smíchu., Ach jo," povzdechl si Gerin. „Ta už si ho zasekla na háček jako rybář lososa."
„To se vždycky chovala takhle?" zajímala se Selatre tlumeným hlasem. Znělo to částečně pobaveně, částečně vyděšeně.
Fox zavrtěl hlavou. „Když ještě chodila s námi oběma, nesnažila se — alespoň ne často — využít jednoho z nás k tomu, aby ten druhý žárlil." Zasmál se pod vousy. „Ať se propadnu do pekla, jestli se ve mně nesnaží vyvolat žárlivost, když jsme se teď nadobro rozešli." Vzal Selatre za ruku. „Jenže teď už má smůlu."
„To jsem ráda." Selatre jeho stisk vděčně opakovala. Není to tak dávno, pomyslel si, co by se smrtelně urazila, kdybych se jí jenom dotkl. Pak si ale kdesi v zapadlém koutu mysli uvědomil, že ta změna samozřejmě nenastala hned. Bůhvíproč měl pocit, jako kdyby Selatre znal mnohem déle.
V tu chvíli sešel do velké síně v přízemí Rihwin Fox, aby se také nasnídal. Pokynul zdvořile hlavou směrem ke Gerinovi a Selatre a zamířil neomylně k velkému hrnci s kaší. Ačkoliv se kdysi formálně dvořil Elise, nikdy se nenechal vtáhnout do trvalého mileneckého svazku od té doby, co se vrátil na sever s Gerinem a Vanem. Své potřeby uspokojoval občasným dováděním se služebnými na hradě či nevolnickými děvčaty.
Když pak zachytil Gerinův pohled, zatahal se Rihwin za levé ucho a zahýkal jako osel. Předtím už to udělal několikrát a skoro vždycky se mu tak podařilo Gerina zahanbit. Tentokrát byl ale Gerin na tenhle kousek připraven. Prohlásil: „Jde ti to skutečně mistrovsky. Musel jsi v sobě mít pořádný kus osla už dávno předtím, než jsem ti kouzlem vrátil ucho."
Rihwin rázem klopýtl, jako by byl zasažen šípem. Kvůli tomu vybryndal trochu horké ječné kaše z misky a stekla mu rovnou na ruku, v níž misku pevně držel. Zraněn nyní jak obrazně, tak skutečně, vyskočil se zaskučením do vzduchu.
„Vidíš, cos zavinil?" vyčítavě vykřikl na Gerina.
„Je mi líto, ale za tohle nemůžu," prohlásil Gerin omluvně. „Ty ses rád předváděl už dávno předtím, než jsme se potkali, a taky ses kvůli tomu dostal už mnohokrát do problémů."
Jak už bylo jeho zvykem, uklidnil se Rihwin stejně rychle, jako se předtím rozčílil. „Určitě bych protestoval s mnohem větší vervou, kdyby to nebyla pravda." Došel si k nádobě pro pohár piva, potom se před Gerinem úslužně uklonil a spustil: „Mohu se posadit vedle vás a vaší paní, vaše nejvyšší děsivostí?"
„Jen rač, posaď se," vybídl ho blahosklonně Gerin, statečně přemáhaje nutkání po něm něco hodit. Svým způsobem byl Rihwin trochu jako Fand: častokrát vás dokázal rozčílit, ale nikdy s ním nebyla nuda. Naštěstí mu ale scházela vznětlivá povaha, která u Fand naopak dominovala.
Takřka jako hadrový panák se složil na lavici hned vedle Gerina. Přes svou zdánlivou bezstarostnost měl silně vyvinutý smysl pro to, co ostatním vyhovuje; Selatre stále nebyla nijak nakloněna dotykům, ani náhodným, s výjimkou Gerinových.
Upil doušek silného piva ze svého poháru a potom se trochu naklonil nad stůl, aby přes Gerina viděl i na Selatre. „Vzhledem k tomu, má paní, že už nejste Sibylou, dovolte mi, abych teď prorokoval já vám: mnoho šťastných let. Připouštím, že to zároveň znamená štěstí pro toho lumpa tady—" kývl směrem ke Gerinovi — „ale co se dá dělat."
„Jednoho krásného dne ti přece jenom pořádně napráskám," zahučel Gerin. Rihwin sklonil hlavu, jako by právě vyslechl nějakou prazvláštní poklonu. Gerin jenom bezmocně zalomil rukama.
„Nemyslím, že by bláznovství mělo svého boha, jedině že by to byl Mavrix vzhledem ke svému postavení krále všech opilců," prohlásil Gerin. Myslel to původně jako žert, ale zarazil se hned, jakmile to vyslovil. Jediné, co opravdu chtěl, bylo na Mavrixe zapomenout a doufat, že ho bůh bude taky ignorovat, ale najednou se to nezdálo nijak jednoduché.
Vstal z lavice a nabral si z nádoby další pohár piva. Žízeň už neměl, ani se nehodlal opít hned na počátku nového dne. Možná by ale svou loajalitou projevovanou Baiversovi mohl Mavrixe přesvědčit, aby ho nechal na pokoji. I když ale tohle pivo upíjel coby úlitbu bohu, cítil velké pochybnosti.
Ani Trokmoici a natožpak nestvůry nebyli natolik ohleduplní, aby počkali, až dorazí na pomoc Aragisovi muži. Gerinův nájezd na Adiatunnovo vlastní území sice v nájezdnících vyvolal obezřetnost, ale nezastavilo je to. A pokud šlo o nestvůry, kdo by dokázal rozeznat, zda právě ty, které napadly Gerinovy nevolníky, byly spolčeny s Adiatunnem nebo ne? Ať už to bylo jak chtělo, zanechávaly za sebou děsivou spoušť.
Začali se ztrácet pastýři i s celými stády. Nestvůry zabíjely více zvěře, než mohly sežrat. Vlci anebo dlouhozubci se tak chovali jen výjimečně, i když lidé bohužel často. Jak se ve hradu Fox scházely zprávy z panství, byl Gerin čím dál zachmuřenější.
Dělal všechno, co bylo v jeho silách, aby pomohl svým poddaným se s novou hrozbou, která se ukrývala v hlubokých lesích, alespoň nějak vypořádat. Nařídil pastýřům vydávat se ven minimálně ve dvojicích a to ozbrojeni buď luky nebo loveckými oštěpy. Všem svým kovářům vydal povolení vyrábět ve velkém množství hlavice oštěpů a šípů. Čím více nevolníků bude alespoň nějak ozbrojeno, tím budou mít větší naději zadržet útok nestvůr, i když zrovna nebude v dosahu žádný šlechtic s bojovými vozy, který by jim přispěchal na pomoc.
Někteří z jeho konzervativněji uvažujících vazalů proti tomu reptali. Drago Medvěd namítal: „Kdo jim ale zase sebere všechna ta kopí, až budou nestvůry jednoho dne pryč, lorde Gerine? Použijí je proti sobě navzájem, tak to bude, a proti nám jakbysmet, jestliže na ně nebudeme bedlivě dohlížet - a my na ně přece nemůžeme dohlížet pořád."
Protože velice podobnou debatu absolvoval docela nedávno s Vanem, Fox jenom unaveně pokýval hlavou. „Máš samozřejmě pravdu," odpověděl, načež Drago vykulil oči. Potom ale pokračoval: „Jestliže ale podlehneme jenom proto, že jsme včas neozbrojili naše nevolníky, nebudeme už mít žádné starosti s tím, co dělat pak, nemám pravdu?"
Drago tuto myšlenku chvíli usilovně přežvykoval — a to doslova, neboť Gerin jasně viděl jeho pohybující se čelisti pod neupraveným šedivějícím hnědým plnovousem — a pak odkráčel, aniž by nějak přímo odpověděl. Tiše si ale brblal cosi o „novotářském blouznění" a „přiblblých intrikách". Fox se tím nezabýval. I kameny byly přizpůsobivější než

Drago, ale Medvěd na druhou stranu vždycky do puntíku plnil dané rozkazy.
Jenže jenom rozdat mezi nevolníky oštěpy a šípy rozhodně nemohlo stačit a Gerin to moc dobře věděl. Občas se jim možná podaří zabít nějakou nestvůru a jistě by to pak i halasně oslavovali, ale přece jen to nejsou žádní bojovníci. Jestliže Gerin chtěl, aby se do začátku podzimu podařilo uskladnit dostatečné zásoby obilí, bude muset on i ostatní šlechtici vyjíždět do okolí a dělat všechno pro to, aby nestvůry udrželi od vesničanů v bezpečné vzdálenosti.
Selatre opouštěl jen nerad. Už to samo o sobě ho překvapilo; když dříve odjížděl od Fand, mnohokrát mu to připadalo spíš jako vysvobození. Svůj smutek při odjezdu ale považoval za dobré znamení: znamenalo to, že je se Selatre dohromady pojí snad i něco víc než jenom rozkoše v ložnici. Ačkoliv byly příjemné, samy o sobě by rozhodně nestačily. Potřebujete ještě další stavební cihly, jestliže chcete vybudovat něco trvalého.
Když si kdysi na hrad Fox přivedl Elise, myslel si tehdy, že spolu vybudují něco, co přetrvá navěky. Jenže tehdy ještě neměl tušení, že musí zároveň pečovat o to, co postaví, a udržovat to v dobrém stavu. Jestliže to neděláte, spadne vám všechno jednoho dne na hlavu. Tentokrát si na to bude muset dát pozor.
Ale jakmile vyrazil na cestu a hrad Fox zmizel za skupinou vzrostlých stromů, všechny takové myšlenky se mu rychle vypařily z mysli. „Nestvůry řádily zvlášť silně v jihozápadní oblasti," prohodil a zachytil se rukou dřevěného zábradlí, když vůz v rychlosti projel výmolem.
„To není nijak překvapující," prohodil Raffo věcně přes rameno. „Hmou se na Adiatunnovo území a odtamtud potom vyrážejí proti nám."
„Nepochybuju, že máš naprostou pravdu," souhlasil Fox. „Ale na důvodech tentokrát nijak zvlášť nezáleží. Tak nebo tak, musíme na ty nestvůry udeřit a zasáhnout je natolik tvrdě, aby mohli nevolníci bezpečně dopravit letošní sklizeň do sýpek. Podzim se už blíží." Širokým gestem zahrnul pole, kolem nichž právě projížděli. Dosud ještě zelené klasy už pomalu začínaly zlátnout.
Van se prstem Zašťoural v uchu. „Slyším vůbec dobře, Foxi? Ze všech lidí právě tebe tady slyším vykládat o tom, že příčiny nejsou důležité? Buď tě sklátila horečka nebo — počkat, už jsem na to přišel. V tom musí být láska."
Gerin významně položil dlaň na topůrko válečné sekery připevněné na jeho straně vozu. „Vymlátil bych ti mozek z hlavy, kdybych si myslel, že v té ní nějaký máš."
„No jasně, tebe taky můžou sežrat krkavci," odpověděl mu Van. Pak se oba muži rozesmáli.
Když vozy projížděly s klapotem krajinou, rolníci ve vesnicích a roztroušení po polích mávali a radostně volali. Vůči šlechticům, kteří jim vládli, nebyli nikdy nijak zvlášť nepřátelští; a Gerin byl mírný a spravedlivý panovník. Jenže jen málokdy se stávalo, aby se stejným nadšením zdravili ozbrojené muže ve válečných vozech. Určitě stojí za to jim připomenout, že děláme i něco víc, než že jim bereme úrodu a spíme s jejich ženami, pomyslel si Gerin.
Kolem poledne se jeden z nevolníků nespokojil jen s máváním a výskáním. Rozeběhl se ke Gerinovu vozu jedoucímu v čele šestičlenné bojové skupiny a křičel: „Pomoz nám, pane! Tři ty nestvůry nám rozsápaly ovce a potom zase zmizely v lese." Rozmáchl se rukou, aby ukázal, kterým směrem obludy prchaly, a ještě dodal: „Remon jednu z nich zasáhl šípem, řekl bych, ale stejně utekla."
„Možná ji vystopujeme podle krve, Foxi," utrousil Van. „To zvyšuje naše šance."
Rolník překvapeně vytřeštil oči. „Ty jsi lord Gerin?" vypravil ze sebe, a hluboce se poklonil, když Fox přikývl. Takové věci se Gerinovi občas stávaly. Ne všichni poddaní věděli, jak přesně vypadá, protože mezi jeho jednotlivými návštěvami ve vesnicích mohla uběhnout celá léta.
„Ano, jsem Gerin," odpověděl rázně a vzápětí seskočil z vozu. Van ho bez prodlení následoval. Máváním zastavili také ostatní vozy. Gerin ukázal tam co předtím rolník. „Tři nestvůry právě před chvílí utekly tímto směrem. Vesničanům se podařilo jednu z nich poranit, takže možná krvácí."
„Foxi, co bys řekl tomu, kdyby vozatajové raději zůstali tady u vozů?" nadhodil Van. „Když se tady objevily tři nestvůry, mohou se po okolí potulovat další a takhle bychom zajistili dostatečnou obranu rohlíků před napadením."
„Ano, uděláme to přesně, jak říkáš," souhlasil Gerin okamžitě, což vyvolalo výkřiky zloby ze strany Raffa a ostatních vozatajů. Nesmlouvavým pohledem zkrotil jejich pobouření. Přitom se musel opět zamyslet nad nutkáním, které muže hnalo riskovat své životy v boji a vyvolávalo zlobu, když byli o tuto možnost připraveni, nehledě na to, jak ctnostný byl důvod.
Van vytáhl zpoza opasku svůj palcát a klusem se rozeběhl směrem k lesu s výkřikem: „Tak se pohněte, vy budižkničemové. Čím víc času tady ztratíme, tím dále nám ty prokleté obludy utečou."
Gerin se rozběhl za cizincem společně se zbytkem bojových posádek. Na čele mu rychle vyrazil pot. Utíkat v brnění bylo notně namáhavé - tím spíše pro Vana, jehož zdobený pancíř byl mnohem těžší než Foxův. Ale cizinec se pohyboval rychle a mrštně, jako kdyby měl na sobě jen lehkou lněnou košili.
„Tady zastavit," zvolal Gerin mocným hlasem na okraji lesa. Trochu supěl námahou, ale proto nezastavil. „Porozhlédneme se kolem, jestli nenajdeme stopy krve. Mohli bychom tak přesněji určit směr, kudy se nestvůry vydaly."
Ani ne o minutu později už Widin, syn Simrinův, zvolal: „Tady, pane Gerine!" Fox i zbytek jeho bojovníků se k němu rychle rozeběhli. Spatřili trávu potřísněnou krví; další zbarvila temně zelené listy cesmínového keře.
Gerin a jeho muži se vydali do nitra lesa. Kromě krvavých stop mohli také sledovat šlápoty otištěné v měkké půdě. Prodírali se hlučně hustým mlázím a křičeli z plných plic v naději, že nestvůru a její společnice vyděsí a donutí je tak uprchnout z jejich úkrytu.
„Tamhle!" vykřikl Drago a ukázal mečem. Gerin mezi stromy zahlédl mihnout se chlupaté tělo. Parol Cizrna, velmi rychlý v zacházení s lukem, na nestvůru okamžitě vystřelil. Ta zařvala, ale Fox nedokázal odhadnout, zda bolestí anebo ve vzteku. Stejně jako jeho společníci se ale bez váhání vrhl za ní. Muži se roztáhli do širšího okolí, aby jí nedali žádnou příležitost k úniku.

Vzápětí nestvůra vyrazila zpoza bledého kmene neduživé břízy a takřka vrazila do Vana. Cizinec vykřikl překvapením, ale zachoval si dostatek duchapřítomnosti a pohotově zdvihl štít do výše, aby si chránil obličej. Pak nestvůru udeřil svým palcátem. Vystříkla krev, neboť zlověstně bodlinatá hlavice zasáhla svůj cíl. Obluda zavrčela a zakvílela, ale neutekla. Gerin se hnal tryskem Vanovi na pomoc.
Když jí mohutným švihem svého meče vyťal napříč hrudí rudý šrám, nestvůra jenom zakvílela. Zpola se otočila k němu, čímž se ovšem zcela odkryla Vanovi a ten ji
bez váhání vší silou udeřil z levé strany do hlavy. Nestvůra se okamžitě bezvládně zhroutila k zemi.
„Hkmpá obluda," prohlásil udýchaně Van. „Skutečně nebezpečné jsou ty, které mají dostatek rozumu k držení zbraně."
„Jenže i tyhle neozbrojené jsou dost hrozné." Gerin pohlédl na mrtvolu. „A navíc nikde nevidím stopu po šípu, takže nestvůra, kterou ten vesničan zasáhl, se musí ještě stále někde ukrývat."
„Na to jsem nepomyslel, ale zcela zjevně máš pravdu," připustil cizinec. „Pak tedy bez meškám vyrazme dál." Několikrát udeřil hlavicí mohutného palcátu do země, aby bronzové bodce očistil od krve. Pak se opět vnořil do lesa.
Nedaleko před nimi se ozvaly dva výkřiky, jeden zcela jistě z hrdla nestvůry. Ten druhý byl hlubší přerývaný a Fox na okamžik zcela ztuhl na místě. „Dlouhozubec," naznačily jeho rty tiše.
Výkřik nestvůry se změnil ve kvílení a vzápětí zcela odumřel. Dlouhozubec opět zahřímal, tentokrát na znamení vítězství. Gerin svolal pohledem své společníky. S mimořádnou obezřetností se přibližovali k místu střetu. Dvanáct mužů by v případě nutnosti na zahnání dlouhozubce stačilo, ale takové počínání bylo vždy notně riskantní.
Gerin opatrně odhrnul větev mladé vrby obrostlou drobnými lístky, která mu zakrývala výhled na malou lesní mýtinu. Na vzdáleném konci volného prostranství se právě dlouhozubec skláněl nad tělem nestvůry.
„Tohle je ta, kterou ten vesničan zasáhl," zašeptal Van tiše Gerinovi do ucha. Fox jenom souhlasně přikývl; část těla šípu obludě stále ještě trčela z levého stehna. Zajímalo by ho, zda šíp nestvůra zlomila úmyslně anebo se šíp ulomil při divokém běhu lesním porostem.
Vzápětí však nebylo o čem uvažovat; o to už se postaral dlouhozubec. Mohutná dvojice tesáků, jež daly zvířeti jméno, se zbarvila krví nestvůry, když jí prokousl hrdlo. Dlouhozubci byli naštěstí osamělými lovci — kdyby se totiž pohybovali ve smečkách, představovali by mnohem děsivější hrozbu než nestvůry. Tento mohutný samec byl takřka velký jako medvěd, s mohutnými rameny a s drápy na předních tlapách skoro stejně hrozivými jako tesáky.
Varovně zařičel směrem ke Gerinovi a jeho bojovníkům. Dlouhé oranžovohnědé chlupy táhnoucí se od krku až po ramena — ne tak mohutné jako lví hříva, ale velmi podobné — se nyní naježily, pročež samec vypadal ještě mohutněji a hrozivěji. Krátký pahýlovitý ocas, jediná podivná část jinak dokonale hrozivě vyhlížejícího tvora, se třepotal na znamení vzteku, zeje vyrušován od hostiny.
„Zabijme ho," zašeptal drsným hlasem Parol Cizrna,
Až dosud se Gerin domníval, že Parol ke své přezdívce přišel kvůli velkému kulovitému výrůstku u nosního chřípí. Jeho poznámka ale v Gerinovi vyvolala pochybnost, zda náhodou Parol nemá cizrnu místo mozku. Nahlas ale řekl: „Ne, prokázal nám vlastně velkou službu. Budeme raději pokračovat svou cestou a poohlédneme se ještě kolem po té třetí nestvůře."
Parol sice nespokojeně bručel, ale když všichni ostatní odkráčeli do lesa pryč od mýtiny, vydal se za nimi. Gerin si byl jistý, že se bude dlouhozubec nějakou dobu spokojeně krmit. I přesto se ale od svých následovníků příliš nevzdaloval, a ti se také drželi vzájemně na dohled. Cena za neopatrnost by byla příliš vysoká.
Možná proto, že se bojovníci drželi těsně u sebe v jednom hloučku, nepodařilo se jim onu třetí nestvůru vylákat. Po další hodině pátrání se Gerin rozhodl: „Obávám se, že nám unikla. Dají-li ale bohové, už se v těchhle končinách neobjeví — a kdyby náhodou přece jen, může narazit na toho dlouhozubce."
„To by bylo jedině dobře," zahřímal Drago.
„To ano," souhlasil Gerin."Dlouhozubec je takové nestvůře, nebo dvěma, nebo dokonce čtyřem, více než rovnocenným soupeřem. Kdyby se jich ale sešla celá tlupa, aby odehnala dlouhozubce od jeho kořisti, podle mého soudu by to dokázaly."
„Úplně nejlepší by pro nás bylo, kdyby se ta zvířata pozabíjela navzájem," dodal ještě Drago. Gerin přikývl. Jenže bůhvíproč se věci jen zřídkakdy vyvíjely tak příhodně, jak by potřebovali, alespoň v jeho případě.
Bojovníci se tedy vydali lesem zpět k vesnici. Když se po nějaké době konečně vynořili mezi stromy, nejen nevolníci, ale také jejich vozatajové spustili radostný povyk. Jásot ještě zesílil, když Gerin vykřikl: „Dvě nestvůry jsou mrtvé," a nezeslábl ani poté, co přiznal, že se třetí obludě podařilo uniknout.
Remonovi věnoval stříbrnou sponu jako odměnu za to, že se mu jednu nestvůru podařilo poranit. Nevolník, mladý a dobře urostlý muž, se nafoukl a vypjal hruď; stál rovně jako pravítko a ze všech sil se snažil chovat jako jeden z bojovníků, kteří tvořili Foxův doprovod. Gerin to považoval přinejlepším za nepřesvědčivý výstup, ale zdálo se, že na mladé ženy ve vesnici to zabralo výborně. A pro Remona byl jejich názor nepochybně mnohem podstatnější než jeho.
„Slunce už se kloní k západu," upozornil Van.
Gerin pohlédl ke slunci. Cizinec měl naprostou pravdu. Gerin měl podezření, že jeho přítel měl pro svou poznámku ještě postranní důvody několik vesničanek si bedlivě všímalo i jeho - ale rozhodl se nedělat z toho vědu. „Dobrá, dnešní noc přečkáme tady ve vesnici," oznámil.
Vesničané přinesli pro šlechtice ve svém středu své -nejlepší pivo a opekli na rožni několik ovcí, které předtím zardousily nestvůry. Gerin nepochyboval, že zbytek masa vyudí, vysuší na slunci anebo použijí k výrobě klobás. Nic nesmělo přijít nazmar. V okolních lesích zahlédl duby; nepochybně i kožešiny, ačkoliv notně potrhané, budou vyčiněny a použijí je na zimní kožichy či čepice.
Remon se ze slavnosti vypařil s jednou z krásných dívek, které tak nadšeně obdivovaly jeho dovedné zacházení s lukem. Jenže je dovednost a pak taky dovednost, pomyslel si Gerin.

Několik jeho bojovníků si už pro tuto noc našlo také společnice. Když se Van vydával k jedné chatrči s mladou krasavicí, otočil se ještě ke Gerinovi a nadhodil: „Ty dneska budeš spát sám, Foxi?“
„Ano, myslím, že ano,“ odpověděl mu Gerin. „Dám si ještě jeden pohár piva a pak se půjdu zachumlat do deky.“
„Je samozřejmě v pořádku, že jsi věrný jediné ženě, když jsme v pevnosti, kapitáne,“ odvětil cizinec, „ale teď přece nejsme ve tvrzi.“
„Neříkám ti, jak máš vést svůj život, a proto ti budu velice vděčný, když mi i ty dopřeješ stejnou výsadu,“ prohlásil poněkud nabroušeně Gerin.
„Tak dobře, kapitáne, máš to mít, ale podle mě jsi
bláznivý starý mrzout a to ti teda musím říct.“ Pak se Van otočil zpět k dívce. „Tak pojď, zlatíčko. Já rozhodně vím, jak se dá nejlépe využít čas, to ti povídám.“ Dívka ho následovala nejen ochotně, ale přímo netrpělivě. Fox jenom zavrtěl hlavou. Van to s holkama prostě uměl.
Van se vždycky naplno oddával rozmanitým potěšením. Gerin si odfrkl. „Kdybych potřeboval jinou ženu tak brzo poté, co jsem si nějakou našel, pak jsem zjevně nenašel tu pravou,“ zamumlal si pro sebe.
„Co jsi říkal, pane Gerine?“ zajímal se Drago a přihlouple se na něj díval. Toho večera si svůj velký nos namočil do poháru s pivem už nesčetněkrát. V noci bude určitě spát jako dřevo a nazítří bude nejspíš skučet jako raněný býk.
Gerin byl ovšem velice rád, že ho Medvěd nezaslechl. Dělal totiž všechno pro to, aby svůj soukromý život udržel skutečně v soukromí. V malém stěsnaném světě hradu Fox byla někdy veškerá snaha marná, ale přesto se snažil. A Selatre, na rozdíl od Fand, mu nepřipadala jako někdo vytrubující své vztahy - v jakémkoliv smyslu toho slova -mezi okolní lidi.
Vzhlédl vzhůru k obloze. Tam výrazně svítil pouze El-leb, jemuž chyběl jediný den do úplňku. Rychlý Tiwaz se právě přehoupl přes nov, zatímco Nothos se k němu blížil. A zlatý Math, takřka ve třetí čtvrti, se měl teprve těsně před půlnocí vyhoupnout na oblohu.
Právě Math byl tím měsícem, na kterém nyní nejvíc záleželo. Pokud se vrátí do ubývajícího plného tvaru, jaký měl, když se Fabors aMarlanz vydávali na Aragisovo území, dříve, než Lučištníkovy vozy dorazí na sever - pak budou všechny Gerinovy pečlivě promýšlené plány k ničemu.
„To bych pak musel vyzkoušet něco jiného,“ zamumlal a opět tím Drága zmátl - sebe ovšem také, protože neměl nejmenší tušení, co by to něco mělo být.
Během tažení jižními částmi svého panství se Gerinovi a jeho mužům podařilo pobít několik nestvůr. Co ale bylo důležitější, ukázal tak svým poddaným - a také nestvůrám, jestli ovšem něčemu takovému věnovaly pozornost — že on i jeho vazalové budou vesničany bránit všemi dostupnými prostředky.
Nejtěžší zranění se vysloužil Parol Cizrna: jedna z nestvůr mu vykousla celkem velký kus masa z pravé půlky hýždí. V rolnické vesnici, z níž předtím vyrazili na útočnou výpravu, Gerin nažhavil nad ohněm bronzové ostří a použil ho k zastavení krvácení a začištění rány. Parol přitom hulákal snad ještě hlasitěji, než když ho ta nestvůra kousla, ale zranění se naštěstí dobře hojilo. Pak ovšem musel ještě snášet nově utvořenou přezdívku Parol Jednotvář po celou cestu zpět do hradu Fox.
Dva dny po návratu do pevnosti stál Gerin na strážní plošině za palisádovou hradbou, když se na jihu vynořil rychle jedoucí vůz. Obavy ho přepadly už v okamžiku, kdy vůz spatřil: nikdo přinášející dobré zprávy by určitě tak nepospíchal. Na Aragisovy bojovníky bylo v každém případě ještě brzo.
Spěšně seběhl dolů z palisády, zatímco posádka na bráně už spouštěla padací most, aby vůz vpustila dovnitř. „Co se děje, Utreizi?“ ptal se hned, jakmile vjel vůz na otevřený dvůr pevnosti.
Utreiz, syn Embrona, byl jedním z velitelů jednotek, které měly za úkol udržet Elabonskou cestu průjezdnou přes Bevonovo území: štíhlý osmahlý chlapík, nadprůměrně zručný v zacházení s mečem a rozhodně žádný hlupák - vlastně připomínal Gerina v jednodušším vydání. Seskočil z vozu a zachmuřeně spustil: „Nemám dobré zprávy, můj princi.“
„To jsem ani nečekal,“ přiznal Gerin. „I tak mi ale pověz, proč jsi přijel.“
„Ano, pane.“ Utreiz si odplivl do prachu dvora. „Bevon a dva z jeho zparchantělých synů - Bevonis aBevion -proti nám vyrukovali s vojskem a vedle jejich vozů utíkaly hordy nestvůr. V současné době je pro nás silnice uzavřená.“
„Ach, mor na ně!“ zvolal Gerin. Vzápětí se ale uklidnil a mozek mu začal okamžitě pracovat na plné obrátky. JBevander je ale na naší straně. To nám může pomoct. Vydal se někdo z našich mužů na jih, aby zapojil do bojů taky Ricolfa Rudého? Když bude Elabonská cesta uzavřena, uškodí to jeho zájmům stejně jako nám.“
„Pane, soudím, že se za ním někdo vypravil, ale je to skutečně jenom můj dohad,“ odpověděl Utreiz. „Já se bez prodlení vydal na sever, protože jsem tohle považoval za natolik závažné, že by ses to měl dozvědět co nejdřív.“
„A zachoval ses naprosto správně,“ kývl Gerin. „Takže Bevonis aBevion se sBevonem přidali kAdiatunnovi a těm nestvůrám, říkáš? A Bevander je na naší straně, to už víme. Co je s Bevonovým čtvrtým synem?“
„Máš na mysli Phredda Tlusťocha?“ odplivl si Utreiz opět. „Jenom bohové vědí, co teď zrovna dělá - a podle mě o tom ani on sám nemá nejmenší tušení. Podle toho, co jsem o něm slyšel, by se klidně mohl snažit vycvičit dlouhozubce k tažení válečných vozů. Rozhodně ti ale můžu říct, že se do bojů nezapojil.“
„Škoda,“ poznamenal Gerin. „Doufal jsem, že se přidá na Bevonovu stranu. Tím by mu uškodil víc, než kdyby se spojil s námi, to mi věř.“
„Bohové vědí, že máš naprostou pravdu, pane, ale zatím se drží stranou,“ řekl Utreiz. „Můžeš uvolnit nějaké muže, abychom vybojovali volný průjezd po silnici?“
„Možná pár,“ odpověděl nešťastně Gerin. „V tuhle chvíli jsou ale mé síly příliš roztříštěné a oslabené. Přál bych si, aby svůj díl práce odvedli také někteří šlechtici z území dříve náležejícího Palinu Orlovi. Pokud silnice zůstane uzavřená, nedostanou se žádní obchodníci ani k jejich tvrzím.“
„Vyslal jsem muže k několika z nich,“ podotkl Utreiz.

„Výtečně, jsi chlapík!“ poplácal ho Gerin nadšeně po zádech. „Na světě není mnoho těch, kteří pochopí, co je potřeba udělat, a hned se do toho pustí, aniž by kvůli tomu dělali povyk nebo žádali další pomoc.“
Utreiz nejistě přešlapával na místě a díval se všude kolem, jen ne na Foxe. Byl-li chválen na veřejnosti, cítil se velice nesvůj — i v tom velice připomínal svého pána. „Myslím, že raději vyrazím nazpět,“ prohlásil nakonec spěšně a nasedl zpět do vozu. „Pošli své muže tak rychle, jak jen budeš moct, pane. Budeme je potřebovat.“ Dal pokyn vozkovi, aby popohnal koně, a vůz se s klapotem rozjel pryč. Utreiz ani nepočkal, aby si vypil alespoň pohár piva.
„Pošli své muže tak rychle, jak jen budeš moct,“ znělo Gerinovi v uších a on se přitom usilovně snažil vymyslet, kde by tak mohl ty muže sehnat. Kdyby dokázal vyčarovat bojovníky jen tak ze vzduchu, už by je použil proti Adiatunnovi. Uvědomil si, že musí na čas omezit své výjezdy proti nestvůrám, jakkoliv se mu ta myšlenka příčila. Přišel by totiž z valné části o prestiž, kdyby se musel se znovu zprůchodněním silnice spoléhat na Aragisovy jednotky.
Rázným krokem vpochodoval zachmuřeně do velké síně. Seděla tam Selatre a pojídala sušené švestky. Usmála se na pozdrav a zamávala na něj, aby se posadil vedle ní. „Tady, otevři,“ zvolala a hodila mu jednu švestku do úst.
Byla sladká, i když ne dost na to, aby mu zlepšila náladu. I přesto zahuhlal: „Děkuji“; Selatre si cenila formální zdvořilosti. Pozorně si ji prohlížel — tvářila se mírně pobaveně, čímž jen dráždila jeho zvědavost. „Ty mi chceš něco říct,“ začal. „Vidím ti to na očích.“ Najednou mu projelo hlavou, jestli se náhodou znovu nestane otcem.
„Ano, chci,“ odpověděla takovým tónem, že si tím byl rázem skoro jistý. Pak pokračovala: „Získala jsem jen další důkaz, že už nejsem Sibylou: právě dneska ráno mi začaly měsíčky. Musím se přiznat, že mi chvilku trvalo, než jsem pochopila, co se to se mnou děje.“ Trochu se ušklíbla. „Tuhle část svého ženství bych s klidem oželela.“
„Hm, ano, to docela chápu,“ přitakal chápavě. Především si ale oddechl, že si nemusí zatěžovat hlavu otcovstvím právě v tak nevhodnou dobu, a také proto, že si Selatre přesto dokázala udržet relativně dobrou náladu. V takových chvílích by totiž Fand dokázala vyděsit i dlouhozubce.
„Nevěděla jsem, že se to stane, když jsem s tebou šla do postele, ale všechno to do sebe vlastně zapadá,“ pokračovala Selatre. „Bitonovo pravidlo je, že jeho Sibylou nemůže být žádná žena, která už poznala muže. A když jsme teď milenci“ obdivoval ten věcný tón, kterým to prohlásila, „—neni vůbec divu, že jsem ztratila to poslední, co mě mohlo činit Sibylou.“
Gerin přitakal. „Ano. A dokázala jsi to zdůvodnit tak přesvědčivě jako kterýkoliv učitel na jihu ve městě Elabon — tedy ne že by obvykle zdůvodňovali zrovna takové věci.“
Selatre na něj vyplázla jazyk. „A co ten chlapík, který vlastnil tu nekonečně zábavnou a poučnou knihu?“
„To nebyl učitel,“ prohlásil na vysvětlenou Gerin s odfrknutím. „Byl to jen nesmírně smilný student. Když se teď tak nad tím zamýšlím, hodně nás na tom bylo podobně.“ Očekával, že Selatre zareaguje nějakou ostrou poznámkou, ale mlčela. Protentokrát mu její všeobecná neznalost mužů přinesla nepatrnou výhodu.
V tom okamžiku vydal hlásný ze strážní věže táhlý, nepříjemný tón ze svého dlouhého rohu. „Od západu se k nám blíží dva vozy,“ burácel vzápětí.
„Od západu?“ opakoval si pro sebe Gerin. „To jsem zvědav, kdo to je.“ Po těch slovech vstal od stolu. „Raději se na to půjdu podívat.“ Vyrazil z velké síně směrem na nádvoří. Selatre mu byla v patách.
„Je to Schild Sukovice,“ pane,“ zvolal Parol Cizrna z vrcholku palisády. „Máme ho pustit dovnitř?“
„Takže Schild, říkáš?“ ujišťoval se Fox. Kdyby měl uši jako skutečný lišák, natrčily by se mu samou zvědavostí kupředu. „Ovšemže, hned otevřete a pusťte ho dál. Velice rád si poslechnu, co po mně zase chce.“
„A pročpak, pane?“ zajímal se Parol a pak se hlučně rozesmál. „Je to kvůli tomu, že si na své vazalství vzpomene vždycky až ve chvíli, kdy od tebe něco potřebuje?“
„Ano, tak nějak,“ připustil suše Gerin. Padací most se opět sklonil nad příkopem — máme to ale dneska rušný den, pomyslel si Fox. O několik minut později už Schild a jeho společníci vjížděli na prašné prostranství uvnitř tvrze.
„Můj princi,“ zvolal Schild a mával na Gerina. Byl to velký a mohutný chlapík, dost osmahlý a o několik let starší než Gerin. Budil dojem muže, který spoléhá ze všeho nejvíc na svůj úsudek a svou sílu. Už jenom proto nepatřil právě mezi nejlepší vazaly, ale Gerin to dovedl pochopit, protože právě tyto vlastnosti patřily neodmyslitelně i k jeho vlastní povaze.
„Co tě sem přivádí?“ zeptal se bez okolků.
Na tak hřmotného chlapíka seskočil Schild ze svého vozu s až překvapující ladností. Přispěchal ke Gerinovi, padl přímo před ním na kolena a vytrčil ruce před sebe s dlaněmi pevně sepjatými k sobě. „Jsem tvůj služebník, princi!“ zvolal s pohledem upřeným k zemi.
Gerin Schilda uchopil za ruce, čímž projev vazalství
svého poddaného přijal a zároveň na sebe vzal závazky coby jeho lenní pán. „Povstaň, lorde Schilde,“ pronesl formálně. Jakmile stál Schild znovu na nohou, pokračoval Fox už podstatně méně oficiálním tónem. „Musíš ode mě jistě něco potřebovat, když sis ráčil vzpomenout, kdo je tvůj pán.“
„Máš pravdu, pane Gerine, přicházím s prosbou.“ Schild se ani nenamáhal Foxe opravovat. „Ty strašné nestvůry, o kterých se povídá, že se vynořily ze zemských hlubin, řádí na mých državách jako mor. Moji vazalové ani já nedokážeme našim nevolníkům zajistit bezpečí, ačkoliv se snažíme ze všech sil. Mám svou hrdost — to ty víš. Teď jsem ji ale pohřbil, abych si od tebe vyprosil pomoc.“
„Takže teď bys jistě rád viděl přejíždět válečné vozy z mého panství na tvé území, co?“ Gerin počkal, až Schild přikývne na souhlas, a pak se naježil: „Vždyť jsi počátkem letošního roku mým mužům vůbec nepovolil vjezd, když pátrali po mém synovi — jenže tehdy jsi ode mě samozřejmě nic nepotřeboval.“
„To je pravda. Udělal jsem chybu a dost možná za ni zaplatím,“ odpověděl Schild pevným hlasem. Za to si vysloužil Gerinův nepopiratelný, byť neochotný obdiv; ať už jste toho člověka měli rádi nebo ne, nemohli jste mu upřít až tvrdohlavou upřímnost. „K tomu ti můžu říct ještě něco navíc, než jsem ti pověděl tehdy.“

„Vážně?“ opáčil Gerin medovým hlasem. Jakoby sama od sebe jeho ruka sklouzla k rukojeti meče na opasku. Schild nebyl rozhodně pápěrka, ale teď raději o krok ustoupil. „Mluv tedy, a hezky rychle.“
„Jistě, princi. Ále musíš pochopit, že jsem to v době, kdy se za mnou přijeli vyptávat tví muži, ještě nevěděl.“ Schild si olízl rty. „Ten minstrel — Tassilo se myslím jmenoval, že? — mým územím projel. Troufám si tvrdit, že to už víš. Ale v mojí tvrzi se ani neukázal; zastavil se na návštěvu jen u několika mých vazalů, než moje panství opět opustil na druhé straně. Pane Gerine, právě přednedávnem jsem se dověděl, že měl s sebou chlapce. Kdybych to býval věděl už tehdy—“
„No, copak bys udělal, lorde Schilde?“ vyjel na něj Gerin hlasem sice tichým, ovšem hrozivějším než hlasitý křik. „Jak by ses zachoval? Poslal bys mi Duřena zpátky?
Nebo by sis ho na chvíli nechal u sebe, abys zjistil, jaké výhody bys z toho mohl vytřískat?“
„Ať se propadnu do pekla, jestli to vím sám, Foxi,“ odpověděl Schild okamžitě a docela už zapomněl na jakoukoliv formální zdvořilost. „Jenže jsem stejně nedostal příležitost to zjistit, a nejspíš to tak bylo jedině dobře. Teď to vím a taky jsem tady, takže ti to říkám aspoň teď.“
„Jestliže někdy zjistím, že jsi mi i v tomhle lhal—“ Gerin větu nedokončil a nechal ji viset ve vzduchu otevřenou. Měl se Schildem dosud nevyřízené účty, i kdyby mu nelhal — ale na to teď nebyla vhodná chvíle. Nejprve musí vyřídit jiné záležitosti.
„Opravdu ne,“ řekl Schild. „Vím, jakou by měl můj život cenu, kdybych se o to pokusil.“ Promluvil s takovou jistotou, jako by se podíval na zamračenou oblohu a oznámil: „Vypadá to na déšť.“ Gerin se vždycky ze všech sil snažil dát svým sousedům jasně na srozuměnou, že by bylo velice nebezpečné si s ním zahrávat. Nyní sklízel plody své snahy, ale pocit zadostiučinění byl překvapivě slabý.
Řekl: „Duřen tedy vstoupil na tvé území, říkáš, a byl živý a zdravý, když je opouštěl?“
„Přesně tak, alespoň podle toho, co mi bylo řečeno,“ ujistil ho Schild.
Ke Gerinovi přišla Selatre a položila mu jemně ruku na rameno. „Proroctví, které Biton vyjevil mými ústy, hovořilo o tom, že osud tvého syna bude mírný. Jsem ráda, že se teď ukazuje jako pravdivé.“
Schild jenom vytřeštil oči, když si uvědomil, kdo musí Selatre být, a pak se nestačil divit ještě víc, když pochopil, co nejspíš znamená její dotyk na Gerinově paži. Fox si jeho překvapení všiml, ale nijak nereagoval; myšlenkami se teď zcela upnul na Selatřina slova. „Biton prorokoval, že Durenův osud může být mírný,“ odpověděl nešťastně, „ne že takový skutečné bude. Dosud nemáme žádnou jistotu.“
Podívala se na něj. Jako by se najednou Schild —jako by se všichni kromě jich dvou — propadl kamsi do ztracena, zeptala se nesmírně tiše: „Ty velice často ztrácíš naději, viď?“
„Ano,“ odpověděl jí. „Když očekáváš příliš mnoho, často jsi rozčarována. Očekávej málo a výsledek tě potěší.“
Selatre podrážděně zamručela. Než ale mohla promluvit a pokračovat ve sporu, vmísil se do rozhovoru Schild: „No tak, Foxi, jak se mnou naložíš?“
Ta slova vtáhla Gerina nemilosrdně zpět do světa válečných vozů, nestvůr a rudovousých barbarů: nebyl to svět, v němž by si on sám býval přál strávit život, ale bohové mu lepší nedopřáli. Začal tedy uvažovat, co má odpovědět, ale výsledek ho netěšil. Jeho síly byly nebezpečně rozptýleny po celém území ještě předtím, než musel vyčlenit vojáky k znovudobytí Elabonské cesty; teď byl tedy ještě slabší. Upřeně se na Schilda zadíval a zavrčel: „Proč sis jen na své vazalství nevzpomněl později?“
„Protože potřebuju tvou pomoc, princi,“ odpověděl Schild tak poníženým tónem, jaký od něj Gerin ještě neslyšel. Měl podezření, že to z velké části jen hraje, to ale neznamenalo, že ho může odmítnout. „Dobře, lorde Schilde, poskytnu ti tedy takovou ochranu, jakou si v tuto chvíli mohu dovolit,“ odpověděl. „Ovšem neučiním tak, dokud mi neodevzdáš feudální dávky za letošní rok — v kovu, obilí a pivu — za své panství. V poslední době jsi je neodváděl; doufám, že si ještě pamatuješ, kolik to dělá.“
Podle kyselého pohledu, jímž ho Schild vzápětí obdařil, si to pamatoval až příliš dobře. „Věděl jsem, že jsi starý skrblík, Foxi,“ procedil mezi zuby, „a tak jsem vyslal nákladní vozy na cestu ještě před mým odjezdem. Měly by sem dorazit během jednoho či dvou dnů s daněmi za celý rok. A abych alespoň trochu odčinil, že je to první platba po delší době, přidal jsem tam dokonce několik lahví vína, které jsem objevil ve sklepě.“
„Tak se o tom nezmiňuj před Rihwinem,“ zvolal Gerin.
„Podle toho, jak se mnou teď zacházíš, doufám, že se cestou promění v ocet,“ odsekl Schild a stále se tvářil nasupeně.
„Pokud chceš od svého pána pomoc, měl bys mu raději ty sám prokázat co nejlepší služby, a to nejen svým jazykem,“ odpověděl mu Gerin a nenechal se Schildovým vztekem nijak vyvést z míry. Ještě pokračoval: „A když tak o tom mluvíme: ačkoliv jsi mi přísahal věrnost leníka poté, co jsem zabil Wolfara Sekyru, dosud ses příliš nepřetrhnul.“
„Taky jsem až dosud mnoho nežádal,“ namítl Schild.
„Může být, ale pomoc, kterou ti pošlu, mě patrně přijde na podstatně víc, než tvoří tvoje celoroční daně,“ prohlásil Gerin. „Jiní moji vazalové - mí skuteční vazalové -platí to, co mi dle úmluvy a práva náleží, ať už mě o pomoc žádají nebo ne, protože si nemůžou být jisti, kdy mou pomoc budou potřebovat. Kdybych teď od tebe chtěl vyplatit všechno, co mi dlužíš, srazilo by ti to vaz; proto se o to ani nebudu pokoušet. Ale mé každoroční požadavky se ode dneška zvednou - a jestliže je ani nadále nebudeš plnit, uvidíš jednoho dne moje válečníky ze zcela jiného důvodu, než že by ti přijížděli na pomoc.“
Schildův obličej doslova žhnul vztekem. „Kéž by ti byl Wolfar tehdy zakroutil krkem.“
Čepel Gerinova meče vyklouzla z pochvy a zasvištěla vzduchem. „Můžeš se to pokusit napravit, jestli chceš.“
Na okamžik si myslel, že bude Schild tasit také. Ani by mu to nevadilo. Jestliže on zabije Schilda, připadne mu půda dalšího šlechtice... a pokud se mu to nepodaří, nebude si už muset lámat hlavu se spojeneckými smlouvami nebo feudálními daněmi.

Jenže Schild o krok ustoupil. Gerin si ani na chvíli nemyslel, že by to udělal ze strachu. Jen málokterý baron se vyhýbal boji - a ti ostatní měli dostatek rozumu, aby se nepokoušeli provokovat své sousedy. Schild na vysvětlenou dodal: „I kdybych tě zabil a dostal se z tvrze živý, nemůžu tě zastoupit a bojovat proti nestvůrám, zatraceně."
Gerin se plácl rukou do čela v nepředstíraném úžasu. Zastrčil meč zpátky do pochvy. „U všech bohů, tak tomu říkám politika! Za to tě nebudu ždímat tak, jak jsem měl původně v úmyslu — mít bystře uvažujícího souseda se vyplatí samo o sobě, ať už jakýmkoliv způsobem."
„Musím připustit, že se nemýlíš," odpověděl Schild. „Já jednoho takového mám a stojí mě to majlant."
Už jen kvůli tomuto jedinému vtipu byl Gerin v pokušení mít toho chlapíka skoro rád. Proto Fox řekl: „Půjdeme do velké síně, vypijeme něco piva a pokusíme se nějak domluvit." Otočil se a udělal několik kroků směrem k hlavní budově, než si připomněl, jak byl Schild více než málomluvný, pokud šlo o jeho syna. Pokračoval v chůzi, ale rozhodl se nedůvěřovat a nepustit si ho moc k tělu, ať už má Schild jakkoliv pohotový jazyk.
Pokud šlo o pivo, nemusel Schilda dvakrát pobízet. Zároveň Gierina obezřetně pozoroval; vydat se za ním pro pomoc pro něj jistě nebylo lehké. „Kolik vozů mi pošleš?" vyzvídal opakovaně. „A jak rychle? Dávají nám pořádně zabrat, to ti povídám. Kdybych aspoň dokázal říct, jestli budeme mít tuhle zimu co jíst—" Nechal větu nedopovězenou. Skutečně to neměl lehké.
Gerin mu ale neodpověděl hned. Vlastně o tom usilovně uvažoval už dávno předtím, než to Schild vyslovil nahlas.
„Rád bych řekl osm, ale myslím, že můžu nejspíš postrádat i deset," prohlásil konečně.
„Cože, ty zatracenej lakomčj" zaklel Schild tak hlasitě a vynalézavě, že se sem vzápětí přiřítili muži z nádvoří i od schodiště, aby zjistili, co se to tu u všech všudy děje.
Van promluvil jako první: „Nemáme tady pořádný příkop, kapitáne, ale mám ho aspoň hodit do strouhy?"
„Ne," zarazil ho Gerin. „On tak vyvádí jen proto, že ještě neví všechna fakta. Například," pokračoval škodolibě, „jsem mu ještě nestihl říct, že vozy i s posádkami, které mu pošlu, se sem musí do patnácti dnů vrátit. Můžou provést nájezd na jeho území, ale nebudou se tam zdržovat a bojovat s nestvůrami až do sklizně."
„Tak to už by stačilo!" vyskočil Schild vztekle. „Jsem zase svým vlastním pánem, bohové to vidí. Ať se propadneš do pekel, Foxi, a mor na těch tvých deset mizerných vozů a patnáct zatracených dnů! My už to nějak zvládneme, a až to bude za námi—"
„Sedni si a zavři hubu." Čas od času se Gerinovi podařilo mimoděk promluvit tak rázným hlasem, že si okamžitě zjednal poslušnost. Přál si jenom, aby to dokázal vždycky, když potřeboval — bylo to velice užitečné. I tentokrát to zabralo spolehlivě: Schild se zarazil a dosedl zpátky na dřevěnou lavici. Gerin pak nerušeně pokračoval: „Nemohu ti na pomoc poskytnout víc než deset vozů, protože právě teď posílám další na jih, aby zpřístupnili Elabonskou cestu. Udeřili tam Bevon a dva z jeho bídáckých synů a zatlačili mé muže zpět. A potřebuju ty vozy zase brzo zpátky, protože jsem uzavřel spojenectví s Aragisem Lučištníkem. Posílá své jednotky na sever, takže budeme moct udeřit na Adiatunna a nestvůry společnými silami.
Na ten útok potřebuju mít své jednotky v plné síle. Chápeš už teď, proč to musím udělat právě takhle, lorde Schilde?"
„Chápu, že jsi ten nejmizernější bastard, jaký se kdy na severu narodil, pane Gerine," odpověděl mu Schild, ale oheň zášti už z jeho hlasu zmizel. Znovu vstal, ale tentokrát jen proto, aby si došel ke džbánu s pivem, naplnil svůj pohár a naráz ho vyprázdnil. Teprve když si otřel ústa a knír do rukávu tuniky, upřel svou pozornost zpět na Foxe. „To jsi na mě schválně sehrál, jenom abys mě vytočil, ty zkurvysynu. Prostě jsi chtěl zjistit, jak hlasitě mě donutíš řvát."
„Kdyby to nebyla pravda, hned bych to popřel," odpověděl Gerin nepřímo. ‚A kdyby tě to náhodou zajímalo, řveš hlasitěji, než jsem očekával."
„To rozhodně," vstoupil do rozhovoru Van. „V první chvíli jsem myslel, že se do tvrze dostala jedna z těch nestvůr."
Schild přejížděl pohledem z jednoho na druhého. ‚Ať se smažíte v pekle oba dva. A teď, kdy mi pošleš své vozy?"
„Tak rychle, jak to jen půjde," ujistil ho Gerin. „Ještě dneska vyšlu posly za svými vazaly, kteří mají državy na západní hranici mého panství. Jak sis jistě sám všiml, já sám tady ve tvrzi nemám ani tolik mužů, abych poskládal těch deset vozů, spíš mnohem míň. Šlo by to, kdybych nemusel odeslat vojáky na jih proti Bevonovi." Rozhodil rukama. „Obávám se, že to je všechno, co ti teď můžu poskytnout, lorde Schilde; protože jsi s rozhodnutím tak váhal, máš teď opravdu potíže. Moji vojáci by mohli překročit hranici tvých držav zhruba tehdy, až do hradu Fox dorazí tvé daně."
„Jo, tak to jsem si mezitím spočítal taky, dík," odsekl Schild. „Nejsi právě pán, kterému je snadné sloužit, můj princi. Utěšuji se jedině tím, že vždy jednáš spravedlivě." „To přijímám," uzavřel Gerin.
Fox ležel vedle Selatre a sledoval pomalu dohasínající lampu. Její skomírající rudý plamínek vrhal přeskakující stíny na stěny ložnice. Rukou pomalu přejížděl po Selatřine hladkém nahém těle. Po milování s Fand se obvykle cítil ukojený. Teď se ale cítil šťastný. Bylo to už tak dávno, co se po milování cítil tak skutečně šťastný, že ho ten rozdíl pořádně zasáhl.
Najednou ho napadlo, jak je možné, že si vůbec neuvědomil, když se onen pocit štěstí začal vytrácet v době, kdy sdílel lože s Elise. Měl podezření, že z části byla na vině jeho vlastní hloupost. A předpokládal, že z větší části to prostě bylo dáno tím, jak si začali jeden na druhého zvykat. Což bylo pravděpodobně také hloupé, když se nad tím teď tak zamýšlel. Když od něj utekla a válela se s tím příživníkem, cítila se aspoň potom šťastná? Gerin doufal, že ano.
Selatre se k němu přitulila schoulená do klubíčka, což mu vyhnalo myšlenky na Elise z hlavy když ne úplně, tak alespoň do temných zákoutí mysli, kam teď také patřily. Tiše se zasmála a řekla: „Zdá se, že doba, kdy jsem si myslela, že se mě žádný muž nesmí dotknout, je opravdu nenávratně pryč. Byla jsem bláhová."
„Ne, to není pravda." Gerin zavrtěl nesouhlasně hlavou. „Jednala jsi zkrátka tak, jak to pro tebe bylo v té době nejlepší. Na druhou stranu bych lhal, kdybych tvrdil, že mi ta změna názoru neudělala radost." Sklonil hlavu níž, takže mohl políbit ono roztomilé vpadlé místečko, kde její krk přecházel v rameno.
„Ty vousy lechtají," řekla a potom, jako kdyby nezměnila téma hovoru, pokračovala: „Ale jsem rozhodně ráda, že už

jsou měsíčky konečně za mnou. Klidně bych se bez nich obešla - myslím, že už jsem něco takového říkala.“ „Asi tak osmkrát nebo desetkrát,“ přitakal Gerin. Rýpla ho škádlivě do žeber. Překvapeně s sebou cukl. Na někoho, kdo neměl dlouhou dobu vůbec dovoleno se dotýkat mužů, se učila skutečně rychle. Možná ještě ve své rodné rolnické vesnici vyrůstala spolu s malými bratry. Gerin byl také kdysi malým bratrem. Věděl tedy dobře, jací dovedou být.
Selatre pokračovala: „Jedním z důvodů, proč mi tak vadily, bylo taky to, že jsem kvůli nim nemohla být v noci s tebou. Vidíš, jak rychle jsem tak nenasytná.“
„Ale ony nemusí bránit mužům a ženám v milování,“ poznamenal Gerin.
„Ne?“ podivila se Selatre překvapeně. Trochu se přitom zašklebila. „To ale musí nadělat nepořádek.“
„Může,“ souhlasil Gerin. „A taky to může trochu víc bolet. Ale“ šibalsky se přitom usmál, „—zase to má jiné výhody. Nechtěl jsem vypadat, jako že tě chci do něčeho nutit hned takhle zpočátku. Seznamuješ se tak rychle s tolika novými věcmi, tak jsem si říkal, že tě raději nebudu zatěžovat dalšími. Budou-li nám přát bohové, máme spoustu času.“
„Myslím, že jsem měla velké štěstí.“ Selatre se k němu přitiskla ještě těsněji. „I tohle jsem už možná říkala — osm nebo desetkrát.“ Pak na něj vrhla pohled, který říkal Co s tím hodláš udělat?
Věděl, co by s tím rád udělal, a doufal, že zvládne ještě jednou využít příležitost, když vtom se ozvaly hlučné kroky chodbou rovnou kjeho ložnici. Zasténal; bylo skutečně hodně pozdě v noci, než aby ho kdokoliv vyrušoval bez opravdu závažného důvodu. Pak ten chlapík venku zvolal: „Pane Gerine, v Besantově vesnici řádí nestvůry!“
„Ach, zatraceně!“ vykřikl Gerin a vyskočil okamžitě z postele. „Hned jsem venku!“ Bleskurychle na sebe hodil tuniku a kalhoty, připjal si sandály a než odjistil závoru na dveřích, popadl ještě svůj opasek s mečem. Selatre taktak že stačila vklouznout pod přikrývku.
Gerin se hnal po schodech dolů. Jeho brnění spolu s výstrojí ostatních vazalů viselo na hácích po stěnách velké síně. Navlékl se do krunýře, narazil si na hlavu svou vypouklou bronzovou helmu a do pravé ruky popadl štít. Bez stehenních chráničů se dneska musí obejít. Popadl svůj luk a toulec plný šípů.
Van už byl připraven ve zbroji. „Tak pospěš, kapitáne,“ volal na něj netrpělivě. „Čekáním na tebe jsem už určitě přišel o kus pořádného boje.“
„Tos musel být tady dole, když ses dokázal dostat do svého brnění tak rychle,“ poznamenal Gerin.
„Přesně tak, seděl jsem tu, popíjel pivo a hrál v kostky s pár dalšími chlapíky — však víš, jak to chodí. Když jsem slyšel klesat padací most, došlo mi, že se asi něco přihodilo a taky že jo, na nádvoří vběhl ten ječící nevolník a blekotal něco o nestvůrách. Tak jsem jednoho z kuchařů poslal pro tebe nahoru, zatímco vojáci, co byli tady, se rychle vyzbrojili a vyrazili do boje.“ Po těchto slovech se i on rozeběhl ke dveřím s Gerinem v patách.
Jeden z mužů hlídkujících u brány podal Gerinovi planoucí pochodeň. „Proti duchům, můj princi,“ dodal na vysvětlenou. Gerin byl vděčný za jeho pohotové uvažování, ale když se pak hnal k vesnici Břichatého Besanta, cítil se trochu přetížený.
I s pochodní se na něj noční duchové sesypali hned, jakmile se ocitl mimo bezpečí pevnosti. Temnota noci byla jejich dobou, jejich královstvím; Gerin cítil mrazivou zášť a odpor vůči smrtelníkovi, který se opovážil vstoupit a neměl nic než pouhou pochodeň.
Zatnul zuby a pokračoval v běhu. Van po jeho boku mumlal kletby nebo možná modlitby v nějakém neznámém jazyce. Když to nijak nezabíralo, cizinec zplna hrdla vykřikl. „Utište se, vy požírači duší!“ Kdyby nějaký smrtelný člověk mohl duchy zastrašit, pak by Van jistě byl tím, kdo to dokáže. Jenže to nebylo v moci smrtelníků.
Besantova vesnice ležela naštěstí sotva pár set kroků od hradu Fox. Dříve než mohli duchové najít všechny štěrbiny v brnění Gerinovy duše a vklouznout tam svými neviditelnými ledovými prsty, aby jej dohnali k šílenství, ocitl se už na prostranství mezi nevolnickými chatrčemi. Obyvatelé dopřáli duchům jejich obvyklý příděl krve při západu slunce, takže od nich měli po zbytek noci pokoj. Jenže teď na ně útočili tvorové ještě strašnější.
Uprostřed ulice leželo pokroucené tělo muže. Zem pod jeho bezvládným tělem tmavla krví. Lněnou tuniku měl rozedranou na cáry; nestvůry se vrhly na jeho nohy a hýždě a krmily se, dokud se nepřiřítili bojovníci, aby je zahnali zpět.
Gerin odhodil svůj luk. V matném světle se střílet nedalo. Math coby úzký srpek se už takřka dotýkal horizontu a dokonce i větší srpek bledého Nothose, který stál poněkud výše na západním nebi, jako by zkresloval vzdálenosti a mlžil obrysy, takřka jako ve snu. Gerin raději vytasil meč. Tentokrát ho čeká krvavý boj zblízka.
Skřeky z jedné chatrče, jejíž dveře byly rozevřené dokořán, mu prozradily přítomnost nestvůry. Opatrně vykukuje nad horním okrajem svého štítu se Gerin vrhl dovnitř. Tam panovala naprostá temnota, ale uši ho bezpečně informovaly o probíhajícím zápasu. Nestvůra se s řevem odvrátila od nevolníka, aby se utkala s ním.
Zaútočil mečem. Jeho rána ji ale nejspíš sotva škrábla. Vztekle zařvala. Cak! Cosi mokrého se rozstříklo Foxovi přímo do obličeje. Ale nestvůra zakolísala — nevolník ji s velkou duchapřítomností přetáhl přes hlavu džbánem na vodu. Fox přiskočil blíž, bodl a pak znovu a znovu. Nestvůra se zakymácela, znovu nabyla rovnováhu a pak klesla k zemi.
„Dyaus ti žehnej, pane princi,“ zvolali nevolník i jeho žena takřka jedním dechem.
„Vám taky, díky za pomoc,“ odpověděl, zatímco se už otáčel na patě a vybíhal zase zpět na ulici. Teď nebyla vhodná chvíle na zdvořilostní konverzaci.
Bojovat s nestvůrami nebylo totéž jako bojovat proti lidským nepřátelům. Skýtalo to jak výhody, tak nevýhody. Jak už si Gerin povšiml dříve, nestvůry bojovaly vždycky jako jednotlivci, ne jako součást větší skupiny. Jenže ve zmatené potyčce v noční temnotě se ani ujeho mužů nedalo mluvit o organizovaném postupu. A nestvůry ani ne-loupily ani se nestyděly utéct, jakmile se ocitly v nebezpečí, jemuž nedokázaly čelit jinak. Trokmoici, odjakživa krmeni řečmi o slávě, cti a odvaze, by zůstali na svém místě a nechali by se zabít tam, kde zrovna stáli.
Vtom Gerin zachytil pach nestvůry - hutnější a masitější, než vydával muž, jakkoliv dlouho se nemyl — a stačil nastavit svůj štít vzhůru dříve, než se na něj nestvůra, vlastně jen další stín v temnotě, vrhla. Takřka štít upustil překvapením,

když do něj narazil úder meče.
Nestvůra vydala první zcela rozeznatelná slova, která dosud slyšel vyjít z hrdla jakékoliv nestvůry: „Zemři, muži!“ Bylo to v jazyce Trokmoiců a spíše zavrčeno než řádně vysloveno, ale neměl pochyby o tom, že rozuměl dobře.
„Ty zemři,“ odpověděl vztekle stejným nářečím. Nestvůra neměla žádný štít ani brnění a o jakékoli dovednosti v zacházení s mečem se nedalo vůbec mluvit. Byla ale velice rychlá a dost silná. Když odrazila jeho úder, náraz mu málem vyrazil meč z ruky.
Napadlo ho, zda nestvůra vidí ve tmě lépe než on. Po tom, co její předkové vedli po tolik generací život v temném podzemí, by se to zdálo logické a pravděpodobné.
A ačkoliv byla s mečem velmi neohrabaná, cosi jí pomáhalo znovu a znovu odrážet jeho údery.
„Tady jsem, kapitáne, už se řítím!“ zaburácel Van. Jeho těžké kroky se rychle blížily.
Jenže na to, až bude muset čelit dvěma protivníkům, nestvůra nečekala. Otočila se a dala se na úprk směrem k lesu, rychlostí, o jaké si muž v brnění mohl nechat jenom zdát. Potyčka odumřela brzy poté, co byly všechny nestvůry pobity anebo uprchly. Některé Gerinovy vojáky podrápaly nebo kously, ale žádný nebyl zraněn vážně.
Besant Břichatý hned vyhledal Foxe. Nevolníci z jeho vesnice už takové štěstí neměli. Zatímco se odevšud do noci ozývalo sténání a nářek, jejich vůdce hlásil: „Máme tři mrtvé, lorde princi, a několik dalších, jak mužů tak žen, kteří nebudou moct nějakou dobu pracovat. Jenom Dyaus a ostatní bohové vědí, jak zvládneme sklidit a odevzdat dostatek obilí, abychom dostáli tvým dávkám, než nadejde podzim.“ S úzkostí lomil ruce.
Jak si Gerin s opovržením pomyslel, tohle bylo pro něj naprosto typické — nejprve se staral o poplatky a lidé byli až na dalším místě. „S tím si nedělej starosti,“ ujistil ho, „když uvidím, že se zdejší lidé skutečně poctivě snaží, nebudu jim rozhodně nijak zazlívat, že budou výsledky trochu horší, než jaké by byly za normálních podmínek.“
„Jsi laskav, můj princi,“ zvolal Besant, popadl Gerinovu ruku a přitiskl si ji ke rtům. Fox jí rychle ucukl zpátky. Podezříval ho, že jeho dobroty zneužije jako výmluvu pro zvolnění tempa před sklizněmi nebo že se ho potom pokusí oklamat. Fox ale předpokládal, že má docela slušnou naději v téhle hře Besanta přehrát a vyždímat z něj maximum.
„Lorde princi?“ Kdosi se váhavě dotkl jeho paže: byl to onen nevolník, v jehož domě se odehrál boj. „Chci ti poděkovat, můj princi. Kdyby nebylo tebe, myslím, že by ta nestvůra sežrala Arabel nebo mě anebo nás oba.“
„Pruanz má pravdu,“ přidala se k němu žena stojící po jeho boku. „Díky.“
„Nemůžu přece nechat své vesničany požírat,“ prohlásil Gerin vážně. „Pak už nepracují tak dobře.“
Rihwin by se tomu žertu určitě zasmál, anebo by alespoň pochopil, že se jedná o žert. Kolem Pruanze a Arabely ale proplul nepochopen, naprosto minul cíl. „Slova, ta jsou k ničemu,“ pokračoval Pruanz. „Chceme ti dát něco lepšího, ukázat, že to myslíme vážně.“
„Pruanz má pravdu,“ ozvala se opět Arabel. „Pojď se mnou zpátky do našeho domu a já tě potěším, jak nejlépe dovedu.“ Gerin dokonce navzdory temnotě spatřil, jak se před ním zavlnila v bocích.
„Lorde princi, je pěkně živá,“ poznamenal Pruanz. „Bude se ti líbit, co dělá.“
Gerin pohledem přejížděl z jednoho na druhého. Mysleli to úplně vážně. Jenom si povzdechl. V minulosti si dopřával rozkoše s rolnickými ženami mnohokrát, ale teď do toho neměl pražádnou chuť, když si vzpomněl, že na něj ve tvrzi čeká Selatre. Tak mírně, jak jen dokázal, odpověděl: „Nerad bych od tebe tvou ženu odtrhával, Pruanzi. Jednal jsem pouze tak, jak se sluší na řádného lenního pána, a navíc mám vlastní ženu.“
Pruanz na to nijak neodpověděl, ale Arabel se nedala jen tak odbýt a rozhorleně se ozvala: „No teda! Tak takhle to je! Co asi tak může mít, co já nemám?“ Pak pokročila vpřed a přitiskla se na Foxe. Podle toho, co cítil, rozhodně nepostrádala žádnou z typických ženských předností.
Cítil se natolik zahanbený, až si v tu chvíli pomyslel, že měl ji i jejího manžela raději nechat v chatrči napospas krutému osudu, Podařilo se mu z Arabelina sevření uvolnit paži a obrátil se na Pruanze: „Nejlepší způsob, jak mi můžete ukázat svou vděčnost a radost, že jste naživu, je milovat se navzájem.“
Arabel si na to hlasitě a pohrdlivě odfrkla. „Tak dobře! Možná tě opravdu přenechám té tvé nóbl paničce, princi, ačkoliv nepředpokládám, že by z tebe měla kdovíjaké potěšení.“
„Arabel!“ sykavé ji okřikl Pruanz. „Takhle přece nemůžeš mluvit s tím, kdo nám zachránil život!“
„A kdo zachránil jeho, když té hnusné nestvůře rozbil o hlavu džbán, he?“ nedala se tak snadno odbýt. „Takže to podle mě nejspíš znamená, že tys mě zachránil zrovna tak.“ Bez dalších řečí svého muže popadla a doslova ho odvlekla zpátky do jejich chatrče. Gerin měl takové tušení, že jeho návrh bude nejspíš vyslyšen, ačkoliv jej zjevně předložil tomu nepravému z dvojice.
Shromáždil své vojáky. Na pochod zpátky do hradu Fox už neměli žádné pochodně, ale duchové byli vcelku klidní. Proč by taky ne? pomyslel si, zatímco se blížili k padacímu mostu — duchové určitě hodovali na čerstvé krvi, kterou získali v podobě mrtvých nevolníků a nestvůr.
Někteří bojovníci se po návratu bez meškání odebrali do pelechu. Ostatní se před spánkem zastavili ve velké síni na pohár piva - nebo spíš několik. Když Gerin pečlivě pověsil brnění a luk, který ve vesnici neopomněl sebrat, zpátky na věšáky, Van jej dloubl loktem do žeber tak silně, až se zapotácel. „Foxi, to už je v poslední době podruhé, co jsi odmítl ženskou, ačkoliv jsi měl jasnou příležitost,“ řekl. „Ty snad stárneš.“
„Aha, takže tys to taky slyšel?“ podíval se Gerin nakvašeně vzhůru na svého přítele, který tam stál a zubil se na něj. „Jestli chceš zestárnout ještě mnohem víc, měl by ses raději věnovat svým vlastním aférkám a ty moje — nebo spíš jejich nedostatek — přenechat mě.“
„No jo, aférky!“ Van vyprázdnil svůj pohár, naplnil ho až po okraj a znovu ho naráz vyprázdnil. Pak zamířil ke schodům s odhodlaným výrazem ve tváři. Pro jeho vlastní dobro Gerin doufal, že bude mít Fand dobrou náladu. Jestliže ne, pak bude něco létat vzduchem.
„To je zatím nejblíž k nám, co se kdy odvážily,“ prohlásil s mohutným zívnutím Drago Medvěd. „To se mi vůbec nelíbí,

ani za mák se mi to nelíbí.“ Kdyby člověk soudil jen podle jeho věcného tónu, mohl klidně mluvit o horkém a dusném letním dni.
„Mně se to taky nezamlouvá,“ přitakal zachmuřeně Gerin. „Jsem nucen příliš rozdrobovat své síly — připadá mi, že v poslední době mluvím jen o tomhle. Vozy i muže jsem poslal na pomoc Schildovi, ještě víc jich vyrazilo na jih bojovat proti Bevonovi a jeho parchantským synům“
„Pokud já vím, tak pocházejí z regulérního manželství,“ poznamenal Drago, který někdy rozuměl slovům, ale nedokázal se povznést nad jejich doslovný význam.
„Stejně jsou to parchanti,“ prohlásil Gerin. „Bojovat po boku Trokmoiců je špatné samo o sobě, ale kdokoliv se spojí s těmi nestvůrami, zaslouží si jen to, co mu patří. Když ale budu bojovat s Bevonem, Bevonisem a Bevionem, nemohu se vypořádat s Adiatunnem a jeho nestvůrnými kamarádíčky. A jestliže moji muži nedokážou vytlačit Bevona zElabonské cesty, a jestli selžou iAragisovy jednotky, co potom? Nic mě nenapadá - tedy nic kromě toho, že prohrajeme celou válku.“
„K tomu nedojde,“ prohlásil Drago a upadl do těžkého spánku tak, jak seděl u stolu, s hlavou sevřenou v dlaních.
Kéž by byl Gerin tak důvěřivý jako jeho vazal - a tak naivní. On však věděl až příliš dobře, jak snadno je možné prohrát válku; jeho bujná představivost, obvykle tak přínosná, jej v tuto chvíli zrazovala a zavalovala krvavými obrazy porážky a zrady. Tolik se toho mohlo zvrtnout. Jak však dosáhnout toho, aby vše vyšlo tak, jak potřeboval?
I on pak vyprázdnil svůj pohár piva a vydal se taky nahoru. Dveře do svojí ložnice otevřel tak tiše, jak to jen šlo, protože očekával, že Selatre už bude spát. Ve skutečnosti ale našel rozsvícenou lampu a ona tam na něj v posteli čekala. Ani tehdy ovšem nemámila čas; došla si mezitím chodbou do knihovny a přinesla si nějaký svazek, aby si mohla číst, dokud se on nevrátí. Teď knihu odložila a uvítala ho: „Buď pochválen Biton i všichni ostatní bohové za to, že jsi v pořádku. Pokaždé, když se teď vydáváš do bóje“
„Ani škrábnutí,“ uklidňoval ji hned a otočil se ke dveřím, aby je zajistil závorou. „Těm nestvůrám jsme dali zabrat víc, než ony zatopily vesničanům, takže je to — no, není to samozřejmě dobré, ale rozhodně lepší, než mohlo.“ Nechtělo se mu o potyčce víc mluvit; naopak na ni chtěl co nejrychleji zapomenout. „Copak čteš?“
Otočila svazek zpátky na první list. „O pohybu měsíců od jakéhosi Volatina z Elabonu. Byl to první svazek, na který mi v knihovně padl zrak, protože jsi ho nechal jen tak povalovat na stole, místo abys ho uložil tam, kam správně patří.“ Přitom se na něj podívala přísným pohledem pořádkumilovného knihovníka.
„Omlouvám se,“ odvětil; kjeho vlastnímu překvapení to myslel naprosto upřímně. „Tak ty ses rozhodla vyzkoušet Volatina? A jak ti to připadá?“
„No, obávám se, že z něj mnoho nemám,“ připustila. „Nekonečné řady číslic a podivné znaky, které jsi mě vůbec neučil, a ještě mnoho jiných odchylek a podivností. Co to má všechno znamenat?“
„Všechny ty znaky říkají, že kdybych si tuhle knihu pozorněji prostudoval před pěti lety, věděl bych tehdy, že se blíží noc, kdy budou všechny měsíce v úplňku. Jenže já tu knihu bral jenom jako kuriozitu, kterou si přivezu coby suvenýr z města Elabonu, a také jsem na to téměř doplatil.“ Zamračil se.
„A co bys proti tomu tehdy býval mohl udělat, i kdybys to věděl dopředu?“ zeptala se ho Selatre.
„Vzhledem k tomu, že jsem byl právě na cestě, pravděpodobně vůbec nic,“ připustil. „Ale kvůli tomu už od té doby věnuji velkou pozornost fázím všech měsíců. „Ode dneška za deset - vlastně ne, jedenáct - dní bude Math v úplňku, o den později pak Elleb a Nothos a další den ještě Tiwaz. Není to zdaleka tak děsivá kombinace jako ta, co jsme zažili — Volatin tvrdí, že k ní dojde jednou za více než tisíc let. Ale muži se slabším kořínkem budou oné noci náchylnější se vnitřně změnit než jakoukoliv jinou noc. Takže to je“
„—Další starost navíc,“ dokončila za něj větu Selatre.
Podíval se na ni překvapeně, ale potěšené. „Vida, vida,“ poznamenal. „Už mi začínáš docela dobře rozumět.“
„Učím se rychle,“ připomněla mu.

X.

Tři dny poté, co nestvůry zaútočily na Besantovu vesnici, se ze strážní věže ozval táhlý zvuk varovného rohu a hlásný oznamoval: „Od jihu se k nám blíží válečný vůz!“ O několik minut později už s trochou vzrušení mohl upřesnit: „U všech všudy, to je Utreiz, Embronův syn!“
Gerin byl právě v tu chvíli ve stáji, kde opravoval kolo u jednoho z vozů. Rázem upustil nůž, jímž ještě naposled upravoval příčku, než ji vsadí do kola. Raffo, který mu při práci pomáhal, prohlásil: „Tak, teď se tedy dozvíme, jestli to s námi vypadá dobře nebo špatně.“
„Přesně tak,“ přitakal Gerin a vyběhl ven na nádvoří.
Tam se už mezitím sbíhali i ostatní muži z celé tvrze: každý ve hradu Fox — vlastně každý z Gerinova panství — měl velký zájem zjistit, zda se podařilo znovu zpřístupnit Elabonskou cestu. Van zachytil Foxův pohled a řekl mu: „Přeju ti hodně štěstí, kapitáne.“
„Díky, rozhodně se bude hodit,“ odpověděl Gerin.
Připadalo jim, že padací most klesá nekonečně pornalu. Gerin zcela mimoděk sevřel ruce v pěsti; nehty napjatým očekáváním zatínal do dlaní. Pak už se vzdálenější konec mostu s mohutným zaduněním konečně dotkl země na opačné straně strouhy. Vzápětí po něm s rachotem přejel Utreizův vůz. Ještě než vůbec stačil promluvit, Gerinovi spadl ze srdce obrovský balvan, protože jak Utreiz, tak i jeho vozataj a druhý bojovník se široce usmívali.
„Buď pochválen Dyaus a všichni ostatní bohové, rozprášili jsme je!“ vykřikl Utreiz. Pokoušel se ještě něco říct, ale ohlušující oslavný jásot snad ze všech hrdel na nádvoří jeho další slova zcela pohltil. Rihwin Fox se radostně vyhoupl na plošinku vozu a políbil překvapeného Utreize na tvář. Ne že by měl slabost pro jiné muže; tohle byl prostě jižanský způsob, jak vyjádřit radost nad dobrými zprávami. V drsnějších severních končinách ale „bylo bezpečnější jej používat

velmi obezřetně. „Jedeš, koukej mazat!“ okřikl jej Utreiz a přidal ještě několik peprnějších výrazů, které ovšem okolní lomoz milosrdně pohltil.
Když hluk trochu polevil, vybídl jej Gerin: „Vypověz nám všechno, co se přihodilo. Možná,“ — rozhlédl se přísně kolem — „tě teď už dokonce i uslyšíme.“
„Ano, můj princi.“ Utreiz se rázně otočil, jako kdyby chtěl Rihwina vytlačit z vozu, ale ten už mezitím seskočil. Utreiz začal vyprávět: „V jednom ohledu to bylo přesně tak, jak jsi říkal: Ricolf Rudý a jeho muži dorazili z jihu, aby proti Bevonovi a jeho dalším dvěma synům bojovali spolu s námi a Bevanderem. Protože měli v držení silnici, museli jsme se přesunout lesem na západ, abychom mohli společně zaútočit ve stejný den. Stalo se tak hned za rozbřesku a podařilo se nám je překvapit ještě víc, než oni zaskočili nás, když na nás tehdy udeřili a získali kus silnice. Bevonis je mrtvý. Beviona jsme zajali; byl mi ochoten nabízet cokoliv na světě, jenom abych ho nevydal do rukou Bevanderovi. Bevon, nechť je proklet, nám bohužel proklouzl a Zabarikádoval se na své tvrzi.“
Tu poslední část už musel křičet; opět totiž propukl všeobecný jásot. Do toho Gerin prohlásil: „Dobrá práce! Silnice je znovu průjezdná, už se nám bezpečně vrátili vojáci ze Schildova panství—“
„O co šlo, pane?“ zeptal se Utreiz a Gerin si uvědomil, že o Schildově žádosti o pomoc dosud neslyšel.
Ve stručnosti mu tedy vše vysvětlil a nakonec dodal: „Určitě bys byl raději, kdyby muži, které jsem vyslal ke Schildovi, zůstali ještě pár dní na výpravě, protože mezi nimi byl i Rihwin. Ale teď už nám tedy zbývá jediné, a to počkat na Aragisovy jednotky.“ A doufat, že opravdu dorazí, pomyslel si pro sebe.
„Takové skvělé novinky si žádají neméně skvělou oslavu!“ zvolal bujaře Rihwin, což jenom vyvolalo další nadšený jásot shromážděných bojovníků. Dokonce i Gerin radostně zatleskal, protože nechtěl, aby ho považovali za nějakého suchara. Jestliže chtěli jeho bojovníci chvastounsky oslavovat, ačkoliv se jich žádný boj netýkal, nic proti tomu nenamítal. Jenže Rihwin pak ještě pokračoval: „A co byste řekli, kdybychom načali to víno, kterým nás tentokrát Schild tak štědře obdaroval, aby si zajistil naši pomoc?“
Někteří vojáci opět zatleskali. Jiní — zejména Van a Drago — místo toho pohlédli na Gerina. „Ne,“ prohlásil on hlasem stejně rázným jako prásknutí bičem. „Ale, můj příteli Foxi—“ protestoval Rihwin. Gerin jej vzápětí zarazil rozhodným a nesmlouvavým gestem ruky. „Řekl jsem ne a to myslím smrtelně vážně. Cožpak jsi neměl s vínem už dost lapálii, a s Mavrixem jakbysmet, můj příteli Foxi?“ Jeho přízvisko vyslovil hodně ironicky.
Rihwin se studem zardělý, ale trval na svém: „Neměl jsem v úmyslu vyvolávat pána sladké révy, můj princi, ani jsem nechtěl nic víc než jen usrkávat jeho víno.“
„Ne,“ řekl mu Gerin rázně již potřetí. „Co zamýšlíš a co se pak skutečně stane, bývají obvykle dvě naprosto odlišné věci. A tomuto daru vína od Schilda důvěřuji asi tak stejně, jako bych věřil nádobám plným zmijí.“
„Cože, myslíš, že by se nás ten zkurvysyn chtěl pokusit otrávit?“ vzpěnil Van. „Jestli je to tak—“ Nedokončil větu, ale místo slov významně povytáhl palcát zpoza opasku a rukojetí si mohutně plácl do levé dlaně.
Ale Gerin jenom odmítavě zavrtěl hlavou a musel opět říci své: „Ne.“ Van pozvedl nechápavě obočí. Rihwin se zatvářil stejně pochybovačně jako tehdy těsně předtím, než mu Gerin přičaroval oslí ucho namísto jeho vlastního. Gerin tedy vysvětloval: „Chtěl jsem tím říct, že se obávám, že
se Mavrix pokouší najít pevnou půdu na mém panství.“ Vysvětloval, jak sithonský bůh vína, plodnosti a tvořivosti v poslední době opakovaně něco podobného zkoušel, a na závěr dodal: „Když vezmu v úvahu, co se odehrálo mezi ním a mnou — a taky mezi ním a Rihwinem — v posledních pár letech, tak čím méně tu bude přítomen, tím šťastnější a bezpečnější se budu cítit. Neodvážil jsem se víno od Schilda rovnou odmítnout, protože by to byla pro Mavrixe otevřená urážka a jasná příležitost. Ale stejně tak ho nehodlám Přivolávat tím, že bych otevřel ony džbány.“
„Musím přiznat, že z tohoto hlediska jsem to nezvážil,“ připustil Rihwin po poněkud delším přemýšlení, než míval ve zvyku. „V rámci omezených možností člověka máš vzhledem ke své moudrosti jistě pravdu, můj princi. Ale jednu věc musíš mít přesto neustále na paměti: pán sladké révy je mocnější než ty. Jestliže bude chtít získat vliv na tvém území, pak to nepochybně udělá, ať už chceš či ne.“
„Toho jsem si bolestně vědom,“ prohlásil Gerin s povzdechem. „Ale pokud můžu udělat cokoliv, abych tomu zabránil, pak to neváhám udělat. S Baiversem mám dobrý vztah. Proto můžeš vypít tolik piva, kolik se ti jen zachce, Rihwine, a já proti tomu nebudu nic namítat. Džbány s vínem ale zůstanou zavřené.“
„Máš asi pravdu, princi,“ prohlásil Utreiz, syn Embrona. Van přikývl. Za okamžik stejně tak Drago. Po delší chvilce přikývl i Rihwin.
„Dobrá,“ řekl spokojeně Gerin. I přesto se ale rozhodl, že vynese džbány s vínem ze sklepa — kde byly uloženy hned vedle piva — a najde pro ně nějaké bezpečné tajné místo. Rihwin měl určitě dobré úmysly, ale jeho činy se jimi neřídily víc než činy kohokoliv jiného — alespoň ne těch lidí, které Fox znal.
Bojovníci se hlučně nahrnuli do velké síně a neustále Utreizovi hlasitě blahopřáli. „Vždyť jsem přece nezvítězil jenom já,“ bránil se, stejně jako by se za takových okolností vymlouval i Gerin. Nikdo ho ale neposlouchal. Podílel se na vítězství a přinesl jim o něm zprávu, a to bylo víc než dost.
Služebnictvo seběhlo dolů do kuchyní. Obsluha se bez meškání vrátila s pivem (žádné víno; Fox osobně překontroloval každou amforu, aby měl jistotu, co v ní opravdu je), masem z předešlé noci a chlebem, který by mohli přikusovat. Někteří bojovníci se křikem dožadovali mísy hrachové kaše, jež se ohřívala ve velkém hrnci na ohništi. Všichni nadělali dost rámusu, takže se seshora začali trousit i ostatní, aby zjistili, co že se to tam dole děje. Van popadl do náručí Fand, vlepil jí pořádnou pusu na rty a pak si znovu sedl, přičemž šiji usadil na klíně. Natáhl se pro svůj pohár.
„Tumáš, drahoušku, napij se!“ vykřikl a málem jí pivo vycintal na bradu. „Dali jsme pořádně na pamětnou Bevonovi a jeho synáčkům, tak je to!“
„Opravdu?“ řekla Fand. „Tak na to se napiju, a ráda.“ Vzala mu pohár z ruky a rázně ho vyprázdnila. Gerina napadlo, zda by tak ochotně připíjela i na vítězství nad Adiatunnem — to byl přece jen příslušník stejného národa, ne jenom

Elaboňan, který zvolil špatnou stranu bojiště. Pak ale Fox jenom zavrtěl hlavou. V těchhle věcech k němu byla vždycky loajální. Když ji Van znovu políbil, areagovala tak, jako kdyby ho chtěla okamžitě odtáhnout nahoru — anebo by se možná ani neobtěžovala odcházet. Pak se ale zvedla z jeho klína, aby si došla pro vlastní pohár a taky si jej řádně naplnila pivem.
Právě v tu chvíli se pod schodištěm objevila také Selatre. Rovněž si obstarala pohár. Gerin povstal, aby ji přivítal, ale váhal, zda ji má alespoň chytit za ruku; stále ještě byla dost rozpačitá, pokud šlo o veřejné projevování náklonnosti. Na rozdíl od mnoha jiných ale neočekávala, že se to musí nutně vztahovat i na ostatní: chování Vana a Fand sledovala spíše s pobavením než nesouhlasně.
Posadila se na dlouhou lavici vedle Foxe. „Předpokládám, že dorazily dobré zprávy," začala. Pak spatřila Utreize. „Tak teď už vím, že to jsou dobré zprávy a o jaké zprávy jde. Porazili jsme Bevona a jeho syny a znovu jsme získali kontrolu nad celou Elabonskou cestou, nepletu se?"
Gerin přikývl. „Vůbec ne." Obdařil ji pohledem plným obdivu. „Tobě skoro nic neunikne, vid? Až budu muset příště vyrazit na výpravu proti nestvůrám, myslím, že ti můžu klidně přenechat velení v pevnosti."
Poprvé od doby, co se z nich stali milenci — a vlastně snad vůbec poprvé od doby, kdy přišla na hrad Fox — se na něj Selatre rozzlobila. „Nevysmívej se mi takhle, když víš,
že je něco takového zhola nemožné," odsekla mu. Pak mávla rukou směrem ke skupině hlučících popíjejících vojáků. „Pro ně je žena užitečná, jedině pokud si s ní mohou užívat v posteli, a je možná dost dobrá, aby jim přinesla džbán piva ze sklepa. Jako kdyby mě brali na vědomí!"
Překvapen razancí jejího rozhorlení Fox rychle vychladl a pomalu řekl: „Omlouvám se. Myslím, že jsem to vlastně nemyslel docela vážně, ale na druhou stranu jsem se ti nechtěl nijak vysmívat." Škrábal se ve vousech a horečně přemýšlel. „Kdybys opravdu chtěla, myslím, že bys to dokázala. Ale musela bys jim připomínat, že jsi bývala Sibylou, a vnutit jim přesvědčení, že stále ještě víš, co je zapotřebí udělat, mnohem lépe než oni." „Ale to bych lhala," namítla Selatre. Gerin odmítavě zavrtěl hlavou. „Ne, jenom jim ukázala správný směr. Dokázat lidi dovést k tomu, že udělají, co ty chceš, je velké kouzlo, které se ovšem nikdy neprojeví hned zpočátku. Záleží na tom, co člověk už dokázal a jaký je, aby ho ostatní uznávali i příště. Právě o tom jsem před chvílí mluvil. A ty bys to mohla dokázat. Jestli bys o to stála nebo ne, je už jiná otázka."
„Musím říct, že část mého já je v pokušení," přiznala slabým hlasem. „Ale ten zbytek, ta větší část, o to nemá nejmenší zájem. Nemám vůbec ráda, když se mi kdokoliv snaží říkat, co mám dělat, tak přece nebudu dávat rozkazy já těm ostatním."
„Tím lépe pro tebe," souhlasil Gerin. „Já sám jsem nikdy neměl v úmyslu stát se baronem, natožpak se nazývat princem. Prostě jsem se chtěl stát vzdělancem, který studuje to, co ho baví, a dělá to, když se mu chce." Sebeironicky se zasmál. „To, k čemu člověk v životě směřuje, a to, co ho nakonec potká, jsou častokrát velice odlišné věci."
To mu znovu připomnělo džbány vína, které mu poslal Schild. Stále ještě ležely neškodně zavřené ve sklepě; musí je přenést na bezpečnější místo hned, jakmile se k tomu dostane. Jenže když ve víně neustále číhá Mavrix, kdo může říct, jak moc záleží na jeho vlastních záměrech?
Měsíce klouzaly noční oblohou, Tiwaz svižně, Nothos naopak tak pomalu, že se jeho fáze měnily den ode dne jen nepatrně, a Elleb a Math tak někde mezi tím. Gerin je nyní bedlivě sledoval ze dvou důvodů: aby přesněji odhadl, kdy se všechny čtyři měsíce dostanou v průběhu pouhých tří dnů do úplňku, a také aby věděl, kolik dní ještě zbývá Aragisovi Lučištníkovi na splnění závazků, jež učinil prostřednictvím svých vyslanců.
Zlatý Math byl právě dva dny po první čtvrti, když se do hradu Fox donesla zpráva, že nestvůry zaútočily na vesnici nedaleko jižní hranice Gerinova panství. Bezmocně si pro sebe tiše klel — proč mu nikdo nedopřeje ani malou chvilku oddechu? — a začal připravovat bojovou jednotku vozů, s níž pak znovu vyrazil na výpravu na venkov. Ani se neodvážil moc doufat, že by ono území dokázal zcela vyčistit, ale nechtěl nečinně sedět a přenechat iniciativu nestvůrám.
Výprava nakonec dopadla ještě lépe, než očekával. Jeho bojovníkům se cestou podařilo nachytat tři nestvůry krmící se na mrtvole krávy, již si odtáhly doprostřed louky těsně vedle silnice. Vojáci s radostným ječením stočili své vozy a řítili se přes louku k lesu, aby nestvůrám odřízli jedinou ústupovou cestu. Nestvůry promeškaly i poslední možnost úniku, když se nepřestaly krmit včas. Díky této šťastné souhře se je Foxovým mužům podařilo všechny pobít bez jediné ztráty.
Jedna z nestvůr se stále snažila odplazit k lesu, ačkoliv už dostala tolik zásahů šípy, že vypadala jako ježek. Van seskočil z vozu, na němž jezdil spolu s Gerinem, a udeřil ji do hlavy svým smrtícím palcátem. Potom se spolu s několika dalšími muži pustil do nepěkné krvavé práce vytahat z mrtvých těl nestvůr všechny šípy.
Rafřo se natočil ke Gerinovi a řekl mu: „Tohle je další dobrý příklad toho, jak se ti vyplatilo odstranit stromy a udržovat kolem silnice pruh volné země, můj princi. Kdybys nechal les volně růst až k silnici, jak to dělají ostatní baroni, tyhle zpropadené nestvůry by se klidně bývaly ukryly mezi stromy a unikly by nám."
„Ano," přikývl Gerin. „Někdy člověk sám pro sebe pochybuje, jestli něco není spíš na obtíž než ku prospěchu. Když pak ale vidí, že se mu jeho práce přece jen vyplatila, potěší ho to."
Válečná výprava dorazila do napadené vesnice nedlouho před západem slunce. Tamní nevolníci se bránili, jak jen mohli; přišli o muže, dvě ženy a nějaká domácí zvířata, ale také se jim podařilo zabít jednu nestvůru. Gerin svoje vojáky vyslal na průzkum do lesa obklopujícího vesnici, ale nařídil jim, aby se do večera vrátili na otevřené prostranství. Věděl, že rozkaz určitě splní — nikdo nechtěl čelit nočním duchům daleko od ohně a obětní krve.
Foxovu pozornost zaujala hromada větví a klacků mezi křovinami. „Tam by něco mohlo být," prohlásil, ukazuje prstem. Van i RafFo současně přikývli. „Ano, máš pravdu," dodal Van a prozkoumal křovisko oštěpem.
Se skřekem se odtamtud vyřítila nestvůra a vrhla se na něj. Odrazil její útok štítem, ačkoliv jej její náraz donutil o dva

kroky couvnout. Společně s Gerinem a Raffem s ní pak udělal krátký proces. „Samice," všiml si Gerin.
„Jo, přesně tak. Docela obyčejná," přitakal Van trochu zahanbeně, že před ní ustoupil. Povzdechl si. „Vlastně jsou všechny docela slabé, škoda je zabíjet."
Uvnitř křoviska cosi zaskučelo — lépe řečeno dvě cosi, soudě podle zvuku. Gerin se nevěřícně podíval na Vana. „Měla mláďata," řekl, jako kdyby tím přítele obviňoval.
„No jo," odpověděl cizinec, a za okamžik ještě dodal: „Vlastně myslím, že by nás to nemělo nijak překvapovat. Ty nestvůry musely mít mláďata, bohové vědí jak dlouho, už tam dole v těch svých jeskyních. A budou je určitě mít i teď, když se dostaly na zem. Tahle byla ale určitě těhotná už předtím, než se dostala na povrch, když jsme tak u toho."
„Asi ano," souhlasil Gerin. Cizinec měl samozřejmě pravdu, ale to nijak nezmenšovalo jeho překvapení. Fox se ponořil do hromady a odhazoval větve. Po chvilce se k němu přidal i Raffo s Vanem, aby mu pomohli.
Brzy odhalili nestvůří mláďata. Gerin na nejenom nevěřícně zíral. Ze všeho nejvíc mu totiž připomínala ošklivá, chlupatá mimina. „Co s nimi hodláš udělat?" zeptal se RafFo a trochu ztěžka polkl. Kupodivu se díky tomu Gerin cítil o něco lépe: ani jeho vozataj neměl žaludek na to je prostě rovnou zabít.
Van ovšem ano. „Musíme se jich zbavit," prohlásil. „Víte, co z nich vyroste."
„Já nevím, co mám dělat," odpověděl Fox pomalu. „Jasně, vím, co se z nich vyvine, ale pořád ještě si nejsem úplně jistý, jak jsou tyhle nestvůry chytré. Jestliže přijdou na to, že zabíjíme jejich mláďata jen tak a pochopí to, jenom si z nich uděláme ještě horší nepřátele, než jsou teď."
„Huš!" neovládl Van svůj hluboký nesouhlas. „Jak by mohly?"
„To nevím, a taky to nehodlám zjišťovat."
„Co tedy uděláš?" zeptal se Van poněkud opovržlivě. „Vezmeš je domů a vycvičíš si z nich domácí mazlíčky?"
„A proč ne? Už máme na hradě Fox Fand..." zamumlal Gerin. Vlastně ho ten nápad dost pokoušel a podněcoval jeho zvědavost. Kdyby se nestvůra vychovávala mezi lidmi, co z ní nakonec bude? Nestvůra? Mazlíček, jak říkal Van? Cosi nepříliš vzdáleně se podobající ošklivému chlupatému muži anebo, taky možnost, ošklivé chlupaté ženě? Kdyby měl o něco méně důležitějších věcí na starosti, kdyby měl více času a kdyby neměl jistotu, že jeho vazalové budou všichni křičet ještě hlasitěji než Van, možná by se do takového experimentu i pustil. Jenže takhle — „Už vím, co uděláme."
„A co, můj pane?" zeptal se RafFo.
„Nic," překvapil ho Gerin. „Nebudeme dělat vůbec nic. Zabili jsme tu samici v boji — to je naprosto v pořádku. Nebudeme — nemůžeme — brát ta mláďata s sebou do hradu Fox. V tom máš nepochybně pravdu, Vane. Ale taky je nehodlám jen tak zavraždit. Nechám je tady. Možná je dostanou nějaké šelmy, anebo jestli mají nestvůry něco na způsob rodinných vazeb, pak šije najdou a vychovají. Svěřím to do rukou bohů."
Když domluvil, podíval se teprve, jestli s tím RafFo a Van souhlasí. RafFo přikývl. Van se pořád tvářil nešťastně, ale nakonec prohlásil: „Ty se prostě vždycky pokoušíš najít střední cestu, Foxi. Myslím, že tentokrát se ti to povedlo. Navrhuji vyrazit nazpět."
Když se vrátili do vesnice, zjistili, že i posádky ostatních vozů měly štěstí. Vojáci zabili dvě nestvůry a jediné vážnější zranění utrpěl opět Parol Cizrna, který se teprve nedávno zotavil z kousnutí. Teď měl popelavou tvář a levou ruku omotanou krvavým hadrem — přišel o dva prsty.
„Jak se to mohlo stát?" zajímal se Gerin. „Vždyť tam
ho snad měl ochránit jeho štít. Je pravák, takže nemá levačku odkrytou jako třeba já."
„Byla to prostě smůla," odpověděl lakonicky Drago Medvěd. „Nestvůra, se kterou zápasil, se na jeho štít vrhla tak tvrdě, že se kryt odlomil od rukojeti a řemenů. Pak se na něj znova vrhla a on před sebe napřáhl paži, aby se mu místo toho nezakousla do krku. Doufám, že se uzdraví; ztratil potom hodně krve."
Gerin nešťastně vzdychl. „To ano, je to dobrý bojovník a rozhodně ne špatný člověk." Kopal nohou do prachu a připadal si slabý a neužitečný. „Kéž by tak bohové tohle všechno nikdy nedopustili. Každý bojovník a dokonce každý nevolník, kterého ztratíme, je pro nás nenahraditelný."
„To je všechno pravda, můj princi, ale nestvůry jsou tady, a tak s nimi musíme bojovat, jak nejlépe umíme," prohlásil Drago. Gerin si přál, aby dokázal také takhle netečně přijímat věci, které nemohl změnit.
Za rozbřesku příštího dne se bojovníci vydali na zpáteční cestu. Nebohého Parola Cizrnu s sebou nebrali; dostal horečku a jeho stav mu rozhodně neumožňoval strávit celý den na voze. „Uděláme pro něj, co bude v našich silách, princi," ujistil ho náčelník vesnice. To muselo Gerinovi stačit. Venkovské bylinky a lektvary mohly Parolovi pomoct stejně dobře jako složitější ošetřovatelské techniky, které měly původ jižně od Vysokých Kirs. Naneštěstí mu ale stejně tak pomoct nemusely.
Když se prašná cesta, po níž kolona vozů jela, napojovala na Elabonskou cestu, Van ukázal jižním směrem a oznámil: „Míří k nám větší množství vozů, kapitáne."
Fox se předtím na jih nedíval; už se soustředil na to, aby byli zpátky ve tvrzi. Teď se ale ohlédl a pozvedl levé obočí. „Poměrně dost vozů," konstatoval překvapeně. „Doufám, že se Bevon nezmátořil a znovu nevytlačil mé muže ze silnice." Dlouze si povzdechl. „Raději bychom to měli zjistit." Poklepal krátce Raffovi na rameno. Vozataj vzápětí stočil vůz na jih. Zbytek válečné výpravy je následoval.
Zanedlouho si Gerin uvědomil, že žádný z přibližujících se vozů nepoznává. Taky mu došlo, že je jeho skupina ve velké početní nevýhodě. Jestliže se Bevonovi nějak podařilo dosáhnout vítězství, pak ho možná čeká další.
Van znovu ukázal. „Tam ve druhém voze, Foxi. Není ten vytáhlý hubený chlapík Aragis Lučištník?"
„Otče Dyausi," zašeptal si Gerin. Přimhouřil oči. „Máš lepší zrak než já." Pak zavýskl tak hlasitě, až sebou Raffo leknutím trhl. „Ano, je to skutečně Aragis — a podívej, kolik mužů s sebou vede."
„Je jich skutečně velmi mnoho, to je jisté," přitakal Van.
Čím více jednotek a mužů ale Gerin viděl, tím větší si začínal dělat starosti a pozvolna litoval onoho jásavého

zavýsknutí. Kdyby sečetl všechny své muže, jeho jednotky by Aragisovo vojsko bez problémů přečíslily. Jenže jeho síly byly roztroušeny všude možně po celém jeho území kvůli mnoha různým úkolům, a proto se teď ocitl v nezáviděníhodné pozici. Kdyby se Aragis rozhodl výhody své momentální přesily využít, situace na severních územích by se rázem změnila a Gerin by rozhodně nebyl ten, kdo by mohl onen rozdíl ocenit.
Jeho odvážný přístup se mu ale v minulosti už mnohokrát vyplatil. Znovu poklepal Raffovi na rameno. „Pojedeme rovnou k nim, abychom velkovévodu náležitě přivítali."
„Ano, princi." Raffo odpověděl poněkud pochybovačným tónem, ale stočil vůz směrem k přibližujícímu se vojsku. Ostatní vozy Gerinovy bojové kolony jej následovaly. Zaslechl reptání několika svých mužů, ale nikdo se mu neodvážil odporovat. Měl pověst muže, který vždy zvolí správně. Následujících několik minut mělo ukázat, nakolik si svou pověst zaslouží.
Zamával směrem k přibližujícím se vozům. Kdosi zamával v odpověď: byl to Marlanz Krvavý. Za okamžik zamával také Fabors, syn Faburův. Potom pozvedl paži i Aragis.
„Vítejte," zvolal Gerin, když přijel ještě o něco blíž. „Přijíždíte právě včas, a vidím dokonce více vozů, než v kolik jsem se odvážil doufat. Samozřejmě jste vítáni, ještě jednou. Právě jsme byli na výpravě, abychom zahnali nestvůry od jedné vesnice, a několik jsme jich pobili." A dvě jsme ponechali nejistému osudu, dodal pro sebe. O tomhle ale Aragis nemusel nic vědět. Ten by mláďata jistě zabil bez sebemenšího přemýšlení.
„Výborně," volal Aragis v odpověď. „A nejenže jsem s sebou přivedl své muže a koně a vozy, mám pro tebe ještě dárek — vlastně hned dva."
„Skutečně, velkovévodo?" Fox doufal, že jeho otázka nezněla příliš jako obava. Bezskrupulózní muž, jak se 0 Aragisovi všeobecně povídalo, by mohl mínit jako dárek
1 salvu šípů a tvrdý útok.
Ale Aragis útok nenařídil. Sáhl dolů na podlahu svého vozu a zvedl do výšky velký, pevně utažený kožený pytel. „Tohle je jeden z nich." Pak se znovu sehnul a zvedl něco jiného, tentokrát těžšího. Mezi rozevřenými rty odhalil zuby, částečně námahou a částečně skutečným úsměvem. ‚A tady je ten druhý."
Z jeho objetí Duřen vykřikl: „Táto!"
Gerin vytřeštil oči. „Duřen," zašeptal.
Aragis to nejspíš nemohl vůbec slyšet, ale přesto přikývl. Jeho vozataj zarazil koně. Postavil Duřena na kamenitý povrch silnice. Chlapec se rozeběhl ke Gerinovu vozu.
Fox vzápětí seskočil z vozu, ačkoliv jej Kaffo ještě nestačil zastavit. Trochu se při dopadu zapotácel a pak zakolísal ještě jednou, když do něj Duřen v plné rychlosti narazil. Zvedl svého syna do náručí a přitiskl ho pevně ke svému opancířovanému hrudníku. „Tati, proč brečíš?" vyptával se Duřen rozhorleně. „Copak nejsi rád, že mě vidíš?"
„Právě proto brečím," odpověděl mu Gerin. „Protože jsem tak rád, že tě znovu vidím."
„Tomu nerozumím," řekl Duřen.
„Na tom nesejde," ujistil ho Gerin. Aragisův vůz popojížděl za Duřeném a mezitím přijel až k nim. Fox se otočil na velkovévodu a řekl: „Víš, bál jsem se, že jsi mi syna vzal nebo jsi ho u sebe držel poté, co ho někdo jiný - nejspíš Tassilo, že? — unesl. Nikdy jsem si nepomyslel, že se ke mně tvým prostřednictvím vrátí. Když řeknu, že jsem tvým dlužníkem, je to jen známka toho, jak málo dokážou vyjádřit slova."
„Ještě musíš otevřít ten druhý dárek," připomněl mu Aragis. Bez dalšího vysvětlení podal Gerinovi kožený vak. Když Fox rozvázal pevně utažený uzel na koženém řemínku vaku, ucítil pronikavý puch. Pokýval hlavou; podle hmotnosti a tvaru vaku už předem očekával, že vněm bude hlava. Nahlédl dovnitř, znovu pokývl a vak zase zavřel.
„Ano; Tassilo."
„Naložil jsem ho na pár dní do soli potom, co — hm — co jsem ho zabil," řekl mu Aragis. „Chtěl jsem, abys ho mohl ještě poznat a měl jistotu, zeje opravdu mrtvý."
Gerin popadl vak a odhodil jej do trávy u silnice. Ten několikrát poskočil na hrbolatém povrchu a zůstal ležet skrytý v zeleni.
„Chceš-li znát můj názor, pak jsi mu dopřál až příliš snadnou smrt," řekl Van Aragisovi.
„Taky mě to napadlo," připustil Aragis. „Ale přesto, i když chlapce unesl, neprovedl mu za celou dobu, co ho měl u sebe, nic horšího, nejspíš proto, že chtěl uchovat vysokou cenu svého vzácného rukojmí. Ale ať už měl důvody jakékoliv, je to tak. Vzal jsem to v potaz a urychlil jeho konec."
„Je mrtvý. To jediné mě zajímá," prohlásil Gerin. „Vlastně ne, to není všechno." Znovu stiskl Duřena tak, že se chlapec nemohl ani nadechnout, a pak se obrátil k Aragisovi: „Kdy k tobě přišel?"
„Snad to byla vůle bohů; dorazil právě den poté, co jsem k tobě vyslal své posly s nabídkou spojenecké smlouvy," odpověděl Aragis. „Může ti to dosvědčit kterýkoliv z mužů, kteří přišli se mnou." Jeho vozataj i druhý voják ve voze při těch slovech takřka současně přitakali.
„Rozumím," pronesl Gerin pomalu. Moe by ho zajímalo, jestli mu velkovévoda říká pravdu. Možná měl u sebe Duřena už dříve a uvažoval, že ho využije proti Foxovi? Aragisovi se rozhodně nebylo radno stavět na odpor; nepochyboval tedy o tom, že ho jeho vazalové podpoří. A Duřen to vědět nebude, ne přesně; čtyřleté děti mají o čase velice podivné představy. Gerin se na to ale rozhodl pro tuto chvíli nemyslet.
„A jak se vám tu daří?" zajímal se Aragis. „Tví muži daleko na jihu mluvili o těžkých bojích, aby udrželi průjezdnou hlavní silnici."
„Ano, a boj jsme dovedli do vítězného konce," prohlásil Gerin a byl nyní dvojnásob rád, že se Aragis nemusel pokoušet prorazit si cestu skrze Bevonovy vojáky — a ještě mnohem raději, že to nezkoušel a jeho pokus neuspěl. Fox pak pokračoval: „Kromě toho jsme ovšem museli řešit ještě spoustu drobnějších záležitostí," a po blahosklonném zlehčení mu stručně řekl o výpravě po svém území a nájezdu proti nestvůrám, který tak naléhavě požadoval Schild.

„Vidím, že jste měli skutečně napilno," komentoval Aragis. Pak ještě dodal: „Než jsem se vydal na cestu, požádal jsem o pomoc znamení, a let ptáka mě varoval, že bych měl vyrazit raději dříve než později. Ačkoliv jsem se snažil, nepřišel jsem na to proč, ale přesto jsem znamení přijal a jsem tu."
„Myslím, že jsi se zachoval správně," přikývl Gerin a hned mu pověděl o těsném sledu úplňku, který nastane za pár dní. Aragisovy oči se zúžily ve dvě štěrbiny. „Je to pravda?" řekl, ale hned zavrtěl hlavou. „Tedy ne že bych ti nevěřil, Foxi. Jenomže musím myslet na tolik naléhavějších a palčivějších věcí, že mě nikdy ani nenapadlo se starat o měsíce."
„Znepokojivé věci nejsou mnohdy na první pohled zřejmé," poznamenal Gerin. Bůhvíproč přitom nemyslel na vzdálené měsíce, ale na Elise. Ta na sobě také nijak nedala znát — alespoň ne tak, aby si toho všiml — svou nespokojenost, až byla náhle jednoho dne pryč.
Aragis ovšem dál vedl svou: „Já už mám tak dost potíží starat se jen o věci, které zřejmé jsou. To ostatní přenechávám bohům a chytrým chlapíkům, jako jsi ty." Řekl to s poněkud jízlivým nádechem, ale nijak zvlášť. Skutečně byl jiný než Gerin. A z krátkodobého hlediska, a na omezeném území severních panství, jeho metody dostatečně dobře fungovaly.
„Navrhuji vyrazit do pevnosti," převzal slovo Gerin. „Přečkáme v ní úplňky, jestli proti tomu nic nenamítáš, a pak uděláme všechno pro to, abychom rozdrtili Adiatunna. A jestli jeho území není útočištěm nestvůr, bude pro nás o to snadnější převzít nad ním kontrolu."
„Rád bych věděl, nakolik budeme úspěšní," poznamenal Aragis zachmuřeně. „Panství těch zatracených Trokmoiců jsou od mých daleko, ale ty smrduté nestvůry zaplavují má území stejně jako tvá, jestli ne hůř. Až to skončíme tady, budu chtít tebe i tvé muže dole na jihu, abyste mi pomohli vyčistit i moje panství."
„Proto jsme přece uzavřeli spojenectví," souhlasil bez váhání Gerin, „ačkoliv jak jsi sám už řekl, nevím, zda se jich kdy zbavíme vůbec. Někdy mi připadá, že je to spíš úkol pro bohy než pro nás."
„Kdyby byly odpovědí na náš problém modlitby, pak by každá nestvůra na severních územích umřela už nejméně stokrát," prohlásil Aragis.
„Máš pravdu," povzdechl si Gerin. „Já jsem však nemluvil ani tak o modlení. Bohové musí každý vyslechnout přehršel modliteb za tisíce nejroztodivnějších věcí. Není divu, že většina z nich nemůže mít zaručen úspěch — bůh slíbí splnění jednoho a zároveň tím popře přání někoho jiného. Co mi ale v poslední době už jednou či dvakrát přišlo na mysl je... vyvolám."
Aragis na něj zíral, stejně jako i jeho vlastní vojáci. Nikomu z nich to neměl za zlé. Naposledy se účastnil vzývání už před pěti dlouhými lety, kdy Rihwin přivolával Mavrixe, aby proměnil zkyslé víno zpět ve sladké. Rihwin tehdy neměl v úmyslu Mavrixe vyvolat, jen ho vzýval. Když boha necháte plně vstoupit do materiálního světa, podstupujete neskutečné riziko. Přivolávat boha není zase až tak obtížné. Ale kontrolovat ho, jakmile je jednou přivolán, je mimořádně těžké.
„Máš pověst muže, který nemá zrovna malé plány," pronesl Aragis konečně, „a teď vidím, že je naprosto zasloužená."
„Jako že je Dyaus nade mnou, není to rozhodně nic, co bych chtěl dělat," vykřikl Gerin. „Proč si myslíš, že mi tolik záleží na tom, aby naše spojenectví bylo úspěšné? Jestliže dokážeme porazit Trokmoice a nestvůry vlastními silami, nebudeme muset vůbec uvažovat o tom, zda přivolat na pomoc bohy. Jestliže ale bude nezbytné volit mezi prohranou válkou a pokusem o poslední velký úder, jímž bychom ji vyhráli, kterou možnost bys raději vybral?"
„Ať se propadnu do pekel, jestli to vím." Aragis zavrtěl hlavou, jako kdyby ho Gerin nutil podívat se na něco, o čem by raději vůbec nepřemýšlel. „Jak sám říkáš, lorde princi, doufejme, že k takové volbě nebudeme přinuceni.
Vydáme se teď na cestu ke tvé tvrzi, abychom se připravili na boj, který nás čeká?"
„Právě to jsem už před chvílí navrhoval, ale místo toho tady stále ještě stojíme a mluvíme," řekl na to Gerin. Zvedl ze země Duřena a chystal se ho usadit ve svém válečném voze.
„Počkej, táto, musím se vylulat," ozval se v tu chvíli chlapec. Pak se vydal směrem ke křoviskům rostoucím na mýtině trochu stranou od cesty. Šli s ním jak Gerin, tak Van, první s taseným mečem, druhý s těžkým kopím připraveným k úderu. V oněch dnech se v lesích ukrývala nejen divoká zvěř, ale i ještě horší tvorové.
Když Duřen skončil, popadl ho Van za nohy a celou cestu zpátky až k vozu ho nesl hlavou dolů. Chlapec radostně výskal a nahlas se smál. Když Gerin ten smích slyšel, jako by omládl o několik let. Pokynul Aragisovi, ten mu přikývl v odpověď. Bylo dobré vědět, že ještě existují hlubiny, kam někteří muži severních území neklesnou.
Díky tomu, že měl ve svém voze Duřena, který neustále poskakoval a dováděl, byla cesta zpět do hradu Fox jednou z nejpříjemnějších, jaké kdy Gerin zažil. Dokonce ani když se jeho syn neustále s železnou pravidelností vyptával „Už tam budeme?", nezkazil mu a ani mu nemohl zkazit dobrou náladu, dnes ne.
Když se onoho dne pozdě odpoledne konečně dostali k Foxové pevnosti, našli tvrz neprodyšně uzavřenou. Gerin by také zuřil, kdyby tomu bylo jinak: hlídka zahlédla velké množství vozů, mnohem více, než jich vyráželo na cestu předchozího dne, a raději předpokládala nepřátelské úmysly. Fox přijel natolik blízko, že jej mohli vojáci na pa-lisádách dobře rozeznat, a zvolal: „Všichni jsme tu přátelé - to Aragis Lučištník přivedl na sever své vojsko. A podívejte!" Při těch slovech vyzvedl Duřena vysoko do vzduchu, tak jak to předtím udělal Aragis.
Muži na opevněné zdi propukli v hlasitý jásot. Těžký bronzový řetěz zachrastil o kladky a padací most se rychle spustil. Van se tiše otázal: „Kam ale uložíme všechny Aragisovy muže? Do tvrze se jich tolik nevejde, a kromě toho"
„Nerad bych je měl všechny uvnitř pohromadě, alespoň ne do té doby, než dorazí víc mých vlastních vojáků, aby vyrovnali početní převahu," dokončil za něj myšlenku Gerin. „Nenapadá mě, jak bych jim dneska mohl odepřít slavnostní uvítání, ale potom..." Tentokrát pro změnu on nechal větu otevřenou.
„Tvař se odhodlaně," upozornil ho Van. „Už přichází Aragis."
Velkovévoda promluvil: „Lorde princi, jsme sice spojenci, ale ještě si nemůžeme být jeden druhým jistí, ačkoliv jsi byl příliš zdvořilý, než aby ses o tom zmínil sám. Přivezli jsme s sebou plátno a ostatní nezbytnosti; bude-li ti to vyhovovat, většina mých mužů bude nocovat mimo území tvrze. Nemusíš mít strach. Proti nestvůrám a jiným nebezpečím

postavíme stráže, stejně jako cestou sem na sever.“
Gerin sklonil hlavu. „Děkuji ti. Právě jsi mi ulehčil život.“
„Předpokládal jsem to.“ Aragis se usmíval dostatečně přátelsky, ale pod povrchem jako by zůstávalo cosi tvrdého. „Býval jsem mohl udělat jinačí plány, kdybych na jihu nepotřeboval tvou pomoc stejně jako ty mou — možná víc.“
„Samozřejmě,“ odpověděl chápavě Gerin. „Vím, co máš na mysli. Tvůj vnuk možná bude vládnout mému, nebo můj tvému, ale pokud teď budeme proti sobě bojovat, podlehneme oba. Bude jen moudré si to v průběhu celého tažení neustále připomínat.“
„Můj vnuk bude mít nejspíš vlastní starosti,“ poznamenal Aragis. „Já teď nedovedu zcela vyřešit ty svoje, natožpak jeho. Ale jak říkáš, Foxi, připomínat si nutnost pomoci toho druhého je nejlepší způsob, jak zabránit uspěchané válce mezi námi.“
Gerin si pomyslel, že je to patrně jediná věc, co dokáže udržet Aragise v patřičných mezích. Pokud šlo o jeho vlastní zájmy, byl Aragis vždy nemilosrdný. Zdálo se proto mimořádně důležité mu připomenout, že se Gerin stal součástí těchto zájmů. Fox s přitakáním navrhl: „Vejdeme tedy nyní do tvrze společně? Jsi samozřejmě mým hostem.“
„Tedy kromě mých mužů, chceš říct. Ano, jistě,“ souhlasil Aragis. Jeho nátura Foxovi ulehčovala práci: nemusel ztrácet čas zdvořile znějícím vysvětlováním. Aragis vždy prohlédl až k jádru věcí a bral je právě takové, jaké byly.
Někteří vojáci sešli dolů z palisád, aby Foxe a jeho společníky přivítali. Ostatní zůstali na svých místech s luky připravenými k výstřelu. Všeobecný rozruch ve tvrzi vzbudil pozornost služebníků z velké síně. Stejně tak se objevily i Fand a Selatre.
Když Duřen zahlédl Fand, seskočil z vozu a bez váhání se rozeběhl k ní. Ta ho objala a zvedla k sobě, pak se otočila ke Gerinovi: „Ach, tak tys ho získal zpátky! Štěstí se na tebe usmálo.“
„První věc, která konečně po nějaké době dopadla dobře,“ odpověděl Fox. Pak pohledem zabloudil k Selatre a rychle se opravil: „Tedy, vlastně druhá.“
Duřen vyklouzl Fand z náruče a ukázal na Selatre. „Kdo je ta paní? Nikdy předtím jsem ji neviděl.“ Zatvářil se zamyšleně, takže vypadal jako neuvěřitelně podobná, bezvousá zmenšenina Gerina. „To se vrátila moje maminka?“ zeptal se a naděje prozářila jeho tvář víc, než by to dokázalo slunce. Když tehdy Elise utekla z hradu Fox, začínal se sotva batolit.
„Ne, to není ona,“ odpověděl jemně Gerin, ale jiskra v Durenově oku pohasla. Jeho otec ovšem pokračoval: „Ale víš, kdo to je? To je paní, která bývala Sibylou dole v Ikosu. Jejími ústy promlouval bůh. Jmenuje se Selatre. Teď tu bydlí s námi.“
„Moji vazalové mi o tom už pověděli,“ vložil se do řeči Aragis; nedal na sobě ovšem nijak znát, co si o tom myslí.
Duřen si Selatre pozorně prohlížel a pak položil naprosto přirozenou dětskou otázku: „Proč?“
Gerin se se svým synem vždycky snažil jednat tak přímočaře a upřímně, jak to jen šlo. Tentokrát neměl jednoduchou úlohu, ale snažil se: „Kvůli tomu zemětřesení — pamatuješ se ještě na to zemětřesení?“ Duřen přitakal a oči měl doširoka otevřené. Gerin tedy pokračoval: „To zemětřesení zbořilo Bitonův chrám v Ikosu a vypustilo z podzemí nestvůry. Van a já jsme měli obavy, že by nestvůry Selatre zabily a sežraly, jak to obvykle dělají. Tak jsme ji zachránili a vzali ji s sebou na hrad Fox.“
„Aha,“ Duřen na to. „Dobře.“ Za okamžik se ale opět zeptal: „Proč jste byli s Vanem v Ikosu?“
„Chtěli jsme boha požádat, aby nám prostřednictvím Sibyly řekl, kde jsi,“ vysvětlil mu Gerin.
„Aha,“ řekl Duřen znova. „Ale já jsem byl přece s Tassilem.“ Podle tónu hlasu to považoval za fakt stejně nezvratitelný jako to, zeje listí na stromech zelené.
„Jenže my jsme nevěděli, že tě má Tassilo u sebe,“ připomněl mu Fox. „A i kdybychom to tehdy věděli, neměli jsme nejmenší tušení, kde Tassilo je.“
„Proč ne?“ vyzvídal Duřen a v tu chvíli už Gerin jenom bezmocně rozhodil rukama.
Pak ale řekl: „Myslím, že je načase přinést ze sklepa nějaké dobré pivo, zabít vola a pár ovcí a radovat se, že tu nyní máme dostatek chrabrých vojáků, abychom vyrazili proti Trokmoicům a nestvůrám.“ Anebo v to alespoň doufám, pomyslel si pro sebe. Jestli ne, pak jsme ve větším maléru, než jsem si předtím myslel.
„Neznám nic lepšího než dobrou ovčí hlavu, pořádně propečenou skrz naskrz, a dostatek piva, aby to bylo čím spláchnout,“ prohlásil Drago Medvěd. Ačkoliv už byl baronem, v jídle měl chutě rolníka.
Fox vzhlédl k nebi. Blížil se již západ slunce a všechny měsíce už vyšly na oblohu: Tiwaz v první čtvrti blízko zenitu, pak Elleb již napůl cesty mezi první čtvrtí a úplňkem, a nakonec, těsně u sebe a nízko nad východním obzorem, Math a Nothos. Gerin zavrtěl hlavou. Před pěti lety věnoval pohybu měsíců pozornost jedině proto, aby v noci dokázal odhadnout čas; když je teď ale viděl takhle pohromadě, přejel mu mráz po zádech. Tentokrát se souhra měsíců určitě neprojeví tak děsivě jako během noci šelem, ale jak drsné to ve skutečnosti bude? To se nedalo říct, alespoň zatím ne.
Pak řekl: „Krev zvířat, která porazíme k večeři, udrží noční duchy v odstupu. Pokud chceš, lorde velkovévodo, můžeme část řezničiny udělat venku, aby i ležení tvých vojáků mohlo využít ochrany krevní obětiny.“
„Dobrý nápad,“ přitakal Aragis. „To udělej.“ Šel přímo k věci a nenamáhal se říkat víc, než bylo nezbytně nutné.
„Nemohli bychom také načít jeden z těch džbánů vína, které jsme dostali od Schilda, abychom mohli lépe oslavit naše spojenectví?“ zkoušel to znovu Rihwin.
„Ne,“ odpověděli bez meškání Gerin a Van prakticky
jedním dechem. Aragis se zatvářil zvědavě, ale Gerin předstíral, že si toho nevšiml. Byl opravdu rád, že už džbány ze sklepa před časem sebral a přenesl je do stájí, kde je ukryl hluboko pod senem. Natočil se k Rihwinovi a pokračoval: „Nám ostatním pivo stačí, takže bude muset i tobě.“ Zklamaný Rihwin se zamračil, ale nakonec zachmuřeně přikývl.
Duřen stále běhal po nádvoří a do velké síně a zpět, jako kdyby se chtěl ujistit, že je všechno na svém místě tak jako dřív. Tu a tam tvrzí zazněl jeho vzrušený hlásek: „Na to si vzpomínám!“ Byl pryč prakticky čtvrt roku, což není v životě

čtyřletého kluka nijak zanedbatelné.
Selatre přišla ke Gerinovi a řekla mu: „Je to nadějný chlapec.“
„Děkuji. Myslím si totéž,“ odpověděl na to Fox. „Mohu jenom děkovat Dyausovi i všem ostatním bohům, že v Tassilových prokletých prackách podle všeho příliš netrpěl. Ten minstrel si musel dobře uvědomovat, že ho bude potřebovat zdravého a nepříliš nešťastného, jestli ho bude chtít využít jako rukojmí.“ Vtom jej něco napadlo. Zavolal si synka k sobě a zeptal se ho: „A jak je vůbec možné, že jsi s Tassilem odešel?“
„Slíbil, že mě naučí svoje písničky a taky hrát na loutnu,“ vysvětloval Duřen. „To taky zkoušel, jenže mám moc malé ruce, než abych mohl hrát na velký nástroj. Říkal, že mi vyrobí menší loutnu, ale neudělal to.“ A potom začal Duřen kFoxovu překvapení zpívat to, co nazval Tassilo Gerinovou písní, když tehdy přišel do hradu Fox. Zpíval mnohem lépe než kdykoliv dříve před únosem; alespoň v tomhle tedy minstrel dodržel slovo. Což bylo ovšem zatraceně málo.
Vtom vyšel ven jeden z kuchařů a hlasitě oznámil: „Pánové, hostina je připravena!“ Válečníci se po jeho slovech začali hrnout do velké síně. Ačkoliv byly z horního patra sneseny veškeré židle a lavice, byla síň stejně zaplněna k prasknutí. Na Dyausově oltáři vedle krbu čadily tukem obalené stehenní kosti. Když za chvilku přinesl sluha Gerinovi pohár piva, ten odlil nejprve úlitbu Baiversoyi a pak vypil prakticky jediným mocným lokem zbytek. Úzkou uličkou mezi lavicemi si razila cestu obsluhující žena, vždycky
vzala několik kusů placatého chleba z vysoko nakupené hromady na tácu a před každého hodovníka položila jeden. Stihla by to jistě rychleji, kdyby se jí hned několik mužů nepokoušelo strhnout k sobě do klína nebo ji alespoň poplácat po zadku. Jeden z nich pak skončil s plackou chleba rozpláclou na obličeji místo na stole před ním. „Já se tak omlouvám, vznešený pane,“ řekla, skoro jako kdyby to myslela vážně.
Objevil se kuchař s beraní hlavou napíchnutou na rožni a' zamířil s ní k ohništi krbu, kde začal soustředěně opalovat vlnu. „Hm, to bude dobrota, až to bude hotovo,“ pochvaloval si Drago. Poplácal se po mohutném břiše. „Musím si na to schovat nějaké místo.“
Sluhové s masem, které bylo rychleji připravené — steaky, kousky masa a pečenými plátky srdcí, ledvin a jater — přišli vzápětí a kladli prskající kusy přímo na pláty chleba. Hodovníci se do nich bez meškání pustili. Okousané kosti odhazovali na rákosové rohože na podlaze, kde se na ně s vrčením a štěkotem vrhali psi.
Aragis Lučištník pozvedl svůj pohár na Gerinovu počest. Ten seděl u stolu přímo naproti němu. „Jsi rozhodně velmi štědrý hostitel, lorde princi,“ prohlásil.
„Děláme, co můžeme, velkovévodo,“ odpověděl mu zdvořile Fox. „Jednou za čas, jako oslava, je to jedině v pořádku. Kdybychom si ale takhle dopřávali každý den, hladověli bychom všichni, rolníci i šlechtici, ještě dlouho předtím, než se zima překulí do své druhé poloviny.“
„To naprosto chápu,“ přitakal Aragis. „Žijeme vlastně na pokraji srázu, mezi válkami, hladomorem a nemocemi. Ale jako že jsou bohové nade mnou, je příjemné někdy odstoupit od hrany a udělat si život takový, jaký by měl být: dostatek jídla, hojnost pití — mimochodem, vaříš dobré pivo—a žádné starosti, ne dneska.“ Znovu pozvedl pohár a jediným douškem jej vyprázdnil. Sluha se džbánem hned přispěchal, aby jej doplnil.
Selatre se natočila ke Gerinovi. Do hukotu hlučícího davu mu řekla: „V životě jsou jistě i jiné věci důležitější než nacpané břicho.“
„Já vím,“ souhlasil s pokývnutím. „A nepochybně i Aragis, protože jinak by teď seděl spokojeně na svém hradě a nacpával se. Jestli chceš znát můj názor, raději by
lokal moc než pivo.“ Ale potom, aby byl spravedlivý, ještě dodal: „Když nejsi sytá, na ničem ostatním zas tolik nezáleží. Jakmile přijde hubený rok se špatnou sklizní, člověk si to vždycky znovu uvědomí.“ Zamyšleně se odmlčel. „Civilizaci tvoří, tedy alespoň podle mého, věci, o které se člověk začne strachovat, když má plný žaludek.“
„To se mi líbí,“ řekla na to Selatre a kývla. „Dobře řečeno.“
Van seděl vedle Duřena po Gerinově pravé ruce. Povídal si právě s Fand a tak mu Gerinova slova unikla. Upoutala jej ovšem Selatre svým rozhodným souhlasem. „Co bylo dobře řečeno, Foxi?“ zajímal se.
Gerin mu to zopakoval. Van se nad jeho slovy zamyslel — možná o něco déle než jindy, protože už svůj pohár přece jenom vyprázdnil mnohokrát — a nakonec přikývl. „Na tom něco bude.“ Rozmáchl se mohutnou rukou v gestu tak rozjařeném, že nebohému sluhovi málem vyrazil z ruky tác. „Vy Elaboňané máte kromě farmaření spoustu příjemných věcí. To se vám musí nechat.“
Fand se k němu přivinula. „A co můj národ?“ naléhala. „Jistě nejsi zajedno stěmi darebáky z jihu, kteří nás nazývají lesoběžci a barbarskými divochy, nebo snad ano?“
„Ale no tak, děvče, nic takového jsem neříkal. Vůbec jsem se nezmiňoval o Trokmoicích, jenom o lidu tady mého přítele,“ odpověděl Van dostatečně mírně. Gerin si mohl nenápadně oddechnout; už čekal potíže následující po její otázce tak jistě, jako déšť doprovází bouři. K jeho úleku pak ale cizinec, místo aby už zůstal zticha a nechal to plavat, začal své úvahy rozvádět: „Ale když už ses mě na to zeptala, tak ti můžu říct, protože jsem procestoval trokmoiský les od severu až k jihu, že bych mnohem raději žil tady než tam. Když to vezmu kolem a kolem, tady je život o poznání příjemnější.“
„Tak raději tady, říkáš?“ Během těch čtyř slov dokázala Fand vytočit svůj hlas do takových výšek, až se ostatní vyděšeně otočili. „No tak to aby sis dal trochu výborného elabonského piva!“ Popadla svůj pivní pohár a vychrstla obsah Vanoví rovnou na hlavu, pak vstala z lavice a chystala se odejít.
Van sice supěl a klel a zuřivě mrkal, protože mu tekutina stékala do očí, ale přesto takřka okamžitě vymrštil svalnatou paži a přitáhl ji zpátky. Vřeštěla a ohnala se po něm. On ale úder zvládl vykrýt druhou rukou a posadil ji na její místo tak rázně, až zcela slyšitelně cvakla čelistmi. „Tak se podíváme, jak se to bude líbit tobě,“ řekl a polil ji pivem ze svého poháru.
Proklela ho v elabonštině i jazykem lesoběžců, hlasitě a velmi košatě. On ale jenom seděl a šklebil se, což ještě

podněcovalo její hněv.
„No tak, koukejte oba zchladnout a běžte se pořádně osušit," okřikl je Gerin a s nepříjemnou jistotou si uvědomoval, že ve své nevděčné úloze urovnavače sporů vždycky schytá zásahy z obou stran. „Van může říkat, co si myslí"
„Chtěl bych vidět toho, kdo by mi v tom mohl bránit," skočil mu do řeči cizinec.
„Sklapni, buď tak laskav!" okřikl ho Gerin a hned pokračoval: „—a ty, dámo, můžeš nebo nemusíš souhlasit, jak chceš. Ale když někoho poliješ, nemělo by tě překvapit nebo dokonce rozzuřit, když ti oplatí stejnou mincí."
Čekal, že se rozzlobí i na něj a začne vyvádět, ale občas dokázala přijmout i logické argumenty. Atak se naštěstí stalo i tentokrát. „Jo, na tom něco bude," řekla a setřásla z vlasů drobné kapičky piva. Opatrně se podívala na Vana. „Tak příměří?"
„Ano, zatím." Tentokrát se jako první zvedl z lavice cizinec. Fand se vydala za ním. Gerina by zajímalo, jestli půjdou hledat ručník nebo nejbližší ložnici. Trochu se musel zasmát. Ačkoliv už s Fand nespal, pořád ještě byl zatahován do jejích sporů.
Za nějakou chvíli se Duřen začal zajímat: „Proč se Van a Fand tak dlouho nevracejí?"
„Řekl bych, že se nejspíš snaží urovnat svou hádku," odpověděl Gerin s úsměvem.
„Moc často se tu nenudíte, co?" ozval se Aragis. Také se usmíval, zcela zjevně pobaven. „Má tvrz je poněkud více, hmm, usedlá."
Čímž chceš říct, že kdokoliv je jiný než ty, raději to nemá dávat najevo, pomyslel se Gerin. Ale jak Lučištník vládl na své pevnosti byla čistě jenom jeho věc. Duřen se schoulil na lavici na uvolněném místě, kde dosud seděli Van a Fand, a usnul. Gerin ho pohladil po vlasech a prohlásil: „Někomu to i tak nepřipadá zábavné." Díval se dolů na spícího malého chlapce a pořád nemohl uvěřit, že ho má opět zpátky u sebe; potom pozvedl pohár na Aragisovo zdraví. Vrácením Duřena se smazalo mnoho velkovévodových provinění.
Vtom se vrátili zpátky Van a Fand. Fand byla rozcuchaná a Van se tvářil až příliš škrobeně. Oba vypadali překvapeně, když uviděli Duřena roztaženého na lavici, kde předtím seděli.
„Jen žádný strach," uklidnil je Gerin. „Hned můžete mít svá místa zase zpátky. Odnesu ho nahoru do postele." Vzal synka do náruče a ten se zavrtěl a cosi zamumlal, ale neprobudil se.
Selatre vyprázdnila svůj pohár, odložila jej zpátky na stůl a pak si přiložila ruku k ústům, aby zakryla zívnutí. „Já už se taky vydám do postele," oznámila. „Půjdu nahoru s tebou, jestli ti to nevadí."
„Vůbec ne, jak moc dobře víš," odpověděl Gerin. Zvedl Duřena tak vysoko, jak jen dokázal, aby náhodou klátící se nožky nepraštily nějakého hodovníka do hlavy, a zamířil ke schodům. Selatre jej následovala.
Když ho Gerin opatrně ukládal do postele, kterou společně sdíleli, Duřen znovu vzdychl. Pak něco zamumlal, ale Gerin mu nerozuměl. „Je ti hodně podobný," poznamenala Selatre.
Fox přitakal a napřímil se. „Určitě je tmavý po mně. Taky se mi zdá, že i rysy má spíš podobné mým." Jemně stáhl spícímu synkovi botky a odhodil je na podlahu vedle postele. „Po tom, co se stalo, ho strašně nerad nechávám samotného, byť jen na krátkou chvíli."
„To ti nemůže nikdo zazlívat," ujistila ho Selatre. „Ale když není v bezpečí tady, ve tvé ložnici, kde tedy jinde?"
„Při tom, jak je dnešní svět zmatený a šílený? Možná vůbec nikde," odpověděl Gerin smutně. „Nikdo znáš se dnes nemůže cítit bezpečně." Přistoupil k Selatre, objal ji a políbil. „Musíme se všichni snažit ze všech sil, to je celé."
Přitakala. „Myslíš, že bys ho mohl nechat o samotě tak dlouho, abys se mnou zašel do mé komnaty?"
Překvapeně se zarazil: ještě nikdy předtím ho do své komnaty nezvala. Od té doby, co jí ten pokoj vyčlenil, do něj nevkročil, neboť nechtěl narušovat její soukromí, na němž, jak věděl, jí velice záleželo. Na druhou stranu teď ale budou zase potřebovat trochu soukromí před Durenem. Ona sice vyrůstala v prostředí, kde všichni spali i dělali všechno v jedné velké posteli, ale on ne. Objal ji paží kolem pasu. „Myslím, že to můžu zkusit."
Hned poté se ale rychle oblékl a vrátil se zase bezodkladně do svého pokoje, nejen aby Duřena co nejdříve zkontroloval. Selatřina komnata byla umístěna na jižní straně chodby a její okna tedy směřovala na jih. Do místnosti se oknem linulo světlo měsíců a vrhalo mnohočetné roztodivné stíny. Jenže s výhledem na budoucí události chtěl Gerin na měsíce myslet co možná nejméně.
Zlatý Math se dostal do úplňku jako první. Ta noc ale proběhla dost klidně: Tiwazu zbývaly do úplňku ještě dva dny a planoucí EUeb s Nothosem dorostou do úplňku zítra. Všechny tři měsíce vyšly na oblohu dříve než Math a tak jejich paprsky účinek jednoho úplňku do značné míry zmenšily.
Od noci šelem před pěti lety už Gerin věděl, kteří z jeho mužů jsou zranitelnější a náchylnější k přeměně. Největší obavy měl zvláště o dva své muže: Widina, syna Simrinova — který byl ovšem tehdy před pěti lety ještě chlapec — a Parola Cizrnu. Pomyslel si, jak se asi Parolovi daří v té rolnické vesničce. Widina pro jistotu zamkl do sklepa, kde skladovali pivo; první noc přečkal mladík zcela v klidu.
Větší starosti než jeho vlastní vojáci mu ovšem dělali Aragisovi muži, protože je neznal. Zeptal se Lučištníka, kteří z nich mají sklon se proměňovat v bestie, ale Aragis jen stroze odpověděl: „Lorde princi, to mohu jen těžko zodpovědět, protože většina z mých vazalů byla tehdy za noci šelem na svých tvrzích. Trokmoici se kmému panství ještě nedostali, tak jsme byli klidní. A potom jsem měl naléhavější věci na práci, než abych zjišťoval, kdo z mých mužů se proměnil v bestii. Prostě mi to připadlo zbytečné."
Gerin se na velkovévodu podíval spatra. „Což znamená, že jsme teď zranitelní," řekl s výčitkou tak mírně, jak jen dokázal. Ne, Aragis opravdu nemyslel příliš dopředu; když se něco stalo, prostě předpokládal, že se to už nebude opakovat.
Když se druhého dne schylovalo k večeru, kdy se měly v úplňku ocitnout Elleb a bledý Nothos a rychle plovoucí Tiwaz a Math na rozdíl jediného dne oběma směry, poslal všechny Aragisovy vojáky kromě Aragise samotného, Marlanze Krvavého aFaborse, Faburova syna, do tábořiště. Jestliže nastanou nějaké problémy, chtěl je udržet mimo

území pevnosti. Kjeho úlevě to Aragis okomentoval jedině slovy: „Rozumné opatření, lorde princi.“
Poté Fox poslal Widina, Simrinova syna, do jeho dočasného úkrytu a uklidňoval ho slovy: „Jestliže se neproměníš dneska, pak je to zítra málo pravděpodobné. Ale je lepší mít jistotu - radši tě tedy zavřeme i zítra.“ Widin jenom přikývl; uznal, zeje to skutečně nezbytné.
Jako první se nad východním obzorem vynořil Tiwaz, kterému zbýval do úplňku jediný den. Pak, když už zapadalo slunce, vyšly bok po boku Elleb a Nothos. Gerin to sledoval z palisády. Naštěstí se neozvaly žádné poplašné výkřiky, za což byl opravdu vděčný. Zanedlouho následoval zlatavý Math. Protože byl jeho cyklus o poznání delší než Tiwazův a změny pomalejší, byl ještě o něco zaoblenější než on.
Když už na obloze svítily všechny čtyři měsíce a neozývaly se žádné vyděšené hlasy zvnitřku tvrze ani ze stanů Aragisových mužů, dospěl Fox k závěru, že může konečně sejít dolů a navečeřet se. Byl dostatečně předvídavý a nechal nahoru vynést hodně piva dřív, než do sklepa zavřel Widina, takže rozhodně nebude muset jíst nasucho.
Aragis, který už se chutě zakusoval do hovězích žebírek opečených s pikantním kořením, jej uvítal mávnutím ruky a takřka opovržlivým úsměvem. „Je tu klid jako v hrobce, lorde princi. Zdá se mi, že jsi dělal mnoho povyku pro nic.“
Gerin to přešel pokrčením ramen. „Je lepší být připraven na potíže, které se pak neobjeví, než se jimi nechat zaskočit jako tehdy.“
„Máš pravdu, asi ano,“ připustil Aragis. Ukousl si další pořádné sousto z žebra; omastek mu stékal po bradě. „Tvoji kuchaři své řemeslo skutečně ovládají; to se musí nechat.“
„Jsem rád, že tě alespoň něco uspokojuje,“ odpověděl
Gerin. Kývl na jednoho ze sluhů z kuchyně, aby mu také přinesl nějaká žebírka.
„Jediné, co mi vadí na tom, že pár dní pobudeme ve tvé tvrzi a budeme se nacpávat dobrým jídlem, je, že už jsme mohli být dávno venku a bojovat s Trokmoici a nestvůrami,“ vysvětloval Aragis.
„Však oni tam ještě budou, velkovévodo, nemusíš mít strach,“ ujistil ho Gerin. Sluha před něj na stůl položil placku pečeného chleba a na něj několik žebírek, z nichž se ještě kouřilo. Gerin si chtěl jedno z nich hned vzít, ale popálil si prsty a musel šije zchladit v puse. Aragis zakryl pošklebek lokem ze svého poháru.
„Domníval jsem se, že patříš spíš mezi trpělivé, lorde princi,“ poznamenal poťouchle Faburs, syn Faburův, a po jeho poznámce se Gerinovi nechtěně začervenaly uši.
„Vůbec nechápu, proč tady každý tak chválí jídlo,“ brblal Marlanz Krvavý. „Spálili to skoro na uhel, a to přestože jsem jim opakovaně říkal, že mám maso rád pěkně šťavnaté.“
Gerin se podíval na kus masa, s nímž Marlanz právě zápasil. Možná bylo na povrchu lehounce osmahlé, ale šťáva a krev zněj hojně vytékala a vpíjela se do placky chleba, na které maso leželo. Jestli ho chtěl Marlanz ještě méně opečené, musel by si ho nejspíš vytrhnout krávě z těla ještě za živa.
Než to ale mohl vyřknout nahlas, sjel Gerin pohledem mimoděk z krvavého masa na Marlanze. Zarazil se, když si všiml, že Marlanzovi zhoustl plnovous, zuby se mu neobvykle prodloužily a byly zářivě bílé a špičaté. Jeho oči se rudě leskly.
„Maso!“ vyštěkl Marlanz. „Syrrové maso!“ Během okamžiku měl výrazně chlupatější hřbety rukou i předloktí.
„Omluvte mě,“ ozval se Fabors, syn Faburův, a s polekaným vyjeknutím urychleně klouzal po lavici co nejdál od svého přítele. Aragis scénu pozorně sledoval doširoka rozevřenýma očima. Van už se chystal tasit meč, ale potom ho rázně zastrčil zpět do pochvy. Gerin to chápal; on sám se zarazil s rukou na půl cesty k jílci meče. Pokud totiž nebyly rány způsobeny zbraní zhotovenou ze stříbra, hojily se bestiím prakticky vzápětí po zasažení. Viděl to na vlastní oči, ke svému zděšení a hrůze, během noci šelem.
„Krrvavé maso!“ opakoval Marlanz a z hloubi hrdla se mu vydralo zavrčení. Jeho hlas už se hlasu vůbec nepodobal - spíše vzteklému vytí.
„Dejte mu, co si přeje,“ vykřikl rychle Gerin na vyděšené kuchtíky. „Syrové maso, a hodně.“
Chlapíci jeho pokynu ovšem využili jako výmluvu a bez váhání z velké síně prchli. Gerin doufal, že alespoň některý z nich v sobě sebere dostatek odvahy, aby se vrátil s masem. Jestli ne, Marlanz se nejspíš maso pokusí získat z mužů a žen, s nimiž seděl u večeře.
Z kuchyně se pomalu vynořil kuchař, klopýtající nejistě pod vahou mohutné kýty nesené na tácu. Nedonesl ovšem maso až Marlanzovi na stůl, ale položil ho na zem mezi ohniště a Dyausův oltář a hned se klidil do bezpečí, o poznám rychleji, než prve přišel. Gerin se na něj nedokázal hněvat. Stačilo, že se vůbec vrátil.
Fox tedy vstal. Prošel kolem Marlanze, jemuž visel jazyk mezi čelistmi. Ty se znatelně prodloužily, aby se přizpůsobily nově vyrostlým tesákům. „Hodný vlk,“ řekl Gerin přátelsky, jako kdyby mluvil k jednomu z domácích psů. Přitom ho napadlo se po nich poohlédnout, ale neviděl je — všichni utekli ven, jakmile se Marlanz začal měnit. Nechtěli s ním mít nic do činění. Gerin také ne, ale on neměl možnost volby.
S povzdechem zvedl těžký tác ze země a přenesl ho až k Marlanzovi. Sklonil se nad ním jako hostinský prostírající prvotřídní pochoutku v jednom z luxusních zájezdních hostinců ve městě Elabon. Jeho zájem na klientově spokojenosti byl, pravda, snad ještě naléhavější než v případě hostinského: nebylo pravděpodobné, že je by některý z hostů mohl sežrat, když nebude spokojen s předloženou večeří.
Marlanz pohledem sklouzl ze syrové kýty na Gerina a pak zase zpět. Naklonil se těsně nad maso a očichával ho, jako kdyby se chtěl ujistit, zeje opravdu syrové. A pak, nevšímaje si ostrého nože položeného hned vedle tácu, začal žrát.
Gerin aspoň nedokázal přijít na jiné slovo, které by skutečnost vystihovalo lépe — Marlanz rval ostrými zuby sousto za soustem, mezitím vždy krátce zamlel čelistmi a vzápětí kusy masa takřka nesežvýkané polykal. Maso z kosti neuvěřitelně rychle mizelo.
Gerin bez meškání odkvačil dozadu do kuchyně. „Ta kýta možná nebude stačit,“ varoval přítomné. „Co tu ještě máte?“
Kuchař ukázal prstem. „Máme tady už jenom půlku prasete, lorde princi, kterou jsme chtěb.—“
„Na tom už nezáleží, co jste s ní chtěli dělat,“ odsekl Gerin. Někteří doktoři na jihu ve městě Elabon považovali

konzumaci syrového vepřového masa za nezdravou. Ať tak či tak, to už byl jenom Marlanzův problém. Gerin popadl rozpůlené prase za nohy a táhl ho z kuchyně do velké hodovní síně.
Když se blížil k Marlanzovi, uvědomil si, že v jeho současném stavu by mu možná bohatě stačily i pouhé vnitřnosti. Neměl ale dost odvahy, aby se teď otočil a odtáhl maso zpět do kuchyně. Místo toho hodil prase na stůl přímo před Marlanze a ten se na ně vzápětí vrhl se stejnou zarputilostí a zaujetím jako předtím.
„To nemůže všechno snést," poznamenal Van, zatímco si Gerin ustaraně sedal zpět na své místo.
„Máš moje svolení mu to říct," ujistil ho Gerin. „Můžeš klidně hned." Van ovšem zůstal sedět; byl odvážnější než většina mužů, ale rozhodně ne blázen. Fand mu položila ruku na rameno, jako kdyby mu chtěla pogratulovat ke zdravému rozumu. To Gerina překvapilo, protože očekával, že bude cizince naopak pobízet k souboji.
„Býval bych zkusil s ním bojovat, lorde princi," ozval se Aragis a očima klouzal sem a tam mezi Gerinem a Mar-lanzem. „Ale takhle je to lepší. Nepochybně tě musí mrzet, že přijdeš o tolik masa, ale určitě bys víc litoval vojáků zraněných či dokonce zabitých v boji s bestií, kterou stejně nelze zabít — a která je za normálních okolností mým věrným vazalem."
„Právě to poslední bylo pro mé rozhodnutí nejpodstatnější," řekl Gerin.
„Proto jsem tvým dlužníkem," odvětil Aragis, „a Marlanz bude určitě také, až přijde zase k sobě."
Marlanz se v netvora nepřeměnil docela, tak jako by se stalo za noci šelem před pěti lety; vypadal spíš jako muž velice připomínající vlka. Gerina by zajímalo, jestli se i na něj vztahuje naprostá nezranitelnost, jak je tomu u vlkodlaků. Uvědomil si ale, že některé experimenty bylo zajímavější promýšlet, než je pak realizovat. Marlanz byl dobrý chlapík, a rozhodně vypadal na schopného válečníka — alespoň v lidské podobě.
Foxe napadlo, zda nebude muset zajít ještě jednou do kuchyně a předložit Marlanzovi další maso. Ve své nynější podobě žral skutečně jako vlk. Pomalu, ale jistě však Marlanz zpomaloval a žravost ho opouštěla. Planoucíma očima přejel kolem sebe po neproměněných mužích a ženách, kteří jej pozorovali. Pak hubou a tlapy připomínajícíma rukama popadl zbytek prasečí půlky a odtáhl šiji do temného kouta velké síně. Tam ji pustil na podlahu a vedle zmuchlal několik rohoží do jakéhosi improvizovaného pelechu. Položil se na rohože, několikrát se otočil kolem dokola, aby se přizpůsobily jeho tělu, a usnul.
„Doufám, že se dobře vyspí," prohlásil Gerin upřímně. „Až zítra nadejde východ slunce, bude zase normálním člověkem."
Selatre se zahihňala. „A nejspíš se taky bude pořádně divit, jak mohl skončit na podlaze vedle poloviček - no, teď už je to o poznání méně — prasete."
„Možná mu budeme říkat Marlanz Vepřové žebírko," ozval se vesele Rihwin.
Fabors, Faburův syn, se na něj vážně podíval. „Van Silná paže by si to snad mohl dovolit a přežít. Pro kohokoliv méně urostlého by ale takové vtipkování bylo krajně nerozumné."
„Řekl bych, že máš nepochybně pravdu," souhlasil Gerin. Také on se na Rihwina přísně zamračil. Rihwin takovým gestům někdy věnoval pozornost, jindy zase ne. Gerin doufal, že tentokrát bude, protože by pak mohl zatraceně litovat, že Marlanze rozzuřil.
„Doufám, že se dnes už nic nestane," ozvala se znovu Selatre. Dokonce i Van, nepoučitelný dobrodruh, souhlasně přitakal: hrůzy noci šelem před pěti lety se mu musely do paměti zapsat nadosmrti.
Gerin prohlásil: „Půjdu se raději podívat, jak se daří Widinovi." Sešel ke dveřím do sklepa, pořádně zaklepal a zeptal se: „Jsi tam dole v pořádku, Widine?"
„Ano, a pořád ve své normální podobě," odpověděl jeho mladý vazal. „Můžu už vyjít ven?"
„Asi ano," usoudil Gerin. „Marlanz Krvavý se v bestii
proměnil už před drahnou chvílí; jestli tě nic podobného až doteď nepotkalo, pak už ktomu dnes nejspíš nedojde."
Uvolnil závoru na dveřích a osvobodil ho.
„A v co se proměnil?" zajímal se Widin.
„Ve vlka, jako většina podobně postižených lidí ze severních území," odpověděl Fox. „No, vlastně je přesněji řečeno čímsi mezi člověkem a vlkem. Ustlal si rovnou na podlaze a střeží si kus masa jako pes. Pojď nahoru do velké síně a můžeš se na něj podívat sám."
Vyvedl Widina po schodech vzhůru. Widin se spícímu Marlanzovi širokým obloukem vyhnul a ani na chvíli se kněmu neobrátil zády. Fox sjeho přístupem jenom souhlasil. Vtom se ve vchodu do velké síně objevil voják, který držel hlídku na palisádách, a řekl: „Můj princi, Aragisův voják chce, abychom spustili most, a chce si s tebou promluvit."
„Je ve své normální lidské podobě? Nemá s sebou nějaké bestie?" zeptal se Gerin po chvilce uvažování.
„Ano, pane, je v pořádku," ujistil ho strážný. „A měsíce svítí dnes tak jasně, že by se tam nikdo jiný schovávat nemohl."
„No tak ho pusťte dovnitř," rozhodl Gerin. Vyšel ven k bráně a mužům, kteří obsluhovali padací most, to pověděl sám, ovšem ještě dodal: „Jakmile ale bude uvnitř na nádvoří, zase za ním padací most vytáhněte." Pro obsluhu to znamenalo práci navíc, ale neměl v úmyslu nechat tvrz volně otevřenou čemukoliv, co se tmou mohlo potloukat.
Padací most s rachotem klesal. Jakmile jej Aragisův bojovník překročil, posádka na bráně most opět vytáhla nahoru. Chlapík přišel bez meškám ke Gerinovi a vysekl mu pozdrav. „Lorde princi, jsem Rennewart Vidlivous, jeden z Aragisových vazalů, jak ti již jistě sdělili tví muži." Byl to muž ve středních letech, pevného zevnějšku, a s plnovousem učesaným podle starodávného zvyku, díky němuž získal i svou přezdívku.
„Co se děje, něco ve vašem ležení?" šel Gerin rovnou k věci. „Někdo z mužů se přeměnil v bestii, je to tak?"
Kjeho překvapení ale Rennewart jenom zavrtěl hlavou. „Ne, to ne. Jo, pár chlapců je chlupatějších než normálně, ale pořád to jsou oni, jestli mi rozumíš. O ně strach nemáme. Ale jde o to, že právě před malou chvílí přišel do
ležení muž, nahý jako v den, kdy byl zrozen, jenže o hodně větší. Není to nikdo z našich. Zajímalo nás, jestli se nějak dostal ven tady z tvrze nebo snad přišel z nedaleké rolnické vesnice."

„A proč se na to musíte ptát mě?“ nechápal Gerin. „Proč se nezeptáte rovnou jeho?“
„Lorde princi, problém jev tom, že nemluví - tedy chci říct, nedostali jsme z něj ani slovo,“ vysvětloval Rennewart. „Nechce nebo možná nemůže — nevím. Říkali jsme si, že jestli ho někdo bude znát, pak nejspíš ty.“
„No, možné to je,“ přiznal Gerin zmateně: na jeho panství žilo několik hluchoněmých, ale všichni bydleli ve vzdálených vesnicích a neměli důvod se ukazovat v blízkosti hradu Fox uprostřed noci, natožpak nazí. Podrbal se ve vousech; zvědavost mu nedala. „Dobrá, Rennewarte, půjdu tam a podívám se na něj.“
Cesta z pevnosti do stanového ležení byla naštěstí jenom krátká, aby si musel dělat starosti s duchy. V táboře se již dostali na území chráněné obětí, kterou učinili Aragisovi muži. Většina z nich byla vzhůru, buď stah na hlídce anebo je probudila zpráva o podivném příchozím.
„Odvedli jsme ho do mého stanu, lorde princi,“ řekl Rennewart, když jej vedl ležením, a pak přidržel otevřený vchod. „Jsme tu.“
Než Gerin vešel dovnitř, tasil meč, protože se obával nějaké léčky. Ale uvnitř stanu, jasně osvětleného několika lampami, bylo na podlaze jenom několik přikrývek a, jak mu bylo řečeno, na nich se rozvaloval jediný nahý muž.
„Toho jsem nikdy předtím neviděl,“ prohlásil Gerin s jistotou. „Kdyby byl z mého panství, znal bych ho.“ Chlapík byl prakticky stejně velký jako Van a takřka stejně svalnatý. Byl snědý a hodně chlupatý, plnovous mu rostl téměř až k tmavým očím a těsně nad nimi už zase začínala linie vlasů. „Kdo jsi?“ zeptal se ho Fox. „Odkud pocházíš?“
Nahý muž naslouchal s velkou pozorností — takže mohl být němý, ale hluchý rozhodně ne — ale nijak neodpověděl. Gerin to zkusil znovu, tentokrát v jazyce Trokmoiců. Chlapík se na přikrývkách zavrtěl, ale ani tentokrát neodpověděl ani nejevil známky toho, že by porozuměl.
„To už jsme také zkoušeli, lorde princi, a se stejným výsledkem jako ty,“ pověděl mu Rennewart Vidlivous.
„Běž a přiveď mého společníka, Vana Silnou paži,“ požádal ho Gerin. „Ten zná víc jazyků než kdokoliv jiný široko daleko.“
Rennewart odkvačil do pevnosti a zanedlouho se vrátil i s cizincem. Když tak Gerin poslouchal, jak padací most s rachotem klesá a opět stoupá, vzpomněl si na okamžik soucitně na nebohou obsluhu na bráně. Van se na nahého chlapíka se zájmem upřeně díval. Stejně jakp Fox začal s elabonštinou a jazykem Trokmoiců, ale obojí selhalo. Pak promluvil hrdelním jazykem Gradiů žijících severně od Trokmoiců, a když ani to nepřineslo žádný výsledek, zkusil ještě syčivé nářečí používané nomády z plání Shanda. Ostatní jazyky už Gerin nerozeznal. Van postupně vyzkoušel snad tucet nejrůznějších jazyků a dialektů, možná víc. Měnící se zvuk jeho slov nahého muže zjevně zajímal, ale ne natolik, aby ze sebe vydal něco víc než jen pár zamručení. Po chvíli Van rozhodil rukama. „Já to vzdávám, kapitáne,“ prohlásil, už zase v elabonštině.
„Když tak nad tím přemýšlím, vlastně znám ještě jeden jazyk,“ vzpomněl si Gerin a oslovil nahého cizince v sithonštině, kterou dokázal mnohem plynuleji číst než mluvit. Mohl si ale ušetřit námahu.
„Slyší,“ řekl Rennewart. „To jsme jasně viděli.“
„Ano, a taky není tak docela němý,“ souhlasil Fox. „Ale-“ Odmlčel se, neboť vněm rostlo podezření, a pak pokračoval: „Možná potřebuje jenom hlt piva. Mohl bys mu nějaké přinést, prosím?“
Rennewart se zatvářil obzvlášť pochybovačně, ale vzápětí přinesl pohár tak, jak byl požádán. Podal jej Gerinovi se slovy: „Tady máš, dej si mu to sám.“
Gerin udělal několik kroků až těsně k nahému chlapíkovi. Podal mu pohár a povzbudivě se usmál. Cizinec si jej vzal, ale ke rtům ho nepozvedl. Van tiše řekl: „Vypadá to, jako kdyby ho viděl poprvé.“
„Začínám si čím dál víc myslet, že je to přesně tak,“ souhlasil Gerin. Vzal si pohár zpět, napil se z něj, aby ukázal, k čemu slouží, a vrátil jej zpět cizinci. Chlapík se pak už napil, ale dost nemotorně, takže mu pivo teklo po bradě a kapalo na zem. Na okamžik jako kdyby uvažoval nad novou chutí, potom si olízl rty a rázně dopil zbytek piva. Pak vrátil pohár zpátky Gerinovi s výrazem plným naděje.
Gerin ho vytáhl na nohy. „Tak, teď půjdeš se mnou,“ prohlásil a doprovodil svá slova názornými gesty. Nahý muž jej dost ochotně následoval. Stejně tak se zvědavě připojili i Van a Rennewart.
Když padací most se zaduněním dopadl na zem, nahý podivín nadskočil, ale následoval Foxe i přes most. Zraky všech hodovníků ve velké síni nově příchozího upřeně sledovaly; Gerin doufal, že Van nezaregistroval Fandin obdivný pohled. Podal neznámému další pohár piva, potom vzal další plný džbánek a vedl muže za sebou dolů do sklepa, odkud přednedávnem propustil Widina.
Oslněn vidinou na další příděl piva jej neznámý bez jediného protestu následoval. Gerin postavil džbánek na zem. Když se k němu cizinec vydal, Gerin bez meškání vyběhl ven ze sklepa, zabouchl za sebou dveře a zajistil je závorou. Pak se vrátil nahoru do velké síně, sám si nalil vrchovatý pohár a jediným dlouhým douškem jej vyprázdnil.
„Tak dobrá, kapitáne, co to mělo všechno znamenat?“ vyzvídal na něm Van, když rázně Gerin položil prázdný pohár na stůl. „Ty něco víš. Poznám ti to na obličeji.“
Gerin jenom zavrtěl hlavou. „Zeptej se mě zítra, to už opravdu budu něco vědět. Teď mám jen podezření.“
„Jaké podezření?“ zeptalo se okamžitě několik lidí jako jedním dechem.
„Mám podezření, že jsem do sklepa právě zavřel změněné zvíře,“ odpověděl Gerin.
Znovu promluvilo několik lidí naráz, ale nejhlasitější z nich byl Aragis a mluvil nejvíc k věci: „Ale tohle nebylo žádné zvíře — to byl muž.“
„A pořádný kus chlapa,“ zamumlala Fand, čímž si vysloužila Vanův zamračený pohled.
„Když se proměňují lidé, berou na sebe podobu zvířat,“ začal vysvětlovat Fox a znovu si přitom naplnil jaohár. „Takže když se proměňuje zvíře, co se z něj stane? Člověk, pokud veškerá logika nelže. A podívejte se na tohohle chlapíka — nejenom jak je huňatý a zarostlý. Neměl nejmenší představu, jak být člověkem. Neměl žádný oděv, neumí mluvit, vůbec nevěděl, k čemu slouží pohár, dokud jsem mu to nepředvedl... Jak říkám, sjistotou to budeme

vědět zítra ráno, až po západu posledního z měsíců otevřeme dveře sklepa a uvidíme, kdo — nebo co — tam dole je.“
Aragis jen zavrtěl hlavou, stále ještě měl pochybnosti. Ale Selatre řekla: „Nejspíš to tak je. Možná to dokonce vysvětluje, jak došlo ke zrodu nestvůr: představte si, že se před dávnými lety samice nějakého zvířete proměnila v ženu a pak ji našel farmář nebo lovec, pomiloval se s ní a ona otěhotněla. Když nadešlo ráno, bylo z ní zase zvíře, ale kdoví jakého tvora pak mohla porodit?“
„Ano, tak to mohlo být,“ prohlásil Gerin a souhlasně přikyvoval: „Nebo muži jako proměněná zvířata mohli smísit svou krev s podobnými bytostmi. Ať už to bylo tak nebo tak, máš určitě pravdu — výsledek musel být hrozivý. Je to mnohem lepší vysvětlení, jak vznikly nestvůry, než jaké mi kdy přišlo na mysl.“ Pozvedl pohár, aby Selatre připil.
„Když počneš se mnou, budeš aspoň s určitostí vědět, co z toho vzejde, holka,“ řekl Van Fand.
„Víc problémů, než s kolika si dokážu poradit, předpokládám,“ odvětila.
„Jak jen může být hadí jazyk ukryt v tak rozkošných ústech?“ zeptal se a ona ho usadila pošklebkem.
Zanedlouho poté došlo pivo a nikdo se nezdál příliš nadšen myšlenkou, že by měl dojít do sklepa pro další, když tam teď je zavřený neznámý cizinec. A evidentně se taky nikomu nechtělo zůstávat ve velké síni, ačkoliv měl spící Marlanz vedle sebe stále dost masa. Kuchyňští pomocníci už odešli do své noclehárny a zavřeli dveře na závoru. Všichni ostatní se odebrali nahoru.
Než Gerin následujícího rána sešel dolů, ujistil se, že už je slunce nad obzorem — což znamenalo, že Elleb i Nothos v úplňku již bezpečně zapadly. I přesto šel nejen ozbrojen, ale také připraven odrážet tvrdý útok.
Marlanze Krvavého nalezl ve velké síni zpět v normální lidské podobě. Seděl na rákosech a tvářil se velmi zmateně nad tím, jak se tam jen mohl ocitnout. Ještě víc ho mátla hromada důkladně ohlodaných prasečích kostí, která se válela vedle něj. „Jak silné vaříš to svoje pivo, lorde
princi?“ ptal se. „Je to ale zvláštní — musel to být pořádně silný kvas, a přesto mě vůbec nebolí hlava.“
„To nebylo pivem - způsobily to měsíce,“ odpověděl mu Gerin a ve stručnosti mu vysvětlil, co se odehrálo předešlé noci.
Marlanz chvíli zíral, pak přikývl a konečně vstal. „Říkali mi, že něco podobného, jenom výrazněji, se mi přihodilo během noci šelem před pěti lety. Ovšem ani z té si nepamatuju zhola nic.“
Vtom sešel dolů i Van, také ozbrojen. S úlevou si oddechl, když viděl Marlanze bez zjevných pozůstatků přeměny. Pak řekl: „Půjdeme se teď do sklepa podívat, co se stalo s naším podivným chlapíkem?“
To si vyžádalo další vysvětlování zmatenému Marlanzovi. Když mu vše vypověděli, Aragisův vazal také vytáhl svůj meč a prohlásil: „Zabijme to strašlivé stvoření.“
„Pokud ho dokážeme dostat ven z pevnosti bez boje, budu jenom rád,“ mírnil ho Gerin.
Marlanz se na něj podíval, ale pak si uvědomil, že to myslí skutečně vážně. „Ty jsi tady pánem,“ řekl tónem, z něhož bylo zjevné, že je odhodlán poslechnout, i když on by něco takového nikdy neudělal.
„Vezmi ze zdi štít a nalož na něj něco z těch zbylých kostí,“ řekl mu potom Gerin. „Možná to stvoření potěší stejně jako včera tebe — naštěstí jsi nějaké maso nechal.“
Marlanz se zatvářil trochu zahanbeně, ale udělal, co mu bylo řečeno. Van se zajímal: „Co když tam dole bude pořád ten chlapík?“
„Tak mu opatříme ke snídani něco jiného,“ odpověděl Gerin rázně a oba jeho společníci už raději drželi jazyk za zuby.
Společně pak sešli ke dveřím do sklepa. Gerin odjistil závoru a otevřel dveře. „Otče Dyausi na nebi,“ řekl Marlanz tiše — na špinavé podlaze se povaloval středně velký černý medvěd. Zvíře se na ně podívalo překvapeně a naprosto nechápavě.
Nezačal vrčet, ani se mu nenaježily chlupy na zádech. Nevyskočil a neutíkal se schovat do temného kouta. „Co je to s ním?“ ptal se Van, jako kdyby předpokládal, že to Gerin bude vědět.
A kupodivu, Gerin skutečně věděl. „Je nejspíš opilý.
Byl to docela slušně velký džbán a kdo ví, kdy skončil ještě jako člověk?“ Odmlčel se a pak se zazubil. „Jsem rád, že je to přátelský opilec.“
Vylákat medvěda po schodech pomocí kostí se ukázalo jako poměrně snadný úkol, ačkoliv se při chůzi znatelně kymácel. „Pořád si myslím, že bychom ho měli zabít,“ bručel Marlanz, když posádka na bráně spustila padací most a medvěd se kolébavým krokem vydal k lesu.
„Tebe jsme včera v noci taky nezabili,“ připomněl mu Gerin.
„To je ovšem jedině vaše štěstí,“ odpověděl Marlanz a nadmul se přitom až nemístnou pýchou. Gerin sním musel souhlasit, ale rozhodně to neměl v úmyslu přiznat nahlas.

XI.

Následující noci dosáhl úplňku Tiwaz, zatímco Elleb a Nothos byli den a Math dva dny po něm. Tentokrát poslal Gerin do sklepa Marlanze Krvavého, a Widina, Simrinova syna, zamkl v chajdě, kde obvykle zkoušel své kouzelnické schopnosti. Kjeho velké úlevě se ani Widin, ani Marlanz už v netvory neproměnili, takže je po východu všech čtyř měsíců oba s radostí vypustil na svobodu.
Medvěd už se do tábora Aragisových bojovníků nevrátil, ani ve své ani v lidské podobě. Gerin uvažoval, jestli ho chuť piva přivede zpátky.
„Podle mě je jenom dobře, že se drží hezky daleko,“ prohlásil Drago, sám Medvěd, když se o tom Gerin zmínil.
„Nepotřebujeme ještě nějakého žíznivého medvěda, když tady máme žíznivého Foxe.“ Přitom se poťouchle podíval na Rihwina Foxe. Rihwin ovsem jeho pohled okázale ignoroval.
Nazítří pozdě odpoledne dorazil do Foxovy pevnosti Parol Cizrna; přijel na plošině rolnického vozu taženého voly. „Bohové mi dosvědčí, že tě zase rád vidím,“ vítal ho výkřikem Gerin. „Když jsme tě tam nechávali, měl jsem

obavu, že už se nikdy nevrátíš.“
„To já taky, můj pane, ale včerejší noci jsem se začal měnit v bestii a podívejte, co se stalo.“ Parol při těch slovech strčil Gerinovi až pod nos svou ruku, na níž přišel o dva prsty.
„Chápu,“ přitakal Gerin. Rána na ruce, místo aby byla podebraná a zhnisaná, se zdála zhojená už celá léta. Mimořádná hojící schopnost společná všem přeměněným bestiím sice nedokázala nahradit chybějící prsty, ale i tak byl výsledek velice dobrý. Fox měl ale přesto silné pochybnosti, že by se tento postup mohl stát oblíbenou metodou lidské medicíny.
„Ta rána na zadku je taky lepší,“ dodal Parol sebevědomě, „ale nepředpokládám, že bys ji chtěl vidět.“
„Ano, máš naprostou pravdu,“ ujistil ho rychle Gerin. „Tvoje chlupatá zadnice mě nezajímala předtím, než ti z ní kus ukously, a nezajímá mě ani teď, jedině snad, abych viděl, jestli náhodou nesedíš nakřivo.“
„To tedy ne, u Dyause!“ bránil se Parol rozhorleně, dokud si nevšiml potutelného úsměvu, který se Gerin pokoušel schovat pod vousy. Ostýchavě se zasmál. „Aha, ty si ze mě děláš legraci.“
„Přesně tak.“ Gerin se cítil zahanbeně; žertovat na Parolův účet bylo příliš snadné, než aby se člověk mohl opravdu dobře bavit. Aby svůj kousek napravil, pověděl svému bojovníkovi něco, o čem se právě rozhodl: „Když jsme teď v pořádku přestáli slabší verzi noci šelem, vyrazíme konečně proti Adiatunnovi a nestvůrám; hned zítra za východu slunce.“
Parol se rozzářil. „A, to je výborné, pane. Dlužím nestvůrám něco pořádného za to, co mi provedly, a hodlám jim to vrátit i s úroky.“
„Tvrdý chlapík!“ pochválil ho Gerin. Parol jistě nebyl nejlepším bojovníkem, jakého měl, protože mu chyběla jak Rihwinova chytrost a obratnost na straně jedné, tak i nezkrotná síla Drago Medvěda na straně druhé. Ale rozhodně neměl ve zvyku se vyhýbat potížím, a to jeho mnohé nedostatky vyrovnalo.
Stany, v nichž Aragisovi muži trávili noci od chvíle, co
dorazili k hradu Fox, byly strženy. Bojovníci většinu uskladnili uvnitř pevnosti a vzali jich jenom tolik, aby se měli kde ukrýt v případě silného deště. Gerin už teď měl podstatně menší obavy vpustit Aragisovy muže do hradu Fox, než když prve přijeli. Nejenže dal velkovévoda najevo, že neplánuje žádnou zradu, ale navíc už se do tvrze vrátilo dostatek Gerinových bojovníků na vyrovnaný boj, kdyby náhodou Aragis změnil názor. Výsledná armáda, která se valila na jihozápad proti Adiatunnovi a nestvůrám, byla nakonec složena z více Gerinových než Aragisových válečníků.
Odjezd z hradu vyvolal v Gerinovi velice smíšené pocity: naději, že tento boj, na rozdíl od předcházejících, už konečně přinese rozhodující výsledek; smutek, že musí opustit Selatre; a neurčitou změť pocitů ohledně Duřena: mrzelo ho jej opustit, ale na druhou stranu byl velice rád, že ho zde má.
Aragis dal popohnat svůj vůz a dotáhl se na Foxovu úroveň, takže jeli bok po boku. „Máš pěkné panství,“ poznamenal. „Spousta kvalitního dřeva, vodní toky na příhodných místech, dobře udržovaná pole — musíš mít ze svých nevolníků jistě velký užitek.“
Gerin nedbal na to, jakým způsobem to Aragis řekl: úplně mu přitom vytanul na mysli obraz šlechticů stojících nad rolníky neustále s bičem, aby je popoháněli v setí, plení a sklízení. Na Aragisově území se takové věci možná odehrávaly — měl pověst nemilosrdného cílevědomého muže. Fox proto odpověděl: „Pracují hlavně pro sebe - tak jak jim síly stačí. Já si neberu podíl z toho, co se jim podaří sklidit, ať už je toho málo nebo hodně. Beru si předem stanovené množství a oni si ponechají všechno, co zůstane navíc.“
„To je v pořádku v úrodných letech,“ odpověděl Aragis, „ale co v těch špatných, kdy se jim nepodaří získat dost na to, aby přežili poté, co si vezmeš svůj smluvený díl?“
„Pak samozřejmě smlouváme,“ ujistil ho Gerin. „Kdyby všichni mí nevolníci trpěli hladem, protože mi odvedou letošní dávky, tak z nich příští rok pravděpodobně moc nedostanu.“
Aragis nad tím chvilku přemýšlel, pak pochopil vtip a zasmál se. „Já se svými nevolníky nesmlouvám,“ prohlásil. „Prostě jim řeknu, jak to bude, a tak to taky bude. Jak jsi řekl, trápit je hladem je zbytečné, ale mám neustále na paměti, že prvořadé jsou moje zájmy.“
„Tomu věřím, velkovévodo,“ řekl Gerin tak nevinným tónem, že se Aragis opět na okamžik odmlčel, než se na něj tvrdě podíval. Gerin se musel v duchu usmát, ale nahlas pokračoval: „Nezažil jsem žádnou nevolnickou rebelii od té doby, co jsem převzal tohle panství, a to jsme měli hubených let několik, obzvláště ten rok hned po noci šelem. Jak jsi to zvládl ty?“
„Ne moc dobře,“ připustil Aragis, ale řekl to, jako kdyby to bylo naprosto nedůležité. „Když rolníci povstanou, zase je srazíme tam, kam patří. Nemohou se proti nám postavit, a jsou si toho dobře vědomi. Nemají žádné zbraně, které by stály za řeč, a ani žádné bojové zkušenosti.“
„Ale jestliže teď budou bojovat s nestvůrami, budou potřebovat více zbraní, než měli dosud. A když nějaký čas stráví bojem, získají přece jenom i nějaké zkušenosti,“ upozornil ho Gerin.
Aragisův pohled mu jasně prozradil, že tak daleko do budoucnosti zatím nemyslel a uvítal by, kdyby to nedělal ani Fox. Po dlouhé odmlce řekl: „Ty nepochybně zastáváš názor, že vyřešení nějakého problému vždycky přinese další problém.“
„To ne, ne vždycky,“ opravil ho uštěpačně Gerin. „Někdy se objeví hned dva nebo tři.“
Aragis otevřel ústa, pak je zavřel, znovu je bezmocně otevřel a nakonec jenom zakroutil hlavou, aniž by cokoliv řekl. Poklepal svému vozataji na rameno. Gerina vůbec nepřekvapilo, když se velkovévodův vůz během chvilky propadl kamsi dozadu do proudu vozů. Van se lehce zasmál a řekl: „Nejdřív jsi podstoupil všemožné potíže, abys s Lučištníkem uzavřel obtížné spojenectví, a teď děláš všechno pro to, abys ho odehnal.“
„To jsem neměl v úmyslu,“ bránil se Gerin. Přesně to řekl kdysi Duřen, když shodil na zem velký hrnec a rozbil ho. Gerin se musel sám sobě zasmát.

Když projížděli lesem? prašná cesta se zúžila tak, že se vozy musely seřadit do dlouhé řady a jet po jednom za sebou. Na otevřených pláních mezi lesy se pak cesta zase rozšiřovala; tam se vozy mohly opět roztáhnout do šíře.
Rolníci pracující venku na polích ustávali v práci a sledovali je. Někteří jásali a mávali. Gerina by docela zajímalo, co si o tom myslí Aragis. Z toho, co říkal, a co o něm až dosud Fox slyšel, vládl svým nevolníkům pevnou rukou. Byl to tvrdý a schopný muž, ale dokáže se mu jeho následovník vyrovnat? To mohl zodpovědět jedině čas.
Gerin si dobře všiml, že poměrně dost rohlíků obdělává svou pšenici, ječmen, fazole, hrách, turíny a dýně s plnými toulci na zádech. Když se některý z nich přesouval dál po řádku, sklonil se k zemi, popadl svůj luk, přenesl si ho s sebou na nové místo, kde si ho znovu položil. Také pastevci nosili luky a někteří měli místo svých obvyklých holí dlouhé oštěpy. Dělali na obranu proti nestvůrám všechno, co bylo v jejich silách. Ale muž bez brnění, byť s oštěpem v ruce, nebyl rovnocenným soupeřem v boji proti rychlosti a chytrosti nestvůr.
Během prvního dne jízdy na jihozápad zahlédl Fox jednu jedinou nestvůru. Zvíře se vynořilo z lesa jenom několik set metrů před jeho vozem. Zíralo na velký shluk vozů valících se k němu, pak se otočilo a rychle zmizelo mezi křovinami, odkud před chvílí vylezlo.
„Pustíme se za ní, kapitáne?“ zeptal se Van.
Gerin jenom zavrtěl hlavou. „Zbytečně bychom tím ztráceli drahocenný čas. Jestli porazíme Adiatunna, sebereme tak nestvůrám jejich útočiště. To nám v dlouhodobém měřítku udělá mnohem větší službu, než kdybychom je honili po jedné či po dvou.“
„Někdy uvažuješ tak předvídavě, že zbavuješ život veškeré radosti,“ poznamenal Van, ale nechal to být.
Když se už slunce klonilo k západu, koupil Gerin v jedné vesnici ovci. To Aragise znovu překvapilo, protože on byl tak jako velká většina lenních pánů zvyklý si od svých nevolníků to, co právě potřeboval, vzít, aniž by se přitom ohlížel, zda je to zrovna součástí feudálních dávek nebo ne. Dále velkovévodu neméně zarazilo, když Gerin několika svým bojovníkům nařídil jít nasekat dřevo na ohně, místo aby si ho vzal od nevolníků nebo poslal do lesa je. Přešel to však mlčením a po několika minutách nařídil svým vojákům, aby šli svým spojencům s opatřením otopu pomoci.
Když teď již byly všechny čtyři měsíce po úplňku, nastávala v brzkých nočních hodinách neobvyklá tma. Ačkoliv byl večer dost teplý a dusný, nařídil Gerin, aby ohně jasně hořely. „To poslední, co bych si přál, je nechat se v noci zaskočit nestvůrami,“ prohlásil a odrazil tím veškeré námitky ještě v zárodku.
U příjemně plápolajícího ohně posedávalo a klábosilo mnohem víc mužů, než bylo obvyklé za jiných nocí. Po nějaké chvíli se Drago Medvěd otočil k Vanoví a nadhodil: „Což takhle povědět nám nějaký příběh, aby nám čas lépe ubíhal?“ A k několika Aragisovým mužům sedícím poblíž dodal: „Určitě jste ještě nikdy neslyšeli vypravěče, který by se mu vyrovnal, to vám zaručuju.“
„Ano, tak to nám pověz nějakou historku,“ ozval se nadšeně jeden z vojáků a za okamžik už se k němu přidali mnozí další.
Van se zvedl na nohy a tvářil se stydlivě, ale Gerin věděl, že to spíš jenom předstírá. Cizinec promluvil: „Až se stydím něco vyprávět teď, přátelé, když o mě Drago takhle mluvil; mohu vás jenom zklamat.“
„To se ještě nikdy nestalo,“ zvolal jeden z Gerinových mužů. „Pověz nám nějaký příběh ze vzdálených krajů — ty jsi jich jistě navštívil víc než kterýkoliv jiný smrtelník.“
„Příběh z dalekých krajů?“ zamyslel se Van. „Dobře, povím vám tedy další příběh z Mabalalu, horké země, kde učí opice sbírat pepř — někteří z vás si možná na moje vyprávění o té zemi vzpomenou. Tohle bude ale jiný příběh; mohli bychom ho třeba nazvat příběhem horského hada, ačkoliv je to vlastně spíš o hadově hlavě, jak vzápětí uslyšíte.
Tak tedy, v Mabalalu mají nejrůznější druhy hadů. Had stepní, budete-li mi věřit, je tak obrovský, že dokonce čas od času loví slony; domorodci si na něj troufnou jedině ve chvíli, kdy bojuje s jedním z těch mohutných zvířat.“
„Co je to slon?“ zeptal se kdosi. Gerin už o slonech něco věděl, ale dost pochyboval o existenci hadů tak velkých, že by je mohli lovit — ačkoliv přistihnout svého přítele při lži o jeho cestách se mu nikdy nepodařilo. Když ho Van popsal, bojovník, který se prve ptal, začal nahlas vyjadřovat své pochybnosti o slonově hadovitém chobotu. Gerin ale věděl, že to je opravdu jedna z podivností slonova těla.
„No, na tom nesejde,“ uzavřel to cizinec. „Tenhle příběh totiž nebude o slonech ani stepních hadech. Jak už jsem říkal, je o horských hadech. Tihle horští hadi nejsou tak obrovští jako jejich příbuzní ze stepí, ale jsou to taky úžasní tvorové. Pod bradou mají okraj ze zlatavých šupin, který vypadá jako plnovous, a po zadní části krku se jim táhne hřeben špičatých rudých šupin, připomínající skoro koňskou hřívu. Když se plazí nebo zahrabávají do země, jejich šupiny vydávají zvuk, jako když se o sebe třou bronzová ostří.“
„Jsou jedovatí?“ zeptal se Gerin; na rozdíl od většiny nebo možná všech svých společníků se o Vanový příběhy taky částečně zajímal pro nové přírodní — nebo spíš nepřirozené — poznatky.
„To tedy rozhodně jsou!“ odpověděl Van. „Ale to není ten důvod, proč je muži v Mabalalu loví - vlastně by to měl být spíš dobrý důvod, aby je nechali na pokoji. Jenže těm hadům se někdy v hlavě vytvoří takové pestrobarevné kameny, jako když najdete perlu ve škebli, ale o těchhle kamenech se říká, že vás udělají neviditelnými. Alespoň tak se to traduje mezi lidmi v Mabalalu.
No a tehdy tam žil jeden kouzelník, chlapík jménem Marabananda, který takový hadí kámen chtěl a potřeboval nějakého bojovníka, aby mu pomohl. Najal si mě, hlavně proto, že jsem větší než tři Mabalalové dohromady.
Marabananda vetkal do šarlatové látky zlatá písmena a seslal na ně uspávací kouzlo.
Pak ten šátek odnesl do hor ke hnízdu jednoho z těchto horských hadů. Had ho slyšel přicházet - nebo ho možná cítil, nebo jak to hadi poznají - a vystrčil hlavu z díry, aby se podíval, co se to tam venku děje. Kouzelník přidržel šátek přímo před dírou a jakmile se na něj had podíval, byl lapen - jak asi víte, hadi nedovedou mrkat a tak se z toho kouzla nemohl ani na okamžik vyvléknout.
Vzápětí dopadla moje sekyra! Hlava odletěla stranou! Hadovo tělo, stále ještě zalezlé v doupěti, se začalo svíjet a vlnit

tak mocně, až se chvěla země, přesně jako při tom zemětřesení, které zničilo chrám vlkosu. Marabananda ovšem neváhal, vytasil svůj nůž a zatnul ho hadovi do hlavy - a ať se propadnu do všech pekel, jestli nevytáhl právě jeden z těch lesklých zářících kamenů, o kterých jsem se vám zmínil.
„Jsem boháč!' křičel a poskakoval kolem jako šílenec. 'Jsem boháč! Můžu vstoupit do královy pokladnice a odnést si všechno zlato, stříbro a šperky, co budu chtít, a nikdo mě přitom neuvidí. Jsem boháč!'
„No, mistře kouzelníku,' já na to, 'teď ten kámen máš taky v ruce a já tě přesto pořád vidím.'
No, Marabananda prohlásil, že je to tím, že jsem jenom prašivý cizinec a jsem příliš neosvícený, než aby na mě kouzla měla nějaký vliv. Ale Mabalalové, tvrdil, jsou mnohem citlivější na spirituální záležitosti atak na ně kouzlo účinkovat bude. Vůbec mě neposlouchal, když jsem se mu to snažil rozmluvit. Ale aspoň se mi podařilo ho přemluvit, aby to nezkoušel, dokud v noci nebude úplná tma, kdyby se náhodou mýlil.
A tak se kolem půlnoci vydal ke svému cíli. Původně měl v úmyslu mě vzít s sebou, ale jasně viděl, že na mě to kouzlo nezabíralo. Dostal se tedy k pokladu a—“ Van se na chvilku odmlčel, aby zvýšil napětí.
„Co se stalo pak?“ naléhalo napjatě snad půltuctu mužů takřka jedním dechem.
Cizinec propukl v smích. „Ubohý hlupák, hned první strážný, když ho uviděl, jak míří tam, kde nemá co pohledávat, mu usekl hlavu, stejně jako jsem to já udělal horskému hadovi. Myslím, že to jasně ukazuje, jak hadí kámen nejenže neučinil starého Marabanandu neviditelným pro strážné, ale strážný díky němu naopak viděl i to, co kouzelník nedokázal.“
„A co to bylo?“ zeptal se Gerin dříve, než mohl tu otázku položit někdo jiný.
„No přece, že byl Marabananda náramný hlupák, to dá rozum,“ odpověděl Van. „Když se ze své malé výpravy nějakou dobu nevracel, usoudil jsem, že to asi nedopadlo podle jeho představ, a raději jsem odtamtud koukal zmizet, než se objeví královská garda a začne mi klást otázky, na které bych nedokázal odpovědět. Nevím, co se potom stalo s hlavou horského hada. Přesně jako v životě, ani příběhy totiž nemají vždycky jasný konec.“
Podle toho, jak bojovníci nadšeně tleskali a houfně si šli ještě s Vanem poklábosit, bylo zřejmé, že se jim vyprávění líbilo, ať už mělo pěkně jasný konec nebo ne. Aragis se k němu otočil: „Kdyby tě snad náhodou omrzel život ve hradu Fox, můžeš zůstat na mém hradě, jak dlouho budeš chtít, už jenom kvůli tvým příběhům.“ Když se Van zasmál a zavrtěl hlavou, velkovévoda se nedal jen tak odbýt. „Anebo kdybys došel k závěru, že už to dál nevydržíš se svou trokmoisky náladovou milenkou, platí to samé.“
„No, Lučištníku, to je vážně lákavé,“ prohlásil Van, ale pořád se smál.
„Jdu do pelechu,“ ozval se Gerin. „A každý, kdo má jen špetku zdravého rozumu, udělá totéž. Už zítra možná budeme bojovat, a pozítří určitě.“
Kdesi v dálce zařval dlouhozubec. Někteří koně, připoutaní k zatlučeným kolíkům a nízko visícím větvím, nervózně odfrkovali; řev budil strach. V minulosti Gerina vylekal už mnohokrát. Teď mu ale připadal až podivně uklidňující. Byla to součást noci, jak ji znal po celý život. Vyšší, divočejší skřeky nestvůr se mu zdály mnohem děsivější..
Jak už to tak obvykle bývá, ráno přišlo až příliš brzy. Gerina probudilo slunce svítící mu přímo do očí. Nakonec s povzdechem vstal a protáhl se. Tam, kde čtyři měsíce chyběly při západu slunce, visely nyní jako bledé lampy nad obzorem. Brzy už se jejich fáze od sebe znovu odtrhnou a Gerin na ně bude moci přestat myslet — ačkoliv si slíbil, že čas od času jejich předpokládané stadium zkontroluje ve své knize.
Vozatajové ve spěchu hltali snídani sestávající z tvrdých sucharů, vyuzeného masa a drobivého bílého sýra, a potom rychle odbíhali zapřáhnout koně do chomoutů válečných vozů. Bojovníci jedoucí s nimi, obvykle starší muži vyššího postavení, měli možnost ještě v klidu dosnídat, zatímco vozatajové už byli v pilné práci. Jídlo se tím nevylepšilo, ale čas může být také přepychem.
Jakmile vozy opustily Gerinovo panství a vjely na sporné území na jihozápad od něj, viděli vojáci stále více nestvůr. A nestvůry také viděly je; jejich hrůzostrašné skřeky se nesly ze všech stran. Foxe by bylo zajímalo, zda tím varují své příbuzné — nebo i Adiatunnovy muže.
Na území nikoho rozkládajícím se mezi Gerinovým panstvím a územím, které si Adiatunnus zabral poté, co se Trokmoici vyrojili přes řeku Niffet, rostla křoviska a hustý
lesní porost až těsně k silnici. Baroni, kterým ta území dříve patřila, na takové věci nedbali tolik jako Fox na svém panství. Teď už byla většina z nich po smrti nebo utekla. Gerin zabral velkou část jejich držav, ale kvůli lesoběžcům bylo jeho vlastnictví natolik nejisté, že se neodvažoval sem poslat své dřevorubce.
První šípy vyletěly z hustého porostu podél cesty těsně po poledni. Jeden z nich mu proletěl kolem hlavy tak blízko, že sebou Gerin trhl leknutím. Zvedl svůj štít a trochu se ve voze povytáhl tak, aby co nejlépe kryl sebe a zároveň Raffa.
„Pokračuj vpřed,“ zavelel svému vozatajovi a mávl rukou na pokyn ostatním vozům.
„Cože?“ vyjel Van rozhorleně. „Ty nehodláš zastavit a dostihnout ty potměšilé zbabělce, kteří po nás střílejí a neodváží se ukázat tvář?“
„Ne,“ odpověděl Gerin naprosto bezbarvým hlasem. Jeho odzbrojující prostá odpověď zabrala přesně podle očekávání, Van naprázdno polkl a rozhořčeně na něj zíral. Když se cizinec po chvilce uklidnil, řekl mu Fox: „Nemám v úmyslu se jakkoliv zdržovat, kvůli nestvůrám ani kvůli Trokmoicům. Přesně to by se Adiatunnovi hodilo — abychom mu tak poskytli víc času se proti nám připravit. Já nemám v úmyslu mu ho dopřát.“
„Ale to není mužné, takhle ignorovat nepřítele, který po tobě střílí,“ vrčel Van.
„Na tom mi nesejde,“ ujistil ho Gerin, načež Van opět vehementně nesouhlasně prskal navzdory rokům přátelství. Gerin ale pokračoval: „Já tuhle válku nevedu z důvodu mužnosti. Ani neválčím kvůli kořisti, ačkoliv cokoliv, co seberu Trokmoicům, mi pomůže a je oslabí. Jediný skutečný důvod, proč jsem se pustil do boje, je ten, že bych musel později bojovat za horších podmínek než teď. A válčit teď znamená postupovat tak rychle, jak to jen půjde. Když jsme proti Adiatunnovi vyráželi naposledy, nebyli jsme dostatečně rychlí. Tentokrát ale, budou-li bohové stát při nás, se nám to podaří.“

Van ho chvíli tiše pozoroval. Nakonec prohlásil: „Teda řeknu ti, slyšel jsem tě více než jednou nazývat Aragise Lučištníka nemilosrdným. Kdyby tě ale on chtěl nazvat stejně, myslím, že by to sedělo taky.“
„Dělám jenom to, co musím, a dělám to, jak nejlépe
považuji za možné. Je lepší se vyhnout drobné potyčce, jestliže chceš vyhrát velkou bitvu.“
„Když to říkáš takhle, zní to docela rozumně,“ připustil Van. Přesto se ale pořád tvářil nešťastně, jako muž, který je nucen jednat proti svému přesvědčení. „Ale když na mě někdo střílí, chci prostě jenom seskočit z vozu a hnát se za ním tak dlouho, dokud ho nedoženu a nenadělám z něj fašírku pro vrány, lišky - promiň, že to říkám — a mouchy.“
„Jenže přesně tohle si Trokmoici přejí, abychom udělali,“ odpověděl mu trpělivě Gerin. „Když jsi ve válce, je lepší nedělat to, co od tebe nepřítel očekává.“
„No co, stejně bude tentokrát po tvém, ať už s tím souhlasím nebo ne,“ prohlásil Van, ale potom se umoudřil a dodal ještě: „Však ty víš, kapitáne, že s tebou souhlasím — nejspíš.“
A to muselo Gerinovi stačit. Než se jejich kolona dostatečně vzdálila z dostřelu schovaných lučištníků, měli dva postřelené koně a jednoho zraněného bojovníka, ale naštěstí nebylo ani jedno poranění vážné. To je poměrně přijatelná cena za to, že jsme se dokázali vyhnout pořádnému zdržení, pomyslel si s úlevou.
Vedl kolonu vozů stále vpřed takřka až do chvíle, kdy už slunce viselo nízko nad obzorem, a teprve poté zastavili a obětovali několik slepic, které s sebou vezli z hradu Fox. „Adiatunnus možná ví, že se blížíme,“ řekl, „ale bude-li nám aspoň trochu přát štěstí, nebude předpokládat, že se u něj objevíme tak brzy. Měli bychom na něj udeřit již zítra brzy dopoledne; cestu z pevnosti jsme zvládli ve výborném čase.“
Když potom slunce konečně zapadlo, nastala opravdu velmi temná noc, neboť ještě přinejmenším dvě hodiny neměl na oblohu vyjít žádný měsíc. Tato temná část noci se měla v následujících dnech ještě prodlužovat, dokud rychlý Tiwaz nepřeběhne na protější stranu od slunce. Gerinovi to trochu dělalo starosti. Jeho muži nemohli v noci kvůli duchům prakticky nic dělat, a Gerin už měl možnost se přesvědčit, že totéž naneštěstí neplatilo pro nestvůry.
Zavedl veškerá možná bezpečnostní opatření a rozestavěl hlídkové skupinky kolem celého prostoru, kde spali jeho i Aragisovi bojovníci. Lučištníkovi vojáci zpočátku
reptali nad tím, že budou muset v noci vstávat na hlídku, ale Gerin je zpražil nesmlouvavým pohledem, řka: „Až moji bojovníci přijedou na jih do vaší země, budou pod velením velkovévody a bude jenom na něm, jaká opatření zavede. Teď je to ale moje starost a moje rozhodnutí.“
U Aragise podporu nehledal a kdyby se s ním Lučištník rozhodl přít, byl připraven protestovat tak dramaticky a výmluvně, jak jen bude schopen předstírat. Když ale uzavřel debatu s velkovévodovými bojovníky, vstal Aragis od ohně a prohlásil: „Severní princ má pravdu - tady velí on. Každý, kdo to nevezme na vědomí, se bude hned zodpovídat jemu, a až dorazíme na jih, i mně.“ Vzápětí už se strážní bez jediného slova vydávali na svá místa.
Gerin se zabalil do své přikrývky a brzy se mu podařilo usnout. Za nějakou dobu, jež mu ovšem připadala jako pouhý okamžik, se už od hlídkových stanovišť rozléhala poplašná volání a skřeky nestvůr. Fox už měl helmu na hlavě a se štítem na předloktí a mečem v ruce stál na nohou a řítil se směrem k místu boje snad ještě dřív, než si vůbec stačil pořádně uvědomit, kde je.
Jakmile se rozkoukal, všiml si, že ať už nestvůry vede kdokoliv - ať už Adiatunnus nebo některá z chytřejších nestvůr - ví přesně, jak je nejlépe využít. Místo aby zaútočily na ozbrojené a alespoň částečně chráněné vojáky, kteří mohli úder odvrátit, obrátily svou zuřivost proti dlouhým řadám připoutaných koní.
Tam vládl děsivý lomoz a naprostý zmatek. Koně ržáli a kopali a vzpínali se pod nenasytnými zuby a pařáty rozdivočelých nočních útočníků. Některým z nich se podařilo přervat lana a v hrůze utekli do temné noci. Ty bude později nutné znovu pochytat — pokud se to Gerinovi a jeho mužům podaří. Zároveň ale každý prchající kůň alespoň částečně odváděl pozornost nestvůr od hlavního cíle útoku, takže Fox sledoval mizející koně s poměrně smíšenými pocity.
Nemohl však zůstat stát — musel usilovně sekat kolem sebe a štítem drženým ve výšce odrážet útoky tesáků, a modlit se, aby v temnotě a naprostém zmatku nezranil některého ze svých nebo Aragisových mužů. Koně byli pološílení strachy a blízkost lidí pociťovali nyní stejně jako přítomnost nestvůr. Kdosi nedaleko Gerina se zhroutil
k zemi s přidušeným zasténáním poté, co jej do břicha zasáhla rána kopytem.
Probodl nestvůru, která se jednomu koni sápala na záda a zanechala mu přitom na bocích dlouhé krvácející stopy. Nestvůra zakvílela a vrhla se na Gerina. Znovu po ní ťal. Vydala bolestný skřek a uprchla. Gerina udeřil do nosu horký, kovový pach její krve i nasládlý koňský pach.
Jako první se nad východní horizont vyhoupl bledý Nothos. Než vystoupal výš, bojovníkům se už mezitím podařilo zatlačit nestvůry zpátky do lesa, odkud se předtím tak náhle vynořily. „Přiložte na ohně více dřeva a rozdělejte ještě jeden tady,“ křičel Gerin. „Pro dnešek jsme ještě zdaleka neskončili.“
A když se několik hodin po Nothosu vyhouply na oblohu v těsném hloučku Tiwaz, EUeb a Math, byla jeho armáda skutečně ještě v plné práci. Skupinky mužů vyrážely do okolí pochytat koně utržené z udidel, další muži zvířatům ošetřovali zranění nebo se je snažili uklidnit, což bylo mnohem náročnější. Větší část úkolu převzali vozatajové, kteří se svými zvířecími pomocníky pracovali vždycky v nejtěsnějším kontaktu. Zbytek vojáků se snažil alespoň podat pomocnou ruku tam, kde to bylo v jeho silách.
„Tohle se mi pranic nelíbí,“ pronesl Gerin zachmuřeně. „Kdo ví, jak se koně zachovají, až se s nestvůrami setkají příště nebo třeba jenom zachytí jejich pach?“
„Tak dalece jsem to ještě nepromýšlel,“ prohlásil Aragis. „Máme s sebou dostatek náhradních zvířat, aby zastoupila mrtvá a ta, co jsou zraněna příliš těžce, než aby mohla táhnout vozy?“
„Zdá se mi, že ano,“ odpověděl Fox; v táboře zatím stále vládl příliš velký zmatek, aby to mohl propočítat přesně. Rozhlédl se po chlupatých tělech, rozesetých po travnaté pláni. „Tentokrát jsme dali nestvůrám pořádně zabrat;

nemyslím, že by se o něco podobného pokoušely znovu. Otázka ovšem zní, jestli to jednou stačilo.“
„To poznáme, až nadejde ráno.“ Aragis mohutně zívl. „Jenže nevím, jestli se mnou v tu dobu bude nějaká řeč. Jsem k smrti unavený, jdu se natáhnout.“
„To já taky,“ prohlásil Gerin a svým zívnutím nezůstal za Aragisem pozadu. „Za tohle Adiatunnus taky zaplatí -a přijde ho to draho.“
Když vyšlo slunce, Gerin se odpotácel k nedaleké říčce a omyl si obličej ledovou vodou, aby si dodal alespoň slabého zdání probuzenosti. Pak si šel pořádně prohlédnout zraněné koně. Takhle za denního světla vypadali ještě hůř než v noci: měli zkrvavené boky a krví slepené zcuchané hřívy, rozšklebené rány, které vozatajové v chabém světle přehlédli, a zablácené šrámy. Měl trochu obavy, jak se budou tvářit, až je zapřáhnou k vozům, ale nedalo se nic dělat. Mávnutím pokynul vozatajům, aby je zapojili do postrojů.
Protože zvířata cítila bolest a byla nervózní, trvalo to déle než obvykle. Jakmile ale byli koně zapřáhnuti do vozů, táhli je vpřed celkem ochotně. Van vytáhl z váčku na opasku flétnu z pálené hlíny a spustil tesknou, táhlou melodii, znějící jako odněkud z plání Shanda. Když jej Gerin požádal, aby flétnu odložil, z obavy, že by to mohlo ještě více děsit již tak vyplašené koně, dával okatě najevo svou zraněnou důstojnost.
Hraniční vojenská pevnost, jejíž podobu odkoukal Adiatunnus od Elabonu, byla opuštěná a prázdná; známka toho, že o Gerinově tažení předem věděli.
„Budeme pokračovat přímo vpřed,“ nařídil Fox. „Žádné zastavování kvůli kořisti a loupení. Dokud nenarazíme na Adiatunnovy hlavní síly a nerozdrtíme je, ještě jsme vůbec ničeho nedosáhli.“
Když ale jejich armáda dojela k první rolnické vesnici, Aragis nařídil svým vozům sjet z cesty, aby co nejvíce poničily okolní pole pšenice a ječmene. Po chvilkovém zaváhání mávl i Gerin na své vozataje, aby se k Lučištníkovým mužům připojili. „Protiví se mi takhle poškozovat rolníky,“ prohlásil tiše, „ale když tím uštědřím ránu i Trokmoicům, nezůstanu pozadu.“
„To skutečně nemůžeš, tak si stím zbytečně nelam hlavu,“ odpověděl mu na to věcně Van. „Jdeš do války s cílem ji vyhrát; alespoň jsi to sám říkal. Jinak bys byl pošetilý hlupák.“
Sami rolníci dokázali včas zmizet do bezpečí spolu s většinou domácího zvířectva. Armáda tedy alespoň sebrala několik kuřat a napůl vykrmené prase, a než pokračovala v jízdě, zapálila ještě rolnické chýše.
Další vesnice, k níž přijeli o něco později, stihla obilí
zasít dříve než ta předešlá; pšenice i žito vlnící se na polích už mělo zlatavý nádech. Což znamenalo, že je obilí takřka zralé. A tedy, že bude dobře hořet. Vojáci do polí podél silnice naházeli zapálené pochodně a sledovali, jak se oheň rozrůstá. Nevolníky čekala hodně hubená zima. Gerin sám sobě přísahal, že na Adiatunnových državách způsobí takové duo zkázy, aby hladověli i jejich trokmoištípánové. Čas od času se z lesa vynořil rudovousý zarostlý barbar a upřeně projíždějící nájezdníky pozoroval. Gerin tyhle zvědavce ignoroval; každý opěšalý voják znamenal dalšího, s nímž se nebude muset utkat na válečném voze. „Rád bych se kAdiatunnovi dostal dřív, než dneska zapadne slunce,“ řekl temně. „Přečkat další noc na jeho území s nestvůrami všude kolem je mi vážně proti srsti.“
„No jo, jenže, kapitáne, chce taky on, aby ses k němu dostal?“ připomněl mu Van. „Jestli chceš znát můj názor, pak to je docela jiná otázka. Pokud může přimět nestvůry, aby na nás znovu zaútočily, myslíš, že to neudělá?“
„Ne, to si nemyslím,“ prohlásil Gerin. „Jenže když se bude pořád držet zpátky, zaplatí o to více. Čím hlouběji se nám daří pronikat do jeho území, tím větší škody mu způsobujeme a tím hladovější budou jeho bojovníci a nevolníci, až letos nadejde zima. Je to vážně pěkná rovnice, kterou teď musí řešit: může si dovolit snášet škody, které mu způsobujeme, výměnou za úder, který nám dneska v noci mohou uštědřit nestvůry?“
„Ty si opravdu myslíš, že on bude takhle vážit své možnosti - tohle patří sem a naproti tomu postavíme tyhle výhody?“ Van vehementně zavrtěl hlavou. „Jsem si jistý, že tak bys to udělal ty. Ale Adiatunnus bude tak nanejvýš pozorovat oblohu. A teprve až tam uvidí tolik kouře, že na něj jeho vlastní válečníci začnou křičet hlasitěji, než dokáže přeslechnout, pak na ně teprve zaječí a oni naskáčou do svých vozů a vyrazí proti nám. Jestli to bude ještě dneska nebo až zítra dopoledne my ovšem nezjistíme, dokud nám lesáci nezkříží cestu.“
„Anebo přesněji řečeno, dokud je nepřistihneme, jak se o to pokoušejí,“ poopravil ho Fox s ďábelským úsměvem. „Ale máš nejspíš pravdu: když člověk hodnotí jednání druhých podle toho, jak by se zachoval on sám, častokrát se velice splete.“
Armáda projížděla kolem malé pevnosti, kterou Gerin vypálil během svého předchozího nájezdu. Hradiště ve středu pevnosti vyhořelo; zčernalá střecha se zhroutila dovnitř a kamenné zdivo pokryl popel. Na hradbách se nic nehnulo. Gerin se musel znovu spokojeně usmát. Tady Adiatunnovi uštědřil lekci.
Kjeho překvapení se ale za celý den a trokmoiským náčelníkem nestřetli. Pokračoval stále dál, aby se co nejvíce přiblížili k tvrzi, kterou si pro sebe Adiatunnus zabral, a vesnici kolem ní, dokud jej zapadající slunce s definitivní platností nedonutilo zastavit a připravit se na příchod noci. Za nimi, až k hranicím Adiatunnova území, ležel pás poničené země tak široký, jak jen Foxovi muži dokázali. Gerin měl oči rudé od kouře a ohňů, které za sebou zanechával, a na plicích pocítil při každém nádechu slabé bodnutí.
Když rozbili tábor, postarali se důkladně o koně. Umístili je spolu s vozy do středu tábora, s vojáky v kruhu kolem nich a hlídkami rozestavěnými ještě těsně za hranicemi vlastního tábora. Znamenalo to sice rozdrobit sílu vojska, ale Gerin neviděl jinou přijatelnou možnost. K čemu by mu byli všichni vojáci bez vozatajstva? Trokmoici by je rozdrtili.
Po dlouhé době se dal slyšet Rihwin Fox: „První měsíc se dneska v noci objeví ještě později po západu slunce než včera.“
„Já vím,“ přitakal ustaraně Gerin. „A ostatní tři, které se po svém cyklu pohybují rychleji než Nothos, už jsou zase dál a vyjdou tedy ještě o něco později.“ Mluvil s jistou dávkou temného uspokojení; tu a tam mu způsobovalo až perverzní potěšení si barvitě představovat nejrůznější děsivé scénáře.

Jenom málo vojáků šlo na kutě ihned poté, co se najedli. A vůbec nikdo neodkládal z dosahu svou zbraň. Po prvním útoku na koně se zdál další až příliš pravděpodobný, než aby toto riziko brali na lehkou váhu.
Nad západním obzorem se stále ještě držel slabý přísvit, když se z temných stínů nedalekého lesa ozval skřek nestvůry. Bojovníci, kteří se snažili usnout, se okamžitě chopili svých mečů a štítů, očekávajíc první vyděšený výkřik hlídkujícího vojáka nebo koně.
Pak zakřičela další nestvůra, a po ní další a další. Brzy už se ozýval takřka jednolitý chór skřeků. Gerinovi z toho až běhal mráz po zádech. „Ať se propadnu do všech pěti pekel, jestli vím, jak se v tomhle děsivém kvílení dokážu vyspat," přiznal Vanovi, „rozhodně ne, když už se stejně v duchu zaobírám myšlenkami na zítřejší bitvu."
„Ále, není to zase tak hrozné, kapitáne," uklidňoval ho cizinec. Když se na něj Gerin podíval trochu překvapeně, vysvětlil: „Je mi úplně jedno, jak hlasitě řvou. Včera v noci dostaly lekci, o jaké se jim ani nesnilo, protože jinak by se už vyřítily z lesa s vyceněnými tesáky a pěnou u huby. Teď, když jsou ještě všechny měsíce skryté za obzorem, je pro to nejvhodnější chvíle. Podle mého názoru se toho ale neodváží. Jenom nás chtějí vystrašit."
Gerin se nad jeho slovy zamyslel. Jakoby mávnutím kouzelného proutku ho ty pekelné skřeky rázem znepokojovaly méně než před chvílí. „Máš nejspíš pravdu," souhlasil a dokonce se dokázal zasmát. „Ále snaží se; co říkáš?"
„Není to nic než nepříjemný kravál." Van odmítal dát před kýmkoli najevo strach, pravděpodobně i sám před sebou.
„Stejně ale budeme raději ve střehu, ať už se ukáže, že máš pravdu nebo ne," uzavřel debatu Gerin. „Jeden nikdy neví."
Děsivý koncert skřeků trval skutečně celou noc a po východu měsíců ještě nabral na hlasitosti. Do té doby už ale většina bojovníků dospěla k závěru, že k žádnému střetu nedojde. Ti, co zrovna nemuseli stát na hlídce, povětšinou usnuli a jejich chrápání si s kvílením nestvůr nijak nezadalo.
Gerin si nedokázal vzpomenout, kdy usnul, ale probudil se s trhnutím až za rozbřesku, ačkoliv očekával, že bude nucen celou noc probdít. I ostatní muži si většinou stěžovali, jak málo se vyspali, ale zároveň byli rádi, že se jim to vůbec podařilo. Koně vypadali až překvapivě odpočatí; útok podobný tomu, jaký zažili předchozí noci, by je pravděpodobně vyděsil, ale na křik nestvůr si zvykli o dost rychleji než bojovníci, kteří je chránili.
„Budeme dneska bojovat?" zeptal se ho s plnou pusou Aragis, který právě snídal.
„To budeme," odpověděl mu Gerin s temnou jistotou. „Jestliže ne, pak pronikneme ještě před polednem do samého srdce Adiatunnova území a podpálíme tu velkou trokmoiskou vesnici, co se roztahuje kolem tvrze, v níž se usadil. A to on nedopustí; kdyby nechal věci dojít až tak daleko, obrátili by se proti němu i jeho vlastní bojovníci."
„Je to tak," souhlasil s ním Aragis. „Vůdce, který nedokáže bránit svůj majetek, si ho ani nezaslouží. Moji muži budou připraveni." Gerin měl neodbytný pocit, že Lučištník své bojovníky dlouhodobě motivuje k bitvám tím, že zněj mají větší hrůzu než z jakéhokoliv představitelného nepřítele, ale velkovévodovi to zřejmě přinášelo slušné výsledky.
Ani ne půl hodiny poté, co vozy opět vyrazily na cestu, projížděli přes louky, kde se Gerinovy a Adiatunnovy síly střetly před necelými padesáti dny. V trávě byly tu a tam ještě znát stopy kol.
Gerin již nějakou dobu uvažoval nad tím, jestli si trokmoiský náčelník vybere k obraně svého území Stejné místo jako posledně. Když to Adiatunnus neudělal, Foxovo napětí tím jenom vzrostlo. Protože měl obavy ze střetu v místě, kde se cesta opět vinula úzkým průsekem v lese, nechal z vozů vysednout několik bojových skupin a poslal je pěšky mezi stromy, aby rozehnaly případné číhající lesoběžce. To ale zpomalilo postup zbytku vojska a pátrači stejně na nikoho nenarazili.
Za pásem lesa se už rozprostírala otevřená krajina: louky a pole táhnoucí se až k Adiatunnově pevnosti, trokmoiské vesnici a poněkud chudším chýším elabonských rolníků, kteří stále ještě pěstovali většinu produkce celého území. Přímo před nimi ale čekala řada mnoha válečných vozů: Adiatunnus, očekávající úder.
Fox měl štěstí - spatřil Trokmoice dřív, než si oni mohli jeho vozu ve stínu lesních stromů všimnout. Okamžitě nařídil Raffovi prudce zastavit a potom pokynul i ostatním vozům, aby se srazily tak těsně k sobě, jak jen mohly, aniž by do sebe vzájemně vrážely. „Musíme se srovnat do řady dřív, než na nás lesáci udeří," zavelel. „Bohové budiž pochváleni, že Trokmoici nevypadají nijak spořádaně. Jakmile vyrazíme na otevřenou pláň, moji muži se rozvinou na levou stranu a Aragisovi napravo. Předpokládám, že se stejně nakonec promícháme, ale útok povedeme ve vyrovnaných řadách. Kéž je štěstěna při nás!"
„Ano, kéž je to tak," přidalo se k němu několik vojáků. Gerin poklepal Raffovi na rameno. Vozataj sevřel pevněji otěže a nasměroval koně kupředu na otevřenou louku. Jakmile Trokmoici zahlédli první vůz, hlasitě vykřikli. Vzápětí už se v nepravidelné vlně řítili kupředu, hnáni nedočkavostí střetnout se s nepřítelem.
„Jen se na ně podívej," poznamenal Van a pozvedl přitom kopí. „Jestli se stihneme připravit na odražení jejich náporu, rozbijeme je na kusy i přesto, že mezi jejich vozy běží tolik nestvůr."
„S taktikou si moc hlavu nelámou, co?" přitakal Gerin. „No, to pro mě není žádná novinka. Jsou ale dost odvážní, což o výsledku střetů rozhoduje až příliš často."
Nasadil do luku první šíp a vyčkával, až se Trokmoici s nestvůrami přiblíží na dostřel. Z lesní cesty za ním se mezitím vynořovaly stále další a další vozy a řadily se do bitevní linie. Každý další vždy vyvolal novou vlnu vzrušených výkřiků lesoběžců. Gerin viděl, že má tentokrát k dispozici více vozů než protivník. Jestli se ale všem podaří vyjet z lesa a zařadit se do bojové sestavy dříve, než začne bitva, už byla jiná otázka.
Když se Trokmoici přiblížili na nějakých dvě stě stop, mávl Gerin paží a z plných plic křikl povel „Kupředu!". Vozy závisely na pohyblivosti; kdyby zůstal na místě a pokoušel se odrazit úder, byl by takřka jistě smeten.
Raffo práskl bičem. Koně vyrazili rovnou vpřed. V narůstající rychlosti najelo kolo vozu na kámen. Vůz nadskočil a tvrdě dopadl zpět. Gerin se na okamžik přidržel postranic; kolena podvědomě pokrčil, aby ztlumila náraz.
Mířil plnou rychlostí vlevo, aby se ocitl na samotném křídle svého vojska. Tak se zároveň ocitl hodně daleko od stezky táhnoucí se k Adiatunnově tvrzi. Koně cválali dozrávajícím žitem a za sebou zanechávali široký pruh zdupaného obilí. Fox se poťouchle zasmál. Čím více škody koně v poli nadělají, tím větší bude hlad v táboře nepřítele.

Pak mu kolem hlavy prolétl šíp a Gerin ze svých škodolibých myšlenek rychle vystřízlivěl. Chybělo jen pár centimetrů a on by už nikdy neměl příležitost si lámat hlavu s hladověním nepřítele ani s čímkoliv jiným. Plánovat do budoucna je jistě užitečné, ale nikdy nesmíte zapomínat ani na přítomnost.
Gerin vypustil šíp, který měl založen v luku, a bez prodlení vytáhl z toulce další. Trokmoici byli k sobě natěsnáni tak blízko, že prakticky nemohl minout. Střílel znovu a znovu, dokud v rychlém sledu nevyprázdnil polovinu toulce. Zbytek šípů si šetrně uschoval na později.
Jeho muži jej v jízdě mohutným obloukem po levém křídle následovali a podařilo se jim Trokmoice obklíčit. Kdyby zvolil Aragis na opačném křídle stejný postup, lesoběžci by se velice brzy dostali do úzkých. Ale kvůli Gerinovu rozkazu rozdělení sil tam Lučištníkovi zbylo až příliš málo vozů a navíc svému křídlu velel s jednodušší taktikou, než jakou pro bitvu zvolil Fox. Místo aby se pokoušel nepřítele obklíčit, zvolil raději čelní útok. Část jeho mužů nepřestávala po Trokmoicích střílet, zatímco ostatní na ně doráželi z těsné blízkosti meči, sekerami a palcáty.
Na Gerinův vůz se vyřítila jedna z nestvůr. Vrhla se raději na koně místo na válečníky ve voze, a to z pravé strany, kde na ni Van se svým kopím nedosáhl. Jenže nestvůra nepočítala sRaffem. Vozatajův bič se obloukem vymrštil kupředu. Nestvůra zavyla a tlapou si přikryla tlamu. Raffo pokračoval dál plnou rychlostí přímo kolem ní. Van jí automaticky vrazil kopí rovnou do útrob a vzápětí je se smrtícím trhnutím zase uvolnil. Nestvůra se těžce zhroutila k zemi.
Jeden z trokmoiských vozatajů si takřka vzápětí zvolil za cíl také Foxe a mířil přímo na něj. Na voze měl dva lučištníky, kteří své střely vypustili takřka ve stejný okamžik. Jeden šíp se odrazil od bočního plátu Vanový helmice a druhý neškodně proletěl mezi cizincem a Gerinem.
Gerin po jednom z lučištníků vystřelil. Také on nezamířil nejlépe a minul ho, ale zasáhl místo toho přímo do krku trokmoiského vozataje. Ten pustil otěže a bezvládně se zhroutil z kozlíku. Spřežení se splašilo. Oba lučištníci se pokusili popadnout otěže, ale projeli kolem v plné rychlosti dřív, než mohl Gerin zjistit, jestli se to některému z nich podařilo.
„Dobrá rána, Foxi!“ zavýskl Van.
„Ale s tímhle jsem vůbec nepočítal,“ zchladil jeho nadšení Gerin. Neměl rád poklony a snažil se je vždy znevážit.
„Kuš!“ napomenul ho Van. „Hlavně že nám to přišlo vhod.“ S tím nemohl Gerin než souhlasit.
Jak bitva pokračovala, jeho naděje stoupaly. Trokmoici sice bojovali divoce, ale ani veškerá divokost na světě by nemohla vyrovnat vliv nevýhodného počátečního postavení — a tentokrát s sebou navíc Fox do bitvy přivedl více mužů, než dokázal shromáždit Adiatunnus. Nestvůry sice pomáhaly srovnat nepoměr, ale ani to nestačilo.
Pak spatřil trokmoiského náčelníka celkem nedaleko svého vozu. „No, ty zloději, ptal ses mě, co udělám příště,“ křičel na něj Gerin zplna hrdla. „Tohle je má odpověď.“
Adiatunnus na něj zahrozil pěstí. „Kéž tě sežerou vrány, ty prohnilý darebáku. Za tohle mi zaplatíš.“ Hrábl rukou do toulce, ale zjistil, že už je prázdný.
Gerin se mu hlasitě vysmál. Vytáhl pečlivě opatrovaný šíp, založil jej do luku a vystřelil. Adiatunnus si uvědomil, že už nemá čas sáhnout pro štít, tak alespoň zvedl paže. Hrot šípu jej zasáhl do svalnaté části pravé paže mezi loktem a ramenem. Bolestně zavyl tak, že by mu to leckterá nestvůra jistě záviděla. Zranění nebylo smrtelné a pravděpodobně jej ani nezmrzačilo, ale v téhle bitvě už si určitě neškrtne.
Van uštědřil Gerinovi takovou herdu do zad, že až málem po hlavě vypadl ven z vozu. „Dobrá muška!“ znovu zajásal cizinec.
A opět, stejně jako prve, dělal Fox všechno pro to, aby chválu znevážil. „Kdybych měl opravdu dobrou mušku, tak by už bylo po něm,“ zavrčel.
Trokmoici se pokusili prorazit skrze řadu Aragisových bojovníků. Kdyby se jim to podařilo, znovu by tak získali neomezenou svobodu pohybu. Ale Aragisovy vozy zůstaly seskupeny o poznání těsněji než Gerinovy síly a tak trokmoiský pokus o průlom neuspěl. A jakmile ve svém úsilí selhali, začali se rychle stahovat zpátky do bezpečí vlastní vesnice.
„Teď je upečeme jako berana!“ rozlehl se nad bitevním polem vzrušený pronikavý Aragisův hlas, ačkoliv Trokmoici neustále bojovali a odpovídali nebezpečnými protiútoky — sice ustupovali, ale ještě zdaleka nebyli poraženi.
Gerin k sobě mávnutím přivolal několik dalších vozů a pokusil se dostat mezi Trokmoice a vesnici. Jeho plán ovšem zhatila smůla. Zásah šípem přinutil jednoho z elabonských vozatajů pustit otěže, a koně, zbaveni náhle kontroly, se rozhodli vydat přesně na opačnou stranu. Do dalšího vozu se pustila hned dvojice nestvůr; šílená bitka, která se rozpoutala, jim rovněž zabránila následovat Foxe v manévru tak, jak doufal. Proč se nepřipojil ještě třetí vůz, se mu zjistit nepodařilo.
Takže mu zbývalo... nic moc. Trokmoici onu malou hrstku vozů bez problémů objeli, a teď to byl naopak on, kdo se ocitl v nebezpečí obklíčení. Hlasitě zaklel a křikl na Raffa: „Zpátky už nemůžeme, takže musíme pokračovat. Kupředu!“
Jako třešňová pecka stisknutá mezi palcem aujatováčkem se teď Fox s několika následovníky řítil vpřed a snažil se probojovat si cestu na svobodu. Ocitl se teď na pravé straně útoku, zatímco většina jeho vazalů zůstala na levém křídle. Už ráno předpověděl, že se v průběhu bitevní vřavy hodně promíchají; jenom ho nenapadlo, že by se to mohlo týkat i jeho.
Pořád mu ještě zbývaly nějaké šípy a ty vzápětí vystřílel na ustupující Trokmoice. Někteří z lesoběžců se už dost vzdálili a první z nich už hnali své vozy do úzkých uliček mezi obydlími.
„Ajaj,“ vyjekl Van. „Víš určitě, že se ti chce vjet za nimi až do vesnice, Foxi?“
Když už Van neodbytně volal po obezřetnosti, bylo radno ho brát vážně. „Vypadá to jako nejlepší způsob, jak se nechat zmasakrovat, co?“ odpověděl Gerin a snažil se zhodnotit situaci.
„Mně to tak připadá,“ přitakal Van. „Můžeme jich pěkných pár dostat, a když to hnízdo podpálíme, způsobit skutečně pořádné škody ostatním. Ale pronásledovat ty lesáky dovnitř, jestli tedy chceš slyšet můj názor, to je, jako kdybys strkal hlavu rovnou na špalek.“

I kdyby se Gerin až dosud nerozhodl, tato krátká rozmluva by ho nepochybně přesvědčila. Mávl paží a zakřičel na své muže, aby zastavili a zasypali místo toho trokmoiskou vesnici zápalnými šípy. Jenže právě mezi ním a jeho vojáky se hnala zpět do vesnice mohutná skupina Trokmoiců, takže jenom málo jeho vazalů rozkaz slyšelo. A ačkoliv podle dohody měl mít nadřazené velení také nad Aragisovými bojovníky, ti jeho pokus zabránit jim v pronásledování trokmoiských uprchlíků zcela ignorovali.
„Co teď uděláme, lorde princi?“ zeptal se nerozhodně Raffo, když se kolem nich přehnala mohutná vlna vozů.
Gerin se otočil na Vana. Cizinec jenom bezradně pokrčil rameny. Fox zasténal. Jediné, co mu zbývalo, aniž by přitom ztratil prestiž mezi elabonskými válečníky, bylo právě to, co před chvilkou zamítl. „Pokračuj vpřed,“ zavelel Raffovi. „Jestliže se bojuje tam, pak se tam musíme vydat i my.“
„Ano, můj princi,“ přitakal Raffo a práskl bičem nad koňským spřežením.
Bylo to přesně tak špatné, jak Van předpovídal a jak se Gerin obával. Několik uliček ve vesnici zablokovaly zaklíněné vozy, čímž podstatně omezily pohyblivost Foxových sil, samu podstatu vozatajstva. Někteří Trokmoici bojovali opěšalí, bok po boku s nestvůrami. Jiní vběhli do domů a potom stříleli po Elaboňanech ze dveří a oken, přičemž se hned vzápětí po výstřelu hbitě schovávali.
A skoro stejně zuřivé jako muži byly i trokmoiské ženy. Bylo to jako bojovat s celým tuctem naprosto zdivočelých Fand. Ječely a křičely. Tváře se jim navzdory bledé a pihaté kůži barvily zuřivostí takřka do nachová a žíly na krku a čele jim naběhly jako mohutné provazce. Některé vrhaly kamením; jiné používaly meče a luky stejně jako jejich muži. Nebyly pouze znepokojující; byly smrtelně nebezpečné.
„Zpátky, zatraceně! Honem ven a pryč odsud!“ ječel Gerin znovu a znovu. „Zahodíme všechno, čeho jsme dosáhli, jestliže se necháme zatáhnout do téhle šarvátky. Ven!“
Postupně se jeho i Aragisovi muži začínali řídit rozkazem a odpoutávali se z boje. Ale vycouvat z bitvy bylo o poznání těžší, než se do ní předtím nechat vtáhnout. Otočit vůz s koňmi o 180 stupňů v zaplněných, krví zkropených uličkách vesnice bylo všechno, jen ne snadné; až příliš často to bylo takřka nemožné. Gerina napadlo, zda by je postup vpřed nestál nakonec menší ztráty, než jaké jim přinesl ústup.
Hodně vozů přišlo během bitevní vřavy o nádoby s ohněm, s nimiž ještě ráno vstupovaly do boje. Přesto už zanedlouho vzlétlo několik ohnivých šípů a obloukem dopadalo na doškové střechy trokmoiských obydlí. A protože již delší dobu panovalo suché počasí, sláma na střechách brzy vzplála.
Mnoho dalších vozů projíždělo po polích za hranicemi vesnice a ničilo úrodu obilí, která dosud vydržela i bitevní vřavu. Skrze houstnoucí dým pozoroval Gerin Trokmoice prchající do Adiatunnovy tvrze.
„Máš v úmyslu je začít obléhat?“ položil mu podstatnou otázku Aragis Lučištník. Měl promáčknutou helmu, možná od kamene. Její okraj mu způsobil šrám nad jedním okem; až se mu zahojí, bude mít jizvu velice podobnou Gerinově.
„Nemůžeme vzít tvrz přímým útokem, jakkoliv bych si to přál,“ prohlásil Gerin. „Na to je nás málo, nemáme s sebou žebříky a oni budou bojovat doslova o život. Taky je nemůžeme vyhladovět. Adiatunnus má ve svých spížích a sklepeních jistě větší zásoby, než jaké bychom my dokázali sehnat v okolních vesnicích. Můžeme dovnitř střílet zápalné šípy a doufat, že se nám podaří založit velký požár, ale to je spíš jen otázka velkého štěstí.“
„To ano, ale stejně bychom to měli zkusit,“ navrhl Aragis. Přesto dával zcela nepokrytě najevo úlevu nad tím, že Gerin nehodlá na Adiatunnově území prodlévat dlouho.
Fox mu dobře rozuměl. „Chceš zahájit tažení proti nestvůrám na svém území tak rychle, jak jen to bude možné, nemám pravdu?“
„No, vlastně jsem přesně na to myslel,“ přiznal Aragis. „Sklizeň nemůže čekat věčně a já bych už předtím rád konečně vyčistil lesy od těch krvelačných nestvůr... pokud to tedy vůbec půjde. Rozhodně bych nerad nějak narušil tvé tažení tím, že bychom se odsud předčasně stáhli, ale“
Ale přesně to udělám, jestli se nestáhneš sám od sebe právě včas, aby se mi to hodilo. Aragis to sice neřekl — a Gerin si zatím na jejich spojenectví vůbec nemohl stěžovat; Aragis se rozhodně zatím choval odpovědněji, než si Gerin vůbec dovolil doufat — ale velmi zjevně si to myslel.
„Pokud ti to tak bude vyhovovat, zůstaneme tady po zbytek odpoledne a vystřílíme do pevnosti všechny zápalné šípy v naději, že se nám ji podaří podpálit, a potom — potom se stáhneme,“ navrhl Gerin. „Cestou ještě zplundrujeme co největší kus Adiatunnova území. A než vyrazíme s tebou, ještě se na pár dní zastavíme na hradu Fox, abych mohl zorganizovat obranu svého vlastního panství po dobu, kdy budu na jihu. Pak splním svou část naší spojenecké dohody.“
„Nemohl bych si přát spravedlivější návrh,“ prohlásil Aragis, ačkoliv si Gerin v jeho očích zcela zřetelně přečetl, že odjezd později než včera, a ještě lépe předevčírem, už považuje za zbytečné zdržování. Ale znovu dokázal své pocity udržet na uzdě; rozpoznal nezbytnost opatření a věděl, že by bylo zcela zbytečné se proti ní bouřit.
Bojovníci na vozech kroužili v bezpečné vzdálenosti kolem Adiatunnovy tvrze a křičeli a kvíleli o poznání hlasitěji než Trokmoici nahoře na hradbách, zatímco posílali neustálý proud čoudících zápalných střel směrem ke střechám. Na mohutných hradbách tvrze spolu s lesoběžci postávalo i několik nestvůr. Gerin doufal, že by se mohly v úzkých uličkách pevnosti pustit do křížku s Trokmoici, ale nevěděl, jak je k tomu přimět.
Dvakrát nebo třikrát se z útrob tvrze začal linout tenký proužek černého kouře. Kdykoliv ktomu došlo, vítali jej Gerinovi a také Aragisovi muži spokojeným řevem. Jenže kouř pokaždé zeslábl, až posléze ustal docela. Když už se slunce začínalo výrazněji sklánět nad obzor, Gerin útok konečně odvolal. Spolu s celou armádou odtáhl na severovýchod, tedy směrem, odkud před krátkou dobou přijeli.
Ranění koně, muži a nestvůry leželi stále ještě na bitevním poli a sténali a křičeli bolestí. Elabonský vuz se každou chvíli zastavil, aby jeho posádka mohla podřezat hrdlo koni, nestvůře nebo trokmoiskému nepříteli. Anebo naopak aby vojáci naložili svého zraněného kamaráda v naději, že pro něj v táboře budou ještě moct něco udělat. Někteří ze zraněných

sténali v poskakujících vozech ještě mnohem bolestněji, než když předtím leželi na bitevním poli. Gerin při jejich stenech skřípěl zuby, ale nezbývalo mu než vést své vojsko dál.
„A ještě jedna věc," prohlásil Van najednou, když vjížděli do lesa, odkud se předtím vynořili rovnou na bitevní pláň, „dneska v noci si nebudeme muset lámat hlavu s oběťmi duchům."
„To rozhodně," souhlasil Gerin. „Dneska jsme jim obětovali až dost. Budou kolem těl poletovat, jako když se ty velké mouchy sletují na mršiny — a předpokládám, že se budou radovat nad tím, že se všichni ti stateční muži dnes přidali do jejich chladného a temného světa."
Na opačné straně lesa se vozy vynořily jen pár minut předtím, než slunce zapadlo za západním obzorem. Gerin je zavedl doprostřed otevřené rozlehlé louky. „Tady se zastavíme," rozhodl. „Vane, přenechám ti tentokrát starost o to, aby se co nejdříve rozhořel první oheň." Vybral několik skupinek a nařídil jim vrátit se zpátky do lesa a pokácet tolik stromů, aby bylo dostatek dřeva k udržení ohňů po celou noc. Nothos měl vyjít takřka až na počátku druhé třetiny temné noci a zbylé tři měsíce ještě o něco později.Když bylo o tenhle úkol postaráno, obrátil Fox svou pozornost k raněným a snažil se pomáhat, jak jen mohl. Tak jako vždy po skončení bitvy, i tentokrát si znovu připomněl, jak žalostně málo dokáže. Rozléval pivo na rány, aby tak zabránil jejich zanícení, napravoval a snažil se fixovat zlámané kosti, nitěmi z vlny či šlach zašil několik zejících ran a obvázal muže, kteří svá zranění ignorovali v žáru bitvy. Nic z toho, co mohl udělat, většinou okamžitou úlevu od bolesti nepřineslo, ale některá opatření, jak si musel stále připomínat, mohou příznivě ovlivnit dlouhodobé hojení.
Také více koní bylo zraněno. Když byl Gerin konečně hotov se zraněnými bojovníky, pomohl vozatajům i s jejich ošetřováním. Muži, ti alespoň měli nějakou představu, proč byli raněni. Ale hnědé koňské oči byly plné nepochopeného utrpení.
Nevěděl přesně, kdo to nařídil, ale muži v ležení postavili ohně do stejného kruhu, jaký byl kolem tábora už předešlé noci. Pro službu na hlídkách vybral vojáky, kterým se uplynulé noci podařilo prospat, a sebe zařadil mezi ně. Byl sice k smrti unavený, ale všichni ostatní na tom byli podobně.
„Zvítězili jsme?" zeptal se Van, když střídal Foxe na hlídce. „Udělali jsme všechno, co jsi chtěl?"
„Ano, zvítězili jsme," odpověděl mu Gerin se zívnutím. „Ale pokud jde o to druhé..." Zazíval ještě jednou, zavrtěl přitom hlavou a vyrazil ke svojí přikrývce.
„Počkej, kapitáne," zavolal ho Van ještě zpět. Pak cizinec ukázal směrem k lesu, odkud se vynořovaly nestvůry.
Tábor probouzely výkřiky strážných. Muži se s klením chápali svých zbraní a brnění. Gerin zjistil, že má meč v ruce. Nebylo to žádné kouzlo; prostě už si nepamatoval, že zbraň vytasil.
Nestvůry se přiblížily zhruba na dostřel luku, ale dál už nešly. „Není jich zase až tolik," poznamenal Gerin, když opět spustily koncert děsivých skřeků. Kvílely a řvaly, ale nezaútočily. Po chvíli Fox prohlásil: „Podle mě se nás jenom snaží vyděsit, nic jiného. Mor na ně, to říkám já. Ať si kvílejí, jak chtějí, já jdu spát." Pak promluvil zvučným hlasem: „Všichni kromě strážných ať si odpočinou, dokud mohou. Kdyby se na nás skutečně odhodlaly zaútočit, jistě budeme varováni s dostatečným předstihem."
Zabalil se do přikrývky. Děsivé skřeky nestvůr ho nutily zůstat vzhůru o něco déle než normálně, ale po chvíli je již nikdo nevnímal. Dokonce ani zjevem samotného Mavrixe, boha vína, by jej v tu chvíli nedokázalo udržet v bdělém stavu nadlouho, pomyslel si, zatímco se již propadal do spánku.
Probudil se s myšlenkou, proč si předchozího večera vzpomněl na Mavrixe, ale pak nad bezcennosti takového přemítání zavrtěl hlavou: ospalá mysl provádí nejpodivnější kousky. Nestvůry už zmizely, což ho nijak nepřekvapilo; po východu slunce by už po nich Elaboňané mohli začít střílet s dobrou nadějí na zásah.
Ne všichni bojovníci ovšem v noci usnuli. Ti se teď jenom ploužili kolem jako oživlé mrtvoly. Jak asi budou vypadat po dalším celém dni stráveném na plošině vozu, na to Fox raději vůbec nemyslel.
Nebylo ale zbytí. Když alespoň částečně zahnali hlad snídaní z tvrdého chleba, uzenek a piva, vydala se kolona vozů opět na severovýchod, zpět k Foxové panství. Protože takřka s určitostí věděli, že nikde před nimi nečeká žádné větší nepřátelské vojsko, rozprostřeli se po krajině do co největší šíře a působili Adiatunnově zemi, vesnicím a obilí co nejcitelnější škody ohněm, kopyty koní i koly svých bojových vozů.
Vítězství, ale ne dokonalé. Gerin původně doufal, že se mu Adiatunna podaří rozdrtit; místo toho zasadil trokmoiskému náčelníkovi ránu, obrazně i doslovně, ale ne dostatečně výraznou, aby si mohl přivlastnit větší kus jeho území s jistotou, že se mu ho podaří udržet. Nestvůry se možná naučily neútočit na větší skupiny ozbrojených mužů v brnění, ale rozhodně se jim je nepodařilo vyhubit — a Adiatunnovo území pro ně i nadále představuje bezpečný přístav.
„Ne dostatečné," uzavřel pro sebe Gerin tiše. Van se na něj podíval, ale nijak nereagoval.
Když vjela armáda opět na Gerinovo území, začali se někteří Gerinovi vazalové postupně od hlavního vojska odpojovat a zamířili ke svým hradům chránit vlastní vesnice. Většina ale pokračovala v cestě k hradu Fox. Zanedlouho už budou na cestě k jihu, aby tam pomohli Aragisovi a naplnili tak Gerinovu část dohody.
Dělal si starosti s tím, že se ho budou rolníci ptát, jestli jejich vesnice konečně zbavil nestvůr, a protivilo se mu jim přiznat, že ne. Pak projížděli vesnicí, kterou napadly nestvůry právě v době, kdy byl hluboko na Adiatunnově území. To mu na náladě rozhodně nijak nepřidalo. Způsobil sice Trokmoicům a nestvůrám škody, ale byl šílený, když si myslel, zeje vyřídí jediným vítězstvím.
Taky teď hodně uvažoval o tom, jak úspěšní mohou být on a jeho muži dole na jihu na územích Aragise Lučištníka. Obával se, že méně, než v co doufá Aragis, ale raději si to nechával pro sebe. Ať už velkovévoda pochyboval nebo ne, on na sever přijel. Proto teď Fox neměl jinou možnost než se zachovat stejně, pokud si hodlal i nadále udržet své dobré jméno.

Návrat do hradu Fox byl dost umírněný. Vítězství, kterého jejich armáda dosáhla, nemohlo vyrovnat ztrátu mužů, a naprostý triumf, jenž Elaboňanům proklouzl mezi prsty.
Vidět znovu Selatre a moci ji k sobě přitisknout bylo
sice nádherné, ale ona rychle vycítila, že kromě toho, že se vrátil živ a nezraněn, nemá Gerin moc co oslavovat. Proto se opět stáhla do sebe a zdála se povznesena nad veškerý chaos panující ve stájích, ačkoliv byla ve skutečnosti přímo v samém jeho středu.
Van a Fand se dostali do velmi hlasité slovní potyčky kvůli tomu, jakýže to měl vlastně cizinec důvod vydávat se do boje proti Trokmoicům. Plácl se dlaní do čela a zvolal: „Ty mi tedy říkáš, abych se s nimi nezaplétal, když přitom jediný důvod, proč jsi tady, je ten, že jsi probodla posledního lesáka, co byl natolik pošetilý, aby se pokusil tě dostat do postele?“
„No jo, udělala jsem to a měla jsem na to plné právo, protože to byl můj soukmenovec a ničemný darebák, který si nic jiného nezasloužil,“ odsekla. „Ale ty, ty jsi Foxův přítel, ale taky chceš být mým milencem. Tak to vidíš!“
Van jenom bezmocně zavrtěl hlavou - neviděl nic. A stejně tak ani Gerin. Jestliže se z Vana coby Fandina milence stal jakýsi čestný Trokmoiec, pak mu to podle její vlastní argumentace dávalo zvláštní právo vydat se do války proti lesoběžcům. Fand se logikou nikdy moc nezdržovala; naproti tomu se ovšem zdálo, že jí bohové obzvlášť práh, když došlo na vášně.
Duřen poskakoval kolem a žadonil: „Můžu se příště už taky vydat do boje, tati? Můžu, prosím?“
„Ty si tu vychováváš válečníka,“ poznamenal uznale Aragis.
„Přesně tak,“ přitakal Gerin. Zas takovou radost z toho ale neměl. Jistě, každé panství na hranicích — tedy vlastně každé panství na severu — potřebovalo mít v čele schopného válečníka. Doufal ale, že se mu z Duřena zároveň podaří vychovat civilizovaného muže, protože jinak celé území od Niffetu až po Kirs zachvátí barbarství a převládne na celá staletí.
Hradní kuchaři předložili navrátilcům skopové a vepřové s chlebem a pivem. Válečníci se s chutí najedli a pak šli rovnou na kutě. Gerin ještě zůstal dole ve velké hodovní síni a vyprávěl o jejich výpravě, dokud Duřen vedle něj neusnul. Pak, stejně jako to udělal před pouhými několika dny, svého syna opatrně odnesl v náručí nahoru po schodech do ložnice.
Když se znovu vynořil na chodbě před komnatou, čekala tam na něj Selatre. Řekla: „Kdybys byl tak unavený, že bys šel rovnou do postele se synkem, vrátila bych se klidně do své komnaty, ale protože to tak nevypadá—“
Přitáhl si ji k sobě. „Děkuji ti, že jsi tady se mnou, když se věci nezdají být tak dobré, jak by mohly.“ Už když to vyslovoval, si uvědomoval, že se ze všech sil snaží dodat tažení, ze kterého se právě vrátil, zdání úspěchu. Ve skutečnosti to totiž vypadalo dost zle.
Selatre to všechno ignorovala. Odpověděla: „Nebuď blázen. Kdybys nebyl tehdy v Ikosu, abys mi pomohl, byla bych teď mrtvá. Pojďme.“ A vedla ho do své komnaty.
Tentokrát si ji vzal s pocitem blížícím se takřka zoufalství. Doufal, že to ona bude považovat za vášeň, ale neoklamal ji. To, že s ním zůstala ve chvílích, kdy ji nejvíc potřeboval, byl mnohem větší dar než cokoliv jiného, co mu mohla dát.
Potom upadl do hlubokého a bezesného spánku. Když se s trhnutím probudil, linulo se oknem do pokoje bledé světlo Nothosu, ale zlatavý Math ještě nesvítil: bylo tedy již po půlnoci, ale nepříliš dlouho. Selatre byla také vzhůru a seděla na posteli.
„Něco je v nepořádku,“ prohlásila. Při zvuku jejího hlasu mu přeběhl mráz po zádech. Poprvé za mnoho dní teď znovu promluvila jako Sibyla z Ikosu a ne jako žena, již začal milovat.
Ať už ale zněl její hlas jakkoliv znepokojivě, rozhodně měla pravdu. „Já to taky slyšel,“ přikývl Gerin. Pak se najednou zmateně zarazil. „Slyšel? Nebo cítil? Teď je všude klid. Ale“ Vstal z postele a začal se oblékat.
Následovala jej. „Nevím přesně, co to bylo. Na okamžik jsem měla pocit, že se mě dotkl Biton.“ Pak ale zavrtěla hlavou. „Zmýlila jsem se, ale bylo to něco víc než jenom sen. Vím to. A jestliže to probudilo i tebe, pak...“
„Raději bychom měli přijít na to, co to bylo.“ Gerin zvedl meč. Neměl tušení, nakolik bude čepel proti tomu, co je probudilo, účinná, ale přinejmenším to nemohlo uškodit.
Když se Fox a Selatre po špičkách blížili chodbou ke schodišti, v celém hradu Fox se zdál být naprostý klid. Skrze dveře Fandiny komnaty pronikalo Vanovo chrápání.
Gerin se tomu musel na okamžik pousmát, ale rty mu v bezstarostném úsměvu nevydržely dlouho. Několik bojovníků usnulo přímo ve velké síni, možná byli již příliš opilí, než aby dokázali najít své postele. Gerin a Selatre opatrně prošli kolem. Díval se do všech stran a jenom zmateně kroutil hlavou, stejně jako byla zmatená i Selatre. Ať už bylo v nepořádku cokoliv, muselo to být mimo vlastní hrad. Neměl nejmenší tušení, jak to ví s takovou jistotou, ale bylo to tak.
Venku nahoře na hradbách viděl siluety strážných, kteří se procházeli sem a tam na svých postech. I nádvoří vypadalo stejně klidně jako vnitřek hradu. Gerin si už začínal říkat, jestli si náhodou obavy a nervy nezahrály se Selatre i s ním zároveň nepěknou hru. Pak ale zaslechl kroky — pomalou, nejistou chůzi — přicházející od stájí směrem ke vchodu do hlavní síně.
„Zůstaň tady,“ pošeptal opatrně Selatre, ale když se rychle vydal k postranní stěně hradu, aby se podíval, kdo — nebo co — se to blíží, následovala ho. Nebyla za ním ale tak blízko, aby ji nějak ohrožoval, kdyby se snad musel bít, takže překonal svou podrážděnost a nechal to být.
Obešel tiše roh budovy a zarazil se v záchvatu smíchu, naprosto neschopen pohybu. Žádný div, že byly kroky tak nepravidelné: blížil se knim totiž Rihwin, prakticky namol opilý. Gerin jenom žasl, jak vůbec dokáže zvedat nohy, aniž by přitom upadl. Ve tváři se mu zračil výraz naprosté soustředěnosti, jako kdyby předsunout jednu nohu před druhou byl úkol vyžadující veškeré jeho úsilí a schopnosti. A nejspíš tomu tak i bylo.

Gerin se otočil k Selatre se směsicí pobavení a znechucení. „Jestli je tenhle ubohý ochlasta největší hrozba, jakou jsme našli, můžeme si teď jít klidně lehnout.“
„Ne. Zůstaneme tu,“ řekla a opět promluvila jako Sibyla. „Je tu toho ještě víc, o čem zatím nevíme. Cožpak to necítíš?“
A Gerin to cítil: naježené chlupy vzadu na krku, stažené svaly na břiše a v ústech měl najednou sucho, jako kdyby už dlouho nepil. Přesně takhle už se cítil tehdy v okamžiku, když se začala v Ikosu zachvívat země, kdy se jej jeho tělo snažilo varovat, ale jeho mysl ještě neměla nejmenší tušení proč.
Teď se země netřásla, ačkoliv by se nemohl vsadit, jestli by mu to potvrdil i Rihwin. Stejně ale pocit úzkosti a hrůzy vGerinovi vzrůstal, až měl nakonec chuť utéct nebo křičet nebo něco rozbít, jenom aby se mu ulevilo. Nic z toho ale neudělal. Přinutil se ke klidu a vyčkával, až se jeho kamarád Fox svým klopýtavým pohybem dostane blíž k němu.
Rihwin byl tak soustředěn na chůzi, že si Gerina až do okamžiku, kdy do něj takřka narazil, vůbec nevšiml. „Lorde pr—princi!“ vypravil ze sebe nejistě a trhl sebou přitom tak mocně, že málem padl na záda. „Milost, lorde princi!“ zalapal po dechu a potom hlasitě škytl.
Teď pro změnu odstoupil Gerin, protože jeho nos dostal plný zásah. „Fuj!“ ulevil si. „Tvůj dech páchne jako vinohrad v době lisování.“
„Milost!“ opakoval Rihwin. Přihlouple zíral na svého pána a kymácel se; zůstat stát nehybně na jednom místě se pro něj zdálo být stejně obtížné jako chůze. Tvář měl takřka bez výrazu, ale v očích mu zářila výstražná světélka.
Pak se ale Gerin zadíval jakoby skrze něj místo přímo na něj a vlastně poprvé doopravdy pochopil, co Rihwin říká. „Ty ses pustil do vína, které nám přivezl Schild, že je to tak, můj příteli Foxi?“ zeptal se ho mírně. Předtím svůj meč sklopil volně kzemi. Teď ale čepel znovu vylétla vzhůru, jako kdyby chtěl Rihwina probodnout a to víno z něj dostat.
„Milost!“ zaskřehotal Rihwin už potřetí. „Našel jsem ho zahrabané v seně, když jsme přivedli našše — škyt — koně do stájí. Otevřel jsem jenom dvě lahve. Mi - škyt -lost!“
„Tak proto.“ Selatre promluvila pevným a jistým hlasem. „Právě tohle jsme cítili: moc Mavrixe uvolněnou ve zdech této pevnosti.“
Gerin chtěl na Rihwina začít hulákat. Ale navzdory své zuřivosti si uvědomil pokročilou noční hodinu a vzpomněl na bojovníky, ženy, kuchaře a sluhy, kteří všichni uvnitř hradu Fox spali. Ačkoliv ale namísto křiku syčel, byl i tak jeho hněv zcela zřetelný: „Ty hloupý, svinský hňupe. Kvůli své chtivosti, kvůli vínu, které zítra stejně všechno vymočíš, jsi na nás upozornil Mavrixe a poskytl jsi mu způsob, jak se dostat do naší země - a on mě nenávidí. Víš, co bys zasloužil? Jak by mě mohl Adiatunnus zasáhnout hůř, než jsi právě dokázal ty?“
Rihwinovi stékaly po tvářích slzy; leskly se v bledém Nothosově světle. „Lorde princi, máš naprostou pravdu,“ mumlal trochu nezřetelně. „Vůbec nevím, co to na mě přišlo. Zachlédl - zahlédl -jsem tam v seně ty džbánky a ten pohled mě jako oheň úplně začal stra — stravovat. Musel jsem pít, nebo umřít.“ Ačkoliv byl pořádně nametený, přesto mluvil s vybranou jižanskou výřečností.
„To je ten nejpodivnější způsob, jak se označit za zoufalého, bezcenného opilce, jaký jsem až dosud slyšel,“ prohlásil znechuceně Gerin.
Selatre mu položila ruku na rameno. Toto gesto používala stále ještě tak zřídka, že okamžitě upoutalo jeho pozornost.
„Počkej,“ vybídla ho. „V jeho slovech může být ukryto více pravdy, než kolik jsi ochoten slyšet. Možná Mavrix zažehl jeho duši, jak to formuloval, aby si otevřel cestu a jeho přítomnost byla na severních územích opět jasně pocítěna.“
„Možná to je právě takhle, lorde princi,“ zvolal hned s nadějí v hlase Rihwin. „Ačkoliv pán sladkých hroznů vymazal z mé duše veškeré kouzelnické schopnosti, mé vědomosti zanechal netknuté.“
„Ne že by ses je nepokusil zcela utopit v záplavě piva — a teď i vína,“ odsekl mu stále ještě rozhořčený Gerin.
„Zasloužím si to.“ Rihwinův hlas byl plný opilecké upřímnosti. „Ale bylo to přesně tak, jak říká tvá dobrotivá dáma. Jestliže Mavrix hledal nějakou cestu, jak proniknout na tvé území, pak já byl pouhým nášt — náš — nástrojem, který využil.“ Vítězně se usmál, když se mu konečně podařilo říct tak složité slovo.
„Dobrá, může to tak být,“ připustil Gerin neochotně. „Mám ti za to snad poděkovat? Jako že je velký Dyaus nade mnou, ještě pořád nevím, jestli přežijeme. Jak jsem řekl a jak sám víš moc dobře, tenhle bůh mě nemiluje a tebe taky ne.“
Rihwin svěsil hlavu. „To je pravda.“
„3ůh má své úmysly, stejně jako my máme svoje,“ prohlásila Selatre. „On ty své uskuteční, ať už se stane cokoliv. My to samé říct naneštěstí nemůžeme. Musíme tedy
najít způsob, který naplňuje božské úmysly stejně jako naše, a jakmile ho najdeme, lichocením ho donutit jej přijmout.“
Gerin se na ni vděčně podíval. „Když to říkáš takhle, zní to skoro i proveditelně.“ Ale kdesi v hloubi své mysli slyšel, nebo si aspoň myslel, že slyší, jak se mu bůh směje.

XII.

Se zarudlýma očima a mo hutným zíváním vyprávěl Gerin historku příštího rána při snídani těm šťastlivcům, kteří měli spánek dostatečně tvrdý a noční Mavrixův příchod nepocítili. Vedle něho seděla Selatre, také unavená. Byl rád, že je tam s ním, protože bez jejího dosvědčení pochyboval, že by mu Aragis nebo Van uvěřili, nemluvě o ostatních. Zároveň ovšem pociťoval značné obavy, protože mluvila opět spíše jako Bitonova Sibyla než jako jeho žena. Zavrtěl otupěle hlavou. Když už ztratil Elise kvůli nějakému ničemnému příživníkovi, přijde ještě o Selatre vinou boha?
Aragis ho ovšem z jeho zadumání rychle vytrhl. Velkovévoda možná neměl příliš vyvinutý smysl pro dlouhodobější pohled na věci, ale rozhodně byl navyklý myslet v daném okamžiku nesmírně prakticky. „No dobrá, lorde princi, takže Mavrix je už teď tady mezi námi, ať se nám to zamlouvá nebo ne,“ prohlásil věcně. „Co s tím uděláme? Můžeme toho nějak využít v náš prospěch?“
„Já“ Gerin pohledem sklouzl na Selatre, „-tedy vlastně my se domníváme, že jsme možná na něco přišli.“ Jedním z důvodů, proč měl tak zarudlé a nevyspalé oči, bylo, že spolu se Selatre strávili zbývající část noci diskusí právě nad

touto závažnou otázkou. Povzdechl si. Konečná odpověď se mu totiž vůbec nelíbila. „Máme v úmyslu přivolat boha, zhmotnit ho do tohoto světa a pak s ním jednat.“
„Copak ti už úplně přeskočilo?“ vybuchl pobouřeně Van. „Mavrix tě nenávidí. Přiveď ho sem a jenom mu tím usnadníš svůj vlastní konec.“
„O tomto plánu ses přede mnou poprvé zmínil už tehdy, když jsme se setkali na jižním okraji tvého území. Dost zoufalý pokus, jestli chceš slyšet můj názor,“ přisadil si Aragis. Ale kromě této poznámky se Gerina nijak nesnažil od jeho úmyslu zrazovat. Mavrix přece nebyl naštvaný na něj. A kdyby sithonský bůh sladkých hroznů skutečně Foxe nějakým pomalým, zajímavým a vynalézavým způsobem zničil, nikdo by neměl lepší pozici toho využít než právě velkovévoda.
Gerin se oběma mužům pokusil odpovědět zároveň: „Mavrix stejně přijde, ať chceme či ne. Když se proti tomu pokusíme zakročit, bude mít jenom o důvod víc se na nás hněvat. Když mu naopak pomůžeme, můžeme ho uspokojit a ještě dosáhnout svého. Jestli ne, pak bychom ho mohli alespoň dokázat kontrolovat.“ Znovu se přitom podíval na Selatre.
Ta přikývla. Zprvu poněkud nejistým hlasem začala vysvětlovat: „Ve stejnou chvíli, kdy lord Gerin přivolá Mavrixe, se já pokusím na svět přivolat Bitona, svého bývalého patrona, svého bývalého — ženicha.“ I přes její snědou pleť bylo poznat, jak jí tváře zrudly studem. Přesto pokračovala: „Biton prozíravý je bohem pořádku a předvídavosti, tedy věcí opačných těm, které ztělesňuje Mavrix. A Biton je na severních územích starým známým, opravdu starým. Jeho moc je zde pevně zakořeněna, ne nově zavedená jako Mavrixova. Možná dokáže zabránit pánovi vína ve výstřelcích, které jeho oslavy a rituály někdy provázejí.“
„Ale děvče,“ připomněl jí Van jemně, „bude po tom, co se přihodilo v Ikosu, ještě bůh naslouchat tvému volání?“
Selatre se kousla do rtu. Sama si kladla přesně tutéž
otázku. „Nevím,“ odpověděla upřímně. „Ale můžeme to zjistit jediným způsobem, a to tak, že se o to pokusíme.“
„A co když se Biton nezjeví?“ zeptal se Aragis. „Co pak?“
„Pak tu budeme sami s Mavrixem - a jeho ničím nemírněnou silou,“ odpověděl Gerin po chvíli. „Nebudeme na tom ale rozhodně o nic hůř, než kdybychom se Bitona vůbec nepokoušeli vyvolat.“ Ale ani o nic lépe, křičela jeho mysl, ale on své vlastní chmurné myšlenky rázně potlačil.
Aragis vytrčil bradu bojovně vpřed. „Trvám na tom, aby ses bohy nepokoušel do našeho světa Přivolávat dřív, než splníš také svou část naší dohody. Jestli proti tobě obrátí svůj hněv, doplatím na to i já.“
„Ale pokud je dokážeme přesvědčit, aby udělali to, co chceme my, pak by se nám mohlo podařit zbavit naše země nestvůr bez jakéhokoliv dalšího boje,“ upozornil ho Gerin. „Pomyslel jsi i na tohle, velkovévodo? Nejenom zahnat nestvůry zpátky do hloubi lesů, ale zbavit se jich skutečně nadobro, jednou provždy. To my nesvedeme; jsme jenom smrtelníci. Ale bohové to udělat mohou, pokud budou chtít. Je to risk, jistě. Ale kdyby šlo všechno tak, jak doufáme...“
„A kromě toho, kvůli Rihwinovi je už Mavrix stejně v naší zemi přítomen, na to nezapomínejme,“ poznamenal Van.
„Může nám napáchat škody, kdykoliv se mu zamane. Když chceme zabránit tomu, aby se do nás někdo pustil, je někdy lepší pustit se do něj jako první.“
„Rihwin!“ Aragis upřel na Gerina svůj ostrý pohled. „Při své pověstné lstivosti a chytrosti, lorde princi, nemohu vůbec uvěřit, jak jsi mohl toho opilce poslat za mnou coby svého zmocněnce. A kde vlastně je?“
„Předpokládám, že ještě opilý spí ve své posteli,“ odpověděl mu Gerin. „A pokud jde o tvou první otázku, máš nepochybně částečně pravdu, ale přece jen ne tolik, jak si myslíš. Je dost chytrý a statečný, když je střízlivý, byť mu někdy trochu chybí zdravý rozum. Tu a tam se mu prostě přihodí — nepříjemnost.“ Rozhodil přitom rukama, jako by chtěl naznačit, že Rihwinovy Vrtochy někdy překvapí i jeho.
Aragisova jestřábí tvář nebyla právě stvořena pro nerozhodnost. Se zlostným zamračením tedy prohlásil: „No dobrá, Foxi, nevidím žádnou možnost, jak tě od tvého plánu odvrátit, kromě otevřené války, ale jedno ti říkám úplně jasně: ať to kouká vyjít.“
„Rozumím,“ ujistil ho Gerin. „Pro mou spásu, spásu tvoji i spásu celého severního území by to vyjít mělo — což ovšem nijak nezaručuje, že se to skutečně podaří.“
„No dobrá,“ souhlasil ztěžka Aragis, jako by svým varováním ze sebe smyl veškerou vinu za jakékoliv nepříjemnosti, které případně nastanou. „Kdy začneš?“
„V poledne,“ odpověděl Gerin, načež velkovévoda jen otevřel ústa.
„Poledne je Bitonův čas,“ připomněla Selatre, „doba, kdy slunce vidí nejdál. Mavrix je nejsilnější v noci, kdy jeho nadšení příznivci volají ‚Evoii!'. Jakékoliv oslabení jeho moci, které by nám denní doba mohla poskytnout, se nám bude hodit.“
„A kromě toho,“ dodal ještě Gerin, „v poledne už bude Rihwin vzhůru, nebo ho osobně vytáhnu z postele za nohu, pacholka. Budeme ho při tomto úkolu taky potřebovat.“
„Nechť jsou vám bohové nápomocni,“ utrousil Aragis, což mohlo mít mnoho významů.
Ještě ani v poledne nebyl Rihwin Fox rozhodně šťastným mužem. V bledé voskové tváři mu vystupovaly krví podlité oči; podle toho, jak na slunci neustále mrkal, nesnesl jeho záři. „Vážně vůbec nechápu, proč sis vybral právě mě, abych přenesl ty džbánky vína do tvé chatrče,“ brblal nedůtklivě.
„Protože nebýt tebe, nemuseli jsme tohle vůbec zkoušet,“ připomněl mu nesmlouvavě Gerin. „Protože to vzniklo tvojí vinou, můžeš zatraceně klidně posloužit jako nákladní soumar.“ Pak zahýkal jako osel. Rihwin se zalekl.
Selatre v chýši mezitím nakladla na provizorní kamenný oltář nejrůznější věci ze živé přírody: květiny, jedlové šišky, kachní vejce. „Nechceme Mavrixe vyvolávat jenom jako boha vína, ale také jako boha růstu obecně,“ vysvětlovala. „To by ho mohlo snad udržet na uzdě — a taky samozřejmě nemusí.“ Mezi květiny položila svitek obsahující sithonský národní epos od velkého básníka Lekapenose. „Mavrix také inspiruje zrod krásy, jak jsme zjistili.“

„Jak jsi zjistila, chceš říct," opravil ji Gerin. „Většina z toho byl jenom tvůj nápad; to ty jsi poslední dobou Mavrixe takhle nastudovala. Dokud se v mojí tvrzi neobjevilo to víno, velice spokojeně jsem předstíral, že tenhle bůh vůbec neexistuje." Pak se otočil na Rihwina. „Polož ten poslední džbán támhle dolů - opatrně! Ať se nerozbije."
Rihwin sebou cukl. „Když na mě takhle křičíš, připadám si, jako kdyby se mi hlava chtěla bolestí rozskočit." Po krátké dramatické odmlce ještě dodal: „Skoro by to bylo i lepší."
„Tak si na to dobře vzpomeň, až se budeš chtít příště zase utopit ve džbánu vína, anebo třeba i piva," poznamenal Gerin bez známky soucitu. Vytáhl z pouzdra dýku, rozřízl pečeť chránící zátku jednoho z vinných džbánů a potom zanořil hrot dýky dovnitř, aby mohl zátku vytáhnout.
Ze džbánu se linula nasládlá vůně vína. Gerin si s úlevou vydechl. Měl obavu, aby se nezkazilo na ocet. Kdyby se tak opravdu stalo, neměl nejmenší představu, co by si potom počal. Odebrat Rihwinovi trochu jeho vínem prosycené krve mu nepřipadalo jako ten nejhloupější nápad na světě.
Gerin nabral dva kalíšky vína, jeden pro sebe a druhý pro Rihwina. „Ještě to nepij," zavrčel, když ho Rihwinovi podával. Podíval se ještě na Selatre a řekl: „Pořád si myslím, jestli by přece jen nebylo rozumnější nejprve vyvolat Bitona. Pak by jeho přítomnost mohla už od začátku pomoct Mavrixe kontrolovat."
Ona ale jenom zavrtěla hlavou, tak jako už od první chvíle, kdy začali toto vyvolávání bohů plánovat. „Biton teď nemá mnoho důvodů, proč by měl mé vzývám k příchodu vyslyšet. Když jej ale přivolám, až už tady bude Mavrix, mohla by nám pomoct ho přivolat prostá žárlivost. Ať už má pán sladkých hroznů za lubem cokoliv, prozíravý mu to nejspíš bude chtít překazit."
„Ty jsi bohovi sloužila; znáš ho jistě nejlépe," prohlásil Gerin a kývl. Přistoupil k oltáři, chvilku po něm i Rihwin, a odlil opatrně malou úlitbu bohovi tak, aby přitom nenamočil Lekapenosův svitek. „Děkuji ti za štědré dary sladké révy, pane Mavrixi," zadeklamoval Gerin zadrhávající se sithonštinou a upil ze svého kalíšku vína.
Rihwin se také napil. Oči se mu rozšířily; vypadal najednou o několik let mladší, nebo alespoň méně zničeně.
JDěkuji ti za dar sladkých hroznů, lorde Mavrixi," opakoval také on, a potom ke Gerinovi dodal už civilnějším tónem: „Je to, jako když se necháš uštknout malým hadem, abys tak vyhnal jed hada velkého."
„Rihwine, tvůj problém spočívá v tom, že pro tebe je každý had velký," odpověděl Gerin. Ajenom aby Rihwina pozlobil, rázným mávnutím ruky svého jižanského přítele zarazil, aby neměl šanci jakkoliv reagovat. ‚3uď zticha. Budu Přivolávat boha."
Znovu přistoupil k oltáři, zvedl ruce do výšky a začal: „Povolávám tě na pomoc, lorde Mavrixi, já, kdož jsem pil tvé víno, já, který jsem se s tebou již v minulosti setkal, já, pouhý smrtelník žádající tvou pomoc, já slabý—" Ponižoval se zcela beze studu, protože v porovnání s mocí boha byl kterýkoliv smrtelník opravdu slabý.
Jeho litanie pokračovala stále dál a Gerin už o jejím úspěchu začínal silně pochybovat. Jako většina lidí, kteří ho uctívali, měl sithonský bůh vína různé úchylky. Možná se bavil ironií toho, že Gerina nejprve přinutí jej vzývat a potom se odmítne zjevit. Kdyby se to skutečně stalo, měl Fox v úmyslu vypít tolik vína, kolik se do něj jen vejde, a potom vyrazit s Aragisem na jih.
Ale právě když už ho to opravdu přestávalo bavit, se bůh objevil. V zaplněné malé chýši přesto nezabral ani místečko navíc — bohové zkrátka mají své způsoby. Mavrix měl pravidelné rysy, mimořádně přitažlivé a více než trochu zženštilé. Na sobě měl sandály a světle hnědý oděv a přes ramena přehozenou tuniku z leopardí kůže. V pravé ruce svíral zelenou, olistěnou hůl se slonovinovou špičkou. Linul se z něho slabý odér hroznů a ještě nějaký jiný, drsnější a odpornější — možná zaschlé krve.
Očima nijak nepřipomínal člověka. Byly to jen dvě temné jamky, které nic neodrážely. Když se do nich Gerin zadíval, připadalo mu, jako by se najednou propadal nekonečným prostorem, stále hloub a hloub. S nejvyšším vypětím vůle se od těch prázdných důlků odtrhl a dokázal pronést roztřeseným hlasem: „Děkuji ti, že jsi mi dnes prokázal službu svou přítomností, pane Mavrixi." Věděl, že právě ze sithonské gramatiky udělal pořádný guláš, za který se mu nejspíš dostane pouze božího pohrdání, ale nedalo se nic dělat, ne teď.
Mavrix se na něj — a také skrze něj — zadíval. Cítil, jak jej boží pohled probodává, takřka jako meč. Hlasem, který se tak dokonale hodil kjeho zevnějšku, pak Mavrix promluvil: „Vážně jsi potěšen? Potěšen? Vzhledem k pomstě, kterou ti dlužím, by ses měl spíše třást jako osikový list ve větru. Poslal jsem Schilda Hlupáka, aby ti předal víno, v naději, že mi to umožní sem přijít a vykonat svou pomstu. A ty jsi potěšen?"
Selatre v tom okamžiku začala vzývat Bitona. Gerin ji slyšel, jak mluví o vlastní bezcennosti před bohem, který ji opustil a pak na ni zapomněl. Kdyby nemusel veškerou svou pozornost věnovat Mavrixovi, nejspíš by se bez naděje na Bitonovo vzkříšení zhroutil.
Uctivě pokynul směrem k oltáři a rozličným obětem, které obsahoval, a pokračoval: „Je zde mnoho jiných obětin. Skutečně bylo nutné mi poslat to víno?"
„Ano, a to ze dvou důvodů," odpověděl mu bůh. „Zaprvé, odtud mohu své plány uskutečnit lépe než odjinud. A za druhé, zatímco ostatní plody jsou moje, víno je moje, jestli chápeš, co tím chci říct. Když jsem přivolán vínem, jsem více sám sebou, než když jsem přivolán jiným způsobem."^
„Čímž máš na mysli, že můžeš působit zlo, aniž bys litoval následků, když je můžeš svést na silné víno," vložil se do hovoru Rihwin. „Ty"
„Ticho, červe," okřikl ho Mavrix a ačkoliv se Rihwinovy rty i nadále pohybovaly, nevyšla z nich už ani hláska. To bylo něco, o čem Gerin mnohokrát snil. Pak se bůh sladké révy opět otočil ke Gerinovi a takřka konverzačním tónem pokračoval: „Člověk by si myslel, že si vezme ponaučení, co? A přesto, ačkoliv jsem ho jednou vytrestal, si nedá pokoj a znovu riskuje můj hněv. Stejnějako ty, musím dodat, ale ty si nezahráváš tolik jako on. Cím to je?"
Gerin na to neodpověděl přímo. Místo toho ukázal na Lekapenosovu knihu, kterou položil na kámen. „Ty nejsi jenom bohem vína, pane Mavrixi. Jsi zároveň patronem krásy a chytrosti. Není tomu tak?" Ze sithonštiny si vybavoval víc,

než myslel, že si ještě pamatuje.
Mavrix se vytáhl do své plné výšky, podstatně větší než výška člověka, ale poměrně nízko položenou střechu chýše přitom nijak nenarušil. „To by nikdo nepopřel, malý
muži. Ale ty jsi mi neodpověděl na otázku, a neodpovědět bohovi na otázku je další těžký zločin, který ti bude připsán k tíži.“ Při těch slovech pokynul svou holí. Vypadalo to neškodně, ale v jeho rukou to byla mnohem mocnější zbraň než jakékoliv kopí či meč v rukou nejsmělejšího a nejdivočejšího válečníka.
Gerinovi rázem vyschlo v ústech; znal dobře sílu té hole. Musel sebrat veškerou vůli, aby ovládl svůj hlas, a odpověděl: „Pane Mavrixi, musel jsem ti odpovědět takto oklikou. Opravdu vím, jak významnou jsi hrál roli v inspirování sithonského lidu k vrcholu uměleckého snažení, jehož kdysi dosáhl. Důvod, proč jsem tě přivolal, můj pane, je ten, že severním územím nyní vládne ošklivost. Jestliže se tu rozhlédneš kolem a uvidíš ji na vlastní oči, žádám tě, abys tomu učinil přítrž alespoň z estetických důvodů, když ne z jiných.“
„Snad ještě nikdy jsem neviděl rybu, která by se na háčku mrskala tak, jako to právě děláš ty,“ poznamenal nedůtklivě bůh. „No dobrá, tak se tedy podívám.“ Jeho oči se na okamžik rozsvítily. Gerin v nich uviděl rychle se střídající obrazy nestvůr a jejich plenění krajiny. Pak se opět proměnily zpátky v hluboká jezírka temnoty. Opovržlivě se na Gerina podíval. „Jsou skutečně ošklivé, ale co z toho? Vy divoši v těchto chladných končinách bez vinné révy se k sobě navzájem chováte stejně krutě, jako teď tito tvorové zacházejí s vámi. Proč bych se měl starat o to, co dělají?“
Než mohl Gerin odpovědět, přerušila jej Selatre nechtěně překvapeným výdechem plným radosti a v chýši se zjevil Biton. Také on se naprosto samozřejmě vešel do malé chýše, aniž by se více zaplnila. Gerina už předtím dost zajímalo, jak bude prozíravý bůh vypadat, jestli jako přitažlivý mladík podobný vyobrazení na štítovém reliéfu nyní již zborceného chrámu, nebo bude víc připomínat primitivnější obraz, jemuž převážně dominovaly oči a vyčnívající falus. Biton mu nyní připadal chvíli takový a vzápětí zase onaký, v závislosti na tom, co právě v daný okamžik převažovalo v jeho vlastní mysli.
Selatre jenom vydechla: „Děkuji ti, prozíravý, že jsi vyslyšel modlitby své dřívější služebnice, která tě stále ctí.“
„Loajalita je natolik řídkým jevem, že si zaslouží pozornost,“ odpověděl Biton hlasem se stejným poněkud rustikálním přízvukem, jaký měla i Selatre, „tím více, když je udržována i nyní, kdy ji už nemohu nijak opětovat.“
Mavrix se na Bitona upřeně zadíval s neskrývaným odporem. Jeho rysy se proměňovaly s božskou rychlostí tak, aby odpovídaly jeho rozpoložení. Otočil se zpět ke Gerinovi a opovržlivě prohlásil: „Jestli se domníváš, že tě přivolám tohoto nudného ťulpase a karikatury boha nějak zachrání, pak tě musím důrazně upozornit, že tvoje představa je naprosto scestná.“
„Proto jsem ho nepřivolal,“ odpověděl Gerin. Uklonil se Bitonovi a oslovil ho: „Prozíravý, Sibyla tě požádala o přítomnost ze stejného důvodu, proč jsem já přivolal Mavrixe, pána sladkých hroznů: chceme vás požádat o pomoc, abychom zbavili naši zem nestvůr, jimiž je nyní zamořená. A protože se rojí z jeskyní pod tvým zborceným chrámem, odvážil jsem se doufat, že bys za to mohl do jisté míry pociťovat určitou odpovědnost.“
„Pane, žádám tě, aby ses rozhlédl kolem,“ dodala ještě Selatre, „a pohlédl na obraz zkázy a nepořádku, které tyto nestvůry šíří, kamkoliv se jen pohnou.“
Stejně jako Mavrix, i Biton se podíval. Občas Gerin zpozoroval, jak se bohova hlava otáčí způsobem pro obyčejného člověka z masa a kostí nemožným, zatímco v příštím okamžiku viděl spíš otáčet se kámen na kameni. V každém případě ale měl Biton zcela nepochybně oči -anebo alespoň jedno oko -ještě vzadu na hlavě.
Když veškerý pohyb ustal, prohlásil: „Je to navýsost skličující. Připomíná mi to takový chaos, jaký by mohl vyhovovat tomuhle cizáckému šarlatánovi.“ A paží, nebo svým falem, přitom ukázal na Mavrixe.
„Cože já?“ škubl sebou dotčeně Mavrix, až mu leopardí kožešina ladně zakroužila kolem krku. Gerin si vůbec nedokázal představit, že by udělal něco neladného. Ale už ze svých předchozích setkání s Mavrixem dobře věděl, že je bůh také náladový. Teď se jeho sametový hlas změnil ve vzteklé pištění: „Tak šarlatán, říkáš? Mně tedy ta stvoření připadají spíše podle tvého gusta - jsou to barbarští tvorové, hodící se tak leda do takovéhle barbarské země. A koneckonců, vždyť se vyrojili z jeskyní ukrytých pod tvým chrámem. Jestli jimi tak opovrhuješ, proč ses jich už dávno nezbavil? Předpokládám, že jsi na to neměl dostatek síly.“ Opovržlivě se zasmál.
Biton se najednou Gerinovi zdál zcela lidský: možná že jako kamenný sloup, což byla jeho druhá podoba, nemohl dostatečně vyjádřit svůj hněv. „To nejsou moji tvorové!“ zaburácel mocným hlasem, který ještě hodnou chvíli rezonoval Gerinovi v hlavě jako vyzvánění mohutného bronzového zvonu. „Můj chrám jim naopak zabraňoval vylézt na povrch a rozšířit se do pozemského světa. V jeskyních tvořily součást přírody, nebyly kazem na její kráse. Když jsem ale viděl, že chrám padne“
„No jistě, prozíravý,“ skočil mu do řeči Mavrix stále tím opovržlivým tónem. „Jestli ti trvalo tak dlouho si toho všimnout, pak nejsi moc dobrý bůh.“
„Moje smysly nejsou alespoň zaslepeny opilostí, cizoložstvím aincestem,“ odrazil jeho útok škrobeně Biton. „Polovinu času vůbec nevíš, co vlastně vidíš; a po zbytek časuje ti to jedno.“
Oba bohové na sebe vzápětí začali ječet. Gerin si přitiskl dlaně k hlavě, ale vůbec to nepomohlo. Vnímal totiž Mavrixe i Bitona spíše svou myslí než sluchem, a tak se mu jejich hlasy i nadále rozléhaly myslí stejně pronikavě jako předtím.
„Nechť nás otec Dyaus ochraňuje,“ ulevil si takřka neslyšně Rihwin.
„Ne abys přivolal ještě jeho,“ okřikl ho Gerin. „Cožpak ti nestačí, že se nám tady hádají už dva znesváření bohové?“
Nejraději by utekl, ale měl neblahé tušení, že by mu ani to nijak nepomohlo. Kdyby se do sebe Biton s Mavrixem opravdu pustili vším, čeho byli schopni, celé severní království by nebylo dost velké, aby se v něm našel bezpečný kout. Doufal, že když je vyvolají oba zároveň, pomůže mu to je i jejich síly udržet pod kontrolou. Ve skutečnosti se ale zdálo, že nastává pravý opak.
„Mně tenhle nápad připadal šílený už od začátku.“ Rihwin přehnaně pohyboval rty a svá slova ještě doplňoval

výraznými gesty, aby Gerin nemohl nepoznat, co má na mysli. „Jsi dostatečně schopný čaroděj, abys dokázal vyvolat bohy, ale tvoje schopnosti už nestačí na to, aby se chovali tak, jak by sis přál. Raději jsi to neměl vůbec zkoušet!“ A při těch slovech se plácl dlaní do čela.
Než stačil Gerin rozpoutat hádku, Mavrix se po Bitonovi ohnal svou slonovinovou holí. Takřka rychleji než lidská myšlenka se ale prozíravý bůh proměnil v kámen a odrazil ránu hole svým yytrčeným kamenným falem. Mavrix zaskučel bolestí. Biton, teď už opět ve své lidské podobě, se mu vysmíval do tváře. Mavrix jenom vyplázl svůj dlouhý jazyk.
Někteří filozofové mluvili o bozích jako o velkých lidech. Gerin si na to teď vzpomněl, protože mu ze všeho nejvíc připomínali hašteřící se malé kluky — jenže tihle kluci měli nadpřirozenou sílu a schopnosti.
„Měl jsem poslechnout Aragise a vyčkat,“ zasténal Gerin.
„Ano, někoho jsi měl poslechnout určitě,“ říkal Rihwin s výraznou artikulací. Protože byl teď Mavrix zaneprázdněn, dokonce ho Gerin i slyšel. „Jsi vždycky odborník na to, co by měli udělat všichni ostatní, ale když kdokoliv něco navrhne tobě, copak ho uposlechneš? Ha!“ A pro případ, že by jeho přítel Fox neslyšel, dodal ještě jednou:
V podstatě měl pravdu a o to víc to Gerina zasáhlo. Vždycky se spoléhal na svůj vlastní úsudek, protože mu žádný jiný nepřipadal dostatečně smysluplný. A ve většině případů se mu to vyplatilo, protože zvolil správně. Když se ale někdy dopustil chyby, pak obvykle nezůstalo u pouhého bezvýznamného přehmatu.
„Ale, buď radši zticha,“ zavrčel přesto. „Jako kdybys mě za ta léta dokázal přesvědčit, že má nějaký smysl tě vůbec poslouchat.“ Rihwin mu odpověděl gestem, které hodně používali malí uličníci ve městě Elabonu.
V porovnání s bohy se hádka mezi oběma muži zdála velice umírněná. Mavrix teď použil stejné gesto jako před chvilkou Rihwin a ještě vyplázl jazyk. A Biton, stále ještě v lidské podobě, nadzvedl svůj oděv a zamával přirozením, jehož kamenné ztvárnění předtím odvrátilo úder hole.
Mavrix se opovržlivě zasmál. „Viděl jsem myši s větším vybavením.“
„Tak zaprvé, jsi pěkný lhář. A za druhé, koho vůbec zajímá, co jsi viděl?“ odsekl mu Biton. „Spíš bych se zajímal o důsledky než o choulostivé partie myší.“
„Já bych se spíš zajímal o důsledky než o tvoje choulostivé partie,“ nedal se zahanbit pán sladkých hroznů. A se zlomyslným smíchem pokračoval: „To se tedy opravdu vášnivě zajímáš o důsledky, když jsi ani nedokázal předpovědět, že se tvůj vlastní chrám brzy ocitne v troskách.“
„Co je mrknutí oka v porovnání s nezměrností času?“ odvětil Biton. „Chrám vlkosu bude opět stát; chceš mě snad obviňovat proto, že jsem si nevšiml onoho krátkého období, kdy je rozbořen?“
Za příznivějších okolností by jeho slova Gerina zaujala a pocítil by záblesk naděje. Jestliže bude Bitonův chrám v Ikosu znovu vystavěn, pak by to s velkou pravděpodobností znamenalo, že v severním království zůstane zachována alespoň nějaká podoba civilizace. Ale jeho vlastní přežití v tomto okamžiku vypadalo až příliš problematicky, než aby dokázal uvažovat do budoucna, což obvykle upřednostňoval.
„Když už ses o tom zmínil, pak ano,“ odpověděl Mavrix. „Možná by tvoje věrohodné ztvárnění mělo mít pásku přes třetí oko - a nejspíš i přes jedno z těch dvou, které máš vpředu.“
„Skoro bych to i přivítal,“ vyštěkl Biton, „aspoň bych se nemusel dívat na všechny ty děsivé věci, které tvoje nestvůry páchají a ještě napáchají v téhle zemi.“
„To nejsou žádné moje nestvůry!“ zaječel Mavrix. „Jsi snad kromě slepoty ještě navíc hluchý? To nejsou moje nestvůry! Ne! A ne\ Jsou děsivé a ošklivé a odporné a to, co páchají, už samo o sobě stačí k tomu, aby se každý, kdo má v sobě jenom trochu citu, pozvracel rovnou na boty, tak.“ To, co Mavrix vyprskal, mělo buket mnohem výraznější než jakékoliv víno, které kdy Gerin ochutnal - další oblast, kde požívali bohové výrazné výhody oproti lidem.
Nedlouho předtím se však Mavrix ještě vůbec nezajímal o to, co nestvůry páchají na severních územích a jejich obyvatelům. Gerin boha rozhodně nevinil z jejich přítomnosti. Když teď ale Biton Mavrixe obvinil, boha to nazlobilo víc, než jej uspokojovalo ponižovat Gerina. A kdyby Gerin obratně dokázal pozměnit Mavrixovy záměry, alespoň o kousek...
„Pane Mavrixi, když tedy těmi nestvůrami tak opovrhuješ, měl bys je vyhnat ze severního království a snadno tím dokázat tady bohu Bitonovi, že s nimi nemáš opravdu nic společného,“ ozval se.
„Buď zticha, ubohý člověče,“ okřikl ho nepřítomně Mavrix a Gerin skutečně okamžitě ztichl, stejně jako už předtím Rihwin. Neměl vůbec na vybranou. Vyměnil si se Se-latre výstražný pohled plný zoufalství. Určitě to stálo za pokus, ale ne každý pokus musí nutně uspět.
Znovu promluvil Biton. „Aha, pane sladkého zvracení, takže přece jenom naznačuješ, že ty nestvůry patří k tobě.“
„To teda ne!“ ječel Mavrix hlasem tak mocným a pronikavým, že by to bývalo stačilo na zboření hradu Fox. „Podívej, hned ti dokážu pravý opak.“ Poněkud teatrálně se zhluboka nadechl, vydul tváře a jeho obličej v okamžiku tak Zbrunátněl, jak by to žádný člověk nedokázal: Gerinovi připomínal božskou žábu s kůží barvy vína. Po tomto mimořádném úsilí bůh vydechl tak mocně, až Gerin bezmocně zavrávoral. „Tak! A už jsou pryč. Podívej se na severních územích, kam chceš, ty nevidoucí, a nenajdeš jedinou z těch nechutných nestvůr.“
„Jakékoliv tvoje tvrzení, ty bláhový násosko, vyžaduje přezkoumání,“ zavrčel Biton. A stejně jako už předtím jednou, i nyní začal hlavou otáčet jakoby zcela nezávisle na zbytku těla — anebo se možná kamenný sloup představující jeho tělo otáčel stále dokola. Pak se zastavil a pohrdavě se na Mavrixe zadíval. „Jsi přesně takový lajdák, jak jsem si myslel. Jen se podívej támhle.“
Na okamžik se v Mavrixových bezedných očích jakoby cosi zalesklo. „No dobrá, tak jsem jich pár přehlédl. Co na tom?“ Pokynul rukou. „Tak teď už jsou pryč. Vidíš? Rozhodně nepatří ke mně.“
Biton pokračoval ve svém průzkumu. Jeho otáčející se hlava se zarazila ještě jednou. „A zase! Ty musíš být opravdu bohem opilosti, protože jsi stejně ledabylý a neschopný jako kterýkoliv opilec. No podívej se támhle.“
Gerina by moc zajímalo, jakých smyslů Biton využívá k vyhledávání nestvůr, jak naznačuje Mavrixovi, kde že má být

ono „támhle“ a jak se může Mavrix zaměřit právě tam, ať už je to kdekoliv. A taky by ho bývalo skutečně zajímalo, jak se Mavrix dokáže tak rychle zbavit nestvůr a co se s nimi potom děje. Kdyby byl bohem, nejspíš by to věděl. Jako člověku mu ale nezbývalo nic jiného než jenom zůstat zvědavý.
„No dobře, tak tyhle už jsou taky pryč.“ Mavrix na Bitona znovu vyplázl svůj žabí jazyk. „A co teď, vidíš ještě pořád nějaké, ty božský pane s okem v zadku?“
Biton se otáčel a pátral. O chvilku později už mohl triumfálně odpovědět: „Jistě, vidím, ty nachmelený nekňubo, co nic neumíš dotáhnout do konce. Co tyhle?“
Mavrix musel pohlédnout přesně tím směrem, jenž mu naznačoval prozíravý bůh, protože mu odpověděl: „Tak tyhle už zmizely a já mizím taky. Dokonce i s těmi pár kapkami vína, co mi měly usnadnit příchod sem, je pro mě severní království zemí, kterou rozhodně raději opustím, než abych se sem někdy vracel.“ Pak upřel své černočerné oči přímo na Gerina. „Chytráku — měl jsi pravdu. Existují i stvoření ještě ošklivější, než jsi ty a tvůj rod. Kdo by si to byl pomyslel?“ A po těch slovech se skutečně vypařil.
Gerin zjistil, že už může znovu mluvit. A protože byl uvážlivý muž, jeho první slova zněla: „Děkuji ti, pane sladkých hroznů, a stejně tak ti žehnám.“ Pak se obrátil k Bitonovi. „Prozíravý, mohu ti položit otázku?“ Když bůh neřekl ne, odvážil se pokračovat: „Zbavil skutečně Mavrix celé severní království oněch nestvůr, které tak dlouho dlely v podzemí pod tvým chrámem?“
Nervózně vyčkával v obavách, aby ho Mavrix ještě nezaslechl a nevrátil se nahněván, že se někdo opovažuje pochybovat o jeho moci. Ale pán sladkých hroznů byl zjevně až příliš rád, že odsud nadobro zmizel.
Biton už začal přitakávat, ale potom se přece jen ještě jednou přesvědčil. „Ta vínem nasáklá houba, která se nazývá sithonským bohem, je příliš pošetilá, než aby si své božství zasloužila,“ prohlásil.
Fox to pochopil tak, že nějaká nestvůra — nebo hned několik nestvůr — kdesi na severním území stále ještě přežívá. Uvažoval, jestli Mavrix nevynechal mláďata, která on sám ušetřil — a jestli se to vůbec někdy dozví. Co nejponíženějším tónem tedy opět promluvil: „Pane Bitone, mohl bys být tak laskav a dokončit to, co bůh sladkých hroznů započal?“
K jeho zklamání ale Biton jenom odmítavě zavrtěl hlavou. „Kdepak,“ odpověděl mu prozíravý bůh. „To je úkol pro lidi, jestliže se pro to rozhodnou. Ne, mým úkolem je nyní znovu vystavět Ikos a vrátit jej do podoby, v jaké byl, než se pod mým chrámem zatřásla země. Všechno tam bude jako dřív — všechno. Chrám bude bez lidského“ přičinění opět stát a Sibyla se znovu vrátí na své místo, aby sloužila jako můj nástroj na zemi.“ Něžně se přitom zadíval na Selatre.
Ta sklouzla pohledem z boha na Gerina a hned zase zpátky. Potom chvějícím se hlasem promluvila: „Ale můj pane Bitone, já už ti nemohu takto sloužit. Ve svém posledním proroctví jsi mě ty sám nazval poskvrněnou věštkyní. A od toho dne jsem již zakusila objetí muže,“ znovu se nervózně podívala na Gerina, „a navíc mi začaly měsíčky. Již nejsem vhodným nástrojem pro tvé dílo.“
„Všechno bude zase tak, jak bylo — skutečně všechno,“ zopakoval významně Biton. „Jestliže dokážu ze sutin znovu vybudovat svůj chrám, myslíš snad, že nemám moc vrátit ti panenství?“
Selatre sklopila zrak k zemi. „Jsem si jistá, že takovou moc máš, můj pane,“ zamumlala.
Gerin si zoufale přál najít způsob, jak na Bitona udeřit, ale nic ho nenapadalo. Na rozdíl od Mavrixe nemohl prozíravého boha nijak vyvést z míry, rozhodně ne jako pouhý člověk; Bitona pozemské záležitosti ovlivňovaly mnohem méně než světského boha sladké révy. Fox tedy upřeně pozoroval Selatre. Samozřejmě, že zvolí návrat do božích služeb. Jak by mohla odmítnout? Byla bohu zaslíbena už od chvíle, kdy se stala ženou, a jako Sibyla mu sloužila od okamžiku, kdy zemřela její předchůdkyně. Post Sibyly představoval všechno, čím kdy chtěla být; dokonce se odmítala nechat zachránit ze svého příbytku vedle chrámu poté, co došlo k zemětřesení; nedokázala snášet byť jenom letmý dotyk muže ještě dlouho potom, co ji přece jen zachránili.
Pravda, začala Gerina milovat a on miloval ji, ale co znamenala tahle krátká epizoda ve srovnání s osudem, jenž jí byl určen? Jak by jí teď, když měla jedinečnou příležitost se vrátit, mohl zazlívat, že se rozhodne odejít?
Samozřejmě že nemůže. Její návrat do Ikosu jej ale určitě vnitřně poznamená mnohem výrazněji, než jak byl rozerván poté, co jej opustila Elise. Nebylo podstatné, co k ní cítil, jí už na něm vůbec nezáleželo, protože by ho jinak opustit nikdy nemohla. Teď ale věděl, že jej Selatre stále miluje, stejně jako on miluje ji. Jedině jistota, že bude v Ikosu šťastnější, mu umožňovala se lépe vyrovnat se skutečností, že ji nadobro ztratí. Ale i navzdory této jistotě to pro něj bylo těžké, skutečně těžké.
Biton upřel na Selatre své pronikavé oči. „Mlčíš. Nejsi snad poctěna, nejsi potěšena, že bude všechno jako dřív? Dokonce již teď, zatímco ktobě mluvím, se už chrám v Ikosu navrací do své původní podoby. Očekává tvůj příchod.“
„Samozřejmě jsem poctěna, pane,“ odpověděla velice tiše. „Jestli jsem potěšena... Pane, máš schopnost vidět také věci, které by se mohly stát, stejně jako to, co se skutečně stane?“
Na okamžik Biton Gerinovi připadal jako nehybný kamenný sloup, naprosto neuchopitelný. Potom se opět vrátil ke své lidské podobě. „To je dokonce i pro mne, boha, velice obtížné,“ odpověděl ustaraným hlasem. „Tolik možných cest se větví z té správné, a potom ze sebe navzájem, že čím dál se snažím prohlédnout, tím je snazší se ztratit ve spleti budoucnosti. Proč se ptáš?“
„Protože bych tě požádala, aby ses podíval na cestu, kterou bych pro sebe vybrala já sama,“ odpověděla Selatre. „Ty jsi bůh; jestliže chceš, aby byla vyplněna tvá vůle, pak bude vyplněna. Jak bych se jí mohla já, která budu žít jen chvíli a pak zemřu, protivit? Ale“ Nedokázala už pokračovat. Dokonce už pouhé pomyšlení na to, že by odmítla čest, kterou jí hodlal bůh prokázat, vyžadovalo mimořádnou odvahu.
Gerina to zároveň naplňovalo nadějí stejně divokou, jako bylo před chvílí jeho zoufalství.
Bitonova hlava se opět začala zcela volně otáčet. Tentokrát ale nejenže rotovala kolem osy, ale navíc ztratila přesné

obrysy a jakoby se zahalila do mlhy, takže Gerin skrze ni viděl protější stěnu chýše. Prozíravý bůh pátral velice dlouho; tu a tam se zdálo, že nadobro mizí. Když se Biton vrátil do své podoby, Gerin sebou trhl.
„Můžeš prožít svůj život tak, jak si sama přeješ," řekl nakonec bůh Selatre. „Má Sibyla je mou nevěstou, nikoliv otrokyni. Vyvolím si jinou, která bude odhodlaná mi ochotně sloužit. Neřeknu ti, co všechno může z tvé volby vzejít, ale poslyš toto: stejně jako platí vždycky, využij to, jak nejlépe můžeš. Aještě varování — pro smrtelníky neexistuje žádný spokojený život až navěky."
„To já vím, můj pane Bitone. Děkuji ti. Pokusím se žít co nejlépe." Selatre se před bohem chystala pokorně pokleknout, ale Biton zmizel ještě dřív, než se stačila koleny vůbec dotknout země.
Spolu s Gerinem a Rihwinem na sebe vzájemně zírali, naprosto ohromeni. „Myslím, že jsme možná zvítězili," prohlásil Gerin hlasem, který dokonce i jemu samotnému zněl hodně nevěřícně. Pak ho ale napadlo, že musí říct ještě něco mnohem důležitějšího. Otočil se k Selatre. „Děkuji ti. Pokusím se udělat všechno pro to, abys nikdy nemusela litovat, že jsi mi dala přednost před, před—" Byl to jeden z nemnoha okamžiků v jeho životě, kdy nedokázal najít vhodná slova. Ona ale sama věděla nejlépe, čeho se právě vzdala. Nakonec ze sebe chraptivým hlasem vypravil: „Miluju tě."
„To jsem poznala," řekla a musela se usmát jeho zaraženému výrazu. „To je taky koneckonců hlavní důvod, proč jsem se rozhodla zůstat s tebou. Ty mě miluješ, zatímco pro Bitona bych byla jenom - no, ne snad nástroj, ale možná něco jako oblíbený miláček. A to mi nestačí, ne potom, co jsem poznala víc." Její hlas zněl ještě něžněji. „A já tě miluji, což, hmm, ovlivnilo mé uvažování." Znovu se usmála, tentokrát trochu čertovsky.
Do rozhovoru vstoupil Rihwin: „Zbyly nám tu ještě dva džbány šťávy sladké révy, které čekají — ba přímo vyzývají - až budou vypity na oslavu našeho úspěchu."
„Máš pravdu, můj příteli Foxi," Gerin pozvedl džbán, který otevřeli pro přivolání Mavrixe — a celý jej vylil Rihwinovi na hlavu. Rudě nachové víno pocákalo i jeho a Selatre, ale Rihwin byl promočený do poslední nitky, což byl také Gerinův záměr. Jižan prskal a ječel a mával divoce rukama — čímž víno ještě více rozstřikoval kolem — a mnul si oči. Gerin doufal, že ho pořádně štípou - ale vůbec toho nelitoval.
„Taková škoda, takové ničemné plýtvání," rozčiloval se Rihwin a olizoval si knír, aby zachránil co nejvíc drahocenného nápoje. „Kdybych předtím tak důkladně nenasával, nezbavilo by se severní království děsivého a zrůdného prokletí nestvůr."
„Kdybys nenasával," pronesl Gerin temně, „nemuseli jsme vůbec svěřovat svůj osud do rukou dvou bohů, z nichž jeden mě už nenáviděl a druhý mohl snadno začít proto, že jsem si přivlastnil jeho pozemskou zástupkyni. Jistě, dopadlo to dobře. Přesto jsem tě polil — proto, že jsi nás donutil podstoupit tak hrozné riziko." Pak pozvedl druhý, dosud neotevřený džbán. „A protože jsme uspěli, tenhle je tvůj a můžeš s ním naložit po libosti."
Rihwin se uklonil, přičemž z něj stále odkapávalo víno. „Jsi pánem mezi pány, můj příteli Foxi."
„Ale hlavně už mě zatraceně unavuje neustále se strachovat o každý okamžik každého dne," prohlásil Gerin. „Dají-li bohové," — kterážto věta nyní po vyvolání bohů dostala nový a naléhavější význam—, „budou mi snad dopřány alespoň tři dny klidu, než se zase něco semele. Teď pojďme, povíme Aragisovi a ostatním, co jsme společně dokázali."
Spolu sVanem, Fand, Dragem, Marlanzem aFabursem stál Aragis Lučištník ve vzdálenosti od chýše, kterou Gerin považoval za „bezpečnou". Tím samozřejmě poněkud přeháněl. Kdyby dah bohové naplno průchod svému hněvu, žádné místo v celém severním království by nebylo od hradu Fox dostatečně daleko — jak se o tom na vlastní kůži přesvědčily nestvůry.
Když se objevili ve dveřích, začali lidé venku pokřikovat. Fandin hlas dokázal všechny ostatní překřičet: „Že ten opilec vylil všechno víno a zhatil tvá kouzla?"
„Vůbec ne," opravil ji Gerin. „Podařilo se nám přivolat bohy a po nestvůrách je veta."
To ještě zvýšilo zmatek a všeobecnou vřavu, která na nádvoří už panovala. Van se ozval: „Ale jak je to možné, kapitáne? Vždyť jste sotva vešli dovnitř."
„Cože? Copak jsi přišel o rozum?" zeptal se ho zmateně Gerin. „Vždyť jsme v té chýši byli přinejmenším hodinu, ale spíš bych řekl dvě." Otočil se na Selatre a Rihwina a hledal u nich podporu. Ti oba souhlasně přikývli.
Aragis ovšem beze slova ukázal prstem na oblohu. Gerin vzhlédl ke slunci. Musel však hned odvrátit pohled, ale ještě předtím mu překvapením spadla čelist. Podle postavení slunce na obloze mohlo skutečně uplynout sotva pár minut.
„Tomu nerozumím," prohlásil, „ale mluvím čistou pravdu. Nejspíš je to tak, že když člověk jedná s bohy, nemůže očekávat, že jejich svět bude stejný jako ten, na který jsme běžně zvyklí."
Aragis se ujal slova: „Raději bys mi měl dopodrobna vypovědět, co se tam uvnitř odehrálo. A varuji tě, žes mě zatím nijak nepřesvědčil. Připadá mi to spíš jako nějaká léčka, kterou mě chceš oklamat a vyhnout se tak plnění své části naší dohody. Tvrdíš tedy, že nestvůry prostě zmizely?" Luskl přitom prsty.
„Pojďme raději do velké síně a nalijme si k tomu pivo, pak vám vše vypovím," navrhl Gerin.
Rihwin pozvedl džbán vína, který mu před chvílí Gerin věnoval. „Ne, podělíme se o tohle," řekl. „Protože jak je Mavrix součástí našeho příběhu, měl by být stejně tak součástí jeho objasnění." Gerin souhlasil, ale byl překvapen, že to slyší právě od Rihwina. Protože to, že se jeho přítel Fox hodlá rozdělit s ostatními o víno, které si mohl nechat jen pro sebe, nemělo daleko k revoluci v lidské povaze. Snad se tam uvnitř chýše odehrálo opravdu něco mimořádného.
Když se nalévalo tolika lidem — a samozřejmě i s drobnou úlitbou bohovi sladkých hroznů — byl onen jediný džbán vína brzy prázdný, ale Gerin si vychutnával každou sladkou kapku; když předtím přivolával Mavrixe, nedokázal vůbec vnímat chuť toho, co pije. Potom se za přispění Selatre a vínem zmáčeného Rihwina jal vyprávět všechno, co se událo v chýši.
Když skončil, ozval se Van: „Některé historky, které jsem kdy vyprávěl, byly divoké, ale musím uznat, kapitáne, že tímhle jsi je všechny mnohonásobně překonal."
„Díky — aspoň myslím." Že mu bude jeho přítel věřit, se mohl Gerin spolehnout. Aragis Lučištník byl ovšem docela

jiný případ. Gerin se na velkovévodu podíval s neskrývaným zájmem a zvědavostí, jak zareaguje.
Aragis se na dlouhou chvíli odmlčel. Nakonec prohlásil: „Všechno do sebe přesně zapadá; to se musí nechat. Ale jak mám vědět, jestli je to pravda anebo jenom chytře vymyšlená báchorka, aby ses mě snadno zbavil?“
„Tak pošli dolů do Ikosu vůz,“ vložila se do řeči Selatre. „Jestliže po cestě nepotkají žádné nestvůry a zjistí, že Bitonův chrám skutečně znovu stojí, pak budeš vědět, že jsme nelhali. Není to tak dlouhá cesta; čtyři, nanejvýš pět dní na cestu ke chrámu a zpět. Pak se zbavíš veškerých pochybností.“
Aragis opět chvíli uvažoval. Po chvíli směrem k Selatre lehce uklonil hlavu. „Má paní, to je velmi dobrý nápad. Tak jako tak bychom odsud nevyrazili o mnoho dříve, než by se měli vrátit moji muži z Ikosu. Udělám to přesně tak, jak navrhuješ, ačkoliv raději na jih pošlu víc než jen jeden vůz, pro případ, že... ses zmýlila.“ Byl až příliš dvorný, než aby nahlas přímo řekl, že lže, ale naznačil to dost jasně.
Jakmile se k něčemu rozhodl, neztrácel rozhodně zbytečně čas. Čtyři válečné vozy se vydaly na cestu do Ikosu ještě téhož odpoledne. Gerin je s radostí vybavil nezbytnými zásobami na cestu; byl si jistý tím, co Aragisovi průzkumníci zjistí. Té noci se ukládal ke spánku s utkvělou myšlenkou, kde se asi mohou ukrývat ony poslední nestvůry, které Mavrix opomněl. Byla to snad ona mláďata, která nechal naživu? Kdyby vyřešil tu hádanku, zasloužil by si nehynoucí slávu. Při tom, vjakém stavu se nyní celá země nacházela, by se mu jí nejspíš nedostalo, ale rozhodně by šiji zasloužil.
O dva dny později zadul voják ve strážní věži dlouze na svůj poplašný roh a vzápětí ohlašoval: „Můj princi, od jihozápadu se k nám blíží válečné vozy.“ Gerin se zachmuřil; bylo ještě příliš brzy na to, aby se již vraceli Aragisovi muži, a navíc od jihozápadu... Hlas strážného vzrušením takřka přeskakoval, když po chvilce dodával: „Princi, jsou to Trokmoici!“
Fox přiložil složené dlaně k ústům a volal nahoru na strážného: „Kolik je těch vozů? Má to snad být útok?“ Bylo by naprosto šílené, kdyby se Adiatunnus o něco takového pokoušel, ale to ještě neznamenalo, že se to nemůže stát.
„Nejde o útok, můj princi,“ odpovídal strážný a Gerinovi se notně ulevilo. „Je jich jenom pár a navíc nesou pruhovaný štít na znamení přiměn.“
Gerin vzápětí vydal příkazy posádce na věži a strážným hlídkujícím na palisádách: „Vpustíme na nádvoří jeden vůz; ostatní mohou počkat venku. Jestli se pokusí následovat prvního, bude to to poslední, co v život udělají.“
Když Gerinovi strážní tlumočili Trokmoicům tyto jeho podmínky, vůbec nic nenamítali. Na Foxovo přikývnutí potom posádka na bráně spustila padací most a vzápětí se chopila kopí a luků. Kupředu vyjel jediný vůz a s rachotem přejel most do hradu Fox. Gerin mezi lesoběžci uvnitř jednoho rozpoznal. „Vítám tě, Diviciacusi, synu Dumnorixův,“ řekl na pozdrav.
„Dovol, abych tě i já uctivě pozdravil, pane Gerine, ačkoliv jsem se v uplynulých dnech s několika tvými muži seznámil blíž, než mi bylo milo,“ odpověděl mu Trokmoiec. Jeho levou paži hyzdila dlouhá ošklivá rána a jasně vysvětlovala, co má na mysli. Vystoupil z vozu a hluboce se před Gerinem uklonil. „Pane princi, přijíždím ve jménu svého náčelníka Adiatunna, abych ti vzdal čest. Adiatunnus mě požádal, abych ti tlumočil jeho odhodlání stát se tvým oddaným vazalem na tak dlouho, dokud budeš stát o jeho služby. Kromě toho jsou již vozy s lenními dávkami připraveny sem dorazit co nejdříve, jakmile budeš tak laskav, pane, a přijmeš jeho slib lenní věrnosti.“
Gerin se otočil na Vana. Oba dva se pak podívali na Aragise. Všichni tři muži vypadali notně zmateně. Alespoň Gerin dozajista notně zmatený byl. Otočil se zpět na Diviciaka. „A co vězí za tím, že Adiatunnus tak náhle... změnil názor?“ zeptal se obezřetně. „Ještě před pár dny, jak jsi sám řekl, jsme se všichni ze všech sil snažili navzájem pozabíjet.“
„Ach ano, ale to bylo tehdy a tohle je teď; je to úplně jiná situace,“ odpověděl Diviciacus. Také on působil dost zmateně, jako kdyby předpokládal, že Fox bude přesně vědět, o čem je řeč. Když ale viděl, že Gerin neví, pokračoval ve vysvětlování: „Náčelník právě onehdy probíral poslední události s jednou z nestvůr - mám na mysli jednu z těch chytřejších — když vtom! Úplně zničehonic se ta nestvůra přímo před jeho očima proměnila v obláček kouře a rázem byla pryč! A s ní zmizely i všechny ostatní; nezbyla ani jediná, tedy pokud víme. Chceš snad říct, že to nebyla tvoje práce, pane princi?“
Fox chvíli mlčel. Vtom se mu uklonil i Aragis, skoro
stejně hluboce jako před chvilkou Diviciacus. „Můj princi, myslím, že jsi zcela, i když po svém, naplnil podmínky spojenectví, na kterých jsme se dohodli. Jinými slovy pochybuji, že nestvůry mé panství ještě ohrožují.“
„Děkuji ti, velkovévodo,“ odpověděl neurčitě Gerin. Mavrix o tom sice mluvil, ale slyšet o něčem a potom se setkat takřka přímo s následky jsou dvě naprosto odlišné věci. Rychle se ovšem probral a Diviciakovi řekl: „No, to na můj popud provedl bůh.“ Ve skutečnosti to bohové udělali, protože se mezi sebou pořádně rozhádali, ale Trokmoici zase nemusí vědět všechno. „A co?“
„A tak, pane princi,“ pokračoval Diviciacus, „dospěl Adiatunnus k závěru, že když jsi tak mocný a schopný čaroděj, musel by být naprostý šílenec, kdyby proti tobě bojoval. 'Diviciaku,' řekl mi, 'dokonce ani Balamung by ty nestvůry nedokázal takhle odčarovat,' a já myslím, že měl naprostou pravdu. Jestliže se ti nemůže postavit, pak ti bude stát po boku, tak to řekl.“
„Takže on chce stát po mém boku?“ řekl pochybovačně Gerin. „Nerad bych se ho nějak dotkl, ale už několikrát ukázal, že se mu nedá moc věřit. Když říká, že mi bude stát po boku, spíš má na mysli, že mi bude stát za zády, protože to je nejlepší místo, odkud mi může vrazit nůž do zad.“
Diviciacus si povzdechl. „Obával se, že něco takového řekneš, protože mezi vámi dvěma byla zlá krev a tak všelijak. V tom případě ti mám říct toto: dá ti svého nejstaršího syna, dvanáctiletého chlapce, aby žil s tebou tady ve tvrzi jako tvé rukojmí a záruka jeho loajálního chování. Chlapec vyrazí s nákladem lenních daní, o kterých jsem se ti už zmínil předtím.“
„To že udělá?“ zamyslel se nad tím Gerin. Adiatunnus mohl sotva udělat víc, aby dokázal, že svá slova myslí upřímně.
Fox ještě dodal: „Dal ti tvůj náčelník také svolení složit za něj přísahu věrnosti a lenního vazalství?“

„Přesně tak, můj princi, a já znám způsoby, jak to děláte vy jižané.“ Diviciacus před Gerinem poklekl na jedno koleno a předpažil směrem k němu ruce se sepjatými dlaněmi. Gerin zvnějšku přiložil své dlaně na obě Trokmoicovy sepjaté ruce. Diviciacus pronesl: „Můj náčelník Adiatunnus se tímto prohlašuje za tvého oddaného vazala, Géřine Foxi, Princi severu, a dává ti svou důvěru proti všem mužům, kteří mohou žít či zemřít.“
„Já Gerin, , tímto přijímám Adiatunnův slib věrnosti skrze tebe, Diviciaku, synu Dumnorixe, a za sebe prohlašuji, že jej budu vždy využívat spravedlivě. Na znamení dokonané přísahy tě nyní pozvednu.“ Pak Fox přesně to udělal a políbil Diviciaka na jeho zarostlou tvář. Trokmoiec doslova zářil. „Nechť jsou mi Taranis, Teutates a Ešus svědky, že ti přísahám věrnost svého náčelníka Adiatunna, můj princi.“
Jakákoliv přísaha méně významná než tato nejsilnější, již Trokmoi použil, by v Gerinovi vzbudila podezření. Takhle se ale uklonil i on. „U Dyause, otce všech, Bitona prozíravého aMavrixe, pána sladkých hroznů, přijímám tuto přísahu a slibuji zároveň, že jeho oddanost budu oplácet svou.“
Diviciacus ho přitom ostře sledoval; Adiatunnus si za vyslance nezvolil žádného hlupáka. „Vy Elaboňané vždycky přísaháte na Dyause, ale ti druzí dva se při takových příležitostech obvykle neobjevují. Tak si myslím, jestli to nebudou ti dva, kteří pro tebe vykonali tvé příkazy.“
„To je moje věc,“ Gerin na to. Trokmoiec měl pravdu a zároveň se mýlil: Gerin samozřejmě opravdu přivolal Bitona a Mavrixe, ale bohové se řídili pouze vlastními přáními, nikoho jiného. Když jste ovšem byli dost chytří — a měli dost štěstí — mohli jste je přesvědčit, že i vaše přání je v souladu s jejich zájmy. Tentokrát byl Fox dost chytrý a měl rovněž ono potřebné štěstí. Podstupovat takové riziko už ale nikdy nechtěl.
Aragisovi muži se z Ikosu vrátili se zprávami o zázračně opraveném chrámu a tvrdili, že nezahlédli jedinou nestvůru. Byli poněkud rozladěni, když všichni jejich hlášení brali jako samozřejmost. Den poté, co dorazili do hradu Fox, se Aragis s celým svým vojskem vydal k jihu na své panství.
„Třeba se zase někdy ocitneme na jedné lodi,“ prohlásil Aragis.
„Stát se to může,“ souhlasil Gerin. Moc se mu ovšem nezamlouval velkovévodův tón. Kdyby byl na Aragisově místě, také by byl opatrný: když se teď Adiatunnus stal jeho vazalem, Gerinova moc a prestiž v severním království poroste... možná natolik, že se Aragis začne poohlížet po nějakém spojenci v naději, že se mu ho podaří srazit na kolena dříve, než bude příliš mocný na to, aby se dal porazit. Kdyby byl on v Aragisově kůži, pokusil by se o to. Aby tomu předešel, prohlásil: „Skoro si přeju, aby ten Trokmoiec mým spojencem nebyl. Bylo by ho snazší hlídat jako nepřítele než jako někoho, kdo se prohlašuje za mého přítele.“
„Je to tak.“ Aragis si mnul bradu. „No, uvidíme, jak se ti s ním bude dařit.“ A po tomto neurčitém rozloučení se Lučištník otočil a odkráčel mezi své muže. Gerin věděl, že také jeho bude třeba bedlivě sledovat, a to rozhodně o nic méně než Adiatunna. Tentokrát se jeho a Foxovy záměry shodovaly, ale kdo mohl vědět, co nastane příště?
Gerin si povzdechl. Když bude veškerý svůj čas věnovat sledování a hlídání sousedů, kdy se pak bude moci věnovat všemu ostatnímu?
Nedlouho po Aragisově odjezdu přišel ke Gerinovi Duřen a zajímal se: „Tati, ty se zlobíš na Fand?“
„Zlobit se na Fand?“ Fox nakrabatil čelo. Vždycky mu připadalo, že Fand každý den, kdy se jí proti sobě nepodařilo nikoho popudit, považovala za promarněný, ale nikdy se o tom nezmiňoval nahlas před synem. Duřen měl Fand rád a ona se k němu vždycky chovala velice pěkně. „To ne. Já se na ni nezlobím. Proč si myslíš, že bych se na ni měl zlobit?“
„Protože už nechodíš k ní do komnaty. Teď je tam pořád Van.“
„Aha.“ Gerin se podrbal na hlavě. Jak mu to měl vysvětlit? Duřen jeho odpověď očekával se soustředěnou vážností, jaké jsou schopny snad jen právě čtyřleté děti. Proto Gerin rozvážně odpověděl: „Fand dospěla k rozhodnutí, že má Vana raději než mě. Pamatuješ si, jak jsme se spolu občas hádali, vid?“
Duřen přikývl. „Jenže ona se hádá i s Vanem.“
„To je pravda,“ připustil Fox, Jenže to je — alespoň většinou — takové šťastné hašteření. Ale nechová se přece k tobě teď nějak jinak jen proto, že je teď jenom s Vanem, místo aby byla s námi oběma, že ne?“
„To ne,“ ujistil ho Duřen.
„To je dobře.“ A Gerin to myslel upřímně; protože kdyby chlapec odpověděl ano, pořádně by s Fand zatočil. To si ale nechal pro sebe a pokračoval: „Teď, když je Fand s Vanem, je mou zvláštní přítelkyní Selatre. Máš ji taky rád?“ S napětím očekával Durenovu odpověď.
„Ó, ano,“ řekl Duřen. „Je na mě milá. Nechová se ke mně jako k malému dítěti tak, jak to někteří lidé dělají jenom proto, že ještě nejsem velký. A víš ty co ještě?“ Najednou přešel do tajuplného šepotu, jakým se oznamují velká tajemství. „Naučila mě, jak se vyslovují některá písmena.“
„Vážně?“ zajímal se Gerin. „Vsadím se, že bych uhádl, jaká písmena to jsou.“
„Jak bys to mohl vědět?“ zeptal se překvapeně Duřen tónem, jaký děti celkem často používají, když mají pocit, že rodiče nemohou mít o něčem ani tušení.
„Byla to ta, která tvoří tvoje jméno?“ zeptal se Gerin.
Duřen na něj zůstal zírat. Čas od času — ale nestává se to moc často — si rodič přece jen napraví reputaci, když dokáže, že přece jenom možná ví, o čem mluví. „Jak jsi to mohl vědět?“ zajímal se chlapec s vykulenýma očima. „Použil jsi snad svá kouzla?“ Poté, co jeho otec dokázal přivolat dva bohy a oni splnili jeho příkazy, předpokládal, že je Gerin mocný čaroděj. Fox, který věděl, jak moc mu přitom pomohlo štěstí, by si samozřejmě přál, aby to byla pravda, ale neustále si sám v duchu připomínal, že není.
Proto odpověděl: „Ne, na to jsem žádná kouzla nepotřeboval. Písmena tvořící něčí jméno jsou skoro vždycky ta, která se člověk naučí jako první, prostě proto, že jsou pro něj ta nejdůležitější. A chceš vědět ještě něco?“
„Ano, povídej,“ vydechl napjatě Duřen. Zbožňoval taky tajemství a dokázal je uchovat v tajnosti, tedy na chlapce svého věku.

„Když přišla Selatre do naší tvrze — bylo to sotva pár dní poté, co tě Tassilo unesl — taky neznala písmena," prozradil mu Gerin. „To já jsem ji je naučil. Proto ví, jak tě to nejlépe naučit, protože se je sama naučila teprve přednedávnem."
„Vážně?" Duřen na to. Pak se ale zatvářil pochybovačně. „Ale ona čte tak dobře. Já dokážu přečíst jenom písmenka ve svém jméně, a někdy je dokážu najít taky v jiných slovech. Co ale znamenají ostatní slova, tomu nerozumím."
„To je úplně v pořádku. Nemusíš se tím trápit," ujišťoval ho Gerin. „Jsi vlastně pořád ještě dost malý na to, abys vůbec uměl písmenka. Však víš, že to neumí ani většina dospělých. Selatre se to naučila tak rychle částečně proto, že je chytrá - stejně jako ty - a částečně proto, že je už dospělá žena a tak když si něco čte, chápe, o čem je v textu řeč. To ty vždycky nemůžeš, protože se ti hodně z těch věcí zapsaných na pergamenech ještě nepřihodilo. Rozumíš tomu?"
„Ne." Durenova tvář se zachmuřila. „Já bych to chtěl umět už teď."
Gerin ho zvedl ze země, vyhodil do výšky a zase chytil. Duřen výskal. Pak ho Gerin točil dokolečka a pořád dokola. Chlapec znovu radostně výskal. Když ho pak Gerin postavil zpátky na zem, udělal několik vrávoravých kroků a upadl rovnou na zadek. Gerinovi se taky pořádně motala hlava, ale snažil se to na sobě nedat znát. „Mohl bys mě takhle vyhodit do vzduchu a potom se se mnou točit pořád dokolečka?"
„Nebuď blázen, tati." Duřen se pokusil vstát, ale zdálo se, že mu chůze dělá stejné potíže jako Rihwinovi oné noci, kdy vypil celé džbány vína.
„Proč ne?" naléhal na něj Gerin. „Proč bys to nedokázal?"
„Jsi moc velký."
„Přesně tak, a ty jsi moc malý. Až budeš jednoho dne větší, dokážeš i takovéhle věci, a stejně tak ti i čtení půjde snadněji."
Duřen se nad tím zamyslel a pak řekl: „Zatoč mě znova!" Gerin ho šťastně poslechl a s radostí naslouchal synovu veselému výskání. Když ho zas Gerin vrátil na zem, Duřen se už tentokrát ani nepokoušel vstát. Zůstal jen tak ležet a pozoroval oblohu; Gerin by se býval vsadil, že se mu točí před očima neustále dokola. Nakonec se ale vyškrábal na nohy. „Ještě!" žadonil.
„Ne," zamítl to Fox. „Když to budeš opakovat mockrát, mohlo by se ti taky udělat špatně."
„Vážně?" Gerin sledoval, jak o tom jeho syn přemýšlí; bylo to jasně patrné. Duřen zjevně dospěl k rozhodnutí, že je to zajímavý nápad, který by rozhodně stálo za to dále prozkoumat. Pak s hlasitým smíchem odběhl pryč.
Gerin se také smál, ale jenom chvíli. Duřen si mohl dovolit žít jenom přítomností — samozřejmě, ve svém věku mohl taky sotva uvažovat nějak jinak. Gerin si ale tenhle přepych dopřát nemohl. Duřen byl to jediné dobré, co mu zůstalo z rozbitého manželství s Elise, a on chlapce bezmezně miloval. Co ale bude s Duřeném dál, až se Gerin ožení se Selatre a bude s ní mít další děti? Minstrelové pějí písně o macechách, ale jak by mohl Selatre zazlívat, že chce pokračovatele z vlastní krve? Kdo koho bude nakonec vazalem a kolik to zapříčiní nenávisti a bojů?
S takovými neradostnými myšlenkami se cítil skoro zahanben, když se ve dveřích z velké síně objevila Selatre a zamířila k němu. „Proč jsi tak zachmuřený?" zajímala se. „Vždyť nestvůry jsou — tam, kam je Mavrix poslal. Každopádně už ne tady. Ikos znovu stojí, předpokládám i s novou Sibylou. Adiatunnus se před tebou klaní, alespoň prozatím. Měl bys být šťastný."
„Ale to já jsem," ujistil ji, Jenomže ze zcela jiných důvodů."
Zamračila se a snažila se pochopit, co má na mysli. Vzápětí sklopila na okamžik pohled k zemi; někdy ji lichotka dokázala znervóznit stejně, jako to až donedávna svedl pouhý dotyk. Pak dodala: „Když jsi tedy tak šťastný, proč ses o tom nezmínil své tváři?"
Vycenil zuby a krátce na ni vyplázl jazyk. „Pokoušel jsem se nahlédnout do budoucnosti, ale nemám žádného boha, který by vedl můj pohled."
„Ale Biton mě nevedl," upozornila ho Selatre. „On skrze mě promlouval a já si vlastně ani plně neuvědomovala, co říkal. A co jsi uviděl, že tě to tak zarmoutilo?"
Gerina napadlo, jestli neměl raději držet jazyk za zuby. Ale ne: Selatre si cenila otevřenosti a pravdy, částečně kvůli vlastní povaze a částečně patrně i proto, že coby boží zprostředkovatelka musela vyslechnout mnoho drsných pravd. A tak se jí poněkud váhavě svěřil se svými obavami.
„Ano, to jsou nepříjemné myšlenky," souhlasila, když skončil. „Hodně bude taky záležet na tom, jaký člověk vyroste z Duřena a z těch případných dalších dětí." Koutkem
oka si Gerina změřila a potom uklonila hlavu lehce na stranu. „Takže ty by sis mě chtěl vzít? To je poprvé, co něco takového slyším."
Odkašlal si a cosi zamumlal; uši mu zrudly. „Chtěl jsem se tě zeptat formálně," prohlásil; když však slyšel, jak nepřesvědčivě jeho hlas zní, uši mu jenom zrudly ještě víc. „Ale jistě, myslím na to už nějakou dobu a teď to prostě - teď to vyplulo na povrch. Co na to říkáš?"
„No, já říkám ano, bez váhání," odpověděla Selatre. Objal ji a byl nevýslovně šťastný, že ho neodmítla. Ale v její tváři byla stále ještě ona — odměřenost. Pokračovala: ‚Á když už ses tedy díval do budoucnosti, kde bereš tu troufalost si myslet, že já od tebe nebudu chtít utéct s nějakým příživníkem, stejně jako to udělala Elise?"
„Uf!" vypravil ze sebe, jak najednou prudce vydechl; rozhodně by nemohl vydechnout prudčeji, kdyby mu uštědřila pořádnou ránu do břicha. „A to si my muži s oblibou myslíme, že jsme to drsné a vypočítavé pohlaví." Ale bylo na ní vidět, že očekává vážně míněnou odpověď, a tak se pokusil právě tak odpovědět: „Od chvíle, kdy jsem si ji bral, jsem se naučil pár důležitých věcí, nebo v to alespoň pevně doufám. Vím už, že nemůžu blízkost ženy považovat za samozřejmou jenom proto, že jsme si vyměnili sliby. Svatba je totiž vlastně jako, hm, palisáda kolem téhle tvrze: když nebudu čas od času kontrolovat, zda je dřevo v dobrém stavu, jednoho dne se ta palisáda rozpadne. To je nejdůležitější. Další věc je, že ty mi v mnoha podstatných směrech vyhovuješ víc než ona. Rozumíme si spolu, a kdybychom se náhodou v budoucnu nějak nepohodli, jsem už teď snad dost moudrý na to, abych to řešil včas. A

myslím, že totéž se dá říct i o tobě.“ Potom vyčkával, co mu odpoví.
Ona kjeho velké úlevě opět souhlasně přikývla. „Podle mého máš dost dobré důvody,“ odpověděla spokojeně.
„Kdybys mi místo toho odpověděl něco vtom smyslu, že 'protože podle mě jsi krásnější než hvězdy na obloze,' pak bych měla obavy.“
„Ale to je taky pravda,“ řekl Gerin. „Tedy — že podle mě jsi krásnější než hvězdy na obloze.“
Selatre odvrátila pohled stranou. „Jsi hodný,“ ujistila ho tichým hlasem. ‚Ale i když je to dobrý důvod pro to sdílet s někým lože, rozhodně nestačí k tomu si někoho vzít. Jednoho dne bys totiž mohl poznat jinou, o které by sis myslel totéž.“
„Vlastně jediná pozitivní věc na stárnutí je podle mě ta, že už nepřemýšlím rozkrokem tolik jako dřív,“ odpověděl.
„Tolik, říkáš?“ zeptala se ho pobaveně Selatre a vyplázla na něj jazyk. „Myslím, že to mohu do jisté míry snášet. .. záleží samozřejmě na tom, o kom budeš takhle přemýšlet.“
Ovinul jí paži kolem pasu a přitáhl šiji těsněji k sobě. Je zvláštní, uvažoval, že ještě nedávno by ho za to čekala smrt od strážců chrámu v Ikosu. A zcela nedávno by se od něj vyděšeně odtáhla, protože mužský dotek považovala za poskvrnění. Teď se k němu ovšem přitiskla.
A jako kdyby chtěl dokázat, že opravdu už nepřemýšlí rozkrokem tolik jako dřív, prohlásil: „Duřen mi povídal, žes ho začala učit písmenka?“
„Vadí ti to?“ zeptala se vyplašeným tónem. „Ani jsem ti o tom neříkala; vždycky jsi přece chtěl, aby co nejvíc lidí umělo číst. A on je to dobrý chlapec, tvůj syn. Mám ho ráda. Když se začne učit číst takhle brzy, bude to pro něj mnohem snazší než pro mě. Protože jsem se to začala učit až teď jako dospělá, mám někdy pocit, že se mi z toho rozskočí hlava.“
„Vážně?“ zeptal se překvapeně Gerin. „Skrývalas to moc dobře. Přesto ses písmena naučila velmi rychle a dobře — lépe než většina i mladších lidí, které jsem dosud učil. Ne, vůbec mi to nevadí. Máš pravdu —jsem naopak rád, že s tím Duřen začíná už teď. A těší mě, že ho máš ráda.“
Možná to řekl s trochu větším důrazem, proto Selatre pochopila, jak to myslí. Řekla: „Ano, to si dovedu docela dobře představit.“
Pak na něj udělala obličej. „Nebudu zlá macecha z pohádek, slibuji.“ Na okamžik se zamyšleně odmlčela. „Zajímalo by mě, o co vlastně těm macechám šlo. Může vlastně někdo sám sobě připadat zlý?“
„Víš,“ odpověděl Gerin rozvážně, „existuje jedna prastará otázka, o které se mudrcové ve městě Elabon mohli dohadovat celé dny. Tehdy jsem na ni odpověděl tak, že samozřejmě někteří lidé působí zle, a dokonce tak připadají i sami sobě. Ale když se snažím vcítit do jejich kůže, už o tom začínám vážně pochybovat. Balamung, trokmoiský čaroděj, nadělal před pár lety v severním království pořádnou paseku, ale považoval to jenom za spravedlivou pomstu za podceňování, jehož se mu dostávalo. A Wolfar Sekyra“ Vtom se zarazil a zlostně se zamračil; při vzpomínce na Wolfara si vzpomněl také na Elise. „Wolfar se staral jenom o vlastní prospěch a neviděl na tom vůbec nic špatného. Možná máš tedy pravdu.“
„Oni tě nejspíš považovali za darebáka, protože ses je pokoušel zastavit,“ poznamenala Selatre.
„Přesně tak,“ souhlasil Gerin. „Což ovšem neznamená, že to podle mě nebyli darebáci nebo že je nebylo zapotřebí zarazit.“
„A tys je zastavil,“ kývla Selatre. „Doslechla jsem se, že jsi zabil Wolfara v knihovně, je to pravda?“ Tentokrát se na něj podívala jinak, trochu úkosem, jako kdyby mu chtěla naznačit, že to není zrovna patřičný způsob využití místnosti určené k uchovávaní knih.
„Kdybych ho tam nezabil, určitě by zabil on mě,“ bránil se Gerin. „A že se mu to nepovedlo, rozhodně nebylo tím, že by se o to nepokoušel.“ Při té vzpomínce ho ještě svrběl krk; Wolfar ho tehdy málem uškrtil. Místo toho ale on uškrtil Wolfara a získal tím pozdější Schildovu loajalitu.
Selatre zamyšleně řekla: „Kdybys ho tehdy nezabil, pravděpodobně bych již dnes nežila — nestvůry by mě dostaly onoho dne, kdy přišlo zemětřesení.“ Zasmála se. „Je zvláštní, že tvé bytí závisí na události staré třeba několik let, která se navíc přihodila někomu, koho jsi tehdy ještě vůbec neznal.“
„Ano,“ souhlasil Gerin. „Nějaký Trokmoiec - anebo možná víc lesáků, vlastně jsem to nikdy s určitostí nezjistil - odklonil můj život z cesty, kterou jsem si naplánoval, když zabil - nebo zabili - mého otce i bratra a ze mě se tak stal baron na hradu Fox. Když člověk moc žije samými „kdyby', je to, jako kdyby se toulal bludištěm.“
„Taková kdyby dokážou zamotat hlavu i bohům,“ připomněla mu Selatre. „Jen si vzpomeň, co stálo Bitona námahy, aby spatřil, co by mohlo následovat po mém návratu do Ikosu anebo kdybych tady zůstala s tebou.“
„Na to nejspíš nezapomenu nikdy,“ poznamenal vážně Gerin. „Tehdy jsem si skutečně myslel, že tě navždy ztratím.“
„Biton se obměkčil možná proto, že si připomněl, jak jsem mu předtím věrně sloužila,“ dodala Selatre. „Ale jak by ses mohl za nepříznivých okolností odvážit postavit se proti vůli boha?“
„Nemohl,“ odpověděl Gerin; nic víc. Na boží vůli mu nezáleželo, pro něj byla podstatná vůle Selatre. A protože Bitonovi zasvětila takřka celý život a s ním byla sotva pár dní, předpokládal s až příliš velkou jistotou, že se vrátí ke starému způsobu života. To, že jej neopustila, si s vděčností připomínal pokaždé, když se na ni podíval. S naprostou vážností dodal: „Udělám vše, co bude v mých silách, abys svého rozhodnutí nikdy nemusela litovat.“
„S tím si nemusíš dělat starosti,“ ujistila ho Selatre. „Prozíravý bůh si už jistě vybral mou nástupkyni; když chrám vlkosu opět stojí, nenechá ho dlouho bez Sibyly. Jsem tady, protože jsem tu chtěla zůstat, ne proto, že jsem neměla jinou možnost.“
A znovu si Gerin raději nechal část svých myšlenek pro sebe. Vždycky existovala ještě další možnost: například ta, již si zvolila Elise. Teď — ale nejen teď, i nadále — se musel postarat o to, aby se Selatre na hradě Fox natolik líbilo, že jej nebude chtít nikdy opustit.
Znovu ji objal, ne aby ji odnesl nahoru do své komnaty a zavřel dveře na závoru, ale jen tak. Někdy dal průchod

prostým citům. Nakonec se odvážil vyslovit i to, co chtěl skrýt: „Když se budeme snažit, třeba to přece jenom vyjde.“
„To má být proroctví?“ škádlila ho Selatre. „Snad jsem měla mít strach spíš já, aby si Biton nevzal do Ikosu tebe a tam si tě neusadil na trůn.“
„Kdepak, díky, nechci,“ odpověděl Gerin. „Jsem tam, kam patřím, a i když nejsem dokonalý, snažím se. A jsem rád, že se tu cítíš dobře i ty.“
„Ano,“ souhlasila Selatre. „A teď, když mě nejspíš nemáš v úmyslu nahoru odvléct, se tam vydám po svých a budu se prokousávat tím svitkem o kizzuwatnanském umění hepatomancie, co jsem se pokoušela pochopit už onehdy.“
„Tak tomu svitku moc nerozumím ani já sám,“ přiznal Gerin. „A podle mého ani Sithoniané, kteří ten svitek sepisovali, a ani potom ten Elaboňan, co ho překládal do našeho jazyka. Několikrát jsem se pokoušel předpovídat budoucnost z jater krav nebo ovcí, které jsme porazili, ale moc úspěšný jsem nebyl. Snad jsem vždycky něco přehlédl.“
„Třeba se nám to podaří vyjasnit poté, až ho pečlivě prostuduji,“ prohlásila Selatre a zamířila zpět do velké síně.
Gerin ji sledoval a usmíval se. Ačkoliv to řekla jinými slovy, i ona věřila tomu, že se má na věcech pracovat, dokud je nedovedete do zdárného konce. Dokonce i bez hepatomancie poznal dobré znamení, když na nějaké narazil.
To, jak si ho dobírala ohledně záměru odvléct ji nahoru do komnaty, také považoval za dobré znamení. S Elise totiž cokoliv, co se týkalo ložnice, bylo nutné brát jako smrtelně důležitou záležitost. S Fand si nikdy nemohl být jistý, jestli ho čeká chvilka rozkoše nebo souboj. Milovat se s někým, kdo nebyl vážný ani vznětlivý, pro něj bylo docela nové, a líbilo se mu to.
Po chvíli rozvažování se i on vydal do velké síně. U jednoho ze stolů tam seděl Van, před sebou pečené kuře — tedy teď už spíše jen kosti — a na dosah džbán piva. Pokynul Foxovi a pobídl ho: „Vezmi si pohár, kapitáne, a pomoz mi se podívat až na dno.“
„Nemám námitek.“ Gerin se posadil naproti cizinci a ten mu hned nalil plný pohár.
Van pozvedl svůj a prohlásil: „Na prince severu -a možná jednoho dne i krále severu!“ Kopl do sebe rázně pivo a potom se na Gerina upřeně zadíval. „Na to by sis měl rozhodně připít.“
„Určitě,“ souhlasil Gerin a poslušně se napil. Olízl si rty; částečně vychutnával pivo a částečně také Vanová slova. Král severu? „Když budu mít štěstí, bude ten titul náležet mému vnukovi.“
Van se podrbal ve vousech. „Já nevím, Foxi. Tady je teď všechno vzhůru nohama a ty jsi ještě mladík. Když přežiješ, kdo ví?“
Gerin se najednou zavrtěl, jako kdyby si do zadku zadřel třísku. „Já vlastně nevím, jestli o něco takového vůbec stojím. Takový titul... Nic než jasná -výzva ostatním šlechticům na severu, aby se spojili a sesadili mě.“
„Já vlastně nevím,“ zopakoval Van. „Aragis proti tobě podle mě nehne ani prstem ze strachu, že bys na něj poslal bohy a proměnil ho v kus sýra nebo tak něco. Adiatunna se týká totéž. A kromě nich, kdo jiný by se ti odvážil vzepřít?“
„Jistě, teď si budou dávat pozor,“ připustil Gerin, „ale určitě je to brzy přejde. A proto se nemohu prohlásit za krále; jsem na to příliš slabý. A přivlastnit si titul, když nemám dost sil jej ubránit—“ Zavrtěl hlavou. „Aragis chce být králem. Myslím, že by bojoval už jenom kvůli vlastní hrdosti.“
„Ať je tedy po tvém — stejně to tak většinou dopadne,“ uzavřel debatu Van. „Z mého pohledu to ale vypadá, že je to reálné — stát se králem.“ Nalil si do poháru zbytek piva, vypil je, pak vstal a zamířil ke schodům.
Na talíři nechal zcela nedotčené jedno kuřecí křidélko. Gerin je odlomil od zbytků a zamyšleně se do něj pustil. Po krátké chvíli potřásl hlavou, stále ještě přesvědčen o tom, že má pravdu. I přesto se ale směrem ke schodišti zamračil: Van podráždil jeho ctižádost a přesně věděl, co dělá.
„Ještě ne,“ utvrzoval se Gerin. Jeho země utrpěla příliš velké ztráty kvůli nestvůrám a také boji s Adiatunnem. Chtěl trochu času, aby se mohl oženit se Selatre a užívat si života s ní (ačkoliv mu vždy bystrá hlava hlásila, že pojmout za ženu bývalou Sibylu z Ikosu by rozhodně zvýšilo jeho prestiž mezi sousedy). Ne, ještě nepřišel čas.
Ale kdopak ví, co přinese budoucnost?